


HÁSKOLA-
BÓKASAFN

LOVSAMLING FOR ISLAND,

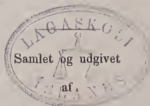
INDEHOLDENDE

UDVALG AF DE VIGTIGSTE ÆLDRE OG NYERE LOVE OG ANORDNINGER, RESOLUTIONER, INSTRUCTIONER OG REGLEMENTER, ALTHINGSDOMME OG VEDTÆGTER, COLLEGIAL-BREVE, FUNDATSER OG GAVEBREVE, SAMT ANDRE AKTSTYKKER,

TIL OPLYSNING OM

ISLANDS RETSFORHOLD OG ADMINISTRATION

I ÆLDRE OG NYERE TIDER.



Samlet og udgivet

af

Jón Sigurðsson,

Althingsmand.

SYTTENDE BIND.

1857—1859.

KJÖBENHAVN.

Forlagt af Andr. Fred. Höst & Sön.

Triers Bogtrykkeri ved Schou.

1877.


HÁSKÓLA-
BÓKASAFN

Plakat angaaende **fremmede Jöders Adgang til at opholde sig i Island.** Christiansborg Slot den 6. Januar 1857. — Loven af 5. April 1850 om fremmede Jöders Adgang til at opholde sig her i Riget (Danmark) blev först forelagt Althinget 1853 (Justitsmin. Skriv. 23. Mai 1853; Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1853, S. 18). Forhandlinger om Lovens Udvidelse i Tíð. frá alþ. Íslend. 1853, S. 607—647; 827—859; 1032—1037, hvoraf Resultatet var, at den blev fraraadet. Efter kongelig Befaling blev den paany forelagt Althinget 1855 (kgl. Bekjendtg. til Althinget 7. Juni 1855; Justitsmin. Skriv. 9. Juni 1855) og dengang vedtaget med Ændringer, see Tíð. frá alþ. Ísl. 1855, S. 46—48, 215—224, 260. 351—352. — Endelig er Plakaten i Udkast approberet ved kgl. Resolution 6. Januar 1857, ifölge Forestilling af Justitsministeren (Simony), hvormed fölger som Bilag a) Althingets Betænkning 20. Juli 1855 paa Islandsk og Dansk og b) Udkast til Plakaten. - Isl. Departem. Forest. og Resol. Prot. 1857 Nr. 3. Originalen (paa Dansk) indheftet i Resol. Protok. paa det anförte Sted Nr. 4 c. — Plakaten er publiceret 1857 i alle Jurisdiktioner i Sönder-Amtet, i Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler i Vester-Amtet og i alle Nord- og Öster-Amtets Sysseler; 1858 anföres den som publiceret i Myra og Hnappadals Syssel, men derimod opföres den ikke blandt de publicerede Lovbud i Isafjords Syssel. — Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk; paa anden Side den danske Text med Kongens og Justitsministerens (Simony's) Underskrifter; tredie Side den islandske Text uden Underskrifter, men med Verification: „Samhljóða hinum danska texta, vitnar Oddg. Stephensen". Depart. Tid. 1857, S. 217—219 (med Motiver).

1857. 6. Januar.

1857. 6. Januar. Algreen-Ussings Saml. af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 4.

Islandsk: Den oprindelige Lov i Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1855, S. 217. — Plakaten i Original-Aftryk med den danske Text (see ovenfor). Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, Viðb. B, S. 91—92. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 149. Norðri V, 56 (Rubrum). Þjóðólf. IX, 81.

Plakat, hvorved Lov af 5. April 1850, om fremmede Jöders Adgang til at opholde sig her i Riget, med Modificationer udvides til Island.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter at Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning, angaaende en modificeret Udvidelse til Island af Lov af 5. April 1850, om fremmede Jöders Adgang til at opholde sig her i Riget, byde og befale Vi som fölger:

Ligesom indenlandske Jöder have Adgang til at nedsætte sig paa Island, saaledes er det ogsaa fremmede Jöder tilladt at tage Ophold sammesteds, uden at være andre Indskrænkninger i Henseende til deres Ophold der underkastede, end dem, der gjælde med Hensyn til Fremmede i Almindelighed.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 6. Januar 1857.

Opið brèf, er lögleiðir á Íslandi, með breytíngum, lög 5. April 1850 um að útlendir Gyðíngar megi setjast að í ríkinu.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Eptir að Vèr höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúa alþíngis, um að gjöra gildandi á Íslandi, með breytíngum, lög 5. April-mán. 1850 um að útlendir Gyðíngar megi setjast að í ríkinu, bjóðum Vèr og skipum fyrir á þessa leið:

Eins og það er innlendum Gyðíngum heimilt að setjast að á Íslandi, eins mega einnig útlendir Gyðíngar taka sèr þar bólfestu, án þess að vera þeirra þar á

landi sè bundin öðrum takmörkunum, en þeim, sem eiga sèr stað um veru annara útlendra manna. 1857. 6. Januar.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 6. dag Januar-mánaðar 1857.

Forordning angaaende **Forandring** med Hensyn til **Valgene til Althinget.** Christiansborg Slot den 6. Januar 1857[1]. — Denne Forordning er foranlediget ved gjentagne Petitioner og Forhandlinger först i Stænderforsamlingen i Roeskilde (*see* Frèttir frá fulltrúaþínginu í Hróarskeldu 1842, S. 62—256) og senere i Althinget. Först indkom der til Althinget i **1845** en Mængde Andragender om forskjellige Forandringer i Althingets Organisation, *see* Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1845, S. 11—12. 97—110. 639. **1847** blev en Petition indgiven til Kongen, om en Revision af Althings-Anordningen, og nogle Ændringer deri fremhævede, *see* Tíð. frá alþ. Íslendínga 1847, S. 25. 36. 739—823. 832—835. I Althingets Session **1849** blev der kun forhandlet om Valgloven til den paatænkte overordentlige Landsforsamling (Þjóðfundur), som udkom under 28. Septbr. 1849, og i denne Forsamling (1851) om Indretningen af Althinget som eventuelt lovgivende Forsamling, see Tíðindi frá alþíngi Ísland. 1849, Registur S. XIV—XV; Tíðindi frá þjóðfundi Íslendínga, S. 10. 52—53. 171—196. 526—539. (Regjerings-Udkastet S. 482—495, med Motiver). **1853** indgav Althinget en ny Petition, ikke alene om Udvidelse af Althingets Myndighed, men ogsaa om Forandring af Valgbestemmelserne i Althings-Forordningen 8. Marts 1843, *see* Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1853, S. 22. 25. 49. 57—59. 151. 392—412. 506—523. 975—982. — **1855** blev endelig et Forslag forelagt Althinget, trykt i Depart. Tid. 1855, S. 857—868 (med Motiver) og paa Islandsk i Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1855, Viðb. A, S. 31—43 (med Motiver), jevnf. Norðri III, 68. Althingets Forhandlinger om Forslaget *see* Tíðindi frá alþíngi 1855, S. 9. 11. 20. 177—198. 234—260. 303—307. — Endelig er Forordningen udkommen ifölge kongel. Resol. 6. Januar 1857, grundet paa Justitsministeriets (Simony's) Forestilling af 30. Decbr. 1856. Isl. Forest. og Resol. Prot. 1857, Nr. 1 (med Bilage: a) Al- 6. Januar.

[1]) Forfatningslov for Islands særlige Anliggender 5. Jan. 1874.

1857. thingets Petition 19. Juli 1855, og b) Udkast til Forordningen.
6. Januar. Originalen (paa Dansk) indheftet i Resol. Protokollen 1857, Nr. 4 b. — Publiceret 1857 i alle Sönder-Amtets Jurisdiktioner, ligeledes i Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler og i alle Sysseler inden Nord- og Øster-Amtet; 1858 anföres den som publiceret i Myra og Hnappadals Syssel. Kun i Isafjords Syssel anföres den ikke blandt publicerede Lovbud. —

Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 12 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider, 2—10, den danske Text, med Kongens og Justitsministerens (Simony's) Underskrifter, paa de ulige Sider 3—11 den islandske Text uden Underskrifter, men med Verification: „Samhljóða hinum danska texta, vitnar Oddg. Stephensen". Sidste Side blank. — Depart. Tid. 1857, S. 449—454 (med Motiver, og Anmærkn. S. 453). — Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 1—4.

Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text, *see* ovenfor. Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1857, Viðb. B, S. 85—87; — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 149—155 (med Motiver). Norðri V, 56 (Rubrum). Þjóðólf. IX, 81—82. 85—86.

Forordning angaaende Forandring i Forordningen af 8. Marts 1843 om Valgene til Althinget.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter at Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning over et samme forelagt Udkast til en Forordning angaaende Forandring i Forordningen af 8. Marts 1843 om Valgene til Althinget, byde og befale Vi som fölger:

1. Valgret til Althinget skal for Fremtiden tilkomme: a) alle de Bønder, der ere Jordbrugere og svare nogen Ydelse til det Offentlige og Communen; dog at de, som ifølge en speciel Bestemmelse maatte være fritagne for Ydelse til det Offentlige, ikke derfor tabe deres Valgret. — b) Embedsmænd, der enten have kongelig Bestalling, eller ere udnævnte af Stiftsövrigheden i Island. — c) Dem, der, uden at være Embedsmænd, have underkastet sig enten en akademisk

Pröve eller Afgangsexamen ved Pastoralseminariet i Reykjavík, naar de ikke staae i personligt Tjenesteforhold. — d) Kjöbstædborgere, naar de til Communen erlægge et Bidrag af i det Mindste 4 Rdl. aarlig. — e) Tomthusmænd, naar de til Communen eller i Byudgifter erlægge et Bidrag af i det Mindste 6 Rdl. aarlig. — Derhos skal Vedkommende, for at kunne öve Valgret, være i Besiddelse af de i Forordningen af 8. Marts 1843 § 4 anförte personlige Egenskaber, og desuden paa den Tid, Valget foregaaer, have havt fast Ophold i Distriktet i eet Aar. — Fra Deltagelse i Valgret ere de udelukkede, som nyde Understöttelse af det almindelige Fattigvæsen, eller som have modtaget nogen saadan Hjælp, med mindre den enten er tilbagebetalt eller eftergivet. 1857. 6. Januar.

2. Enhver, som efter forestaaende § 1 har Valgret, er tillige valgbar til Althinget, naar han, foruden at være i Besiddelse af de i For. af 8. Marts 1843 §§ 4 og 5 anförte personlige Egenskaber, endvidere opfylder de i sidstnævnte § 5 Nr. 1, 4 og 5 fastsatte Betingelser. Dog kan den vælges, som har sit Hjem udenfor Valgdistriktet, eller i dette har opholdt sig en kortere Tid end eet Aar.

3. Vedkommende Præst og Repstyrer skulle efter Valgdirecteurens Foranstaltning forfatte en paalidelig Liste over alle de Mænd i Sognet, som ifølge de foranførte Bestemmelser ere valgberettigede og valgbare, med Angivelse af deres Navn, Alder, Stand og Bopæl, og bör de, der ere valgberettigede, opföres först, og siden tilföies de, som ere valgbare. I Reykjavík forfatter Domkirkepræsten og Formanden for Borgerrepræsentanterne disse Lister, og naar Repsforstanderskaber maatte blive oprettede i Island, skal den ommeldte Forretning udföres af Forstanderskabets Formand tilligemed vedkommende Præst eller, naar denne er Forstanderskabets Formand, af ham i Forening med et andet dertil valgt Medlem af Forstanderskabet.

1857. 6. Januar.

4. Naar Listerne ere forfattede, skal Valgdirecteuren i Forening med de 2 Mænd, som han overensstemmende med For. af 8. Marts 1843 § 16 udnævner til at tage Del i Valgbestyrelsen, gjennemgaae og, forsaavidt fornödent er, berigtige samme, hvorpaa den i bemeldte Forordnings § 18 omhandlede almindelige Fortegnelse over samtlige Valgberettigede og Valgbare i hele Distriktet bliver at affatte. Iövrigt bliver med Hensyn til Valglisternes Fremlæggelse, Paakjendelse af de imod samme fremkomne Indsigelser, samt deres endelige Berigtigelse, at forholde efter de i Forordn. af 8. Marts 1843 indeholdte Forskrifter. Derimod bortfalder den i bemeldte Forordnings § 23 i Slutningen indeholdte Bestemmelse om, at en Fortegnelse over de Valgbare skal tilstilles de övrige Valgdirecteurer i Amtet.

5. Ingen maa stemme paa en udenfor Distriktet boende Mand, medmindre det for Valgbestyrelsen godtgjöres, at han er valgbar og vil modtage Valget i dette og ikke i noget andet Distrikt.

6. Enhver, som fremtræder til Valg, skal navnlig opgive, hvem han stemmer paa til Althingsmand og hvem til Suppleant.

7. Ingen kan ansees gyldigen valgt til Althingsmand eller Suppleant, medmindre han har erholdt mere end Halvdelen af samtlige paa Valgmödet afgivne Stemmer. Erholder Ingen et saa stort Antal Stemmer, foretages ny Afstemning ved frit Valg, og hvis da heller ikke derved Nogen opnaaer mere end Halvdelen af Stemmerne, finder atter Omvalg Sted, men kun imellem de To, som ved den sidste Afstemning havde de fleste Stemmer. Have ved anden Afstemning Flere erholdt ligemange Stemmer, gjör Lodtrækning Udslaget. Det samme gjælder, naar Stemmerne ved tredie Valg ere lige.

8. Skaptafells Syssel skal for Fremtiden udgjöre 2 særskilte Valgdistrikter efter den samme Inddeling,

hvorefter det hidtil har været afsondret i 2 Valgafdelinger. Hvert af disse Distrikter vælger 1 Althingsmand og 1 Suppleant. Sysselmanden er Valgdirecteur i begge Distrikter. 1857. 6. Januar.

9. Forövrigt forbliver det ved de i For. af 8. Marts 1843 angaaende Valgene *til* Althinget givne Forskrifter.

10. Denne Forordning træder i Kraft, naar, efter Udlöbet af den Periode, for hvilken de nuværende Althingsmænd ere valgte, nye Valg skulle foretages.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 6. Januar 1857.

Tilskipun um breytíng á tilskipun 8. Marzmán. 1843, viðvíkjandi kosníngunum til alþíngis.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Eptir að Vèr höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúa alþíngis um frumvarp, er fyrir það hefir verið lagt, til tilskipunar um breytíng á tilskipun 8. Marzm. 1843, viðvíkjandi kosníngunum til alþíngis, bjóðum Vèr og skipum fyrir á þessa leið:

1. Kosníngarrètt til alþíngis skulu hèr eptir eiga: a) allir bændur, sem hafa grasnyt og gjalda nokkuð til allra stètta; þó skulu þeir, sem með sèrstaklegu lagaboði kynnu að vera undanskildir þegnskyldugjaldinu, ekki fyrir það missa kosníngarrètt sinn; — b) embættismenn, sem annaðhvort hafa konúnglegt veitíngarbrèf, eða eru settir af stiptsyfirvöldunum á Íslandi; — c) þeir sem tekið hafa lærdómspróf við háskólann, eða embættispróf við prestaskólann í Reykjavík, þó ekki sèu þeir í embættum, ef þeir eru ekki öðrum háðir; — d) kaupstaðarborgarar, ef þeir gjalda til sveitar að minnsta kosti 4 rd. árlega; — e) þurrabúðarmenn, ef þeir gjalda til sveitar eða bæjarþarfa að minnsta kosti 6 rd. árlega. — Þar að auki getur enginn átt kosníngarrètt, nema hann hafi þá hæfilegleika til að bera, sem

1857. til eru teknir í tilskipun 8. Marzmán. 1843, 4. gr., og
6. Januar. hefir einnig, þegar kjósa skal, verið heimilisfastur í kjördæminu í eitt ár. Ekki getur heldur sá átt kosníngarrètt, sem þiggur af sveit eða hefir þegið sveitarstyrk, nema hann sè annaðhvort endurgoldinn eða gefinn honum upp.

2. Kjörgengur til alþíngis er hver sá, sem kosníngarrètt hefir samkvæmt 1. gr., ef hann, auk þeirra hæfilegleika, lútandi að honum sjálfum, sem taldir eru í tilskipun 8. Marzmán. 1843, 4. og 5. gr., enn fremur fullnægir þeim kröfum, sem gjörðar eru í nýnefndri 5. gr. Nr. 1, 4 og 5. Þó má þann kjósa, sem á heimili utan kjörþíngis, eða verið hefir í því skemur en eitt ár.

3. Prestur hver skal með hreppstjórum eptir ráðstöfun kjörstjóra semja nákvæma skýrslu yfir alla þá menn í sóknum hans, sem kosníngarrètt hafa og kjörgengir eru eptir framan greindum reglum. Skal skrá þessi fyrst tilgreina þá, sem kosníngarrètt hafa, með nöfnum, aldri, stètt og heimili, og síðan þá aðra, sem kjörgengir eru. Í Reykjavík skulu dómkirkjupresturinn og forstjóri bæjarfulltrúanna semja skrá þessa, og þegar sveitastjórn kemst á í Íslandi, skal forstjóri hreppsnefndarinnar hafa þessa sýslu á hendi ásamt prestinum, eða, ef presturinn er forstjóri hreppsnefndariunar, með öðrum manni úr hreppsnefndinni, sem til þess er kjörinn.

4. Þegar nafnaskrár þessar eru samdar, skal kjörstjóri með þeim 2 mönnum, er hann samkvæmt tilskipun 8. Marzmán. 1843, 16. gr., kveður sèr til aðstoðar í kjörstjórninni, rannsaka þær og leiðrètta, ef þörf er á, og skal síðan semja aðalskrá yfir alla þá menn, sem kosníngarrètt eiga og kjörgengir eru í gjörvöllu kjördæminu, eins og til er greint í tilskipun 8. Marzmán. 1843, 18. gr. Að öðru leyti skal fara eptir því, sem fyrir er mælt í tilskipun 8. Marzmán. 1843 um það, hvernig leggja eigi fram kjörskrárnar og skera

úr mótmælum gegn þeim, og að endíngu leiðrètta þær. 1857.
Þar á móti fellur sú ákvörðun úr gildi, sem gefin er 6. Januar.
seinast í 23. gr. í nefndri tilskipun, um að senda skrá yfir þá, sem kjörgengir eru, til hinna annara kjörstjóra í amtinu.

5. Enginn má kjósa þann, sem utan kjörþíngis býr, nema það sè sannað fyrir kjörstjórum, að hann sè kjörgengur og vilji takast kosnínguna á hendur í því kjördæmi og engu öðru.

6. Sèrhver sá, sem til kosnínga gengur, skal nefna þann með nafni, sem hann kýs til aðalþíngmanns, og eins þann, er hann kýs til varaþíngmanns.

7. Enginn er rètt kjörinn aðalþíngmaður eða varaþíngmaður, nema því að eins, að hann hafi hlotið meira en helmíng allra þeirra atkvæða, sem greidd eru á kjörþínginu. Fái enginn svo mörg atkvæði, skal aptur kjósa óbundnum kosníngum; fái þá enn enginn meira en helmíng atkvæða, skal kjósa enn á ný, en að eins milli þeirra tveggja, sem við hina seinni kosníngu höfðu flest atkvæði. Sè svo, að fleiri en tveir hafi við aðra kosníngu fengið jafnmörg atkvæði, skal hlutkesti ráða milli þeirra; sama er um, ef tveir við þriðju kosníng fá jafnmörg atkvæði.

8. Skaptafells-sýslu skal hèr eptir vera skipt í 2 kjördæmi eptir sömu merkjum, sem henni híngað til hefir verið skipt í tvo kjörhluta. Hvort um sig af þessum kjördæmum kýs einn alþíngismann og einn varaþíngmann. Sýslumaðurinn er kjörstjóri í hvorutveggja kjördæmi.

9. Að öðru leyti stendur við það, sem fyrir er mælt í tilskipun 8. Marzmán. 1843 um kosníngar til alþíngis.

10. Tilskipun þessi fær gildi, þegar kjósa skal í næsta skipti, eptir að kosníngartími hinna núverandi alþíngismanna er um liðinn.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 6. dag Januar-mán. 1857.

1857. 6. Januar. **Plakat** angaaende Oprettelsen af en **Bygnings-Commission paa Akureyri.** Christiansborg Slot den 6. Januar 1857. — Udkast til Plakaten er approberet ved kongelig Resolution 6. Januar 1857 (Justitsminister Simony). Isl. Depart. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 2, ledsaget af a) Althingets Petition 24. Juli 1855, og b) Udkast til Plakaten. Originalen (paa Dansk) indheftet i Resol. Prot. 1857, Nr. 4. — Publiceret 1857 i alle Jurisdiktioner i Sönderamtet og i Nord- og Öster-Amtet, samt i Snæfellsnes og Bardastrands Sysseler i Vester-Amtet; i 1858 er den publiceret i Myra og Hnappadals Syssel, derimod anföres den ikke som publiceret i Dala, Isafjords og Stranda Sysseler. — Udkast trykt i Departem. Tid. 1855, S. 875—880. Plakaten selv i Original-Aftryk hos Schultz, 12 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet dansk. Paa de lige Sider (2—10) den danske Text med Kongens og Justitsministerens (Simony's) Underskrifter, paa de ulige Sider (3—11) den islandske Text uden Underskrifter, men med Departementschefens Verification: „Samhljóða hinum danska texta, vitnar Oddg. Stephensen". Sidste Side blank. — Depart. Tid. 1857, S. 481—485. — Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 4—8.

Islandsk: Forslag til Althinget 1855, forelagt af Regjeringen, trykt i Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1855, Viðb. A, S. 50—55 (med Motiver). Althingets Forhandlinger i Tíðindi frá alþ. s. A., S. 11. 22. 140—153. 199—215. 469—470. — Original-Aftryk med den danske Text, *see* ovenfor. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, Viðb. B, S. 88—91. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 155—160 (med Motiver). Norðri V, 56 (Rubr.); V, 72 (Uddrag), 76—77. Þjóðólf. IX, 81 (Rubr.).

Plakat angaaende Oprettelsen af en Bygnings-Commission paa Öfjords Handelssted.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter at Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning over et samme forelagt Udkast til en Plakat angaaende Oprettelsen af en Bygnings-Commission paa Öfjords Handelssted, byde og befale Vi som fölger:

1. Der skal paa Öfjords Handelssted oprettes en Bygningscommission, bestaaende af Sysselmanden i Öfjords Syssel og tvende blandt Handelsstedets Indvaanere af Handelsstedets Grundbesiddere, under Ledelse af Sysselmanden, valgte Mænd, samt tvende andre Mænd af Handelsstedets Indvaanere, som Amtmanden dertil maatte ansee skikkede, og hvortil han især skal udnævne Bygningskyndige, naar saadanne maatte haves. 1857. 6. Januar.

2. Enhver fuldmyndig Mand, som har et uplettet Rygte og ikke er sat ud af Raadighed over sit Gods, er berettiget til at deltage i Valget paa Medlemmer i Bygningscommissionen og til at vælges i denne Egenskab, naar han paa Handelsstedets Grund eier et Tömmer- eller Murværkshus (en Kjöbstadbygning); dog kunne Handelsfaktorer udöve Valgretten og vælges, naar deres Principaler ere fraværende, om de end ikke selv ere Grundeiere.

3. Saavel de, der af Handelsstedets Indvaanere vælges til Medlemmer af Bygningscommissionen, som de, der udnævnes af Amtmanden, vedblive deres Function i 6 Aar; dog skal af dem, som beskikkes förste Gang, den Ene afgaae efter 3 Aars Forlöb, hvorved i Mangel af mindelig Overenskomst Lodtrækning gjör Udslaget. — Dersom Nogen af en eller anden Aarsag udtræder inden Udløbet af 6 Aar, skal den, der vælges eller udnævnes i hans Sted, kun vedblive for den Del af det nævnte Tidsrum, der endnu er tilbage ved slig Udtrædelse.

4. Det paaligger Bygningscommissionen, i Overensstemmelse med Anordn. af 17. November 1786 § 5, paa Amtets nærmere Approbation at udvise Plads til enhver ny Bygnings Opförelse samt Gaardsrum, forsaavidt dertil endnu maatte findes Leilighed paa Handelsstedets Grund, saavel som ogsaa Haugepladser, hvortil dog Bakken alene bör anvendes. Disse Pladser foranstaltes derefter af Sysselmanden udmaalte Vedkommende, som have at indhegne og afbenytte samme

1857. 6. Januar. inden 2 Aars Forlöb, da de ellers falde tilbage til Handelsstedet. I Forbindelse hermed paaligger det Commissionen, for at Handelsstedet i Fremtiden kan blive bygget efter en bestemt Plan, med Amtets Samtykke at fastsætte, hvor de frie Pladser og Gaderne skulle anlægges, og bör Commissionen til den Ende erholde meddelt af Sysselmanden en Oversigt over de hidtil af denne Embedsmand alene udmaalte Pladser, over hvilke, i Forbindelse med de senere af Commissionen udviste, denne bör före en særskilt Protokol. Udgifterne til Anskaffelsen af denne Protokol, saavel som til de flere Protokoller, Commissionen maatte finde nödvendige til dens Forhandlinger og Correspondence, udredes forelöbigen, indtil Handelsstedet maatte erholde sin egen Kasse, af Amtsrepartitionsfonden.

5. For at tilveiebringe en bedre Orden med Hensyn til Handelsstedets Bygninger, og for at undgaae Fare ved Ildsvaade, bliver Fölgende af Commissionen at iagttage:

A. Naar det til större Sikkerhed i Henseende til Ildsvaade, eller for at skaffe en bekvemmere Færdsel, ansees nödvendigt, at en Gade gives större Brede, og at en ældre Bygning rykkes ind, da skal Enhver, som er anviist en ubebygget, til Gaden stödende Plads, være pligtig til at afstaae saameget af sin Grund til Gaden, som ansees fornödent til at give denne den behörige Brede, ligesom ogsaa Eieren af Bygningen skal ved Ombygning være pligtig til at indrykke den efter Behov, begge Dele mod en Godtgjörelse af Handelsstedet, som i Forhold til hele Byggepladsens Störrelse og Værdi og den Forringelse, den ved Afstaaelsen og Indrykkelsen vil lide, af bemeldte Commission med Amtets Samtykke bestemmes og paalignes Handelsstedets Indvaanere, saaledes at Halvdelen bæres af de egentlige Grundbesiddere efter deres Bygningers Areal, og Halvdelen udredes af samtlige Handelsstedets Indvaanere, der have erholdt nogen Udviisning af Grund,

efter Störrelsen af det dem udmaalte Grundstykke, uden Hensyn til, hvortil det er afbenyttet. 1857. 6. Januar.

B. Ved Opförelsen af nye Bygninger paa forhen ubebyggede Pladser skal nöie paaagtes, at de paa ingen Maade komme i umiddelbar Forbindelse med Nabohusene, og der bör altid være et frit Rum til Naboens Huse paa 10 Alen; dog skal dette ikke være til Hinder for Opförelsen af Stakitter eller andre saadanne Indhegninger, som i Tilfælde af Ildsvaade hurtigen kunne nedrives.

C. Naar nogen ny Bygning skal opføres, har bemeldte Commission paa Amtets nærmere Approbation at bestemme den Linie, som bör gives Bygningen til Gaden, og de flere Regler, som samme i Henseende til Sikkerhed mod Ildsvaade saavel ved Bygningens indvendige som udvendige Bygningsmaade finder fornödent at iagttage. Commissionen bör derhos, saavidt muligt, paasee, at der for de Professionister, hvis Næringsveie kunde give Anledning til at befrygte Fare for Ildsvaade, anvises Byggepladser paa afsides Steder, ligesom og denne Commission ideligen har at före Tilsyn med alle nye Bygninger, medens de staae under Bygning. Ligeledes bör den före Tilsyn, naar der foretages Hovedreparationer, og har den nöie at paasee, at Vedkommende strengt rette sig efter de dem givne Forskrifter.

D. Enhver, som agter at opföre nogen Bygning, eller ved de ældre Bygninger at gjöre Forandringer, eller at foretage Hovedreparationer, bör derfor, inden hermed skeer Begyndelse, först desangaaende gjöre Anmeldelse for oftmeldte Commission og indhente sammes, med Amtets Approbation forsynede, skriftlige Bestemmelser, om og efter hvilke Regler han maa bygge, forsaavidt det under Litr. C angivne Öiemed angaaer.

E. Dersom Nogen begynder med nogen Bygning, uden dette er efterkommet, bör saavel han som vedkommende Mester böde fra 5 til 25 Rd. til Stedets

1857. 6. Januar. Förstnævnte derhos taale, at Bygningen, saavidt den ikke er indrettet efter de Regler, som Commissionen finder derved at burde have været iagttagne, for hans Regning nedrives.

Fattigkasse efter Politirettens Kjendelse, og maa den

Iövrigt bör Sysselmanden, saafremt han bringer i Erfaring, at der begyndes paa et Bygningsarbeide, hvortil Commissionens Samtykke behöves, uden at samme er indhentet, strax forbyde, at der med samme videre fortfares. Naar Nogen ellers gjör sig skyldig i Overtrædelse af de ham af Commissionen eller Amtmanden i Henhold til de foranstaaende Bestemmelser meddelte Forskrifter for en Bygnings Opförelse eller Istandsættelse, vil en lignende Mulkt være at anvende, dog saaledes, at samme kan, efter Sagens Beskaffenhed, nedsættes indtil 2 Rd., hvorhos den Deel af Bygningen, som ikke er indrettet efter de givne Regler, kan nedrives.

6. De i nærværende Reglement indeholdte Forskrifter bör ogsaa gjælde i Henseende til de paa Handelsstedets Grund med Jordtage og Jordvægge opförte Huse og dertil hörende Hauger, forsaavidt de paa samme ere anvendelige.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 6. Januar 1857.

Opið brèf um að stofna bygginganefnd á verzlunarstaðnum Akureyri.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Eptir að Vèr höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúa alþíngis um frumvarp, er fyrir það hefir verið lagt, til opins brèfs um að stofna bygginganefnd á verzlunarstaðnum Akureyri, bjóðum Vèr og skipum fyrir á þessa leið:

1. Á verzlunarstaðnum Akureyri skal stofna bygg-

ínganefnd. Í henni skulu vera þessir menn: sýslumaðurinn í Eyjafjarðar sýslu, tveir menn af íbúum verzlunarstaðarins, er kosnir sèu með umsjón sýslumannsins, af þeim er lóð eiga á verzlunarstaðnum, og enn tveir af íbúum verzlunarstaðarins, er amtmaðurinn álítur til þess hæfa; og á hann öðrum fremur að nefna til þess þá menn, er bera skyn á húsasmíði, ef til eru. 1857. 6. Januar.

2. Sèrhver sá, sem náð hefir fullum lögaldri, og hefir óflekkað mannorð, og ekki er sviptur umráðum fjár síns, á rètt á því að taka þátt í kosníngu til bygg-ínganefndarinnar, og er kjörgengur til hennar, ef hann á trèhús eða steinhús (kaupstaðarhús) á lóð verzlunarstaðarins; þó mega verzlunarstjórar kjósa og verða kosnir, þegar kaupmaðurinn sjálfur er fjærverandi, þó þeir eigi sjálfir séu húseigendur.

3. Nefndarmenn skulu hafa starf sitt á hendi í 6 ár, hvort heldur þeir eru kosnir af íbúum verzlunarstaðarins eða tilkvaddir af amtmanninum; þó skal annar af þeim, sem kosnir verða fyrsta sinn, fara frá eptir 3 ár, og skal það fara eptir samkomulagi, hver fyrir því verður, en ella hlutkesti ráða. — Ef nokkur fer frá, einhverra hluta vegna, áður en 6 ár eru liðin, skal sá, sem kosinn er eða tilkvaddur í hans stað, að eins hafa starf sitt á hendi þann tíma, sem hinn átti eptir í nefndinni, þegar hann fór frá.

4. Nefnd þessi á hèr eptir, samkvæmt tilskipun 17. Novemberm. 1786, 5. gr., að taka til húsastæði til allra nýrra húsa er byggja skal, svo og til garða, ef enn virðist vera rúm fyrir þá á lóð verzlunarstaðarins, og einnig til jurtagarða, en til þeirra má þó að eins taka brekkuna. Til þessa þarf eptirá að fá samþykki hjá amtmanni. Síðan lætur sýslumaður mæla hlutaðeigendum út lóðir þessar; eiga þeir svo að umgirða þær og nota innan tveggja ára; annars falla þær aptur til verzlunarstaðarins. — Til þess verzlunarstaðurinn hèr eptir geti orðið byggður eptir ákveðinni reglu, ber nefndinni enn fremur með samþykki amtmannsins að ákveða,

1857. hvar auð svæði megi vera, og hvar leggja skuli strætin;
6. Januar. á sýslumaðurinn í því skyni að gefa nefndinni skýrslu um þær lóðir, er hann einn áður hefir mælt út; skal svo nefndin rita þær í sèrstaka bók, og svo lóðir þær er hún sjálf úthlutar. Kostnað þann, sem leiðir af því að útvega bók þessa, og aðrar þær embættisbækur, er nefndinni kynni þykja við þurfa til að rita í gjörðir sínar og brèf, skal til bráðabirgða greiða úr jafnaðarsjóði amtsins, þángað til verzlunarstaðurinn sjálfur kann að eignast sjóð útaf fyrir sig.

5. Til þess að koma á betri reglu um húsabyggíngar á verzlunarstaðnum, og komast hjá hættu af húsbruna, ber nefndinni að gæta þess, er nú skal greina:

A. Ef nefndinni þykir þurfa að breiðka eitthvert stræti, eða þoka einhverju eldra húsi aptur á við, til betri varnar við húsbruna, eða til að fá greiðari veg um verzlunarstaðinn, þá skal sèrhver sá, sem úthlutuð hefir verið óbyggð lóð er veit að stræti, skyldur til að láta af hendi svo mikið af lóð þessari, sem þurfa þykir til þess strætið verði nógu breitt, og skal einnig sá, er húsið á, vera skyldur til, þegar hann byggir upp húsið á ný, að færa það aptur á við eins og þarf; þó skulu þeir fá endurgjald fyrir það af verzlunarstaðnum; skal nefndin, með samþykki amtmannsins, meta það eptir stærð og verði alls byggíngarsvæðisins, og rýrnun þeirri, sem það hefir orðið fyrir, við það að af því hefir verið tekið, eður hús flutt aptur á við, og jafna því niður á innbúa verzlunarstaðarins þannig, að helmíngurinn komi á hina eiginlegu húseigendur, eptir flatamáli húsa þeirra, en helmínginn greiði allir þeir er lóð hafa fengið úthlutaða, eptir stærð lóðar þeirrar, er hver hefir fengið, án þess tillit sè haft til þess, til hvers hún hefir verið notuð.

B. Þess ber grandgæfilega að gæta, þá er byggð eru ný hús, þar sem áður var autt svæði, að þau hvergi nái saman við hús þau, sem í grennd eru, og skal ávallt vera 10 álna autt svið frá hinu nýja húsi að næsta húsi

í grennd við það; þó má á þessu svæði byggja grindur 1857.
eður aðrar girðíngar, þær er skjótlega mætti niður brjóta 6. Januar.
ef húsbruni kæmi fyrir.

C. Þegar byggja skal nýtt hús, á nefndin að ákveða takmarkalínu þess út til strætisins, og aðrar reglur, sem henni þykir þurfa að gæta við byggíngarlag hússins bæði að utan og innan, til tryggíngar mót húsbruna.. Um þetta skal síðan leita samþykkis amtmanns. Enn fremur ber nefndinni að gæta þess svo sem verður, að iðnaðarmenn þeir, er hafa þá atvinnuvegi, er óttast mætti að hljótast kynni húsbruni af, fái hússtæði á afviknum stöðum. Svo skal nefndin og hafa stöðugt gætur á öllum nýjum húsum, meðan þau eru í smíðum. Einnig á hún að hafa umsjón með aðalviðgjörðum á húsum, og gæta þess nákvæmlega, að þeir, sem hlut eiga að máli, hlýði grannt reglum þeim, sem þeim eru settar.

D. Sèrhver sá, sem ætlar að byggja hús af nýju, eða breyta gömlu húsi, eða gjöra talsverðar umbætur á því, á, áður en hann byrjar á því, að gefa nefndinni það til vitundar, og fá skriflegar ákvarðanir hennar, er sèu samþykktar af amtmanni, um það, hvort hann megi byggja, og eptir hverjum reglum, að því leyti sem snertir augnamið það, sem um er getið í greininni C hèr á undan.

E. Ef nokkur byrjar á húsasmíði, áður en þessa sè gætt, þá á bæði hann og meistari sá, er á hlut að máli, að greiða í bætur frá 5 rdl. til 25 rdl. til fátækra á þeim stað, eptir úrskurði lögregludómsins; hinn fyr nefndi verður einnig að sæta því, að húsið sè rifið niður á hans kostnað, að því leyti sem það eigi er lagað eptir þeim reglum, sem nefndin álítur að fylgja hefði átt við smíðið; og skal sýslumaður, ef hann kemst að því, að byrjað er á smíði nokkru, sem nefndin þarf að veita samþykki sitt til, en það hefir eigi verið útvegað, undir eins banna að halda því áfram. Sömu bætur skal sá og greiða, sem að öðru leyti gjörir sig sekan í broti

1857. 6. Januar. gegn reglum þeim, sem nefndin eða amtmaðurinn hefir sett honum um byggíngu eða viðgjörð húsa, samkvæmt því sem hèr að framan er ákveðið; þó má eptir málavöxtum lækka bæturnar allt að 2 ríkisdölum; má og rífa þann hluta hússins, sem eigi er lagaður eptir reglum þeim er settar voru.

6. það sem á kveðið er í reglugjörð þessari, skal einnig gilda um hús þau á lóð verzlunarstaðarins, sem eru byggð með torfþaki og torfveggjum, og jurtagarða þá, er til þeirra heyra, að því leyti sem það getur við átt.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 6. dag Januar-mánaðar 1857.

21. Januar. **Lov** angaaende **Contoirholdspenge** for **Amtmændene** og **Landfogden** paa Island. Christiansborg Slot den 21. Januar 1857. — Publiceret 1857 i alle Sönder-Amtets Jurisdiktioner, ligeledes i alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet, og i Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler i Vester-Amtet; 1858 anföres den som publiceret i Myra og Hnappadals Syssel, derimod aldeles ikke i Isafjords Syssel. — Udkastet til denne Lov er forelagt Rigsdagen af Justitsministeren og trykt i Departem. Tid. 1856, S. 1149–1151 (med Motiver). Forhandlingerne derom i Rigsdagstid. 8de Session 1856–1857: Folkething. S. 41. 42. 92. 225–226. 471–472. 588. — Landsthing. S. 209. 299. 352–353. 478. Anhang A, S. 241–246. 339–340. — Endelig er Udkastet forelagt Kongen ved Justitsministeriet (Simony) og approberet ved kgl. Resol. 21. Januar 1857. Isl. Depart. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 5, hvormed Lovens danske Original fölger som Bilag. — Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 4 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Anden Side den danske Text med Kongens og Justitsministerens (Simony) Underskrifter. Tredie Side den islandske Text med Verification af Chefen for det islandske Departement: „Samhljóða hinum danska texta, vitnar Oddg. Stephensen". Fjerde Side blank. — Depart. Tid. 1857,

S. 338. — Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 10. 1857. 21. Januar.

Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text, *see* ovenfor. — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 160.

Lov angaaende Godtgjörelse for Contoirhold for Amtmændene og Landfogden paa Island.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

Fra 1. April 1857 tillægges Stiftamtmanden og Amtmændene paa Island fölgende Contoirholdsgodtgjörelser:

Stiftamtmanden , ... 1200 Rd.
Amtmanden over Nord- og Östamtet . . . . 600 —
Amtmanden over Vestamtet . . . . 550 —
Fra samme Tid tilstaaes Landfogden paa
Island i Contoirholdsgodtgjörelse . . . . . . 300 —

De ved denne Lov i Finantsaaret 1857—58 foraarsagede Udgifter bevilges til Udbetaling.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 21. Januar 1857.

Lög um skrifstofupenínga handa amtmönnunum og landfógetanum á Íslandi.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Lög þessi hefir ríkisþíngið fallizt á og Vèr staðfest með samþykki Voru:

Frá 1. dag April-mán. 1857 fær stiptamtmaðurinn og amtmennirnir á Íslandi þessa skrifstofupenínga:

Stiptamtmaðurinn . . . . 1200 rd.
amtmaðurinn í norður- og austuramtinu . . . 600 —
amtmaðurinn í vesturamtinu . . . . 550 —
Frá sama tíma fær landfógetinn á Íslandi
til skrifstofuhalds . . . . 300 —

1857. Greiða má út kostnað þann, sem rís af lögum þessum,
21. Januar. á ríkisfjár-árinu 1857—58.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 21. dag Januarmánaðar 1857.

13. Febr. **Reglement** angaaende **Behandling af** de af **Skab befængte Faarebesætninger.** Islands Stiftamtshus (Reykjavík) den 13. Februar 1857. — Publiceret i Arnæs Syssel i Sönder-Amtet. — Udfærdiget af Stiftamtmand Grev Trampe i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse 23. Decembr. 1856 (Lovsaml. XVI, 579—582). — Original-Aftryk fra Islands Bogtrykkeri, 2 Bl. i 4to. — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 168—173 Anmærkn.

Reglugjörð um meðferð á fè því, sem sjúkt er af fjárkláðanum.

Þar eð fjárkláði sá, sem kominn er upp hèr í landi, hefir því miður útbreiðzt svo mjög, að velferð alls landsins liggur við því, að honum sè útrýmt, hefi eg, eptir að hafa gjört þær ráðstafanir, sem eg áleit óumflýjanlegar til bráðabirgða, skýrt löggæzlustjóranum frá málefninu, og hefir hann ráðfært sig við dýralækningaráðið og fallizt á álit þess um málefnið yfir höfuð, og þar næst skipað mèr að haga framkvæmdunum í þessu efni samkvæmt því.

Það hlýtur að vera ljóst hverjum einum, að ekki tjáir í slíku málefni, sem varðar velferð alls landsins, að láta sèrhverjum frjálst að fara eptir eigin hugþótta; því hljóta allir strengilega að fylgja reglum þeim, sem með þessu brèfi eru fyrirskipaðar, og varða afbrot gegn þeim sektum eða eptir kríngumstæðunum meiri hegníngu.

Dýralæknir Teitur Finnbogason verður sendur til að ferðast um kríng í amtinu, til þess að leita allra þeirra meðala, sem reynast mætti hentug til að útrýma sýkinni, og ber öllum að hlýðnast því, sem hann í þeim tilgángi fyrirskipar; vona eg þess fastlega, að einn og

sèrhver eptir ítrustu kröptum vilji vera og muni verða honum hjálplegur til að framkvæma hinn vandasama starfa hans á fljótasta og auðveldasta hátt. Skal það vera skylda sýslumanna og hreppstjóra, ef á þarf að halda og þegar hann beiðist þess, að þvínga menn til að hlýðnast skipunum hans. Hið sama gildir og um skipanir þeirra manna, sem hanu kýs sèr til meðhjálpar; en til að kjósa slíka meðhjálpara hefir hann fullan myndugleika, og má enginn skorast undan þeirri kosníngu. Dýralæknirinn og meðhjálparar hans munu njóta þóknunar fyrir fyrirhöfn sína af jafnaðarsjóðnum; en fjáreigendur verða sjálfir að standa allan kostnað, sem leiðir af hirðíngu fjárins, lækníngu og meðölum þeim, sem brúkuð verða til lækninga hinu sýkta sauðfè, eða því, sem grunað er um sýkíngu. 1857. 13. Febr.

En þar dýralæknirinn ekki getur á sama tíma eða strax sinnt þörfum allra, ber mönnum að fylgja reglum þeim, er hèr skal greina, unz dýralæknirinn sjálfur í nærveru sinni hefir fyrirskipað þau meðöl, er við skal hafa.

Á tveimur eða þremur bæjum þeim, sem hentugast liggja í hverjum hreppi, skal gjöra láta tvö keröld, álnar há frá botni en 1 ½ álnar að þvermáli, til að baða hið sjúka fè, svo þau sè við hendina, ef dýralækni virðist, að þeirra sè þörf.

Allar sjúkar sauðkindur, eða þær, sem grunaðar eru um sýkíngu, skal halda í húsi og við gjöf stránglega aðskildar frá hinu heilbrigða fè, og skal með þær fara á þann hátt, er nú skal segja:

Þar menn af reynslunni mega vera orðnir sannfærðir um, að sýkin verður því verri viðureignar, því lengur sem það er dregið að leita henni lækníngar, þá er það hverjum manni nauðsynlegt, að vera útbúinn með meðul gegn henni strax sem hún sýnir sig, og eru hin helztu þessi:

1. Tak 8 parta af tjöru, 4 af bræddu smjöri og jafnmikið af pottösku, og blanda vel saman; eru þetta kláðasmyrsli.

1857. 13. Febr. 2. Tak jafna parta af tjöru og grænsápu, og lát bráðna saman yfir eldi. Eður: tak jafna parta af tjöru og þráu (súru) smjöri, og lát bráðna sem áður er sagt. Hvortveggja þessara smyrsla nægja, ef kláðinn er ekki mjög magnaður; en sè hann það, má láta í smyrslin dupt af *hvítri hnerrarót* (Nyserod), *therebintín-olíu* (terpentínu) eða *hjartarhorns-olíu*, og sè þá tekið af hnerrarótinni sem svari 2 eða mest 3 lóðum í hvert pund af smyrslunum, og einn peli af therebintín- eða hjartarhorns-olíunni sömuleiðis í hvert pund smyrslanna. Þar sem þessi meðul eru ekki við hendina, má og við hafa

3. Saltpètur, annaðhvort í þvottalög eða smyrsli. Sè saltpètur hafður í þvottalög, eru tekin 1—2 lóð af honum í hverja mörk af vatni, og með þeim legi vættir kláðastaðirnir einusinni á dag, unz kláðinu batnar, og er þetta meðal hentugt við lömb, sem gefið er inni. Saltpètur-smyrsli eru þannig til búin, að eitt lóð af vel muldum saltpètri er blandað í liðugt ½ pund eða 20 lóð af grænsápu eða smjöri, og hrært vel saman.

Þar sem dýralæknir er við hendina og hefir umsjón með lækníngunni, mundi „*sublimat*“ í tóbaks- eða hnerrarótar-lög vera hið *fljótasta meðal* til að eyða kláðanum, einkum þar honum fylgir fellilús eða fjárlús; ekki má samt meira hafa af þessu meðali *(sublimat)*, en 8—12 grön (byggkornsþýngsli) í hverja mörk af legi, hvort heldur það er *tóbaks-* eða *hnerrarótar-lögur*; en legir eða seyði þessi tilbúast á þenna hátt:

4. *Tóbakslögur;* tak einn part af tóbaki mót tíu af vatni, og lát hlaupa suðu á.

5. *Hnerrarótarlögur:* tak einn part af hvítri hnerrarót mót 20 pörtum af sjóðaudi vatni, og lát sjóða niður ¼ part.

Þyki dýralækni ísjárvert að brúka „*sublimat*“, sökum kulda, eður fáist það eigi, má í þess stað brúka „*koparvitríól*“, og er þá nóg, ef látin eru 2 lóð af koparvitríóli í hverjar 3 merkur lagarins. Slíka legi með „*sublimati*“ eða „*koparvitríóli*“ ætti að brúka í við volga,

og alls ekki meira af þeim en svo, að kláðinn þornaði undan, og mun það nægja að hella þeim í kláðastaðina, svo að hreistrið blotni undir, þar kláðinn er. Eru þessir legir einkum vel fallnir meðan hinum almenna kláðalög ekki verður við komið vegna kuldans. Nú þó ætlandi sè, að framanskrifuð meðul megi hrífa, ef rètt og með alúð er á haldið, skal þó hèr enn nefna eitt meðal, sem auðvelt er að veita sèr og líkist í verkunum sínum hjartarhorns-olíunni, en það er 1857. 13. Febr.

6. *Sót.* það má brúka í lög og smyrsli þannig: Tak jafna parta að vigt af sóti, grænsápu og therebintinolíu, hrær það vel saman, og eru það góð kláðasmyrsli.

Sótið má og brúka í þvottalegina, sem hèr á undan eru nefndir, einkum úr tóbaki og hnerrarót. Reynandi væri og að taka sortulýngslög, láta í hann sót og þvo úr þessum legi kláðann.

þó nú framanskrifuð meðul fyrst um sinn verði við höfð, er það þó álit þeirra, er til þekkja, að samt sem áður verði nauðsynlegt að baða *allt sauðfè* í vor er kemur, undir eins og tíð og veðrátta leyfir, og ráða þá læknar til að viðhafa hinn svo nefnda *walziska kláðalög*, sem er þannig tilbúinn:

Tak 4 merkur af nýbrenndu kalki eða 12 merkur af mjölkalki og hell þar á svo miklu af vatni, að það verði sem leðja eða þunnur grautur, lát í leðju þessa 3 merkur af pottösku og hell þar á svo miklu af kúahlandi, að þunnur grautur verði; því næst sè látið í löginn 6 merkur af hjartarhornsolíu og 3 merkur af hrátjöru, og nú þynnist allt með 100 mörkum af kúahlandi. þegar búið er að hræra vel í þessu um hríð, þá skal það þynnt að nýju með 400 mörkum af vatni.

þetta bað ætla menn nægilegt fyrir nokkur hundruð fjár, en margir ætla, að baðið þurfi að brúka tvisvar eða þrisvar, ef menn vilja vera óhultir, einkanlega ef fèð hefir orðið fyrir rigníngum. þess ber að gæta, að eigi komi lögur þessi í augu, eyru eða nasir skepnunum, og að helzt ber að velja sólskinsdaga til baðanna, svo að

1857. 13. Febr. fèð þorni sem fyrst. Lög þenna má gjöra sterkari, en hèr er tiltekið, á þann hátt, að menn taka tvöfalt meira kalk og þar til 2—3 pund af brennisteini í hvert bað, og er þá líkindi til að sjaldnar þurfi að baða.

þegar óskilakindur fyrir koma í fè þess manns, er lætur baða allt fè sitt, þá skal einnig baða þessar kindur með, og ber hreppstjórum og þeim, er dýralæknir kýs til aðstoðar og umsjónar með lækningunum, að hafa gætur á, að þessu boði sè hlýdt.

þær sauðkindur, sem eru svo yfirkomnar, að lækníngartilraunir ekki vilja hrífa, ber að leggja frá.

þegar að því kemur, að reka skal fé til afrèttar, verður þess vandlega að gæta, að engin skepna sè á fjall rekin frá þeim bæjum, hvar merki til sýkinnar hafa sèzt á hinum seinustu 14 dögum; og eins og þeir, sem gegn þessu banni leitast við að koma sýktu fè sínu til afrèttar, skulu sæta ákæru og hegníngu fyrir yfirtroðslu á þessu banni, þannig skulu sýslumenn og hreppstjórar hafa strángt eptirlit á, að því verði hlýdt. Til að lètta umsjónina um þetta skal fjallrekstur, að því leyti sem kláðinn verður á þeim tíma læknaður svo, að hann geti átt sèr stað, framfara þannig, að ekki einstakir menn reki hver fyrir sig, heldur heilir hreppar í sameiníngu, og að sýslumaður og hreppstjórar, með tilhjálp annara áreiðanlegra manna, geti rannsakað heilbrigðis-ástand afrèttarfjárins. Vona eg, að sérhver drenglundaður innbúi amts þessa að sjálfsdáðum og eptir ítrasta megni aðstoði sýslumenn og hreppstjóra við þetta tækifæri. Afrèttarbændum ber að hafa stöðugt eptirlit á, hvort sýkin sýnir sig á fè því, sem þegar er til afrèttar komið, og skyldi svo vera, ber þeim tafarlaust að tjá það sýslumanni, sem þá hlýtur að prófa málið nákvæmar og fyrirskipa strax almennar gaungur, ef sýkin prófast að vera á afrèttinum, og má þá ekki öðrum leyfast afrètturinn, en þeim hjörðum, hvar sýkin ekki sýnir sig í næstu 14 daga.

Allar sauðkindur, sem á seinustu 14 dögum hafa

verið saman við kláðafè, eða hvar menn ekki eru vissir um hið gagnstæða, álítast tortryggilegar. 1857. 13. Febr.

Af fjárhúsum þeim, sem nú eru, skal rífa þakið að vori komanda, svíða og tjarga úr þeim viðu alla, hreinsa tóptirnar fyrir sóttnæmi með því að svæla þar brennisteini, en sè hann ekki fáanlegur sem þarf, má bera hey á gólfið og kveikja í, svo loginn standi upp jafnt veggjum. Tóptirnar sè því næst látnar standa opnar í sumar.

Með því sýkin er auðsjáanlega upp komin af almennum orsökum, þá er nauðsyn á, að leggja alla alúð við hirðingu fjárins, stunda að hafa rúmgóð og hrein fjárhús, og vanda sem bezt fóður það, er skepnunum er gefið. Það er eins nauðsynlegt, að halda skepnunum hreinum og baða þær í sjó eða saltvatni, þegar því verður við komið.

Þess er enn fremur getandi, að með því hætt er við að kláðanum geti slegið inn, ef hann er magnaður, þá er það ráðlegt, að brúka innvortis meðul meðfram við þær kindur, sem þýngst eru haldnar; eru þar til bezt hreinsandi meðul *(laxer-meðul)*, og þau, sem verka á hörundið, t. a. m. brennisteinn, blóðberg, malurt, einiber og einiseyði, eða *kalamus-rót*. Þegar lamb-ær eru baðaðar, þá má eigi leyfa lömbum að sjúga þær fyrri en búið er að þvo júgrið í volgu vatni. Loksins ber að geta þess, að framanskrifuðum reglum ber strengilega að fylgja, ef að lækninga-tilraunirnar eiga að hafa þær verkanir, sem til er ætlazt, og mega menn ekki láta fyrirhöfn og ómak vaxa sèr í augum, þar sem jafnt er að ræða um velferð hvers einstaks manns, eins og um aðal-atvinnuveg alls landsins[1].

---

[1]) Følgende Bemærkning er trykt særskilt paa et Oktavblad i Stiftsbogtrykkeriet:

Þar eð vel má svo til bera, að meðul þau, sem nefnd og ráðlögð eru í hinni almennu reglugjörð um lækningu fjárkláðans, verði í ymsum tilfellum ónóg, þá er nauðsyn á að menn þeir, sem dýralæknirinn tekur til aðstoðar við lækningar sýkinnar, öðlist þekkíngu á öðrum meðulum,

1857. 14. Febr. **Capitelstaxt** for Vester-Amtet fra **Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.** Stykkesholm den 14. Februar 1857. — Islandsk: Original-Gjenpart, trykt som Schema og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Jevnf. Þjóðólf. IX, 66—67.

Kapituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur, í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maí mánaðar 1857 til sömu tíðar 1858.

sem ekki hefir þótt óhætt að fá alþýðu í hendur sökum þess, að meðferð þeirra krefur hina mestu varúð og samvizkusemi, ef ekki skal verða tjón af, en eru að öðru leyti rètt brúkuð óbrigðult meðal við fjárkláðanum. Hið helzta af þesskonar meðulum er: «*Arsenik*», og brúkast móti kláðanum með ymsu móti.

1. Einn partur af «*arsenik*» tekst með 32 pörtum af ölediki og 16 af vatni, og er þetta soðið í leirpotti unz «*arsenikið*» er bráðnað, en þar næst er þessi lögur þynntur með tvöfalt svo miklu af vatni. Telst þá svo til, að í hverjum potti lagarins eru 2 kvintin af «*arsenik*». Með þessum legi eru kláðastaðirnir þvegnir, unz kláðinn er horfinn.

2. 2 pund af «*arsenik*», tekin með 20 pundum af «*járnviktríóli*», og 188 mörkum af vatni, gefa lög, sem kláðafèð skal baða í að eins í 3 mínútur hverja skepnu, en aldrei meira en 5 mínútur mest. Þessi meðul hafa verið brúkuð við 2000 kláðafjár, sem læknaðist að fullu.

Þetta svo nefnda «*arsenik-járnbað*» hefir líka verið brúkað við ær, sem komnar voru að burði, og læknast allt fè með því fljótt og vel; er ekki önnur lækníngaraðferð talin fljótari nè ódýrri, og mætti henni sèrlega vel verða við komið þar, sem laugar eru í nánd, með því baðið er betra, ef það er volgt; en ekki skal hana við hafa, nema dýralæknir sè við staddur, eða hann hafi áður sýnt meðhjálpurum sínum hana, svo þeir sèu henni kunnugir og til fullnustu æfðir í henni; er þess að gæta, að lögurinn hvorki má koma í augu nè eyru eða nasir skepnunni, þegar hún er böðuð.

1857. 14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	ríkismynt		á landsvísu hundrað.		þar af 1 alin
	rdl.	rsk.	rdl.	rsk.	rsk.
A. Fríður peníngur.					
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktober til Novb. loka, sè í fardögum . . . . . hver á	32	75¼	32	75¼	26¼
2. Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . á	4	48½	27	24	21¾
3. Sauður, 3 til 5 vetra, á hausti á	6	93	41	78	33½
4. — tvævetra, do. á	5	2	40	16	32
5. — veturgamall, do. á	3	54	42	72	34¼
6. Ær, geld do. á	4	81	38	72	31
7. — mylk do. á	3	16	»	»	»
8. Púlshestur, taminn, 5 til 12 vetra i fardögum . . . . á	17	77½	17	77½	14¼
9. Hryssa, jafngömul . . . . . . á	13	39	17	84	14⅓
B. Ull, smjör og tólg.					
10. Ull, hvít . . . . pundið á	»	31⅔	39	56	31⅔
11. — mislit . . . . — á	»	25½	31	84	25½
12. Smjör . . . . — á	»	24	30	»	24
13. Tólg . . . . — á	»	21	26	24	21
C. Tóvara af ullu.					
14. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hverskreppa 44 þræði, pundið á	»	44	»	»	»
15. Eingirnis sokkar. . . . parið á	»	18	11	24	9
16. Tvíbands gjaldsokkar[1] — á	»	37	»	»	»
17. Sjóvetlíngar . . . . . . — á	»	7	13	12	10½
18. Eingirnis peisa . . . . hver á	»	72	»	»	»
19. Tvíbands gjaldpeisa . — á	1	48½	»	»	»
20. Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt 1 alin á	»	44	»	»	»
21. — einskepta, 1 al. til 5 kv. breið . . . . . 1 al. á	»	34	»	»	»
D. Fiskur.					
22. Saltfiskur . . . . vættin á	4	34	26	12	21
23. Harður fiskur . . . . . — á	5	20	31	24	25
24. Þyrsklíngur . . . . . . — á	4	10⅔	24	64	19¾
25. Ísa . . . . — á	3	57⅓	21	56	17¼
26. Hákall, hertur . . . . — á	3	57	21	54	17¼
E. Lýsi.					
27. Hvals lýsi . . . . . 8 pottar á	1	29¼	19	58	15⅔
28. Hákalls lýsi . . . . . — á	1	79⅔	27	43	22
29. Sels lýsi . . . . . . — á	1	73	26	39	21
30. Þorska lýsi . . . . . — á	1	53	23	27	18⅓

[1]) denne Species er udeglemt i det trykte Schema, men tilföjet ved Udfyldningen.

1857.
14. Febr.

Vöru og aura tegundir.	ríkismynt		á landsvísu hundrað		þar af 1 alin
	rdl.	rsk.	rdl.	rsk	rsk.
F. Skinnavara.					
31. Naut-skinn . . . . . 10 pund á	5	12	20	48	16 1/3
32. Kýr-skinn . . . . . . — á	4	24	25	48	20 1/2
33. Hross-skinn . . . . . — á	3	60 1/3	21	92	17 1/2
34. Sauð-skinn af tvævetrum sauðum og eldri . . 10 pd. á	2	67 1/3	21	78	17 1/2
35. — af veturg. sauðum og ám . . . 10 pund á	1	88	23	»	18 1/2
36. Sel-skinn . . . . . . — á	3	57 1/3	21	73	17 1/2
37. Lamb-skinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	6 1/2	16	24	13
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, hreinsaður, pundið á	3	67	»	»	»
39. — óhreinsaður — á	»	53 1/2	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . . . 10 pund á	2	70	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . . . — á	1	20 1/4	»	»	»
42. Dagsverk um heysláttar-tíma á	»	79	»	»	»
43. Lambsfóður . . . . á	1	47	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr A eða í friðu*			32	38 1/4	26
— B — í ullu, smjöri og tólg			31	89	25 1/2
— C — í ullar-tóvöru			12	18	9 3/4
D — í fiski			25	3 3/5	20
— E — í lýsi			24	17 3/4	19 1/4
— F — í skinna-vöru			21	52	17 1/4
* En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir höfuð-meðalverð allra meðalverða			24	52 1/2	19 2/3

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: 1 hundr. 1 kýr snemmbær, í fardögum.
— — 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum.
— — 6 sauðir þrèvetra og eldri, á hausti.
— — 8 sauðir tvævetra á hausti.
— — 12 sauðir veturgamlir á hausti.
— — 8 ær geldar á hausti.
— — 1 púlshestur, 5 til 12 vetra, í fardögum.
— 90 áln. 1 hryssa, jafngömul, í fardögum.

				1857.
Eptir Litr. B:	1 hundr.	12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg.		
— C:	—	60 pör eingirnissokka, 180 pör sjóvetlínga.		14. Febr.
— D:	—	6 vættir af sèrhverri þar tilnefndri fiskitegund.		
— E:	—	1 tunna, eða 120 pottar lýsis.		
— F:	—	4 fjórðúngar	af nautskinni.	
—	—	6 —	af kýr-, hross- og selskinni.	
—	—	8 —	sauðskinni.	
—	—	12 —	ærskinni.	
—	—	240 lambskinn.		

Skrifstofu vestur-amtsins í Stykkishólmi, þann 14. Februar 1857.

P. Melsted. Árni Böðvarsson, const.

Lov om **Udbetaling af Gager** og Lönninger i Finantsaaret 1857—58. Frederiksborg Slot den 15. Februar 1857[1]. — Denne Lov, der er udkommen igjennem Indenrigsministeriet (Krieger), er bragt i Anvendelse ogsaa for de islandske Embedsmænds Vedkommende, men ikke udgiven paa Islandsk. For Althinget 1857 bleve kun de Love forelagte, som vare udkomne i Aarene 1855 og 1856, og 1859, da den skulde have været forelagt, ifölge den sædvanlige Orden, var den allerede forældet. — Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i 4to. — Depart. Tid. 1857, S. 281—283. — Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 23—25. 15. Febr.

Lov om Udbetaling af Gager og Lönninger i Finantsaaret 1857—58.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

1. De faste Pengeindtægter — saavel egentlige Gager, Lönninger og personlige Tillæg, som faste Vederlag i Penge for Naturalydelser —, der ere tillagte

[1]) Lov 29. Decbr. 1857.

1857. Embedsmænd og Bestillingsmænd, som lönnes af
15. Febr. Statskassen eller de i Finantsloven opförte særlige Fonds, skulle i Finantsaaret 1857—58 udbetales saaledes, at en Del deraf ansættes i Byg og beregnes Vedkommende tilgode efter den den 31. Januar 1857 fastsatte Capitelstaxt for Sjællands Stift, saafremt denne bliver over 4 Rd. for en Td. Byg.

Disse Indtægter ansættes, forsaavidt de ikke overstige 100 Rd., heelt i Byg i det Forhold, at 100 Rd. sættes lige med 25 Tdr. Byg.

Forsaavidt de derimod overstige bemeldte Belöb, ansættes först 100 Rd. til 25 Tdr. Byg, og dernæst skal af hvad enhver af dem udgjör over 100 Rd. indtil 600 Rd., 40 Rd. af hvert Hundrede forandres til 10 Tdr. Byg, og hvad enhver af dem udgjör over 600 Rd. indtil 2000 Rd., 20 Rd. af hvert Hundrede forandres til 5 Tdr. Byg.

Dog skal saadan Ansættelse i Byg kun finde Sted, forsaavidt den giver et heelt Antal Tönder, medens det övrige Belöb ikke bliver Gjenstand for Ansættelse. Fremdeles skal det samlede aarlige Tillægsbelöb, som efter denne Lov kommer Embedsmænd og Bestillingsmænd tilgode, afrundes saaledes, at det udgjör et lige Antal af hele Rigsdaler, saa at det Overskydende bortfalder.

2. Ligesom nærværende Lov ei finder Anvendelse paa de Embedsmænd og Bestillingsmænd, hvis Hovedindtægt bestaaer i Sportler, Brug af Jorder, Naturalydelser eller andre Gjenstande, der maa ansees at være stegne i Værdi under de forandrede Conjuncturer, saasom Herredsfogder og de fleste Præster (Physici og Distriktslæger dog ikke derunder indbefattede), saaledes medregnes slige Emolumenter, hvor de udgjöre en Biindtægt for Embedsmanden og Bestillingsmanden, ikke ved den i denne Lov fastsatte Fordeling.

Nærværende Lov finder ingen Anvendelse paa de Embedsmænd og Bestillingsmænd, hvis Gager ved nye

Lönningslove, givne efter den 1. Januar 1857, maatte blive forhöiede til det Belöb, som de vilde have erholdt efter den tidligere Gagenormering i Forbindelse med § 1 af denne Lov. 1857. 15. Febr.

3. Forener Nogen flere af Staten lönnede Embeder eller Bestillinger, komme de ham derfor tillagte Pengeindtægter, hvad enten disse udredes af Kongerigets Finantser alene, eller tillige ere opförte paa Monarkiets eller en anden Landsdels Budget, sammenlagte i Betragtning, og bliver i sidste Fald Gage- eller Lönningstillæget for Kongerigets Vedkommende at ansætte til en forholdsmæssig Del af det til den samlede Gage efter foranstaaende Regler svarende Tillægsbelöb.

4. De ved denne Lov bestemte Udbetalinger skee paa samme Maade og af de samme Kasser, som den tidligere bestemte Gage eller Lönning. Hvis saaledes nogen Del af de herommeldte Gager og Lönninger vedkommer de i Finantsloven opförte særlige Fonds, udrede disse den paa samme faldende forholdsmæssige Andel. Opgjörelser af de Kongerigets Embedsmænd og Bestillingsmænd efter denne Lov tilkommende Gager og Lönninger blive at forelægge Indenrigsministeren, inden nogen Anvisning efter nærværende Lov kan finde Sted.

Saasnart de af denne Lov fölgende Tillæg ere beregnede, blive de at udbetale den 1ste i den næstfölgende Maaned for den indtil dette Tidspunkt forlöbne Del af Finantsaaret. For den fölgende Del af samme blive de at udbetale til de sædvanlige for den vedkommende Gage eller Lönning gjældende Forfaldstider.

5. Indenrigsministeren bemyndiges til at afgjöre alle i Anledning af denne Lovs Anvendelse opstaaende Spørgsmaal, og skal saaledes Fortolkningen af denne Lov ei kunne gjöres til Gjenstand for Rettergang.

6. De med denne Lovs Anvendelse forbundne Udgifter, der anslaaes til et Belöb af 200,000 Rd., bevilges af Kongerigets Overskud for Finantsaaret 1857-58 og,

1857. forsaavidt det ikke maatte være tilstrækkeligt, af
15. Febr. sammes særlige Kassebeholdning.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg, den 15. Februar 1857.

17. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **franske Fiskeres Voldsgjerninger i Vester-Amtet.** Khavn den 17. Februar 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 26.

Ved at tilstille Udenrigsministeriet hoslagte Oversættelse af tvende af Sysselmanden i Isafjords Syssel inden Islands Vester-Amt optagne Politiretsforhörer i Anledning af forskjellige af Besætningen paa nogle franske Fiskerskibe under deres Ophold ved Dyrafjord i fornævnte Syssel i afvigte Sommer begaaede Excesser og Voldsgjerninger, skulde jeg, næst ligeledes at vedlægge Gjenparter af de fra Amtmand P. Melsted og vedkommende Sysselmand ved bemeldte Leilighed indkomne Skrivelser, tjenstl. anmode velbemeldte Ministerium om behagel. at ville paalægge den kgl. Gesandt i Paris at paatale de nævnte Uordener, samt opfordre den franske Regjering til at lade Sagen nærmere undersöge, for at de Skyldige kunne blive behörigt afstraffede, hvorhos man tör udtale den Forventning, at der af bemeldte Regjering maa blive tagne Foranstaltninger til fremtidig Forebyggelse af bemeldte Voldsomheder, der efter Local-Autoriteternes Indberetninger i de sidste Aar stadig ere tiltagne, og imod hvilke Landets Beboere ere saa godt som værgelöse.

Om Udfaldet tör jeg forvente mig nærmere Underretning i sin Tid behgl. meddelt. — Justitsministeriet den 17. Februar 1857.

23. Febr. **Capitelstaxt** for **Borgarfjords Syssel** og flere Sysseler, samt **Byen Reykjavik** i Sönder-Amtet,

fra **Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.** Islands Stiftamtshus og Bispecontoiret (Reykjavík) den 23. Februar 1857. — Denne Taxt anföres som publiceret i Reykjavík By, samt i Rangarvalla og Arnæs Sysseler. — Islandsk: Original-Aftryk fra Islands Bogtrykkeri i Reykjavík, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Þjóðólf. IX, 66—67. 1857. 23. Febr.

Verðlagsskrá, sem gildir í Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla og Vestmannaeyja sýslum og Reykjavíkur bæ, frá miðju Mai mánaðar 1857 til sama tíma 1858.

	Ríkismynt		er þá hundrað á landsvísu		er þá 1 alin
	rd.	sk.	rd.	sk	sk
A. Fríður peníngur.					
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktober til Nov. loka, sè í fardögum . . . . . hver á	30	41	30	41	24
2. Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . hver á	3	47	20	90	17
3. Sauður, 3 til 5 vetra, á hausti hver á	5	73	34	54	28
4. — tvævetra, á hausti —	4	24	34	»	27
5. — veturgamall, do. —	2	78	33	72	27
6. Ær, geld do. —	3	81	30	72	25
7. — mylk do. —	2	57	»	»	»
8. Áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . hver á	16	14	16	14	13
9. Hryssa, jafngömul —	10	84	14	48	12
B. Ull, smjör og tólg.					
10. Ull, hvít og vel þvegin, pdið á	»	29¼	36	54	29¼
11. — mislit do. —	»	24⅖	30	48	24⅖
12. Smjör, vel verkað . . . . —	»	24⅕	30	24	24⅕
13. Tólg, vel brædd . . . . . —	»	20¼	25	30	20¼
C. Tóvara af ullu.					
14. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . . pd. á	»	»	»	»	»
15. Eingirnis sokkar . . . . parið á	»	20	13	12	10½
16. Tvíbands gjaldsokkar . —	»	46	»	»	»
17. Sjóvetlíngar . . . . —	»	6	11	24	9
18. Eingirnis peisa . . . . . hver á	»	77	»	»	»
19. Tvíbands gjaldpeisa . . —	1	27	»	»	»
20. Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt, 1 alin á	»	43	»	»	»
21. Gjaldvoðar einskepta, 1 al. til 5 kv. breið . . . . . . 1 al. á	»	33	»	»	»

1857.
23. Febr.

	Ríkismynt rd.	Ríkismynt sk.	er þá hundrað á landsvísu rd.	er þá hundrað á landsvísu sk.	er þá 1 alin sk.
D. Fiskur.					
22. Saltaður fiskur, vel verkaður, vættin á	4	61	27	78	22¼
23. Harður fiskur, vel verkaður, vættin á	5	15	30	90	24¾
24. þyrsklíngur, vel verkaður, —	4	24	25	48	20⅖
25. Hákall, hertur, do. —	4	19	25	18	20
26. Ísa, do. do. —	3	85	23	30	18⅔
E. Lýsi.					
27. Hvals lýsi . . . . . . 8 pottar á	1	24	18	72	15
28. Hákalls lýsi . . . . . —	1	65	25	15	20
29. Sels lýsi . . . . —	1	62	24	66	19¾
30. þorska lýsi . . . . . —	1	57	23	87	19
F. Skinnavara.					
31. Naut-skinn . . . . . . 10 pd. á	4	85	19	52	15⅔
32. Kýr-skinn . . . . —	3	90	23	60	19
33. Hross-skinn . . . . . . —	3	16	19	»	15⅕
34. Sauðskinn af tvævetrum og eldri, 10 pd. á	2	44	19	64	15⅔
35. — af veturgömlum og ám . . . . 10 pd. á	1	72	21	»	16¾
36. Selskinn . . . . —	3	28	19	72	15¾
37. Lambskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	6	15	»	12
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, vel hreinsaður, pd. á	3	79	»	»	»
39. — óhreinsaður, —	1	21	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . 10 pd. á	2	91	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . —	1	»	»	»	»
42. Dagsverk, um heyannir —	»	80	»	»	»
43. Lambsfóður . . . . . . —	1	6	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir A. eða í fríðu			26	85	21½
— B. — í ullu, smjöri og tólg			30	63	24½
— C. — í tóvöru af ullu			12	18	9¾
— D. — í fiski			26	53	21⅕
— E. — í lýsi			23	12	18½
— F. — í skinnavöru			19	63	15¾
En meðalverð allra landaura samantalið og skipt með 6, sýnir aðalmeðalverð allra meðalverða			23	17	18½

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður: 1857.
Eptir A: hver kýr snemmbær á við hundrað; 23. Febr.
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri,
eða 8 sauðir tvævetrir,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar, á hausti;
eins áburðarhestur, 5 til 12 vetra, í fardögum;
en hryssa, á sama aldri, 90 álnir, eða $^{3}/_{4}$ hdr.,
svo $1^{1}/_{3}$ verðs hennar er á við hundrað.

— B. gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

— C. — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D. — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

— E. — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hundrað.

— F. — 4 fjorðúngar nautskinns, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kýr- hross- og sel-skinni; en 8 fjórðúngar sauðskinns og 12 fjórðúngar ærskinns; svo og 240 lambskinn.

Íslands stiptamtshúsi og skrifstofu biskups 23. Februar 1857.

J. D. Trampe. H. G. Thordersen.

Capitelstaxt for **Vester- og Öster-Skaptafells Syssel** i Sönder-Amtet, fra **Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.** Islands Stiftamtshus og Bispecontoiret (Reykjavík) den 23. Februar 1857. — Islandsk: Original-Aftryk fra Islands Bogtrykkeri i Reykjavík, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Þjóðólf. IX, 66—67. 23. Febr.

Verðlagsskrá, sem gildir í Vestur- og Austur-Skaptafells sýslum, frá miðju Mai mánaðar 1857 til sama tíma 1858.

1857.
23. Febr.

		Ríkis-mynt		er þá hundrað á landsvísu		er þá 1 al.
		rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
	A. Fríður peníngur.					
1.	Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktober til Nov. loka, sè í fardögum . . . . hver á	23	73	23	73	19
2.	Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . hver á	3	48	21	»	17
3.	Sauður, 3 til 5 vetra, á hausti —	4	43	26	66	21
4.	— tvævetra do. —	3	37	27	8	22
5.	— veturgamall do. —	2	32	28	»	22
6.	Ær, geld do. —	3	23	25	88	21
7.	— mylk do. —	2	23	»	»	»
8.	Áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . hver á	15	68	15	68	13
9.	Hryssa, jafngömul . . . —	11	57	15	44	12
	B. Ull, smjör og tólg.					
10.	Ull, hvít og vel þvegin, pdið á	»	27	33	72	27
11.	— mislit . . . . —	»	23	28	72	23
12.	Smjör, vel verkað . . . —	»	20	25	»	20
13.	Tólg, vel brædd . . . . —	»	19	23	72	19
	C. Tóvara af ullu.					
14.	Hespugarn 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . . pd. á	»	»	»	»	»
15.	Eingirnis sokkar . . . . parið á	»	16	10	»	8
16.	Tvíbands gjaldsokkar . —	»	26	»	»	»
17.	Sjóvetlíngar . . . . . . —	»	6	11	24	9
18.	Eingirnis peisa . . . . . hver á	»	80	»	»	»
19.	Tvíbands gjaldpeisa . . —	»	81	»	»	»
20.	Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt, 1 alin á	»	40	»	»	»
21.	Gjaldvoðar einskepta, 1 al. til 5 kv. breið. . . . . . . 1 al. á	»	29	»	»	»
	D. Fiskur.					
22.	Saltaður fiskur, vel verk., vætt. á	»	»	»	»	»
23.	Harður fiskur, do. —	4	2	24	12	19⅓
24.	Þyrsklíngur, do. —	»	»	»	»	»
25.	Hákall, hertur, do. —	»	»	»	»	»
26.	Ísa, hert do. —	4	24	25	48	20⅖
	E. Lýsi.					
27.	Hvals lýsi. . . . . . 8 pottar á	»	»	»	»	»
28.	Hákalls lýsi . . . . —	1	48	22	48	18
29.	Sels lýsi . . . . . . —	1	22	18	42	14¾
30.	Þorska lýsi . . . . . —	1	39	21	9	17
	F. Skinnavara.					
31.	Nautskinn . . . . . . 10 pd. á	4	9	16	36	13
32.	Kýrskinn . . . . —	3	19	19	18	15⅓

1857. 23 Febr.

	Ríkismynt rd.	Ríkismynt sk.	er þá hundrað á landsvísu rd.	er þá hundrað á landsvísu sk.	er þá 1 alin sk
33. Hross-skinn . . . . . 10 pd. á	2	72	16	48	13 1/5
34. Sauðskinn, af tvævetrum og eldri 10 pd. á	1	89	15	40	12 1/3
35. — af veturgömlum og ám . . . 10 pd. á	1	23	14	84	12
36. Selskinn . . . . —	2	83	17	18	13 3/4
37. Lambskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	5 3/4	14	36	11 1/2
G. Ýmislegt.					
38. Æðardún, vel hreinsaður, pd. á	3	12	»	»	»
39. — óhreinsaður, . —	»	»	»	»	»
40. Fuglafiður . . . . 10 pd. á	2	64	»	»	»
41. Fjallagrös . . . . —	»	»	»	»	»
42. Dagsverk, um heyannir —	»	73	»	»	»
43. Lambsfóður . . . . . . —	»	88	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir A. eða í fríðu			22	91	18 3/8
— B. — í ullu, smjöri og tólg			27	78	22 1/4
— C. — í tóvöru af ullu			10	60	8 1/2
— D. — í fiski			24	78	20
— E. — í lýsi			20	65	16 1/2
— F. — í skinnavöru			16	26	13
En meðalverð allra landaura samantalið og skipt með 6, sýnir aðalmeðalverð allra meðalverða			20	50	16 1/2

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir A: hver kýr snemmbær á við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrévetrir og eldri;
eða 8 sauðir tvævetrir,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar, á hausti;
eins áburðarhestur, 5 til 12 vetra, í fardögum;
en hryssa, á sama aldri, 90 álnir, eða 3/4 hdr.,
svo 1 1/3 verðs hennar er á við hundrað.

— B. gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

1857. Eptir C. gjöra 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
23. Febr.
— D. — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E. — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hundrað.
— F. — 4 fjórðúngar nautskinns, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kýr-, hross- og sel-skinni; en 8 fjórðúngar sauðskinns og 12 fjórðúngar ærskinns; svo og 240 lambskinn.

Íslands stiptamtshúsi og skrifstofu biskups 23. Februar 1857.

J. D. Trampe. H. G. Thordersen.

27. Febr. **Islandske Departements** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fortegnelse over uopsigelige Statsobligationer,** hvis Renter udbetales af Jordebogskassen. Khavn den 27. Febr. 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 48.

I Anledning af det med Hr: Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 8. Novbr. f. A. hertil indsendte Andragende, hvori Landfogden anholder om, at erholde meddelt en efter de forskjellige Klasser af Obligationer ordnet Fortegnelse over de til den uopsigelige Statsgjæld henhörende Kapitaler, af hvilke Renten udbetales af Islands Jordebogskasse, undlader man ikke hoslagt tjenstl. at fremsende til videre behagelig Aflevering til Landfogden en saadan fra Departementet for Statsgjælden modtaget klassificeret Fortegnelse. — Justitsministeriets islandske Departement den 27. Febr. 1857.

4. Marts. **Finantslov** for Finantsaaret fra 1. April 1857 til 31. Marts 1858. Frederiksborg Slot den 4. Marts 1857. — Udkommen igjennem Indenrigsministeriet (Krieger). Original-Aftryk hos Schultz, 32 Sider i 4to. Depart. Tid. 1857, S. 344—352. Algreen-Ussings Samling af Love og

Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 64—101. — Islandsk: Udtog i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I, 488—501. Þjóðólf. IX, 106—107. 109—110. Her optages kun hvad der direkte henföres til Island. — **Uddrag.** 1857. 4. Marts.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

Cap. I. (Indtægt): — — —

§ 4. De islandske og færöeske Intrader föres til Indtægt med nedenstaaende 40,800 Rd.

A. Island:	Specialsummer. Rd.	ß	Hovedsummer. Rd.	ß
1. Almindelige Indtægter:				
a. Afgifter af Arv og overdragne Eiendomme	730			
b. Gebyrer for Bevillinger og Bestallinger	510			
c. Rangskat	500			
			1740	
2. Særegne Indtægter:				
a. Syslernes Forpagtningsafgifter	2610			
b. Laugthingskriverlön	32	6		
c. Administrerede Mandtalsbogsintr.	600			
d. Kongetiende	2920			
e. Laugmandstold	340			
f. Afgifter af den islandske Handel	9400			
g. Indtægter af det kgl. Jordegods	7910			
h. Forpagtningsintrader	71			
i. Afgift af Jorden Bessastad m. m.	100			
k. Tilfældige Indtægter	870			
			24853	6
3. Afdrag paa Kjöbesummer for solgt Jordegods og Eiendomme, samt Renter af de i de solgte Eiendomme endnu indestaaende Salgskapitaler			2000	
4. Tilbagebetaling af Laan og foreskudte Summer			3900	
			32493	6

1857. Cap. II. (Udgift).

4. Marts. § 9. Justitsministeriet.

A. Ministeriets Embedsmænd og Betjente, m. v.

	Specialsummer.	Hovedsummer.
a. Lönninger . . .	Rd. ß	Rd. ß
Directeuren for det islandske Depart.	2400	
1. Departement . . .		
Revisionscontoiret for Skiftedesignationerne og de offentlige Stiftelsers Regnskaber	2100	
Det islandske Revisionscontoir	2900	
De to sidstnævnte Contoirer samles ved Vacance i eet . . .		
Islandske Departement:		
Expeditionscontoiret	1800	
. . . . . .		
G. Island.		
a. Udgifter, Justitsministeriet vedk.:		
1. Lönninger, Contoirhold m. v. 19065 Rd. » Sk.		
2. Andre Udgifter 20580 — 80 -		
———————	39645 80	
b. Udgifter, Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet vedk.:		
1. Udgifter til Geistligheden 3562 Rd. 72 Sk.		
2. Det lærde Skolevæsen:		
a. Lönninger 8450 Rd.		
b. Andre Udg. 7070 —		
——— 15520 —		
———————	19082 72	
c. Uforudsete og tilfældige Udgifter	4000	
———————		62728 56

. . . . Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 4. Marts 1857.

Lov om **Tillægsbevilling** for **Finantsaaret 1856—1857.** Frederiksborg Slot den 4. Marts 1857. — Udkommen igjennem Indenrigsministeriet (Krieger). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. i 4to. Depart. Tid. 1857, S. 13—15. 300—302. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 62—64. — **Uddrag.** 1857. 4. Marts.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

. . . . . .

§ 3. Justitsministeriet . .

4. *ad* G. Island.

a. Udgifter, Justitsministeriet vedkommende:

2. Andre Udgifter . . . . . 2,154 Rd. 27 Sk.

. . . . . .

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 4. Marts 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **engelske Fiskeres Uordener paa Grimsö.** Khavn den 9. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 62. 9. Marts.

Efterat Ministeriet i Anledning af de med Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 5. Septbr. f. A. hertil indkomne Besværinger fra Beboerne paa Grimsö over de i forrige Sommer imod bemeldte Beboere af engelske Söfolk begaaede Retskrænkelser, ved Brevvexling med Udenrigsministeriet havde foranlediget, at de nævnte Lovovertrædelser ere igjennem det kgl. Gesandtskab i London blevne alvorligen paatalte for den engelske Regjering, har man nu fra bemeldte Ministerium modtaget Meddelelse om en fra fornævnte Regjering i denne Anledning indlöben Nota, ifölge hvilken Samme har erklæret sig villig til i Löbet af den forestaaende Som-

1857. mer at sende et Krigsskib til Island, for at gjöre de
9. Marts. paaklagede Krænkelser til Gjenstand for en retslig Undersögelse, hvorhos bemeldte Ministerium har henstillet, at der maatte blive truffen Foranstaltning til, at de omhandlede Excesser ved Optagelsen af Forhör eller paa anden Maade kunde blive behörigen constaterede, samt at Autoriteterne paa Island maatte gives Ordre om, naar det engelske Krigsskib ankom til Grimsö, at yde det al den Bistand, som maatte ansees nödvendig og önskelig til Opnaaelsen af Expeditionens Hensigt.

Hvilket man ikke undlader herved tjenstl. at meddele Hr. Amtmanden til behagel. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, samt fornöden Foranstaltning, med Tilföiende, at man gjennem Udenrigsministeriet har begjært sig tilstillet nærmere Underretning om Tiden, paa hvilken den paatænkte Expedition vil finde Sted, og vil, saasnart samme er modtaget, Efterretning derom blive Dem meddelt. — Justitsministeriet den 9. Marts 1857[1].

11. Marts. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse for en Kunstmaler-Elev.** Frederiksborg den 11. Marts 1857. — Isl. Departem. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 11. — Ved Forestilling 3. Marts 1857 foredrager Justitsministeren (Simony) en Ansögning om Understöttelse for Sigurð Guðmundsson fra Island, for at han derved kunde sættes istand til at fortsætte sin Uddannelse i Tegne- og Malerkunsten ved Kunstakademiet i Kjöbenhavn, og optræde i sin Tid

[1]) Under s. D. er en Skrivelse afgaaet fra Justitsministeriet til Udenrigsministeriet, at det imödeseer „nærmere Meddelelse, saasnart skee kan, med Hensyn til Tiden, paa hvilken den omhandlede Expedition vil afgaa fra England, samt med Hensyn til hvilke islandske Havne samme agter at anlöbe, for at fornöden Underretning derefter herfra kan blive meddelt vedkommende lokale Autoriteter paa Island". — Isl. Copieb. sst. Nr. 63.

som Lærer i disse Fag i Island. Da han havde fremlagt gode Vidnesbyrd, indstiller Ministeren: 1857. 11. Marts.

at der af Renterne af den ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844 oprettede Understöttelsesfond for Island maa for indeværende Aar allern. forundes indbemeldte Sigurð Guðmundsson fra Island en Hjælp af 100 Rd.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Frederiksborg den 11. Marts 1857.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Understöttelse til det islandske Bibelselskab.** Khavn den 13. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 68. 13. Marts.

I Anledning af D. Höiærvhds. behgl. Skrivelse af 5. Februar f. A., hvori der paa det islandske Bibelselskabs Vegne blev anholdt om, at de 60 Rd., som i Henhold til allerh. Resol. af 22. April 1818 tidligere aarlig ere udbetalte bemeldte Selskab af den kongel. Kasse, maatte for Aarene 1853—55 incl. blive Selskabet anviste til Udbetaling af Islands Jordebogskasse med et Belöb af 180 Rd., undlader jeg ikke herved tjenstl. at melde, at man under D.D. har tillagt Landfogden Ordre til for Aarene 1853—56 incl. at udbetale oftmeldte Selskab et Belöb af 240 Rd. af den for indeværende Finantsaar til tilfældige og uforudseelige Udgifter for Island bevilgede Sum af 4000 Rd., og at der ligeledes er föiet Foranstaltning til, at der for Fremtiden indtil videre af samme Conto vil blive udbetalt et Belöb af 60 Rd. aarlig i samme Öiemed. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 13. Marts 1857.

Justitsministeriets Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, angaaende **Qvarantaine** 14. Marts.

1857. i Island. Khavn den 14. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 80—82; — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 160—161.

14. Marts.

I Anledning af en fra Udenrigsministeriet indkommen Forespörgsel om, hvorvidt et fra Christianssand i Norge, hvor der for Tiden grasserer de naturlige Kopper, til Island bestemt Skib eventuelt vil kunne holde Qvarantaine i Island m. v., har undertegnede Ministerium tilstillet Udenrigsministeriet Exemplarer af de vigtigste for Island gjældende Qvarantainebestemmelser, navnlig Forordn. 8. Septbr. 1805, Plak. 20. Juni 1838 og Circulaire af 5. Juli 1851, samt derhos anmodet bemeldte Ministerium om at tilstille vedkommende Consuler i Norge disse Bestemmelser til Veiledning for de Skibe, der maatte löse Pas til Island.

Hvilket man ikke har villet undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. (Amtm.) til behgl. Underretning. — Justitsministeriet den 14. Marts 1857[1].

17. Marts. **Instrux for Bestyreren af Forretningerne ved de Söfarendes Ud- og Afmönstring** i Kjöbenhavn. Khavn den 17. Marts 1857. — Approberet af Justitsministeriet under det anförte Datum, og findes aftrykt i Depart. Tid. 1857, S. 469—477. Den bestaaer i det Hele af 21 §§. — **Uddrag.**

§ 1. Bestyreren af Forretningerne ved de Söfarendes Ud- og Afmönstring bör holde sit Contoir aabent for de Söfarende hver Sögnedag fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 3 Eftermiddag.

---

[1]) I Skrivelse til Udenrigsministeriet den 7. Marts meddeler Justitsministeriet, at „der i og for sig Intet er til Hinder for, at den paagjældende Skipper kan udholde Observations-Qvarantaine i Island, men at han selvfölgelig maa være undergiven de dersteds gjældende Qvarantaine-Bestemmelser". Isl. Copieb. 1857, Nr. 58.

§ 2. Enhver Förer af et Skib eller Fartöi, være sig indenlandsk eller fremmed, er i fölgende Tilfælde forpligtet til at lade sit Mandskab paamönstre for Mönstringsbestyreren: 1857. 17. Marts.

1) naar han fra Kjöbenhavn begynder en ny Reise og dertil har forhyret nyt Mandskab, jfr. For. 8. Januar 1802[1] § 57; — 2) naar han herfra begynder en ny Reise med det samme Mandskab, med hvilket han tidligere har været udexpederet, jfr. For. 8. Januar 1802 § 57; dog undtages: a) Förere af de Skibe, der udklarere blot i indenrigsk Fart, ɔ: til Steder i Kongeriget eller Hertugdömmerne; b) Förere af Smaafartöier paa ikke over 5 Commercelæsters Drægtighed, som udklarere til fremmede Steder; samt — c) Förere af Damp- og Paketskibe, der ere i stadig Fart paa visse fastsatte Dage til fremmed Sted, — hvilke, forsaavidt der ingen Forandring er foregaaet med deres Besætning, kun den förste Gang de i hvert Kalenderaar begynde deres Fart, ere pligtige at udmönstre deres Mandskab for den nævnte Embedsmand (jfr. Plak. 12. August 1843); — 3) naar han under Forbiseiling antager enten heelt nyt Mandskab eller een eller flere enkelte Mænd, og det hvad enten han toldklarerer eller ikke, jfr. Admir. Skriv. 18. Novbr. 1806.

Naar en Skibsförer her i Kjöbenhavn har forhyret Mandskab til at paabegynde en Reise fra et andet Sted, hvor hans Fartöi er beliggende, er han, ifald han forlanger det, berettiget til her at faa de saaledes forhyrede Folk paamönstrede for Ud- og Afmönstringsbestyreren paa samme Maade, som om Skibet afgik her fra Staden, jfr. Justitsmin. Skriv. 5. Marts 1855.

---

[1]) Denne Forordning er, som Island uvedkommende, ikke optagen her i Samlingen. Det samme gjælder om de her anförte Citater, som ikke findes i denne Samling.

1857. § 3. Ved Udmönstringen har Bestyreren nöie
17. Marts. at paasee, at Ingen expederes som Förer af noget indenrigsk Skib eller Fartöi, uden dertil at have den fornödne Berettigelse, navnlig at vedkommende Skibsförer, forsaavidt han er hjemmehörende i Kongeriget Danmark eller i Hertugdömmerne Slesvig eller Holsten, er i Besiddelse af Skippercertificat eller Sætteskipperbevilling. Dette finder dog ikke Anvendelse paa:

1) de Skibsförere, der ere födte og hjemmehörende paa Bornholm, Island, Færöerne eller de dansk-vestindiske Öer, forsaavidt de alene före Skibe, som ere hjemmehörende paa nysnævnte Steder, hvor den for Kongeriget givne Söindrullerings-Anordning og Værnepligtslov ikke er gjældende; saadanne Skibsförere behöve ikke Certificat af Sessionen, men alene Skipperborgerskab eller andet lignende Beviis fra Övrigheden paa det Sted, hvor de ere hjemmehörende; — 2) de i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten hjemmehörende Söindrullerede ere i Henhold til For. 17. April 1838. § 78 berettigede til under Navn af Skippere at fare med eget eller Andres Skib paa Steder, der ere beliggende paa denne Side Cap Finisterræ; — 3) de udlændiske Skibsförere, der hertil indkomme med behörige Dokumenter fra deres Hjemsted, ere selvfölgelig berettigede til igjen at udexpederes paa deres medhavende Dokumenter.

Produceres en Sætteskipperbevilling, har Mönstringsbestyreren at paasee, at den ikke benyttes af nogen anden Person, eller til at fare med andet Skib eller paa andre Farvande, end Bevillingen lyder paa, og at den ei heller benyttes udover den Tid, for hvilken den er gjældende.

§ 4. Han har ligeledes at paasee, at Ingen udmönstres som Styrmand med et dansk Skib, medmindre han enten har Styrmandspatent eller Tilladelse til at fare som Styrmand. Dog undtages de Söfarende,

der ere födte og have fast Ophold paa Bornholm, Island, Færöerne eller de danske Besiddelser i Vestindien, saalænge de alene fare med Skibe, der ere hjemmehörende sammesteds. — Heller ikke maa Nogen udmönstres til at forrette anden egentlig Sömandstjeneste ombord paa danske Skibe, uden at være forsynet enten med et egentligt Söpatent eller med Interimspatent til at fare tilsöes, jfr. For. 8. Januar 1802, §§ 4 og 11, og Værnepligstloven af 12. Februar 1849, § 43. Dog undtages herfra:

1857.
17. Marts.

1) de Söfarende, der ere födte og hjemmehörende paa Bornholm, Island, Færöerne eller i Vestindien, og kun ville fare med Skibe fra de respective Steder; — 2) Indvaanerne af de paa Vestkysten af Hertugdömmerne beliggende, under Slesvigs Söindrulleringsdistrikt henhörende Öer, hvilke, forsaavidt de ikke fare som Skippere eller Styrmænd, kun behöve Pas fra deres civile Övrighed, for at kunne udmönstres; — 3) Udlændinge, hvorved det dog i Overensstemmelse med Lov 13. Septbr. 1855 maa paasees, at disse ikke udgjöre over Halvdelen af Skibets Besætning, Skipperen og Styrmanden ikke iberegnede.

De Landværnepligtige, der fare med Interimspatent, bör derhos ikke udmönstres, efter at den Landsession, ved hvilken de skulle behandles som 22-aarige, har taget sin Begyndelse, hvorimod i saadant Fald Patenterne bör fratages dem, og med Paategning om det Passerede uopholdelig indsendes til vedkommende Udskrivningschef, jfr. Justitsmin. Circ. 9. Novbr. 1855 og 27. Oktbr. 1856.

De Personer, som ikke kunne henregnes til Skibsfolkenes Klasse, f. Ex. Ladningsfuldmægtige (Plak. 20. April 1804), Hovmestere, Maskinmestere, Fyrbödere, Opvartere paa Damp- og Paketskibe, saavelsom de, der medfölge Skibe paa Robbe- og Hvalfiskefangst som Harpunerere, Spækskjærere o. desl. (jfr. Reglem. 2. Juli

1857. 1781 § 14, Plak. 13. Oktobr. 1784 § 5), kunne ud-
17. Marts. mönstres uden Patent, men maa da i Bemandingslisten være indförte under en Benævnelse, som antyder, at de ikke ere antagne til egentlig Sömandstjeneste ombord (jfr. Justitsmin. Circ. 24. Juni 1854). »Passagerer paa Politipas« maae ikke opföres paa Bemandingslisten (jfr. Justitsmin. Circ. 20. Aug. 1853).

De ovenstaaende Forskrifter bör ogsaa iagttages, naar en dansk Söindrulleret önskes paamönstret et fremmed Skib, og bör den Paagjældende da godtgjöre, at han har iagttaget Værnepligtslovens § 57. . . . . .

18. Marts. **Justitsministeriets** Skrivelse til det islandske literaire Selskab, ang. **Understöttelse** til **Udgivelse af statistiske Meddelelser,** vedkommende Island. Khavn den 18. Marts 1857. — Isl. Copiebog 1857, Nr. 90.

I Anledning af et gjennem Finantsministeriet hertil indsendt Andragende fra det islandske literaire Selskabs Afdeling i Kjöbenhavn om et aarligt Tilskud, for at besörge udgivet paa Islandsk de Island særlig vedkommende statistiske Meddelelser, har Ministeriet foranlediget, at en Sum af 400 Rd., som en Understöttelse til bemeldte Selskab for de af samme allerede udgivne tvende Hefter af »Skýrslur um landshagi á Íslandi«, blev optaget paa Finantslovforslaget for 1857—58, og er dette Belöb derefter bevilget ved den under 4. i d. M. udkomne Finantslov for bemeldte Aar.

Hvilket jeg herved har den Fornöielse at meddele Selskabet til behgl. Efterretning, med Tilföiende, at ovennævnte Belöb vil blive anviist til Udbetaling af Finantshovedkassen her i Staden til Selskabets Kasserer med 100 Rd. qvartaliter. — Justitsministeriet den 18. Marts 1857.

Islandske Departements Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Anvendelse af Finantslovens Bestemmelser.** Khavn den 20. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 99. 1857. 20. Marts.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Stiftamtm. et Exemplar af den under 4. d. M. udkomne Finantslov for Finantsaaret 1857 58, samt Afskrift af det til bemeldte Lov henhörende Underbilag, forsaavidt vedkommer Island, skulde man i det Hele henvise til de i Departementets Skrivelse af 15. April 1851 i lignende Anledning fremsatte Bemærkninger, navnlig med Hensyn til: — at samtlige i hvert Aars Finantslov opförte Gager og Emolumenter for Embedsmænd og Betjente ville, uden nogen Afkortning, være at udbetale Vedkommende med de for hver især opförte Belöb i Overensstemmelse med Forskrifterne i § 1 af Plak. af 31. Mai 1855, uden nogen særlig Udgiftsordre og uden Hensyn til, om Gagerne i Finantsloven maatte være opförte med et större eller mindre Belöb end tidligere; — at der for Fremtiden ikke vil kunne anvises Gageudtællinger for islandske Embedsmænd af Finantshovedkassen for andre Belöb end dem, som, paa den Tid Reqvisitionen skeer, ere ifölge det Foranförte forfaldne til Udbetaling, hvorhos alle saadanne Gageanviisninger maae være forsynede med Landfogdens Paategning om at være ham foreviste og af ham annoterede.

Idet man derfor tjenstl. skulde have Hr. Stiftamtmanden anmodet om, behgl. at ville tilkjendegive Vedkommende det Fornödne i Overensstemmelse hermed, undlader man ikke at tilföie, at Landfogden i Island herfra under D. D. er meddelt fornöden Underretning i bemeldte Henseende, ligesom Notits derom ogsaa er afgaaet til de övrige Amtmænd i Island for eget og de i disse Amter ansatte Embedsmænds Vedkommende.

Slutteligen bemærkes, at der angaaende de ved bemeldte Finantslov bevilgede nye Udgiftsposter vil fra

1857. 20. Marts. vedkommende Ministerium blive meddelt Hr. Stiftamtmanden det Fornödne, forsaavidt Dem vedkommer. — Justitsministeriets islandske Departement den 20. Marts 1857[1].

21. Marts. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Indretningen af Politivæsenet paa Akureyri.** Khavn den 21. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 103. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 161—162.

Med behgl. Skrivelse af 11. Juni f. A. har Hr. Amtmanden hertil indsendt den i Justitsministeriets Skrivelse af 20. Februar s. A. begjærte Erklæring fra Sysselmand Briem over det af Dem i Henseende til Politiopsynet paa Öfjord Handelsted gjorte Forslag om, at det indtil videre, saalænge Sysselmand Briem forbliver i sit nuhavende Embede, blev gjort ham til Pligt at antage en Fuldmægtig, som af Amtet burde meddeles Constitution til paa hans Vegne og paa hans An- og Tilsvar at varetage det Fornödne ved fremmede Skibes Ankomst, og til at före det sædvanlige Politiopsyn paa Stedet, samt til at udföre andre saadanne Forretninger, som efter Lovgivningen kunne overdrages til en saadan Fuldmægtig, Alt mod at denne blev tilstaaet 50 Rd. af Amtsrepartitionsfonden, men forövrigt lönnedes af Sysselmanden som de kunne omforenes.

I denne Anledning skulde man, efterat det nu ved Plak. af 24. Novbr. f. A. er bestemt, at Udgifterne til de Foranstaltninger, som ere nödvendige for at gjennemföre Loven af 15. April 1854 om Skibsfart og Handel paa Island, for hvert Amts Vedkommende blive at afholde af Amtsrepartitionsfonden, til behgl. Efter-

[1]) Under s. D. ere Skrivelser af samme Indhold afgaaede til begge de andre Amtmænd paa Island (Isl. Copieb. sst. Nr. 100—101), samt til Landfogden (sst. Nr. 102).

retning og videre Bekjendtgjörelse for Sysselmand Briem, tjenstl. melde, at da han har erklæret, at han Intet derimod har at erindre, kan der i den ommeldte Henseende indtil videre forholdes efter det ovenanförte af Dem gjorte Forslag; men skulde det vise sig, at et saadant Arrangement ikke lader sig tilveiebringe af Mangel paa nogen dertil habil Person paa Öfjord Handelssted, vil der fremdeles indtil videre i Henseende til Politiopsynet paa Öfjord være at forholde paa samme Maade som i de to sidstforlöbne Aar. 1857. 21. Marts.

Om hvorledes Sagen i Henhold hertil maatte blive ordnet, imödeseer man Deres nærmere Indberetning i sin Tid. — Justitsministeriet den 21. Marts 1857.

Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **Oldsager fra Holum Domkirke.** Khavn den 23. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 104. 23. Marts.

Efterat have oversendt den af Provst Benedikt Vigfusson i Holum nedsendte Kasse med Oldsager til det kgl. Museum for nordiske Oldsager, har Ministeriet nu modtaget en Skrivelse fra Inspekteuren ved det nævnte Museum, ifölge hvilken en gammel Messehagel, et Alterklæde og en saakaldt Altervinge er udtaget til Opbevaring i Museet, hvorimod de övrige af Provsten nedsendte Gjenstande, der som yngre og mindre mærkelige ikke egne sig til Optagelse i Museet, ville blive tilbagesendte.

Hvad det af Provst Vigfusson specielt omtalte Portrait af Biskop Thorlak Skulason angaaer, af hvilket Provsten har önsket en Copi, har Inspekteuren troet, at dette Minde om en i Holums Annaler mærkelig og fortjent Personlighed ikke bör beröves Holum Kirke, for hvilken det vil have en langt större Interesse end for Museet, hvorfor det ogsaa vil blive tilbagesendt, efterat Inspekteuren, til Tegn paa Museets Erkjendt-

1857. lighed, har ladet det restaurere saa meget som muligt
23. Marts. og indfatte under Glas i en passende Ramme, for at det saaledes kan ophænges til Prydelse i Holum Kirke.

Dette skulde jeg ikke undlade tjenstl. at meddele Hr. Amtmanden, i Anledning af Deres behgl. Skrivelse af 10. Oktbr. f. A., til Efterretning og Bekjendtgjörelse for Provst Vigfusson. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 23. Marts 1857.

27. Marts. **Islandske Departements** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Laan til Reparation af hans Embedsbolig.** Khavn den 27. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 109.

Efter Ministeriets derom gjorte Indstilling i Anledning af Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 6. Novbr. f. A., er der ved den under 4. d. M. udkomne Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1856—1857, hvoraf et Exemplar vedlægges, bevilget en Forhöielse af 1300 Rd. i det Dem ved indeværende Aars Finantslov bevilgede Laan af 2920 Rd. til en Hovedreparation af Deres Embedsbolig, saaledes, at Laanets samlede Belöb, 4220 Rdl., fra 1. April næstkommende at regne, forrentes og afdrages med 6 pCt. aarlig.

Hvilket man i Forbindelse med Ministeriets Skrivelse af 23. Decbr. f. A. ikke har villet undlade herved tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtmanden til behgl. Efterretning, med Tilföiende, at Landfogden i Island under D. D. herfra er tilskrevet det Fornödne. — Justitsministeriets islandske Departement den 27. Marts 1857[1].

28. Marts. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Bekostningen til Opförelse af**

[1]) Den ovenmeldte Skrivelse til Landfogden findes i Copiebogen sst. Nr. 110.

en Kirke paa **Prestbakki** i Skaptafells Syssel. Khavn den 28. Marts 1857. — Isl. Copiebog 1857, Nr. 117. 1857. 28. Marts.

I Henhold til Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 13. August f. A., hvormed fremsendtes Overslag over Omkostningerne ved Opförelsen af Kirken paa Prestbakki i Skaptafells Syssel, blev der paa Forslaget til Finantsloven for 1857—58 i bemeldte Anledning optaget et Belöb af 2200 Rd.

Af det i Folkethinget i Anledning af bemeldte Lovforslag nedsatte Udvalg blev det imidlertid bemærket, at ligesom det hele til Ombygningen af bemeldte Kirke medgaaende Belöb, der, hvis ikke nyt Efterkrav gjordes, vilde koste ialt 5454 Rd. 27 Sk., maatte ansees temmelig meget til en Kirke, der kun skulde være 24 Alen lang og 12 Alen bred, heelt af Tömmer, med dobbelt Brædetag, Galleri og Taarn, saaledes maatte navnligen det begjærte Mestersalair af 660 Rd., naar Arbeidslönnen i det Hele udgjorde 2200 Rd., ansees aldeles uforholdsmæssigt, og Udvalget foreslog derfor, at der paa Mestersalairet maatte finde en Nedsættelse Sted af 260 Rd. Dette Forslag blev ogsaa vedtaget af Rigsdagen, og ved den under 4. i d. M. udkomne Finantslov for 1857—58 er der saaledes i det nævnte Öiemed kun bevilget et Belöb af 1940 Rd.

Ved nu derfor tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. Foranstaaende til behgl. Efterretning, skulde Ministeriet lige tjenstl. have Dem anmodet om at ville paasee, at den bevilgede Sum i det Hele under ingen Omstændigheder bliver overskredet, idet jeg tilföier, at hvis det imod Forventning ikke maatte lykkes Hr. Stiftamtm. at faae det uforholdsmæssigt höie Mestersalair nedsat med et saa stort Belöb, som af Rigsdagen er antaget, maatte det manglende Belöb söges tilveiebragt ved Besparelse paa den övrige Arbeidslön. — Justitsministeriet den 28. Marts 1857.

1857. 28. Marts. **Justitsministeriets** Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **schematiske Indberetninger** om **Fattigvæsenets Tilstand.** Khavn den 28. Marts 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 118-120.

Da man er bleven opmærksom paa, at de af Amtmændene i Island i Henhold til Reglement af 8. Januar 1834 § 18 aarligen indsendte Beretninger om Fattigvæsenets Tilstand mangle den til et let Overblik nödvendige Overeensstemmelse, har Ministeriet, for at raade Bod herpaa, ladet et Schema til disse Beretninger trykke i det islandske Sprog.

Ved nu tjenstl. at tilstille Hr. Stiftamtm. (Amtm.) 300 Exemplarer af bemeldte Schema, for af Dem at uddeles iblandt Sysselmændene i det Dem betroede Amt, skulde Ministeriet lige tjenstl. anmode Dem om, behgl. at ville paalægge de nævnte Embedsmænd aarligen at udfylde tidtnævnte Schema, som derefter forventes indsendt med de Beretninger, som af Dem ville være at indgive om Fattigvæsenets Tilstand i Sönder-Amtet (Vester-Amtet, Nord- og Öst-Amtet). — Justitsministeriet den 28. Marts 1857.

[**Bilag**].

S k ý r s l a um efnahag sveitasjóðanna [1] í (N. N.) sýslu, (N. N.) amti, í fardögum 18 . .

---

[1]) Fremstilling af de islandske Fattigkassers Tilstand er efterhaanden givet i „Skýrslur um landshagi á Íslandi", saaledes efter de ældre tildels schematiske Forklaringer i en Afhandling „Um efnahag sveitasjóðanna á Íslandi í fardögum 1854" af Arnljótur Ólafsson, *see* „Skýrslur um landsh." I, 124—178; efter det her anförte Schema er udarbeidet en Oversigt „Um efnahag sveitasjóðanna á Íslandi í fardögum 1858" ved Sig. Hansen, i „Skýrslur um landsh." II, 364—405, og om samme Gjenstand „í fardögum 1861" ved samme Forfatter i „Skýrsl. um landsh." III, 323—368. Bemærkninger i Anledning deraf i Þjóðólf, X, 14. 22—23.

1857.
28. Marts.

Nöfn hreppanna.	Tala þeirra sem leggja til sveitar.	Tekjur.																																						
		Eptirstöðvar í fardögum 18									fast-eignar-tíund.				lausafjár-tíund.				auka-útsvör.				afgjald af (kristfjár) jörðum.				vextir af peníngum		tillög frá ætt-íngjum.				óvissar tekjur.				aðalupp-hæð.			
		jarða góz.		kúgildatal.	í land-aurum		í pen-ingum.		þar af á vöxt-um.																															
		hdr.	ál.		hdr.	ál.	rd.	sk.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.
samtals . .																																								
Athuga-greinir:																																								

1857.
28. Marts.

Nöfn hreppanna.	Tala sveitarómaga.	Tala búenda, er þiggja sveitastyrk.	Gjöld.																												
			framfæri sveitarómaga.				sveitastyrkur.				lán.				óviss gjöld.				Eptirstöðvar í fardögum 18										aðalupphæð.			
																			jarðagóz.		kúgildatal.	í landaurum		í peníngum.		þarafá vöxtum.					
			hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.	hdr.	ál.		hdr.	ál.	rd.	sk.	rd.	sk.	hdr.	ál.	rd.	sk.
samtals . .																															
Athugagreinir:																															

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Foranstaltninger med Hensyn til homöopathisk Lægepraxis** i Island. Khavn den 31. Marts 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamtets Archiv. Isl. Copieb. 1857, Nr. 140. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 162—164. 1857. 31. Marts.

Som Hr. Stiftamtmanden af den i Gjenpart vedlagte Skrivelse fra Landphysikus Dr. Med. Hjaltelin behgl. vil erfare, har bemeldte Embedsmand, nærmest foranlediget af de fra Distriktslægerne i Nord- og Öst-Amtet modtagne anordnede Beretninger, samt tvende Klager fra Apothekerne i Reykjavík og Öfjords Handelssted, for Ministeriet besværet sig over det i bemeldte Amt sig udbredende homöopathiske Qvaksalveri, og det dermed i Forbindelse staaende ulovlige Udsalg af homöopathisk Medicin, saavelsom over, at Amtmanden i fornævnte Amt formentligen ikke har ydet ham tilstrækkelig Assistance i den omhandlede Sag, hvorhos han, næst at bemærke, at det er ham umuligt at efterkomme den til ham i Ministeriets Skrivelse af 19. Juli f. A. rettede Opfordring til at reise til Nordlandet, for personlig at anstille en Undersögelse af den homöopathiske Medicin, samt at en saadan overhovedet ikke kan finde Sted i Nordamtet af Mangel paa de dertil fornödne Apparater, har anholdt om, at saafremt de homöopathiske Qvaksalvere, mod Forventning, fremdeles bör tolereres der i Landet, samt have Ret til, som hidtil, uhindret at bestille deres Medicin fra Danmark eller Udlandet, det da maatte blive dem paalagt, at forevise denne Medicin for Landphysikus i Reykjavík, som da selvfölgelig maatte være berettiget til at undersöge sammes Beskaffenhed.

Foranlediget heraf skulde jeg, efterat der, i Henhold til det af Landphysikus i Slutningen af hans Andragende derom yttrede Önske, har været givet det kgl. Sundheds-Collegium Leilighed til at yttre sig over

1857. Sagen, tjenstl. anmode Hr. Stiftamtmanden om behgl.
31. Marts. at tilkjendegive Landphysikus Hjaltelin, at Ministeriet, med Hensyn til den nuværende mangelfulde Medicinalindretning i Island og den Tilböielighed, der, som Fölge deraf, er hos de islandske Domstole til at vise Indulgents mod dem, der tiltales for Qvaksalveri, har antaget, at en Retsforfölgning ikke vilde före til Noget, naar der ikke kunde paavises bestemte Tilfælde, hvori Vedkommende havde foraarsaget Skade, eller sat Nogens Liv eller Helbred i Fare, og at den af ham begjærte almindelige Confiscation af de homöopathiske Lægemidler ei heller fandtes at kunne effectueres uden foregaaende Undersögelse, men at Ministeriet iövrigt herved ligesaalidt har tilsigtet at autorisere det homöopathiske Qvaksalveri, som at erklære den homöopathiske Medicinhandel af Uberettigede for lovlig.

Ligesom det derfor blev Amtmanden over Nord- og Öst-Amtet paalagt, at holde vaagent Öie med Homöopathiens Udövelse, og at drage Vedkommende til Ansvar, naar farlige Tilfælde maatte forekomme, saaledes fandt Ministeriet sig foranlediget til at opfordre Landphysikus til at foretage en Reise til Nordamtet, for i Henhold til Instr. af 25. Februar 1824 § 18 at foretage en Undersögelse af de homöopathiske Medikamenter, hvormed der efter hans Angivelse drives Handel af nogle Uberettigede. Videre troede Ministeriet ikke under de tilstedeværende Omstændigheder at burde gaa. Efter de af Landphysikus meddelte Oplysninger maa det nu vel antages, at der stiller sig betydelige Hindringer iveien for Udförelsen af en saadan Undersögelse i Homöopathiens Hjem, hvorved dog bemærkes, at den Frygt, Dr. Hjaltelin har yttret for Modstand fra Amtmand Havsteins Side, nu vel ansees uberettiget, eftersom denne i Skrivelse af 11. Juni f. A. selv har foreslaaet, at en saadan Undersögelse maatte blive foretagen af Landphysikus, — men, naar Dr. Hjaltelin har foreslaaet, at Undersögelsen skulde iværksættes paa den Maade,

at det blev de homöopathiske Qvaksalvere paalagt, at sende deres Medicin til Landphysikus i Reykjavík, da kan man ikke andet end finde Betænkelighed ved at gaae ind paa dette Forslag, deels fordi man derved vilde anerkjende de paagjældende Personers Berettigelse til Lægepraxis, deels fordi et saadant Paalæg formentlig ikke vilde kunne overholdes. Saalænge det nemlig staaer Enhver frit, fra Udlandet at anskaffe sig et Husapothek af disse Midler til eget Brug, kan der ikke være Spörgsmaal om at drage Nogen til Ansvar, blot fordi han er i Besiddelse af saadanne Midler, men kun naar han dermed driver Handel. Beviset herfor vil imidlertid vanskeligen kunne tilveiebringes, da Vedkommende i Regelen ville foregive, at de have overladt de omhandlede Midler uden Betaling, og dette Foregivende vil i Almindelighed blive bekræftet af Modtagerne. 1857. 31. Marts.

Naar der imidlertid maatte foreligge bestemte Data for, at der virkelig er drevet Handel af Uberettigede med en saadan Medicin, kan der i slige Tilfælde vel anvendes den i Instruxen for Landphysikus af 25. Febr. 1824 § 18, cfr. Instr. for Distriktslægerne af s. D. § 17, foreskrevne Fremgangsmaade, og Medicinen kunde da vel i saadanne enkelte Tilfælde fordres indsendt til Landphysikus eller, saafremt det var forbundet med mindre Besvær, her til Staden til nærmere Undersögelse. Iövrigt fölger det af sig selv, at det staaer vedkommende Apothekere frit, at anlægge et privat Sögsmaal imod de Paagjældende for Indgreb i deres Næringsvei. — Justitsministeriet den 31. Marts 1857.

Capitelstaxt for **Hunavatns og Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, fra **Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.** Friðriksgáfa den 3. April 1857. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri V, 41—42. 3. April.

1857. 3. April. **Verðlagsskrá**, sem gildir í Hunavatns sýslu og í Skagafjarðar sýslu frá miðju Mai mánaðar 1857 til jafnlengdar 1858.

	ríkismynt rd.	ríkismynt rd.	hundrað sk.	hundrað sk.	alin. sk.
A. Fríður peníngur.					
lagt í 1 hundrað:					
1. 1 kýr í fardögum, ekkiýngri en þrèvetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum Okt. til Novbr. loka	37	70	37	70	30
2. 6 ær, ekki ýngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum 1857, hver á	4	31	25	90	21
3. 6 sauðir á hausti, þrèvetrir eða 4 vetra eða 5 vetra, hver á	6	50	39	12	31½
4. 8 sauðir á hausti tvævetrir —	4	83	38	88	31
5. 12 — veturgamlir —	3	37½	40	66	32½
6. 8 ær á hausti geldar —	4	37	35	8	28
7. 10 — — mylkar —	2	76	27	88	22½
8. 1 áburðarhestur í fardögum, taminn, ekki ýngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra . . .	19	8	19	8	15½
lagt í 90 álnir:					
9. 1 hryssa, jafngömul	15	»	20	»	16
B. Ull, smjör og tólg.					
lagt í 1 hundrað:					
10. 120 pund af hvítri ullu, vel þveginni . . . . 1 pd. á	»	32	40	»	32
11. 120 pd. af misl. do. do. —	»	26	32	48	26
12. 120 pd. af súru smjöri, vel verkuðu . . . . . —	»	23	28	72	23
13. 120 pd. af tólg, vel bræddri —	»	20	25	»	20
C. Tóvara af ullu.					
lagt í 1 hundrað:					
14. 30 pd. hespugarns, og sè 3 eða 4 eða 5 eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði . . . 1 pd. á	»	»	»	»	»
15. 60 pör eingirnis-sokka, 1 par á	»	24½	15	30	12
16. 30 pör tvinnabands gjaldsokka 1 par á	»	31	9	66	8
17. 120 pör tvíþumlaðra sjóvetlínga 1 par á	»	9	11	24	9
18. 20 eingirnis peisur . . . hver á	»	72	15	»	12
19. 15 tvinnabandsgjaldpeisur —	1	5	15	75	12½
20. 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls, álnar breiðs . . . . . . 1 al. á	»	40½	50	60	40½
21. 120 álnir gjaldvoðar einskeptu, sem er alin eða 5 kv. á breidd 1 al. á	»	29	36	24	29

1857. 3. April.

	ríkismynt		hundrað		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk	sk.
D. Fiskur.					
lagt í 1 hundrað:					
22. 6 vættir af saltfiski . 1 vætt á	4	12	24	72	20
23. 6 do. af hörðum fiski —	3	92	23	72	19
24. 6 do. af smáfiski . . —	3	89	23	54	19
25. 6 do. af ísu . . . . . —	3	64	22	»	17 1/2
26. 6 do. af hákalli hertum —	3	42	20	60	16 1/2
E. Lýsi.					
lagt í 1 hundrað:					
27. 1 tunna hvallýsis . . 8 pottar á	»	»	»	»	»
28. 1 do. hákallslýsis —	1	73	26	39	21
29. 1 do. sellýsis . . . —	1	69	25	75	20 1/2
30. 1 do. þorskalýsis —	1	63	24	81	20
F. Skinnavara.					
lagt í 1 hundrað:					
31. 4 fjórð. nautskinns . . 1 fjórð. á	5	1 1/2	20	6	16
32. 6 — kýrskinns . . . —	3	86	23	36	18 1/2
33. 6 — hrossskinns . . —	3	27 1/2	19	69	16
34. 8 — sauðskinns, af tvævetrum sauðum og eldri . . . . —	2	34 1/2	18	84	15
35. 12 fjórð. sauðskinns af ám og veturg. sauðum —	1	57	19	12	15 1/2
36. 6 fjórð. selskinns . . . —	3	62	21	84	17 1/2
37. 240 lambskinn (vorlamba) einlit hvert á	»	6	15	»	12
G. Ýmislegt.					
lagt í 1 hundrað:					
38. 6 pd. af æðardúni, vel hreinsuðum . . . . 1 pd. á	3	72	22	48	18
39. 40 pd. af æðardúni, óhreinsuðum . . . . 1 pd. á	»	»	»	»	»
40. 120 pd. af fuglafiðri . 1 fjórð. á	3	25	39	12	31 1/2
41. 480 pd. af fjallagrösum —	»	72	36	»	29
42. 5 áln. 1 dagsverk um heyannir	»	85 1/2	»	»	17
43. — 1 lambsfóður	1	39 1/2	»	»	27
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:					
Eptir A, eða í friðu			31	58 1/2	25 1/2
— B, — í ullu, smjöri og tólg			31	54	25
— C, — í tóvöru af ullu			21	94 1/2	17 1/2
— D, — í fiski			22	90	18 1/2
— E, — í lýsi			25	65	20 1/2
— F, — í skinnavöru			19	69	16
En meðalverð allra landaura samantalin og skipt með 6, sýna: Meðalverð allra meðalverða			25	56	20 1/2

Friðriksgáfu, 3. dag Aprílmán. 1857.

Havstein. Í umboði Herra Biskupsins Daniel Halldórsson.

1857. 3. April.

Capitelstaxt for **Öefjords og Thingöe** Sysseler i Norder-Amtet, fra **Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.** Friðriksgáfa den 3. April 1857. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri V, 41—42.

Verðlagsskrá, sem gildir í Eyjafjarðar sýslu og í þingeyjar sýslu, frá miðju Mai mánaðar 1857 til jafnlengdar 1858.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	33	26	33	26	26½
— 2 (fard. 1857)	4	54	27	36	22
— 3	6	69	40	30	32
— 4	5	7	40	56	32½
— 5	3	61½	43	66	35
— 6	4	84½	39	4	31
— 7	2	77	28	2	22½
— 8	22	82	22	82	18½
— 9	18	49	24	65½	19½
B. Nr. 10	»	32	40	»	32
— 11	»	27½	34	36	27½
— 12	»	22	27	48	22
— 13	»	20	25	»	20
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	29	18	12	14½
— 16	»	34	10	60	8½
— 17	»	10	12	48	10
— 18	»	83	17	28	14
— 19	1	10	16	54	13
— 20	»	36	45	»	36
— 21	»	29	36	24	29
D. Nr. 22	4	48	27	»	21½
— 23	3	88½	23	51	19
— 24	3	67	22	18	18

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i næst foran anförte Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler (ovenf. S. 59—61).

1857. 3. April.

	Ríkismynt.		Hundrað.		Alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
D. Nr. 25	3	45	20	78	16½
— 26	2	93	17	78	14
F. Nr. 27	1	64	25	»	20
— 28	1	73	26	39	21
— 29	1	64	25	»	20
— 30	1	49½	22	70½	18
F. Nr. 31	4	60	18	48	15
— 32	3	54½	21	39	17
— 33	2	79	16	90	13½
— 34	1	78½	14	52	11½
— 35	1	44½	17	54	14
— 36	3	74½	22	63	18
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	3	57	21	54	17
— 39	»	30½	12	68	10
— 40	3	14	37	72	30
— 41	»	50	25	»	20
— 42	»	83	«	»	16½
— 43	1	43½	»	»	28

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða í friðu	33.30	26½
— B, - í ullu, smjöri og tólg . .	31.69	25½
— C, - í tóvöru af ullu	22.32½	18
— D, - í fiski	22.26	18
— E, - í lýsi	24.75½	20
— F, - í skinnavöru	18. 8½	14½

En meðalverð allra landaura samantalin og skipt með 6 sýna meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 25 Rd. 40 Sk. [og alin] 20½ Sk.

Friðriksgáfu 3. dag Aprilmán. 1857.

Í umboði Herra Biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

Capitelstaxt for **Nordermula** og **Söndermula** **Sysseler** i Öster-Amtet, fra **Medio Mai 1857 til** 3. April.

1857. **samme Tid 1858.** Friðriksgáfa den 3. April 1857.
3. April. — Publiceret i Norder-Mula Syssel. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri V, 41—42.

Verðlagsskrá, sem gildir í Norður-Múla sýslu og í Suður-Múla sýslu, frá miðju Mai mánaðar 1857 til jafnlengdar 1858.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	27	70	27	70	22
— 2 (í fard. 1857)	4	88	29	48	23½
— 3	7	29	43	78	35
— 4	5	80½	46	68	37½
— 5	4	2	48	24	38½
— 6	5	52½	44	36	35½
— 7	3	42½	34	41	27½
— 8	22	86	22	86	18½
— 9	18	79	25	9½	20
B. Nr. 10	»	31	38	72	31
— 11	»	27	33	72	27
— 12	»	24	30	»	24
— 13	»	21	26	24	21
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	40	12	48	10
— 17	»	8½	10	60	8½
— 18	»	73½	15	30	12
— 19	1	24	18	72	15
— 20	»	45	56	24	45
— 21	»	38	47	48	38
D. Nr. 22	4	83	29	18	23½
— 23	4	77	28	78	23
— 24	4	77	28	78	23
— 25	3	94	23	84	19
— 26	3	25	19	54	15½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anførte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler (ovenf. S. 59—61).

1857.
3. April.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	72	26	24	21
— 29	1	44	21	84	17 1/2
— 30	1	48	22	48	18
F. Nr. 31	4	73 1/2	19	6	15
— 32	4	6 1/2	24	39	19 1/2
— 33	2	82	17	12	13 1/2.
— 34	1	95 1/2	15	92	13
— 35	1	49	18	12	14 1/2
— 36	3	82	23	12	18 1/2
— 37	»	7	17	48	14
G. Nr. 38	3	81	23	6	18 1/2
— 39	»	»	»	»	»
— 40	3	51	42	36	34
— 41	»	»	»	»	»
— 42	1	2	»	»	19 1/2
— 43	1	28	»	»	25

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða í friðu	35.83	28 1/2
— B, - í ullu, smjöri og tólg . .	32.18	26
— C, - í tóvöru af ullu	24.74 1/2	20
— D, - í fiski	26. 5	21
— E, - í lýsi	23.52	19
— F, - í skinnavöru	19.31 1/2	15 1/2

En meðalverð allra landaura samantalin og skipt með 6 sýna meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 26 Rd. 92 Sk. [og alin] 21 2/8 Sk.

Friðriksgáfu 3. dag Aprilmán. 1857.

Í umboði Herra Biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

Justitsministeriets Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Ordningen af Postskibets Toure til Island.** Khavn den 7. April 1857. — Isl. Copiebog 1857, Nr. 145. 7. April

1857. 7. April. I behgl. Skrivelse af 28. f. M. har Udenrigsministeriet, dertil foranlediget af en indkommen Begjæring fra Handelshuset John Ritchie & Co. i Peterhead, udbedet sig Underretning meddelt om Postskibsfarten mellem Kjöbenhavn og Island.

Foranlediget heraf undlader man ikke herved tjenstl. at meddele, at ifölge et med Handelshuset F. E. Petersen & Co. her af Staden under 20. April 1853 oprettet Certeparti om Befragtning af Skonnerten »Sölöven» som Postskib mellem Kjöbenhavn og Island i Qvinqvenniet fra 1. April 1853 til 31. Marts 1858, er Skibets Bestemmelse at afgaa hvert Aar omtrent den 15. April, 1. Juli og 1. Oktober fra Kjöbenhavn til Reykjavík i Island, og tilbage fra Reykjavík til Kjöbenhavn omtrent den 25. Mai, 15. August og 1. Marts, samt derhos omtrent den 15. November fra Reykjavík til Liverpool og derfra tilbage til Reykjavík omtrent den 1. Januar. — Justitsministeriet den 7. April 1857.

11. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Forslag til Reform af det islandske Postvæsen.** Khavn den 11. April 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 154. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 165—166.

Som Hr. Amtmanden bekjendt, har det i Aaret 1855 afholdte Althing indgivet en allerunderd. Petition om, at et Udkast til Lov eller Reglement angaaende en Forandring i Postvæsenets Indretning paa Island maatte blive udarbeidet og forelagt det næst sammentrædende Althing, og at de nuværende regulaire Posttoure forelöbigen, indtil den forönskede Reform kunde komme i Gang, maatte blive saaledes forögede, at der i Forbindelse med Postskibsfarterne fandt 4 regulaire Postforbindelser Sted mellem Reykjavík og Nord- og Öst- samt Vest-Amterne, hvorved 1 regulair Posttour vilde blive tilföiet for Nord- og Öst-Amtets og 3 Post-

toure for Vest-Amtets Vedkommende, samt at derhos 1857.
tillige Indenamtspostgangen i Vester-Amtet maatte blive 11. April.
saaledes forøget, at der gaae 4 à 6 regulaire Posttoure fra Amtmandsboligen til de forskjellige Sysseler i Vester-Amtet.

Medens der nu paa Grund af den nöie Forbindelse, hvormed Postvæsenet paa Island staaer med Postforbindelsen mellem dette Land og Danmark, ikke kan tages nogen endelig Bestemmelse om, hvorledes hiint bör indrettes, forinden denne har fundet sin endelige Ordning, hvortil der imidlertid vil hengaae længere Tid, maa Ministeriet derimod ansee det for særdeles paatrængende, at de hidtil værende regulaire Posttoure paa Island forelöbig blive forögede, overeensstemmende med Althingets gjorte Indstilling; ligesom man derfor allerede har foranstaltet, at der er oprettet en fjerde Posttour mellem Reykjavík og Öfjord, saaledes skulde Ministeriet tjenstl. have Hr. Amtmanden anmodet om, efter forudgaaet Brevvexling eller Conference med Stiftamtmanden, at tage under Overveielse, om den af Althinget i Forslag bragte forögede Postgang mellem Reykjavík og Stykkesholm, saavelsom i selve Vester-Amtet, maatte kunne iværksættes med de nu tilstedeværende Pengemidler, og i bekræftende Fald at træffe den i saa Henseende fornödne Foranstaltning, overeensstemmende med de af Dem i Skrivelser af 8. Februar 1850 og 26. Januar 1852 derom fremsatte Forslag med de Modificationer, som ere nödvendige for at sætte Posterne i Forbindelse med Postskibets senere bestemte Afgangstider.

Hvad Udgifterne til de her omhandlede udvidede Postforbindelser angaaer, undlader man ikke at bemærke, at Hr. Amtmanden har i fornævnte Skrivelse af 8. Februar 1850 opgivet, at hver Posttour mellem Stykkesholm og Reykjavík vil koste 12 Rd., og at de tre nye Posttoure fra Stykkesholm til Sysselmændene i Dala, Bardastrands og Isafjords Sysseler i det Höieste

1857. ville andrage 60 Rd. Föies nu hertil, at den i Deres
11. April. Skrivelse af 26. Januar 1852 omhandlede Bipost til Stranda Syssel, for 3 Toure, i det Höieste vil medföre en Bekostning af 30 Rd., vil den hele Udgift saaledes belöbe sig til c. 126 Rd., men heraf vil, efter hvad De har antaget, omtrent Halvdelen kunne ventes dækket ved Portopenge, og den virkelige Meerudgift vil saaledes kun andrage mellem 60 og 70 Rd. aarlig. Da nu Udgifterne ved det islandske Postvæsen efter en i Aaret 1855 hertil fra Stiftamtmanden indkommen Opgjörelse efter Gjennemsnit af 5 Aar havde oversteget Indtægterne med kun 400 Rd., vil der, naar man beregner, at den senere tilkomne nye Posttour til Nordlandet koster 60 Rd., dog være tilbage ca. 40 Rd. af de til Postvæsenet ved Finantsloven bevilgede 500 Rd., og föies nu hertil, at de Udgifter, som hidtil ere blevne anvendte til 2 Extraposttoure fra Stykkesholm til Reykjavík, og til 1 Extraposttour fra Stykkesholm til Isafjord, vilde blive besparede, naar den ommeldte forögede regelmæssige Postforbindelse tilveiebringes, samt at muligen ogsaa den ene Posttour fra Skaptafells Syssel til Eskefjord kan bortfalde, er det ikke usandsynligt, at den foreslaaede Udvidelse af Postgangen i Vester-Amtet vil kunne iværksættes med de allerede forhaanden værende Ressourcer. Skulde det imidlertid vise sig, at disse Calculer ikke maatte holde Stik, maa man have Hr. Amtmanden anmodet om, snarest muligt hertil at indgive et motiveret Forslag om, hvor stort Tilskud der i denne Henseende vilde behöves. — Justitsministeriet den 11. April 1857[1].

[1]) Under samme Datum har Justitsministeriet skrevet til Stiftamtmanden, og tilstillet denne en Gjenpart af den ovenanförte Skrivelse, samt forlangt hans Yttringer, „om der ikke maatte være Anledning til at lade en af Posttourene fra Skaptafells Syssel til Eskefjord for Fremtiden bortfalde". Isl. Copieb. sst. Nr. 155.

Kongelig Resolution ang. **Understöttelse** for en **Landvæsens-Elev** fra Island. Christiansborg den 14. April 1857. — Isl. Depart. Forest. og Resol. Prot. 1857, Nr. 15. — I Forestilling 8. April andrager Justitsministeren (Simony), at Landhusholdnings-Selskabet har med Anbefaling indsendt en Ansögning fra Friðbjörn Björnsson om „en Understöttelse af 80 à 100 Rd. til Fortsættelse af sin landoeconomiske Uddannelse, navnlig ved til Sommer at foretage Reiser, for at besöge gode Avlsbrug i Jylland og derved foröge sin Erfaring, samt for at gjöre sig bekjendt med Engvandingsanlæg". — Ifölge Proprietair Krarups Erklæring havde han udviist en saadan særdeles Flid og Eftertanke i den Tid, han har deeltaget i det theoretiske Vintercursus paa Skibild, at han antoges at ville have megen Nytte af en saadan Reise, og som Beviis paa den Dygtighed, han allerede i kort Tid havde erhvervet sig, anföres, at han allerede havde faaet Tilbud om en Forvalterpost paa Tanderupgaard hos Proprietair Leth, der ligeledes havde anbefalet hans Ansögning. 1857. 14. April.

Ministeren indstiller derfor:

»at Islænderen Friðbjörn Björnsson i indbemeldte Öiemed allern. maatte bevilges en Understöttelse af 80 Rd. af Renterne af den ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844 oprettede Understöttelsesfond for Island«.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg den 14. April 1857[1].

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Undersögelse af Havnen ved Reykjavik.** Khavn den 15. April 1857. — Afskrift af Originalen i Stiftamts-Archivet. Isl. Copieb. 1857, Nr. 156. 15. April.

---

[1] Ved Justitsministeriets Skrivelse 18. April meddeles det kgl. danske Landhusholdnings-Selskab Indholdet af denne Resolution, og Pengene anvises Selskabet til Udbetaling. Isl. Copieb. 1857, Nr. 160.

1857.
15. April.

Efter at Justitsministeriet, i Anledning af det med Hr. Stiftamtmandens behagel. Skrivelse af 13. Novbr. f. A. hertil indsendte Andragende, hvori Havnecommissionen i Reykjavík paany har anholdt om, at der til Sommer maatte blive opsendt en i Vandbygningsfaget kyndig Mand, for, efter en nöiagtig Undersögelse af Lokaliteterne, at udarbeide Forslag til de Forandringer, som kunde være at iværksætte ved bemeldte Kjöbstads Havn, atter havde udbedt sig Indenrigsministeriets Medvirkning til Opnaaelsen af det saaledes af Havnecommissionen udtalte Önske, har bemeldte Ministerium nu fremsendt en fra Justitsraad, Vandbygningsinspecteur Carlsen over Sagen indhentet Erklæring.

Af bemeldte Erklæring, som i Gjenpart vedlægges, vil det behagel. erfares, at det vel vilde være muligt at bevæge en for Tiden her i Staden bosat Civilingenieur Fischer til at paatage sig det ommeldte Hverv imod en Udgift af ialt imellem 4 à 600 Rd., men at Justitsraad Carlsen har henpeget paa, at Sagen muligen kunde ordnes paa en mindre bekostelig og dog paa en hensigtsmæssig Maade, naar vedkommende lokale Autoriteter ville lade forfatte og hertil oversende en fuldstændig, af et detailleret Kort ledsaget, Beskrivelse over de paagjældende Lokaliteter og de Mangler, som maatte önskes afhjulpne, saavidt muligt tillige med Angivelse af Maaden, hvorpaa man antager, at dette kan skee. Paa et saadant Grundlag formener han, at en Plan her maatte kunne udarbeides, og naar det da maatte vise sig, at de med Anlægget forbundne Omkostninger kunde udredes, men der endnu maatte være nogen Tvivl tilbage om Planens Hensigtsmæssighed, vilde det være tidsnok at sende en Techniker til Stedet selv, for at hæve denne Tvivl.

Da Justitsministeriet anseer det for sandsynligt, at Autoriteterne paa Island ville fölge den saaledes anviste Vei til Sagens Ordning, har jeg, for at lette og fremskynde denne, ladet udarbeide efter de bedste

Originalkort i det herværende kgl. Sökort-Archiv et Copiekort i forstörret Maalestok over Reykjavík Byes nærmeste Omgivelser fra Sösiden, og idet jeg herved fremsender dette til mulig Afbenyttelse, skulde jeg, for det Tilfælde, at Havnecommissionen i Reykjavík dog endnu maatte foretrække at faa den förommeldte Techniker opsendt allerede i tilstundende Sommer, udbede Ministeriet derom underrettet saa betids, at han i fornödent Fald kan afreise med det den 1. Juli herfra afgaaende Postskib. — Justitsministeriet den 15. April 1857. 1857. 15. April.

Kongelig Resolution ang. **Nedlæggelse af Kirken paa Eyjardalsaa,** og Mageskifte af Præstegaarden med **Halldórstaðir.** Christiansborg den 17. April 1857. — Isl. Departem. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 17. — I Forestilling til Kongen 14. April foredrager Ministeren for Kirke- og Underviisningsvæsenet (Hall), at Sognebönderne i Eyjardalsaa Præstekald i Thingöe Provsti have i et af Islands Stiftsövrighed til Ministeriet indsendt Andragende anholdt om, at der maatte bevirkes kongelig Tilladelse til, at Præstegaarden Eyjardalsaa med tilhörende tvende Hjaleier, Hlíðarendi og Hvarf, af Dyrhed tilsammen 12 Hundreder, maa mageskiftes med Gaarden Halldórstaðir, af Dyrhed 16 Hundreder, at Kirken paa Eyjardalsaa aldeles nedlægges, men at Annexkirken Lundarbrekka for Fremtiden bliver den eneste Kirke i Sognet, samt at Præstegaarden Eyjardalsaa med tilliggende tvende Hjaleier Hlíðarendi og Hvarf, samt Gaarden Arndísarstaðir, henlægges under Nabosognet Ljósavatn og de övrige 4 Gaarde i Eyjardalsaa Kirkesogn, nemlig Sandhaugar, Kálfborgará, Brenniás og Heiðarsel under Lundarbrekka. 17. April

Som Motiv til denne Forandring anföres i Andragendet deels Gaarden Eyjardalsaas uheldige Beliggenhed i en Udkant af det 5 Mil lange Sogn, en Afstand, der, da Veiene, der före til samme, tillige ere meget besværlige og om Vinteren næsten ufremkommelige, gjör Samfærdselen imellem Præst og Menighed yderst vanskelig, hvorimod Gaarden Halldórstaðir ligger omtrent midt i Sognet i en for Samfærdselen langt gunstigere Egn, — deels den Omstændighed, at sidstnævnte Gaard ogsaa

1857. i oekonomisk Henseende er mere fordeelagtig for Præsten, da
17. April. dens Jorder ere lettere at dyrke, og Udmarkerne mere græsrige, ligesom den ogsaa har et efter islandske Forhold ikke ubetydeligt Tilliggende af Skov. Hertil kommer endnu den Omstændighed, at, naar Lundarbrekka Kirke tillige, som foreslaaet, bliver Sognets Hovedkirke, vil Præsten fra Halldórstaðir kun faa en kort og ikke besværlig Vei til Kirken. Hvad Nedlæggelsen af Eyjardalsaa Kirke angaaer, da er der for samme anfört, foruden dens uheldige, afsides Beliggenhed, tillige den Omstændighed, at Kirkebygningen er en lille og gammel Bygning af Græstörv, der tilmed ikke er i Besiddelse af tilstrækkelige Midler til sin Vedligeholdelse, medens Kirken paa Lundarbrekka er en ny, solid Bygning af Tömmer.

Eierne af Halldórstaðir, til hvilke Supplikanterne forinden have henvendt sig angaaende Sagen, have i en Andragendet vedlagt skriftlig Declaration erklæret sig villige til at indgaae paa det foreslaaede Mageskifte paa fölgende Betingelser, nemlig;

1. Eierne af de ¾ Dele af Gaarden forpligte sig til at afstaae deres Andeel, 12 Hundreder af samme, for hele Gaarden Eyjardalsaa med fornævnte tvende Hjaleier, saaledes at de sædvanlige Huse og alt övrigt Tilbehör fölge hver især af Gaardene, med Undtagelse af de til samme hörende Qvilder, hvilke paa begge Sider skulle fölge de fratrædende Eiere. Endvidere forpligte de sig til at erlægge som Vederlag, ifald det ommeldte Mageskifte maatte komme i Stand, et Belöb af 400 Rd. Rigsmynt. Endelig stille de som en udtrykkelig Betingelse for Iværksættelsen af det hele Arrangement, at Kirken paa Eyjardalsaa snarest muligt slöifes.

2. Eieren af den resterende ¼ Deel af Gaarden Halldórstaðir forpligter sig til at afstaae sin Andeel, 4 Hundreder, imod at oppebære de foranförte 400 Rd., som hans Medeiere have tilbudt at give som Vederlag, foruden deres Andeel af Gaarden.

Ligeledes har Eieren af Kirken paa Lundarbrekka erklæret, at han ikke vil have Noget imod, at denne for Fremtiden bliver Sognets Hovedkirke, dog paa den Betingelse, at han som Vederlag for de Udgifter, der derved ville paaföres ham, deels fordi han i saa Fald rimeligvis vil blive nödt til at gjöre Kirken större, deels paa Grund af den derved forögede Færdsel af Folk og Heste over hans Jorder, maa erholde den gamle Kirkebygning paa Eyjardalsaa tilligemed denne Kirkes

Portion, der belöber sig til ca. 70 Rd. Endelig har ogsaa Præsten i Thoroddstað Kald givet sit Samtykke til, at Gaarden Eyjardalsaa med dens tvende Hjaleier og Arndísarstaðir henlægges under hans Annexkirke Ljósavatn, dog, efter derom truffen Overeenskomst med nærværende Præst i Eyjardalsaa Kald, paa den Betingelse, at Beboerne af bemeldte Gaarde, hvis de maatte önske det, henvende sig til sidstnævnte Præst med Hensyn til Ministerialia. 1857. 17. April.

Andragendet er derhos, foruden at det i alt Væsentligt er overensstemmende med en Indstilling, som i Aaret 1854 blev gjort af en i Thingö Provsti nedsat Commission til at tage under Overveielse, hvorledes Præstekaldene sammesteds maatte kunne forbedres, tillige i Et og Alt tiltraadt saavel af Præsten i Eyjardalsaa, som af vedkommende Provst, der selv tidligere i en lang Aarrække har været Præst i bemeldte Kald, og altsaa er nöie bekjendt med sammes Forfatning.

Ligeledes har en Commission, som af Synoden i Island er nedsat i Reykjavík til at tage Spörgsmaalet om de islandske Præstekalds Forbedring under Overveielse, og til hvis Bedömmelse Andragendet med samtlige Erklæringer og Oplysninger har været indsendt, erklæret Forslaget i det Hele for hensigtsmæssigt og bifaldsværdigt, ligesom ogsaa Stiftsövrigheden har ledsaget samme med sin ubetingede Anbefaling.

Ikkun een Stemme har hævet sig imod den her omhandlede Foranstaltning, og med temmelig stærke Udtryk fraraadet samme, det er en Bonde i selve Sognet, der gjentagne Gange har tilskrevet Biskoppen i denne Anledning. Stiftsövrigheden har imidlertid forment, at der saa meget mindre kunde tages Hensyn til de saaledes fra denne enkelte Mand fremkomne Indvendinger, der nærmest gaae ud paa, at der for Tiden haves et större Kreaturhold paa Eyjardalsaa end paa Halldórstaðir, hvilket dog kun gjælder om Ko- og Hestehold; medens det derimod er oplyst, at sidstnævnte Gaard er meget bedre skikket til Faareavl end Gaarden Eyjardalsaa, — som det, efter hvad der under Sagen er fremkommet, maa antages, at den ommeldte Bonde ikke er ganske uinteresseret i denne Sag, eftersom det erfares, at han har sögt at komme i Besiddelse af en Deel af Gaarden Halldórstaðir.

Da ifölge det Ovenanförte samtlige Autoriteter i Island have været enige i at ansee den ommeldte Foranstaltning for at være i det paagjældende Præstekalds Interesse, og der ikke skjönnes at være Noget at erindre imod den Maade, hvorpaa

1857. Sagen er foreslaaet ordnet, indstiller Ministeren i Overeens-
17. April. stemmelse med Stiftsövrighedens Forslag:

1. at Præstegaarden Eyjardalsaa i Thingö Provsti, med tilhörende Hjaleier Hlíðarendi og Hvarf, maa mageskiftes med hele Selveiergaarden Halldórstaðir, som derefter bliver Præstekaldets Eiendom og den til Præstens Bolig bestemte Gaard, saaledes, at de sædvanlige Huse fölge enhver af disse Gaarde mod billig Aabod, saavidt dette maatte behöves, men at der ved Mageskiftet ingen Kvilder fölge med Jordene, hvorimod de paa Eyjardalsaa værende tre Qvilder lægges til Gaarden Halldórstaðir.

2. at den paa Eyjardalsaa værende Kirke nedlægges, og Annexkirken Lundarbrekka for Fremtiden bliver Sognets eneste Kirke, imod at Eieren af sidstnævnte Kirke paatager sig at være ansvarlig, ikke alene for dennes forsvarlige Vedligeholdelse, men ogsaa for at Kirken, naar fornödent, paa hans Bekostning gives en saadan Udvidelse, at den til enhver Tid anstændigt kan rumme hele Menigheden, hvorimod han som Vederlag herfor erholder Eyjardalsaa Kirkes Portion tilligemed den sammesteds staaende Kirkebygning.

3. at de Gaarde, der hidtil have hört til Eyjardalsaa Kirkesogn, maa fordeles imellem Lundarbrekka og Ljósavatn Kirkesogne, saaledes, at Gaardene Sandhaugar, Kálfborgará, Heiðarsel og Brenniás henlægges til Lundarbrekka Sogn, de övrige Gaarde, nemlig: Eyjardalsaa med Hjaleierne Hlíðarendi og Hvarf, samt Gaarden Arndísarstaðir, til Ljósavatns Kirkesogn.

4. at de Kirken paa Eyjardalsaa tilhörende Ornamenta og Utensilia enten bortsælges ved offentlig Auktion, og den derfor udbragte Sum efter Biskoppens Sigende uddeles blandt de fattigere Kirker i Provstiet eller Amtet, eller at de efter Omstændighederne i samme

Öiemed uddeles af Biskoppen uden Auktion, mod Qvittering fra de eller den Modtagende. 1857. 17. April.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingerne bifaldes. — Christiansborg den 17. April 1857 [1].

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Foranstaltninger imod Skabsygdom blandt Faarene.** Khavn den 30. April 1857. — Original-Afskrift fra Justitsministeriet. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 202. Uddrag i Tidskrift for Veterinairer V, 229—231. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 168—176. Jevnf. Þjóðólf. IX, 105. 30. April.

I behgl. Skrivelse af 19. Februar sidstl. har Hr. Stiftamtmanden meddelt en yderligere Beretning om den i Sönder-Amtet udbrudte Skabsyge, og tillige fremsendt Exemplarer af tvende i Medhold af Ministeriets Skrivelse af 23. Decbr. f. A. udarbeidede Bekjendtgjörelser, angaaende Behandlingen af de af bemeldte Sygdom angrebne Faar.

Skjöndt man ikke af den nævnte kortfattede Beretning kan danne sig noget klart Begreb om Tilstanden, ligesom Beretningen heller Intet indeholder om, hvad der siden Deres forrige Indberetning fra Lokalautoriteternes Side i de enkelte Sysseler maatte være foretaget til at modarbeide Sygdommen, synes dog deraf at fremgaae, at denne i enkelte Distrikter, navnligen i Gullbringu og Arnæs Sysseler, er tiltagen i en foruroligende Grad, hvorhos det erfares, at der af Dyrlægen ikke havde kunnet anstilles Curforsög paa Grund deels af Vinterens Strenghed, deels af Mangel paa fornöden Medicin.

---

[1]) De i Forestillingen fastsatte Indstillingspunkter ere meddelte Stiftsövrigheden i Island ved Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse 25. April 1857. Isl. Copieb. 1857, Nr. 179; Islandsk i: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 167—168.

1857. 30. April. Samtidig hermed modtog Ministeriet udförlige Indberetninger fra de tvende andre Amtmænd i Island, om Tilstanden i Nord- og Öster- saavel som i Vester-Amtet, hvoraf fremgaaer, at den ondartede Skabsyge, der siden i afvigte Efteraar har grasseret paa Sönderlandet, aldeles ikke har naaet til Nordlandet, samt at den Sygdom, som paa nogle Steder i Vester-Amtet havde viist sig blandt Faarene, ikke har været af nogen farlig eller ondartet Natur. Amtmanden i sidstnævnte Amt har tillige i en senere Indberetning af 3. dennes meddelt, at medens den Sygdom blandt Faarene, der, som tidligere meldt, havde viist sig paa nogle Steder i Vester-Amtet, navnligen i Myra og Hnappadals, og tillige i en Deel af Snæfellsnes og Dala Sysseler, for störste Delen var ophört, berettedes det, at der i Borgarfjords Syssel herskede en saa ondartet og farlig Faarepest, at paa nogle Gaarde enten hele Faarebesætningen eller den störste Deel deraf var uddöd.

Begge de fornævnte Embedsmænd have derfor andraget paa, at de kraftigste Forholdsregler maatte blive trufne til Forebyggelse af Samkvem paa Fjeldfællederne mellem Sönderlandet og Nord- og Vesterlandet, hvorom ogsaa Brevvexling sees af dem at være indledet med Hr. Stiftamtmanden, hvorhos Amtmand Havstein har yttret den Formening, at der turde være Anledning til, saafremt Sygdommen fremdeles maatte vedblive at rase i Sönder-Amtet, at udgive en provisorisk Politianordning, der paaböd de skabede Faars Udrydning ved Nedslagtning.

Medens nu Ministeriet, navnligen saalænge man ikke har erfaret Noget om Resultaterne af de af Dyrlæge Finnbogasen anstillede Curforsög, maa finde Betænkelighed ved for Tiden at gribe til det af Hr. Amtmanden anbefalede Middel, nemlig at paabyde Nedslagtningen af alle smittede og mistænkelige Faar, og navnligen paa denne Aarstid, da de nedslagtede Kreaturer ingen Værdi have, ligesom dette ogsaa vilde

være at gaa videre, end hvad For. 12. Mai 1772 paabyder, vil det derimod være af den allerstörste Vigtighed, at der i Tide træffes de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til at forebygge Sygdommens videre Udbredelse, og navnligen til at forhindre, at Faar fra de smittede Distrikter paa Fjeldfællederne komme sammen med Faar fra de Distrikter, der ere frie for Smitten. 1857. 30. April.

Det sikkreste Middel herimod vilde nu efter Ministeriets Formening være, at det blev aldeles forbudt de Distrikter, hvor den ondartede Skabsygdom havde viist sig blandt Faarene, i indeværende Aar at drive deres Faar op paa Fjeldene, men at det derimod blev paalagt enhver Bonde, at holde sine Faar under streng Bevogtning, saaledes, at de ikke kunne komme sammen med andre Faar. Amtmanden i Vester-Amtet har vel ved Siden heraf foreskrevet, at der, for at forebygge, at syge eller smittede Faar fra Borgarfjords Syssel skulle kunne nærme sig eller komme ind paa de til Myra og Hnappadals Sysseler hörende Fjeldfælleder, skulle opstilles Vagter i Sommer langs med Hvitaaen, hvorhos han har andraget paa, at Omkostningerne derved, der anslaaes til ca. 2000 Rd., maae blive forskudsviis udredede af den hos ham indestaaende Beholdning af Vester-Amtets Repartitionsfond og det Manglende af Jordebogskassen, imod at Forskudene tilbagebetales ved Repartition paa Amtets Beboere; men skjöndt Ministeriet ikke vil modsætte sig Anvendelsen af bemeldte Forholdsregel, naar Amtets Beboere maatte ansee samme for betryggende eller hensigtsmæssig efter de tilstedeværende lokale Forhold, og heller ikke, at Omkostningen ved bemeldte Foranstaltning afholdes forelöbigen paa den af Hr. Amtmanden foreslaaede Maade, kan Ministeriet dog ikke undlade at bemærke, at det neppe kan ansees muligt ved saadanne Vagter at bevogte Overgangene paa större Fjeldstrækninger, navnligen dem, som Rangarvalla og Arnes Sysseler have tilfælles med Nordlandet.

1857. For nu at alle herhen hörende Spörgsmaal kunne
30. April. blive tagne under nöieste Overveielse, og de hensigtsmæssigste Foranstaltninger trufne efter en fælles Plan for samtlige Amters Vedkommende, maa Ministeriet finde det hensigtsmæssigst, at der af samtlige Amtmænd blev holdt en Sammenkomst i dette Foraar, om muligt förend Faarene dreves til Afretterne, og idet man antager, at Reykjavík vil være det bekvemmeste Sted til en saadan Conference, navnligen med Hensyn til, at man der lettest vil kunne forskaffe sig de nödvendigste Oplysninger om Sygdommens Beskaffenhed, og om Resultaterne af de af Dyrlægen og hans Medhjælpere anstillede Curforsög, har Ministeriet ved Skrivelse af D. D. paalagt Amtmændene over Nord- og Öst- samt Vester-Amtet, det snareste skee kan, at begive dem til den nævnte Conference. Skulde bemeldte Conference imidlertid, paa Grund af Tidens Korthed, ikke kunne afholdes inden den Tid, da Faarene pleie at drives til Afretterne, anseer man det rettest, at der forelöbigen af Amtet udstedes en Bekjendtgjörelse til Beboerne af de Distrikter, hvor Sygdommen maatte have viist sig, hvorved det forbydes dem at lade deres golde Faar drive op paa Fjeldene, förend nærmere Beslutning derom er taget i den ommeldte Conference.

Saafremt det iövrigt maatte vise sig, at der er grundet Anledniug til at befrygte, at de allerede foreskrevne Foranstaltninger ville være ntilstrækkelige til at bevirke Sygdommens Udryddelse, vil Ministeriet have det overdraget til Amtmændene i Forening at udarbeide et Forslag angaaende de yderligere Foranstaltninger, som maatte være at foretage for at modarbeide Sygdommen, hvorved da især vil være at tage i Overveielse, hvorvidt og i hvilket Omfang Nedslagtning af de syge Kreaturer bör finde Sted, ligesom ogsaa Spörgsmaalet om, hvorledes de i Anledning af samtlige heromhandlede Foranstaltninger medgaaende Omkost-

ninger ville være at afholde, og vil bemeldte Forslag derefter ved den kgl. Commissarius være at forelægge det i indeværende Aar forsamlede Althing, ligesom samme ogsaa, naar det af Althinget er vedtaget, vil, under særdeles paatrængende Omstændigheder og efter Althingets Indstilling, kunne sættes i Kraft som en provisorisk Bestemmelse, indtil allerh. Sanction derpaa maatte kunne erhverves. 1857. 30. April.

Idet jeg endnu bemærker, at det i Ministeriet er kommet under Overveielse, om ikke een eller flere Dyrlæger burde opsendes til Island herfra, til Hjælp ved Sygdommens Behandling, men da herpaa ikke er andraget af Lokal-Autoriteterne, og Sygdommen for Tiden kun finder Sted i nogle Distrikter i Sönder-Amtet, hvor en oplært Dyrlæge allerede er beordret til med antagne Medhjælpere at udföre Curen, og da man endelig, som för bemærket, endnu ikke har erfaret Noget om Resultaterne af bemeldte Curforsög, har man troet at burde afvente nærmere Indberetning og eventuelt Forslag desangaaende, förend Noget i saa Henseende foretages, skulde jeg slutteligen have Hr. Stiftamtmanden anmodet om, med Postskibet tilbage at meddele Ministeriet en nöiagtig Beretning om Tilstanden i hvert Syssel, især i Sönder-Amtet, saavel som om Resultaterne af de af Dyrlægen anstillede Curforsög, saameget mere, som man ikke, saaledes som man havde ventet, modtog nogen Meddelelse herom med den i Begyndelsen af indeværende Maaned fra Reykjavík eller Havnefjord retournerende Skibsleilighed. — Justitsministeriet den 30. April 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Forholdsregler i Faareskabssagen.** Khavn den 30. April 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 200. 30. April.

Af Hr. Amtmandens Indberetning i behgl. Skrivelse

1857. af 4. Febr. sidstl. har det været Ministeriet kjært at
30. April. erfare, hvorledes De ved forskjellige hensigtsmæssige Foranstaltninger har sögt at modvirke Skabsygens Indtrængen og Udbredelse i Nord- og Öst-Amtet. Efter hvad den nævnte Beretning indeholder, maa det antages, at den ondartede Skabsyge, der siden i afvigte Efteraar har grasseret paa Sönderlandet, aldeles ikke har naaet til Nordlandet, ligesom det ogsaa af tvende fra Amtmanden i Vester-Amtet modtagne Indberetninger synes at fremgaae, at den Sygdom, som paa nogle Steder i bemeldte Amt har viist sig iblandt Faarene, ei heller har været af farlig eller ondartet Natur, og var iövrigt bemeldte Sygdom ved indeværende Maaneds Begyndelse ifölge Amtmandens Indberetning for störste Delen ophört. Derimod lyde de med Postskibet, som först ankom hertil den 20. i d. M., modtagne saavel officielle som private Efterretninger paa, at den ondartede Skabsygdom blandt Faarene, som i Vinter har yttret sig paa flere Steder i Sönder-Amtet, fremdeles vedblev at anrette Ödelæggelser, navnlig i Arnes Syssel og paa nogle Steder i Gullbringu og Borgarfjords Sysseler.

Af den fra Stiftamtet under 13. Febr. sidstl. udgivne trykte Bekjendtgjörelse vil Hr. Amtmanden have bragt i Erfaring, hvad der er bleven foranstaltet til denne Sygdoms Udryddelse; men da Vinterens Strenghed indtil Postskibets Afgang havde forhindret Dyrlæge Finnbogason fra at foretage de befalede Omreiser til de befængte Steder, havde man til den Tid ikke kunnet erholde nogen Efterretning angaaende Virkningen af de foreskrevne Curforsög. Som Fölge deraf maa Ministeriet finde Betænkelighed ved, for Tiden at gribe til det af Hr. Amtmanden anbefalede Middel, nemlig at paabyde Nedslagtning af alle smittede og mistænkelige Faar, navnligen paa denne Aarstid, da de nedslagtede Kreaturer ingen Værdi have, ligesom dette ogsaa vilde være at gaae videre, end hvad Forordn. 12. Mai 1772 paabyder.

Derimod vil det, som af Hr. Amtmanden fremhævet, under foranförte Forhold være af den allerhöieste Vigtighed, at der i Tide træffes de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til at forebygge Skabsygdommens videre Udbredelse, og navnligen til at forhindre, at Faar fra de smittede Distrikter paa Fjeldfællederne komme sammen med Faar fra de Distrikter, der ere frie for Smitten. 1857. 30. April.

Det sikkreste Middel herimod vilde det nu, efter Ministeriets Formening, være, at det blev aldeles forbudt de Distrikter, hvor den ondartede Skabsygdom havde viist sig blandt Faarene i indeværende Aar, at drive deres Faar op paa Fjeldene, men at det derimod blev paalagt enhver Bonde, at holde sine Faar under streng Bevogtning, saaledes at de ikke kunde komme sammen med andre Faar. Amtmanden i Vest-Amtet har vel ved Siden heraf foreskrevet, at der, for at forebygge at syge eller smittede Faar fra Borgarfjords Syssel skulde kunne nærme sig eller komme ind paa de til Myra og Hnappadals Syssel hörende Fjeldfælleder, skulde opstilles Vagter i Sommer langs med Hvitaaen, men skjöndt Ministeriet ikke vil modsætte sig Anvendelsen af bemeldte Forholdsregel, naar Amtets Beboere maatte ansee samme for betryggende eller hensigtsmæssig efter de tilstedeværende lokale Forhold, og være villige til at udrede de dermed forbundne meget betydelige Udgifter, kan Ministeriet dog ikke undlade at bemærke, at det neppe kan ansees muligt ved saadanne Vagter at bevogte Overgangene paa större Fjeldstrækninger, navnligen dem, som Rangarvalla og Arnes Sysseler have tilfælles med Nordlandet.

For nu at alle herhenhörende Spörgsmaal kunne blive tagne under nöieste Overveielse, og de hensigtsmæssigste Foranstaltninger trufne efter en fælles Plan for samtlige Amters Vedkommende, maa Ministeriet med Hr. Amtmanden finde det særdeles hensigtsmæs-

1857. 30. April. sigt, at der af samtlige Amtmænd blev holdt en Sammenkomst i dette Foraar, om muligt förend Faarene dreves til Afretterne, og idet man antager, at Reykjavík vil være det bekvemmeste Sted til en saadan Conference, navnligen med Hensyn til, at man der lettest vil kunne forskaffe sig de nödvendige Oplysninger om Sygdommens Beskaffenhed og om Resultaterne af de af Dyrlægen og hans Medhjælpere anstillede Curforsög, skulde man tjenstl. have Hr. Amtmanden anmodet om, det snareste skee kan, at begive Dem til den nævnte Conference. Skulde bemeldte Conference imidlertid, paa Grund af Tidens Korthed, ikke kunne afholdes inden den Tid, da Faarene pleie at drives til Afretterne, anseer man det rettest, at der forelöbigen af Amtet udstedes en Bekjendtgjörelse til Beboerne af de Distrikter, hvor Sygdommen maatte have viist sig, hvorved det forbydes dem at lade deres golde Faar drive op paa Fjeldene, förend nærmere Beslutning derom er taget i den ommeldte Conference.

Saafremt det iövrigt maatte vise sig, at der er grundet Anledning til at befrygte, at de allerede foreskrevne Foranstaltninger ville være utilstrækkelige til at bevirke Sygdommens Udryddelse, vil Ministeriet have det overdraget til Amtmændene i Forening at udarbeide et Forslag angaaende de yderligere Foranstaltninger, som maatte være at foretage for at modarbeide Sygdommen, hvorved da især vil være at tage under Overveielse, hvorvidt og i hvilket Omfang Nedslagtning af de syge Kreaturer bör finde Sted, ligesom ogsaa Spörgsmaalet om, hvorledes de i Anledning af samtlige heromhandlede Foranstaltninger medgaaende Omkostninger ville være at afholde, og vil bemeldte Forslag derefter ved den kongel. Commissarius være at forelægge det i indeværende Aar forsamlede Althing, ligesom samme ogsaa, naar det af Althinget er vedtaget, vil under særdeles paatrængende Omstændigheder og efter Althingets Indstilling kunne sættes i Kraft som en pro-

visorisk Bestemmelse, indtil allerh. Sanction derpaa maatte kunne erhverves. 1857. 30. April.

Idet jeg endnu bemærker, at de tvende andre Amtmænd i Island under D. D. ere tilskrevne det Fornödne i Overensstemmelse hermed, undlader jeg ikke slutteligen at tilföie, at det i Ministeriet er kommet under Overveielse, om ikke een eller flere Dyrlæger burde opsendes til Island herfra, til Hjælp ved Sygdommens Behandling; men, da herpaa ikke er andraget af Lokalautoriteterne, og Sygdommen for Tiden kun finder Sted i nogle Distrikter i Sönder-Amtet, hvor en oplært Dyrlæge allerede er beordret til med antagne Medhjælpere at udföre Curen, og da man endelig, som för bemærket, endnu ikke har erfaret Noget om Resultaterne af bemeldte Curforsög, har man troet at burde afvente nærmere Indberetning og eventuelt Forslag desangaaende, förend Noget i saa Henseende foretages. — Justitsministeriet den 30. April 1857[1].

Justitsministeriets Skrivelse til Krigsministeriet, ang. Valget af en Mand til **Politibetjent og Arrestforvarer** i Reykjavík. Khavn den 9. Mai 1857. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 217. 9. Mai.

Da der for Tiden er en Post ledig som Politibetjent og Arrestforvarer i Reykjavík Kjöbstad, samt Bud ved den islandske Landsoverret, og det tillige er bestemt, med denne Post at forene Bestillingen som Gymnastiklærer ved den lærde Skole i Reykjavík, har Stifts-

[1]) Ved det islandske Departements Skrivelse til Stiftamtmanden af 2. Mai sendes dette Brev, for, i Tilfælde af at Posten skulde være gaaet til Nordlandet, at blive afsendt ved Expres det snareste muligt. Isl. Copieb. 1857, Nr. 205. — Til Amtmanden i Vester-Amtet afgik en Skrivelse af 30. April, i alt Væsentligt af samme Indhold som til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet. Isl. Copieb. 1857, Nr. 201.

1857. övrigheden paa Island udbedt sig Ministeriets Medvirk-
9. Mai. ning til, at der i Besættelsen af fornævnte Bestillinger kunde engageres en militair Person, idet bemeldte Autoritet derhos har opstillet fölgende nærmere Vilkaar for Vedkommendes Ansættelse, nemlig:

1) at han maa være i Besiddelse af fornödne gymnastiske Færdigheder og Övelse i at undervise i Gymnastik, og desuden af de Egenskaber, som i Almindelighed udfordres hos en Politibetjent: Omlöb, Raskhed, Conduite, Ædruelighed, samt nogen Færdighed i at skrive;

2) at han som Gymnastiklærer vil have at udföre Alt, hvad der af Skolens Rektor befales ham i de Timer, der af denne Embedsmand fastsættes til Gymnastik-Underviisningen, hvorimod al hans övrige Tid maa staae til Politimesterens Disposition, hvis Ordre han saaledes i alle Henseender har at adlyde;

3) at han er forpligtet til at forsyne Arrestanterne med Kost, som da efter Regning vil blive ham godtgjort paa anordningsmæssig Maade, saaledes at Betalingen ikke maa overstige 2 Mk. om Dagen for hver Arrestant;

4) Lönnen vil blive fölgende:

a) som Gymnastiklærer	200 Rd.
b) som Politibetjent	150 —
c) som Arrestforvarer og Overretsbud . .	50 —
samt fri Bolig i Overretshuset, der er anslaaet til	60 —

5) at Lön og Emolumenter som Politibetjent og Arrestforvarer samt Overretsbud tilfalde ham den 1ste i næste Maaned efter hans Ankomst til Reykjavík;

6) at Tjenesten vil kunne opsiges ham med ½ Aars Varsel.

Da Ministeriet antager, at den ommeldte Post egner sig til at besættes med en Person af Underofficersklassen, skulde man, næst at bemærke, at den Ansatte vil kunne vente at erholde fri Passage med det til 1. Juli næstkommende herfra til Reykjavík af-

gaaende Postskib, tjenstl. udbede sig Krigsministeriets gode Medvirkning til Postens Besættelse med en saadan Person paa de foranförte Vilkaar. — Justitsministeriet den 9. Mai 1857. 1857. 9. Mai.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Tilkjöbs-Afgift af Skibe,** der blive islandsk Eiendom. Khavn den 9. Mai 1857[1]. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet paa Island. Isl. Copieb. 1857, Nr. 224. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 176—177. 9. Mai.

Da der ikke paa Island finder nogen Indregistrering Sted af der hjemmehörende Skibe, og en saadan Foranstaltning, efter hvad der i denne Henseende er anført i den med Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 11. August f. A. hertil indsendte Betænkning fra Byfogden i Reykjavík, Cancelliraad Finsen, ikke heller for Tiden hensigtsmæssigen vil kunne indföres paa bemeldte Ö, har det, paa dertil af Generaltolddirektoratet given Anledning, i Justitsministeriet været taget under Overveielse, hvorledes der maatte kunne föres Kontrol med, at den i Forordn. 1. Mai 1838 § 48 ff. paabudne Tilkjöbs-Afgift af Skibe, som fra Udlandet eller indenlandsk toldfrit Sted, navnlig Altona, erhverves til Eiendom paa Island, virkelig bliver erlagt.

Til Opnaaelsen af bemeldte Öiemed er det fundet nödvendigt, at der gives Indvaanerne i Island Tilhold om, at, naar de önske, at de ommeldte Skibe skulle ansees for dansk Eiendom og nyde danske Skibes Rettigheder, ville de have at erlægge den i Forordn. 1. Mai 1838 § 48 ff. paabudne Tilkjöbs-Afgift ved et af Monarchiets Toldsteder, i hvis Skibsregister Skibet tillige vil være at optage, samt at det tillige paalægges de islandske Autoriteter, efter hvert Aars Udlöb at affordre alle de Skibseiere, som opholde sig indenfor

---

[1]) For. 25. Juni 1869, om Skibes Registrering; Justitsmin. Skriv. 1. Juni 1870.

1857. 9. Mai. deres Jurisdiktions Grændser, en Fortegnelse over de dem tilhörende Skibe, uden Hensyn til hvor de ere stationerede, med Opgivelse af disses Drægtighed, af Skibets Maalebrev og Bielbrev eller Skjöde, samt Oplysning om, ved hvilket Toldsted i Monarchiet Skibet er indregistreret. Hvad særligt angaaer de Skibe af 16 Commercelæsters Drægtighed og derunder, som anskaffes til Fiskeri og indenlandsk Samfærdsel i Island, og ifölge Forordn. 1. Mai 1838 § 49 c ere fritagne for Tilkjöbs-Afgift, saalænge de udelukkende benyttes paa den anförte Maade, bör Fortegnelsen herom indeholde fornöden Forklaring, hvis Rigtighed vedkommende Embedsmand har at bekræfte i den Skrivelse, hvormed Fortegnelserne tilstilles Amtmanden til videre Indsendelse til det islandske Departement, ligesom ovennævnte Autoriteter endeligen have at paasee, at det i Plak. 23. Oktobr. 1816 § 2 omhandlede Revers paa Tilkjöbs-Afgiftens Belöb bliver udstedt ved Kjöb af slige Skibe, og uopholdelig tilstillet bemeldte Departement.

Ministeriet skulde derfor tjenstl. anmode Hr. Stiftamtmanden om, behgl. at ville for Sönder-Amtets Vedkommende give Byfogden i Reykjavík og de i bemeldte Amt ansatte Sysselmænd den fornödne Instruktion i Overensstemmelse med det Ovenanförte. — Justitsministeriet den 9. Mai 1857 [1].

20. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, ang. **Udvidelse af nogle Lovbud til Island.** Khavn den 20. Mai 1857. — Afskrift efter Originalen. Isl. Copieb. 1857, Nr. 248. — Islandsk: Uddrag i Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1857, S. 18—19. De omhandlede Lovbud i Viðb. A, S. 65—69.

Ved i Henhold til allerh. Resolution af 10. Novbr.

[1]) Under samme Datum ere ligelydende Skrivelser (mut. mut.) afgaaede til Amtmændene. Isl. Copieb. 1857, Nr. 225—226.

1843 hoslagt at tilstille Hr. Amtmanden, som kongelig Commissarius ved Althinget, Exemplarer af samtlige i Aarene 1855 og 1856 for Danmark udkomne almindelige Love, for at Althingets Betænkning kan blive indhentet om, hvorvidt nogen af disse Love maatte egne sig til Udvidelse til Island, undlader jeg ikke at bemærke, at der formentlig ikke kan være Spörgsmaal om Udvidelse af andre Love end: 1857. 20. Mai.

1. Lov af 22. Februar 1855, angaaende de tidligere i visse Tilfælde befalede Kundgjörelser i Adressecontoirets Efterretninger.

2. Lov af 6. April s. A., hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjöres og Straffen for Aager forandres m. m.

3. Lov af 13. Septbr. s. A., om Adgang for danske Skibsförere til at forhyre fremmede Söfolk, og

4. Lov af 8. Marts 1856, hvorved det paalægges Höiesteret at angive Grundene for dens Domme.

Hvad iövrigt disse Love angaaer, skal jeg blot tilföie, at det ansees nödvendigt, at Lovbudet Nr. 1 bliver udvidet, da det ellers ifölge den yngre Plakat af 9. Mai 1855, hvorved Lov 25. April 1850 udvides til Island, i visse Tilfælde vil være nödvendigt, at Proclamata, Stævninger og andre offentlige Bekjendtgjörelser blive publicerede i Adressecontoirets Efterretninger, — at det vel maa antages, at den under Nr. 3 anförte Lov for Tiden er uden praktisk Anvendelse for Island, men at samme dog muligen kan faa en saadan, naar Handelsforholdene have udviklet sig mere paa bemeldte Ö, samt — at Ministeriet vel maa holde for, at den under Nr. 4 anförte Lov allerede maa ansees gjældende for Island paa Grund af sit Indhold, men at man dog har troet at burde henlede Thingets Opmærksomhed paa samme, navnlig med Hensyn til, at Plakat 17. Februar 1847, om Salair til Defensorer for Höiesteret, er bleven udvidet til Island ved Plakat 9. Mai 1855.

Forövrigt er det en Selvfölge, at det maa staa

1857. 20. Mai. Thinget frit at tage under Oerveielse, om nogen anden af de medfölgende almindelige Love maatte egne sig til Udvidelse til Island med eller uden Modifikation. — Justitsministeriet den 20. Mai 1857.

27. Mai. **Plakat** ang. Autorisation af et **Handelsted ved Sauðárkrók.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1857. — Approberet ved kgl. Resol. 27. Mai 1857, i Isl. Departem. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 26, hvortil slutter sig, som Bilag, Petition fra Althinget 3. August 1855, med dansk Oversættelse, og Udkast til Plakaten. Publiceret 1857 i Reykjavík og i Skaptafells Syssel. 1858 paa Vestmannöerne og i Rángárvalla, Gullbringu og Kjosar, Borgarfjords, Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler, samt i alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet, med Undtagelse af Sönder-Mula Syssel; i dette sidstnævnte Syssel, samt i Arnes, Myra og Hnappadals Syssel og i Isafjords Syssel, er den ikke publiceret.

Dansk: Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 4 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Anden Side den danske Text med Kongens og Justitsministerens (Simony's) Underskrifter. Tredie Side den islandske Text uden Underskrifter, men med Verification af Departementschefen for det islandske Departement: „Samhljóða hinum danska texta, vitnar Oddg. Stephensen". Fjerde Side blank. — Depart. Tid. 1857, S. 649—651 (med Motiver). — Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 200.

Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text, *see* ovenfor. Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1857, Viðb. B, S. 92. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 183.

Plakat angaaende Autorisation af et Handelsted ved Sauðárkrók i Skagafjords Syssel i Islands Nordamt.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter Althingets derom indgivne allerund. Andragende ville Vi allern. have autoriseret et Handelsted ved Sauðárkrók i Skagafjords Syssel i Islands Nordamt.

Som Fölge heraf skal det fra 1. Januar 1858 være faste Handlende tilladt at nedsætte sig paa bemeldte

Sted under de i Plak. 28. Decbr. 1836 fastsatte Betingelser, ligesom Stedet ogsaa fra samme Tid vil kunne beseiles af indenlandske og fremmede Spekulanthandlere under Iagttagelse af de i nysnævnte Lovbud og Loven af 15. April 1854 § 3 derom givne Forskrifter. 1857. 27. Mai.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 27. Mai 1857.

Opið bréf um löggildiug verzlunarstaðar við Sauðárkrók í Skagafjarðar sýslu í Íslands Norðuramti.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Eptir þegnlegu frumvarpi alþíngis hefir Oss allramildilegast þóknazt að löggilda verzlunarstað við Sauðárkrók í Skagafjarðar sýslu í Íslands Norðuramti.

Fyrir því skal það frá 1. Januar 1858 vera fastakaupmönnum heimilt, að setjast að á tèðum stað með þeim skilmálum, er segir í opnu brèfi 28. Decbr. 1836, og mega einnig frá sama tíma innlendir og útlendir lausakaupmenn sigla þángað til verzlunar, þegar þess er gætt, sem ákveðið er í nefndu lagaboði og í lögunum 15. April 1854, 3. grein.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg 27. dag Mai-mánaðar 1857.

Kongelig **Bekjendtgjörelse** til Althinget, ang. **Resultaterne af Thingets Session 1855.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1857. — Publiceret 1857 i Reykjavík By; 1858 i Gullbringu og Kjósar, samt i Rángárvalla Syssel i Sönder-Amtet, ligeledes i Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler og i alle Sysseler i Nord- og Öster-Amtet, med Undtagelse af Sönder-Mula Syssel. I denne sidstnævnte samt i Skaptafells, Arnes, Borgarfjords, Myra og Hnappadals og Isafjords Sysseler og paa Vestmannöerne anföres den ikke som publiceret. 27. Mai.

1857. Dansk: Originalen er indheftet med kgl. Resol. 27. Mai
27. Mai. 1857, hvorved den approberes Isl. Depart. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 29. Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk hos Schultz, 16 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Paa de lige Sider (2—14) den danske Text med Kongens og Justitsministerens (Simony's) Underskrifter; paa de ulige Sider (3—15) den islandske Text med Verification af Chefen for det islandske Departement: „Samhljóða hinum danska texta, vitnar Oddg. Stephensen". Sidste Side blank. Depart. Tid. 1857, S. 608—613. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 190—197 (urigtigen anfört som udkommen gjennem Indenrigsministeriet).

Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenfor). Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1857, S. 54—58. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 178—183. — **Uddrag** i Norðri V, 85—86.

Allernaadigst Bekjendtgjörelse til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1855 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender.

Vi Frederik den Syvende &c. Vort tro Althing for Vort Land Island Vor Kongel. Hyldest og Naade! Vi have af de Forhandlinger, som ere foregaaede ved Vort Althing i Aaret 1855, med allerh. Tilfredshed erfaret Vore Althingsmænds redelige Iver for at befordre Vort og Landets Bedste.

Efterat saavel de Betænkninger, som Vort tro Althing har afgivet over de Samme forelagte Lovudkast, som og dets övrige Andragender paa det Nöieste ere blevne prövede, ville Vi herved allern give Althinget en samlet Oversigt over de Beslutninger, som i saa Henseende ere blevne tagne.

I. Fölgende Anordninger, angaaende hvilke Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkninger, ere udkomne, nemlig:

1) under 24. Novbr. f. A. Plakat angaaende Udredelsen af de til Iværksættelsen af Loven af 15. April

1854 om Skibsfart og Handel paa Island fornödne Udgifter; 1857. 27. Mai.

2) under 6. Januar d. A. Forordning angaaende Forandring i Forordn. af 8. Marts 1843 om Valgene til Althinget;

3) under s. D. Plakat angaaende Oprettelsen af en Bygningscommission paa Öfjords Handelsted;

4) under s. D. Plakat, hvorved Lov af 5. April 1850, om fremmede Jöders Adgang til at opholde sig her i Riget, med Modifikationer udvides til Island.

Af disse Anordningers Indhold vil Althinget erfare, hvorledes de Bemærkninger, der af Samme med Hensyn til de foranförte Lovbud have været fremsatte, ere blevne tagne under nöieste Overveielse, og hvorledes de nævnte Lovbud med Hensyn dertil have modtaget nogle Forandringer, nærmere Bestemmelser og Tillæg.

Forsaavidt der derhos af Althinget var andraget paa, at Thronfölgelov for det danske Monarchi af 31. Juli 1853 maatte blive oversat og publiceret i det islandske Sprog, samt at ligeledes Lov af 10. Februar 1854 angaaende en forandret Benævnelse for den bestaaende Myntfod maatte med et Par uvæsentlige Modifikationer blive udvidet til Island, da have Vi, navnligen med Hensyn til, at disse Love allerede forlængst maae antages at være publicerede paa Island, ikke fundet det fornödent at træffe videre Foranstaltning i bemeldte Henseende.

Efter at den i Aaret 1855 til Reguleringen af den i Aarene 1849 og 1850 udförte Jordtaxation i Island nedsatte Commission nu har tilendebragt det samme overdragne Hverv, vil det af bemeldte Commission udarbeidede Udkast til en ny Matrikul for Island nu blive forelagt Althinget til Betænkning.

Medens de i Althingets allerund. Betænkning över det Samme forelagte Udkast til en Communal-Anordning for Island foreslaaede Forandringer i flere væsentlige Punkter ere af en saadan Beskaffenhed, at de ikke

1857. kunne tages til Fölge, have Vi paa den anden Side
27. Mai. fundet Betænkelighed ved at lade det nævnte Udkast uforandret emanere som Lov, og vil det derfor blive taget under nærmere Overveielse, hvilke Skridt der kunne være at foretage til Sagens videre hensigtsmæssige Fremme.

Angaaende Oprettelsen af en Börneskole i Reykjavik, hvorom i sin Tid Lovudkast har været Althinget forelagt, ere der vel for nylig fra Autoriteterne i Island indkomne nærmere Oplysninger og Forslag; men, da man ikke har seet sig istand til for Tiden med Bestemthed at angive, hvorledes de til Skolens Oprettelse og Virksomhed fornödne Pengemidler ville kunne tilveiebringes, vil det være nödvendigt, at der angaaende dette Punkt finde nærmere Forhandlinger Sted med fornævnte Autoriteter, förend Sagen kan paany forelægges Althinget.

II. Med Hensyn til de af Vort tro Althing indgivne allerund. Petitioner ville Vi allern. have Fölgende tilkjendegivet Thinget:

1) I Anledning af Althingets allerund. Petition om, at § 4 i Lov af 15. April 1854 om Skibsfart og Handel paa Island maatte blive forandret, henvises til den herom udkomne Lov af 16. Febr. f. A. Derhos er der under 28. Febr. f. A. udkommen en Bekjendtgjörelse angaaende Forandring i Kundgjörelse af 4. Decbr. 1854 om Erhvervelsen af islandske Söpas, samt endvidere under 2. April 1856 en Bekjendtgjörelse angaaende en Tillægsafgift for visse fremmede Nationers Skibe, naar de beseile Island; under 7. Juli s. A. en Bekjendtgjörelse om, at franske Skibe, som beseile Island og Færöerne, ere fritagne for den ommeldte Tillægsafgift, og under 19. Novbr. s. A. en Bekjendtgjörelse af lignende Indhold med Hensyn til de i Kongeriget Begge Sicilierne hjemmehörende Skibe, som beseile Island og Færöerne, for der at drive Handel.

2) Efter Althingets derom indgivne allerund. Pe-

tition have Vi autoriseret et Handelsted ved Sauðárkrók i Skagafjords Syssel under Islands Nordamt, hvorom under D. D. en Plakat er emaneret. 1857. 27. Mai.

3) Forsaavidt Althinget i en allerund. Petition har andraget paa, deels at der maatte blive truffen en foreløbig Bestemmelse om Forögelse af Postgangen i Island, saaledes at der imellem Frederiksgave og Reykjavík oprettes en ny Posttour og imellem Stykkisholm og Reykjavík 3 nye Posttoure, deels at der maatte blive udarbeidet og Althinget forelagt et Udkast til en Lov eller et Reglement angaaende Ordningen af Postvæsenet i Island i det Hele, da er den förstommeldte Foranstaltning, nemlig Forögelse af Posttourene mellem Öfjord og Reykjavík, allerede i f. A. bleven iværksat, hvorhos der ere foretagne de fornödne Skridt til, at ikke alene Postforbindelsen imellem Stykkisholm og Reykjavík, men ogsaa selve Indenamtspostgangen i Vestamtet vil, muligen allerede i indeværende Aar, men i alt Fald i den nærmeste Fremtid, blive foröget og indrettet i Overeensstemmelse med Althingets derom gjorte Indstillinger. Derimod vil det, da Postvæsenet paa Island, saaledes som ogsaa af Althinget er udtalt, maa knyttes til Postforbindelsen mellem Danmark og Island, være nödvendigt, at der tages en Beslutning om, hvorledes denne for Fremtiden vil være at ordne, förend Bestemmelser kunne udarbeides angaaende Forandring i Postvæsenet paa selve Island, og da der nu er indkommet et Forslag om Oprettelse af en Dampskibsfart herfra til Island, er det anseet rettest, at der gives Althinget Leilighed til at yttre sig herover, förend videre Foranstaltning træffes angaaende dette for Island vigtige Anliggende.

4) I Anledning af Althingets derom indgivne Petition er Udkast til en Forordning om Veivæsenet paa Island blevet udarbeidet, og vil nu blive forelagt Thinget til Betænkning.

5) Med Hensyn til de af Althinget i en allerund.

1857. Petition begjærte Understöttelser til den eller de Mænd,
27. Mai. der maatte oprette Landboskoler i Island, samt til ubemidlede Elever, der maatte blive optagne i en saadan Skole, ere Erklæringer blevne indhentede fra Autoriteterne i Island, men efter de derved oplyste Omstændigheder, hvilke nærmere ville blive Althinget meddelte gjennem Vor Commissarius, vil der for Öieblikket ikke kunne foretages Videre til Sagens Ordning, men iövrigt vil denne fremdeles være Gjenstand for Regjeringens særdeles Opmærksomhed.

6) Sagen om Lægevæsenets bedre Indretning paa Island, hvorom Althinget har indgivet et allerunderd. Andragende, er saavidt fremmet, af der er Udsigter til, at sammes endelige Ordning vil kunne finde Sted om ikke lang Tid, hvorpaa ogsaa Regjeringens Bestræbelser fremdeles ville være rettede.

7) Efter at der i Anledning af Althingets allerund. Petition om, at der maatte foranstaltes 2 eller 3 retslærde Sagförere beskikkede ved Landsoverretten i Island, ere blevne indhentede Erklæringer fra Stiftamtmanden og Landsoverrettens Medlemmer, saavel angaaende Störrelsen af den Understöttelse, som i bemeldte Öiemed maatte ansees fornöden, som med Hensyn til Spörgsmaalet om, af hvilken Kasse samme kunde være at udrede, er der ikke fundet Noget at erindre imod, at der indtil videre constitueres 2 lovkyndige Sagförere ved bemeldte Overret, hvorhos det er anseet passende, at der ydes hver af dem et Tilskud af 3 à 400 Rd. aarlig, men da kun Halvdelen heraf, eller i det Höieste 350 Rd., kan ventes udredet af den islandske Justitskasse, og Regjeringen ikke seer sig istand til at bevirke nogen yderligere Understöttelse i det nævnte Öiemed, maa Althingets nærmere Forslag afventes om, hvorledes det Manglende vil være at tilveiebringe.

8) Althingets i en allerund. Petition indgivne Andragende om, at § 15 i Forordn. af 26. Januar 1821 maatte blive ophævet, og at en Læreanstalt for vordende

juridiske Embedsmænd i Island maatte blive oprettet i Reykjavík, have Vi ikke fundet Anledning til at gaa ind paa. 1857. 27. Mai.

9) Althingets allerunderd. Petition om, at de ved allerh. Resolution af 8. April 1844 paabudne Attester maae, for at blive antagne som gyldige, være udstedte af Professoren i Oldnordisk ved Kjöbenhavns Universitet, eller af den ved den lærde Skole i Reykjavík fast ansatte Lærer i Islandsk, er af Os allern. bevilget, og have Vi derhos lige allern. bemyndiget Justitsministeriet til nærmere at bestemme Beskaffenheden af den Pröve i det islandske Sprog, som de Paagjældende ville have at underkaste sig forinden de kunne erholde Attest om Kundskab i Sproget.

10) Althinget har i en allerund. Petition andraget paa, at en tydelig og nöiagtig Beretning om Collektpengenes Status siden Udgangen af Aaret 1797 maatte foranstaltes affattet og meddeelt Thinget. Men da Sagen angaaende Collektpengene, som Althinget engang tidligere har havt Leilighed til at blive bekjendt med, har fundet sin endelige Afgjörelse ved allerh. Resol. af 25. Juli 1844, hvorved deres Belöb til den Tid fastsattes til 28,165 Rd. 24 Sk., er der med Hensyn til Collektpengenes tidligere Anvendelse ikke fundet nogen Anledning til at meddele Thinget yderligere Forklaring, end den, der allerede af den kgl. Commissarius er givet Thinget i Aaret 1845. Derimod har man ikke troet at burde nægte Althinget Oplysning om, hvorledes den ved den nævnte allerh. Resolution stiftede Understöttelsesfond og sammes Renter siden den 25. Juli 1844 ere anvendte, og vil der til den Ende af Vor Commissarius ved Althinget blive dette tilstillet verificerede Afskrifter af meerbemeldte allerh. Resolution, saavelsom af det over Fonden siden dens Oprettelse förte Regnskab, ledsaget med Opgivende af den Maade, hvorpaa Kapitalen nu er sikkret og hvor den er beroende.

1857. 11) I Anledning af Althingets allerund. Petition
27. Mai. om, at det paalægges Sysselmanden i Skaptafells Syssel at tage Bolig paa et for Sysselets Beboere mere bekvemt Sted, er der af Vort Justitsministerium indledet de fornödne Skridt til en hensigtsmæssigere Ordning af det ommeldte Anliggende. Og ville Vi iövrigt, i Anledning af nysnævnte Andragende, have Thingets Opmærksomhed henledet paa Indholdet af Forordn. af 8. Marts 1843 § 77, hvorefter Althinget ikke har at befatte sig med Enkeltes Ansögninger og Besværinger, men bör henvise disse til vedkommende Autoriteters Afgjörelse.

Med Hensyn til det af Althinget i sin Tid indgivne Andragende om, at en Tyendelov for Island maatte saasnart som muligt blive udarbeidet, har det været overdraget den i Reykjavík til den islandske Matrikulsags Behandling i Aaret 1855 nedsatte Commission at udföre dette Hverv. Bemeldte Commission har imidlertid for nylig indberettet, at der endnu ikke har været levnet den Tid til, ved Siden af de vidtlöftige Arbeider ved Jordtaxationens Regulering, at faa det omhandlede Lovudkast udarbeidet, hvorhos den dog har udtalt det Haab, at det nævnte Lovarbeide vil blive fuldfört endnu i indeværende Aars Foraar eller Sommer.

Til Bekræftelse paa foranstaaende allern. meddelte Resolutioner, have Vi udfærdiget denne Vor Kundgjörelse, og forblive Vort tro Althing i Kongl. Naade bevaagen. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 27. Mai 1857.

Konúngleg auglýsíng til alþíngis, um árángur af þegnlegum tillögum þess og öðrum uppástúngum á fundinum 1855.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. sendum Voru trúa alþíngi kveðju guðs og Vora!

Ánægjusamlegt hefir Oss verið, að sjá það af störfum alþíngismanna Vorra árið 1855, hve dyggilega þeir hafa kappkostað að efla gagn Vort og landsins. 1857. 27. Mai.

Vèr höfum vandlega látið íhuga tillögur þíngsins um lagafrumvörp þau, sem undir það voru borin, og önnur álitsmál þess og uppástúngur, og munum Vèr nú allramildilegast skýra frá, hvað í þeim efnum hefir verið af ráðið.

I. þessar rèttarbætur hafa gjörðar verið um þau mál, er Vort trúa alþíngi hefir sent Oss þegnlegar tillögur um:

1) 24. November f. á., opið brèf um það, hvernig greiða skuli kostnað þann, er þarf til að fram fylgja lögum 15. April 1854 um siglíngar og verzlun á Íslandi.

2) 6. Januar þ. á., tilskipun um breytíng á tilskipun 8. Marz 1843, viðvíkjandi kosníngunum til alþíngis.

3) s. d., opið brèf, um að stofna byggínganefnd á verzlunarstaðnum Akureyri.

4) s. d., opið brèf, er lögleiðir á Íslandi, með breytíngum, lög 5. April 1850, um að útlendir Gyðíngar megi setjast að í ríkinu.

Á rèttarbótum þessum getur alþíngi sèð, hversu athugasemdir þær, er það hefir gjört um lagaboð þau, er nú voru talin, hafa verið grandgæfilega íhugaðar, og hvernig lagaboðum þessum hefir eptir þeim verið breytt, nákvæmar ákvörðuð og aukin.

Auk þessa hafði alþíngi farið því á flot, að ríkiserfðalögin 31. Juli 1853 yrði lögð út og birt á Íslenzku, og að lagaboðið 10. Februar 1854, sem breytir nafninu á ríkisbánkamyntinni í ríkismynt, yrði einnig lögleitt á Íslandi, með tveimur smábreytíngum. En Oss hefir ekki þótt nauðsyn á að gjöra frekari ráðstöfun í þessu efni, einkum vegna þess ætla má, að lagaboð þessi sèu fyrir laungu birt á Íslandi.

Eptir að nefnd sú, sem sett var árið 1855 til að

1857. lagfæra jarðamatið á Íslandi 1849 og 1850, hefir nú
27. Mai. lokið störfum sínum, verður frumvarp það, sem nefndin hefir samið til nýrrar jarðabókar fyrir Ísland, nú borið undir alþíngi.

Breytíngar þær, sem alþíngi í þegnlegu álitsskjali hefir stúngið uppá að gjörðar væri við frumvarp það til tilskipunar um sveitastjórn á Íslandi, er fyrir það var lagt, voru í mörgum aðalatriðum svo lagaðar, að þær gátu ekki orðið teknar til greina, en á hinn bóginn þótti Oss ísjárvert, að gefa frumvarpið út sem lagaboð eins og það var í upphafi, og verður það því tekið til nákvæmari yfirvegunar, hvað nú sè tiltækilegast að gjöra, til að koma máli þessu fram.

Frá yfirvöldunum á Íslandi eru nýlega komnar nákvæmari skýrslur og uppástúngur viðvíkjandi barnaskóla þeim, sem stofnsetja átti í Reykjavík eptir frumvarpi, sem áður hefir verið borið undir alþíngi. En af því menn hafa ekki getað, sem stendur, með vissu vísað á, hvernig fengið yrði fè það, sem þarf til stofnunar skólans og til skólahaldsins, verður að skrifast ítarlegar á um þetta atriði við fyrrtèð yfirvöld, áður málið verði á ný borið undir alþíngi.

II. Um þegnlegar bænarskrár, er Vort trúa alþíngi hefir sent Oss, birtum Vèr alþíngismönnum allramildilegast:

1) Viðvíkjandi þegnlegri bænarskrá alþíngis um breytíng á 4. grein lagaboðsins 15. April 1854 um siglíngar og verzlun á Íslandi, má skírskota til laga, sem um það eru gefin út 16. Februar f. á. Þaraðauki er 28. Februar f. á. komin út auglýsíng um breytíngu á auglýsíngu 4. Decbr. 1854 um það, hvernig fá megi íslenzk leiðarbrèf, og ennfremur 2. April 1856 auglýsíng um aukagjald fyrir sum utanríkis-skip, sem sigla til Íslands; 7. Juli s. á. auglýsíng um, að frakknesk skip, sem fara kaupferðir til Íslands og Færeyja, sèu undan þegin að greiða tèð aukagjald, og 19. November s. á. auglýsíng sama innihalds með tilliti til skipa, sem eiga

heima í konúngsríkinu Sikileyjum og fara kaupferðir til Íslands og Færeyja. 1857. 27. Mai.

2) Samkvæmt þegnlegri bænarskrá alþíngis höfum Vèr löggilt verzlunarstað við Sauðárkrók í Skagafjarðar sýslu í Íslands Norðuramti, og er komið út um það opið brèf, dagsett í dag.

3) Alþíngi hefir í þegnlegri bænarskrá farið því fram, bæði að póstgaungum yrði til bráðabirgða strax fjölgað á Íslandi þannig, að nýrri póstferð yrði bætt við milli Friðriksgáfu og Reykjavíkur og 3 nýjum póstferðum milli Stykkishólms og Reykjavíkur, og að samið yrði og lagt fyrir alþíngi frumvarp til almennra laga eða reglugjörðar um póstmál á Íslandi. Hin fyrstnefnda ráðstöfun er þegar komin á, þarsem þegar í fyrra var bætt við nýrri póstferð milli Akureyrar og Reykjavíkur, og einnig er búið að leggja svo undir, ekki að eins að póstgaungum verði fjölgað milli Stykkishólms og Reykjavíkur, heldur einnig, að póstgaungunum innanamts í Vesturamtinu verði fjölgað og komið í lag, samkvæmt því sem alþíngi hefir farið fram á, og kemst þetta ef til vill á þegar í ár eða þá innan skamms. En með því póstgaungurnar á Íslandi, eins og alþíngi hefir drepið á, verða að standa í sambandi við póstskipsferðirnar milli Danmerkur og Íslands, þá þarf fyrst að gjöra út um það, hvernig póstskipsferðum þessum verði hagað eptirleiðis, áður en samdar verði ákvarðanir um, hvernig póstgaungunum á Íslandi verði breytt; og með því nú er komin fram uppástúnga nokkur um, að koma á gáng gufuskipsferðum hèðan til Íslands, þá hefir þótt rèttast, að gefa alþíngi færi á að segja álit sitt um þetta mál, áður en frekari ráðstöfun er gjörð viðvíkjandi þessu málefni, sem er svo mikils varðandi fyrir Ísland.

4) Eptir bænarskrá alþíngis hefir frumvarp til tilskipunar um vegina á Íslandi verið samið, og verður nú borið undir álit þíngsins.

5) Alþíngi hefir í þegnlegri bænarskrá farið þess á leit, að veittur yrði styrkur þeim manni, eða mönnum,

1857. sem vildu stofna jarðyrkjuskóla á Íslandi, og fátækum
27. Mai. lærisveinum, sem vildu gánga á þann skóla. Hefir nú um það mál verið leitað álits yfirvaldanna á Íslandi, en eptir því sem þar er greint, og sem fulltrúi Vor mun skýra þínginu gjörr frá, getur ekki sem stendur orðið gjört meira við þetta mál, en að öðru leyti mun stjórnin láta sèr framvegis vera einkar annt um það.

6) Málið um betri læknaskipun á Íslandi, sem alþíngi hefir sent þegnlega bænarskrá um, er nú svo vel á veg komið, að líkindi eru til, að því verði ráðið til lykta áður lángt líður, og mun stjórnin framvegis róa að því öllum árum.

7) Útaf þegnlegri bænarskrá alþíngis um, að tveir eða þrír löglærðir málaflutníngsmenn yrði skipaðir við yfirdóminn á Íslandi, hefir verið leitað álits stiptamtmanns og dómendanna í yfirdóminum bæði um það, hve mikinn styrk mundi þurfa til að koma þessu fram, og úr hverjum sjóði hann yrði greiddur. Nú er ekki neitt því til fyristöðu, að fyrst um sinn verði settir tveir lögfróðir málaflutníngsmenn við yfirdóminn, og álízt hæfilegt, að hver þeirra fái 3 eða 400 rd. árlegan styrk, en með því að helmíngurinn að eins, eða í mesta lagi 350 rd., verður greiddur úr hinum íslenzka sakagjaldssjóði, og þar stjórnin sèr ekki færi á að útvega neinn meiri styrk til þessa, verður að biða eptir ítarlegri uppástúngu frá alþíngi um það, hvernig það verði fengið, sem á vantar.

8) Oss hefir ekki þótt ástæða til að taka til greina þegnlega bænarskrá alþíngis um, að 15. gr. í tilskipun 26. Januar 1821 verði numin úr lögum, og að settur verði kennsluskóli í Reykjavík handa íslenzkum lögfræðíngum.

9) Vèr höfum allramildilegast veitt þegnlega bæn alþíngis, um að vitnisburðir þeir, sem konúnglegur úrskurður 8. April 1844 áskilur, verði ekki teknir gildir, nema þeir sèu frá kennaranum í íslenzku máli við háskólann í Kaupmannahöfn, eða frá þeim föstum kennara við hinn lærða skóla í Reykjavík, er kennir þar Íslenzku,

og höfum Vèr auk þessa gefið stjórn dómsmálanna á vald, að ákveða nákvæmar hvernig próf það skuli vera, sem menn þurfa að standa í Íslenzku, áður en þeir geti fengið vitnisburð um að þeir kunni málið. 1857. 27. Mai.

10) Alþíngi hefir í þegnlegri bænarskrá farið fram á, að greinilegur og skipulegur reikníngur yrði saminn yfir »kollektupeníngana« síðan um árslok 1797, og auglýstur þínginu. En með því málið um »kollektupeníngana«, sem alþíugið hefir einusinni áður haft tækifæri til að kynna sèr, er fullkomlega útkljáð með allrahæstum úrskurði 25. Juli 1844, er ákveður, að stærð peninga þessara sè til þess tíma 28,165 rd. 24 sk., hefir ekki virzt nein ástæða til að gefa þínginu ítarlegri skýrslu um, hvernig »kollektupeníngunum« fyrrum hefir verið varið, en þá, sem gefin var þínginu af konúngsfulltrúa árið 1845. þarámóti hefir svo virzt, að ekki bæri að neita þínginu um skýrslu um, hvernig hjálparsjóði þeim, sem stofnaður var með áðurnefndum allrahæstum úrskurði, og vöxtum af honum hafi verið varið síðan 25. Juli 1844, og verður þess vegna í því skyni sent fulltrúa Vorum á alþíngi staðfest eptirrit af optnefndum allrahæsta úrskurði, og sömuleiðis af reiknúngi þeim, sem saminn hefir verið yfir tèðan sjóð síðan hann var stofnaður, og verður um leið skýrt frá, hvernig sèð er fyrir sjóði þessum og hvar hann er geymdur.

11) Útaf þegnlegri bænarskrá alþíngis um, að sýslumanninum í Skaptafells sýslu verði gjört að skyldu að taka sèr aðsetur á hentugra stað fyrir sýslubúa en verið hefir, hefir stjórn dómsmálanna lagt svo undir, að þessu verði komið í betra lag. En að öðru leyti viljum Vèr leiða athuga þíngsins að innihaldi tilskip. 8. Marz 1843 77. gr., er alþíngi eptir henni á ekki að hafa afskipti af bænarskrám og kvörtunum einstakra manna, heldur vísa þeim til hlutaðeiganda yfirvalds úrlausnar.

Með tilliti til þess, að alþíngi hafði áður beðið um, að samin yrði ný hússtjórnarlög fyrir Ísland, svo fljótt sem verða mætti, þá var það starf falið á hendur nefnd

1857. 27. Mai. þeirri, sem sett var í Reykjavík árið 1855 til að lagfæra jarðamatið. Hefir nú nefnd þessi nýlega skýrt frá, að hún vegna hinna miklu starfa, sem hún hafði að leysa af hendi við jarðamatið, hafi enn ekki haft tóm til að semja fyrrtèð lagafrumvarp, en vonar þó, að frumvarp þetta muni verða fullgjört þegar í vor eða í sumar.

Til staðfestíngar úrskurðum Vorum, þeim er nú hefir verið getið, höfum Vèr sent Yður þessa auglýsing Vora, og heitum Voru trúa alþíngi hylli Vorri og konúnglegri mildi. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 27. dag Mai-mánaðar 1857.

27. Mai. **Kongelig Resolution** angaaende den **nye Matrikel for Island.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1857. — I Forestilling 26. Mai til Kongen (Isl. Forestill. og Resol. Protok. 1857, Nr. 19) bemærker Justitsministeren (Simony), at efter at de i Aarene 1849 og 1850 udförte Jordtaxations-Arbeider i Island vare blevne forelagte det i Aaret 1853 samlede Althing til Betænkning, og Althinget havde yttret den Formening, at den udförte Jordtaxation led af saa mange og væsentlige Feil og Uovereensstemmelser, at den ikke i dens daværende Skikkelse vilde kunne benyttes som Grundlag for en ny Jordebog for Island, men at disse Mangler dog muligen vilde kunne saaledes rettes, at en brugbar Matrikel derved kunde tilveiebringes, blev der i Indenrigsministeriet udarbeidet et udförligt Forslag til den Fremgangsmaade, som herved vilde være at fölge, og som fik Kongens Samtykke ved Resolution 18. Mai 1855 [1].

Efterat det ovennævnte Forslag i det Væsentlige var tiltraadt af Althinget, blev i Overeensstemmelse dermed ved Althingets Slutning i Aaret 1855 nedsat en Commission, bestaaende af Cancelliraad, Land- og Byfoged Finsen som Formand og af den kongel. Commissarius valgt Medlem, og tvende af Althinget af dets egen Midte valgte Medlemmer, nemlig Exam. juris Jón Guðmundsson og Landsoverretsassessor Jón Pétursson, og blev det denne Commission navnligen overdraget,

[1] see denne Samling XVI, 189—194.

deels at foranstalte en Omtaxation af et enkelt Syssel, nemlig Rángárvalla Syssel i Sönderamtet, deels at foranledige de enkelte ved Jordtaxationen af 1849—50 indlöbne Feil berigtigede, deels i Overeensstemmelse med de af Althinget givne Anviisninger at udjævne den i nogle Sysseler i Taxationen af enkelte Repper indbyrdes stedfindende Ulighed, deels endelig ved Anvendelse af den i Indenrigsministeriets ovennævnte Forslag anviste Regulator, nemlig det samlede Belöb af de jorddrotlige Afgifter i de enkelte Sysseler, at tilveiebringe Ligelighed i Taxationen af samtlige Landets Sysseler indbyrdes.

1857. 27. Mai.

Commissionen har nu tilendebragt det Samme overdragne Hverv, og til Justitsministeriet indsendt et af den udarbeidet Udkast til en Regulering af den i Aarene 1849—50 i Island udförte Jordtaxation, ledsaget af en Fremstilling af den Fremgangsmaade, som af Commissionen er bleven fulgt ved det nævnte Arbeides Udförelse. I bemeldte Udkast er, foruden Taxationen af 1849—50, i forskjellige Rubrikker optagne deels de regulerede Taxationssummer, deels de jorddrotlige Afgifter af hver enkelt Jord, for hvert af Aarene 1849—50 og 1853—54, deels Qvildeantallet og Jordernes hidtilværende Hundredetal, hvorhos der endelig er tilföiet en Rubrik for det nye Hundredetal, for det Tilfælde, at det maatte findes hensigtsmæssigt, at benytte Udkastet til i sin Tid deri at opföre den nye Skyldsætning af Jordegodset.

Da det af Commissionen udarbeidede Udkast er affattet med megen Omhu og Nöiagtighed, og, saavidt skjönnes, ogsaa i det Hele efter rigtige Principer, vil samme formentligen uforandret kunne forelægges Althinget til Betænkning, hvorhos tillige den forommeldte fra Commissionen indkomne Fremstilling vil gjennem den kgl. Commissarius kunne meddeles Thinget til Veiledning ved Sagens Behandling, og vil Althinget derefter, i Medhold af Forordningen 27. Mai 1848 § 5 og det forberörte, af Indenrigsministeriet i Aaret 1855 udarbeidede og af Althinget tiltraadte Forslag, have at tage Bestemmelse om, hvilket Hundredetal der vil være at paaligne de enkelte Sysseler. Naar Beslutning herom er taget af Althinget, bör det formentligen, overeensstemmende med Commissionens Forslag, overlades til Thinget, allerede i dets nu forestaaende Session, at foranstalte det for Sysselerne vedtagne Hundredetal fordeelt paa de enkelte Jordeiendomme i hele Landet, imod at Thingets Forsamlingstid, om fornödent, forlænges i 8 à 10 Dage, og vil Udförelsen af bemeldte Hverv kunne overdrages enten til

1857. det Udvalg, som af Althinget maatte blive nedsat til Sagens
27. Mai. Behandling, eller til Jordtaxations-Commissionen, hvorefter den saaledes endeligen fuldförte Jordebog bör forelægges Forsamlingen til Betænkning og Vedtagelse. Endelig turde det være hensigtsmæssigt at begjære Thingets Yttringer om Maaden, hvorpaa, og Tiden, til hvilken den nye Matrikul skal træde i Kraft.

Ifölge Commissionens Indberetning er der til de af Althinget besluttede Omtaxationer medgaaet i det Hele et Belöb af 126 Rd. 8 Sk., hvorhos er bemærket, at for Taxationen af Akureyri og Svovlminerne i Thingö Syssel vare Regningerne endnu ikke indkomne. De ved Commissionen selv til Skrivematerialier, Lönningen af en Skriver m. v. foranledigede Udgifter havde ialt udgjort 271 Rd. 54 Sk., hvortil endnu kommer deels et Belöb af ca. 18 Rd. til Extraskriveri, deels den endnu ikke udbetalte Lön af 16 Rd. 64 Sk. maanedlig til den antagne faste Skriver fra 8. Januar til 7. April d. A., deels endelig 10 Rd. til et Bud, for at bringe Sagerne omkring til Commissionens Medlemmer m. v. Disse Udgifter ere i Medhold af den forommeldte allerh. Resolution af 18. Mai 1855 forelöbigen afholdte af de ved Finantsloven bevilgede 4000 Rd.

Commissionen har derhos andraget paa, at der maatte blive tilstaaet den af Samme antagne Skriver, der ikke alene med udmærket Dygtighed og Udholdenhed har udfört de ham overdragne Skriverforretninger, men ogsaa deeltaget i mange ved Commissionen forefaldne Revisionsarbeider og Beregninger, hvorved han har væsentlig bidraget til Arbeidets hurtige Fremme, foruden den ham tilsagte Lön af 16 Rd. 64 Sk. om Maaneden, en Gratifikation af 100 à 150 Rd. engang for alle. Endelig har Commissionen henstillet, hvilket Honorar der maatte være at tillægge sammes Medlemmer for det nævnte Arbeides Udförelse, idet dog et af Commissionens Medlemmer, Exam. juris Jón Guðmundsson, har, navnlig i Betragtning af at han, der er uden Embedsstilling, har ved sin Deeltagelse i Commissionen maattet frasige sig andre for ham indbringende Forretninger, som Sagförelse m. v., anholdt om, at Honoraret for hans Vedkommende maatte blive bestemt til 700 Rd.

Hvad nu det sidstnævnte Spörgsmaal angaaer, nemlig hvilken Godtgjörelse der vil være at tilstaae Commissionens Medlemmer, da maa jeg, naar Hensyn tages til Arbeidets Omfang og Vanskelighed, samt til, at samme er tilendebragt i den forholdsviis korte Tid af 1½ Aar, og dog, saavidt

skjönnes, er udført med megen Nöiagtighed, allerund. holde 1857.
for, at Honoraret ikke bör bestemmes mindre end 500 Rd. 27. Mai.
til hver, men paa den anden Side forekommer det mig betænkeligt at ansætte det höiere, navnligen fordi Althinget i Aaret 1853 synes at være gaaet ud fra, at der kun skulde gives et moderat Vederlag, saasom 300 Rd. til hver i 2 Aar, især naar Commissionens Medlemmer maatte blive valgte blandt de i Reykjavík bosatte Embedsmænd. Jeg skjönner derfor ikke, at der er tilstrækkelig Anledning til at gjöre Forskjel paa Vederlagets Störrelse for de enkelte Medlemmers Vedkommende, og det saa meget mindre, som det maa antages, at Commissionens Formand, hos hvem Deliberationsmöderne i Almindelighed ere blevne afholdte uden at han har beregnet sig Noget i den Anledning for Lokale, Brændsel og Lys, burde i ethvert Fald erholde et ligesaa stort Honorar som nogen af de andre Medlemmer.

Imidlertid turde det, da Althinget bedst vil være i Stand til at bedömme det udförte Arbeides Værd, være hensigtsmæssigt, at Althinget blev opfordret til at erklære sig over, om og hvorvidt der maatte være Anledning til at forhöie det nævnte Honorar enten for et enkelt Medlem eller for hele Commissionens Vedkommende.

Med Hensyn dernæst til den af Commissionen gjorte Indstilling om en extraordinair Gratifikation for den af samme antagne Skriver, da anbefaler Ministeren sammes Bevilgelse med et Belöb af 150 Rd.

Saaledes indstilles:

I. a. at indbemeldte, af den i Reykjavík i Aaret 1855 nedsatte Commission udarbeidede Udkast til Reguleringen af den i Aarene 1849 og 1850 udförte Jordtaxation i Island maa forelægges det i indeværende Sommer sammentrædende Althing til Betænkning;

b. at Althinget derefter har at tage Beslutning om, hvilket Hundredetal der vil være at paaligne de enkelte Sysseler i Island;

c. at naar dette er skeet, det overlades til Althinget endnu i denne Session at foranstalte det for Sysselerne vedtagne Hundredetal fordeelt paa de enkelte Jordeiendomme i hele Landet, imod at Thingets

1857. 27. Mai. Forsamlingstid, om fornödent, forlænges i 8 à 10 Dage;

d. at Udförelsen af dette Hverv overdrages enten til det Udvalg, som af Althinget maatte bive nedsat til Sagens Behandling, eller til den forommeldte Commission;

e. at den saaledes endeligen fuldförte Jordebog forelægges Forsamlingen til Betænkning og Vedtagelse;

f. at Althinget endeligen opfordres til at afgive sin Betænkning, saavel om Maaden, hvorpaa, som Tiden, til hvilken den nye Matrikul skal træde i Kraft.

II. a. at der forelöbigen tilstaaes hvert af Commissionens Medlemmer et Honorar af 500 Rd. for det af dem udförte Matrikularbeide, og at Althingets Betænkning indhentes, om og hvorvidt der maatte være Anledning til at forhöie bemeldte Honorar, enten for et enkelt Medlems eller for hele Commissionens Vedkommende;

b. at der tilstaaes den ved Commissionen antagne Skriver en extraordinair Gratifikation af 150 Rd; og

c. at de ommeldte Belöb maae forelöbigen udredes af den ved Finantsloven til extraordinaire Udgifter for Island bevilgede Sum, imod eventuel Refusion paa samme Maade, som de övrige af Jordtaxationen flydende Omkostninger.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857 [1].

---

[1] Resolutionen er tilstillet den kgl. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, ved Justitsministeriets Skrivelse 30. Mai 1857, med Anmodning om at ville foranledige det Fornödne i Overeensstemmelse hermed. Tillige sendes ham Commissionens Indberetning til Ministeriet, med Bi-

Kongelig Resolution angaaende **Forordning om Veivæsenet paa Island.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1857[1]. — I den kgl. Bekjendtgjörelse til Althinget (II. 4) er det bebudet, at Udkast til en Forordning om Veivæsenet paa Island vil blive forelagt Althinget i dets nuværende Session. Den Forestilling, hvorved Justitsministeren (Simony) foredrager denne Sag, findes i Isl. Depart. Forestill. og Resol. Prot. 1857, Nr. 20, dat. 22. Mai, og dvæler navnlig ved, at Forslaget er i alt Væsentligt det samme, som var under Behandling i Forsamlingen af islandske Embedsmænd 1841, og havde henligget siden. Ministeren bemærker nemlig saaledes som fölger: 1857. 27. Mai.

Det har allerede længe været almindelig erkjendt, at de nugjældende Lovbestemmelser om Veienes Istandsættelse og Vedligeholdelse i Island, nemlig Jonsbogens Landsleiebalks 44. Kapitel, samt Reskript 29. April 1776, ikkun lidet ere svarende til Nutidens Tarv, og den slette Tilstand, hvori de islandske Veie befinde sig, stadfæster denne Menings Rigtighed.

Som en af de væsentligste Hindringer for Veivæsenets Fremgang paa bemeldte Land maa især fremhæves den efter den nu bestaaende Lovgivning gjældende Regel, at hver Rep for sig skal vedligeholde de gjennem Reppen löbende Veie, uden Hensyn til, om de ere til Afbenyttelse for Reppens Beboere alene, eller tillige for hele Sysselets eller endnu större Distrikters Indvaanere, altsaa uden Hensyn til, om Veien er en blot Bivei eller en Hovedvei. Det er af sig selv indlysende, at Veiarbeidet efter denne Regel er blevet höist ulige fordeelt

lage, men det af Commissionen udarbeidede Udkast til den nye Jordebog tilligemed Sagens ældre Akter var sendt med Skrivelser 20. og 24. i d. M. — Isl. Copieb. 1857, Nr. 256. — Islandsk Oversættelse af denne Justitsministerens Skrivelse er trykt i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 183—184; Resolutionens forskjellige Punkter i Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 76, og særskilt paa et Kvartblad i „prentsmiðju Íslands 1857". — Den i 1855 nedsatte Commissions Beretning til Justitsministeriet, dateret Reykjavik 27. Febr. 1857, er trykt i Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1857, Viðb. A, S. 38—65; sbr. Þjóðólf. IX, 138—139.

[1]) For. 15. Marts 1861; Lov 15. Oktbr. 1875.

1857. 27. Mai. mellem Landets Beboere; men denne Ulighed bliver endnu mere iöinefaldende, naar hensees til, at Jordbundens Beskaffenhed i de forskjellige Repper er saa yderst forskjellig, at medens Veiens Istandsættelse og Vedligeholdelse i nogle Repper kun udfordrer meget lidet Arbeide, er den i andre Repper forbunden med saa store Vanskeligheder og Besværligheder, at det er uoverkommeligt for vedkommende Communers Indbyggere at holde Veiene der i en nogenlunde ordentlig Stand.

En anden meget væsentlig Hindring for Veivæsenets Fremgang er udentvivl den hidtil gjældende Regel, at der til Veiene alene har været ydet Arbeide in natura, endskjöndt der ere mange Veiarbeider, og det i Reglen endog de nödvendigste og besværligste, som ikke kunne ventes tilbörligen udförte uden ved leiede Folk. Naar en Vei falder gjennem et tætbefolket Distrikt, kunne Beboerne i Omegnen uden stor Tidsspilde og Besværlighed möde paa Veien og i nogle faa Dage udrette en Deel til Veiens Forbedring; men saadanne Veistrækninger, hvorved der paa flere Miles Distanee kun findes enkelte beboede Gaarde, og hvor Naturen desforuden maaskee frembyder særdeles Vanskeligheder, ville aldrig kunne holdes i tilbörlig Stand alene ved Beboernes Naturalarbeide. Endog der, hvor der haves til Disposition et större Antal Arbeidere, og hvor der til Veiarbeidet anvendes et större Maal af Tid, vil der forholdsviis kun kunne ventes Lidet udrettet, da megen Tid hengaaer til Arbeidernes Frem- og Tilbagereise, og saadanne langveisfra kommende Personer desuden sjeldent ville kunne ventes at udföre noget kraftanstrengende Arbeide, hvorfor dette ofte bliver saa overfladisk, at det saagodtsom er reent spildt. Derimod har Erfaringen med de af Fjeldveiselskabet udförte Arbeider viist, at man ved leiede Folk, der kunne forblive paa Arbeidsstedet saalænge Arbeidet vedvarer, og ved hvis Antagelse man kan tage nærmere Hensyn til deres personlige Egenskaber, faaer udrettet langt mere Arbeide, og at dette mere Arbeide derhos er af en saadan Beskaffenhed, at dets gavnlige Virkninger blive af længere Varighed.

En Fölge af denne i Medför af den heromhandlede Regel saaledes brugte Fremgangsmaade har det ogsaa været, at Veiarbeiderne udelukkende have været foretagne paa den Tid af Aaret, da vedkommende Arbeidere bedst kunne være fraværende fra Hjemmet, nemlig i Slutningen af Mai eller Begyndelsen af Juni; men, da en Deel Veistrækninger, især de, som före over höie Fjelde, ikke tilstede noget Arbeide fore-

taget paa denne Tid af Aaret, idet Sneen endnu sammesteds ligger utöet eller der findes stærk Fugtighed i Jorden, saa kan paa saadanne Steder enten aldeles intet Veiarbeide foretages, eller i alt Fald ikke med den Nytte, som om det var foregaaet paa en senere, men for Bonden ubeleilig Tid. 1857. 27. Mai.

Hertil kommer endeligen, at den nugjældende Lovgivning ikke indeholder saadanne bestemte Regler, som kunde give Betryggelse for, at de disponible Kræfter anvendes paa den hensigtsmæssigste Maade og efter en gjennem det Hele gaaende Plan.

I den Hensigt, at afhjælpe de foranförte Mangler, blev der allerede i Aaret 1839 af den daværende Stiftamtmand Bardenfleth forelagt den da i Reykjavík sammentraadte Forsamling af Embedsmænd et Forslag til en ny Veiforordning for Island, som væsentligst gik ud paa at fuldstændiggjöre de Bestemmelser, som den ældre Lovgivning indeholdt om denne Materie, og paa at fjerne de i samme liggende Hindringer for Veivæsenets Fremgang. Dette Forslag blev derefter forelöbigen diskuteret i Forsamlingen, som overdrog en af 3 Medlemmer bestaaende Comitee nærmere at bearbeide Forslaget, som derefter skulde yderligere dröftes af den næste Gang sammentrædende Embedsmænds-Forsamling. I Forsamlingens næste Session i Aaret 1841 blev der fremlagt et af Comiteens Formand, afgangne Amtmand Thorarensen, udarbeidet nyt Udkast; men, da der om flere væsentlige Punkter i dette Udkast fandt en betydelig Dissents Sted imellem Forsamlingens Medlemmer, samt da Tiden i denne Session ikke tillod Forsamlingen at underkaste Sagen en saa udförlig Behandling, at den kunde bringes til et tilfredsstillende Resultat, blev det vedtaget, at overdrage den daværende Amtmand i Vestamtet, Conferentsraad Thorsteinson, at bearbeide Sagen endnu yderligere i Forening med Amtmand Thorarensen, og derefter at forfatte et tredie modificeret Udkast, der skulde forelægges Forsamlingen, hvis den oftere traadte sammen, men ellers det nye Althing, naar dette var traadt i Virksomhed.

Paa Grund af flere indtrædende Omstændigheder, og navnlig Amtmand Thorarensens Död, fandt denne yderligere Bearbeidelse af Sagen imidlertid ikke Sted, og Spörgsmaalet om Forandring i de om det islandske Veivæsen gjældende Bestemmelser har derefter ganske været stillet i Bero, indtil det nu paany er bleven optaget af det i Aaret 1855 forsamlede Althing.

1857. Denne Forsamling har nemlig, i Anledning af tvende til
27. Mai. samme indkomne Andragender af samme Indhold og i selvsamme Retning, vedtaget en til Kongen rettet Petition om, at et Udkast til Lov om Veivæsenet paa Island skulde forelægges det næst sammentrædende Althing, grundlagt paa fölgende Punkter:

a) at alt Pligtarbeide ved Veiene maa i Almindelighed blive afskaffet; — b) at de til Istandsættelsen af Hovedveiene medgaaende Udgifter maae af Amtmanden eller Amtsraadet blive paalignede samtlige Amtets Indvaanere, som ikke staae i personligt Tjenesteforhold, uden nogen Undtagelse; — c) at Reps- eller Sysselbestyrelserne skulle före Tilsyn med Biveienes Istandsættelse, samt bestemme, hvorvidt Arbeidet skal udföres enten ved Dagleie eller som Pligtarbeide, og paaligne de dertil nödvendige Udgifter, og — d) at Övrigheden skal bestemme, hvilke Veie der ere Hovedveie og hvilke ikke, samt hvilke Foranstaltninger der ville være nödvendige ved begge Slags Veie.

Ved Udarbeidelsen af nærværende Lovudkast har Ministeriet imidlertid ikke troet at burde tage disse af Althinget gjorte Indstillinger til Fölge i deres hele Omfang.

Naar Althinget saaledes under Litr. a har indstillet, at alt Veiarbeide in natura maatte blive afskaffet, da maatte man ansee det for meget betænkeligt at gaae ind herpaa. Den kgl. Commissarius har ogsaa været af den Formening, at det vilde være at gaae forvidt, nu strax at convertere hele Veiarbeidet i Island fra natural Arbeide til Pengepræstationer, da det vilde blive umuligt for Indbyggerne ved Siden af deres andre Udgifter, der aarligen tiltage, at udrede den Pengeudgift, som en saadan Foranstaltning vilde medföre, og Althinget synes endog selv at have fundet Betænkelighed ved dette Indstillingspunkt, idet den der opstillede almindelige Regel er bleven væsentlig modificeeret ved den paafölgende Indstilling under Litr. c, hvorefter Reps- eller Sysselbestyrelserne skulle bestemme, hvorvidt Arbeidet paa Biveiene skal udföres ved Dagleie eller som Pligtarbeide. Det er vistnok ogsaa nærmest med Hensyn til Udförelsen af de större Veiarbeider, at Naturalarbeidet har viist sig utilstrækkeligt og uhensigtsmæssigt, hvorimod mindre Veiarbeider uden Tvivl ville kunne udföres paa en tilfredsstillende Maade ved Böndernes Pligtarbeide, naar dermed föres tilbörlig Kontrol, i Særdeleshed naar i Forbindelse hermed bemeldte Pligtarbeide maatte blive

mere ligelig fordeelt end hidtil er skeet. Af disse Grunde har man troet at burde foreslaae den af Althinget under Litr. a opstillede almindelige Regel indskrænket til Hovedveiene, saaledes, at det kun er disses Istandsættelse og Vedligeholdelse, som ubetinget skal skee ved leiede Folk, hvorimod man med Hensyn til Biveiene har anseet det for rettest som almindelig Regel at fastsætte, at Veiarbeidet fremdeles skal præsteres in natura, men at der herfra kan gjöres Undtagelse, naar Repsbönderne eller disses Flertal erklære sig for Arbeidets Udförelse ved leiede Folk, hvilket Spörgsmaal maatte afgjöres paa Repstyrerthingene om Efteraaret. 1857. 27. Mai.

Af de Forslag og Forhandlinger, som fandt Sted om denne Sag i Embedsmænds-Forsamlingen i Aarene 1839 og 1841, sees det ogsaa, at det var saa langt fra, at man turde foreslaae Afskaffelsen af alt Naturalarbeide, at man ikke engang turde bringe sammes Afskaffelse i Forslag ved Hovedveienes Istandsættelse i Almindelighed, men kun med Hensyn til enkelte saadanne, hvis Istandsættelse og Vedligeholdelse paa Grund af særdeles Omstændigheder ikke kunne skee ved Naturalarbeide.

Forsaavidt Althinget dernæst har indstillet, at Udgifterne ved Veiarbeidets Udförelse skulle af Amtmanden eller Amtsraadet paalignes samtlige Amtets Indbyggere, som ikke staae i personligt Tjenesteforhold, da maatte Ministeriet ogsaa finde Betænkelighed ved at tage dette Indstillingspunkt til Fölge.

Det maa i saa Henseende bemærkes, at det ikke kan antages at være Althingets Mening, at der af enhver Person udenfor Tyendeklassen skulde udredes et lige stort Bidrag, da der derved vilde fremkomme en Ulighed i Veibyrden, der endog vilde være större end den, som nu finder Sted. Thinget maa derimod, hvad ogsaa flere Yttringer under Forhandlingerne tyde hen paa, uden Tvivl være gaaet ud fra, at Bidragene skulle paalignes Vedkommende efter Formue og Leilighed; men under denne Forudsætning vil det formentlig være ugjörligt, at lade Amtmanden (om Amtsraad er der ikke for Tiden Spörgsmaal) foretage en saadan Ligning, da det ikke kan forudsættes, at han har det dertil fornödne Kjendskab til enhver Beboer i Amtet; skulde han derimod fra vedkommende Sysselmænd og Repstyrere indhente alle de detaillerede Oplysninger, som ville behöves for at bedömme hver enkelt Persons Formueforfatning, vilde dette deels medföre en over-

1857. 27. Maj. ordentlig stor Vidtlöftighed og Besvær, og deels tör det antages, at navnlig Repstyrerne ville være tilböielige til at skaane deres Repsbönder saa meget som muligt. Det vilde derfor formentlig blive uundgaaelig nödvendigt, idetmindste saalænge der ikke ere oprettede Amtsraad eller Sysselraad i Island, at lade Ligningen udföre paa den Maade, at Amtmanden blot bestemte, hvormeget der sysselviis skulde udredes til Veivæsenet, og at Sysselmanden derefter lignede Sysselets Bidrag paa de enkelte Reppe, samt at endelig Repstyrerne reparterede det paa Reppens enkelte Beboere efter Formue og Leilighed, hvorved ogsaa vilde opnaaes, at de, der maatte ansee sig forurettede ved Ligningen, kunde have Reeurs til Sysselmanden og Amtmanden, hvilken Adgang ellers ikke vilde kunne staae dem aaben; men iövrigt er det klart, at hele denne Fremgangsmaade er meget besværlig og forviklet.

Hvad dernæst selve Ligningsmaaden angaaer, vil det, naar ingen anden Regel er given end den, at Bidragene skulle bestemmes efter Formue og Leilighed, og Ligningen saaledes skal foretages blot efter Skjön, upaatvivlelig give Anledning til Vilkaarlighed og deraf fölgende Misfornöielse. Denne Ligningsmaade er ogsaa saa godt som ukjendt paa Island, thi vel er det efter Reglement af 8. Januar 1834 §§ 10 og 11 overdraget vedkommende Repstyrer at ligne det extraordinaire Fattigbidrag paa Reppernes Indvaanere, men det er tillige derved foreskrevet, at han ved Ligningen har at tage Hensyn til Fattigtiendens Belöb for enhver Yder, dog at det Bidrag, som Yderne i Forhold til Tiendens Belöb vilde have at erlægge, nedsættes eller forhöies efter deres övrige Vilkaar, og her er altsaa foreskreven en bestemt Basis for Ligningen, som efter Althingets Forslag ganske vilde mangle, ligesom det ogsaa maa bemærkes, at Fattigbidragene anvendes udelukkende til Fordeel for den paagjældende Rep selv, medens derimod Repartitionen af Bidragene til Veivæsenet angaaer en Udgift, der vedkommer hele Amtet.

For at undgaae de forberörte praktiske Vanskeligheder og tillige opnaae en Ligningsmaade, hvorved al Vilkaarlighed udelukkes, skjönner man ikke, at der kan vælges anden Vei, end at lade de omhandlede Udgifter afholde af Amtsrepartitionsfonden. Dette stemmer overeens med Stiftamtmand Bardenfleths oprindelige Forslag, og det er ogsaa fuldkommen principrigtigt, at de Udgifter, som anvendes til Forbedringer af Amtets almindelige Veivæsen, afholdes paa samme Maade,

som andre til Amtets almindelige Fornödenheder nödvendige Udgifter. En Analogi herfor frembyder ogsaa Plak. 10. Febr. 1847, hvorved Pligten til fri Befordring in natura blev ophævet, imod at Omkostningerne skulde afholdes af Amtsrepartitionsfondene, hvilken Bestemmelse af Althinget blev vedtaget uden nogen Indsigelse

1857. 27. Mai.

Den eneste Indvending, som med nogen Föie kan gjöres imod den nævnte Udredelsesmaade, er, at Lösegodset ikke skulde kunne taale det omhandlede Paalæg, og der kunde saaledes være Spörgsmaal, om ikke ogsaa Jordegodset burde deeltage i Udredelsen af de omhandlede Omkostninger; men efterat det ved Plak. 18. Juli 1848 er bestemt, at ³/₄ af Althingsomkostningerne skulle falde paa Jordegodset, er der formentligen ikke Anledning til for Tiden yderligere at bebyrde dette, og det saa meget mindre, som det, efterat Valgret og Valgbarhed til Althinget nu ikke længer er knyttet til Besiddelsen af Jordegodset, maaskee endog vil findes mindre billigt, at dette fremdeles skal vedblive at udrede störste Delen af de betydelige Althingsomkostninger.

Forsaavidt det endelig ved Althingets heromhandlede Indstilling er tilsigtet at ophæve den Fritagelse, som de islandske Embedsmænd hidtil have nydt, for at præstere Veiarbeide, maa det bemærkes, at da Embedsmændene og deres Enker nu ifölge Plak. 8. Juni 1851 yde Bidrag af deres tiendebare Gods til Amtsrepartitionsfonden, ligesom Bönder, ville de saaledes ogsaa komme til at deeltage i de nævnte Omkostninger, naar disse udredes af bemeldte Fond. Derimod ville vel Handelstedernes Indvaanere i Reglen slippe lettere, om end ikke ganske, naar Udgifterne afholdes af Amtsrepartitionsfondene, idet de i Almindelighed kun svare en ringe Tiende, men deres Antal er paa den anden Side saa ringe, at deres Bidrag under ingen Omstændigheder kunne blive af nogen Betydenhed.

Idet det endnu som en almindelig Bemærkning tilföies, at man med Hensyn til de i nærværende Lovudkast trufne Detailbestemmelser har lagt det i det Foregaaende flere Gange omtalte Udkast af Amtmand Thorarensen til Grund, hvortil man har fundet saameget mere Anledning, som det af de i Ministeriet foreliggende Forhandlinger om dette Udkast i Embedsmænds-Forsamlingen i Aaret 1841 sees, at der ikke har været nogen væsentlig Meningsforskjel i saa Henseende mellem Forsamlingens Medlemmer, gaaer Ministeren derfra

1857. over til at omhandle de enkelte Paragrapher, saaledes som der anföres i Udkastets Motiver i Althingstidenden.
27. Mai.

Saaledes indstilles:

»at det allern. maatte behage Deres Majestæt at bifalde, at indbemeldte Udkast til en Forordning om Veivæsenet i Island maa forelægges det iaar sammentrædende Althing til Betænkning.»

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857[1].

27. Mai. **Kongelig Resolution** angaaende **Althingets Andragende om Læreanstalt for vordende Jurister.** Christiansborg den 27. Mai 1857. — I den kongel. Bekjendtgjörelse til Althinget 27. Mai 1857 II, 8 er meddeelt Afslag paa Althingets Petition fra 1855 om Oprettelse af en Læreanstalt i Reykjavík for vordende juridiske Embedsmænd. Om denne Sag er nedlagt Forestilling af Kirke- og Underviisningsministeren (C. Hall) den 25. Mai, hvor der i Særdeleshed yttres Fölgende (Isl. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 21, jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 57):

Det i Aaret 1855 samlede Althing har i Anledning af et til samme indkommet Andragende, efterat have behandlet Sagen paa lovbefalet Maade, med 14 Stemmer mod 7 vedtaget at indgive en Petition, der gaaer ud paa:

I. At Forordningen angaaende det juridiske Studium ved Kjöbenhavns Universitet m. m. af 26. Januar 1821, dens § 15 maa blive ophævet, forsaavidt ustuderede Jurister derved gives Adgang til at blive ansatte som Sysselmænd paa Island, men

[1]) I Forestillings-Protokollen er Resolutionen ledsaget af: a) Althingets Petition i Original, dat. 7. August 1855; — b) samme i dansk Oversættelse; — c) Udkast til Forordning om Veivæsenet i Island i 31 §§. Lovudkastet med Motiver er sendt den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, ved Justitsministeriets Skrivelse 2. Juni 1857. Udkastet med Motiver i Tíð. frá alþíngi Íslendínga 1857, Viðb. A, S. 1—24.

at det maatte behage Deres Majestæt, i dets Sted at oprette en Læreanstalt i Reykjavík for vordende juridiske Embedsmænd i Island, der forinden maatte have underkastet sig Afgangsexamen ved den lærde Skole, og som derhos, inden de underkastede dem Embedsexamen ved bemeldte Læreanstalt, maatte have bestaaet en Pröve i de propædeutiske Videnskaber, og at der i denne Læreanstalt maatte gives Underviisning saavel i den philosophiske Retsvidenskab, som i islandsk Lov og Ret; 1857. 27. Mai.

II. At de juridiske Studerende, som efterat have udholdt den ved Læreanstalten afholdende Afgangsexamen maatte findes habile, maatte faa Adgang til Ansættelse som juridiske Embedsmænd i Island, samt at disse Candidater med Hensyn til Embedsansættelsen maae stilles i samme Forhold til de juridiske Candidater fra Universitetet, som de theologiske Examinati fra Pastoralseminariet nu for Tiden ere stillede til de theologiske Candidater fra Universitetet; og --

III. At de til bemeldte Læreanstalt medgaaende Omkostninger allern. maatte bevilges af Statskassen.

Til Stötte for denne Petition har Althinget anfört, at Deres Majestæts islandske Undersaatter med Hensyn til Underdommer-Embedernes Besættelse ere stillede under betydelig ugunstigere Forhold end deres danske Medundersaatter, idet det nemlig efter Forordn. af 26. Januar 1821 § 15 er tilladt, at de, der alene have underkastet sig den juridiske Examen for Ustuderede, maae, naar fornödent, bringes i Forslag til at ansættes som Sysselmænd i Island, medens det dog efter bemeldte § er Reglen, at ingen andre end de, der have udholdt den fuldstændige juridiske Examen, kunne komme i Betragtning til Ansættelse i Underdommer-Embeder. Denne Undtagelse, der saaledes er gjort med Hensyn til Island, er efter Thingets Formening saa meget mere betænkelig, som der efter Lovgivningen er overladt de islandske Underdommere en större Raadighed over Sagerne, end ellers i Reglen er Tilfældet i Kongeriget; hvortil kommer, at den islandske Lovgivning i visse Henseender er saa forskjellig fra den danske, f. Ex. i alt det, som angaaer Landbovæsenet, at det ikke kan ventes, at ustuderede Jurister, som ikke have erhvervet dem videnskabelig Dannelse, ved egen Hjælp skulde kunne naae grundige Kundskaber i saa Henseende, da der i de herhenhörende Discipliner ikke gives nogen Underviisning ved Universitetet i Kjöbenhavn, og endelig synes det mindre passende, at der

1857. skulde ansættes ustuderede Dommere, da dog enhver Præst
27. Mai. nu faaer en videnskabelig Dannelse.

Althinget har vel erkjendt, at Grunden til den omhandlede Undtagelse for Islands Vedkommende er at söge deri, at Lovgiveren har forudseet, hvad Erfaringen ogsaa noksom har beviist, at juridiske Candidater ikke altid ved indtrædende Vacance vilde söge om ethvertsomhelst Sysselmandsembede, og derfor har fundet sig nödsaget til, hvilket den i Loven brugte Udtryksmaade ogsaa tydelig viser, at bestemme, at ogsaa ustuderede Jurister i saadanne Tilfælde kunne komme i Betragtning ved Sysselmandsembeders Besættelse, hvilket ogsaa i alt Fald var at foretrække fremfor at bortgive slige Embeder til Mænd, som aldeles ingen juridisk Examen havde bestaaet; men Althinget har paa den anden Side forment, at det, naar hensees til, at de saakaldte danske Jurister hverken kunne antages at have de fornödne juridiske Kundskaber eller være i Besiddelse af videnskabelig Dannelse, vilde have været hensigtsmæssigere, om man paa anden Maade havde sögt at sikkre sig et tilstrækkeligt Antal Candidater til de juridiske Embeder i Island.

Dette kan efter Althingets Formening nu ikke opnaaes derved, at det blev bestemt, at for Fremtiden maatte ingen andre danske Jurister, end de, der have gjennemgaaet en lærd Skole, ansættes i Sysselmandsembeder, thi herved blev dog kun raadet Bod paa den Ulempe, som bestaaer i den ustuderede Jurists Mangel paa videnskabelig Dannelse, men ikke givet tilstrækkelig Betryggelse for deres juridiske Duelighed. Det kom dernæst under Overveielse i Althinget, om den nævnte Ulempe ikke maatte kunne afhjælpes paa den Maade, at der ved Universitetet blev given Underviisning i den islandske Ret, især henhörende til Landbovæsenet og den islandske Retshistorie, og det derhos blev gjort Enhver, som ansögte om et juridisk Embede paa Island, til Pligt, at underkaste sig en særskilt Pröve i disse Discipliner ved Universitetet, forinden han kunde blive ansat; men ligesom det overhovedet ansaaes ubilligt, at gjöre större Fordringer til de juridiske Candidater, som aspirerede til Embeder i Island, hvor de fleste ere middelmaadig aflagte, end til dem, der sögte Embeder i Danmark, saaledes vilde, efter Thingets Formening, ved denne Foranstaltning altfor store Vanskeligheder lægges i Veien for de Danske, som maatte ville söge om de höiere Poster i Island, og altfor store Bekostninger forvoldes de Islændere, som reiste til Danmark for at studere Retsvidenskaben.

Derimod antog Thinget, at det i alle Henseender vilde være det Naturligste og mest Heldbringende for Landets Indbyggere, om der blev oprettet en retsvidenskabelig Læreanstalt i Reykjavík, hvor de fra den lærde Skole Dimitterede, som agtede at forberede sig til juridiske Embedsstillinger paa Island, kunde erholde Underviisning saavel i den almindelige Retslære, som i den islandske Ret, dog at det blev gjort dem til Pligt, forinden de underkastede sig Embedsexamen, at bestaae en Pröve i de propædeutiske Videnskaber. Hermed vilde der, efter Thingets Formening, gives tilstrækkelig Garanti for, at der aldrig kunde blive Mangel paa habile Mænd til Besættelsen af de juridiske Embeder paa Island, da det i det Hele maatte antages, at de, der ved denne Anstalt havde erholdt en god Charakter til Embedsexamen, kunne före deres Embeder bedre end de ustuderede Jurister, idet de vilde være i Besiddelse saavel af videnskabelig Dannelse, som ogsaa af de nödvendige Kundskaber i den paa Island gjældende Ret. 1857. 27. Mai.

Hvad de Bekostninger angaaer, som den omhandlede Læreanstalt maatte bevirke, da antog Thinget, at de neppe vilde overstige 2500 Rd. aarlig, dersom der bleve ansatte 2 Docenter ved samme, og endnu mindre, hvis Overrettens Medlemmer mod en billig Godtgjörelse vilde assistere ved Underviisningen, saa at der ved Anstalten ikkun behövedes een fast Docent eller Forstanderen alene. Men skjöndt disse Udgifter ikke kunde ansees betydelige i Sammenligning med den Nytte, som en saadan Læreanstalt efter Thingets Formening vilde stifte for Landet, saa Althinget sig dog for Tiden ikke istand til at paavise Midler, hvoraf de, hvis Landet skulde bære dem, kunde afholdes, idet det vel kom under Omhandling, at Thinget burde söge om Tilladelse til at paaligne Landet denne Sum, men der dog fandtes overveiende Grunde til ikke at andrage derpaa.

Ved nu allerund. at forelægge Deres Majestæt denne Sag til allerh. Afgjörelse, skal jeg lige allerund. tillade mig at bemærke, at jeg ikke skjönner, at nogen af de af Althinget saaledes i Forslag bragte Foranstaltninger egner sig til at tages tilfölge.

For nogle Aar tilbage var det vel Tilfældet, at der var en saadan Mangel paa juridiske Candidater, at nogle af de mindre Sysselmandsembeder i Island maatte besættes med ustuderede Jurister, men dette havde sin Grund i forbigaaende Omstændigheder, da der i kort Tid indtraf en usædvanlig stor

1857. Afgang blandt de juridiske Embedsmænd der paa Öen, og der
27. Mai. paa samme Tid kun nedreiste meget faa Islændere her til Universitetet, vistnok nærmest som Fölge af det Forfald, hvori den islandske Latinskole dengang befandt sig. Disse Forhold have imidlertid, tildeels vistnok ogsaa som Fölge af, at Stipendierne ved Universitetet ere blevne forhöiede, senere aldeles forandret sig, idet der nu for Tiden ikke er mindre end ca. 20 islandske Studenter ved Universitetet, som agte at underkaste sig den fuldstændige juridiske Examen, foruden at der er 3 islandske Candidati juris, som vente paa Befordring. Naar man nu tager Hensyn til, at der i det Hele kun er 25 juridiske Embeder paa Island, maa den af Althinget yttrede Frygt for, at man vil komme i Forlegenhed ved Besættelsen af disse, navnlig Sysselmandsembederne, med latinske Jurister, vistnok ansees for ubegrundet; thi vel ere nogle af de sidstnævnte Embeder ringe i Henseende til Indtægter, men det har dog viist sig, at de blive sögte af juridiske Candidater, der ere uden Ansættelse.

Paa den anden Side kan det ei nægtes, at den Tid muligen engang atter kan komme, skjöndt den nu maa ansees for fjern, at der kan blive Mangel paa juridiske Candidater til de mindste Sysselmandsembeder i Island, og det maa derfor formentligen ansees rettest, at Bestemmelsen i Forordningen 26. Januar 1821 § 15, hvorved der er indrömmet de saakaldte danske Jurister Adgang til „naar fornödent" at komme i Betragtning til bemeldte Embeder, fremdeles bibeholdes.

Hvad dernæst Oprettelse af en særlig juridisk Læreanstalt i Reykjavík angaaer, da er Uhensigtsmæssigheden heraf allerede paaviist af den kgl. Commissarius under Forhandlingerne paa Althinget, idet han med Föie gjorde opmærksom paa, at Underviisningen ved en saadan Læreanstalt maatte blive i höi Grad mangelfuld, eensidig og stagnerende, da man deels aldeles vilde savne den Dygtighed, som findes hos Retslærerne ved Universitetet, deels altfor meget vilde beskjæftige sig med den specielle islandske Ret, og derimod ikke lægge tilbörlig Vægt paa den almindelige Retsudvikling, eller endog være istand til at fölge med denne, hvorfor Commissarius paa det bestemteste har fraraadet at gaae ind paa det heromhandlede Andragende. Endnu misligere er det, efter min Formening, at den omhandlede Foranstaltning upaatvivlelig vilde medföre, at de islandske Studenter ophörte at besöge Universitetet, hvilket maatte ansees for saare uheldigt, da Universitetet ikke

blot er det bedste Middel til at erhverve Kundskaber og Dannelse, men tillige i saa mange andre Henseender det vigtigste Forbindelsesled mellem Danmark og Island. 1857. 27. Mai.

Man har vel paa Althinget sögt at fjerne Frygten herfor ved den Bemærkning, at Underviisningen i Island blot skulde træde istedetfor den Underviisning, som ustuderede islandske Jurister nu erholde ved Universitetet, men naar der efter Althingets Forslag skulde bestemmes det samme Forhold mellem de Jurister, som tage Examen i Island, og de juridiske Candidater fra Universitetet, som det, der finder Sted mellem dem, som tage Examen ved Pastoral-Seminariet i Reykjavík, og de theologiske Candidater fra Universitetet, kan der neppe være nogen Tvivl om, at det samme Tilfælde vilde indtræffe med Hensyn til Juristerne, som siden Pastoral-Seminariets Oprettelse har viist sig i Henseende til Theologerne, at hine nemlig ikke vilde finde deres Regning ved at gaae til Universitetet, idet de i saa Fald havde Udsigt til efter et 2 à 3aarigt Vinter-Cursus i Island at blive berettigede til at concurrere med Universitetscandidaterne om alle Underdommerembederne paa Island, af hvilke mere end Halvdelen ere endog bedre end Overdommerembederne og enkelte endog bedre end Amtmandsembederne. Blev det derimod bestemt, at de, der absolverede Examen ved den juridiske Læreanstalt i Reykjavík, skulde stilles i samme Forhold til Universitetscandidaterne, som det, hvori de saakaldte danske Jurister efter Forordn. af 26. Januar § 15 nu staae til disse, da er det at forudsee, at Læreanstalten ikke vilde blive benyttet.

Betragter man fremdeles det Raisonnement, hvorpaa Althingets Petition er bygget, da viser det sig i flere Henseender skjævt og uholdbart.

Naar man saaledes ved Forslaget har villet afhjælpe den Anomali, som antages at finde Sted efter oftnævnte § i Forordningen af 26. Januar 1821, idet der fordres ringere Qvalificationer til at faae Underdommerembeder i Island end her i Landet, uagtet den instructoriske Procesmaade, som gjælder der i civile Sager, medförer, at mere er overladt til de islandske Underdommeres Raadighed, end det er Tilfældet her i Landet, saa er det klart, at denne Anomali ikke vilde blive hævet ved Althingets Forslag, men tvertimod i meget höi Grad forögGet, idet man, som tidligere anfört, formentligen saagodtsom ingen Candidater vilde faae fra Universitetet, og man vilde saaledes blive nödt til i Reglen at besætte de juridiske Em-

1857. beder i Island med saadanne Individer, som ikke vare qvali-
27. Mai. ficerede til Ansættelse i juridiske Embeder i Danmark, medens Saadant nu kun skeer undtagelsesviis og alene i Nödsfald. Naar Andragendet fremdeles er stöttet paa, at der her ved Universitetet ikke tages tilbörligt Hensyn til den islandske Ret, navnlig Retshistorie og Landboret, saa maatte, hvis dette var en virkelig Grund, dette ikke blot gjælde om de danske Jurister, men ogsaa om de latinske; men herpaa er der ikke andraget af Althinget, og disse Sidste ville saaledes fremdeles være berettigede til Ansættelse i de förste juridiske Embeder i Island, uden at have faaet en saadan Underviisning i islandsk Ret, som ansees uundværlig for de mindre dannede danske Jurister.

Naar endelig til hvad der i det Foregaaende er anfört föies, at Althinget ikke har seet sig istand til at paavise Midlerne til den omhandlede Foranstaltnings Iværksættelse, men har andraget paa, at Udgifterne, der upaatvivlelig vilde blive meget större end af Althinget er antaget, og endog dobbelt saa store, maatte blive afholdte af Statskassen, maa dette formentlig være en Grund mere til ikke at indlade sig paa bemeldte Andragende.

Det tilföies endvidere, at Justitsministeriet, med hvem Kirke- og Underviisningsministeren har corresponderet i Anledning af denne Sag, da den i en væsentlig Grad vedrörer de Interesser, der sortere under bemeldte Ministerium, ganske har tiltraadt den ovenfor fremsatte Anskuelse, og derfor indstilles:

At det i den Bekjendtgjörelse, som vil være at udfærdige angaaende Resultaterne af Althingets Betænkninger og Petitioner i 1855, allern. maa blive tilkjendegivet, at der ikke er fundet nogen Anledning til at gaa ind paa nærværende Andragende.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857[1].

---

[1]) I Forest. og Resol. Protokollen er Forestillingen ledsaget af Althingets Petition 31. Juli 1855 i Original, samt af en dansk Oversættelse af samme.

Kongelig Resolution angaaende **Pröve i Islandsk** for vordende danskfödte Embedsmænd. Christiansborg den 27. Mai 1857[1]. — Isl. Forestillings- og Resolutions-Protokol 1857, Nr. 22. — I Justitsministererens (Simony's) Forestilling 26. Mai 1857 bemærkes, at ved kgl. Resol. af 8. April 1844 er det bestemt, at Enhver, som attraaer Ansættelse som Embedsmand i Island, skal have erhvervet sig en saadan Færdighed i dette Lands Sprog, at han idetmindste forstaaer det og deri kan gjöre sig forstaaelig for de Indfödte, hvorhos det er paalagt de om Ansættelse dersteds Ansögende, at ledsage deres Andragender med paalidelige Attester om deres Kjendskab til Landets Sprog. 1857. 27. Mai.

Da denne allerh. Resolution ikke indeholdt nogen nærmere Bestemmelse om, af hvem den omhandlede Attest skulde meddeles, har man hidtil ladet sig nöie med en Attest fra en eller anden her studerende Islænder, som havde meddeelt Vedkommende Underviisning i Sproget. Der er imidlertid flere Gange fört Anke over, at de danskfödte Embedsmænd, som siden Resolutionens Emanation ere blevne ansatte i Island, ikke have fyldestgjort de i bemeldte Resolution opstillede Fordringer, hvilket man har forment hidrörer derfra, at Beviislighederne for disse Embedsmænds Kjendskab til Landets Sprog ikke have været paalidelige, og dette har ogsaa givet Anledning til, at det sidst afholdte Althing, for at opnaae en större Garanti i saa Henseende, med 14 Stemmer mod 4 har vedtaget en allerund. Petition, hvori Thinget har andraget paa:

»At de ved allerh. Resol. af 8. April 1844 paabudne Attester maae, for at blive antagne som gyldige, være udstedte af Professoren i Oldnordisk ved Kjöbenhavns Universitet, eller af den ved den lærde Skole i Reykjavík fast ansatte Lærer i Islandsk«.

Ministeriet maa ogsaa for sit Vedkommende ansee det for önskeligt, at en större Garanti kunde erholdes for de omhandlede Attesters Paalidelighed, og da det allerede tidligere, i Anledning af et lignende Andragende fra Island, men uden at det dog förte til noget Resultat, har været Gjenstand for Brevvexling mellem Indenrigsministeriet og Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, om det ikke kunde paalægges

[1]) Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse 16. Juni 1857.

1857. den ved Universitetet i de oldnordiske Sprog ansatte Lærer,
27. Mai. nuværende Professor Gíslason, der er en indfödt Islænder, at udstede Attesten, efter at have prövet Vedkommendes Kundskab i Sproget, troede jeg paany at burde optage denne Sag, og henvendte mig derfor desangaaende til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet. Fra dette Ministerium har jeg derefter modtaget en fra fornævnte Professor Gislason indkommen Erklæring, ifölge hvilken der ikke vil være Noget til Hinder for, at det for Fremtiden overdrages ham at anstille den omhandlede Pröve, og derpaa at udstede de i den allerh. Resolution af 8. April 1844 befalede Attester; men han har hertil knyttet to Betingelser, nemlig: at der maa blive fastsat nærmere Regler for Prövens Afholdelse, og at der maa blive tilstaaet ham et passende (helst aarligt) Honorar for Udförelsen af det omhandlede Hverv.

Hvad det förste Punkt angaaer, da kan det ikke nægtes, at det navnlig for Examinator kan være behageligt, at have bestemte Regler at holde sig til ved Examinationen, ligesom det vistnok maa antages, at der paa denne Maade vil erholdes en större Garanti for Attesternes Paalidelighed, og Ministeriet troer derfor at burde udbede sig allerh. Bemyndigelse til nærmere at bestemme den ommeldte Pröves Beskaffenhed.

Med Hensyn til den Godtgjörelse, der maatte være at tilstaae for den omhandlede Examination og Attestation, har Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet bemærket, at det finder det ikke mindre billigt end passende, at der sikkres bemeldte Embedsmand et Vederlag for en saadan, hans Embedsstilling uvedkommende Forretning, og at dette sikkres ham paa en Maade, der frier ham fra den Ubehagelighed og Risico, selv at skulle afkræve de Paagjældende det. Paa den anden Side har Ministeriet forment, at det er i sin Orden, at Enhver, der indstiller sig til den omhandlede Pröve, erlægger et Gebyr, hvilket antages passende at kunne bestemmes til samme Belöb, som er fastsat for den Pröve, der af Professoren i Æsthetik ved Kjöbenhavns Universitet anstilles med dem, som söge Ansættelse i Holsteen, i det danske Sprog, nemlig til 3 Rdl. for hver Examinand. Ministeriet har derfor foreslaaet, at der tillægges Professor Gíslason i Honorar for Udförelsen af det omhandlede Hverv en aarlig Godtgjörelse af 100 Rdl., eller 150 Rdl., eller et saa stort Belöb, som Erfaringen vil vise at svare til Forretningens Beskaffenhed og Omfang, saaledes, at denne Godtgjörelse udbetales ham af Finantshoved-

kassen, mod at paa den anden Side Gebyret, for hvis Opkrævning Universitetet vel vilde kunne drage Omsorg, indflyder i samme Kasse. Naar der imidlertid hensees til, at der i de sidste 8 Aar ikkun ere ansatte 7 danske Embedsmænd i Island, nemlig 5 Jurister og 2 Læger, skjönner jeg ikke, at der er tilstrækkelig Anledning til at söge Examinator bevirket et fast aarligt Honorar, hvorimod jeg maa ansee det for rettest, at der udbetales ham et passende Salair i Forhold til det udförte Arbeide, hvilket Belöb formentlig vil kunne afholdes af de til extraordinaire Udgifter for Island ved Finantslovene aarligt bevilgede 4000 Rd. 1857. 27. Mai.

Ligesom der saaledes ikke vil være Noget til Hinder for, at det, ialfald saalænge Professor Gíslason beklæder Posten som Lærer i de oldnordiske Sprog ved Kjöbenhavns Universitet, paalægges bemeldte Embedsmand at udstede ommeldte Attester, saaledes kan der efter min Formening ei heller være Noget at erindre imod, at det omhandlede Hverv efter Althingets Forslag alternativt overdrages til den ved den lærde Skole i Reykjavík fast ansatte Lærer i Islandsk. Vel maa det antages, at en saadan Bestemmelse, som ogsaa af Althinget selv antydet, sjelden vil komme til Anvendelse, eftersom Embederne bortgives her i Danmark, og Supplikanterne, der, förend de ansættes, skulle have godtgjort deres Kundskab i Sproget, ogsaa i Almindelighed opholde sig her, men da en saadan Bestemmelse dog, som et enkelt Tilfælde har viist, mulig ikke vil være ganske overflödig, nemlig naar en ikke indfödt Supplikant har sit Ophold paa Island paa den Tid, han söger, vil det vistnok være rettest og i al Fald til ingen Skade, om man ogsaa i denne Henseende tog Althingets Petition til Fölge.

Saaledes indstilles:

1. at det allern. maatte behage Deres Majestæt at bestemme, at indtil videre skulle de Attester om Kundskab i det islandske Sprog, som i Medför af allerh. Resolution af 8. April 1844 skulle ledsage Ansögninger fra Ikke-Islændere om Embedsansættelse i Island, for at ansees som gyldige, være udstedte enten af Lectoren i de oldnordiske Sprog ved Kjöbenhavns Universitet eller af den ved den lærde Skole i Reykjavík fast ansatte Lærer i det islandske Sprog, samt

1857. 27. Mai. 2. at det lige allern. maatte behage Deres Majestæt at bemyndige Justitsministeriet til nærmere at bestemme Beskaffenheden af den Pröve i det islandske Sprog, som de Paagjældende ville have at underkaste sig, forinden de kunne erholde Attest om Kundskab i Sproget, og Störrelsen af det Vederlag, som derfor vil være at tillægge den, der afholder bemeldte Pröve.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857[1].

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Sysselmandens Bopæl i Skaptafells Syssel.** Christiansborg den 27. Mai 1857. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 23.

Ved Forestilling 1. Mai 1857 forelægger Justitsministeren (Simony) en Petition fra Althinget 1855[2], hvorved et af Bönderne i Kleifa Rep indgivet Andragende er gjort til Gjenstand for Petition, nemlig „at det maatte gjöres Sysselmanden i Skaptafells Syssel til Pligt, at tage Bopæl paa et for Sysselets Beboere mere bekvemt Sted, end der, hvor han nu boer". Thinget vedtog med 10 Stemmer mod 7, at forlange, at det maatte paalægges Sysselmanden at bosætte sig i Strækningen imellem Kúðafljót og Brunasánd, nemlig i Meðalland, eller i den Deel af Kleifa Rep, som er beliggende i Kirkjubæ Klosters Sogn.

Det bemærkes i denne Anledning, at Sysselmanden nu boer paa den vestligste Gaard i hele Sysselet, og at dette er til stor Géne for Sysselets Beboere, hvoraf de fra sammes östlige Deel have en 5—7 Dages Reise til Sysselmanden, ad en Vei, der gaaer over rivende Bjergströmme og igjennem öde Landstrækninger, og selv Beboerne af den vestlige Deel have for störste Delen en 2 à 3 Dages Reise, ligeledes ad en meget besværlig og farlig Vei.

---

[1]) Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 57. — Med Resolutionen er indheftet som Bilag: a) Althingets Petition 8. August 1855 i Original, og b) samme i dansk Oversættelse.

[2]) Petitionen, dat. 7. August 1855, er i Original og dansk Oversættelse indheftet med Resolutionen.

Regjeringen havde för havt Opmærksomheden henvendt paa denne Mislighed, og af denne Grund var Jorden Nupstad ved Rentek. Skriv. 9. Mai 1812 udlagt til Sysselmandens Bopæl. Ved *Omstændighederne* blev han *imidlertid forhindret* fra at bosætte sig paa Gaarden, og den paatænkte Foranstaltning traadte aldrig i Kraft, indtil Jorden endelig i Aaret 1840 blev bortsolgt til Private. Det mentes at være önskeligt, at Sysselmandens Bopæl nu maatte blive bestemt, da Sysselmanden endnu ikke havde anvendt nogen Bekostning paa sin Bopæl, og Sysselmanden selv syntes ikke at have Noget imod en saadan Bestemmelse. Stiftamtmanden (Trampe) havde derimod ment, at der ikke var vundet noget ved den i Petitionen foreslaaede Forandring, idet Beboerne af de östligste Egne vilde have i det Væsentlige de samme Vanskeligheder at overvinde for at besöge Sysselmanden paa dette Sted, som paa hans nuværende Bopæl; thi om end Veien er noget kortere, have det östlige Syssels Beboere dog at passere de samme farlige Bjergströmme og Sandörkener, som nu, medens paa den anden Side Communicationen mellem Amtet og Sysselmanden vil ved den tilsigtede Forandring blive vanskeliggjort. 1857. 27. Mai.

Denne sidste Indvending synes dog Ministeriet at være af en ringe Betydning, da Udgiften derved næppe vilde overstige 10 à 15 Rd. om Aaret. Ministeriet havde derfor allerede foretaget Skridt til Sagens hensigtsmæssigere Ordning, og dette foreslaaes optaget i den kgl. Bekjendtgjörelse til Althinget, men derhos „bör det ikke kunne undgaaes, at henlede sammes Opmærksomhed paa, at, da Petitionen er foranlediget ved et Andragende fra nogle af Beboerne i et e n k e l t Rep i oftmeldte Syssel, har Althinget ikke været beföiet til at tage Sagen under Behandling. Althinget har nemlig, efter Bestemmelsen i § 77 i For. 8. Marts 1843, ikke at befatte sig med Enkeltes Ansögninger og Besværinger, men skal henvise disse enten til Kongen, eller til vedkommende Ministerium eller Övrighed, altsaa her Justitsministeriet. Thinget burde saaledes strax have henviist Sagen til Ministeriets Afgjörelse".

Saaledes bliver paa Grund af det Anförte indstillet:

»At det maatte behage D. M. allern. at bifalde, at der i den allerh. Bekjendtgjörelse, som bliver at udfærdige angaaende Resultaterne af det sidst afholdte Althings Betænkninger og Petitioner, allern. maa tilkjendegives Thinget, at der i Anledning af

1857. 27. Mai. den indbemeldte Petition er af Justitsministeriet indledet de fornödne Skridt til en hensigtsmæssigere Ordning af det deri omhandlede Anliggende, idet Thingets Opmærksomhed dog henledes paa Indholdet af Forordn. af 8. Marts 1843 § 77, hvorefter Althinget ikke har at befatte sig med Enkeltes Ansögninger og Besværinger, men bör henvise disse til vedkommende Autoriteters Afgjörelse».

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. - Christiansborg Slot den 27. Mai 1857.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Althingets Forslag** om **Oprettelsen** af **et Landvæsens-Institut.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1857. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 24. Kgl. Bekjendtg. til Althinget 27. Mai 1857, II, 5. Tíð. frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 81—83. — I Forestilling til Kongen 26. Mai bemærker Justitsministeren (Simony), at der allerede under 10. April 1855 var af den daværende Indenrigsminister (P. G. Bang) forelagt en fra det i Aaret 1853 forsamlede islandske Althing indkommen Petition af fölgende Indhold:

1. At D. M. allern. vilde befale Oprettelsen af et Landvæsens-Institut for hele Island, helst i Sönder-Amtet, i hvilket der kunde gives praktisk Underviisning i de vigtigste til Jordbrug og Landhusholdning henhörende Fag, tilligemed theoretisk Underviisning i de Fag, der nödvendigen henhöre dertil.

2. At D. M. allern. vilde befale, at der til dette Institut henlægges paa det Offentliges Bekostning en passende Gaard afgiftsfrit, samt endvidere tilstrækkelige Midler til Opförelse af Bygninger, Anskaffelse af de til Landhusholdningen nödvendige Ting og Redskaber, passende Gagering for Lærerne, og andre for en slig Skole nödvendige Apparater og Indretninger.

3. At D. M. allernaad. vilde befale, at en vis, bestemt Andeel af Renterne af Vester-Amtets og Nord- og Östamtets oeconomiske Fonds, efter vedkommende Amtmænds Foranstaltning, aarligen maatte anvendes til Understöttelse for haabe-

fulde, fattige Ynglinge fra de nævnte Amter, der önske Underviisning i Landvæsenet i bemeldte Institut, og 1857.

4. At D. M. allernaad. vilde bifalde, at en vis bestemt Andeel af Renterne af Thorchilii Legat, for det förste svarende til hvad Kjósar og Gullbringa Syssel kunde have Fordring paa, maatte blive anvendt til Understöttelse for fattige Ynglinge fra bemeldte Syssel, for at nyde Underviisning i tidtbemeldte Landvæsens-Institut. 27. Mai.

Det behagede imidlertid D. M. i den Bekjendtgjörelse, der blev udfærdiget angaaende Resultaterne af de af det i bemeldte Aar afholdte Althing indgivne Betænkninger og Petitioner, allern. at tilkjendegive Thinget i Anledning af forommeldte Petition, at D. M. ikke saa Dem i Stand til at gaa ind paa samme, paa den deri foreslaaede Maade, men at Regjeringen dog, skjöndt der ikke kunde ventes tilstaaet nogen Hjælp fra Statskassen til det omhandlede Foretagende, vilde understötte samme paa en anden passende Maade, naar samme maatte kunne komme istand ved Privates Bestræbelser og Institutet iövrigt erholdt en hensigtsmæssig Indretning og Bestyrelse[1].

Det i Aaret 1855 samlede Althing har imidlertid, foranlediget af et fra Bardastrands Syssel indkommet Andragende, paany taget Sagen under Overveielse og vedtaget en Petition, som nu foreligger.

Det er deri bemærket, at Interessen for Landvæsenet overalt paa Island er i stadig Tiltagende, at alle indsigtsfulde Bönder komme mere og mere til den Erkjendelse, at Landet maa kunne frembringe mere end nu er Tilfældet, at der er store Strækninger, som endnu henligge aldeles uopdyrkede, men som godt kunde opdyrkes, og at selv det Land, der er opdyrket, kunde ved en bedre Behandling og Drift give et langt större Udbytte, at der imidlertid mangler den fornödne Indsigt og Dygtighed til at benytte de tilstedeværende Hjælpekilder paa den rette Maade, og at denne Indsigt og Dygtighed ikke vil kunne ventes, förend der i Landet selv bliver oprettet et Landvæsens-Institut.

Med Hensyn til Indholdet af den kongl. Bekjendtgjörelse 7. Juni 1855, har Althinget imidlertid ikke troet at burde nu atter gjentage fornævnte i Aaret 1853 indgivne Petition, saa meget mindre, som det maa erkjende, at Landet kunde være

[1]) jevnf. denne Samling XVI, 102—103.

1857. 27. Mai. vel tjent med, selv om der blev gjort en Begyndelse med noget Mindre. Det vilde saaledes efter Thingets Formening alt være en heldbringende Foranstaltning, om en eller anden bekvem Jord i Sönderamtet, eller maaskee een i hvert Amt, blev overladt een eller flere dygtige i Landvæsenet oplærte Mænd afgiftsfrit indtil videre, for at der sammesteds kunde blive gjort Forsög i den mere fuldkomne Agerdyrkning; saadanne Forsög vilde, efter Thingets Formening, naar de lykkedes, give Lyst til Efterlignelse, unge Mennesker vilde föle Opfordring til at lade sig undervise af disse Mænd, især naar de maatte kunne vente Hjælp til Bestridelse af de dermed forbundne Bekostninger, f. Ex. af Amternes oeconomiske Fonds, og der vilde saaledes efterhaanden af sig selv danne sig praktiske Læreanstalter.

Men en absolut nödvendig Betingelse for et saadant gunstigt Resultat vilde det, foruden de ovenberörte Understöttelser til dem, der maatte attraae Underviisning, være, at tillige de paagjældende Lærere kunde vide sig i sikker Besiddelse for en længere Tid af de Jorder, hvis Forbedring og Kultur de saaledes havde paabegyndt. Da det nu paa Grund af den almindelige Uformuenhed i Island ikke er at vente, at Private vilde see sig istand til at yde tilstrækkelig Understöttelse til Opnaaelsen heraf, og der heller ikke kan ventes nogen saadan af Statskassen, saa har Althinget, i Henhold til det Tilsagn om anden passende Understöttelse fra Regjeringens Side, som i Bekjendtgjörelsen er givet, andraget paa:

1. med 10 Stemmer mod 8: — at Kongen maatte indtil videre i en Deel Aar ville tilstaae en Jord i Sönderamtet, som dertil maatte ansees mest bekvem, eller flere Jorder, og da helst en i hvert Amt, til afgiftsfri Brug og Benyttelse af den Mand, eller de Mænd, som der vilde oprette et Landvæsens-Institut, forsaavidt Vedkommende maatte ansees skikkede dertil. — 2. med 14 Stemmer mod 4: — at det maatte finde Kongens Bifald, at Bestyrerne af de oeconomiske Fonds i de respective Amter tilstode unge Mennesker, som viste Anlæg til Agerdyrkningsfaget, men manglede Evne til selv at afholde de med deres Underviisning forbundne Udgifter, en passende Understöttelse af bemeldte Fonds Renter, for at sætte dem istand til at nyde Underviisning ved de paatænkte Instituter.

Den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, har ved Indsendelsen af fornævnte Petition, med Hensyn til sammes förste Indstillingspunkt, yttret, at der for bemeldte Amts Vedkom-

mende for Tiden ikke kunde tænkes paa at gjennemföre samme, da der, om der end findes flere Gaarde sammesteds, som ansees vel skikkede til en saadan Anvendelse, dog for Öieblikket ikke findes nogen Mand i Amtet, som er i Besiddelse af den fornödne Indsigt og Dygtighed til at overtage og lede det paatænkte Foretagende. 1857. 27. Mai.

Derimod har han anbefalet Forslaget for Sönderamtets Vedkommende, navnlig med Hensyn til, at der netop for Tiden findes en Mand, som antages at være skikket til at paatage sig det omhandlede Hverv, hvorhos han har foreslaaet, at der, forinden Videre i denne Henseende foretages, maatte indhentes nærmere Erklæring fra Amtmanden i Sönderamtet med Hensyn til den Gaard, som kunde være at vælge til Anvendelse i det nævnte Öiemed, samt at der ligeledes maatte blive erhvervede nærmere Oplysninger fra Nord- og Östamtet om, hvorvidt og paa hvilken Maade en lignende Foranstaltning kunde være at træffe for dette Amts Vedkommende.

Ogsaa det andet Indstillingspunkt blev af Commissarius anbefalet, dog med den Indskrænkning, at de deri ommeldte Understöttelser af Amternes oeconomiske Fonds kun skulde ydes for hvert Amts Vedkommende til de Personer, som bleve underviste i en inden Amtets Grændser liggende Landvæsensskole, og at Understöttelsen ikke maatte overstige en vis Deel, f. Ex. ⅓ af vedkommende Fonds aarlige Indtægter.

Ministeriet har derefter brevvexlet om Sagen med de nævnte to Embedsmænd, idet man navnlig udbad sig Oplysninger om, hvorvidt der i de bemeldte Amter fandtes Gaarde, der vare passende til Underviisningsanstalter i Landvæsenet, og Mænd, der besad Dygtighed til at forestaae samme, ligesom man ogsaa med Hensyn til de begjærte Understöttelser til dette Öiemed for Sönderamtets Vedkommende, hvor der ikke findes noget oeconomisk Fond, som i de andre Amter, men derimod et landoeconomisk Selskab, der i sin Tid har erholdt en Understöttelse af 1000 Rd. af Statskassen, paalagde Stiftamtet at erhverve en Erklæring fra dette Selskab om, hvorvidt Samme maatte være villigt til at sætte sig i Spidsen for det heromhandlede Foretagende, og for Nord- og Östamtets Vedkommende begjæret Oplysning om, hvor stor en Understöttelse det oeconomiske Fond sammesteds maatte være istand til at yde.

Fra samtlige disse Autoriteter har man nu modtaget Erklæringer over Sagen, hvilke i det Væsentlige gaae ud paa,

1857. at det vel vilde være særdeles önskeligt, om der maatte blive
27. Mai. truffet Foranstaltninger til Ophjælpning og Udvikling af det islandske Landvæsen, som udgjör en af Landets Hovederhvervskilder, men at Forholdene imidlertid endnu ikke ere saadanne, at Sagen strax vil kunne sættes i Værk.

Saaledes er det navnligen af Amtmanden over Nord- og Östamtet bemærket, at der i dette Amt er Trang ikke blot til en saadan Underviisningsanstalt for Landvæsenselever, men at hermed formentlig tillige burde forbindes en saadan Læreanstalt, hvor de vordende Embedsmænd kunde saaledes forberedes til Oplærelse ved den lærde Skole, at Skoletiden kunde indskrænkes til 2 à 3 Aar, idet det efter hans Forklaring har viist sig, at kun et meget ringe Antal Disciple fra bemeldte Amt freqventere den lærde Skole i Reykjavik, paa Grund af de med Opholdet sammesteds forbundne Omkostninger. Han har derhos henpeget paa, at den ham som Embedsmand overdragne Jord Möðruvellir vilde fortrinlig egne sig til at anvendes til det omhandlede Öiemed, idet tillige det derværende Murhus eller Amtmandsboligen vilde være særdeles passende som Skolehus. Da imidlertid hertil vilde udfordres meget betydelige Resourcer, idet der blandt Andet maatte opföres en anden Embedsbolig for Amtmanden paa Öefjord, hvilke ikke ville kunne tilveiebringes i den nærmeste Fremtid, og da der ikke for Tiden er nogen Mand i Nord- og Östamtet, der ansees skikket til at forestaae det omhandlede Landvæsens-Institut, antager han, at det nærværende Tidspunkt ikke er skikket til Foretagendets Paabegyndelse. Iövrigt har han tilföiet, at der formentligen ikke vilde være Noget til Hinder for, at Renterne af Nord- og Östamtets oeconomiske Fond blive i sin Tid anvendte til Oplærelsen af ubemidlede Landvæsenselever, hvorhos er bemærket, at bemeldte Fond eier en fast Kapital af 1480 Rd. 7 Sk., hvoraf Renten altsaa kun udgjör 56 Rd. 58 Sk. aarlig. Ifölge den fra det förommeldte landoeconomiske Selskab i Sönderamtet modtagne Erklæring, har samme henvendt sig til den af Amtmand Melsted udpegede Mand, om hvem der alene kan være Spörgsmaal som Forstander for det paatænkte Institut i Sönderamtet, som derefter ogsaa har erklæret sig villig til at overtage dette Hverv, imod at han erholder en hensigtsmæssig Gaard til afgiftsfri Brug, samt en Sum af 5 til 600 Rd., for der at indrette de fornödne Beboelsesleiligheder, og endvidere et Laan mod 4 pCt. Rente til Indkjöb af den fornödne Qvægbesætning, hvorhos han an-

gaaende Elevers Optagelse har opstillet som Betingelse, at de skulle antages paa 3 Aar, mod at erlægge hver for det förste Aar 25 Rd., hvorimod de i de to andre Aar skulde nyde fri Kost og Underviisning, imod at forrette alt forefaldende Arbeide paa Gaarden, samt imod at gaae paa Fiskeri i Tiden fra medio Marts til 12. Mai. Iövrigt finder han ingen af de Staten tilhörende Jorder i Nærheden af Reykjavík passende for et saadant Anlæg, men derimod nogle private Gaarde, hvorhos han har yttret Önske om, at der maatte gives ham Leilighed til at gjöre sig nærmere bekjendt med flere Jorder, for derefter at kunne træffe det bedste Valg. Men om det end maatte blive tilladt, naar ingen af de Staten tilhörende Jorder maatte findes tjenlige til det nævnte Öiemed, at erhverve en saadan privat Eiendom, der maatte ansees mest passende, enten ved Magelæg eller paa den Maade, at Afgiften af en af de bedre Staten tilhörende Jorder blev anvendt til at dække Afgiften af den private Jord, der maatte blive leiet i bemeldte Öiemed, og om man end maatte kunne gaae ind paa de foranförte Betingelser angaaende Elevernes Optagelse, hvilket Selskabet dog anseer for tvivlsomt, — vilde det dog efter dets Formening ikke kunne ventes, at Statskassen vilde overtage Garantien for det foranmeldte Laan af 7 à 800 Rd., forsaavidt det ikke maatte kunne fyldestgjöres af den i Qvægbesætningen givne Sikkerhed, men uden Garanti paa denne eller lignende Maade vilde Selskabet ikke kunne forsvare at forstrække den Paagjældende, der selv er aldeles ubemidlet, med Laanet.

1857. 27. Mai.

Da nu hertil kommer, at den oftnævnte Mands Fagdannelse er mere theoretisk end praktisk, og at han allerede for Tiden aarligen har Elever til Oplærelse i Landvæsenet, samt at Selskabets Resourcer ere saa indskrænkede, at det ikke, uden at maatte opgive sit tidligere Öiemed, kan gjöre pekuniaire Opofrelser til andre Formaals Fremme, har Selskabet tilraadet, at det heromhandlede Foretagende maatte indtil videre stilles i Bero, hvorhos det iövrigt har erklæret sig villigt til at sætte sig i Spidsen for dette vigtige Anliggende, saasnart Omstændighederne maatte blive gunstigere til sammes Iværksættelse.

I Henhold til disse af Stiftamtmanden i det Væsentlige tiltraadte Bemærkninger skjönner Ministeriet ikke, at der for Öieblikket vil kunne foretages videre til denne Sags Fremme, og derfor indstilles:

1857. 27. Mai. At det maatte behage D. M. allern. at bifalde, at det i den Bekjendtgjörelse, som bliver at udfærdige angaaende Resultaterne af de af det sidstafholdte Althing indgivne Betænkninger og Petitioner, maa tilkjendegives Thinget, at der med Hensyn til de i de ovennævnte Erklæringer fra Autoriteterne paa Island anförte Omstændigheder, hvilke nærmere ville være at meddele Thinget igjennem den kongel. Commissarius, ikke for Öieblikket vil kunne foretages Videre til Sagens Ordning, men at denne fremdeles vil være Gjenstand for Regjeringens særdeles Opmærksomhed.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857 [1].

27. Mai. **Kongelig Resolution** angaaende **Beretning om Collectpengenes Status** siden 1797. Christiansborg Slot den 27. Mai 1857. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1857, Nr. 17. — I Forestilling 5. Mai bemærker Justitsministeriet (Simony), at Althinget i 1855 har med 14 Stemmer mod 3 vedtaget Indsendelsen af en Petition til Kongen, om at foranstalte en tydelig og nöiagtig Beretning over de saakaldte Collectpenge affattet og meddeelt det næst sammentrædende Althing, saa at det deraf kunde erfares, hvortil Renterne af disse Penge ere blevne anvendte siden Udgangen af Aaret 1797, og til hvor stor Kapital de nu med paalöbne Renter maatte være bragte op, samt hvor Kapitalen nu maatte være deponeret.

Det er af Althinget i denne Anledning bemærket, at ligesom det kgl. Rentekammer i Aaret 1798 paa det daværende Althing lod publicere en tydelig Regning over Collectpengenes oprindelige Störrelse, deres Anvendelse og det Belöb, hvortil de med Renter vare stegne ved Udgangen af Aaret 1797, og

[1]) Med denne kgl. Resolution er i Forestillings-Protokollen indheftet Althingets Petition i Sagen 6. August 1855 i Original og med dansk Oversættelse.

som dengang udgjorde 47,822 Rd. 54 Sk. dansk Courant, saaledes var det önskeligt, om Landets Indbyggere ogsaa nu maatte faae en Beretning over denne Collects Forfatning siden 1797, og det saameget mere, som man föler sin Uformuenhed til ved egne Midler at kunne etablere nogensomhelst Stiftelse, hvor nyttig og nödvendig den end maatte findes, men paa den anden Side (maaskee af Vankundighed) staaer i den faste Overbeviisning, at Collecten i de næsten 60 Aar, der ere forlöbne, siden den sidste Beretning over sammes Status blev bekjendtgjort, vil være löben op til en betydelig Kapital. Thinget har hertil endnu föiet den Bemærkning, at da det truer med Uaar og Dyrtid i Island, vilde maaskee den Tid ikke være fjern, da Nödvendigheden krævede, at denne Collect anvendtes just i det samme Öiemed, hvori den blev given, og det vilde fölgeligen i begge disse Henseender være tjenligt og nödvendigt, at Althinget var bekjendt med de forhaandenværende Resourcer. 1857. 27. Mai.

Ministeren forudskikker nogle Bemærkninger angaaende de omhandlede Collectpenges Historie.

Ved kgl. Resolutioner 23. Oktbr. 1783 og 9. Febr. 1785 blev det allern. befalet, at der i Danmark, Norge og Hertugdömmerne skulde indsamles en Collect af frivillige Gaver, til Understöttelse for de Indbyggere i Island, som i Aarene 1783 og 1784 havde lidt ved en i Skaptafells Syssel opkommen Jordbrand. Den indkomne Sum udgjorde ialt 41,535 Rd. 77½ Sk. d. C., og det blev overladt til Rentekammeret at distribuere samme, men forelöbigen indbetaltes den, successive som den indkom, i den kgl. Kasse med den Bestemmelse, at deraf skulde svares 4 pCt. aarlig i Rente fra Indbetalingen indtil Udbetaling skete. Nöden paa de ödelagte Steder i Island var imidlertid saa stor, at man ikke troede at burde oppebie Udfaldet eller Ordningen af Collecten, og der anvistes derfor, under Navn af Forskud, flere Summer af Statskassen til Afhjælpning af den öieblikkelige Nöd. Sildigere skete dog ikke nogen almindelig Uddeling af Collectpengene, men enkelte Summer bleve i de nærmeste Aar efter Jordbranden anvendte til Hjælp for de Skadelidte, og en stor Deel af disse Summer bleve afholdte af Renterne af Collectpengene. Ikke mange Aar efter Jordbranden tilstodes derimod Tid efter anden af Collectpengene og deres Renter Laan og Præmier til islandske Kjöbmænd som Opmuntring til Landets Providering, Forskud til Indkjöb af Uldgarn paa Island, Understöttelse til de Be-

1857. boere, som havde lidt Skade ved Storm i Aaret 1799; end-
27. Mai. videre anvendtes ifölge specielle kgl. Resolutioner store Summer til den islandske Kystopmaaling, til en Expedition med Brigskibet Justitia under Krigen, og endelig have Colleetpengenes Renter i en Række af Aar, indtil den endelige Opgjörelse, som nedenfor vil blive omtalt, i 1844 fandt Sted, været bestemte til at anvendes til at dække Udgifterne ved Udarbeidelsen af et Kort over Island og til at pensionere de fra Kystopmaalingen efter dens Ophör afgaaede Arbeidere, idet det dog, hvad den sidstomhandlede Anvendelse angaaer, bemærkes, at skjöndt Collectpengene antages at indestaae i Statsgjældskassen og at forrentes deraf, ere dog alle siden 1816 til Udredelse af Collectens Renter bestemte Summer anviste af Finantskassen, som altsaa derfor havde Krav paa Erstatning.

I den Hensigt, at see Mellemværendet mellem Collectpengene og Statskassen ordnet, blev der i 1836 anstillet meget vidtlöftige Undersögelser af de vedkommende Collegier, og saavel i Statsgjældsdirectionen som i det kgl. Rentekammer bleve der forfattede Opgjörelser over, hvad der endnu maatte være tilbage af Collectpengene. Resultatet heraf var, at, efter Statsgjældsdirectionens Opgjörelse, udgjorde Colleetens Tilgodehavende i Kapital 13,378 Rd. 51 Sk. og i Renter til 31. Decbr. 1843 14,440 Rd. 65 Sk., men efter Rentekammerets Opgjörelse i Kapital 28,165 Rd. 24 Sk. og i Renter til samme Tid 29,914 Rd. 2 Sk., hvorhos Finantskassens Udlæg for Collecten siden Aaret 1816 efter sidstnævnte Opgjörelse belöb ialt 32,948 Rd. 75 Sk.

Differentsen mellem bemeldte Opgjörelser hidrörte fornemmeligen derfra, at Statsgjældsdirectionen formente, at nogle i Aarene 1785 til 1789 til Islands Providering, til Indkjöb af Kreaturer for de brandlidte Indvaanere i Island m. v., af Statskassen udbetalte Forskud burde refunderes samme af Collectpengenes Kapital og uden Hensyn til den i 1813 stedfundne Omskrivning, medens Rentekammeret var af modsat Anskuelse. Efterat Sagen derpaa var bleven taget under Overveielse af en Commission, bestaaende af Delegerede fra de deri interesserede Collegier, blev det paa en af Geheime-Stats- og Finantsminister, Grev A. W. Moltke derom allerund. nedlagt Forestilling ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844 bestemt, at den af det kgl. Rentekammer affattede Opgjörelse af Colleetpengenes Belöb skulde tages til Fölge, og at dette,

uanseet de i Aarene 1785 til 1789 gjorte Forskud, skulde bestemmes til 28,165 Rd. 24 Sk., samt at Finantskassens Krav paa Collectpengene siden Aaret 1816 skulde bortfalde, forsaavidt det ikke maatte kunne dækkes af det efter hiin Opgjörelse beregnede tilgodehavende Rentebelöb. Det bestemtes derhos i denne allerh. Resolution, at det Belöb af indtil 12000 Rd., som antages at ville medgaae til den islandske lærde Skoles Forflyttelse og Opförelse i Reykjavik, maatte udredes deels ved at realisere Meelbödernes i Statsgjældskassen indestaaende Kapital, 7500 Rd., deels af Collectpengene, hvoraf dernæst Resten skulde bevares som en til Islands Tarv bestemt og ved Renternes Accumulation voxende Kapital, der, istedetfor den forrige Benævnelse af islandske Collectpenge, skulde före Navn af „Understöttelsesfond for Island", og hvoraf Intet maatte anvendes uden iflge specielle kgl. Resolutioner.

1857. 27. Mai.

Allerede i Aaret 1845, da Althinget förste Gang var samlet, blev Sagen om Regnskabs Aflæggelse for Collectpengenes Anvendelse bragt paa Bane i Thinget, i hvilken Anledning der af den kgl. Commissarius blev meddeelt Thinget deels en Oversigt over Collectpengenes tidligere Anvendelse, deels Hovedindholdet af nysanförte kongel. Resolution af 25. Juli 1844. Althinget var imidlertid ikke tilfredsstillet ved disse Meddelelser, og navnligen synes den Omstændighed, at det ved allerh. Resol. af 28. Mai 1800 er bestemt, at Colleetpengenes Kapital, der efter det paa Althinget i Aaret 1798 publicerede Regnskab angaves til 37,957 Rd. 83 Sk. d. C. foruden en Rentebeholdning til Belöb 9,864 Rd. 67 Sk., hvilket tilsammen netop udgjör den i Thingets nærværende Petition omtalte Sum af 47,822 Rd. 54 Sk. d. C., ikke maatte angribes, men blot Renten anvendes i det deri angivne Öiemed, nemlig Kystopmaalingen ved Island, at have fremkaldt den Tro hos Thingets Medlemmer, at der tilkom Collecten en större Kapital end de ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844 bestemte 28,165 Rd. 24 Sk., ligesom man ogsaa har fundet det urigtigt og uforeneligt med det oprindelige Öiemed, at Renten er bleven anvendt til Kystopmaaling, Sökorts Udgivelse m. v., og endelig til Pensionering af de Mænd, der vare ansatte ved de nævnte Forretninger.

Det maa imidlertid herved bemærkes, at Resolutionen af 28. Mai 1800 ikke synes at have til Hensigt at give nogen almindelig Regel for Anvendelsen af Colleetpengenes Kapital eller Renter, hvorimod den maa antages alene at gaae

1857. 27. Mai. ud paa at bestemme, at vel disse sidste, men derimod ikke Kapitalen, maatte anvendes til Kystopmaalingen; men deraf fulgte ikke, at Kapitalen ikke skulde kunne anvendes til saadanne Öiemed, som vare ganske stemmende med den Hensigt, hvori Collecten var indsamlet, nemlig til Understöttelse af Nödlidende i Island, og netop i saadanne Öiemed ere betydelige Summer udgivne endnu efter Aaret 1800, hvoriblandt kun anföres, at Expeditionen af Brigskibet Justitia fra Throndhjem i Aaret 1808—9 alene medförte et Tab af 10,017 Rd.

Hvad Renternes Anvendelse angaaér, kan det vel ikke nægtes, at denne er skeet til Formaal, som stode langt fjernere fra Collectpengenes oprindelige Öiemed, og at disse store Rentekapitaler af over 80,000 Rd. muligen kunde have været anvendte paa anden Maade til större Nytte for Island, men paa den anden Side kan det ikke miskjendes, at man har anseet de nævnte Formaal som gavnlige for Island, og i ethvert Fald er Anvendelsen sanctioneret ved allerh. Resolutioner, som ikke kunne omstödes.

Da Sagen saaledes, efter forudgaaet nöiagtig Undersögelse og vidtlöftige Forhandlinger mellem de paagjældende Collegier, samt imellem de i den Anledning specielt tilkaldte Mænd, er bleven endelig afgjort, som det maa antages paa den for Island gunstigste Maade, skjönnes der ikke at være nogen Grund til nu paany at optage denne gamle og meget forviklede Sag, hvilket ei heller vilde give noget Udbytte, medens dens Forhandling paa Althinget uden Tvivl vilde fremkalde ubehagelige Debatter, og Thinget synes saameget mindre at kunne gjöre Krav paa at tage Sagen under Behandling, som den paagjældende allerh. Resolution, hvorved samme er endelig afgjort, er afgiven paa en Tid, da Althinget endnu ikke var traadt i Virksomhed.

For at imidlertid den kgl. Commissarius kan blive bekjendt med Sagens Stilling, og sat istand til at imödegaae de Bemærkninger og Paastande, som paa Thinget maatte fremkomme angaaende samme, turde det være hensigtsmæssigt, at der blev meddeelt ham Gjenparter deels af den Forestilling, der gik forud for den allerh. Resolution af 25. Juli 1844, med den dertil hörende Betænkning, deels af selve Resolutionen, for at denne kan blive afgivet til Thinget in extenso, eftersom det i Comiteebetænkningen er bemærket, at Udvalgets Medlemmer „hverken have seet bemeldte Resolution eller vide Noget om, at den skulde være kjendt i Island".

1857. 27. Mai.

For Tidsrummet fra 25. Juli 1844 til 31. Decbr. f. A. er en nöiagtig Opgjörelse over Understöttelsesfondens Indtægter og Udgifter bleven affattet i Ministeriet. Heraf fremgaaer det, at der foruden de ved oftnævnte allerh. Resolution af 25. Juli 1844 bevilgede 4500 Rd. af Fondens Midler til den lærde Skoles Flytning fra Bessastad til Reykjavík, hvorved Fonden blev reduceret til 23,665 Rd. 24 Sk., endvidere iflölge allerh. Resolution af 2. Mai 1845 er af samme Fond udbetalt til Skolebygningens Opförelse 11000 Rd. Iflölge allerh. Resolution af 16. Mai s. A. blev imidlertid det bemeldte Aar sammentraadte Althings Betænkning indhentet om, hvorvidt sidstnævnte Belöb maatte være at restituere Understöttelsesfonden ved Repartition paa Island, men Althinget kom eenstemmig til det Resultat, at der ikke var Anledning til for Tiden at foretage en saadan Repartition, og Thinget maa saaledes antages stiltiende at have samtykket i, at det nævnte Belöb er blevet anvendt til det anförte Öiemed.

Efter den Tid er Intet blevet udbetalt af Kapitalen, hvorimod der vel er disponeret over den störste Deel af Renten, saa godt som udelukkende til Afholdelse af Udgifterne ved islandske Landmænds Oplærelse her i Landet, naar blot undtages, at der i nogle Aar er ydet en herværende islandsk Kunstner en Understöttelse af 100 Rd. aarlig. Alle disse Udbetalinger ere foretagne hver Gang efter en derom erhvervet allerh. Resolution, overeensstemmende med Forskrifterne i den allerh. Resolution af 25. Juli 1844, og ved Siden heraf er Fondens Formue, som ved Udgangen af Aaret 1845 udgjorde 13,765 Rd. 83 Sk., den 31. Decbr. f. A. voxet op til 15,168 Rd. 69 Sk., hvoraf 14,265 Rd. 83 Sk. i rentebærende Obligationer og 902 Rd. 82 Sk. i Contanter, hvilke Effekter ere opbevarede hos Justitsministeriets Kasserer.

Efter Ministerens Skjön antages, at der ikke kan være Noget til Hinder for, at den ommeldte Opgjörelse gjennem den kgl. Commissarius meddeles Althinget, og derfor indstilles i Henhold til det Anförte:

at der i den Bekjendtgjörelse til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1855 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, som i sin Tid vil være at udfærdige, maa blive tilkjendegivet Althinget i Anledning af indbemeldte Petition, at, da Sagen angaaende Col-

1857. 27. Mai. lectpengene, som Thinget engang tidligere har havt Leilighed til at blive bekjendt med, har fundet sin endelige Afgjörelse ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844, hvorved deres Belöb til den Tid fastsattes til 28,165 Rd. 24 Sk., er der med Hensyn til Collectpengenes tidligere Anvendelse ikke fundet nogen Anledning til at meddele Althinget yderligere Forklaring end den, der allerede af den kgl. Commissarius er givet Thinget i Aaret 1845, men at man derimod ikke har troet at burde nægte Thinget Oplysning om, hvorledes den ved allerhöistbemeldte Resolution stiftede Understöttelsesfond og sammes Renter siden 25. Juli 1844 ere anvendte, til hvilken Ende der af den kgl. Commissarius vil blive Althinget tilstillet verificerede Afskrifter af meerbemeldte allerh. Resolution, saavel som af det over Fonden siden dens Oprettelse förte Regnskab, ledsaget med Opgivelse af den Maade, hvorpaa Kapitalen nu er sikkret, og hvor den er beroende.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857[1].

27. Mai. **Kongelig Resolution** angaaende **Udkast til en Communal-Anordning** for Island. Christiansborg Slot den 27. Mai 1857. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1857, Nr. 28. — I allerund. Forestilling fra Justitsministeren (Simony) af 22. Mai fremstilles Sagen med fölgende Bemærkninger:

[1]) I Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 57—58 (Bekjendtg. til Althinget 27. Mai 1857 II, 10) findes Meddelelse om denne Resolution. Sagen blev paany taget under Forhandling af Althinget i 1857 og en fornyet Petition indgiven. — Som Bilag til Forestillingen i denne Sag i Resolutions-Protokollen er vedheftet a) Althingets Petition om Sagen den 3. August 1855 i islandsk Original; — b) samme i dansk Oversættelse.

1857. 27. Mai.

I Overeensstemmelse med Resol. 9. Mai 1855 var Udkast til en Communal-Anordning for Island forelagt Althinget 1855, der har taget samme under Behandling paa lovbefalet Maade, og derefter afgivet Betænkning, hvoraf erfares, at Thinget ikke har tilraadet, at Udkastet skulde blive ophöiet til Lov, uden först efter at have modtaget flere meget betydelige Forandringer, der ere blevne vedtagne af Thinget og findes anförte i Betænkningen under 75 forskjellige Indstillingspunkter [1].

Ministeriet kan ikke Andet end finde det meget beklageligt, at den heromhandlede, med saamegen Omhyggelighed af Regjeringen forberedte Sag, har havt et saa uheldigt Udfald paa Althinget, hvilket uden Tvivl væsentligst maa tilskrives den Omstændighed, at der ikke ved sammes Behandling blev ydet Thinget tilstrækkelig Veiledning af den kongl. Commissarius, idet han ved förste Behandling var ved Sygdom forhindret fra at være tilstede, og ved Sagens endelige Behandling var endnu saa svag, at hans Foredrag, der iövrigt först fremkom henimod Slutningen af Debatten, som han selv har bemærket, ikke kunde ventes at faa nogen Indflydelse paa Afstemningen. Det er af Forhandlingerne klart, at der under Sagens Behandling paa Althinget har viist sig saa megen Usikkerhed og Tvivl, at hvis Commissarii grundige Foredrag var fremkommet under Sagens förste Behandling, vilde samme upaatvivlelig have medfört et ganske andet Resultat, især da Thinget ikke kunde Andet end indrömme, at Regjeringsudkastet var udarbeidet med Sagkundskab og Omhu. Efterat der derimod nu foreligger en Afstemning og en derpaa grundet Indstilling fra Althinget, om Sagens Ordning, vil det formentligen blive meget vanskeligt at bringe den tilbage i det rette Spor. Jeg kan nemlig ikke Andet end med den kgl. Commissarius være enig i, at Althingets Indstillinger i denne Sag i det Hele ere af en saadan Beskaffenhed, at de ikke egne sig til at tages til Fölge, og det forekommer mig, at den Ordning af Communalvæsenet i Island, som er foreslaaet af Althinget, i ingen Henseende er saa hensigtsmæssig som den af Regjeringen foreslaaede.

Ifölge Regjeringens Udkast skulde de communale Anliggender afgjöres af Repsforstanderskaber og Amtsraad med Recurs til Ministeriet, som ligeledes skulde afgjöre de Tvistigheder, som maatte opstaae mellem Repper eller Sysseler i

[1]) see Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1855, S. 878—900.

1857. forskjellige Amter. Regjeringen troede derimod ikke at burde
27. Mai. gaa ind paa et fra Althinget i Aaret 1853 indkommet Forslag, om at oprette Sysselraad som Melleminstants, og det af Grunde, som findes nærmere udviklede i Motiverne til det af Ministeriet udarbeidede Lovudkast, og i det Væsentlige gik ud paa, at Sysselerne ikke have nogen fælles oeconomisk Interesse, at den af Althinget foreslaaede Ordning vilde gjöre Forholdet unödvendig compliceret og byrdefuldt, og at de forholdsvis ikke mange Forretninger, som kunde tilfalde Sysselraadene, ligesaa bekvemt kunde henlægges deels til Repsforstanderskaberne, deels til Amtsraadene.

Althinget har imidlertid fremdeles med megen Styrke insisteret paa Sysselraadenes Oprettelse, men det har derhos dog tillige maattet erkjende, at Amtsraadene alligevel ikke kunne undværes. Efter Althingets Forslag skulde der oprettes fölgende communale Autoriteter i Island:

1. Repsforstanderskaber,
2. Sysselraad,
3. Amtsraad,
4. Et Slags Althingsraad eller en Comitee, bestaaende af 7 af Althinget af dets egen Midte valgte Medlemmer.

Sysselraadet skulde efter Althingets Forslag bestaae af Sysselmanden, som selvvalgt, og af ikke færre end 4 og i Almindelighed ikke flere end 8 af Repsforstanderne i deres egen Midte valgte Medlemmer. Det skulde samles til et ordinairt Möde engang om Aaret, medmindre Sysselmanden som Formand eller Medlemmernes Majoritet maatte finde det nödvendigt at sammenkalde det oftere, og dets Hverv skulde bestaae i:

at revidere alle Repsforstanderskabernes Regnskaber og decidere samme og före Tilsyn med, at Reppernes Midler blive hensigtsmæssigen anvendte og forrentede; — at afgjöre de i Lovudkastets §§ 8, 9, 14 og 16 ommeldte Spörgsmaal, betræffende Gyldigheden af de til Repsforstanderskaberne skete Valg, Tilstrækkeligheden af de af de valgte Repsforstandere anförte Grunde m. v. — hvilke Spörgsmaal efter Ministeriets Udkast vare henlagte til Amtsraadets Afgjörelse — saavelsom alle mellem Sysselets enkelte Repper opkommende Uenigheder angaaende Fattiges Forsörgelse eller andre communale Anliggender, og i det Hele taget varetage de samme Functioner, forsaavidt hele Sysselet angaaer, som der paahvile hvert enkelt Repsforstanderskab med Hensyn til de respective Repper; —

at drage Omsorg for Sysselets Hovedveie, Thinghuse, Færger, Broer, Landingssteder og almindelige Faarefolder, samt endelig — at forfatte et aarligt Overslag over de Omkostninger, som disse almindelige Arbeider i Sysselet vilde fordre i Aarets Löb, og ligne samme paa de enkelte Reppe.

1857. 27. Mai.

Som en Fölge af den Bemyndigelse, der saaledes skulde tillægges Sysselraadene, skulde Amtsraadenes Virkekreds betydelig indskrænkes, og navnlig kun omfatte de Sager, der angaae Amterne som Communer, nemlig de i Lovudkastets § 27 Litr. a til d nævnte Anliggender, ɔ: Ligningen til Amtsrepartitionsfonden og Tilsyn med offentlige Midler, dog at Amtsraadet i Sönderamtet tillige skulde overtage Ligningen af Althingsskatten for hele Landet.

I Amtsraadenes Sammensætning og Valget til samme skulde der endelig foregaae en væsentlig Forandring, idet disse, der efter Udkastet skulde bestaae af Amtmanden, som Formand, af Biskoppen eller en af Amtets Provster, samt 5 andre af Amtets Beboere valgte Medlemmer, efter Althingets Forslag kun skulde bestaae af 5 Medlemmer, nemlig, foruden Amtmanden og Provsten, af 3 af Althinget valgte Medlemmer.

Hvad nu Sysselraadene angaaer, da er der, som Grund til sammes Oprettelse, for det Förste anfört Sysselernes store Udstrækning og Besværligheden af at besöge Amtsraadsmöderne. Dette Argument vilde nu vistnok have megen Betydning, dersom Sysselraadene havde kunnet træde ganske istedetfor Amtsraadene, men naar Amtsraadene dog ikke kunne undværes, taber Argumentet den væsentlige Deel af sin Vægt; thi vel er det saa, at Amtsraadene efter Althingets Forslag vilde faa færre Forretninger og deres Möder saaledes blive, om ikke færre, saa dog kortere, men Hovedvanskeligheden ligger i de lange Reiser til Möderne, der ordentligviis kun skulde holdes eengang om Aaret, og denne vil ikke fjernes ved Althingets Forslag.

Det er dernæst af Althinget bemærket, at Sysselraadenes Medlemmer ville være langt bedre bekjendte med Forholdene i de enkelte Repper i Sysselet end Amtsraaderne, hvisaarsag de vilde være langt bedre istand til at have Overopsyn med de enkelte Reppers Anliggender; men skjöndt dette vel kan have sin Rimelighed, turde paa den anden Side dette Hensyn opveies derved, at i saadanne engere Raad eller Forsamlinger ville smaalige og personlige Hensyn meget lettere kunne faa Overvægten end i Amtsraadet, hvor det maa antages, at

1857. Sagerne mere ville blive afgjorte efter almindelige Prin-
27. Mai. ciper.

Fremdeles har man lagt stor Vægt paa, at der allerede nu finder et Slags Sysselmöder Sted påa flere Steder i Island, idet nogle af Sysselets fornuftigste og mest indsigtsfulde af dets egne Indbyggere dertil valgte Mænd hvert Aar afholde et og undertiden flere Möder, for at raadföre sig med hinanden om adskillige, hele Sysselet vedkommende Sager, og især saadanne, der angaae Forbedring af de landoeconomiske Forhold; men da disse saakaldte Sysselcomiteers Möder ikke ere communale, kunne de ikke komme ind under Sysselraadenes Virkekreds, selv om saadanne bleve oprettede.

Naar det endelig er anfört som et Fortrin ved Sysselraadene, at Valgene til samme ville være meget ukunstlede, da det kunde overdrages til Repsforstanderskaberne, af deres egen Midte at udvælge Sysselraadene, da er dette vel sandt, men naar det i Forbindelse hermed er foreslaaet, at hvis der ere flere end 8 Repper i Sysselet (og der gives Sysseler, som have indtil 14 Repper), skal Sysselraadet afgjöre, hvorvidt et större Antal Repper, og i saa Fald hvilke, der aarlig skulle have en Repræsentant i Sysselraadet, og at de Repper, som saaledes ikke erholde nogen Repræsentant, skulde have Ret til at sende en Fuldmægtig eller Talsmand til Sysselraadet for at varetage dets Sag, uden at denne har Stemmeret, saa er dette en saa mangelfuld Repræsentationsmaade, at den formentlig maa ansees for aldeles forkastelig, især naar der tages Hensyn til, at den ikke repræsenterede Rep, der maatte ansee sig forurettet ved Sysselraadets Kjendelser eller Beslutninger, efter Althingets Forslag ikke har nogen Adgang til at faa den af Sysselraadet tagne Bestemmelse forandret. Herpaa kan der ikke heller raades Bod ved at sammenlægge 2 mindre Repper, saaledes, at de kun fik 1 Repræsentant i Sysselraadet, thi da hver af disse udgjör en Commune for sig med sin egen Kasse, eget Fattig- og Skolevæsen m. v., vilde der let kunne opstaae Collisioner mellem disse 2 Repper indbyrdes, — og heller ikke ved, som af den kgl. Commissarius bemærket, at dele Sysselet i saamange Valgkredse, som der skal vælges Repræsentanter til Sysselraadet, thi derved vilde dog altid de mindre Repper blive tilsidesatte. Skulde Sysselraad oprettes, da maatte det derfor vistnok ansees for uundgaaeligt nödvendigt, at enhver Rep erholder en Repræsentant i Sysselraadet. Vel kunde det maaskee synes unaturligt, at de Medlemmer, der repræsentere

de mindre Repper, skulle kunne faa den samme Indflydelse paa de större Reppers Anliggender, som disse Reppers egne Repræsentanter, men Principet i Lovudkastet og i Althingets eget Forslag er dog unægtelig det, at ethvert Repsforstanderskab i Almindelighed skal kunne vælge til den overordnede Communalbestyrelse, og der gjöres kun en lidet naturlig Undtagelse herfra efter Althingets Indstilling, naar der er et stort Antal Repper i Sysselet. Det er vel en Ulempe, at et Sysselraad herefter kan komme til at bestaae af et saa stort Antal Medlemmer som indtil 14, hvilket ingenlunde vil komme til at staae i noget passende Forhold til Omfanget af den Sysselraadet anviste Virkekreds, men denne Ulempe er dog mindre end den föromtalte, naar enkelte Repper ganske mangle al Repræsentation.

1857. 27. Mai.

En anden endnu större Mislighed ved Althingets förommeldte Forslag er dernæst den, at Sysselraadet skulde tillægges Myndighed til at afgjöre i sidste Instants alle Sager, som vedkomme enkelte Personer eller Repper i Sysselet, og ligeledes Tvistigheder mellem flere Repper i samme Syssel. Den kgl. Commissarius har med Hensyn til dette Punkt bemærket, at han maa ansee det for i höi Grad betænkeligt, at Sysselraadene erholde en saa stor og næsten ubegrændset Myndighed, som Thinget har foreslaaet, og at de — hvad der endnu turde frembyde större Betænkelighed — ganske unddrages fra den Control, som Overövrighederne hidtil have udövet med Hensyn til de communale Sager, der a prima instantia have været afgjorte ved Sysselmændenes Resolutioner; thi deels vil efter hans Formening Sysselraadene ikke kunne undvære en saadan Control, deels vilde Indbyggerne, der nu hyppigst paaanke saadanne Sager til Amtsövrighederne, blive misfornöiede, hvis de bleve berövede de hidtil vante Retsmidler til at indskyde saadanne Sagers Afgjörelse til en höiere Autoritet. Til hvad Commissarius saaledes har bemærket ved denne Deel af Althingets Indstilling maa der endnu tilföies, at da de samme Spörgsmaal kunde blive afgjorte paa forskjellig Maade i de forskjellige Sysselraad, vil dette let give Anledning til en Misfornöielse, som det ikke vil være muligt at fjerne, fordi der ikke er indrömmet Vedkommende Adgang til at faa Sagen indbragt for en höiere Autoritet. Derimod ville disse Sager, hvis de bleve indbragte for Amtsraadet, idetmindste for hvert Amts Vedkommende, blive afgjorte efter de samme Principer, hvorved der vilde danne sig en vigtig Praxis, der desuden stötter sig til den hidtil fulgte Afgjörelsesmaade.

1857.
27. Mai.

Ligesom nu Ministeriet ifölge det Foranförte ingenlunde kan tillægge de af Althinget for Nödvendigheden eller Hensigtsmæssigheden af de foreslaaede Sysselforstanderskaber anförte Grunde afgjörende Vægt, saaledes maa Ministeriet være af den allerund. Formening, at Althingets Forslag, forsaavidt det angaaer den Maade, hvorpaa disse Forstanderskaber skulde dannes, og den Myndighed, der skulde tillægges dem til at afgjöre en Mængde Sager i sidste Instants, under ingen Omstændigheder egner sig til at tages til Fölge. Den kgl. Commissarius har ogsaa, ved at indsende Althingets Betænkning i denne Sag, erklæret, at han ved fortsat Overtænkning er kommen til den Overbeviisning, at saadanne Sysselraad aldeles ikke bör oprettes, idet Sysselerne ikke udgjöre nogen Commune for sig, ikke have nogen fælles Kasse og heller ikke nogen fælles Forretninger, der ikke bekvemmere kunne henlægges enten under Repsforstanderskaberne eller under Amtsraadene, maaskee alene med Undtagelse af det almindelige Veivæsen i Sysselerne, hvorom der dog ikke nu kan blive Spörgsmaal, efter den Ordning af Veivæsenet i Island, som er foreslaaet i det Udkast til en Veiforordning for Island, som af Ministeriet er udarbeidet til Forelæggelse for Althinget, og som vil blive Deres Majestæt foredraget ved en anden allerunderd. Forestilling af Dags Dato.

Med Hensyn til Amtsraadene er den Indvending fremsat af Althinget, at den i Regjeringsudkastet bestemte Valgmaade, hvorefter Valgene til Amtsraadet skulde foretages af Repsforstanderskabernes Medlemmer blandt de Valgbare i Amtet, er for meget compliceret. Regjeringen var ogsaa selv ved Udkastets Affattelse opmærksom paa dette Punkt, men hvordan man end ordner disse Valg, ville de i et saa vidt udstrakt og tyndt befolket Land som Island blive meget byrdefulde, naar Folket skal have nogen virkelig Deeltagelse deri. Der var derfor ogsaa i Motiverne til de paagjældende §§ i Lovudkastet omhandlet flere Maader, hvorpaa Valgene kunne iværksættes, men man foretrak den i Lovudkastet optagne, skjöndt den medförer noget Besvær for Valgbestyrelserne, deels fordi den er den mest directe, deels fordi der med samme ikke for Vælgerne er forbunden Udgifter, Uleilighed eller nogen væsentlig Tidsspilde, da Valgene skulle foregaae paa Mandtalsthingene. Althinget foretrak derimod, at lade Thinget selv vælge Medlemmerne af Amtsraadene, og det kan ikke nægtes, at denne Valgmaade er saa simpel og let som muligt, men ikke at tale

om det Mislige og aldeles Utilraadelige i, at der derved vilde blive indrömmet Althinget en ikke uvæsentlig Indflydelse paa Landets Administration, maa det vistnok paa den anden Side erkjendes, at den er aldeles principstridig, da Amtets Beboere derved ville blive berövede den Indflydelse paa Bestyrelsen af Amtets communale Anliggender, som kan udöves gjennem deres Valgret, og som det netop ved Oprettelsen af Amtsraad er Öiemedet at give dem. Hertil kommer desuden, at da det neppe kan antages, at andre af Althingsmændene end Repræsentanterne for de enkelte Sysseler i hvert Amt have det fornödne personlige Kjendskab til hvert Amts Beboere, vil det egentlig blive disse, der komme til at vælge Medlemmer til Amtsraadene, og Althingets övrige Medlemmer maae i denne Henseende i Almindelighed gaae efter deres Anviisning, naar ikke Althingsmændene maatte vælge den Vei at stemme udelukkende paa hverandre indbyrdes. Man vilde endelig efter denne Valgmaade let komme i Forlegenhed, naar Vedkommende ikke kunne modtage Valget, da Althinget kun samles hvert andet Aar.

1857.
27. Mai.

Med Hensyn til Amtsraadenes Virkekreds maa det bemærkes, at, naar samme blev indskrænket paa den Maade, som Althinget har foreslaaet, da vilde dette upaatvivlelig medföre, at Interessen for Amtsraadene ganske vilde tabe sig, og det vilde formentlig blive meget vanskeligere at faa Nogen til at deeltage deri uden Vederlag, end dette vilde være, naar Amtsraadene fik den dem i Regjeringens Udkast tiltænkte Virkekreds.

Forsaavidt Althinget endelig har foreslaaet, at den sidste Afgjörelse af de Controverser, der maatte opstaae imellem to eller flere Sysselraad angaaende nogetsomhelst communalt Anliggende, skulde henlægges under en af 7 Medlemmer af Althinget bestaaende Comitee, der skulde være samlet i 3 Uger efter Althingets Slutning, istedetfor at hine Controverser efter Regjeringens Udkast skulde afgjöres af Amtsraadet med Recurs til Ministeriet, forsaavidt Tvisten fandt Sted mellem tvende Repper eller Sysseler i samme Amt, men ellers af Ministeriet, da maa dette Forslag, som ogsaa af den kgl. Commissarius bemærket, ansees for aldeles forkasteligt. Det er nemlig af sig selv indlysende, at det maa före til utaalelige praktiske Vanskeligheder og til en overordentlig Langsomhed, at henlægge Afgjörelsen af disse hyppigt forefaldende og ofte

1857. meget indviklede communale Tvistigheder under en Comitee
27. Mai. af Althings-Medlemmer, som kommer sammen hvert andet Aar, og da ikkun skal være samlet i 3 Uger, hvilken Tid i og for sig neppe vil blive tilstrækkelig til Afgjörelsen af alle de fra hele Landet indkomne, i 2 Aar opsamlede Sager, ikke at tale om, at de Sager, der ei ere tilstrækkelig oplyste, ikke ville kunne afgjöres i det Möde, da de först fremkomme, men maa udsættes endnu 2 Aar til. Men selv afseet herfra, kan der ikke være Spörgsmaal om, at Regjeringen skulde give Slip paa al Medvirkning ved de communale Sagers Afgjörelse i de höiere Instantser i Island, fremfor paa andre Steder i Riget, hvor Forholdene ere langt mere udviklede. Althinget har vel i saa Henseende henviist til, at nogle af de kongevalgte Althingsmænd ville blive fortrinsviis valgte i Althingsraadet, men herfor haves der slet ingen Garanti, tvertimod kunde det meget let hænde, at dette Raad kom til at bestaae udelukkende af Præster og Bönder; men selv om nogle af de kongevalgte Althingsmænd kom med deri, vilde dette ikke være tilstrækkeligt, thi deels var det ikke givet, at disse Mænd ere sagkyndige, da der ikke ved deres Udnævnelse kan tages Hensyn til deres Indsigt i den heromhandlede Branche, deels möde de i al Fald ikke paa Regjeringens Vegne.

Skulde imidlertid Althingets Medvirkning overhovedet benyttes ved Afgjörelsen af de communale Anliggender, turde der være en anden Ordning af Sagen, der er langt at foretrække, nemlig Oprettelsen af et Stiftsraad, hvori alle communale Sager for hele Landet kunde blive behandlede og afgjorte. Dette Raad burde bestaae af Stiftamtmanden og Amtmændene samt Biskoppen i Island, som faste Medlemmer, og derhos af 2 af Althinget af dets egen Midte valgte Medlemmer for hvert Amt, hvorefter da de specielle Amtsraad maatte bortfalde, men de Sager, som vedkom hvert Amt især, t. Ex. Ligningen til Amtsrepartitionsfonden, Anvendelsen af Amtets offentlige Midler, kunne behandles sectionsviis af vedkommende Amtmand og Amtets 2 Repræsentanter, og derefter foretages i et Plenarmöde. Da denne hele Landet omfattende Autoritet ogsaa vilde kunne afgjöre de imellem 2 Distrikter i forskjellige Amter opkomne Tvistigheder, vilde saagodtsom alle communale Anliggender her kunne afgjöres i sidste Instants, og Recurs til Ministeriet kun være nödvendig med Hensyn til enkelte særdeles vigtige Sager, jevnf. Anordn. angaaende Reykjavik Kjöbstads oeconomiske

Bestyrelse af 27. Novbr. 1846 § 24. Denne Forsamling har ogsaa det Fortrin, at Valgene til samme ere yderst simple, og at alle Sager fra de forskjellige Amter i Landet kunne blive afgjorte efter de samme Principer, hvilket ikke i samme Grad kan blive Tilfældet i de forskjellige Amtsraad. 1857. 27. Mai.

Men ligesom jeg af de ovenfor anförte Grunde ikke kunde tilraade Deres Majestæt Oprettelsen af et paa denne Maade sammensat Stiftsraad, saaledes er der heller ikke nogen Sandsynlighed for, at et saadant, der iövrigt allerede var paapeget i Motiverne til Regjeringens Udkast, men som ikke er bleven omtalt paa Althinget, vilde vinde dettes Bifald, deels fordi det vil blive udrustet med et temmelig stærkt Regjeringselement, deels fordi det vil blive noget bekosteligt, naar det skal afholdes hvert Aar og Medlemmerne tillægges Diæter og Godtgjörelser for Reiseudgifter, hvilket vistnok vil blive uundgaaelig nödvendigt.

Spörges der da endelig, hvad der nu bör foretages med den heromhandlede Sag, da har Commissarius bemærket, at han vel ikke seer sig istand til at anbefale, at nogen af Thingets Indstillinger tages til Fölge, men at han paa den anden Side dog maa være af den Formening, at endeel af de Udsættelser, som Thinget har gjort ved Regjeringens Udkast, ikke er uden Betydning, og at han derfor ikke tör tilraade, at bemeldte Udkast ophöies til Lov i den Skikkelse, hvori det blev forelagt, hvorhos han har tilföiet, at hvis Sagen skal gjennemföres med Held, maatte den formentligen först undergives en længere fortsat Dröftelse. Jeg kan nu vel ikke indrömme, at der kan tillægges de paa Althinget fremkomne Indvendinger imod Lovudkastet nogen synderlig Vægt, i alt Fald med Undtagelse af dem, som hentes fra Besværligheden af Amtsraadsmöderne og fra den noget indviklede Valgmaade til disse Raad, hvilke Punkter formentlig tilstrækkelig ere blevne omhandlede i det Ovenanförte, men jeg maa dog med den kgl. Commissarius være enig i, at det vilde være meget betænkeligt, at paanöde Indbyggerne i Island en Communallov, som de bestemt have erklæret dem imod, ligesom dette formentlig desuden vilde være uden Nytte, eftersom Bönderne i Almindelighed vilde undlade at vælge til Amtsraadene og i alt Fald undslaae sig for at modtage Valg til disse. Da der nu heller ikke i Althingets Betænkning eller de stedfundne Forhandlinger findes Forslag til saadanne Forandringer i Loven, eller endog blot Antydninger til disse, som, idet Regjeringen

1857. kunde tiltræde dem, med Sikkerhed kunde ventes at berede
27. Mai. Loven god Modtagelse af Befolkningen, skulde jeg holde for, at der ere overveiende Grunde til at stille Sagen i Bero indtil videre, og det saa meget mere, som den, efter min Formening, ingenlunde er særdeles paatrængende, eftersom Communalvæsenet i Island, navnlig dets vigtigste Branche, Fattigvæsenet, saavidt jeg har kunnet erfare, er i en ret god Orden, ligesom ogsaa Forhandlingerne paa Althinget i Aaret 1855 synes at vidne om, at den af Althinget i 1853 omtalte Trang til nye communale Institutioner i Island neppe er tilstede, idetmindste ikke i den Grad, at man vil gjöre store Opoffrelser for at komme i Besiddelse deraf.

Imidlertid bör Sagens fremtidige Ordning vistnok ikke opgives, og der kunde derfor være Spörgsmaal, om samme ikke burde forberedes ved Nedsættelse af en Commission i Island. Denne vilde imidlertid blive temmelig bekostelig, naar, hvad jeg anseer for nödvendigt, Amtmændene og 1 à 2 Althingsmænd for hvert Amt skulde deeltage deri, og man bör derfor maaskee rettest indskrænke sig til forelöbigen at indhente samtlige Amtmænds Betænkninger over Sagen, idet man deels yttrer, at Regjeringen vel ikke ubetinget vil erklære sig imod Indförelsen af Sysselraad, men at disse da i ethvert Fald maatte ordnes i Overeensstemmelse med hvad der ovenfor af Ministeriet er udtalt saavel om deres Sammensætning som Grændserne for deres Virksomhed og den Control, de maatte være undergivne, deels henleder Opmærksomheden paa Oprettelsen af et Stiftsraad, der foruden Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen, som faste Medlemmer, skulde bestaae af 2 for hvert Amt valgte Medlemmer. Senere vilde det kunne tages under Overveielse, om der maatte være Anledning til at nedsætte en Commission til Sagens endelige Behandling, hvilket allerede kunde antydes i Skrivelserne til Amtmændene, for derved at fremkalde en Yttring ogsaa angaaende dette Punkt.

Saaledes indstiller Ministeren:

»at det i Bekjendtgjörelsen til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1855 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, allern. maa tilkjendegives Thinget, at de i Thingets allerund. Betænkning over det samme forelagte Udkast til en Communalordning for Island

foreslaaede Forandringer i flere væsentlige Punkter ere af en saadan Beskaffenhed, at samme ikke kunne tages til Fölge, men at Deres Majestæt paa den anden Side har fundet Betænkelighed ved at lade det nævnte Udkast uforandret emanere som Lov, og at det derfor vil blive taget under nærmere Overveielse, hvilke Skridt der kunne være at foretage til Sagens videre hensigtsmæssige Fremme».[1] 1857. 27. Mai.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1857[2].

Reskript ang. Offentliggjörelsen af **Statsbudget for Finantsaaret** 1. April 1857 til 31. Marts 1858. Khavn den 27. Mai 1858. — Budgettet, der er vedföiet dette Reskript, er ledsaget af detaillerede Indtægts- og Udgiftsbilag, og udgjör 133 Sider i 4to, trykt i det Schultziske Officin. — Budgettet trykt i Depart. Tid. 1857, S. 628—631, og i Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v., Danmark vedkommende, 1857, S. 196—201, med Anmærkn. — Med Hensyn til Island findes i dette Budget kun anfört paa Indtægtssiden under »andet Afsnit. Kongerigets særlige Indtægter og Udgifter»: . . . »3. Islandske og Færöeske Intrader 40,800 Rd.» 27. Mai.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. en paatænkt **engelsk Entreprise** til at **kjöbe Lax** og **tilberede samme paa Island.** Khavn den 28. Mai 1857. — Afskrift efter Originalen, men ikke indfört i Brevbogen. 28. Mai.

Som det af hoslagte Gjenpart af en gjennem Udenrigsministeriet hertil indsendt Extract af en Skrivelse

[1]) Bekjendtg. til Althinget 27. Mai 1857, I. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 55.

[2]) Som Bilag er indheftet i Forestillings-Protokollen Petitionen fra Althinget 8. August 1855: Originalen paa Islandsk.

1857. 27. Mai. fra den danske Generalconsul i Leith behagelig vil erfares, har denne udbedt sig nærmere Instructioner meddeelt angaaende det Svar, han paa Regjeringens Vegne vil have at afgive paa en Forespörgsel fra et engelsk Handelshus om, hvorvidt det maatte tillades samme, at sende Skibe til Island for der at indkjöbe Lax og tilberede samme paa Landets Kyster i særlige i denne Hensigt paa leiet eller kjöbt Grund opförte temporaire Etablissementer.

Forinden imidlertid Videre foretages i denne Sag, skulde man tjenstl. udbede sig Hr. Stiftamtmandens Yttringer over samme behagelig meddelte snarest muligt. — Justitsministeriet den 28. Mai 1857.

1. Juni. **Kongelig Resolution ang. Forslag om Althingets Medvirkning ved Fastsættelsen af Islands Budget.** Frederiksborg den 1. Juni 1857. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1857, Nr. 31. Justitsministeriets Skrivelse 30. Mai[1] til den kgl. Commissarius ved Althinget,

[1]) Som Eiendommeligheder ved Udstedelsen bemærker man, at Skrivelsen til Commissarius, hvorved Forestillingen oversendes, er af 30. Mai, uagtet den kongel. Resolution (som iövrigt ikke er parapheret) först er dateret 1. Juni; ligeledes, at Forestillingen er underskreven, foruden af Justitsministeren, af Chefen for Justitsministeriets Udskrivnings-Contoir (Hvass), men ikke af Chefen for det islandske Departements Contoir. — Den omtalte Skrivelse til den kongel. Commissarius angaaende Forelæggelsen af denne Sag er iövrigt saaledes lydende (Isl. Copieb. 1857, Nr. 257 [ikke indfört]; Islandsk i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 185):

»Paa Justitsministeriets derom nedlagte allerunderd. Forestilling af 27. i d. M. har det behaget Hans Majestæt Kongen allern. at bifalde, deels at Althinget gjennem den kongel. Commissarius maa blive opfordret til at tage under Overveielse og afgive Betænkning over, hvorledes der forelöbigen, indtil Islands finantsielle Forhold kan blive nærmere ordnet, kunde gives Althinget Leilighed til

Amtmand Melsted, hvorved Sagen oversendes til Efterretning og videre Foranstaltning. Althingets Forhandlinger om Sagen see Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, 77—78, 566—616, 617—643, 901—908; jevnf. Þjóðólf. IX, 117—118; Norðri V, 57—59; Ný Fèlagsr. XVIII, 98. — Justitsministeren (Simony) bemærker i Forestilling 27. Mai, at det allerede tidligere har været paatænkt, at tillægge Althinget en passende Medvirkning ved Behandlingen af det islandske Budget. Dette var navnligen tilsigtet ved det den i Reykjavík i Aaret 1851 afholdte Forsamling (= þjóðfundur) forelagte Udkast til Lov om Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget. 1857. 1. Juni.

I bemeldte Udkast var det foreslaaet, at ordne Forholdet paa den Maade, at der blev skjelnet imellem de Udgifter, som af Island skulde udredes som Bidrag til de almindelige Statsfornödenheder, og de Udgifter, som specielt vedkom Island, ligesom der med Hensyn hertil var optaget den Bestemmelse, at endeel af de islandske Indtægter, navnligen de indirecte Afgifter, skulde anvendes til Bestridelse af de förstnævnte Udgifter og som Fölge heraf undtages fra Althingets Raadighed, medens derimod de directe Afgifter, med Undtagelse af Rangskatten, skulde indflyde i en særlig Landskasse og höre under Althingets Omraade. — Men denne Ordning mödte en afgjort Modstand hos de islandske Repræsentanter, og det islandske Budget har som Fölge heraf hidtil udelukkende været behandlet af Rigsdagen.

Imidlertid har Rigsdagen gjentagne Gange udtalt sin Beklagelse over, at den ved Behandlingen af det islandske Bud-

---

at yttre sig over det islandske Budget, enten paa den Maade, at det blev underkastet en udtömmende Behandling af Althinget en Gang for alle, eller derved, at det blev regelmæssig, med visse tilbagevendende Mellemrum, forelagt Althinget, deels at Althingets Betænkning ligeledes maatte indhentes angaaende Spörgsmaalet om Islands Deeltagelse i Udskrivning til Flaaden, samt eventualiter om, hvorledes en saadan Foranstaltning maatte være at iværksætte.

Denne allerh. Resolution undlader jeg ikke at meddele Hr. Amtmanden til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning i Overeensstemmelse hermed, idet jeg hoslagt fremsender en Gjenpart af ovenmeldte allerund. Forestilling til behagelig Afbenyttelse.»

1857. 1. Juni. get savnede det fornödne Kjendskab til de lokale Forhold paa Island, og dette har fremkaldt Önsket om, at der maatte blive tillagt Althinget en större Indflydelse paa det nævnte Forhold. Iværksættelsen heraf er imidlertid forbunden med en ikke ringe Vanskelighed. Det islandske Budget udviser nemlig for Tiden en ikke ganske ubetydelig Underbalance, der dækkes ved Tilskud af Statskassen, og hvortil der altsaa udfordres Rigsdagens Samtykke. Men ligesom det nu ikke vil kunne ventes, at Althinget, naar samme overtog det Rigsdagen hidtil tilkommende Hverv med Hensyn til det islandske Budget, vilde idetmindste i den nærmeste Fremtid kunne give Afkald paa den Hjælp, som nu ydes af Statskassen til Afholdelsen af Omkostningerne ved Landets Administration, saaledes vilde det paa den anden Side ei kunne ventes, at Kongeriget vilde paatage sig en ubegrændset Forpligtelse til for Fremtiden at tilskyde det Manglende, efter at det var lagt i Althingets Haand at bestemme Udgifternes Störrelse.

Som en Maade, hvorpaa dette Forhold kunde ordnes, var der i den af Finantsudvalget afgivne Betænkning over Forslag til Finantslov for 1856—57 henpeget paa, at Behandlingen af det islandske Budget for Fremtiden kunde overdrages Althinget, imod at Rigsdagen for et vist Aaremaal bevilgede et bestemt aarligt Tilskud til Island, hvorhos det dog ved Siden heraf blev udtalt, at der da vel paa den anden Side ogsaa maatte paalægges Island en noget större Deeltagelse i de almindelige Byrder, som t. Ex. at levere Mandskab til Udskrivning til Flaaden.

Medens Regjeringen nu maa ansee det for ugjörligt, at fremkomme med et Forslag til en definitiv Ordning af Islands finantsielle Forhold, saalænge Spörgsmaalet om Islands fremtidige forfatningsmæssige Stilling ikke har fundet sin Afgjörelse, maa man dog paa den anden Side erkjende Önskeligheden af, at Althingets Sagkundskab maatte kunne benyttes ved Behandlingen af det islandske Budget. Dette vilde formentligen forelöbigen kunne skee enten paa den Maade, at det islandske Budget blev underkastet en udtömmende Behandling af Althinget engang for alle, hvorved Thinget da fik Leilighed til at yttre sig saavel over Posteringsmaaden, som over de specielle Poster i Budgettet, eller derved, at Budgettet blev regelmæssig med visse tilbagevendende Mellemrum forelagt Althinget, hvorved Thinget vilde erholde en lignende Medvirkning ved dette Budgets Behandling, som Colonialraadet i

Vestindien nu har med Hensyn til det vestindiske Budget, idet der dog vil være at tage Hensyn til, deels at Althinget kun samles hvert andet Aar, deels at Islands fjerne Afstand kan lægge Hindringer i Veien for, at det islandske Budget, hvis det blev gjort til en almindelig Regel, at samme skulde forelægges for Althinget hver Gang det samledes, muligen ikke altid kunde være her tilstede paa den Tid, Rigsdagen samles. 1857. 1. Juni.

I Henhold hertil formenes, at der kunde være Anledning til nu at indhente Althingets Betænkning om, hvorvidt det maatte ansees tilraadeligt, forelöbigen at ordne Sagen paa en af de her antydede Maader.

Med Hensyn til det andet i Finantsudvalgets Betænkning omhandlede Punkt, nemlig Udskrivning af Mandskab fra Island til Flaaden, da havde Ministeren allerede under Forhandlingerne i Folkethinget gjort opmærksom paa, at de lokale Forhold paa Island vilde lægge betydelige Hindringer i Veien for denne Foranstaltning, samt at det, selv om det maatte kunne lykkes at organisere Udskrivningen i Landet selv, navnligen vilde medföre en ikke ubetydelig Udgift, at före de Udskrevne til Danmark, men at denne Udgift dog vilde betydelig formindskes, hvis en regelmæssig Dampskibsfart paa Island kom i Gang, hvorhos det paa den anden Side maatte indrömmes, at Iværksættelsen af den omhandlede Foranstaltning kunde medföre et Gode for den islandske Befolkning, idet en Deel af samme derved vilde bringes i nærmere Beröring med den övrige Verden.

Senere havde Justitsministeriet om Sagen indledet Brevvexling med Amtmændene i Island, hvorefter Betænkninger ere indkomne fra Amtmændene i Sönderamtet og i Nord- og Österamtet, men derimod ikke fra Amtmanden i Vesteramtet. Begge de förstnævnte Embedsmænd have vel erkjendt den Nytte, som Udskrivningen vilde kunne medföre for Islændernes Uddannelse, men dog derhos yttret den Formening, at de Fordele, som ved den nævnte Foranstaltning kunde ventes, neppe vilde staae i Forhold til de Vanskeligheder og Bekostninger, som dermed ere forbundne.

Man er saaledes enig om, at der i Island, hvor Befolkningen er saa ringe og Arbeidskræfterne faa, kun vilde kunne være Tale om en Udskrivning efter en meget ringe Maalestok, og at samme i alt Fald ikke burde ansættes til mere end 1 pro mille eller ialt ca. 60 Mand aarlig. Naar nu, for at opnaae et saa ringe Resultat, alt Mandskab i Udskrivningsalderen

1857. 1. Juni. (der af Stiftamtmand Trampe er foreslaaet at skulle bestemmes til fra 19 til 21 Aar, og af Amtmanden i Nord- og Östamtet fra 20 til 25 Aar) hvert Aar skulde foretage Reise til Sessionsmödet, da vilde dette, navnligen i de mere udstrakte Sysseler, være meget byrdefuldt, især da Sessionen indtræffer paa den for de Fleste ubeleiligste Tid. Ligeledes har man bemærket, at Mangelen paa Læger vilde lægge Hindring i Veien for Udskrivningen, ved hvilken en Læge uundgaaelig maa være tilstede, idet ethvert af Landets 18 Sysseler skulde udgjöre et Udskrivningsdistrikt, men der kun haves 8 Læger i Island.

Endelig vilde ogsaa Mandskabets Nedsendelse til Kjöbenhavn være forbundet med store Bekostninger, selv om Mandskabet maatte kunne afhentes af et Dampskib paa Landets 6 Hovedhavne. Iövrigt har man forment, at Tjenestetiden burde bestemmes til 3 Aar, og at det udtjente Mandskab burde föres tilbage til Island og afmönstres der. Stiftamtmand Trampe har derhos indsendt en af en af ham til Sagens Overveielse nedsat Comitee af 4 Medlemmer afgiven Betænkning, hvori 3 af Medlemmerne have yttret lignende Betænkeligheder, som för anfört ved den omhandlede Foranstaltnings Udförelse, medens denne derimod er anbefalet af det fjerde Medlem, Landphysikus Hjaltalin.

Idet Ministeriet maa holde for, at ogsaa dette Anliggende er af en saadan Vigtighed for Island, at der bör gives Althinget Leilighed til at tage samme under Overveielse og yttre sig over samme i Forbindelse med det forberörte finantsielle Spörgsmaal, indstilles:

1. at Althinget gjennem den kgl. Commissarius maa blive opfordret til at tage under Overveielse og afgive Betænkning over, hvorledes der forelöbigen, indtil Islands finantsielle Forhold kan blive nærmere ordnet, kunde gives Althinget Leilighed til at yttre sig over det islandske Budget paa en af de ovenfor anförte Maader, og

2. at Althingets Betænkning ligeledes maatte indhentes angaaende Spörgsmaalet om Islands Deeltagelse i Udskrivning til Flaaden, samt eventualiter om, hvorledes en saadan Foranstaltning maatte være at iværksætte.

[Kongelig Resolution]: 1857.

Vi bifalde allern. disse Dine allerunderd. Indstillinger. — Frederiksborg den 1. Juni 1857. 1. Juni.

Kongelig Resolution ang. den **franske Regjerings Andragende** om at tilstaaes en **Station til Fiskvirkning** i Island. Frederiksborg den 1. Juni 1857. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 32. — Sagens Gang i Althinget 1855 sees af Tíðindi frá alþíngi Ísl. 1855, S. 494–497; jevnf. Ný Félagsr. XVIII, 108. — I 1857 er Sagen tilsendt Thinget med en Skrivelse fra Justitsministeriet til Commissarius, Amtmand Melsted, af 2. Juni s. A. (see nedenfor), og blev derefter forelagt Thinget og gjennemgaaende behandlet, som sees af Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 78—79, 265—283, 356—369, 391—394. — I Ministerens (Simonys) Forestilling 27. Mai yttres som fölger: 1. Juni.

Til det i Aaret 1855 forsamlede Althing blev der ved et af sammes Medlemmer[1] indbragt et Andragende fra Chefen for de ved Island stationerede franske Krigsskibe og Fiskerfartöier, Capitain de Mas, hvori han forespurgte, hvorvidt Althinget vilde samtykke i, at en Forening af Kjöbmænd i Dunkerque, der aarlig udruster fra 100 til 120 Skibe til Fiskerier under Islands Kyster, maatte anlægge et Fisketilvirknings-Etablissement ved Dyrafjord i Isafjords Syssel, og til den Ende opföre sammesteds Vaaningshuse eller Kaserner for 400 à 500 Mand, der ville blive anbragte ved Fisketilvirkningen, samt Magasiner for Victualier, Fisk og Salt, samt andre til Fisketilvirkningen nödvendige Indretninger.

Efter den kgl. Commissarii Forslag blev dette Andragende imidlertid uden nogen forudgaaet Debat afviist af Thinget, idet samme enstemmig vedtog fölgende Erklæring:

»Althinget erklærer, at denne Sag, som angaaer et internationalt Anliggende, og derfor maa afgjöres ved vedkommende Regjeringers indbyrdes Underhandlinger, ligger aldeles udenfor det Omraade, Lovgivningen har bestemt for Althinget, og det henviser derfor de Petitionerende til den danske Regjering.»

[1]) Althingsmanden for Barðastrands Syssel, Provst Olaf Sivertsen, see Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1855, S. 494-496.

1857. 1. Juni. Efterat Indenrigsministeriet, hvorunder de islandske Anliggender dengang sorterede, havde modtaget Underretning om, hvad der saaledes var passeret paa Althinget, satte man strax Udenrigsministeriet i Kundskab herom, ligesom man ogsaa tilstillede bemeldte Ministerium Gjenparter saavel af den af den kgl. Commissarius afgivne Beretning om Sagen, som af en fra Stiftamtmanden over Island modtagen Skrivelse, betræffende samme Anliggende. Der blev imidlertid dengang ikke foretaget noget videre Skridt i denne Anledning af Udenrigsministeriet, da Samme ansaa det for rigtigst, at lade Sagen hero, indtil den muligen fra fransk Side maatte bringes paa Bane ad officiel Vei. Dette er derefter skeet, idet den herværende keiserlige franske Gesandt i en Note til Udenrigsministeriet paa sin Regjerings Befaling har andraget paa, at der maatte gives Tilladelse til Anlægget af det omhandlede Fisketilvirknings-Etablissement ved Dyrafjord. Da den franske Gesandts Note imidlertid ikke indeholdt nogen nærmere Oplysning om bemeldte Foretagende, undtagen forsaavidt Hovedhensigten dermed blev opgivet at være, at tilveiebringe dygtigere Söfolk til den franske Marine, medens man efter de ved de hidtil indkomne Indberetninger fremkomne Oplysninger maatte antage, at det tilsigtede Etablissement skulde anlægges efter en meget stor Maalestok og derhos have en Slags militair Charakter, troede jeg, forinden Videre i den Anledning foretoges, gjennem Udenrigsministeriet at burde söge nærmere Oplysninger erhvervede om, efter hvilken Plan og i hvilket Omfang det ommeldte Etablissement paatænktes anlagt og drevet.

Dette har nu foranlediget den keiserlige franske Udenrigsminister til i en til den danske Minister i Paris rettet Note udförlig at udtale sig saavel over den franske Begjærings Natur og Udstrækning, som Grændserne mellem de lokale Autoriteters og den Commandanten over den franske Station tillæggende Myndighed.

I den förste Henseende er det navnlig fremhævet, at den franske Regjerings Önske er, at de franske Rhedere maa erholde Tilladelse til at oprette Fisketörrings-Anstalter paa begge Dyrafjords Strande, eller, hvis det maatte ansees gavnligt for de franske Fiskerier, i en sydligere beliggende Bugt paa Islands Vestkyst; at de franske Rhedere vilde have at erhverve den fornödne Grund til det ommeldte Etablissement ved directe at sætte sig i Forbindelse med vedkommende Grundeiere, være sig for at erhverve Grunden til fuld Eiendom eller til

Leie paa Aaremaal. Derimod vil man, efter hvad der nu er forklaret, ikke opföre Kaserner paa islandsk Grund, men kun indskrænke sig til at opföre de fornödne Bygninger til Ophold for Skibenes Mandskab i Fisketiden, til Fiskenes Törring og de dermed i Forbindelse staaende Arbeider. Med Hensyn til Maaden at tilvirke og törre Fisken paa, er det udtalt, at det burde staae Rhederne frit at anvende den Methode, hvoraf de lovede dem de mest fyldestgjörende Resultater, samt at afbenytte den erhvervede eller leiede Grund overeensstemmende med de med Eierne indgaaede Overeenskomster, uden at den danske Regjering kunde lægge nogen Hindring iveien med Hensyn til Exploiteringsmaaden. Til at före Opsyn med Etablissementernes Magasiner m. v. om Vinteren maatte Rhederne anvende et vist Antal Opsynsmænd, hvis Mængde imidlertid ikke lader sig angive, da dette maa rette sig efter Antallet af Bygningerne og efter Mængden og Værdien af de i Magasinerne opbevarede Gjenstande; men man har dog antaget, at deres Antal vilde blive begrændset, i hvilken Henseende det er bemærket, at da disse Opsynsmænd skulle opholde sig i Island paa Rhedernes Bekostning, ville disse formentlig af oeconomiske Grunde indskrænke deres Antal til det strængt Nödvendige, hvorhos er tilföiet, at det af samme Grunde kan antages, at Opsynet ved Etablissementerne vil blive, om ikke udelukkende, saa dog for en Deel, Landets Indbyggere betroet. Med Hensyn til de Folk, som i Fisketiden blive at landsætte paa islandsk Grund, er det bemærket, at deres Antal nödvendigviis maa afhænge af det Omfang, som Rhederne give deres Bedrift, og at samme derfor ikke nöie kan bestemmes; men at det af den franske Stations Krigsskibe udövede Politiopsyn under alle Omstændigheder vilde være tilstrækkeligt til at forekomme alle Uordener.

1857.
1. Juni.

Med Hensyn til Grændsen mellem de respective Lokalautoriteters Myndighed og den Myndighed, der skulde tillægges Befalingsmanden over den franske Flaadestation, er det i bemeldte Note bemærket, at Commandanten ikke blot skulde have Ret til at paakjende alle militaire Forseelser, der maatte blive begaaede af det ombord paa den franske Stations Fartöier værende Mandskab, men ogsaa Ret til at overholde Mandstugt, Politi og Orden iblandt Fiskerne, at sikkre hver Skipper den uanfægtede Afbenyttelse af sin Fisketörringsplads, at have Opsyn over de forskjellige Indretninger og Redskaber, hvoraf de franske Fiskere gjöre Brug, at modtage og i paa-

1857. kommende Tilfælde afgjöre Fiskerskippernes Klager og ind-
1. Juni. byrdes Tvistigheder, kort sagt, udelukkende Jurisdiction i Alt, som vedrörer det af Franske drevne Fiskeri. Fremdeles udelukkende Ret til at straffe Disciplinforseelser og saadanne Lovovertrædelser, som omhandles i Disciplinair- og Straffedecretet for Handelsmarinen af 24. Marts 1852. Derlmod skulde de islandske Autoriteter udelukkende have Ret til at straffe ethvert Brud paa Landets Love, hvori Franskmændene paa islandsk Grund maatte gjöre sig skyldige.

Foruden denne Meddelelse fra den franske Udenrigsminister, er der endnu fra den herværende keiserlige franske Gesandt til Udenrigsministeriet indkommen en Note, hvori han, næst at anmode bemeldte Ministerium om at tage Forholdsregler, sigtende til at paaskynde Afgjörelsen af det tidligere af ham indgivne Andragende, har udtalt Önsket om, at der, for det Tilfælde, at det ved Lov er forment Fremmede at törre Fisk paa Islands Kyster, maa træffes Foranstaltning til, at et Lovforslag angaaende saadanne Lovbestemmelsers Ophævelse bliver forelagt det i indeværende Aar sammentrædende Althing.

Ved nu at foredrage denne Sag bemærker Ministeren Fölgende: Medens den islandske Handel i ældre Tider blev dreven for kgl. Regning, vare ogsaa Fiskerierne under Landets Kyster stedse forbeholdte Regjeringen, og naar Handelen i visse Perioder blev forpagtet til private Mænd eller Compagnier som et Monopol, blev Rettigheden til Fiskerierne tillige dermed overdragen til Forpagterne, cfr. t. Ex. Privil. 16. Decbr. 1631, Bevilling 16. April 1636, Plak. 13. Mai 1682 § 2, Octroi 13. Juli 1742 §§ 6 og 7, Octroi 15. August 1763 § 14 og 15, jfr. ogsaa Anordning 1. April 1786. Da den islandske Handel ved Plak. 18. August 1786 blev frigiven for alle danske Undersaatter, bleve tillige Fiskerierne frigivne for bemeldte Undersaatter, hvorimod det fremdeles blev forbudt alle Fremmede at drive Fiskeri under Landet selv, cfr. § 4 i bemeldte Plakat. Disse Bestemmelser bleve gjentagne i den om den islandske Handel og Skibsfart under 13. Juni 1787 udgivne Forordning, hvis § 2 bestemmer, at det iflölge Forordn. 1. April 1776 og Plak. 18. August 1786 »skal være aldeles forbudt alle fremmede Nationers Skibe, undtagen alene i Nödsfald, at gaae ind i Landets Fjorde, Bugter og Havne, under Straf at blive anholdte og confiskerede, og at altsaa ingen Fremmede maae understaae sig at bruge Doggeri og Fiskeri under Landet, eller

at virke deres fangede Fisk enten paa Landet selv eller de derunder liggende Öer eller Klipper». Hvorledes der i Nödstilfælde skulde forholdes med Hensyn til fremmede Skibe, som ankom til Island, derom indeholder Forordningens § 3 nærmere Bestemmelser, ligesom der ogsaa i § 4 er bestemt, at, naar Nogen overbevises om imod Forordningens Bud at bruge Doggeri og Fiskeri, skal Skibet opbringes til Confiskation efter foregaaende Dom. 1857. 1. Juni.

Ved den fremmede Staters Undersaatter ved Forordn. af 11. Septbr. 1816 indrömmede Tilladelse til under visse nærmere foreskrevne Betingelser at drive Handel paa Island, skete der ingen Forandring i de ved Forordn. 13. Juni 1787 med Hensyn til Fremmedes Fiskerier givne Bestemmelser, og heller ikke er nogen Forandring heri indtraadt ved den under 15. April 1854 om Skibsfart og Handel paa Island udkomne Lov, idet Spörgsmaalet om de islandske Fiskerier bestandig blev holdt udenfor Sagens Behandling. Dog vil det nu efter bemeldte Lovs § 2 være fremmede Fiskere tilladt at anlöbe de der anförte 6 Havne, endog udenfor Nödvendighedstilfælde, og at tilforhandle sig, hvad de behöve til Skibets og Skibsmandskabets egen Fornödenhed.

Af det saaledes Anförte fremgaaer, at det ikke efter den bestaaende Lovgivning kan tillades en fremmed Stats Undersaatter at anlægge et saadant Fisketilvirknings-Etablissement paa Island, som det, der er paatænkt af Kjöbmands-Foreningen i Dunkerque.

Hvad dernæst angaaer Spörgsmaalet om, hvorvidt der maatte være Anledning til at bevirke en Forandring i de omhandlede Bestemmelser af Hensyn til den foreliggende, fra den franske Regjering indkomne Begjæring, da har saavel Stiftamtmand, Grev Trampe, som Amtmand Melsted, i deres forberörte over det til Althinget i sin Tid indgivne Andragende afgivne Betænkninger paa det Bestemteste fraraadet, at der blev meddeelt Kjöbmændene i Dunkerque den attraaede Tilladelse til at anlægge det af dem paatænkte Etablissement paa Dyrafjord. Det er herved blandt Andet fremhævet, at Handelsstedet Dyrafjord er beliggende i en Udkant af Isafjords Syssel, at der hverken er Övrighed eller Læge paa bemeldte Sted, samt at det ligger i en Afstand af flere Dagsreiser fra Isafjords Handelssted, hvor Sysselmanden er bosat, hvoraf det formentlig er indlysende, at denne Embedsmand aldeles intet Opsyn vil kunne före med Ordens Overholdelse paa Dyrafjord, og ligesaalidt vil det være muligt, naar Excesser eller Lov-

1857. overtrædelser maatte blive begaaede, at faa Sagen tilbörlig
1. Juni. undersögt og Overtræderne afstraffede, naar man först skulde hente Sysselmanden fra Isafjord, der desuden ofte er fraværende paa Reiser i den vidtudstrakte Jurisdiction; men at overlade Ordenens Overholdelse ganske til den franske Commandant for Flaadestationen, vil selvfölgelig ingensinde kunne indrömmes, og at etablere en tilstrækkelig physisk Magt af indenlandsk Politi, vilde være altfor bekosteligt.

Foruden denne Betænkelighed ved at indrömme det omhandlede Etablissements Oprettelse, er der endnu anført en vistnok meget væsentligere, nemlig, at Udförelsen af den ommeldte Plan vilde virke aldeles ödelæggende for Islændernes Fiskeri, ikke alene derved, at det forögede Antal af de franske Fiskerskibe selvfölgelig vilde medföre en ringere Fangst for de islandske Fiskere, men fornemmelig derved, at de Franske letteligen kunde bemægtige sig hele Fiskehandelen paa Spanien, som hidtil har været den vigtigste Markedsplads for den islandske Fisk. Det er nemlig bemærket, at, naar de Franske fik Tilladelse til at oprette et saa storartet Fiskeetablissement, som det af dem paatænkte, vilde de derved blive istand til at tilvirke en saa stor Mængde Klipfisk, maaskee 100,000 Skpd. om Aaret, at Prisen paa islandsk Klipfisk vilde blive trykket paa det spanske Marked, hvorfra de Franske ere saa godt som udelukkede, saalænge de ikke kunne törre deres Fisk paa Land, men maa bortföre samme nedsaltet som Kabliau, hvortil kommer, at de Franske, der til deres Fiskeri benytte större Skibe, hvor Fisken strax kan opskjæres og renses, medens dette ikke lader sig gjöre i de smaa islandske Baade, og som derhos have större Kjendskab til Fiskens hensigtsmæssige Tilberedning og meget fuldstændigere Apparater, samt kunne byde over tilstrækkelig Arbeidskraft, ville være istand til at levere en langt smukkere Fisk end de islandske Indbyggere, hvorved disses Afsætning saaledes vil lide Afbræk. Denne Frygt, at det ommeldte Foretagende kan blive til Skade for Islands Hovednæringsvei, Fiskerierne, findes ogsaa udtalt i et til Ministeriet fornylig indkommet Andragende fra flere Borgere og Bönder paa Isafjord, der gaaer ud paa at fraraade Bevilgelsen af det Ansögte, i alt Fald indtil Althinget kan blive hört derover.

Om det nu end maa erkjendes, at Althinget, ved at afvise det forommeldte, til samme i Aaret 1855 indkomne Andragende fra Chefen for de ved Island stationerede Krigs- og Fisker-

skibe, har handlet aldeles correct, idet det nöie har holdt sig de i Forordn. 8. Marts 1843 givne Bud om Grændsen for dets Omraade efterrettelig, turde der dog, da det er sandsynligt, at der ogsaa fra andre Stater kan indkomme Begjæringer af lignende Natur, som nærværende Andragende, og Spörgsmaalet saaledes kan blive af almindelig og indgribende Interesse for Islands Befolkning, være Anledning til at erhverve Althingets Betænkning om, hvorvidt der maatte være Grund til at tilstede fremmede Staters Undersaatter Adgang til at anlægge Fisketörrings-Etablissementer paa Island, og eventualiter under hvilke Betingelser, og til at bevirke en hertil sigtende Forandring i den nu bestaaende Lovgivning. 1857. 1. Juni.

I Henhold hertil indstiller Ministeren:

at det maatte behage Deres Majestæt allern. at bifalde, at det i indeværende Aar sammentrædende Althing, ved igjennem den kgl. Commissarius at gjöres bekjendt med det förommeldte, fra den keiserl. franske Regjering indkomne Andragende om Oprettelsen af et Fisketilvirknings-Etablissement paa Dyrafjord i Isafjords Syssel, opfordres til i Anledning deraf at tage under Overveielse og meddele Betænkning om, hvorvidt der maatte være Föie til at tilstede fremmede Staters Undersaatter Adgang til at anlægge Fisketörrings-Etablissementer paa Island, og eventualiter under hvilke Betingelser, samt til at bevirke en hertil sigtende Forandring i den nu bestaaende Lovgivning.

[Kongelig Resolution]:

Vi bifalde allernaad. denne din allerunderd. Indstilling. — Frederiksborg den 1. Juni 1857[1].

Kongelig Resolution ang. Undersögelse af Mineralier i Sönder-Amtet. Frederiksborg den 1. Juni 1. Juni.

[1]) Ved Justitsministeriets Skrivelse til den kgl. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, dateret 2. Juni 1857, meddeles ham denne kgl. Resolution (og Indstillingspunkt) "til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning i Overeensstemmelse dermed". — Afskrift efter Originalen.

1857. 1. Juni. 1857. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1857, Nr. 33. — I Forestilling 27. Mai bemærker Justitsministeren (Simony), at Ministeriet har gjennem Stiftamtmanden modtaget et Andragende, hvori Landphysikus paa Island, Dr. Hjaltalin, og Docent ved Pastoral-Seminariet i Reykjavík, samt Lærer i Zoologi og Mineralogi ved den lærde Skole sammesteds H. Arnesen, have anholdt om en Understöttelse af 200 Rd. til hver, for derved at sættes istand til at foretage en Indsamling af Mineralier fra Borgarfjords Syssel i Sönder-Amtet og nogle af dette Amts andre Herreder, samt at anstille en chemisk Undersögelse af det saaledes Indsamlede.

Andragerne havde bemærket, at en stor Deel af Landets Mineralier ere endnu kun lidet undersögte, i alt Fald ikke ad chemisk Vei. Den Förstnævnte af dem havde alt i de nærmest foregaaende Aar anstillet nogle Undersögelser af de ommeldte Gjenstande, og var derved kommen til det Resultat, at Landet idetmindste kan producere et saa stort Qvantum Jod og Glaubersalt, at det langt overgaaer dets eget Forbrug. Dertil kom, at Reykjavík Latinskoles Samling af Mineralier, og fornemlig af indenlandske Mineralier, var i höi Grad ufuldstændig, en Mangel, der var saa meget mere beklagelig, som det navnlig var igjennem Underviisningen i Skolen, at de vordende islandske Embedsmænd skulde vækkes til Interesse og Opmærksomhed for deres Födelands Produkter og mulige Erhvervskilder. Selv om de paatænkte Undersögelser derfor ikke ledede til andet öieblikkeligt Resultat, end Afhjælpningen af fornævnte Mangel, forventes det, at de ikke vilde være foretagne uden Nytte.

Stiftamtmanden havde ganske tiltraadt de af Supplikanterne fremsatte Anskuelser og anbefalet deres Andragende, til hvis Bevilgelse han foreslog knyttet den Betingelse, at de efter Undersögelsernes Tilendebringelse enten offentliggjöre Resultaterne af samme, eller afgive en Indberetning til Ministeriet desangaaende. — Til dette Forslag slutter Ministeren sig, ved at anbefale, at der bevilges 150 Rd. til hver, eller 300 Rd. til Begge tilsammen, af den ved indeværende Aars Finantslov til uforudseelige og tilfældige Udgifter for Island bevilgede Sum af 4000 Rd., og saaledes indstilles:

at det maatte behage D. M. allern. at tilstaae Landphysikus paa Island, Dr. med. & chir. Hjaltelin, og Docent ved Pastoral-Seminariet i Reykjavík, Ar-

nesen, en Understöttelse af 150 Rd. til hver af den 1857.
ved Finantsloven til extraordinaire Udgifter for Island 1. Juni.
bevilgede Sum af 4000 Rd., for derved at sættes istand til at foretage Indsamlinger og Undersögelser af Mineralier i Islands Sönder-Amt, imod at de i sin Tid enten offentliggjöre Resultaterne af deres Undersögelser, eller afgive Indberetninger til Justitsministeriet desangaaende.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Frederiksborg den 1. Juni 1857[1].

Justitsministeriets Skrivelse til den kongelige Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, ang. **Forslag om Dampskibsfart** til Island. Khavn den 2. Juni 1857. — Afskrift efter Originalen i Reykjavík. — Islandsk: Forhandlinger i Althinget 1857 i Tíð. frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 56. 79. 235—246. 257—264. 394—400. 2. Juni.

Da Ministeriet önsker at modtage Althingets Betænkning over de i Gjenpart hoslagte tre Andragender fra Forretningsföreren for det almindelige danske Dampskibsselskab, Grosserer C. P. A. Koch her af Staden, om Oprettelsen af en regelmæssig Dampskibsfart mellem Kjöbenhavn og Island, skulde jeg, i Overeensstemmelse med den allern. Bekjendtgjörelse af 27. i f. M. tjenstl. anmode Hr. Amtmanden om, behageligen at forelægge Sagen for det i Aar sammentrædende Althing, og derefter indsende Thingets Betænkning snarest muligt, ledsaget af de Yttringer, hvortil samme maatte give Dem Anledning. — Justitsministeriet den 2. Juni 1857.

[1] Resolutionen er meddeelt Stiftamtmanden over Island »til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, samt til videre föiende Foranstaltning med Hensyn til Belöbenes Udredelse af Islands Jordebogskasse«. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet; ikke i Copiebogen. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 185-186.

1857. 4. Juni. **Stiftamtets Bekjendtgjörelse** ang. **Badning af syge Faar** af Seltjarnarnes Rep ved de varme Kilder ved Laugarnes. Islands Stiftamtshus den 4. Juni 1857. — Þjóðólf. IX, 116.

Auglýsing. Samkvæmt brèfum amtsins til sýslumannanna í Borgarfjarðar og Árnes-sýslu af 30. f. m., auglýsist hèrmeð fyrir almenníngi, að þann 16. þ. m. og, ef þörf gjörist, hina næstu daga, á böðun[1] á öllu sjúku og grunuðu sauðfè í Seltjarnarneshreppi að fram fara við Laugarnes-laugar, og verður þar baðað allt það sauðfè úr hreppnum, sem er eða álízt að vera kláðasjúkt. Tilsegist því öllum sauðfjáreigeudum í tèðum hreppi að mæta með hið sjúka og grunsama fè sitt til böðunar á tilteknum stað og tíma, og aðvarast þeir um, að fè þeirra mun verða skorið niður bótalaust, ef þeir eigi hlýðnast boði þessu. Sömuleiðis aðvarast þeir menn, er dýralæknirinn hefir kosið til aðstoðar við lækníngarnar í Borgarfjarðar, Gullbríngu, Kjósar og Árnes-sýslum, að mæta á ofan greindum stað og tíma, þó að eins einn frá hverjum hreppi, til að kynna sèr tilbúníng og brúkun baðsins, með öðru, sem að böðuninni lýtur, svo þeir þar eptir geti sagt fyrir böðuninui hver í sínum hreppi.

Íslands stiptamthúsi 4. Juni 1857.

J. D. Trampe.

11. Juni. **Bekjendtgjörelse** fra Amtmændene i Nord- og Öster- samt Vester-Amtet, ang. **Foranstaltninger mod Udbredelse af Faareskab.** Rvík 11. Juni 1857. — Anföres 1858 som publiceret i Snæfellsnæs Syssel. — Original-Aftryk paa et Qvart-Ark i Stiftsbogtrykkeriet i Reykjavík. Norðri V, 79; jfr. Þjóðólf. IX, 145. — Det af Amtmændene Melsted og Havstein til Althinget indgivne Forslag see Norðri V, 75—76.

Auglýsing. Kláðafaraldur það, sem kom híngað til Suðurlandsins 1855 með ensku lömbunum[2], er alltaf

[1]) böðum, Trykfeil i Þjóðólf. l. c.

[2]) sammenlign »Beretn. om Faareskabssygd. paa Island« af H. C. Tscherning og Jón Sigurðsson. Kh. 1860. 8. S. 9 o. f.

að út breiðast, og verður, því miður, enn ei sèð fyrir endann á tjóni því, sem landinu öllu má ske er þar af búið. Óræk dæmi og sannanir eru fyrir sóttnæmi drepsóttar þessarar, sumsè, að ein sauðkindin sýki aðra, eins og fyrir því, að hún geti flutzt með ferðamönnum og ymsum farángri þeirra. Til þess, að sýkin ekki út breiðist til vestur- og norður-lands við samgaungur veika og heilbrigða fjárins, er þegar afráðið, að setja verði á þeim stöðvum, er bezt virðist við eiga, en ráða hefir verið leitað hjá læknum um, hvað tiltækilegast mundi til varúðar og varnar því, að kláðafaraldrið flyttist í vestur- og norður-land með ferðamönnum, einkum kaupafólki. Samkvæmt ráðum læknanna fyrirskipum við því þannig: 1857. 11. Juni.

»Allir Norðlendíngar og Vestfirðíngar, sem í sumar veita að einhverju leyti viðtöku kaupafólki af Suðurlandi, skulu skyldir til, strax og kaupafólkið er komið á heimili þeirra, að láta vandlega þvo úr heitu hlandi, með uppleystu matarsalti í, íverufatnað kaupafólksins og sèrhvað annað af farángri þess, sem nokkur líkindi eru til að geti geymt í sèr sóttnæmt efni til kláðafaraldursins. Í þessu verður að við hafa hina mestu nákvæmni og alúð, svo að gengið verði úr skugga um, að hinn lífseigi og sóttnæmi kláðamaur, sem auðveldlega getur flutzt með fötum eða farángri kaupafólksins, sèrílagi gæruskinnum, sè dauður og alveg eyddur. Það er einnig mjög áríðandi, að allir gjaldi varhuga við því, að sunnlenzkt kaupafólk komi nærri sauðfè nyrðra og vestra, eða kaupakonur mjalti málnytupeníng, áður en þvottur þessi er framkvæmdur; þángað til skulu líka heimamenn alvarlega forðast, að handfjatla föt eða annað, sem kaupafólki tilheyrir, og kláðamaurinn getur dulizt í».

p. t. Reykjavík, 11. dag Junim. 1857.

P. Melsted. Havstein.

Justitsministeriets Skrivelse til Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender, ang. **Plan** 13. Juni.

1857. 13. Juni. **til Ordningen af det islandske Postvæsen.** Khavn den 13. Juni 1857. — Isl. Copieb. 1857, uden Nr. (til Journ. 6, Nr. 359).

Det i Aaret 1855 afholdte Althing har i en til H. M. Kongen indgivet allerund. Petition andraget paa, at der maatte blive udarbeidet og forelagt det næste Althing Udkast til en Lov eller Regulativ om Postvæsenet paa Island, hvilken Petition er begrundet derpaa, at det islandske Postvæsens hele Indretning lider af betydelige Mangler, idet baade Posttourene selv overhovedet ere sjeldne, og dertil neppe regulerede paa den hensigtsmæssigste Maade.

Förend imidlertid Bestemmelser kunne udarbeides om Forandring i Postvæsenets Indretning paa Island, vil det, da dette Postvæsen i det Hele maa knyttes til Postforbindelsen mellem Danmark og Island, være nödvendigt, at det först tages under Overveielse, hvorledes denne for Fremtiden vil være at ordne, og da nu den Contract, som er indgaaet med et herværende Handelshus om Postskibsfarten paa Island, vil udlöbe den 1. April næste Aaar, opstaaer saaledes först det Spörgsmaal, om der er Anledning til at see denne Contract fornyet, eller en lignende ny Contract oprettet, eller om det ikke maa ansees nödvendigt, end yderligere at foröge Posttourenes Antal ved Etableringen af en Dampskibsfart enten udelukkende eller i Forbindelse med et Seilskib. Om dette Spörgsmaal har Althinget ikke yttret sig under Sagens Behandling, men ved mange andre Leiligheder er Önsket om en Dampskibsforbindelse fremtraadt saa levende, at der ikke er nogen Tvivl om, at sammes Etablering er imödeseet med Længsel paa Island.

Förend dette vigtige Spörgsmaal kan blive taget under Overveielse, maa det imidlertid være afgjort, under hvilket Ministerium dette Anliggende for Fremtiden skal höre. Som vedlagte Sag udviser, har Finantsministeriet nemlig tidligere været af den Formening,

at Postforsendelserne til Island, saavelsom til Færöerne og Grönland, burde, ligesom for de övrige Dele af Monarchiet, rettest besörges ved Postvæsenet, og den daværende Overpostmester, Kammerjunker Jessen, formente endog, at Postvæsenet ogsaa burde modtage Postforsendelserne paa selve Island. Men efter at et af denne Embedsmand til denne Sags Ordning udarbeidet Forslag var blevet sendt til de islandske Embedsmænds Betænkning, og Indenrigsministeriet derpaa i Skrivelse af 18. August 1852 udförlig havde yttret sig over, hvorledes Sagen burde ordnes, tilmeldte Finantsministeriet i Skrivelse af 1. April 1853 Indenrigsministeriet, at Samme, i Henhold til en af Generalpostdirekteuren afgiven Betænkning over Sagen, maatte ansee det for rigtigst, at der i alt Fald for Tiden ikke foretages videre Skridt til Iværksættelsen af den tidligere paatænkte Omordning af bemeldte Forhold.

1857. 13. Juni.

Naar Justitsministeriet imidlertid har troet nu atter at burde gjenoptage Spörgsmaalet om det islandske Postvæsens Henlæggelse under Generalpostdirektoratet, og desangaaende henvender sig til Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender, hvorunder det almindelige Postvæsen nu sorterer, da skeer det, fordi Ministeriet maa ansee det for at være baade principrigtigst og i det Hele i Sagens Interesse, at den Reform af det islandske Postvæsen, som er begjært af Althinget og vistnok maa erkjendes at være paatrængende, iværksættes gjennem den almindelige Postbestyrelse. Der indsees nemlig ikke nogen tilstrækkelig Grund til, at det islandske og færöeske Postvæsen skal sortere under en anden Autoritet, eller behandles efter andre Grundsætninger, end Postvæsenet i alle de övrige Landsdele, og en saadan maatte dog kunne anföres, hvis den hidtil bestaaende Tilstand i denne Henseende skal bevares. Det er vel i sin Tid af Generalpostdirekteuren blevet gjort gjældende, at den almindelige Postbestyrelse ikke vilde have den til Ledelsen af det lokale islandske

1857. 13. Juni. Postvæsen fornödne Lokalkundskab, men denne Grund kan Ministeriet ikke tillægge synderlig Vægt, da Postvæsenet altid ved Hjælp af de islandske Autoriteter, saaledes som ogsaa for Tiden er Tilfældet, ved i fornödent Fald at antage en Islænder til at besörge den islandske Posts Expedition herfra, og ved at oprette et særskilt Postembede i Reykjavík, hvorfra Postforsendelserne i Almindelighed maatte udgaae, vil være istand til bedre end nogen anden Autoritet at lede ogsaa det islandske Postvæsen. Denne Grund vil derhos i alt Fald ikke kunne anföres imod, at Söpostforbindelsen mellem Danmark og Island overtages af Generalpostdirectoratet. Herved vilde vindes, at man strax vilde kunne bringe Postlovens § 14 til Anvendelse, hvilket er af megen Vigtighed med Hensyn til Postforsendelserne til bemeldte nordlige Bilande. Ogsaa med Hensyn til Indförelsen af Porto for Breve og andre Forsendelser vil Postbestyrelsen langt bedre være istand til at træffe det Rette, og foreskrive de fornödne Bestemmelser, end Justitsministeriet, som iövrigt Intet har med Postvæsen at gjöre. Det er allerede nu til stor Gene, at det islandske Departements Expeditionscontoir benyttes som Postcontoir, da det aldeles ikke er indrettet derpaa, og endnu misligere vilde det blive, naar Porto skulde opkræves, hvilket dog udentvivl vil blive nödvendigt, for at skaffe en Indtægt tilveie til Hjælp ved Afholdelsen af de med en foröget Postgang forbundne Udgifter.

For Tiden ere de Udgifter, som Postvæsenet i Island foranlediger, efter Fradrag af Indtægterne, mellem 4 og 500 Rd. om Aaret, og til Postforbindelsen mellem Danmark og Island er aarligen bevilget 3307 Rd. Disse Omkostninger ville vel blive endeel forögede, naar en hyppigere og bedre indrettet Postforbindelse blev tilveiebragt; men paa den anden Side vilde Indtægterne ogsaa kunne foröges ikke ubetydeligt, naar alle Postforsendelser til og fra Island, ogsaa med pri-

vate Skibsleiligheder, blevc forbeholdte Postvæsenet, og 1857.
der tillige blev indfört en passende Porto, og naar der 13. Juni.
samtidigt hermed blev etableret et bedre Tilsyn med Postvæsenet i Island, og hensigtsmæssige Straffebestemmelser vedtagne for Omgaaelsen af Postlovene m. v.

Under den ovenfor omtalte Sags Behandling paa Althinget fremtraadte ogsaa Spörgsmaalet om det islandske Postvæsens Henlæggelse under Generalpostdirectoratet, og blev Henlæggelsen eenstemmig og indstændig anbefalet af det i Sagen nedsatte Udvalg, saaledes som behgl. vil erfares af den i Gjenpart vedlagte Extract-Afskrift af den af samme afgivne Betænkning. Naar Comiteens herhenhörende Indstilling desuagtet ikke vandt Majoriteten for sig, idet kun 8 stemte for samme, men 9 imod, da fremgaaer det af Forhandlingerne, at dette alene maa tilskrives Ubekjendtskab med Forholdene, idet flere af Althingets Medlemmer, navnligen af Bondestanden, yttrede Frygt for, at Postbestyrelsen vilde, naar den overtog det islandske Postvæsen, forlange Omkostningerne ved den paatænkte Postindretning godtgjorte af Landet, medens de upaatvivlelig have antaget, at naar Postvæsenet fremdeles blev bestyret af den samme Autoritet, som hidtil, vilde ingen nye Udgifter blive dem paalagte.

Som velbemeldte Ministerium bekjendt, har Postforbindelsen mellem Danmark og Færöerne hidtil været vedligeholdt gjennem den kgl. færöeske Handel, men efterat denne nu er bleven ophævet, vil en ny Ordning af dette Forhold være nödvendig, hvorom ogsaa forelöbige Forhandlinger herfra ere blevne indledede med Generalpostdirectoratet, idet man maa være af den Formening, at ogsaa det færöeske Postvæsen bör for Fremtiden henlægges under bemeldte Generalpostdirectorat.

Ved nu i Henhold til det Foranförte tjenstl. at udbede mig det kgl. Ministeriums Yttringer angaaende Ordningen af de heromhandlede Forhold behgl. med-

1857. 13. Juni. delte, skal jeg endnu tillade mig at tilföie, at det sidstafholdte Folkething med sin Anbefaling har tilstillet Justitsministeriet det i Gjenpart vedlagte Andragende fra Forretningsföreren for det almindelige danske Dampskibsselskab om, at Regjeringen vilde træde i Underhandling med Bestyrelsen for bemeldte Selskab om Oprettelsen af en regelmæssig Dampskibsfart imellem Kjöbenhavn, Færöerne og Island, imod en passende Godtgjörelse fra Statens Side for Postens Befordring, og at man har fra bemeldte Forretningsförer indhentet de i Afskrift ligeledes hosfölgende tvende nærmere Erklæringer angaaende den Plan, hvorefter det ommeldte Foretagende paatænkes udfört, og Störrelsen af den Godtgjörelse, som fra Statens Side ansees nödvendig til dets Iværksættelse, samt at Ministeriet derefter har foranlediget, at Betænkninger over denne Sag ville blive erhvervede fra det i indeværende Aar for Island forsamlede Althing, saavel som fra Lagthinget paa Færöerne.

Med Ministeriets Svar udbeder man sig det Indesluttede tilbagesendt. — Justitsministeriet den 13. Juni 1857.

15. Juni. **Kirke- og Underviisningsministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, angaaende Forslag til **Ordning af Kirkernes Gjældsforhold.** Khavn den 15. Juni 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nummer).

I behagel. Skrivelse af 14. Novbr. f. A. har Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. meddeelt Deres Betænkning over det i Ministeriets Skrivelse af 29. Febr. s. A. fremsatte Spörgsmaal, om der ikke, i de Tilfælde, der oftere forekomme i Island, at nemlig en Præst af egne Midler maa tilskyde hvad der mangler til Kirkens Ombygning eller til en Hovedreparation, der forefalder i hans Embedstid, med Fare for at miste den saaledes foreskudte Kapital, naar han forinden sammes Tilbage-

betaling fratræder Kaldet, kunde træffes en hensigtsmæssigere Ordning af dette Forhold ved i dette Tilfælde at give Præsten Tilladelse til at optage Laan af offentlige Midler, imod at samme kom til at hvile paa Embedet, og forrentes og afbetales i et vist Antal f. Ex. 28 Aar. 1857. 15. Juni.

Ved dette Forslag var ikke blot tilsigtet, at afhjælpe den förommeldte Ubillighed, som den enkelte Beneficiarius, der af egne Midler har anvendt store Bekostninger paa Kirken, kan blive udsat for, men man havde derved fornemmelig Kirkernes eget Vel for Öie. Man turde nemlig neppe feile ved at antage, at den hidtil fulgte Regel, hvorefter vedkommende Beneficiarius er pligtig til, naar Kirken trænger til Ombygning eller en större Reparation, og dens Portion er utilstrækkelig til deraf at afholde Omkostningerne, af egne Midler at tilskyde det Manglende, uden anden Erstatning end den, som Overskudet af Kirkeportionen i hans Embedstid muligen kan give, afholder flere Beneficiarii fra at foretage de nödvendige Bygningsarbeider ved Kirkerne, især naar de vente om kort Tid at forlade Kaldet, og selv om den paagjældende Beneficiarius ikke maatte mangle Villie til at lade Arbeidet udföre, er han muligen saa ubemidlet, at han ikke vil være istand til af sin egen Formue at tilskyde hvad der mangler til Omkostningernes Afholdelse.

Disse Ulemper ville efter Ministeriets Formening i det Væsentlige kunne afhjælpes, naar det blev vedkommende Beneficiarius tilladt, af offentlige Midler at optage et Laan, saaledes, at sammes Tilbagebetaling blev fordeelt paa flere Aar.

Da Stiftsövrigheden imidlertid ikke synes at dele Ministeriets Anskuelser om Hensigtsmæssigheden af den her paapegede Ordning, har jeg anseet det rettest, at der, forinden Videre foretages, gives den Commission, som i Reykjavík er nedsat til at tage under Overveielse, hvorledes de islandske Præstekald i det Hele

1857. 15. Juni. taget kunde forbedres, Leilighed til at yttre sig over denne Sag, der antages at være af almindelig Interesse for den islandske Præstestand. Idet jeg derfor tjenstl. skulde anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om behgl. at ville foranstalte Sagen forelagt for bemeldte Commission, skal jeg med Hensyn til, at der i Deres ovennævnte Betænkning deels er yttret Tvivl om, at Kirkernes Gods maatte kunne stilles som Sikkerhed for de i Ministeriets Skrivelse ommeldte Laan, deels forudsat, at disse Laan maatte blive at udrede af den islandske Jordebogskasse, sluttelig bemærke, at ligesom det netop vil være Kirkernes Gods og Indkomster, der maatte afgive Sikkerhed for bemeldte Laan, saaledes kan der naturligviis ikke være Spörgsmaal om, at bevirke slige Laan af Statskassen, hvorimod samme, som allerede tidligere bemærket, maatte söges af offentlige Stiftelsers Midler. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 15. Juni 1857.

16. Juni. **Kirke- og Underviisningsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Attester om Kundskab** i det **islandske Sprog** for Ikke-Islændere. Khavn den 16. Juni 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 186—187.

Justitsministeriet har under D. D. tilskrevet undertegnede Ministerium saaledes:

»Paa en af Justitsministeriet, efter Modtagelsen af Kirke- og Underviisningsministeriets behgl. Skrivelse af 26. Marts sidstl., allerund. nedlagt Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 27. f. M. allern. at bifalde, at de Attester om Kundskab i det islandske Sprog, som i Medför af allerh. Resolution af 8. April 1844 skulle ledsage Ansögninger fra Ikke-Islændere om Embedsansættelse i Island, skulle indtil videre, for at ansees som gyldige, være udstedte enten af Lectoren

i de oldnordiske Sprog ved Kjöbenhavns Universitet, eller af den ved den lærde Skole i Reykjavík fast ansatte Lærer i det islandske Sprog. Og har det derhos behaget H. M. lige allern. at bemyndige Justitsministeriet til nærmere at bestemme Beskaffenheden af den Pröve i Islandsk, som de Paagjældende ville have at underkaste sig, forinden de kunne erholde Attest om Kundskab i Sproget og Störrelsen af det Vederlag, som derfor vil være at tillægge den, der afholder bemeldte Pröve.

1857.
16. Juni.

I Henhold hertil fastsættes som almindelig Regel, at de, der underkaste sig fornævnte Pröve, skulle have deels en saadan Övelse og Færdighed i det islandske Sprog, at de ere istand til at give og modtage mundtlige Meddelelser i de i det daglige Liv sædvanligen mödende Tilfælde, deels Kjendskab til den islandske Grammatik, navnlig dens Lyd- og Formlære, saavelsom Ordföiningens vigtigste Egenheder. Desuden maae de, naar de attraae Ansættelse i juridiske Embeder paa Island, have læst den islandske Lov Jonsbogen paa Islandsk, og naar de attraae Lægeembeder sammesteds, Jóns Pèturssonar Lækníngabók, samt endvidere den islandske Oversættelse af Professor Levys »Udtog af Födselsvidenskaben, som Lærebog for Jordemödre», og kunne underkaste sig en Pröve i disse Skrifter.

Ved tjenstl. at meddele Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet Foranstaaende til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Professor Gislason, saavel som for Stiftamtmanden og Biskoppen i Island, undlader jeg ikke lige tjenstl. at tilföie, at Ministeriet vil drage Omsorg for, at der, hvad enten Pröverne afholdes af Prof. Gislason, eller af den ved Reykjavík lærde Skole ansatte Lærer i Islandsk, vil blive tilstaaet Examinator et passende Honorar i Forhold til Forretningernes Omfang.»

Hvilket jeg ikke skulde undlade herved tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig

1857. 16. Juni. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 16. Juni 1857.

16. Juni. Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Undersögelse af de af brittiske Söfolk** formentlig **begaaede Excesser** i Island. Khavn den 16. Juni 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nummer; Journ. 6, 1212).

I Forbindelse med Ministeriets Skrivelse af 9. Marts d. A. undlader jeg ikke herved tjenstl. at meddele Hr. Amtmanden til behagel. Efterretning, at man nu fra Udenrigsministeriet har modtaget Underretning om, at det engelske Krigsdampskib »Snake», der föres af Commandeur Commerell, efter al Sandsynlighed er afgaaet til Island i Slutningen af Mai Maaned d. A., for sammesteds at undersöge de i Löbet af forrige Aar af brittiske Sömænd begaaede Excesser. — Justitsministeriet den 16. Juni 1857.

18. Juni. Finantsministeriets **Bekjendtgjörelse** om **Udprægning af Halvskillinger i Bronce.** Khavn den 18. Juni 1857. — Original-Aftryk hos Schultz af den danske Text (Andræ. Dorph), 2 Bl. i 4to. Depart. Tid. 1857, S. 596—597. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v., Danmark vedkommende, 1857, S. 204.

Bekjendtgjörelse om Udprægning af Halvskillinger i Bronce.

Ved allerh. Resolution af 23. Septbr. 1856 har H. M. Kongen allern. bifaldet, at der udpræges:

Halvskillinger med fölgende Præg: paa Adversen: Hans Majestæts kronede Navne-Chiffre, omgivet af Egelöv, og paa Reversen: Tallet ½ i en Cirkel med riflet Grund med Omskrift: Skilling-Rigsmynt.

I Overeensstemmelse med Lov af 4. Juni 1856 og ovennævnte allerh. Resolution er denne Skillemynt ud-

præget af samme Metalsammensætning som Bronce-Eenskillingerne; dens Diameter er $^1/_{40}$ Deel af een dansk Fod, dens Vægt $^1/_{240}$ Deel af eet Pund Cöllnsk Vægt. 1857. 18. Juni.

Dette bekjendtgjöres herved til almindelig Efterretning med Tilföiende, at denne Skillemönt nu vil blive sat i Omlöb. — Det kongl. Finantsministerium, Khavn den 18. Juni 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udredelsesmaaden af Lön** for en ny ansat **Politibetjent i Reykjavík.** Khavn den 20. Juni 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island; udeladt i Brevbogen. 20. Juni.

Ved hertil at indsende en fra Byfogden i Reykjavík, Cancelliraad Finsen, modtagen Skrivelse, hvori bemeldte Embedsmand har andraget paa, at Udgifterne til Lönning af den i Aaret 1855 antagne 3die Politibetjent i Reykjavík maatte for Fremtiden blive udredede af Sönderamtets Repartitionsfond i Medhold af Plak. 24. Novbr. f. A., har Hr. Stiftamtm. i behgl. Skrivelse af 26. Febr. sidstl. yttret den Formening, at Ansættelsen af den nævnte Politibetjent ikke kan betragtes som en definitiv Foranstaltning, og at Spörgsmaalet om, hvorvidt Lönningen til bemeldte Betjent vil være at udrede af Amtsrepartitionsfonden, derfor vil være at forelægge Althinget i Henhold til fornævnte Plakats § 2.

Da den omhandlede Foranstaltning imidlertid, som foran meldt, allerede er truffen i Aaret 1855, og da det i samme Aar afholdte Althing, efter gjennem Motiverne til det samme forelagte Udkast til en Plakat angaaende Udredelsen af de til Iværksættelsen af den islandske Handelslov fornödne Udgifter, at være bleven gjort bekjendt med den ommeldte Foranstaltning, i den over bemeldte Udkast afgivne allerund. Betænkning, har udtrykkelig udtalt, at Lönningen til den tidtnævnte

1857. 20. Juni. Politibetjent burde udredes paa samme Maade, som andre fra Frihandelens Iværksættelse hidrörende Udgifter, nemlig af vedkommende Amts Repartitionsfond, maa Ministeriet tiltræde den af Cancelliraad Finsen yttrede Anskuelse, at der ikke er Anledning til paany at forelægge det nævnte Spörgsmaal, hvorom fornöden Forhandling med Althinget saaledes allerede har fundet Sted, for bemeldte Thing, men at Udgiften vil kunne anvises til Udbetaling af Sönderamtets Repartitionsfond i Henhold til Plak. 24. Novbr. f. A. § 1.

Hvilket man ikke skulde undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Cancelliraad Finsen, samt videre fornöden Foranstaltning. — Justitsministeriet den 20. Juni 1857.

23. Juni. **Justitsministeriets** Skrivelse til Indenrigsministeriet, ang. **Opsendelse af Dyrlæger til Island.** Khavn den 23. Juni 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nummer; Journ. 6, 1232).

Som af den med Bilag vedlagte Beretning fra Stiftamtmand Grev Trampe behgl. vil erfares, har bemeldte Embedsmand andraget paa, at der om muligt med det i Begyndelsen af næste Maaned retournerende Postskib maatte blive opsendte to övede og paalidelige Dyrlæger, for at undersöge og medhjælpe til Udrydning af den paa Island grasserende Faaresygdom.

Justitsministeriet skulde derfor tillade sig at udbede sig Indenrigsministeriets gode Medvirkning til, at der gjennem det veterinaire Sundhedsraad maatte blive engagerede to Dyrlæger til Opsendelse til Island i det nævnte Öiemed, om muligt saa hurtigt, at de kunne afreise herfra med det islandske Postskib, der vil afgaae en af de förste Dage i næste Maaned. Idet man derhos maa overlade til Sundhedsraadet at bestemme Vilkaarene for Lægernes Antagelse, hvorved man kun bemærker, at det formentligen vil være nödvendigt, at

de forblive i Island i næste Vinter, tillader man sig at gjöre opmærksom paa, at det, med Hensyn til hvad af Dyrlæge Finnbogason er yttret om, at Faarene paa Island paa flere Steder formentligen lide af den i Jylland bekjendte Sygdom »Svæld«, turde være hensigtsmæssigst, at den ene af bemeldte Læger var fra Jylland, eller havde praktiseret der. 1857. 23. Juni.

Slutteligen maa man tjenstl. henstille, om det ikke maatte findes hensigtsmæssigst, at der af det veterinaire Sundhedsraad blev meddeelt de nævnte Læger en nærmere Instrux om, hvorledes de have at udföre det dem betroede Hverv, og undlader man ikke, for at Sundhedsraadet kan blive bekjendt med Sagens Stilling i det Hele, tjenstl. at fremsende de tidligere fra Autoriteterne i Island modtagne Beretninger angaaende denne Sag, saavelsom en Gjenpart af Ministeriets Skrivelse af 30. April sidstl. til Amtmændene i Island.

De originale Bilage bedes i sin Tid tilbagesendte. — Justitsministeriet den 23. Juni 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Gebyrer for Paategning af Skibspapirer.** Khavn den 30. Juni 1857. — Afskrift af Original i Stiftamts-Archivet i Island; ikke i Brevb. 30. Juni.

Med Hensyn til, at der fra en Sysselmand i Vester-Amtet[1] var indkommet Forespörgsel, blandt Andet, om ikke de Handlende, naar de anlöbe flere Havne inden samme Jurisdiktion, eller naar de flere Gange paa samme Handelsreise anlöbe den samme Havn, bör betale ½ Gebyr til Sysselmanden paa ethvert af disse Steder, foruden det Gebyr, der i Medhold af Plakat 28. Decbr. 1836 § 9 tilfalder hans Fuldmægtig, har Ministeriet, efter derom at have modtaget Betænkning

[1]) Sysselmanden i Isafjords Syssel, Erlendur Þórarinsson.

1857. fra Amtmanden over bemeldte Amt, under D. D. tilkjendegivet denne Embedsmand, at der ifölge Sportelreglement 10. Septbr. 1830 § 62 og Canc. Skriv. 17. Septbr. 1831, cfr. Lov 15. April 1854 § 8, kun vil være at erlægge eet (heelt eller halvt) Gebyr for de deri ommeldte Skibsdokumenters Paategning, foruden det i Plakat 28. Decbr. 1836 § 9 bestemte Tillægsgebyr, naar Dokumenterne paategnes af Sysselmandens Befuldmægtigede, om end et Skib paa den samme Handelsreise enten opseiler flere Havne i den samme Jurisdiktion, eller flere Gange beseiler samme Havn.

30. Juni.

Hvilket man ikke har villet undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og fornöden Iagttagelse, saafremt lignende Spörgsmaal maatte forekomme i det Dem betroede Amt. — Justitsministeriet den 30. Juni 1857[1].

30. Juni. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Valg af Borgerrepræsentanter i Reykjavík.** Khavn den 30. Juni 1857. — Afskrift af Origin. i Stiftamts-Archivet i Island; ikke i Brevb. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 187—189.

Med behagelig Skrivelse af 26. Febr. d. A. har Hr. Stiftamtm. hertil indsendt et af Byfoged, Cancelliraad Finsens Erklæring ledsaget Andragende, hvori Borgerrepræsentanterne i Reykjavík Kjöbstad have anholdt om, at en af Dem under 2. f. M. afgiven Resolution, hvorved er bestemt, at Borgerrepræsentant Ditlev Thomsen, der ifölge Communalbestyrelsens Anskuelse burde, som den ældste i Borgerrepræsentationen, fratræde i Begyndelsen af indeværende Aar, skal vedblive denne sin Bestilling til næstkommende Nytaar,

[1]) Under s. D. ere Breve afgaaede til begge Amtmændene, af samme Indhold. Brevet til Amtmanden over Vester-Amtet er paa Islandsk optaget i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 535—536 Anm.

samt at den ved Repræsentanternes Valg tidligere indløbne Feil burde rettes paa den Maade, at der i det Aar, da de i 1855 valgte 2 Repræsentanter skulle udtræde, istedetfor den ene af dem, vil være at vælge en Repræsentant af Borgerklassen ikkun paa 2 Aar, maatte blive forelagt Justitsministeriet til Afgjörelse, idet Borgerrepræsentanterne og Byfogden have yttret den Formening, at den i Anordn. 27. Novbr. 1846 § 8 in fine givne Regel, hvorefter den ældste Borgerrepræsentant skal afgaae hvert Aar — hvilken Regel angives hidtil uimodsagt at være bleven fulgt, uagtet endnu ingen Repræsentant har vedblevet sin Function i den i samme Anordnings § 7 bestemte Tid af 6 Aar — bör komme til Anvendelse saavel i nærværende Tilfælde som fremdeles, indtil den lovbestemte Orden kan blive tilveiebragt, hvorved da tillige den Forvirring, som er opstaaet derved, at der i Aaret 1855 blev urigtigt valgt en Repræsentant for Borgerklassen, foruden en Repræsentant for Tomthusmændene, istedetfor den efter Tour Udtraadte, formentlig vilde af sig selv rettes.

1857. 30. Juni.

Hr. Stiftamtm. har herimod bemærket, at, naar Amtet har sanctioneret de i Aarene 1855 og 56 stedfundne Valg, uagtet de Udtrædende havde været kortere Tid end 6 Aar i Communalbestyrelsen, saa er det fordi vedkommende Repræsentanter ingen Indsigelse have gjort imod at fratræde, idet Communalbestyrelsen er berettiget til at tilstaae en Repræsentant Fritagelse forinden de lovbestemte 6 Aar ere udlöbne, naar Vedkommende selv önsker og begjærer det, men at Sagen derimod stiller sig anderledes, naar vedkommende Repræsentant, saaledes som i nærværende Tilfælde, ikke blot ikke önsker, men endog protesterer imod at udtræde forinden de lovbestemte 6 Aar, da der i saa Fald ikke længer bliver Tale om at meddele Tilladelse til Udtrædelse, men det vilde blive en Udsættelse af den Paagjældende, hvortil De antager, at man ifölge

1857. Communalanordningens § 14 kun er berettiget, naar
30. Juni. Repræsentanten ved permanente Inhabilitetsgrunde har
gjort sig det umuligt at vedblive bemeldte Function.

Men ligesom de af Hr. Stiftamtm. anförte Bestemmelser om Udtrædelse efter eget Önske ikke kunne finde Anvendelse paa de i Aarene 1855 og 1856 udtraadte to Repræsentanter, Bjering og Jonassen, da disse, efter Byfogdens derom gjorte Bemærkning, ikke ere udtraadte paa Grund af derom gjort Begjæring — i hvilket Fald ogsaa de, som valgtes i deres Sted, kun vilde kunne vedblive for den tilbagestaaende Deel af hines Functionstid — men som de ældste af Borgerrepræsentanterne, saaledes er den i Anordn. 27. Novbr. 1846 § 7 givne Regel om, at Repræsentanterne skulle vedblive deres Function i 6 Aar, naturligviis at forstaae med en saadan Restriction, som nödvendigviis fölger af den i samme Anordning § 8 in fine foreskrevne Bestemmelse, og Ministeriet maa saaledes tiltræde den af Communalbestyrelsen yttrede Formening om, at den sidstnævnte Bestemmelse bör komme til Anvendelse, uden Hensyn til, om den efter Tour Fratrædende har fungeret i 6 Aar, eller i kortere Tid. Der kan saaledes ikke, som Hr. Stiftamtm. synes at forudsætte, her være Tale om nogen Ret for vedkommende Repræsentant til at vedblive Functionen i 6 Aar, men nærværende Tilfælde maa formentlig ganske sættes ved Siden af de tidligere, hvor Vedkommende ere udtraadte »som de ældste i Repræsentationen«, overeensstemmende med den nysnævnte Regel i Anordn. § 8. Ved denne Fremgangsmaade vil ogsaa, som af Communalbestyrelsen bemærket, den tidligere begaaede Feil ved Valgene efterhaanden rettes, medens der derimod vilde savnes Hjemmel i bemeldte Anordning til at afhjælpe Feilen ved at tilstede et saadant extraordinairt Valg paa 2 Aar, som det, der af Hr. Stiftamtm. var admitteret.

I Henhold til det Foranförte vil Valg paa en Borger-

repræsentant i Reykjavík i Kjöbmand D. Thomsens Sted være at foretage snarest muligt. 1857. 30. Juni.

Hvilket herved tjenstl. meddeles Hr. Stiftamtm. til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Justitsministeriet den 30. Juni 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. en ny Oversættelse af Levy's **Lærebog for Jordemödre.** Khavn den 30. Juni 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island; ikke i Brevbogen. 30. Juni.

Som Hr. Stiftamtm. behgl. vil erfare af vedlagte Extract-Afskrift, har Cand. philos. Gunnlaugur Thordarson anholdt om, at det maatte blive ham overdraget, at besörge en ny Oversættelse paa Islandsk af Prof. Levys Udtog af Födselsvidenskaben, da den ved det forhenværende danske Cancellies Foranstaltning i Aaret 1846 udgivne islandske Oversættelse af bemeldte Lærebog ikke skal være at erholde hverken her eller i Island.

I Anledning heraf skulde jeg, næst at bemærke, at det forholder sig rigtigt, hvad der i Andragendet er anfört om, at Bogen er her uerholdelig, forinden Videre foretages, tjenstlig udbede mig Hr. Stiftamtmandens Yttringer behgl. meddelte om, hvorvidt der navnligen i Sönderamtet maatte være en saadan Trang til meerbemeldte Bog, at der maatte være Anledning til at foranstalte et nyt Oplag af samme, hvorved Omkostningerne formentlig maatte afholdes paa samme Maade som ved Bogens oprindelige Udgivelse, nemlig af samtlige Amters Repartitionsfonds, i Forhold til Störrelsen af Lösegodstiendens Kapital i hvert Amt i det Aar, Udgiften falder. — Justitsministeriet den 30. Juni 1857.

Islandske Departements Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, angaaende 1. Juli.

1857. 1. Juli. **Tillæg til Medicinaltaxten.** Khavn den 1. Juli 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

Hoslagt tilstilles Hr. (Tit.) tjenstl. 5 Exemplarer af förste Tillæg til Medicinaltaxten af 1856[1] til behgl. Uddeling blandt Lægerne i Sönderamtet, i Henhold til det forhenværende danske Cancellies Skrivelse af 12. Juli 1845. — Justitsministeriets islandske Departement den 1. Juli 1857.

2. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Behandlingen af Skibe, som komme til Island uden Söpas.** Khavn den 2. Juli 1857. — Concept til Journ. 6, Nr. 1243; ikke i Brevbogen. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 189—190.

I behagelig Skrivelse af 15. April sidstl. har Hr. Amtmanden hertil indberettet, at De, i Forventning af Ministeriets Samtykke, har tilladt, at naar der, enten i dette Foraar eller i Forsommeren, maatte ankomme Skibe, tilhörende Handelshuset Örum & Wulff, til Husevigs Handelsted, uden at være forsynede med de befalede islandske Söpas, men de övrige Beviisligheder ere i Orden, og Skibenes Navn, Hjemsted og Drægtighed, samt Skibsförerne, ere den paa Stedet bosatte Sysselmand bekjendte, at Oplosningen maa paabegyndes medens der træffes Anstalt til Passenes Erhvervelse fra Sysselmanden i Öfjords Syssel, dog at dette skeer uden mindste Ophold.

Idet dette nu for denne Gang efter Omstændighederne faaer at passere, forventer Ministeriet, i Henhold til sin Skrivelse af 8. Novembr. f. A., at De vil

[1]) Medicinaltaxterne og de dertil föiede Tillæg udelades her, som altfor uforholdsmæssig vidtlöftige. De findes i de danske Samlinger.

paasee, at Lovgivningens Bestemmelser om, at det befalede Söpas forevises eller erhverves i Island förend Udlosningen tillades, for Fremtiden nöie overholdes. — Justitsministeriet den 2. Juli 1857. 1857. 2. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Undersögelse af Havnen ved Reykjavik.** Khavn den 4. Juli 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island; Isl. Dep. Brevb. uden Nummer (til Journ. 6, Nr. 1287). 4. Juli.

I Anledning af det med Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 27. Mai d. A. modtagne Andragende fra Havnecommissionen i Reykjavík om, at en Civilingenieur maatte blive opsendt med det dertil i disse Dage afgaaende Postskib, for efter foretagen Undersögelse af Lokaliteterne at udarbeide Forslag til de mulige Forbedringer, der kunde være at iværksætte ved Byens Havn, er man, efter desangaaende at have brevvexlet med Indenrigsministeriet, gjennem dette bleven underrettet om, at Justitsraad, Vandbygningsinspecteur Carlsen under Gaars Dato har indberettet, at han har draget Omsorg for, at Civilingenieur Fischer, der fremdeles er villig til at overtage det omhandlede Hverv paa de Betingelser, som ere angivne i den med Ministeriets Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 15. April sidstl. i Afskrift fremsendte Erklæring fra fornævnte Justitsraad Carlsen, afreiser med det iovermorgen til Reykjavík afgaaende Postskib.

Hvilket herved tjenstl. meldes Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning, med Tilföiende, at der er indrömmet bemeldte Ingenieur Fischer, hvem denne Skrivelse medgives til Foreviisning, fri Passage, mod Erlæggelse af billig Betaling for Kosten efter Regning. — Justitsministeriet den 4. Juli 1857.

1857. 11. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **dansk Oversættelse af islandske Dokumenter.** Khavn den 11. Juli 1857. — Afskrift efter Orig. i Stiftamts-Archivet i Island; Isl. Depart. Brevb. uden Nummer (til Journ. 6, Nr. 1289).

Ved hertil at indsende det med Bilage hermed tilbagefölgende Andragende, hvori Repstyrerne i Thingvalla Rep i Arnes Syssel anke over en af Amtet under 14. Juli f. A. afgiven Resolution, hvorved det blandt Andet er paalagt bemeldte Rep at refundere Seltjarnarnes Rep i Gullbringu Syssel et af samme gjort Udlæg til Underhold for en i förstnævnte Rep forsörgelsesberettiget Person ved Navn Guðmundur Jónsson, har Hr. Stiftamtm. i behgl. Skrivelse af 27. Mai sidstl., med Hensyn til at Andragerne, uagtet det dem af Amtet givne Tilhold, have vægret sig ved at foranstalte Sagens Dokumenter oversatte i det danske Sprog, henstillet, at bemeldte Dokumenter, der som Fölge heraf ere blevne indsendte hertil uden dansk Oversættelse, maatte blive Andragerne tilbagesendte, med Paalæg om at erhverve den befalede Oversættelse.

Det skjönnes imidlertid ikke, at det efter Sagens Natur vil kunne paalægges Andragerne, der som Almuesmænd ikke kunne antages at være det danske Sprog tilstrækkelig mægtige, at indgive deres Andragende med tilhörende Bilage i bemeldte Sprog. En saadan Fremgangsmaade vilde heller ikke være stemmende med den tidligere fulgte Praxis, og endnu mindre vil den af Hr. Stiftamtm. citerede Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 14. Juli 1854 kunne paaberaabes som Hjemmel derfor, idet det tvertimod ved samme er udtalt, »at det ikke kan fordres, at de af Indbyggerne, som ikke ere pligtige til at kunne skrive Dansk, sende deres Ansögninger eller andre Andragender til Ministerierne affattede i det danske Sprog».

Da det nu derhos ved samme Skrivelse er bestemt, at den Övrighed, der indsender en Sag til Ministerierne, bör, naar det er fornödent, at den ledsages af de til ham afgivne Erklæringer, hvor disse ere skrevne i det islandske Sprog, vedlægge bekræftede Oversættelser af samme, maa man i Henhold hertil tjenstl. have Hr. Stiftamtm. anmodet om, at foranstalte de ovennævnte Dokumenter oversatte i det danske Sprog, og derefter at remittere Sagen. — Justitsministeriet den 11. Juli 1857. 1857. 11. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Indenrigsministeriet, ang. **Overförelse af den islandske Collekt eller Understöttelsesfond** til Justitsministeriet. Khavn den 15. Juli 1857. — Isl. Cpb. 1857 (uden Nr.). 15. Juli.

Som Indenrigsministeriet bekjendt, bleve de til den islandske Understöttelsesfond hörende Aktiver ved forrige Aars Slutning afgivne fra velbemeldte Ministeriums Kasserer til Justitsministeriets Kasserer, Justitsraad Hjorth.

Da Ministeriet imidlertid fra sidstnævnte Embedsmand har modtaget Underretning om, at Renterne til 11. Juni Termin d. A. af det bemeldte Fond tilhörende Inskriptionsbeviis, stort 14,265 Rd. 83 Sk., ere blevne anviste Indenrigsministeriets Kasserer, skulde jeg tjenstl. anmode Indenrigsministeriet om, behgl. at ville tillægge Sammes Kasserer Ordre til at afgive bemeldte Renter til Justitsraad Hjorth, idet jeg tilföier, at Departementet for Statsgjælden under D. D. er tilskrevet om, at ville foranledige, at Renterne af oftnævnte Inskriptionsbeviis, der til 11. Juni Termin d. A. ere anviste til Indenrigsministeriets Kasserer, fremtidigen maatte blive anviste Justitsministeriets Kasserer. — Justitsministeriet den 15. Juli 1857.

1857. **Islandske Departements** Circulaire til Stiftamt-
22. Juli. manden og Amtmændene i Island, ang. **nærmere Specification** af **Indtægtsposterne** i Sysselregnskaber. Khavn den 22. Juli 1857. — Isl. Copiebog 1857 (uden Nr.).

Da der af Statsrevisoratet gjentagne Gange er fört Anke over, at de fra flere Sysselmænd i Island afgivne Beretninger om de af Sysselerne faldende Indtægter ikke ere behörig detaillerede, skulde man herved tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behgl. at ville indskjærpe Sysselmændene i det Dem betroede Amt, nöie at holde sig Bestemmelserne i Indenrigsministeriets Skrivelse af 13. Januar 1854 efterrettelige, hvorved det er paalagt bemeldte Embedsmænd i de Anmeldelser, hvormed Indbetalinger af Sysselafgifter til Islands Jordebogskasse afgives, at specificere, paa hvilke Afgifter og for hvilket Aar enhver Indbetaling skeer, ligesom ogsaa, forsaavidt Afgifternes Belöb klareres ved Anviisning paa et Handelshus i Danmark, at specificere Afgifterne i den Skrivelse, hvorved Anviisningen tilstilles vedkommende Ministerium. — Justitsministeriets islandske Departement den 22. Juli 1857.

22. Juli. **Justitsministeriets** Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. aarlige **Indberetninger om thinglæste Lovbud** i Sysselerne. Khavn den 22. Juli 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island; ikke i Brevbogen. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 190.

Idet Ministeriet herved tjenstl. anmoder Hr. Stiftamtmanden (Amtmanden) om, behgl. at ville fra samtlige Sysselmænd i Sönder-Amtet (Vester-Amtet — Nord- og Öst-Amtet) samt Byfogden i Reykjavík indhente og derefter hertil indsende en Fortegnelse over de siden 1. Januar 1849 i hver Jurisdiktion thinglæste

Love, Forordninger, Plakater m. m., skulde man tillige udbede sig lignende Fortegnelser for Eftertiden aarlig meddelte. — Justitsministeriet den 22. Juli 1857. 1857. 22. Juli.

Bekjendtgjörelse fra Minist. for Kirke- og Underviisningsvæs. (C. Hall), ang. en **forandret Indretning** af den **almindelige Forberedelses-Examen** ved Kjöbenhavns Universitet. Khavn den 1. August 1857. 1. August.
— Publiceret 1858 i Snæfellsnes og i Hunavatns Syssel. — Original-Aftryk hos Schultz, 4 Blade i 4to. Dep. Tid. 1857, S. 721—724. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 226—230.

Bekjendtgjörelse angaaende en forandret Indretning af den ifölge kgl. Resol. af 7. Septbr. 1838, sammenholdt med kgl. Resol. af 3. Oktbr. 1850, anordnede almindelige Forberedelsesexamen ved Kjöbenhavns Universitet.

Paa Ministeriets allerund. Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 17. f. M. allern. at approbere fölgende Bestemmelser om en forandret Indretning af den ifölge kgl. Resol. af 7. Septbr. 1838, sammenholdt med kgl. Resol. af 3. Oktbr. 1850, anordnede almindelige Forberedelsesexamen ved Kjöbenhavns Universitet, nemlig:

1. Der skal ved Kjöbenhavns Universitet, ligesom hidtil, afholdes en almindelig Forberedelsesexamen, som de have at underkaste sig, der agte at indstille sig til Optagelse som Elever ved den kongel. Veterinair- og Landbohöiskole, eller til en af fölgende Examina: juridisk Examen for Ustuderede, fuldstændig Veterinairexamen, pharmaceutisk Examen, polytechnisk Examen, fuldstændig Forstexamen og den forenede Landmaaler- og Landinspecteurexamen.

For denne Forberedelsesexamen fritages de, som enten have underkastet sig en af de Examina i Konge-

1857. 1. August. riget Danmark, der give Adgang til at indskrives ved Kjöbenhavns Universitet, eller erholdt Modenhedsbeviis fra en lærd Skole i Hertugdömmerne Slesvig, Holsteen eller Lauenborg, eller underkastet sig den ved kongel. Resolution af 2. Septbr. 1855 (Bekjendtg. af 18. s. M.) anordnede Afgangsexamen for Realdisciple, eller bestaaet Officeersexamen ved det kgl. Landcadet- eller Söcadet-Academi i Kjöbenhavn, eller Adgangsexamen ved den kgl. militaire Höiskole sammesteds.

2. For dem, der ville indstille sig til Optagelse som Elever ved den kgl. Veterinair- og Landbohöiskole, eller tage juridisk Examen for Ustuderede eller den fuldstændige Veterinairexamen eller pharmaceutisk Examen, afholdes den almindelige Forberedelsesexamen som hidtil, efter Bestemmelserne i den kgl. Resolution af 7. Septbr. 1838 (Bekjendtgjörelse af 14. næstefter), sammenholdt med kgl. Resol. af 3. Oktbr. 1850 (bekjendtgj. under 10. næstefter).

Overeensstemmende hermed bliver der ved denne Pröve at give en skriftlig Opgave i Modersmaalet, enten Dansk eller Tydsk, og at examinere blot mundtlig i fölgende Fag: a) Geographi og Fædrelandets Historie, b) Arithmetik og Geometri, c) Tydsk eller, hvis Modersmaalet er Tydsk, Dansk, samt d) for Pharmaceuterne tillige særlig i Latin.

3. For dem, der ville indstille sig til polytechnisk Examen, eller til fuldstændig Forstexamen, eller til den forenede Landmaaler- og Landinspecteur-Examen, afholdes den almindelige Forberedelsesexamen, saavel med Hensyn til det Omfang af Kundskaber, der skal fordres, som til Prövernes Antal og Beskaffenhed, paa samme Maade som den ved kgl. Resol. af 2. Septbr. 1855 (bekjendtgj. under 18. næstefter) anordnede Afgangsexamen for Realdisciple ved de lærde Skoler i Kongeriget Danmark, dog at Stiilpröven i Engelsk, saavelsom Pröverne i Skrivning og Tegning, med Undtagelse af den mathematiske Tegnepröve, bortfalde.

Gjenstandene for Examen og Pröverne blive saaledes fölgende: a) Modersmaalet, Dansk eller Tydsk, hvori Pröven er alene skriftlig over to Stileopgaver. — b) Tydsk, eller for dem, hvis Modersmaal er Tydsk, Dansk, hvori Pröven anstilles deels skriftlig, ved en let Stiil, deels mundtlig. — c) Fransk, alene mundtlig. — d) Engelsk, alene mundtlig. — e) Historie, alene mundtlig. — f) Geographi (physisk og politisk Jordbeskrivelse, tilligemed de uundværligste Sætninger af den mathematiske Geographi), alene mundtlig. — g) Mathematik, hvori Pröven anstilles deels skriftlig over tre Opgaver (i praktisk Regning, Arithmetik og Geometri) og ved en Tegnepröve, deels mundtlig. — h) Naturlære, alene mundtlig. — i) Naturhistorie, alene mundtlig 1857. 1. August.

4. Den, der har bestaaet Examen efter foranstaaende § 3, opnaaer derved tillige samme Ret og Adgang, som Aflæggelsen af Examen efter § 2 giver, dog at de, som ville indstille sig til pharmaceutisk Examen, foruden have at underkaste sig den for Pharmaceuterne bestemte særlige Pröve i Latin.

Vil Nogen, der har underkastet sig Forberedelsesexamen efter § 3, indstille sig til den mere omfattende Examen efter § 4, maa han tage denne sidste fuldstændig, uden at nogen Lettelse i Pröven kan tilstaaes ham, fordi han alt har bestaaet Examen under dens anden Form.

5. Den almindelige Forberedelsesexamen afholdes to Gange om Aaret i de sædvanlige Examenstider for Universitetet. Examen i begge dens Former foretages af en dertil dannet Comité, der skal bestaae af fölgende Universitetslærere: een i Historie, een i Mathematik, to eller tre i de levende Sprog, een i Naturhistorie og een i Naturlære. Examenscomiteen fastsætter selv Opgaven til den skriftlige Deel af den i § 2 ommeldte Pröve, hvorimod de skriftlige Opgaver til Examen efter § 3 blive fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet at give paa den i den kgl. Resol. af 2. Septbr.

1857. 1855 (bekjendtg. under 18. næstefter) § 7 foreskrevne
1. August. Maade, saaledes at Opgaverne altsaa ved den Examen, der afholdes ved Universitetet i Juni Maaned, blive de samme som ved Afgangsexamen for Realdisciple til samme Tid ved de lærde Skoler. Den mundtlige Examination ved begge Pröver udföres af Comiteens Medlemmer, af Enhver for sit eller sine Fags Vedkommende ligesom hidtil, uden at nogen Censor er tilstede. Comiteen vælger hvert Aar af sin Midte en Formand, der uden Godtgjörelse besörger Alt, hvad der henhörer til Examens regelmæssige Afholdelse.

6. I ethvert Specialfag betegnes Udfaldet af Pröven (den mundtlige og skriftlige tilsammenlagte, forsaavidt begge finde Sted) ved en af Charaktererne: Udmærket godt, Meget godt, Godt, Temmelig godt, Maadelig, Slet.

Udfaldet af hele Examen betegnes alene ved Udtrykket »Bestaaet» eller »Ikke bestaaet», saaledes at »Bestaaet» kan gives Tillægget »med Udmærkelse». Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet har at give de nærmere Bestemmelser om, hvad der ved Examenspröverne i de enkelte Fag skal fordres for at have bestaaet Examen.

Udfaldet af den for Pharmaceuterne foreskrevne Pröve i Latin bedömmes særskilt, og tilkjendegives ligeledes ved et »Bestaaet» eller »Ikke bestaaet».

Efter afholdt Examen meddeles der af Examenscomiteens Formand enhver Examinand et skriftligt Vidnesbyrd om, hvorledes han har fuldendt den. I dette anföres for Pharmaceuternes Vedkommende særskilt Bedömmelsen af Pröven i Latin.

7. Ved Indtegningen til Pröven betaler Enhver, der agter at indstille sig til Pröven efter foranstaaende § 2, i Examensgebyr, ligesom hidtil, 6 Rd., og Enhver, som vil underkaste sig Examen efter § 3, 8 Rd.

I den her foreskrevne Form afholdes Examen förste Gang i Juni Maaned 1858. De, der förend dette Tids-

punkt have underkastet sig den almindelige Forberedelsesexamen, saaledes som den hidtil har været anordnet, beholde den derved vundne Ret og Adgang til höiere Underviisningsanstalter og Fagexamina. 1857. 1. August.

9. De hidtil for den almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet gjældende Bestemmelser blive, forsaavidt de ikke ved nærværende nye Anordning af Examen ere forandrede eller ophævede, fremdeles ved Magt.

Hvilket herved bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 1. August 1857.

Bekjendtgjörelse fra Minist. for Kirke- og Underviisningsvæs. (C. Hall), ang. en **Forandring** i den i det provisoriske Reglement indeholdte Bestemmelse om det **mathematiske Cursus** for Examinander i **anvendt Naturvidenskab.** Khavn den 1. August 1857. — Publiceret i Snæfellsnes Syssel og Hunavatns Syssel. — Depart. Tid. 1857, S. 724—725. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 230. 1. August.

Bekjendtgjörelse angaaende en Forandring i den i det provisoriske Reglement for den polytechniske Læreanstalt af 9. Juni 1829 i § 58 indeholdte Bestemmelse om det mathematiske Cursus for Examinander i anvendt Naturvidenskab.

Paa Ministeriets allerund. Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 17. f. M. allern. at bifalde, at den i § 58 af det provisoriske Reglement for den polytechniske Læreanstalt af 9. Juni 1829 indeholdte Bestemmelse om det mathematiske Cursus for Examinander i anvendt Naturvidenskab forandres saaledes, at dette skal omfatte:

1) Algebra og Functionslære, med Udelukkelse af hvad der ikke kommer til Anvendelse i den fölgende Deel af Foredraget, eller er af praktisk Betydning. —

1857. 2) Differential- og Integral-Regning, saaledes at Integration af Differentialligninger medtages i sine Hovedtræk. — 3) analytisk Geometri, omfattende Rumstörrelser baade med 2 og 3 Dimensioner.

1. August.

Disse Bestemmelser træde i Kraft ved det Cursus, der i August Maaned 1859 tager sin Begyndelse ved Læreanstalten.

Hvilket herved bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 1. August 1857.

1. August. **Bekjendtgjörelse** fra Minist. for Kirke- og Underviisningsvæs. (C. Hall), ang. en forandret Indretning af **Adgangs-Examen i Mathematik** ved den **polytechniske Læreanstalt.** Khavn den 1. August 1857. — Publiceret 1858 i Snæfellsnes Syssel. — Original-Aftryk 2 Blade i 4to. Depart. Tid. for 1857, S. 725—726. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 231—232.

Bekjendtgjörelse angaaende en forandret Indretning af den ved allerh. Resolution af 25. Januar 1839 anordnede Adgangsexamen i Mathematik ved den polytechniske Læreanstalt.

Paa Ministeriets allerunderd. Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 17. f. M. allern. at approbere fölgende Bestemmelser om en forandret Indretning af den ved allerh. Resol. af 25. Januar 1839 (bekjendtgjort under 5. Februar næstefter) anordnede Adgangsexamen i Mathematik ved den polytechniske Læreanstalt, nemlig:

1) Enhver, der har underkastet sig enten den almindelige Forberedelsesexamen ved Kjöbenhavns Universitet i den Form, som er foreskrevet for Polytechnikere, Forststuderende samt Landmaalere og Landinspecteurer, eller en af de Examina, hvis Aflæggelse giver Fritagelse for at underkaste sig hiin Examen som Betingelse for at indtræde som Examinand ved

den polytechniske Læreanstalt, har, naar han i saadan Egenskab vil optages ved Læreanstalten, at underkaste sig en Adgangsexamen i Mathematik, der afholdes ved bemeldte Læreanstalt.

1857. 1. August.

2) Ved denne Examen, som foretages kort för Begyndelsen af ethvert af Læreanstaltens Cursus, aflægges Pröve: a) i elementair Algebra, indbefattende Kjædebrök, bestemte Ligninger af förste og anden Grad, ubestemte Ligninger af förste Grad med to Ubekjendte, de almindelige Sætninger om Potentser og Logarithmer, Logarithmernes Brug, exponentielle Ligninger, arithmetiske og geometriske Rækker, Rentesregning og Annuitetsregning, Permutationer og Combinationer, Binomialformlen med positiv heel Exponent; — b) i Plantrigonometri; — c) i elementair Stereometri, indeholdende Sætningerne om rette Linier og Planer, Polyedre, Cylinderen, Keglen, Kuglen; — d) i Elementerne af den analytiske Plangeometri, dog blot med Anvendelse af retvinklede Coordinater.

3) Examen bestaaer af en skriftlig og en mundtlig Deel. Ved den förste forelægges fire Opgaver, af hvilke idetmindste een udelukkende skal give Leilighed til at vise Færdighed i praktiske Beregninger.

4) Examens Udfald bedömmes af to Censorer, valgte blandt Lærerne ved den polytechniske Læreanstalt, og af Examinator, som er en af Læreanstaltens Lærere i Mathematik.

5) Udfaldet af Examen tilkjendegives ved Udtrykket: »Antaget« eller »Ikke antaget«, hvilken sidste Dom ogsaa skal kunne afgives alene efter den skriftlige Pröve, naar den i og for sig godtgjör, at den Paagjældende er umoden til Studiet ved Læreanstalten.

6) De saaledes givne forandrede Bestemmelser træde i Kraft ved den Examen, der bliver at afholde i Juni Maaned 1859, fra hvilken Tid den kgl. Resol. af 25. Januar 1839 (bekjendtgjort under 5. Februar næstefter) ophæves.

1857. 1. August. Hvilket herved bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet den 1. August 1857.

21. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet i Island, ang. **Honorar for at sætte Capitelstaxten** for dette Amt. Khavn den 21. August 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

I Anledning af det med Hr. Amtmandens Skrivelse af 4. April d. A. hertil indsendte Andragende fra Provst Daniel Halldórsson, om at tilstaaes den sædvanlige Godtgjörelse for hans havte Uleilighed og Umage ved at sætte Capitelstaxten for Aaret 1857—58, meddeles Dem herved til behagelig Bekjendtgjörelse for Provst Halldórsson, samt videre Foranstaltning, at der Intet fra Ministeriets Side haves imod, at den sædvanlige Godtgjörelse af 14 Rd. udbetales ham af Amtets Repartitionsfond. — Justitsministeriet den 21. August 1857.

22. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Honorar for at sætte Capitelstaxten** for Amtet. Khavn den 22. August 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

Ved at fremsende et Andragende fra Provsten i Snæfellsnes Syssel, Arni Böðvarsson, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 17. Febr. d. A. indstillet, at der, saalænge han betjener sit nuværende Kald, Ingjaldshóll og Fróðá, og er bosat inden dets Grændser, maatte af Vesteramtets Repartitionsfond tilstaaes ham en aarlig Godtgjörelse af 25 Rd. for hans Omkostninger og Udgifter i Anledning af Capitelstaxtens Sættelse i Vester-Amtet.

I Anledning heraf skulde man ikke undlade tjenstl. at meddele Hr. Amtm. til behgl. Underretning samt

fornöden Bekjendtgjörelse og Foranstaltning, at Ministeriet efter de i Deres forberörte Skrivelse forklarede Omstændigheder ikke vil modsætte sig, at der indtil videre tilstaaes Provst Böðvarsson den af Dem foreslaaede Godtgjörelse i ovennævnte Anledning, under den af Dem ommeldte Betingelse. — Justitsministeriet den 22. August 1857. 1857. 22. August.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Forslag om Opförelse af **Embedsbolig** for **Sysselmanden paa Vestmannöerne.** Khavn den 24. August 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Copieb. blandt Breve af 25. og 26. August. — Islandsk: Tíð. um stjórnarmálefni Íslands I, 190—191. 24. August.

Ved med behagelig Skrivelse af 31. Marts d. A. hertil at indsende et Andragende, hvori Beboerne af Vestmannö Syssel anholde om, at en Embedsbolig maatte blive opfört for Öens Sysselmand, imod at det dertil fornödne Belöb forrentes og afbetales efter de Regler, som i lignende Tilfælde pleie at fölges i Landets övrige Dele, har Hr. Stiftamtm. nærmere udviklet de Grunde, som efter Deres Formening gjöre det nödvendigt, at der forskaffes bemeldte Sysselmand en Embedsbolig, hvorhos De har yttret, at De ikke drister Dem til at foreslaa Bevilgelsen af et Laan til Forrentning med 6 pCt. aarlig i 28 Aar, som en for stor Byrde for Embedet, hvorimod De har anbefalet, at der paa Statens Bekostning maa blive opfört en Embedsbolig for bemeldte Sysselmand, imod at han derefter vedligeholder samme for egen Regning, eller, hvis dette ikke maatte kunne tilstaaes, at der da forundes Embedet til en saadan Bygnings Opförelse som rentefrit Laan en dertil fornöden Sum indtil 2000 Rd., imod at samme afdrages med 100 Rd. aarlig, og at Bygningens Vedligeholdelse paahviler Embedet.

1857.
24. August. Ministeriet maa vel erkjende, at det efter Forholdene paa Vestmannö kan være vanskeligt for Sysselmanden sammesteds, at forskaffe sig en passende Bolig, men lignende Vanskeligheder ville formentligen ogsaa kunne opstaae for flere andre Sysselmænd i Island, hvem det ifölge Lov om den islandske Handel af 15. April 1854 er paalagt at tage Bopæl paa Handelstederne, som f. Ex. Sysselmændene i Isafjords og Snæfellsnes Sysseler, hvilke endog forsaavidt ere uheldigere stillede, som deres Indtægter ere ringere end Sysselmandens paa Vestmannö. Imidlertid har man om Sagen brevvexlet med Indenrigsministeriet, men samme har tilbagemeldt, at det ikke vil kunne give sit Minde til det i forberörte Anledning fornödne Forskuds Udbetaling af Finantserne, og man seer sig saaledes ikke istand til at foretage videre i den omhandlede Henseende.

Hvilket herved meddeles Hr. Stiftamtm. til behgl. Underretning og videre Bekjendtgjörelse. — Justitsministeriet den 24. August 1857.

26. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, angaaende **Postexpeditionen paa Akureyri.** Khavn den 26. August 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 191—192.

Ved hertil at indsende et Andragende fra den paa Öfjords Handelsted ansatte Postexpediteur Björn Jonsson, hvori han anholder om en Godtgjörelse for hans Uleilighed og Omkostninger ved Postexpeditionen, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 30. Januar d. A. indstillet, at bemeldte Björn Jonsson for den forlöbne Tid, hvori han har expederet Posten, maa tilstaaes en Gratification af 20 Rd. af det til Postvæsenets Fremme i Island normerede Belöb, men at Postexpeditionen derimod for Eftertiden, saalænge Sysselmanden i Öfjords

Syssel ikke er bosat paa Handelstedet, bör, uden nogetsomhelst særskilt Vederlag fra det Offentliges Side, overdrages til den Fuldmægtig, som Sysselmanden vil blive tilpligtet at engagere til at före Politiopsynet paa Handelstedet og Tilsynet med de der ankommende Skibe. 1857. 26. August.

Idet Ministeriet maa tiltræde den af Hr. Amtm. i sidstnævnte Henseende fremsatte Anskuelse, maa man være af den Formening, at ovennævnte Björn Jonsson ei heller for den forlöbne Tid har noget Krav paa særlig Godtgjörelse for bemeldte Posts Expedition, idet han ogsaa i denne Tid har fungeret som Fuldmægtig for Sysselmanden i Öfjords Syssel og af det Offentlige modtaget en aarlig Godtgjörelse af 20 Rd. — Justitsministeriet den 26. August 1857.

Bekjendtgjörelse fra Stiftamtmanden over Island, ang. **Faareskabets Behandling i Sönder-Amtet**. Islands Stiftamtshus den 27. August 1857. — 27. August.

Denne Bekjendtgjörelse er anfört som publiceret i Reykjavík 1857 og 1858 i Gullbringu og Kjosar Syssel. Den indeholder Uddrag af et af Althinget i Sessionen 1857 vedtaget Udkast til Forordning, angaaende Udryddelse og Forebyggelse af Faareskab i Sönder-Amtet, bekjendtgjort med Althingets Samtykke som forelöbig Lov i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse 30. April 1857. Althingets Udkast er grundet paa et af Amtmændene udarbeidet Forslag, som i Anledning af Ministeriets anförte Skrivelse var forelagt Thinget (de to Amtmænds Forslag trykt i Tíð. frá alþ. Ísl. 1857, Viðb. A, S. 24—33, med Motiver; jfr. Norðri V, 73—76; Stiftamtmandens Forslag i Tíð. frá alþ. Ísl. sst. S. 33—36). Sagens Forhandling i Althinget i Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 75. 147—150. 153—156. 197—198. 213. 356. 643—646. 760—871. 913—976. 999—1026. — Althingets Forslag i dets Heelhed er, tilligemed nogle Aktstykker, trykt særskilt i et Antal Aftryk (jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslend. 1857, S. 976) og i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 192—199, som Anmærkning til Justitsmin. Skrivelse 30. Septembr. 1857 (nedenfor). — Original-Aftryk i Islands Trykkeri i Reykjavík paa et Oktavblad; — Tíðindi um stjórnar-

1857. málefni Íslands I, 200—202 Anm. Þjóðólf. IX, 151—152.
27. August. Norðri V, 91.

Auglýsing um nokkrar ákvarðanir, er alþing hefir gjört um fjárkláða þann, sem gengur í nokkrum hluta Suðuramtsins, hverjar ákvarðanir hèrmeð samkvæmt brèfi lögstjórans af 30. April þ. á. af undirskrifuðum gjörast gildandi sem bráðabirgðalög, þángað til konúnglegur úrskurður verður lagður á málið yfir höfuð.

1. (5.)[1] grein. Af hverju því heimili, þar sem fjársýkin gjörði vart við sig næstliðinu vetur eða vor, en ekki hafa verið rifin fjárhúsin í sumar samkvæmt reglugjörð stiptamtsins 13. Febr. þ. á., skal öll fjárhús rífa í haust komandi og byggja aptur upp á öðrum stað, háum og þurlendum, ný fjárhús, nægileg fyrir fjárstofu þann, sem hver búandi má gjöra ráð fyrir að hann megi á setja eptir kríngumstæðunum og með þeirri stærð og lagi, sem tilskipun 2. Marts 1776 tiltekur. Viðina úr gömlu fjárhúsunum má brúka í hin nýju, ef þeir eru sviðnir áður eða bikaðir utan. Hafa skal sèrstaklegt tillit til þess, þegar fè skal á vetur setja, hvert húsrúm menn hafa, og hversu rof hinna eldri og uppbyggíng hinna nýju fjárhúsa er af hendi leyst.

2. (6.) gr. Til þess að aunast um rof og endurbyggingu fjárhúsa, sem og annað, er í þessari tilskipun er fyrir fjáreigendur að reglu gjört, skal hver sýslumaður kveðja sèr til ráðaneytis og aðstoðar 3 eða 4 hina beztu menn hèr og hvar úr sýslu sinni. Hiu sama regla gildir og fyrir lögsagnarumdæmið Reykjavík og bæjarfógetann þar.

3. (7.) gr. Í hverjum hrepp skal setja hreppsnefndir á þanu hátt, að hreppstjórinn kveði með sèr eptir stærð hrepps síns 2 eða 4 hina beztu hreppsbændur, og sè hreppur mjög stór, svo vatnsföll geti um lengri tíma hindrað samfundi, þá sè hreppsnefndir

[1]) De i Parenthes tilföiede Tal angive Paragraphen i Althingets Udkast.

2 eða 3, svo til þeirra sè kvaddir, ef þarf, alls 6 menn. 1857. 27. August.

4. (8.) gr. Enginn sýslu- eða hreppsnefndarmaður má skorast undan þeim starfa án lögmætra forfalla, sem sýslumaður þá metur, og skal þegar kveðja nýjan mann til nefndar, ef eins missir við úr nefndinni.

5. (9.) gr. Stiptamtmaður skal sjá um, að prentaður verði, svo fljótt sem orðið getur, greinilegur leiðarvísir til að þekkja kláðann, öll einkenni hans og alla lækníngarmeðferð á honum, og enn fremur skal í leiðarvísi þessum skýrt frá, hvernig með fènað skuli fara til að verja hann kláða, og skal senda leiðarvísi þenna öllum hreppsnefndum, sem um er getið í 3. (7.) grein.

6. (10.) gr. Hreppanefndir skulu byrja starfa sinn svo fljótt, sem verður, og þegar innan 20. Novbr. hafa sent sýslumanni skýrslu um búnaðar og heimilis ástand hvers búanda í hreppnum, samkvæmt þeim eyðublöðum, sem þeim til þess verða send, og sem nefndin útfyllir.

7. (11.) gr. Hreppanefndir sjá um, að úrskurðum sýslunefndarinnar verði fullnægt. Óhlýðnist nokkur búandi því, sem þannig er ákveðið, skal hreppsnefndin tafarlaust tilkynna það sýslumanni, en hann höfðar opinbert mál móti hinum seka til óhlýðnissekta eptir málavöxtum, og málskostnaðar útláta.

8. (14.) gr. Sýslunefndir skulu hafa vakandi auga á öllu því, sem að því lýtur, að lögum þessum verði hlýdt og tilhlýðilega framfylgt, leiðbeina hreppsnefndunum í öllu, er þurfa þykir, og vera þeim til ráðaneytis, hvenær sem þær leita þess.

9. (16.) gr. Sýslumaður skal, þegar vafasamt þykir, leita úrskurðar amtmanns um það, hvert mál skuli höfða, hvort heldur er gegn einstökum búanda eður hreppsnefndarmönnum, fyrir óhlýðni, mótþróa eður önnur afbrot mót þessum lögum.

10. (22.) gr. Hver sá maður, sem annaðhvort af skeytíngarleysi eða af ásetníngi verður uppvís að því,

1857. að hafa leynt kláðanum á fè því, er hann hefir undir
27. August. höndum, skal sæta fjársektum frá 5—30 rdl.

11. (33.) gr. Allar sektir, er ákveðnar eru í lögum þessum, skulu falla í hlutaðeigandi sveitarsjóð.

Íslands stiptamtshúsi 27. August 1857.

J. D. Trampe.

27. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Foranstaltninger imod Faareskab.** Khavn den 27. August 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

I behgl. Skrivelse af 18. April d. A. har Hr. Amtm., ved at indberette, at det til Betryggelse imod Skabsygens Udbredelse til Nordlandet har været anseet nödvendigt, at der paa Fjeldstrækningerne mellem Nordamtet og de andre Amter, hvor Skabsygens Indtrængen kan befrygtes i Sommermaanederne, opstilles Vogtere, for at forhindre de skabbefængte sönderlandske Faars Berörelse med de nordlandske, tillige meddeelt, at De til Dækning af de hermed forbundne Omkostninger har paabudt en Ligning af 4 Sk. pr. Lösegodshundrede for de respective Jurisdictioner, men da De antager, at den fornævnte Contribution af 4 Sk. pr. Lösegodshundrede knap vil dække Halvdelen af de til Afspærringen medgaaede Udgifter, har De andraget paa, at hvad der udfordres mere til bemeldte Foranstaltnings Iværksættelse, maa tillades forskudsviis udbetalt af Islands Jordebogskasse, imod Refusion af Nord- og Östamtets Repartitionsfond efter Ligning paa Amtets Beboere i to næstpaafölgende Aar.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke til behagelig Efterretning tjenstl. at meddele, at da der alt i bemeldte Öiemed er optaget noget Belöb paa Finantsloven for indeværende Aar, seer Ministeriet sig ikke for Tiden istand til at bevilge den begjærte Udbetaling.

Slutteligen tilföies, at Ministeriet ikke har Noget

at erindre imod, at de i Deres ovenmeldte Skrivelse omhandlede Trykningsomkostninger ved tvende af Distriktslægerne Skaptason og Finsen affattede Afhandlinger om Skabsygen, respective 24 Rd. 88 Sk. og 11 Rd. 48 Sk., afholdes af Renten af Nord- og Östamtets oeconomiske Fond. — Justitsministeriet den 27. August 1857. 1857. 27. August.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Foranstaltninger til Bedste for Öen Grimsey** i Öfjords Syssel. Khavn den 27. August 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 27. August.

For at forebygge, at Öen Grimsö, hvis Gaarde alle, med Undtagelse af Præstegaarden Miðgarður, henhöre deels under Mödruvalla, deels under Munkethveraa Klostergods, formedelst Mangel paa arbeidsdygtige Folk samt andre for Öen og dens Indvaanere fölelige Mangler, skulde udsættes for aldeles at ruineres og muligen ganske at blive forladt, har Hr. Amtm., næst at fremsende en af Administratorerne Thorstein Danielsen og Are Sæmundsen ifölge Deres Foranstaltning afgiven Beretning om Öens oeconomiske Tilstand i det Hele, i behgl. Skrivelse af 16. Oktobr. f. A. indstillet, at Amtet maatte bemyndiges til for det Förste i de næstfölgende 5 Aar af vedkommende Ombudskasser at tilstaae driftige Folk fra Fastlandet, som maatte ville nedsætte sig paa Grimsö, en billig Godtgjörelse for Reise- og Transportomkostninger, hvis Störrelse imidlertid ikke forud kan bestemmes, samt at der for Ombudskassernes Regning maatte indkjöbes og bringes til Öen to unge Köer, en ung Tyr og ligeledes en ung Arbeidshest, hvilke Kreaturer skulde leveres til den paa Öen beskikkede Repstyrer imod hans Qvittering for Modtagelsen, og iövrigt under de af Godsforvalterne i deres fornævnte Beretning angivne Betingelser. Hr. Amtm. har derhos tilföiet, at Udgifterne ved disse Krea-

1857. turers Indkjöb og Transport til Öen neppe ville overstige 150 Rd.
27. August.

I Anledning heraf undlader jeg ikke herved tjenstl. at meddele til behagelig Efterretning og videre föiende Foranstaltning, at Ministeriet efter de forklarede Omstændigheder tillader, at der til Indkjöb af de nævnte Kreaturer og deres Transport til Grimsö maa anvendes indtil et Belöb af 150 Rd., samt endvidere et Belöb af indtil 100 Rd. til Reise- og Transportomkostninger for dem, der maatte ville nedsætte sig paa Öen, og at fornævnte Belöb udredes af den ved indeværende Aars Finantslov til uforudseelige og ubestemte Udgifter for Island bestemte Sum, hvorhos Ministeriet, forsaavidt det maatte være nödvendigt for Fremtiden at anvende Bekostninger i det sidstanförte Öiemed, maa udbede sig Deres nærmere Beretning og Forslag om sammes eventuelle Störrelse behgl. meddeelt. — Justitsministeriet den 27. August 1857.

27. August. **Post-Convention** mellem den kgl. danske og den fyrstelig Thurn og Taxisske Postbestyrelse. Khavn den 27. August 1857. — Gesetz- und Ministerial-Blatt f. 1857, 29. Stück, S. 280—290. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, V, 233—244. — **Uddrag.**

Mellem den kongelig Danske og den fyrstelig Thurn og Taxisske Postbestyrelse er der . . . afsluttet fölgende Post-Convention.

Tit. I. — — — Tit. II. . . . Art. 3. De respective Postgebeters Omfang.

I. Ved det kgl. danske Postgebet er i denne Convention at forstaae: Kongeriget Danmark, Hertugdömmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg og for Tiden det Oldenborgske Fyrstendömme Lübeck, men ikke tillige Island, Grönland, Færöerne og de dansk-vestindiske Colonier . . .

Regulativ for **Helbredelses-Anstalten for Sindssvage** i Östifterne med Undtagelse af Kjöbenhavn. Khavn den 4. Septembr. 1857. — Approberet af Kongen under 4. Septbr. 1857. — Under s. D. er Justitsministeren bemyndiget til at gjöre mindre væsentlige Forandringer, som i Tiden maatte findes tjenlige. — Departem. Tid. 1857, S. 877—884. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 245—252. — **Uddrag.** 1857. 4. Septbr.

. . . § 18. For Patienter fra Hertugdömmerne, Bilandene, Colonierne og indtil videre fra Kjöbenhavn er Betalingen:

1ste Forpleiningsklasse 1 Rd. 24 Sk. daglig, 456 Rd. 24 Sk. aarlig.

2den Forpleiningsklasse 90 Sk. daglig, 342 Rd. 18 Sk. aarlig.

3die Forpleiningsklasse 65 Sk. daglig, 247 Rd. 13 Sk. aarlig.

— — — —

. . . § 19. Betalingen erlægges qvartaliter forud. Udskrives Patienten inden et Qvartal er udlöbet, tilbagebetales det Overskydende fra den Dag exclusive, da han forlader Anstalten. For Betalingens prompte Erlæggelse stilles fremdeles en saadan Sikkerhed, som Directionen anseer betryggende, med mindre det Offentlige betaler for Patienten.

§ 20. Döer Patienten under sit Ophold i Anstalten, staaer denne i Forskud for Omkostningerne ved Begravelsen, naar den Afdödes Paarörende ikke ere nær nok til selv at kunne varetage det Fornödne.

Reskript til Finantsminister Andræ, angaaende **Bekjendtgjörelse af Statsregnskab** fra 1. April 1856 til 31. Marts 1857. Skodsborg den 18. Septbr. 1857. — Original-Aftryk, tilligemed Regnskabet, trykt hos 18. Septbr.

1857. Schultz XII + 150 Sider. Khavn (1857). 4to. — Departem.
18. Septbr. Tid. 1857, S. 848—853. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v., Danmark vedkommende, 1857, S. 256—262. Uddrag af Regnskabet og Statsrevisorernes Beretning optager kun hvad der direkte henföres til Island.

Frederik den Syvende &c. V. s. G. Det hosfölgende (osv. jevnf. XVI, 547) . . . Skodsborg den 18. Septembr. 1857.

Regnskabs-Udtog

som Bilag til det trykte Statsregnskab for 1856—57.

Anhang til Statsrevisorernes Beretning til Rigsdagen om Statsregnskabet for Finantsaaret 1856—57. (6 +) 76 + 32 Sider. Khavn 1859. 4.

Justitsministeriet (Finantslovens § 9).

S. 20. Justitsministeriet, Lönninger:

Directeuren for det islandske Departement . . . . . 2400 Rd.

Det islandske Departement:

Expeditionscontoiret . . . . 1775 —

Revisionscontoiret . . . . 2900 —

S. 25. 5. Antegning: Under C. a. 1. Til Lönninger og Contoirhold paa Island er ved Finantsloven bevilget 19,265 Rd. » Sk.

Den virkelige Udgift anföres i Regnskabet med 20,146 — 48 -

Meerudgiften . . . 881 Rd. 48 Sk.

oplyses imidlertid at hidröre fra uhævede Gager for det foregaaende Aar, samt fra en for stor Udbetaling paa en Gage, og vil blive Gjenstand for Indstilling.

Vedtegning: Det samme som om 4. Post gjælder om denne Antegning (nemlig: Besvarelsen erindrer Intet mod denne Antegnelse).

Det indstilles: at Meerudgiften, 881 Rd. 48 Sk., passerer, men at det vil være at paasee af en fölgende Revision, at den skete for store Udbetaling behörig söges godtgjort.

6. Antegning: Under C. b. 1. Geistligheden er efter Finantsloven bevilget . . . . 3,562 Rd. 72 Sk.

men Udgiften har i Virkeligheden været . . 3,894 — 56 -

Differencen . . . 331 Rd. 80 Sk.

oplyses at hidröre fra, at man i Regnskabsaaret har udbetalt et i foregaaende Aar til Udgift bevilget Belöb. Differencen vil blive at indstille,

Vedtegning: Det samme som om de tvende foregaaende Poster gjælder om nærværende Antegning. Det indstilles: at Meerudgiften, 331 Rd. 80 Sk., passerer. 1857. 18. Septbr.

7. Antegning. Under C. e. Uforudsete og tilfældige Udgifter findes i Regnskabet særlig fört til Udgift 2,441 Rd. 37 Sk. i Anledning af Prinds Napoleons og Prindsen af Oraniens Ophold paa Island, hvilken Udgift ikke findes nærmere specificeret, men opföres som et Forskud, der ventes refunderet, og hvorom Correspondenee skal være indledet imellem Justitsministeriet og Indenrigsministeriet.

Da Indstilling i ethvert Fald vil blive at foretage, udbedes nærmere behgl. Oplysning om, hvorledes denne Udgift, der efter sin Natur er en Fællesudgift, er forbleven iblandt Kongerigets særlige Udgifter.

Besvarelse: Ifölge Udenrigsministeriets Skrivelse af 10. April 1858 er der ved Tillægslov af 31. Marts 1858 bevilget Udenrigsministeriet et Belöb af 2,441 37 Sk. til Dækning af de heromhandlede Udgifter, og er det under 4. Mai næstefter foranlediget, at dette Belöb er blevet godskrevet Islands Jordebogskasse i Statsbogholderiets Böger.

Vedtegning: Besvarelsen oplyser, at den i Antegningen ommeldte Refusion af Statskassen af de forskudte 2,441 Rd. 37 Sk., er skeet under 4. Mai 1858.

Det indstilles: at den brugte Fremgangsmaade kan passere.

Regnskabs-Oversigt for 1856—57.

S. 2. Indtægt.

	Bevilling.	Regnskab.
§. 4. Isl. og færöeske Intrader	41,400. ».	44,851. 62

Udgift.

S. 10. § 9. Udtog af Justitsministeriets Regnskab.

A. Ministeriets Embedsmænd og Betjente, m. v.

a. Lönninger.

	Bevilling.	Regnskab.
Directeuren for det isl. Depart.	2400. ».	2400. »
1. Departement:		
Det islandske Revisionscontoir	2900. ».	2900. »
Islandske Departement:		
Expeditionscontoiret	1800. ».	1775. »

G. Island, Udgifter:

a. Udgifter, Justitsministeriet vedkommende:

		Bevilling.	Regnskab.
1857.			
18. Septbr.	1. Lönninger, Contoirhold m. v.	19,265. ».	20,146. 48
	2. Andre Udgifter, Finantslov 11,940. 16		
	Tillægsbev. 4. Marts 2,154. 27	14,094. 43.	13,415. 58
	b. Kirke- og Underviisningsministeriet vedk.:		
	1. Til Geistligheden	3,562. 72.	3,894. 56
	2. Det lærde Skolevæsen:		
	a. Lönninger	8,250. ».	8,250. »
	b. andre Udgifter	5,420. ».	5,185. »
	c. Uforudsete og tilf. Udgifter	4,000. ».	4,533. 20[1]

. . . . . .

Udtog af Regnskabet for Island.

S. 13. Indtægt.

1. Almindelige Indtægter:		
a. Afgifter af overdragne Eiend.	730. »	1,105. 48
b. Gebyrer for Bevill. og Bestall.	540. »	
c. Rangskat	500. »	
2. Særegne Indtægter:		
a. Syslernes Forpagtningsafgifter	2,610. »	9,354. 94
b. Laugthingsskriverlön	32. 6	
c. administrerede Mandtalsbogsintr.	600. »	
d. Kongetiende	2,920. »	
e. Laugmandstold	340. »	
f. Afgifter af den isl. Handel . .	9,400. ».	11,380. 28
g. Indtægter af det kgl. Jordegods	7,910. ».	10,983. 28
h. Forpagtningsintrader	71. ».	71. »
i. Rente af Kjöbesummen for Laugarnes	112. ».	112. »
k. Afgift af Jorden Bessastad m. m.	100. ».	». »
l. Tilfældige Indtægter	980. ».	1,753. 76

[1]) Anm. Heri afgaaer 2,441 Rd. 37 Sk. (ɔ: Udgift i Anledning af Prinds Napoleons og Prindsen af Oraniens Reiser).

1857. 18. Septbr.

	Bevilling.	Regnskab.
3. Afdrag paa Kjöbesummer, samt Renter af Salgskapitaler . .	800. ».	3,049. 19
4. Tilbagebetaling af Laan og Forskud	4,350. ».	2,938. 68
Tilsammen . .	31,995. 6.	40,748. 73
+ Restancer fra 1855—1856 507. 74		
÷ do. for 1855—57 579. 74		
Versurudgift . . . 4,195. 3		÷ 4,267. 3
Tilbage		36,481. 70
Udgift (jevnf. Justitsmin. § 9 Litr G).		
Finantslov 52,437. 88		
Tillægsbev. 4. Marts 2,154. 27		
	54,592. 19.	55,424. 86
som sammenholdt med Indtægten giver	÷ 22,597. 13.	÷ 18,943. 16[1].

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Forslag til en Omordning af den islandske **Landsoverret**. Khavn den 23. Septbr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 23. Septbr.

Efter Modtagelsen af Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 27. Mai sidstl., betræffende Bestyrelsen af det for Tiden ledige Embede som anden Assessor i den islandske Landsoverret, udbad man sig Indenrigsministeriets Yttringer om, hvorvidt der fra Sammes Side maatte være Noget at erindre imod, at Cancelliraad Finsen i Constitutionstiden ifölge de forhaandenværende Omstændigheder nöd hele den med bemeldte Embede forbundne Gage.

[1]) Heri afgaaer 2,441 Rd. 37 Sk. (see foran).

1857. I Gjensvar herpaa har bemeldte Ministerium meddeelt, at, om det end ifölge de særegne islandske Forhold ikke ubetinget vil modsætte sig, at der tilstaaes den constituerede anden Assessor den fulde for dette Embede normerede Gage, dog at der ikke tilstaaes ham Gagetillæg efter Loven af 28. Febr. f. A. og 15. Febr. d. A., maa det dog finde det paafaldende, at man ikke har kunnet skaffe de med bemeldte Assessorpost forbundne Forretninger besörgede, uden dertil at constituere en Mand paa samme Vilkaar, som om han var fast ansat i det paagjældende Embede, i hvilken Henseende Ministeriet specielt henledede Opmærksomheden paa den i Forordn. af 11. Juli 1800 antydede Maade, at nemlig samtlige i Nærheden boende lovkyndige Mænd efter Tour paalægges at deeltage i Overrettens Forhandlinger, og forsaavidt Justitsministeriet havde gjort opmærksom paa, at denne Fremgangsmaade ikke uden Vanskelighed vilde kunne benyttes, paa Grund af, at der med oftnævnte Assessorpost tillige er forenet Forretningen som Rettens Justitssekretair, tilföiede Ministeriet, at det ikke skjönnede rettere, end at denne Vanskelighed med nogen god Villie fra de Vedkommendes Side vilde kunne overvindes, naar förste Assessor overtog sidstnævnte Forretninger, i al Fald mod et billigt Vederlag, idet der i saa Fald formentlig Intet vilde være til Hinder for, at den i Forordningen foreskrevne Vei benyttedes.

23. Septbr.

Slutteligen henstillede oftnævnte Ministerium til Justitsministeriets nærmere Overveielse, om der ikke nu, medens den ene af den islandske Overrets-Assessorposter er vacant, turde være Anledning til at söge en Besparelse gjennemfört ved at omordne hele den islandske Landsoverret omtrent paa samme Maade, som dette ved Lov af 15. Febr. d. A. alt er skeet for den vestindiske Coloni.

Idet man i Henhold til Indenrigsministeriets foranförte Bemærkninger tjenstl. skulde udbede sig Hr.

Stiftamtmandens Yttringer og eventuelle Forslag behgl. meddelte, om der ikke med Hensyn til Bestridelsen af de til det förommeldte Assessorembede henlagte Forretninger maatte kunne træffes en saadan Ordning, hvorved nogen Besparelse for Statskassen maatte kunne opnaaes, selvfölgelig under fornödent Hensyn til, at Forretningerne blive tilbörligen udförte, skulde man tillige anmode Dem om, behagel. at ville indhente og derefter med Deres egne Bemærkninger hertil indsende Rettens Betænkning over den af Indenrigsministeriet berörte Omordning af den islandske Landsoverret i Overeensstemmelse med Loven af 15. Februar d. A., hvoraf nogle Exemplarer i dette Öiemed vedlægges. — Justitsministeriet den 23. Septembr. 1857. 1857. 23. Septbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Opförelse af en **ny Kirke paa Prestbakki** i Skaptafells Syssel. Khavn den 23. Septbr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 23. Septbr.

Ved i behgl. Skrivelse af 13. f. M. at gjöre Indberetning om Resultatet af Deres Inspectionsreise i Sönderamtet i sidstafvigte Sommer, har Hr. Stiftamtm., med Hensyn til den paatænkte nye Kirkebygning paa Prestbakka i Skaptafells Syssel, bemærket, at det nu er lykkedes Dem at bevæge Tömmermester Nielsen i Reykjavík til at paatage sig bemeldte Bygnings Opförelse for den i Finantsloven for indeværende Aar dertil bevilgede Sum af 1940 Rd. Da der imidlertid neppe vil kunne være Tale om at paabegynde Arbeidet förend til næste Aar, da Transporten af Tömmeret til Byggepladsen endnu langtfra er tilendebragt og enkelte Dele af Materialet ikke ville kunne transporteres förend i Vinterens Löb ved Hjælp af Slæder, har Hr. Stiftamtm. derhos indstillet, at De maatte bemyndiges til

1857. nu iaar af Jordebogskassen at hæve ovenanförte Belöb,
23. Septbr. 1940 Rd., og atter at deponere Belöbet i samme til Deres Disposition til den ommeldte Kirkes Opförelse.

I Gjensvar herpaa skulde man til behagel. Efterretning og fornöden Foranstaltning tjenstl. melde, at Ministeriet, idet det gaaer ud fra den Forudsætning, at det vil lykkes idetmindste at paabegynde Arbeidet allerede i indeværende Finantsaar, ikke vil have Noget at erindre imod, at der i den omhandlede Henseende forholdes efter Deres foranförte Indstilling. — Justitsministeriet den 23. Septembr. 1857.

24. Septbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Tilbagesendelse af **ældre Protokoller til Stiftamts-Archivet.** Khavn den 24. Septbr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

Vedlagte 5 Protokoller, der ere fundne blandt forhenværende Stiftamtmand over Island, Grev Trampes efterladte Böger og Brevskaber, og som ere indsendte hertil af hans Sön, Amtmand Grev M. Trampe, med den i Gjenpart ligeledes fölgende Skrivelse af 7. d. M., skulde man herved tjenstl. tilstille Hr. Stiftamtm. til Opbevaring i Amtets Archiv, idet man for Modtagelsen beder sig Tilstaaelse behgl. meddeelt. — Justitsministeriet den 24. Septembr. 1857.

30. Septbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Bortforpagtning af Öen Lundey.** Khavn den 30. Septembr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

I behgl. Skrivelse af 9. Juli d. A. har Hr. Stiftamtm. hertil indberettet, at den den kongl. Kasse tilhörende Ö Lundö, der i Tidsrummet 1847—1857 har været bortforpagtet for en aarlig Afgift af 71 Rd., efter at det sidste Aars Forpagtning var exspireret til

indeværende Aars Fardag, er af Dem blevet foran-lediget opraabt til Bortforpagtning ved en Auction den 4. Juli d. A. alternativt paa 1 og 10 Aar, samt at der ved samme blev budet i Afgift for Öen paa 1 Aar 15 Rd., og paa 10 Aar 35 Rd. aarligen. Og har De derhos udbedet Dem Ministeriets Approbation paa, at De har foretrukket det gjorte Bud 15 Rd. for et Aar til Fardag 1858, navnlig af den Grund, at De havde erfaret, at Öen for indeværende Aar agtedes afbenyttet til Græsgang for en Faareflok, der har gjennemgaaet Skabcuren, idet De har antaget, at Insulariseringen af de helbredede Faar lettest vilde kunne overvinde den altfor hyppige og store Mistillid, som finder Sted med Hensyn til Skabcuren, ligesom ogsaa fordi De antager, at det höiere Bud, der kan ventes opnaaet for en 10-aarig Forpagtning, let vil kunne overstige de 20 Rd., hvorpaa der for indeværende Aar renonceres ved Antagelsen af dette Bud. 1857. 30. Septbr.

I denne Anledning skulde man tjenstl. melde, at der fra Ministeriets Side ikke haves Noget at erindre imod den af Dem i ovennævnte Henseende trufne Foranstaltning, hvorom De behgl. vilde underrette Landfoged, Cancelliraad Finsen til Efterretning og Iagttagelse ved Islands Jordebogskasse-Regnskab, men at man iövrigt forventer, at De i betimelig Tid vil træffe fornöden Foranstaltning til, at Öen for Fremtiden bliver bortforpagtet paa heldigere Vilkaar for Statskassen, idet man om Resultatet heraf imödeseer Deres nærmere Indberetning. — Justitsministeriet den 30. Septembr. 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Foranstaltninger imod Skabsygdom** paa Faarene. Khavn den 30. Septembr. 1857[1]. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). — Islandsk: 30. Septbr.

[1]) Circul. 5. Novbr. 1857.

1857. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 192—203. Hirðir I,
30. Septbr. 53—56. — Jevnf. Þjóðólf. X, 1—4.

Efter at Hr. Stiftamtmanden under 13. i f. M. havde til Justitsministeriet indberettet hvad der til den Tid var passeret i den for Althinget indbragte Sag om Faareskabet i Sönderamtet paa Island, har De endvidere i behgl. Skrivelse af 21. i s. M., efter at Sagens Behandling var tilendebragt i Althinget, meddeelt, at det af Althinget vedtagne Lovforslag[1] blandt Andet gaaer ud paa: at i de 4 Sysseler, Arnes, Kjóse og Gullbringa samt Borgarfjord, skulle alle Faar, syge og sunde, nedslagtes inden 31. Decbr. næstk., med Undtagelse af nogle Moderfaar og Gimmerlam, hvis Antal tilsammen ikke maatte overstige 100 Stkr. for en Gaard, og saaledes, at Faarene i det ommeldte Antal maae beholdes, hvad enten de ere syge eller sunde, men Gimmerlammene kun forsaavidt de ere sunde; — at der for det Tab, som lides ved Nedslagtningen, gives en Erstatning af 9000 Rd.; — at hvis Sygdommen til næste Efteraar ikke skulde være aldeles udryddet, skulle alle Faar uden Undtagelse dræbes, forsaavidt Sygdommen ikke til den Tid skulde have udbredt sig til flere Herreder, eller rundt omkring i Nord-, Öst- og Vestamtet, — og at, naar saadan almindelig Nedslagtning har fundet Sted, skulle Faareeierne i de Distrikter, hvor Sygdommen ikke har været, være pligtige at sælge for den Pris, som fastsættes ved den fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860 gjældende Capitelstaxt, saa mange Malkefaar, hver i Forhold til det Antal, han eier, at hver Faareeier, for hvem Krea-

[1]) Althingets Lovforslag er trykt paa Islandsk: a) særskilt i Islands Bogtrykkeri 1857 tilligemed nogle dermed i Forbindelse staaende Aktstykker, 12 Sider i 8vo. — b) i Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 1013—1019 (Motiver S. 1019—1023; Minoritetens Lovforslag sst. S. 1023—1026). — c) Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 192—199 Anmærkn.

turerne ere nedslagtede, erholder Halvdelen af det Antal Malkefaar, han, efter hans Opgivende til den oeconomiske Tabel i Aaret 1856, har været i Besiddelse af. 1857. 30. Septbr.

Hr. Stiftamtm. har derhos udtalt den Anskuelse, at det vilde være utilraadeligt, at gaae ind paa Althingets foranförte Indstillinger, der, hvis de bleve tagne til Fölge, vilde före til, at Indbyggernes vigtigste Næringsvei i de ovennævnte Distrikter i Sönderamtet vilde for lang Tid blive saa at sige ganske ödelagt.

Denne Anskuelse kan Ministeriet ikke andet end dele, og det saa meget mere, som man savner Oplysning om, hvilket Omfang Sygdommen for Tiden har i Sönderamtet, og den fra Dyrlægerne indkomne Erklæring gaaer ud paa, at Sygdommen ikke antages at have noget ondartet Præg, samt at der er det bedste Haab om, at den kan blive standset, saafremt en alvorlig Indgriben i diætetisk og curativ Henseende finder Sted, hvad Erfaringen ogsaa allerede har bekræftet, idet Sygdommen er bleven helbredet paa mange Steder, hvor tilbörlig Omhu ved dens Behandling og Dyrenes Rögt er bleven udviist, hvortil endnu kommer, at man ikke har tilforladelig Efterretning om, hvorvidt de andre Amter i Virkeligheden i dette Öieblik maatte være uberörte af Sygdommen, ligesom man i ethvert Fald ikke har nogen Vished for, at dette vil være Tilfældet paa den Tid, da den af Althinget foreslaaede Foranstaltning skulde iværksættes i de förommeldte Sysseler i Sönderamtet.

Da det nu vil være nödvendigt, at alle de herhenhörende Omstændigheder blive tagne under nöie Overveielse, förend Beslutning tages om, hvilke Foranstaltninger der fremdeles ville være at foretage til Sygdommens Standsning og Udryddelse, seer Ministeriet sig ikke i Stand til at give detaillerede Forskrifter i saa Henseende; men da Hr. Stiftamtmanden ved de af Dem foretagne Reiser til de ovennævnte Sysseler vil

1857. have havt Leilighed til at undersöge Forholdene og
30. Septbr. gjöre Dem nöie bekjendt med, hvorledes Tilstanden sammesteds i Virkeligheden er, maa Ministeriet, i Forventning af allerhöieste Approbation, idet der i den korte Tid, der er forlöben siden Althingets Lovforslag kom Ministeriet tilhænde, ikke har været Leilighed til at forelægge Sagen for Hans Majestæt Kongen, der for Tiden befinder sig paa en Reise i Provindserne, have Dem bemyndiget til, efter de stedfindende Omstændigheder samt efter Overlæg med de veterinaire Læger i Island, at træffe alle de Foranstaltninger, som maatte findes hensigtsmæssige til det nævnte Öiemeds Opnaaelse, og navnlig til at tage Bestemmelse om, hvorvidt og i hvilket Omfang Nedslagtning af de syge og mistænkte Faar bör finde Sted, eller om Curforsög bör anstilles, hvorved det da strengt vil være at paasee, at de syge Faar holdes aldeles afsondrede fra de sunde, indtil de ere fuldkommen helbredede.

Idet Ministeriet derhos, ligeledes i Forventning af allerhöieste Approbation, herved bifalder de af Hr. Stiftamtm. med Althingets dertil erhvervede Samtykke udgivne provisoriske Bestemmelser angaaende Rensning og Opbygning af Faarehuse, med flere andre Forholdsregler, sigtende til Sygdommens Udryddelse, undlader man ikke at tilföie, at det i disse bör skarpere udtales, at Syssels- og Repscomiteerne bör före streng Control med, at de Forskrifter, som udgives angaaende Sygdommens Behandling, blive nöie efterlevede, samt paasee, at de fornödne Lægemidler haves tilstede. Ligeledes bör det, i Lighed med den i Althingets Forslag § 13 indeholdte Bestemmelse, paalægges Repscomiteerne, med visse Mellemrum at undersöge Tilstanden og derom gjöre Indberetning til Sysselcomiteerne, og da det uden tvivl maa antages, at Vanrögt og Fodermangel ere i en væsentlig Grad medvirkende Aarsager til Sygdommen, bör det endelig paalægges Repscomiteerne, i de

Indberetninger, som de efter § 6 have at indgive om 1857.
Böndernes oeconomiske Forfatning, tillige at afgive 30. Septbr.
deres Skjön om, hvormange Faar enhver Bonde vil kunne holde Vinteren over, i Forhold til hans Foderforraad, Folkehold og Staldrum, saaledes, at de kunne blive forsvarligen fodrede og passede, og bör Sysselcomitéerne dernæst i Analogi med Althingets Forslag i § 11 ved sin Kjendelse afgjöre Spörgsmaalet, hvorefter Repscomitéerne bör tilholde Eierne at rette sig efter den afgivne Kjendelse og gjöre Indberetning om, hvorvidt samme er efterkommet.

Da det iövrigt ingenlunde er tilstrækkeligt, at de Foranstaltninger, som paabydes til Sygdommens Udryddelse, ere i og for sig hensigtsmæssige, men det ikke mindre kommer an paa, at de kraftigen gjennemföres, tör Ministeriet gjöre Regning paa, at Indbyggerne, i Erkjendelse af, at det omhandlede Anliggende er en Velfærdssag for dem og Landet, ville af al Magt understötte Autoriteterne i deres Bestræbelser for at bringe Sagen til det forönskede Resultat, i hvilken Henseende det maatte ansees for heldigt, om der, saaledes som af Hr. Stiftamtm. antydet, vilde danne sig flere private Foreninger med det omhandlede Formaal.

Idet Ministeriet holder sig aldeles forvisset om, at Hr. Stiftamtm. med uformindsket Iver og Interesse vil fremdeles virke for denne Sags heldige Gjennemförelse, imödeseer man med Postskibet tilbage Deres nærmere Indberetning om de Foranstaltninger, som til den Tid maatte være trufne, saavel som om Tilstanden i det Hele.

Slutteligen undlader man ikke at tilföie, at man under Dags Dato har tilstillet Amtmanden over Vester-Amtet samt over Nord- og Östamtet Gjenparter af denne Skrivelse, og derhos paalagt dem at træffe de Foranstaltninger, som de maatte finde hensigtsmæssige til Forebyggelse af Sygdommens Indtrængen

1857. og Udbredelse i de dem betroede Amter. — Justitsministeriet den 30. Septembr. 1857 [1].
30. Septbr.

7. Oktbr. **Indenrigsministeriets** Bekjendtgjörelse ang. **Maal- og Vægtredskaber.** Khavn den 7. Oktobr. 1857. — Udgiven af Indenrigsministeren (Krieger) ifölge kgl. Resol. 18. Septbr. s. A., men anföres ikke som publiceret i Island. Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. i 4to. Depart. Tid. 1857, S. 981. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 268—269.

Bekjendtgjörelse angaaende Forandring i Henseende til forskjellige af de fra Justeerkammeret udgaaende Maal- og Vægtredskaber.

Paa Ministeriets derom nedlagte allerund. Forestilling har Hans Majestæt Kongen under 18. f. M. allern. tilladt:

1) at Skippundsbismerens Construction forandres saaledes, at Vægtloddet for denne bliver det samme, som Loddet for 15 Lispunds-Bismeren;

2) at Justeerkammeret herefter skal være forsynet med 20, 10 og 5 Punds Jernlodder, men ophöre med at sælge 25 Punds Jernlodder, 4/10 og 3/10 Punds Messinglodder, og stemple det fornödne Antal 1/2 Punds Lodder med Mærket 5/10 Pund;

3) at der indföres Vægtlodder af conisk Form istedetfor de nu brugte firkantede;

4) at Justeerkammerets Normalmaal paa 136 og 120 Potter forandres saaledes, at Vandoverfladen, der nu er 176 Qvadrattommer, indskrænkes til 14 Qvadrat-

---

[1]) Under samme Datum ere Skrivelser afgaaede fra Justitsministeriet til begge Amtmændene, hvorved dem tilsendes Gjenparter af den foregaaende Skrivelse, med tilföiet Anmodning om, »at træffe de Foranstaltninger, som maatte findes hensigtsmæssige til Forebyggelse af Sygdommens Indtrængen og Udbredelse i det Dem betroede Amt«. — Isl. Copieb. sst.

tömmer; at Normalmaalet paa 8 Potter gives en lignende Forandring, og at der anskaffes et Normalmaal af Kobber paa 72 Potter af tilsvarende Form; 1857. 7. Oktbr.

at Justeerkammeret bemyndiges til at holde Udsalg af Alener, bestaaende af et trukket Messingrör med Træhaaudtag, samt

6) at Justeerkammeret ligeledes bemyndiges til at holde Udsalg af Husholdningsbismere i forskjellige Störrelser, forsynede med fast Skaal og Krog, samt med en Inddeling, der tillader at veie Underafdelinger af Lod.

Hvilken allerh. Resolution herved bringes til offentlig Kundskab. — Indenrigsministeriet den 7. Oktobr. 1857.

Circulaire fra Stiftamtmanden over Island til Sysselmændene i Sönder-Amtet, ang. **Behandling af Faareskabssagen.** Islands Stiftamtshus i Reykjavík den 5. Novembr. 1857. — Islandsk: i Tidsskriftet Hirðir 1, 61—64. 5. Novbr.

Með brèfi þessu sendi eg yður, herra sýslumaður, eptirrit af úrskurði stjórnarinnar, dags. 30. Septbrm., um fjárkláða þann, sem nú fer um land þetta, og eigið þèr að birta það sýslubúum yðar, og jafnframt sendi eg yður *„stutta og skiljanlega lýsíngu fjárkláðans* og meðferðarinnar á honum, samda af dýralæknunum C. Jensen, J. Th. Hansteen og T(eiti) Finnbogasyni» til útbýtíngar, eptir því sem yður þykir bezt við eiga, og enn fremur fyrirmynd til skýrslu, er senda skal öllum hreppanefndum, til þess að þeir lagi eptir henni skýrslur sínar.

Með því þá stjórnin hefir úr því skorið, hvernig að skuli farið í máli þessu, verður hver og einn, er ást hefir á ættjörðu sinni, og sem því vill vinna að heill hennar, hvernig svo sem hann sjálfur lítur á mál þetta, að leitast við með öllu móti að leggja fram allt sem í

1857. hans valdi stendur, til þess að beina málinu í þá stefnu,
5. Novbr. sem á er bent, þannig, að það fái góð afdrif. Ef allir vilja styrkja mig í viðleitni minni í máli þessu, sem er svo mikilsvarðandi fyrir land allt, með góðum vilja, og án þess að kveinka sèr við ómaka, er eg sannfærður um að árángurinn verður góður, en án þvílíkrar aðstoðar verður engu til vegar komið. Eg get sjálfur lofað því, að eg skal hafa viðleitnina, og eigi horfa í neina fyrirhöfn, og gæti eg eitthvert gagn gjört, hve nær sem er í vetur, einhverstaðar, með því að koma sjálfur, skal eg vissulega koma, undireins og mèr er gjört aðvart um það.

Eg vonast þess fastlega, að áskorun mín til samþegna minna eigi verði árángurslaus í svo áríðandi máli, er þá alla varðar, og það því fremur, sem hver og einn hlýtur að sjá, að heill alls landsins, og þannig líka hvers einstaks, er komin undir afdrifum þess.

Til þess að ráðstafanir þær, sem gjörðar eru, geti orðið rækilega framkvæmdar og nákvæmt eptirlit haft, vonast eg þess, að hinir helztu menn í hrepp hverjum bjóðist til þess af frjálsum vilja, að gánga í nefnd, og eigið þèr þá, herra sýslumaður, að gefa nefndum þessum svo mikið vald, sem nauðsyn krefur, og erindisbrèf; því að af þeim einum verður við nokkrum framkvæmdum búizt, sem af frjálsum vilja og áhuga á hinu góða málefninu tekst á hendur slíkan starfa. Nefndirnar eiga að senda sýslumanni á mánuði hverjum skýrslu um framkvæmdir sínar, en sýslumaður skal aptur senda amtmanni eina skýrslu fyrir alla sýsluna. Beri eitthvert vandamál að höndum, er hreppsnefndunum heimilt að leita beint til mín, til að fá sem fljótast úr því skorið. Eg vonast þess, að þèr, herra sýslumaður, allir prestar sýslunnar og hreppstjórar leggi alla alúð á, að nefndir þessar komist á svo fljótt sem auðið er, og það skal vera mèr sönn gleði á síðan að styðja að því, að þeim mönnum verði sómi sýndur, sem fremur öðrum sýna það í verkinu, að þeir hafa áhuga á málinu.

þegar þessar nefndir eru stofnaðar, þá leggja þær nefndir niður starfa sinn, er eg skipaði fyrir um í brèfi míuu dags. 14. dag Septembermánaðar (28. ágúst í Borgarfirði). Sýnishorn þau, er með brèfi þessu fylgja, skulu hreppanefndir þegar fylla, og senda þegar aptur tafarlaust sýslunefndinni, en sýslunefndin kveður þvínæst á um, hversu mikinn fènað hver fjáreigandi getur haldið veturinn út, sökum heybirgða, fjárhúsa og mannafla, og skal þann úrskurð senda hlutaðeigandi hreppanefndum, en þær birta hann aptur öllum fjáreigendum; sýslunefndin skal og senda dýralækni þeim, sem í sýslunni er, eptirrit af þessum úrskurði sínum. þegar allt þetta er komið í kríng, er það innileg bæn mín til allra búanda, að þeir, hver um sig, fækki sauðfè sínu, eptir því sem sýslunefndin kveður á um, og að þeir við fækkunina einkum hafi það fyrir augum, að halda ám og gemlíngum, og hinum beztu hrútum, eptir því sem þeir þurfa þá marga til, en á hinn bóginn skal skera hitt fèð þannig, að fyrst og fremst skal skera hið sjúka, og þvínæst það, sem virðast mætti veikast fyrir og hið elzta af geldfènaði. Ef kláði kæmi upp í því, sem eptir er og til lífs er ætlað, eða eitthvað af því væri kláðsjúkt, þá skal þegar skýra hreppsnefndinni og dýralækninum frá því; hið sjúka skal þegar greina frá hinu heilbrigða, og setja í hús sèr, og hafa við lækníngar; og skal þá nauðsynlegar ráðstafanir gjöra, eptir því sem dýralæknir skipar fyrir, til að stemma stiga fyrir því, að sýkin breiðist út. þar sem ekkert hús er til, er hinum kláðsjúku kindum verði haldið útaf fyrir sig, á meðan á lækníngunum stendur, skal skera þær þegar; því að það má með engu móti leyfa, að sjúkar kindur sèu saman við heilbrigðar. Dýralæknirinn mun nú ferðast um sýsluna, en að því búnu sezt hann þar að á einhverjum bæ, og skal sýslumaður skýra sýslubúum frá, hvar aðsetur hans sè; skal hann á allan hátt aðstoða sýslubúa, en í hvert skipti og þeir vilja neyta aðstoðar hans, verða þeir að láta hann fá fararskjóta,

1857.
5. Novbr.

1857. bæði að heiman og heim aptur. Dýralæknirinn hefir og
5. Novbr. fullt vald til að skipa fyrir um það, er honum kann að þykja hagfellt um aðbúnað fjárins, og skal hver og einn hlýða honum í því, og kvarti hann undan því, að honum eigi sè hlýdt, eigið þèr, herra sýslumaður, og sömuleiðis hreppstjórarnir þegar í stað að neyða menn til hlýðni. Hreppanefndirnar skulu hafa nákvæmar gætur á því, hver í sínum hrepp, að hreppsbúar fari vaudlega eptir því, sem þeim er boðið í þessu efni; einnig skulu þær, ef þörf krefur, leggja hreppsbúum ráð og aðstoða þá, en hreppsbúar skulu hlýða þeim í þeim efnum, og liggja á sýslumanni og hreppstjórum hinar sömu skyldur við hreppanefndirnar, ef þeim er óhlýðni sýnd, eins og við dýralæknana, eins og áður er sagt. Loksins bæti eg því við, að eins og eg get búizt við happsælum afdrifum þessa máls með því einu móti, að allir leggist á eitt með mèr, þannig vonast eg þess, að þèr, herra sýslumaður, prestar, hreppstjórar og helztu menn sýslunnar, vilið leggja alla alúð á, að koma upp fèlögum, er hafa skulu það í öllu fyrir mark sitt og mið, að aðstoða mig í því, að málið fái happasæl afdrif. Lyf þau, er á þarf að halda, eptir því sem nú stendur á tímum, fást í lyfjabúðinni, og auk þess eru ráðstafanir gjörðar til þess, að nægileg lyf sèu þar framvegis. Þetta brèf mitt eigið þèr, herra sýslumaður, að birta þegar sýslubúum yðar. — Íslands stiptamtshúsi 5. Novbr. 1857.

[Schema].

Skýrsla frá hreppsnefndinni í (N. N.) hreppi um fólkshald, peníngsfjölda, heyfaung og heilbrigðisástand sauðfjárins í (N. N.) mánuði 185 .

1857.
5. Novbr.

Bæir	Búendur	Fólkstala		Heyfaung hestar	Nautpeningur		Hross alls	Fjárhús			Sauðfé alls			Sjúkt fé			Hvert reyndar lækningar	Athugasemdir
		alls	verkfærir karlar		kýr	gelt		lengd	breidd	hæð	ær	sauðir	lömb	ær	sauðir	lömb		

1857. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse for**
11. Novbr. **Landbrugs-Elever.** Jægerspriis den 11. Novbr. 1857. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1857, Nr. 41. — I Forestilling 9. Novbr. foredrager Justitsministeren (Simony) Andragender fra tvende Islændere, nemlig Frederik Fjeldsted og Friðbjörn Björnsson, om at bevirkes Understöttelse til i den tilstundende Vinter at deeltage i Underviisningen paa et Agerdyrknings-Institut, navnlig Skaarupgaard ved Aarhus, for der at erholde det fornödne theoretiske Kjendskab til Agerbruget, efter at de Begge, den Förstnævnte i een og den Sidstnævnte i to Sommere, have hos Proprietair Leth til Tanderup sögt at uddanne sig i det praktiske Landvæsen. — Begge havde meget gode Anbefalinger, og med Hensyn til Friðbjörn Björnsson bemærkedes, at »det er hans Agt, paa den Gaard i sin Föde-Egn, hvorom han har erholdt Löfte, ved sin Hjemkomst til næstkommende Foraar, at oprette et lille Agerdyrknings-Institut, hvorfor det vil være ham af störste Vigtighed, at indsamle de i saa Henseende fornödne theoretiske Kundskaber i Landbofaget».

Efter at have brevvexlet med Landhusholdningsselskabet, indstiller Ministeriet, at de nævnte Ansögere

»allernaad. maatte bevilges en Understöttelse af 150 Rd. hver af Renterne af den ved allerh. Resol. af 25. Juli 1844 oprettede Understöttelsesfond for Island».

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Jægerspris den 11. Novembr. 1857.

17. Novbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Andragende om **Salg af Jorderne paa Vestmannöerne.** Khavn den 17. Novembr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). — Islandsk: Tíð. um stjórnarmálefni Íslands I, 203

Hr. Stiftamtm. har med behgl. Skrivelse af 31. Marts d. A. indsendt en allerund. Ansögning fra Fæsterne paa det kgl. Jordegods paa Vestmannö, hvori

de anholde om at erholde Selveiendom, eller ialtfald Arvefæste, paa deres Fæstejorder med Tilliggende. 1857. 17. Novbr.

Foranlediget heraf skulde jeg ikke undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Ansögerne, at Ministeriet efter de Principer, som Regjeringen i de senere Aar har fulgt ved Afgjörelsen af lignende Spörgsmaale, ikke finder sig foranlediget til at indlade sig paa bemeldte Andragende. — Justitsministeriet den 17. Novbr. 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udbetaling til Amtmand Melsted, som Commissarius ved Althinget.** Khavn den 21. Novembr. 1857[1]. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 21. Novbr.

I behgl. Skrivelse af 25. August sidstl. har Hr. Stiftamtm. anholdt om Ministeriets Approbation paa, at De af Islands Jordebogskasse har beordret udbetalt til Amtmand Melsted som kgl. Commissarius ved Althinget et Belöb af 300 Rd., foruden de ham ved Ministeriets Skrivelse af 20. Mai d. A. tilstaaede 1000 Rd.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke tjenstl. at meddele til behagelig Efterretning og Foranstaltning, at, ligesom Ministeriet approberer den skete Udbetaling af fornævnte 300 Rd., der vil være at opföre blandt de övrige Udgifter i Anledning af Althinget, saaledes har man ogsaa tilladt, at Amtmand Melsted maa erholde de med hans Reiser til og fra Althinget i afvigte Sommer forbundne Omkostninger godtgjorte af samme Conto efter indsendt Regning, i hvilken Henseende Amtmand Melsted herfra er tilskrevet det Fornödne. — Justitsministeriet den 21. Novembr. 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Islands Vesteramt, ang. **Transport-Omkost-** 25. Novbr.

[1]) *see* Justitsmin. Skriv. 16. Febr. 1861.

1857. 25. Novbr. **ninger for en Sindssvag.** Khavn den 25. Novbr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

Ved at afgive Besvarelse til anden Erindringspost til Islands Vestamts Repartitionsfonds Regnskab for Aaret 1854 har Hr. Amtm. anholdt om, at de til den sindssvage Johan Johnsens Underholdning i Reykjavík, Transport derfra til Flatö, samt videre til Stykkesholm m. v., af Fonden i sin Tid foreskudte 30 Rd. 44 Sk. definitivt maatte passere til Udgift i Repartitionsfonds-Regnskabet for 1855.

At Ministeriet i Anledning heraf, efter de tilstedeværende Omstændigheder tillader, at ovennævnte Belöb af 30 Rd. 44 Sk. er opfört til endelig Udgift i Vestamtets Repartitionsfonds Regnskab for sidstnævnte Aar, det meddeles herved tjenstl. Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning. — Justitsministeriet den 25. Novembr. 1857.

26. Novbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender, angaaende **Andragende om Telegraph-Anlæg over Island** til Amerika. Khavn den 26. Novembr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

I Anledning af et af et fransk Handelshus i London, Dhrr. Charles Devaux & Co., indgivet Andragende om Concession til Oprettelsen af en telegraphisk Forbindelse imellem Europa og Nordamerika over Færöerne, Island og Grönland, har Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender i behgl. Skrivelse af 14. d. M., næst at bemærke, at dette Anliggende, og navnlig Meddelelsen af den eventuelle Concession, formentlig rettest henhörer under Sammes Ressort, udbedt sig Justitsministeriets Yttringer blandt Andet om, hvorvidt den Amerikaneren Tal. P. Shaffner af Staten Kentucky under 16. August 1854 meddelte Tilladelse til at an-

lægge en lignende Telegraphlinie maatte være til Hinder 1857.
for at indrömme Dhrr. Charles Devaux & Co. den af 26. Novbr.
dem ansögte Tilladelse, eller om ikke meget mere den danske Regjering efter Indholdet af hine Concessioners § 10 nu maa betragtes som löst fra sin Forpligtelse ligeoverfor Mr. Shaffner.

I Gjensvar herpaa undlader man ikke, næst at vedlægge en Gjenpart af den for Shaffner i sin Tid udfærdigede Concession, som efter Afbenyttelsen bedes tilbagesendt, tjenstl. at meddele, at det efter Ministeriets Anskuelse maa ansees idetmindste for meget tvivlsomt, om Regjeringen efter Indholdet af Concessionens § 10, sammenholdt med § 3, i dette Öieblik betragtes som löst fra sine Forpligtelser ligeoverfor Mr. Shaffner, thi ikke blot indeholder den förstnævnte § ikke nogen udtrykkelig Bestemmelse om, at Concessionen skal være forbrudt, naar Bevillingshaveren ikke efter Forlöbet af 3 Aar fra Concessionens Datum har godtgjort, at han paa Udförelsen af det deri ommeldte Foretagende har anvendt idetmindste 100,000 Rd., men det turde endogsaa efter den Maade, hvorpaa §'en er affattet, være tvivlsomt, om det har været tilsigtet, at Undladelsen af Opfyldelsen af den omhandlede Forpligtelse skulde have anden Fölge, end at Regjeringen skulde kunne forlange, at Bevillingshaveren i dette Tilfælde skulde contant deponere det omhandlede Belöb til Sikkerhed for, at han vil fremme Anlæget med den fornödne Kraft og Hurtighed, og naar han da undslog sig derfor, være berettiget til at beröve ham Concessionen. — Men selv under Forudsætning af, at Shaffner paa Grund af den ommeldte Undladelse ikke kunde gjöre nogen Ret gjældende imod Regjeringen, turde det i alt Fald være ubilligt, saa kort Tid efter at det i Concessionens § 10 bestemte Tidsrum af 3 Aar er udlöbet, uden videre at lade den i §'ens Slutning foreskrevne Fölge indtræde, da det jo kan tænkes, at han

1857. ved utilregnelige Aarsager kunde have været forhindret
26. Novbr. fra hidtil at opfylde den paatagne Forpligtelse.

Iövrigt maa Justitsministeriet tillade sig at henstille til velbemeldte Ministerium, om der ikke forinden videre foretages maatte findes Anledning til over Sagen at indhente Erklæring fra Telegraphdirecteuren, der i sin Tid paa Regjeringens Vegne har underhandlet med Mr. Shaffner angaaende Concessionens Affattelse, og som muligen ogsaa vilde være istand til at give Oplysning om, hvorvidt der af Shaffner maatte være foretagne forberedende Skridt til det i Concessionen omhandlede Foretagendes Fremme.

Idet man derhos tör yttre Önske om, at blive gjort bekjendt med Telegraphdirecteurens Erklæring forinden Resolution i Sagen afgives, forbeholder Ministeriet sig derefter at yttre sig nærmere med Hensyn til den af Dhrr. Charles Devaux & Co. fremsatte Begjæring om eventualiter at erholde overdraget det til Telegraphanlæget fornödne Terrain paa Færöerne og Island, hvorimod dette Spörgsmaal antages for Grönlands Vedkommende at henhöre under Afgjörelse af Indenrigsministeriet. — Justitsministeriet den 26. Novembr. 1857.

11. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opkrævning af Porto hos Adressater i Island.** Khavn den 11. Decbr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 204.

Efter at Brevvexling har fundet Sted mellem dette Ministerium og Generalpostdirecteuren i Anledning af det i Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 27. Mai d. A. omhandlede Spörgsmaal, hvorledes det for Eftertiden vil være at forholde med Breve med paahvilende Porto, der ere bestemte til Adressater paa Island,

er det efter den Maade, hvorpaa Postvæsenet i Island for Tiden er indrettet, anseet hensigtsmæssigt, at de Breve, som det herværende Postvæsen afsender til hvert af de tre Amter i Island, tilstilles de respective Amtmænd, og at det overdrages disse Embedsmænd at foranstalte den paa Brevene hvilende Porto indkasseret, og derfor at aflægge behörig Rigtighed. 1857. 11. Decbr.

I Overeensstemmelse hermed skulde jeg derfor tjenstl. have Hr. Stiftamtm. anmodet om, behgl. at ville foranledige de Dem af Generalpostdirectoratet til Adressater i det Dem betroede Amt tilstillede Breve besörgede Vedkommende ihænde mod Erlæggelse af den Brevene paahvilende Porto, for hvilken De derefter vil have at aflægge behörig Rigtighed til bemeldte Generalpostdirectorat. — Justitsministeriet den 11. Decembr. 1857[1].

Justitsministeriets Bekjendtgjörelse angaaende **Indförelsen af justeret Medicinalvægt** til Brug for Apothekerne i Kongeriget Danmark. Khavn den 14. Decembr. 1857. — Depart. Tid. 1858, S. 266—270, med Motiver. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 321—322. 14. Decbr.

Paa Justitsministeriets derom nedlagte allerunderd. Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 27. Mai d. A. allern. at resolvere, at Apothekerne i Kongeriget Danmark ved Tilberedelse og Udsalg af Medicamenter, istedetfor den hidtil i Praxis brugelige Nürnberger-Vægt, skulle benytte en med den til enhver Tid gjældende almindelige Vægtfod stemmende justeret Medicinalvægt, inddeelt paa den for denne Slags Vægt særegne Maade, og saaledes, at et Medicinalpund sættes ligt 12 Unzer eller 24 Lod.

---

[1]) Under samme Datum ere Breve af samme Indhold afgaaede til begge Amtmændene. Isl. Copieb. sst.

1857. Hvilket herved kundgjöres til Efterretning og Iagt-
14. Decbr. tagelse for alle Vedkommende, hvorhos det, i Kraft af den Ministeriet ved fornævnte allerh. Resolution givne Bemyndigelse, fastsættes, at den nye justerede Medicinalvægt vil være at anvende fra 1. April næste Aar.

Det tilföies, at et fuldstændigt Sæt Lodder fra 1. Februar s. A. vil kunne erholdes paa Kjöbenhavns Justeerkammer for en Priis af 8 Rd., derunder indbefattet Lodder under 1 Gran, eller med Kasse og Pincet for ialt 10 Rd. — Justitsministeriet den 14. Decembr. 1857.

18. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Kjöb af Lax i Island og Udförsel til Udlandet.** Khavn den 18. Decbr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Islandsk Copieb. 1857 (uden Nr.).

Med Hensyn til, at den danske Generalconsul i Leith har udbedt sig nærmere Instruction meddeelt angaaende det Svar, han paa Regjeringens Vegne vil have at afgive paa en Forespörgsel, som Handelshuset John Ritchie & Co. har henvendt til ham, og som gaaer ud paa at erholde Tilladelse til at sende Skibe til Island, for sammesteds at indkjöbe Lax og tilberede denne paa Landets Kyster i særlige af dem i denne Hensigt paa leiet eller kjöbt Grund oprettede temporaire Etablissementer, har Udenrigsministeriet i behgl. Skrivelse af 11. April d. A. begjært Justitsministeriets Yttringer i bemeldte Henseende meddeelt.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke, efter om Sagen at have indhentet Erklæringer fra Amtmændene i Island, til behgl. Efterretning tjenstl. at melde, at der efter den islandske Handelslov af 15. April 1854 ikke er Noget til Hinder for, at fremmede Staters Undersaatter sende Skibe til Island for der at indkjöbe det ommeldte Produkt, men ligesom de efter samme Lovs § 3 og Plakat 19. Mai s. A. ikke maa beseile

andre Pladser end de autoriserede Handelssteder, saaledes er det efter Bestemmelsen i bemeldte § 3 in fine, cfr. Plakat 18. August 1786 § 4 og Forordn. 13. Juni 1787 § 2, dem heller ikke tilladt at opföre temporaire Etablissementer i Island, for der at tilforhandle sig eller tilberede det ovennævnte Produkt. 1857. 18. Decbr.

Naar Fremmede altsaa önske, at indhandle Lax i Island, maae de, under Iagttagelsen af de lovbestemte Betingelser for Landets Beseiling paa de autoriserede Handelssteder, der ligge i Nærheden af de Elve, der frembyde Laxefangsten, eller i Kjöbstaden Reykjavík, enten kjöbe Laxen fra Skibet, eller tilforhandle sig samme gjennem de faste Handlende paa Stedet. Derimod kunne Fremmede, ved at nedsætte sig paa et af de autoriserede Handelssteder i Island, og der vinde Borgerskab paa Handel, overeensstemmende med Anordningen af 17. Novbr. 1786 §§ 6—8 (cfr. § 11) og Plakat 28. Decembr. 1836 § 2, blive berettiget til at deeltage i Kysthandelen paa Island under de i Plakat 19. Mai 1854 foreskrevne Vilkaar, og saaledes have Adgang til at indkjöbe Lax paa Kysten og tilberede den i temporaire Etablissementer.

I Forbindelse med det Foranförte skulde jeg iövrigt ikke undlade at tilföie, at Ministeriet har fra Autoriteterne i Island modtaget Indberetning om, at fornævnte Handelshus, uden at oppebie Svar paa den ovennævnte Forespörgsel, har allerede tidlig i afvigte Foraar sendt et Skib til Island og med dette anlöbet en ikke autoriseret Havn i Myra Syssel i Vesteramtet, hvorefter det har paa en Gaard i Nærheden ladet opföre et 15 Alen langt og 7 Alen bredt Skur, og benyttet samme til Indsamling af Lax og sammes Tilberedning til Udförsel.

Da nu dette Foretagende er stridende mod de foranförte Lovbestemmelser, skulde jeg tjenstl. anmode Udenrigsministeriet om, behgl. at ville foranledige, at der tilkjendegives bemeldte Handelshus, der i en hertil

1857. gjennem Stiftamtmanden i Island indsendt Revers har
18. Decbr. underkastet sig Justitsministeriets Bestemmelse i denne Henseende, at samme i Henhold til Loven af 15. April 1854 § 9 vil for den saaledes begaaede Lovovertrædelse have til vedkommende Fattigkasse i Island at erlægge en Mulkt, hvis Störrelse efter Omstændighederne bestemmes til 20 Rd. R. M., og tör man derhos lige tjenstl. anholde om, at der maa blive tillagt den danske Generalconsul i Leith fornöden Ordre til Belöbets Modtagelse. — Justitsministeriet den 18. Decbr. 1857 [1].

23. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Generalprocureuren, ang. Spörgsmaalet om **Loves Udvidelse til Island.** Khavn den 23. Decbr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.).

Som det af vedlagte, af det islandske Althing under 3. August 1855 afgivne allerunderd. Betænkning behgl. vil erfares, blev der af bemeldte Thing andraget paa, at Thronfölgeloven af 31. Juli 1853 og Loven af 10. Februar 1854 om Forandring i Möntbenævnelsen, hvilke Love, paa Grund af deres almindelige Charakteer, uden særlig Udvidelse og uden vedföiet Oversættelse allerede tidligere vare blevne opsendte til Publication, maatte blive thinglæste paa Islandsk, og at sidstnævnte Lov tillige maatte blive særligt udvidet med nogle ubetydelige Modificationer. I Anledning heraf blev det ved allern. Bekjendtgjörelse af 27. Mai d. A. tilkjendegivet Althinget, at det, navnligen med Hensyn til, at disse Love allerede forlængst maatte antages at være publicerede paa Island, ikke var fundet fornödent at træffe videre Foranstaltning i bemeldte Henseende.

Det er imidlertid kommet under Overveielse, hvorledes der for Fremtiden vil være at forholde med Hen-

---

[1]) Ved Skrivelser af 18. Decbr. sendes hver af Amtmændene Gjenpart af denne Skrivelse til Efterretning.

syn til saadanne almindelige Loves Anvendelse paa Island, hvortil medfölgende fra det sidstafholdte Althing nylig indkomne Betænkning, angaaende Udvidelsen af nogle i Aarene 1855 og 1856 udkomne almindelige Love, har givet fornyet Anledning, idet deri blandt Andet er andraget paa, at Loven af 2. April 1855 om Indkaldelse af de gamle Rigsorter, og Lov af 8. Marts 1856, hvorved det paalægges Höiesteret at angive Grundene for dens Domme, maae blive udvidede til Island. I denne Henseende troer Ministeriet at burde forudskikke fölgende Bemærkninger: 1857. 23. Decbr.

I Motiverne til Forordn. af 21. Decembr. 1831 (Collegialtid. for 1832, Pag. 258) er der med Hensyn til Island skjelnet imellem 3 Slags Love, nemlig saadanne, som specielt ere emanerede for bemeldte Land, almindelige Anordninger for Danmark, som allerede ved deres Emanation ere bestemte til ogsaa at gjælde for Island, og de for Danmark udgivne almindelige Love, som senere kunde være at udvide derhen, enten med eller uden Modification, efter at Övrighederne vare hörte om deres Anvendelighed. — Med Hensyn til Fremgangsmaaden ved de sidstnævnte Loves Udvidelse indeholder Forordn. 21. Decbr. 1831 de nærmere Regler, men angaaende de to andre Klasser af Love, er det paa fornævnte Sted i Collegialtidenden bemærket, at samme strax skulle oversættes paa Islandsk og saaledes særligen udkomme. Dette er siden den Tid ogsaa blevet iagttaget med Hensyn til de specielle islandske Love, hvorimod saadanne Love, som ifölge deres almindelige Indhold ansaaes gjældende ogsaa for Island, fremdeles efter 1831 ere blevne opsendte dertil til Efterlevelse, uden at være ledsagede af nogen Oversættelse. Dette er saaledes f. Ex. Tilfældet med Stænderforordningen af 15. Mai 1834, medens derimod Anordn. 28. Mai 1831 blev oversat og publiceret paa Islandsk. — Ligeledes ere flere Lovbud om Qvarantainevæsenet, Medicinaltaxten m. v. saaledes opsendte. Heller ikke ere Traktater

1857. 23. Decbr. og Conventioner, selv om deri indeholdes Bestemmelser, der specielt vedkomme Island, nogensinde blevne oversatte, hvorhos det ved Resol. af 27. Marts 1835 udtrykkelig blev bestemt, at de almindelige Conventioner, der indgaaes med andre Stater om Afdragsrettens Ophævelse, skulle være anvendelige paa Island, uden at behöve ved specielle Bestemmelser at gjöres gjældende sammesteds. Om egentlige finantsielle Love var der under den tidligere Regjeringsform ikke Spörgsmaal, men de Bekjendtgjörelser, som derom udgik fra Finantsbestyrelsen, saasom om den svævende Statsgjæld, om Myntvæsenet m. v., bleve, ligesom de förommeldte almindelige Love, opsendte til Island uden at være oversatte paa Islandsk. — Hvad de criminelle Love angaaer, da bleve de ligesom andre for Danmark udgivne almindelige Love, endnu efter 1831 udvidede til Island paa den i Forordn. 21. Decbr. 1831 foreskrevne Maade, indtil Forordn. 24. Januar 1838 § 7 bestemte, at de danske Straffelove i Almindelighed skulde være gjældende paa Island. Fra den Tid bleve disse Love opsendte til Island til Efterlevelse og Publication uden nogen Oversættelse, indtil det ved et Höiesteretspræjudicat af 9. Decbr. 1842 blev afgjort, at de ikke vare gjældende for Island, naar de ikke vare der thinglæste i islandsk Oversættelse.

Ved Althingets Oprettelse foregik der med Hensyn til Island Lovgivning den Forandring, at de Love, som specielt vedkomme Island, ikke mere skulle forhandles af Östifternes Stænder, men i det islandske Althing, cfr. Forordn. 8. Marts 1843 § 1, hvorhos det ved allerh. Resolution af 10. Novbr. s. A. blev bestemt, at Spörgsmaal om Udvidelse af almindelige danske Love skulle forelægges for Althinget, istedetfor at de Forordninger, hvorved Udvidelsen skete, bleve tidligere, ligesom andre særlige islandske Lovbud, forelagte Östifternes Stænderforsamling (cfr. Forordn. 3. Febr. 1836). Endelig blev det ved allerh. Bekjendtgjörelse af 21. Mai

1847 § 7 udtalt, at Straffelovene, forsaavidt Island vedkommer, ogsaa skulde höre under Althingets Virkekreds. Med Hensyn til saadanne almindelige Love, som efter deres Indhold ogsaa omfatte Island, er der derimod ved Althingets Oprettelse ingen Forandring foregaaet. Dog ere nogle saadanne almindelige Love, som antoges at være af större praktisk Vigtighed, blevne Althinget forelagte, og derefter specielt udvidede til Island, tildeels med nogle Modificationer, som t. Ex. Lov af 25. April 1850 om Ophævelse af Bekjendtgjörelser i den altonaiske Merkur, Lov af 29. Decbr. s. A. om Anvendelse af forskjellige Arter Straffearbeide, Lov 30. Juni s. A. om Anviisning af Gager m. m., Pensionslov og Loven om Embedsmænds Forpligtelse til at sikkre deres Enker Overlevelsesrente. — Derimod er dette ikke Tilfældet med nogle andre finantsielle Love, saasom Lovene om den svævende Statsgjæld, Myntlovene m. fl. — Da nu de almindelige finantsielle Love efter den hidtilværende Ordning have været undtagne fra Althingets Omraade, er der vel ingen Tvivl om, at de allerede ved deres Emanation maa ansees som gjældende for Island, og det samme maa ogsaa antages om de Love, der angaae Institutioner, som Island har tilfælles med Kongeriget, saasom Universitetet og Höiesteret, eller som ere af et saa almindeligt Indhold, at de omfatte hele Monarchiet, saasom Thronfölgeloven, hvilket ogsaa udtrykkelig er erkjendt i Althingets foranförte Betænkning af 3. Aug. 1855. Men ligesom Althinget ved Siden deraf, som för bemærket, har udtalt det Önske, at Thronfølgeloven maatte blive oversat paa Islandsk, og derefter thinglæst i dette Sprog, samt at Lovene af 10. Febr. 1854, 2. April 1855 og 8. Marts 1856 maatte blive specielt udvidede, saaledes maa Ministeriet være af den Formening, at, naar en almindelig Lov er af en saadan Beskaffenhed, at dens Indhold maa antages at interessere de islandske Indbyggere, og der saaledes er

1857. 23. Decbr.

1857. den samme Grund til at bringe samme til almindelig
23. Decbr. Kundskab i Island, som her i Landet, da bör dette finde Sted paa en saadan Maade, at Hensigten dermed opnaaes, men Saadant vil formentligen ikke tilstrækkelig kunne skee ved blot at opsende den danske Text, men alene derved, at Loven oversættes og thinglæses paa Islandsk. Dette synes ogsaa at stemme med den i Indledningen til Forordn. 21. Decbr. 1831 tilkjendegivne allerh. Villie og med det fornævnte Höiesteretspræjudicat, hvorved det er afgjort, at »de senere end Forordn. 21. Decbr. 1831 emanerede Love bör paa den heri foreskrevne Maade være kundgjorte og læste ved Retterne, for at kunne bringes til Anvendelse paa Island». Det er vel saa, at der sjelden vil blive Spörgsmaal om Anvendelsen af de her omhandlede Love ved Domstolene, men nogle af dem kunne dog faae Indflydelse paa Privates Rettigheder. Naar det saaledes t. Ex. i Loven om den svævende Statsgjæld af 28. Marts 1855 er bestemt, at Umyndiges Midler for Fremtiden kun kunne modtages til Forrentning i Statskassen mod en Rente af 3 pCt., da opstaaer det Spörgsmaal, om denne Lov, der af Finantsministeriet er erklæret uden videre gjældende for Island, kan, uden at være thinglæst i islandsk Oversættelse, komme til Anvendelse sammesteds, navnligen med Hensyn til, at der ved Forordn. 18. Febr. 1847 § 12 er givet Udsigt til, at de i Jordebogskassen indsatte Umyndiges Midler ville blive forrentede med 3½ pCt. For den Mening, at de for Monarchiet udgivne almindelige Love skulle, for at komme til Anvendelse paa Island, oversættes paa Islandsk, taler ligeledes Analogien fra hvad der er bestemt med Hensyn til Slesvig, Holsteen og Lauenborg, hvor disse Love publiceres ikke i det danske Sprog, men enten alene i det tydske, eller saavel i dette som i det danske, ligesom ogsaa den skadelige Uvished, som nu ofte finder Sted med Hensyn til, hvorvidt en saadan almindelig Lov er gjældende paa

Island, eller ei, vilde ved en saadan Foranstaltning hæves. 1857. 23. Decbr.

Da der imidlertid ere mange almindelige Love, som ingen Anvendelse have paa Island, og det vilde være meget byrdefuldt at besörge alle saadanne Love oversatte, maatte det formentligen overlades til Althinget at afgive Betænkning om, hvorvidt saadanne almindelige Love, om hvis Anvendelighed for Island der kunde være Tvivl, skulle oversættes, samt om, hvorledes der skal forholdes, naar der i en Lov, som i Almindelighed er uden Anvendelse paa Island, f. Ex. i Toldloven, Finantsloven, Traktaterne, findes enkelte Bestemmelser, som directe vedkomme Island.

Med disse Bemærkninger skulde Ministeriet, forinden en af Finantsministeriet angaaende det omhandlede Spörgsmaal begjært Betænkning afgives, tjenstl. udbede sig Hr. Etatsraadens Yttringer over Sagen behageligen meddelte og derved Bilagene tilbagesendte. — Justitsministeriet den 23. Decembr. 1857.

Det islandske Departements Skrivelse til Justitsministeriets 1. Departement, ang. **Terminen for de islandske Regnskabers Afslutning.** Khavn den 29. Decembr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 29. Decbr.

Med Hensyn til det af Indenrigsministeriet i den her vedlagte Skrivelse af 23. Oktbr. sidstl. opkastede Spörgsmaal, angaaende Tiden for Regnskabernes Afslutning, skulde man ikke undlade for det islandske Departements Vedkommende tjenstligst at meddele Fölgende:

Hvad det islandske Jordebogskasse-Regnskab og de specielle islandske Sysselregnskaber, saavelsom det færöiske Jordebogskasse-Regnskab, angaaer, da er det paalagt vedkommende Regnskabsförere at afslutte samme den 31. Marts. Dette har imidlertid haft til Fölge, at der sædvanlig ved hvert Finantsaars Udgang har

.1857. henstaaet en Deel af nogle Embedsmænds Gager uhævede
29. Decbr. ved den islandske Jordebogskasse, idet det fölger af Forholdene i Island, at de Embedsmænd, der ere bosatte i en lang Afstand fra Landfogderiet i Reykjavík, ikke ville kunne hæve den for de 2 à 3 sidste Maaneder forfaldne Gage inden Udlöbet af Finautsaaret. I saadanne Tilfælde har Landfogden hidtil anviist Gagerne i det nye Finantsaar, og dette er af Statsrevisionen, efterat samme er bleven oplyst om Grunden hertil, blevet indstillet til Billigelse. Det skjönnes imidlertid ikke, at der kan være noget Væsentligt til Hinder for, at det paalægges de Embedsmænd, der ere i det omhandlede Tilfælde, at foranstalte Gagerne hævede ved en Fuldmægtig paa Stedet, og Justitsministeriet har derfor tilskrevet Landfogden om, ved en Circulaire til de paagjældende Embedsmænd at give dem fornödent Tilhold i bemeldte Henseende. Hvad derimod Finantshovedkasse-Regnskabet angaaer, da vil man, saaledes som Forholdene for Tiden ere, for Islands Vedkommende (med Hensyn til Færöerne har man ingen Erfaring at stötte sig til, da den nye Regnskabsordning först træder i Kraft sammesteds den 1. April d. A.), kunne komme i en ikke ringe Forlegenhed, hvis det blev vedtaget som en ufravigelig Regel, at samme skulde afsluttes den 31. Marts. Med Postskibet, som afgaaer fra Island i Begyndelsen af Marts Maaned, nedsendes nemlig hertil en stor Deel Anviisninger, deels paa Belöb, som gjennem de herværende Handelshuse skulle indbetales i Statskassen, som Afdrag paa de islandske Intrader, vedkommende det paagjældende Finantsaar, deels paa Belöb, som ere deponerede i den islandske Jordebogskasse, for atter at udbetales af Finantshovedkassen, deels paa Embedsmænds Gager, idet det hidtil har været indrömmet de islandske Embedsmænd, der havde Udbetalinger at gjöre her i Landet, at afgjöre samme ved Anviisning paa deres Gager. Naar nu Postskibet har en almindelig heldig Reise,

vil der ikke være Noget til Hinder for, at de ommeldte Beløb kunne blive anviste inden Finantsaarets Udløb; men det har flere Gange truffet sig, at Postskibet ikke er kommet hertil förend ind i April Maaned, og sidste Foraar ankom samme endog först hertil den 19. April. Under de nuværende Forhold vilde det saaledes formentligen være nödvendigt, at Afslutningen af Finantshovedkasse-Regnskabet for Islands Vedkommende ikke finder Sted förend Postskibet er ankommet; men da det nu er paatænkt at ordne Postforbindelsen mellem Danmark, Island og Færöerne paa en anden Maade ved Oprettelsen af en Dampskibsfart, vil man ikke være istand til, förend dette Forhold er ordnet, nærmere at yttre sig om, hvilken Indflydelse dette vil have paa det foreliggende Spörgsmaal. — Justitsministeriets islandske Departement den 29. Decembr. 1857. 1857. 29. Decbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. schematiske Oplysninger med Hensyn til **Ansögninger om Pension**. Khavn den 29. Decembr. 1857. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 204—205. — Schemaerne ere ikke tilföiede, og ere senere forandrede. 29. Decbr.

Da det har viist sig, at der undertiden befindes Mangler ved de Andragender om Pension, der indgives af forhenværende Embedsmænd paa Island, eller saadanne Embedsmænds Enker, idet Ansögningerne ikke ere ledsagede af rigtige Opgivelser af Embedsindtægterne eller bilagte med de fornödne Attester, hvorved foranlediges unödvendig og tidsspildende Correspondence, skulde man, idet man fremsender et Antal Exemplarer af Schemata til Beregning af Pension, deels for entledigede Embeds- og Bestillingsmænd, deels for Enker efter saadanne — hvilke Schemata ere betegnede med respective Litr. A og B — tjenstl. anmode Hr. Stift-

1857. 29. Decbr. amtm. om, i paakommende Tilfælde at tilstille vedkommende Embedsmand eller Embedsmands Enke et saadant Schema til Udfyldning, samt derhos, forinden Ansögningerne og de udfyldte Schemata indsendes til Justitsministeriet, at paasee, at Schemaet i det Hele er i Orden, og alle fornödne Oplysninger tilveiebragte, i hvilken Henseende det navnlig vil være at iagttage, deels at den paagjældende Embedsmands Indtægter bör være opgivne behörigt specificerede for de sidste 5 Aar, beregnede respective til Entledigelsens Datum eller til Dödsdagen, og at kun saadanne Indtægter ere medtagne, der i Henhold til Anordn. af 31. Mai 1855 § 4 komme i Betragtning ved Pensions Beregning, deels at baade Schema A og B foruden med övrige fornödne Attester og Oplysninger, ere bilagte med Embedsmandens Döbeattest og med den Bestalling, hvorved han förste Gang udnævntes til pensionsberettiget Embedsmand, enten in originali eller i bekræftet Gjenpart, og Schema B endvidere med Vielsesattest, Dödsattest for Manden, Attest for, at Ægteskabet inden Mandens Död ikke var hævet, samt endvidere, forsaavidt der attraaes Pensionstillæg for uforsörgede Börn, med disses og Enkens Döbeattester. — Justitsministeriet. den 29. Decembr. 1857[1].

29. Decbr. **Finantslov** for Finantsaaret fra 1. April 1858 til 31. Marts 1859. Frederiksborg Slot den 29. Decbr. 1857. — Udkommen igjennem Indenrigsministeriet (Krieger). Original-Aftryk hos Sehultz. Uddrag i Depart. Tid. 1858, S. 387—395. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 420—455. — Islandsk: Udtog i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I,

[1]) Under samme Datum ere Skrivelser af samme Indhold afgaaede til begge Amtmændene i Island. Isl. Copieb. sst.

802—810. Ligeledes Uddrag i Þjóðólf. X, 73—74. 77—78. — **Uddrag.** 1857. 29. Decbr.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

Cap. I. (Indtægt): — — —

§ 4. De islandske og færöeske Intrader föres til Indtægt med nedenstaaende 40,800 Rd.

A. Island:	Specialsummer.		Hovedsummer.	
1. Almindelige Indtægter:	Rd.	ß	Rd.	ß
a. Afgifter af Arv og overdragne Eiendomme	750			
b. Gebyrer for Bevillinger og Bestallinger	560			
c. Rangskat	500			
			1810	
2. Særegne Indtægter:				
a. Syslernes Forpagtningsafgifter	2610			
b. Laugthingskriverlön	32	6		
c. Administrerede Mandtalsbogsintr.	660			
d. Kongetiende	3230			
e. Laugmandstold	350			
f. Afgifter af den islandske Handel	10150			
g. Indtægter af det kgl. Jordegods	8230			
h. Forpagtningsintrader	71			
i. Afgift af Jorden Bessastad m. m.	100			
k. Tilfældige Indtægter	1160			
			26593	6
3. Afdrag paa Kjöbesummer for solgt Jordegods og Eiendomme, samt Renter af de i de solgte Eiendomme endnu indestaaende Salgskapitaler			800	
4. Tilbagebetaling af Laan og foreskudte Summer			3270	
			32473	6

1857. Cap. II. (Udgift).

29. Decbr. § 9. Justitsministeriet.

A. Ministeriets Embedsmænd og Betjente, m. v.

	Specialsummer. Rd. β	Hovedsummer. Rd. β
a. Lönninger . . .		
Directeuren for det islandske Depart.	2400	
1. Departement . . .		
Revisionscontoiret for Skiftedesignationerne og de offentlige Stiftelsers Regnskaber	2100	
Det islandske Revisionscontoir	2900	
De to sidstnævnte Contoirer samles ved Vacance i eet . . .		
Islandske Departement:		
Expeditionscontoiret	1800	

. . . . . .

G. Island.

a. Udgifter, Justitsministeriet vedk.:

1. Lönninger, Contoirhold m. v. 19715 Rd. » Sk.

2. Andre Udgifter 2962 — 64 -

——————— 22677 64

b. Udgifter, Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet vedk.:

1. Udgifter til Geistligheden 3428 Rd. 72 Sk.

2. Det lærde Skolevæsen:

a. Lönninger 8450 Rd.

b. Andre Udg. 6070 —

——— 14520 —

——————— 17948 72

c. Uforudsete og tilfældige Udgifter 4000

——————— 44626 40

. . . . Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 29. Decembr. 1857.

Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1857—1858. Frederiksborg Slot den 29. Decbr. 1857[1]. — Udkommen igjennem Indenrigsministeriet (Krieger). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. i 4to. Udkastet til Loven i Depart. Tid. 1858, S. 107; Loven selv i Dep. Tid. 1858, S. 407—410. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 417—419. — **Uddrag.** 1857. 29. Decbr.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

. . . . . .

§ 3. Til Justitsministeriet bevilges . . .

6. *ad* § 9 G. Island.

ad a. 1. Lönninger til Landphysikus i Island 250. »

7. *ad* a. 2. Andre Udgifter: rentebærende Forskud i Anledning af den i Sönder-Amtet herskende Skabsyge 4000. »

8. . . . . Til Transport af Materialier til den nye Kirke paa Prestbakka 619. 80

4619. 80

. . . . . .

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 29. Decembr. 1857.

Lov om Udbetaling af Gager og Lönninger i Finantsaaret 1858—1859. Frederiksborg Slot den 29. Decembr. 1857.[1] — Denne Lov, der er udgaaet igjennem Indenrigsministeriet (Krieger), er bleven bragt i Anvendelse med Hensyn til Embedsmændene paa Island, i Overeensstemmelse med de ældre Love af samme Art (senest Lov af 15. Febr. 1857), uden at den er bragt for Althinget, eller udgiven paa Islandsk. — Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. 29. Decbr.

[1]) Isl. Depart. Skriv. 23. Januar 1858.

1857. i 4to. Depart. Tid. 1858, S. 68—70. Rubrum i Algreen-
29. Decbr. Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1857, S. 416 med Anmærkn.

Lov om Udbetaling af Gager og Lönninger i Finantsaaret 1858—1859.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

1. De faste Pengeindtægter — saavel egentlige Gager, Lönninger og personlige Tillæg som faste Vederlag i Penge for Naturalydelser — der ere tillagte Embedsmænd og Bestillingsmænd, som lönnes af Statskassen eller de i Finantsloven opförte særlige Fonds, skulle i Finantsaaret 1858—59 udbetales saaledes, at en Deel deraf ansættes i Byg og beregnes Vedkommende tilgode efter den dèn 31. Januar 1858 fastsatte Capitelstaxt for Sjællands Stift, saafremt denne bliver over 4 Rd. for en Td. Byg.

Disse Indtægter ansættes, forsaavidt de ikke overstige 100 Rd., heelt i Byg i det Forhold, at 100 Rd. sættes lige med 25 Tdr. Byg.

Forsaavidt de derimod overstige bemeldte Belöb, ansættes först 100 Rd. til 25 Tdr. Byg, og dernæst skal af hvad enhver af dem udgjör over 100 Rd. indtil 600 Rd., 40 Rd. af hvert Hundrede forandres til 10 Tdr. Byg, og hvad enhver af dem udgjör over 600 Rd. indtil 2000 Rd., 20 Rd. af hvert Hundrede forandres til 5 Tdr. Byg.

Dog skal saadan Ansættelse i Byg kun finde Sted, forsaavidt den giver et heelt Antal Tönder, medens det övrige Belöb ikke bliver Gjenstand for Ansættelse. Fremdeles skal det samlede aarlige Tillægsbelöb, som efter denne Lov kommer Embedsmænd og Bestillingsmænd tilgode, afrundes saaledes, at det udgjör et lige Antal af hele Rigsdaler, saa at det Overskydende bortfalder.

2. Paa lige Maade bliver at forholde med Hensyn til de ved det kgl. Theater og Kapel ansatte Embedsmænd; ligesom der til de ved disse Instituter ansatte ikke pensionsberettigede Personale kan gives et tilsvarende Tillæg. De hertil medgaaende Belöb afholdes af Theatrets Reservefond; dog kan, forsaavidt fornödent gjöres, af Kongerigets Finantser hertil tilskydes et Belöb af indtil 15000 Rd. 1857. 29. Decbr.

3. Ligesom nærværende Lov ei finder Anvendelse paa de Embedsmænd og Bestillingsmænd, hvis Hovedindtægt bestaaer i Sportler, Brug af Jorder, Naturalydelser eller andre Gjenstande, der maae ansees at være stegne i Værdi under de forandrede Conjuncturer, saasom Herredsfogder og de fleste Præster (Physici og Distriktslæger dog ikke derunder indbefattede), saaledes medregnes slige Emolumenter, hvor de udgjöre en Biindtægt for Embedsmanden og Bestillingsmanden, ikke ved den i denne Lov fastsatte Fordeling.

Nærværende Lov skal heller ikke finde Anvendelse paa Medlemmerne af Rigets Höiesteret, ikke heller paa de ved Kjöbenhavns Universitet, den polytechniske Læreanstalt, de lærde Skoler og Sorö Akademi, samt det kgl. Dövstummeinstitut og Skolelærerseminarierne ansatte Embeds- og Bestillingsmænd, forsaavidt deres Gager og Lönninger eller Reglerne for disses Udbetaling maatte vorde fastsat ved særskilt Lov i indeværende Finantsaar.

4. Forener Nogen flere af Staten lönnede Embeder eller Bestillinger, komme de ham derfor tillagte Pengeindtægter, hvad enten disse udredes af Kongerigets Finantser alene, eller tillige ere opförte paa Monarchiets eller en anden Landsdeels Budget, sammenlagte i Betragtning, og bliver i sidste Fald Gage- eller Lönningstillæget for Kongerigets Vedkommende at ansætte til en forholdsmæssig Deel af det til den samlede Gage efter foranstaaende Regler svarende Tillægsbelöb.

1857. 5. De ved denne Lov bestemte Udbetalinger skee
29. Decbr. paa samme Maade og af de samme Kasser, som den tidligere bestemte Gage eller Lönning. Hvis saaledes nogen Deel af de herommeldte Gager og Lönninger vedkommer de i Finantsloven opförte særlige Fonds, udrede disse den paa samme faldende forholdsmæssige Andeel. Opgjörelser af de Kongerigets Embedsmænd og Bestillingsmænd efter denne Lov tilkommende Gager og Lönninger blive at forelægge Indenrigsministeren, inden nogen Anviisning efter nærværende Lov kan finde Sted.

Saasnart de af denne Lov fölgende Tillæg ere beregnede, blive de at udbetale den 1. i den næstfölgende Maaned for den indtil dette Tidspunkt forlöbne Deel af Finantsaaret. For den fölgende Deel af samme blive de at udbetale til de sædvanlige for den vedkommende Gage eller Lönning gjældende Forfaldstider.

6. Indenrigsministeren bemyndiges til at afgjöre alle i Anledning af denne Lovs Anvendelse opstaaende Spörgsmaal, og skal saaledes Fortolkningen af denne Lov ei kunne gjöres til Gjenstand for Rettergang.

7. De med denne Lovs Anvendelse forbundne Udgifter, der i Alt anslaaes til 160,000 Rd., bevilges.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 29. Decembr. 1857.

31. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Undersögelser om Klager over engelske Fiskeres Uordener.** Khavn den 31. Decembr. 1857. — Isl. Copiebog 1857 (uden Nr.).

Vedlagt fremsendes tjenstl. en Gjenpart af en fra den herværende kgl. storbritanniske Gesandt modtagen Note angaaende den af Chefen for det engelske Krigsdampskib »Snake«, Commandeur Commerell, paa Grimsö

anstillede Undersögelse af de i Löbet af f. A. sammesteds af britiske Sömænd forövede Excesser[1], af hvilken 1857. 31. Decbr.

[1] [Bilag]. Copenhagen August 10. 1857.

His Excellency Commodore Michelsen.

Sir,

In consequence of a request conveyed to Her Majesty's Government on the part of that of His Danish Majesty in a note adressed by Count Reventlow-Criminil to the Earl of Clarendon on the 31. of December last, that an inquiry might be made into further outrages alleged to have been committed by the crews of British Fishing vessels on the coast of Iceland, the Lords of Her Majesty's Admiralty dispatched Her Majesty's Steam Sloop »Snake«, Commander Commerell with instructions to investigate the matter.

That officer has now returned and I have been instructed by the Earl of Clarendon to communicate to Your Excellency the substance of a report of his proceedings, and of the result of his inquiries which he has addressed to the Secretary of Her Majesty's Admiralty. The »Snake« reached Reekjavik on the 12. of June, when Commander Commerell put himself immediately into communication with the Governor, Count Trampe. That gentleman said that personally he knew little or nothing of the alleged misconduct of the English fishermen, as the complaint respecting it had been forwarded direct to Copenhagen by the Amtmann of the northern District of the Island. As that functionary happened to be in Reikiavik, Commander Commerell called upon him in company with Count Trampe with a view to procure any information which he might be able to give upon the subject. Mr. Haustein in reply to his inquiries seems to have stated that the irregularities complained of were committed by thirty men who landed from five vessels supposed to be English, and which put to sea immediately on their crews returning to them, and he said that, if any more detailed and official information were required, it could only be obtained at the seat of the local Government at Ovefjord (Övefjord? = Eyjafjord) in the north. Commander Commerell therefore, after remaining ten days at Reikjavik proceeded to Dyrefjord and from thence to the Island of Grimsö to make inquiries on the spot. He found that the Island

1857. Note Hr. Amtm. behageligen vil see, at den kgl. stor-
31. Decbr. britanniske Regjering ikke har kunnet overbevise sig

is much frequented by French and Dutch Fishermen, and occasionally, by Englishmen having landed with a native interpreter (ɔ: Geir Zoëga) whom he had procured at Reikjavik, he communicated with several of the inhabitants, and also with the clergyman, and, among other questions put to them, inquired, How they knew that the vessels from which the men landed in July last were English. The answer he received was, only by the rigging. He subsequently asked if the Icelanders had remonstrated or warned the intruders off. They answered, no; — that they were afraid to approach them, but believed if they had done so, and could have made them selves understood that the strangers would have desisted, as the English Fishermen had hitherto been very good friends, and, with the exception of occasionally shooting a duck or two swimming near their vessels, they had never done any harm. They were then asked if they could identify any of the vessels as having been there before. To this they replied that they thought one of them was the »Alfred and Mary» of London, as she had been off the Island a few days before, when one of the inhabitants, named Danilsen, had read her name on the stern. On being asked whether the Fishermen ever carried off any wood, they answered, no.

Commander Commerell asked then particularly, if they could positively declare that the ships whose crews had committed the irregularities complained of were British, and he says they honestly confessed that they were unable to say so positively, and had no means of proving that they were British, though everything led them to form that conclusion. They said that only one English vessel, »the Dolphin» of London bad been there this year, and that her crew did not molest them in any way.

Commander Commerell further states it was with difficulty, he could get the inhabitants of Grimsö to give him any information on the subject, and that he does not consider the alleged outrage to have been of the brutal nature stated in Count Reventlow Criminil's note.

From these statements in Commander Commerell's report, which I have thus, in accordance with my in-

om, at de af ovennævnte Öes Indvaanere indgivne Besværinger ere tilstrækkeligen begrundede. — Justitsministeriet den 31. Decembr. 1857. 1857. 31. Decbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Bopæl for Sysselmanden i Skagafjords Syssel.** Khavn den 31. Decbr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 31. Decbr.

At Ministeriet efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 27. August sidstl. ikke vil have Noget at erindre imod, at Sysselmand i Skagafjords Syssel, Kammerraad Christjansson, indtil videre tager Bopæl paa Gaarden Hofstaðasel i Vidvigs Rep, det undlader man ikke herved tjenstl. at meddele Dem til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Justitsministeriet den 31. Decembr. 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Indretningen af Communalvæsenet.** Khavn den 31. Decembr. 1857. — Isl. Copieb. 1857 (uden Nr.). 31. Decbr.

Af den allerh. Bekjendtgjörelse til Althinget angaaende Resultaterne af de under dets Möder i 1855 afgivne allerunderd. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, dat. den 27. Mai d. A., vil Hr. Stiftamtm. behgl. have erfaret, at Sagen om Communalvæsenets Ordning paa Island forelöbig er stillet i Bero, idet Regjeringen paa den ene Side ikke troede at burde

structions, had the Honor of communicating to Your Excellency, You will doubtless see that no sufficient case has been proved to warrant the representation which the inhabitants of Grimsö have made to the Danish Government against British Seamen, and I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency the assurances of my highest Consideration.

Andrew Buchanan.

1857. gaae ind paa den Ordning af Sagen, som Althinget
31. Decbr. havde foreslaaet, men paa den anden Side ei heller fandt Anledning til at paanöde Befolkningen en Lov, som Repræsentationen bestemt havde sat sig imod. Imidlertid er det, som allerede i Bekjendtgjörelsen antydet, Regjeringens Hensigt, om muligt næste Gang Althinget er samlet, at forelægge et nyt Lovudkast angaaende den omhandlede Gjenstand. Det er derhos i Ministeriet kommet under Overveielse, om Sagens Ordning ikke burde forberedes ved Nedsættelsen af en Commission i Island, men da en saadan vilde medföre ikke ubetydelige Udgifter, naar, hvad jeg anseer for nödvendigt, Amtmændene og 1 à 2 Althingsmænd for hvert Amt skulde deeltage deri, har man ikke fundet tilstrækkelig Anledning til i alt Fald for Tiden at foretage et saadant Skridt, hvorimod jeg har anseet det rettest forelöbig at indhente samtlige Amtmænds Betænkninger over Sagen, og derved tillige at fremsætte deels de væsentligste Indvendinger, Regjeringen har haft mod de af Althinget fremsatte Forslag, deels de Anskuelser, som ved Sagens Overveielse har gjort sig gjældende i Ministeriet med Hensyn til dette Anliggendes fremtidige Ordning. — I Henhold hertil skulde jeg, næst at fremsende hoslagte Gjenpart af en af den kgl. Commissarius over Sagen afgiven Betænkning, dat. 28. April f. A., og idet jeg iövrigt med Hensyn til det tidligere i Sagen Passerede maa henvise til de vedkommende Steder i Althingstidenden, ikke undlade tjenstl. at bemærke Fölgende:

Iflölge Regjeringens Udkast skulde de communale Anliggender afgjöres af Repsforstanderskaber og Amtsraad med Recurs til Ministeriet, som ligeledes skulde afgjöre de Tvistigheder, som maatte opstaae mellem Repper eller Sysseler i forskjellige Amter. Regjeringen troede derimod ikke at burde gaae ind paa det fra Althinget i Aaret 1853 indkomne Forslag om Oprettelsen af Sysselraad som Melleminstants. Grundene

herfor ere nærmere udviklede i Motiverne til det af Ministeriet udarbeidede Lovudkast, og gik i det Væsentlige ud paa, at Sysselerne ikke have nogen fælles oeconomisk Interesse, at den af Althinget foreslaaede Ordning vilde gjöre Forholdet unödvendig compliceret og byrdefuldt, og at de forholdsvis ikke mange Forretninger, som kunde tilfalde Sysselraadene, ligesaa bekvemt kunde henlægges, deels til Repsforstanderskaberne, deels til Amtsraadene. I den af Althinget over det foranförte Regjeringsudkast i Aaret 1855 afgivne Betænkning blev der imidlertid fremdeles med megen Styrke insisteret paa Sysselraadenes Oprettelse. Som en Grund, der skulde tale for Nödvendigheden af de nævnte Sysselraad, blev for det förste anfört Syssernes store Udstrækning og Besværligheden af at besöge Amtsraadsmöderne. Dette Argument vilde nu vistnok have megen Betydning, dersom Sysselraadene havde kunnet træde ganske istedetfor Amtsraadene, men naar Amtsraadene, saaledes som Thinget selv har erkjendt, dog ikke kunne undværes, taber Argumentet den væsentlige Deel af sin Vægt; thi vel er det saa, at Amtsraadene efter Althingets Forslag vilde faae færre Forretninger, og deres Möder saaledes blive om ikke færre, saa dog kortere, men Hovedvanskeligheden ligger i de lange Reiser til Möderne, der ordentligviis kun skulde holdes engang om Aaret, og denne vil ikke fjernes ved Althingets Forslag. Det er dernæst af Althinget bemærket, at Sysselraadenes Medlemmer ville være langt bedre bekjendte med Forholdene i de enkelte Repper i Sysselet end Amtsraaderne, og saaledes bedre istand til at have Overtilsyn med de enkelte Reppers Anliggender; men skjöndt dette vel kan have sin Rimelighed, turde paa den anden Side dette Hensyn opveies derved, at i saadanne engere Raad eller Forsamlinger ville smaalige og personlige Hensyn meget lettere kunne faae Overvægten end i Amtsraadet, hvor det maa antages, at Sagerne mere ville blive afgjorte

1857.
31. Decbr.

1857. 31. Decbr. efter almindelige Principer. Fremdeles har man i Althinget lagt stor Vægt paa, at der allerede nu finder et Slags Sysselmöder Sted paa flere Steder i Island, idet nogle af Sysselets forstandigste og mest indsigtsfulde, af dets egne Beboere dertil valgte Mænd hvert Aar afholde eet og undertiden flere Möder for at raadföre sig med hinanden om adskillige, hele Sysselet vedkommende, Anliggender, og især saadanne, der angaae Forbedring af de landoeconomiske Forhold; men da Gjenstandene for disse saakaldte Sysselcomiteers Möder ikke ere communale, kunne de ikke komme ind under Sysselraadenes Virkekreds, om end disse bleve oprettede. Naar det endelig er anfört som et Fortrin ved Sysselraadene, at Valgene til samme ville være meget ukonstlede, da det kunde overdrages til Repsforstanderskaberne, af deres egen Midte at udvælge Sysselraaderne, da er dette vel rigtigt, men naar Althinget i Forbindelse hermed har foreslaaet, at hvis der er flere end 8 Repper i Sysselet, skal Sysselraadet afgjöre, hvorvidt et större Antal Repper, og i saa Fald hvilke, der aarligt skulde have en Repræsentant i Sysselraadet, og at de Repper, som saaledes ikke erholde nogen Repræsentant, skulde have Ret til at sende en Fuldmægtig eller Talsmand til Sysselraadet for at varetage deres Sag, uden at denne har Stemmeret, saa er dette en saa mangelfuld Repræsentationsmaade, at den maa ansees som aldeles forkastelig, især naar Hensyn tages til, at den ikke repræsenterede Rep, der maatte ansee sig forurettet ved Sysselraadets Kjendelser eller Beslutninger, efter Althingets Forslag ikke har nogen Adgang til at faae den af Sysselraadet tagne Bestemmelse forandret. Herpaa kan der ikke raades Bod ved at sammenlægge 2 mindre Repper, saaledes at de kun fik 1 Repræsentant i Sysselraadet, thi da hver af disse udgjör en Commune for sig med sin egen Kasse, eget Fattigvæsen og Skolevæsen, vilde der let kunne opstaae Collisioner mellem disse to Repper indbyrdes.

og heller ikke ved at dele Sysselet i saa mange Valgkredse, som der skal vælges Repræsentanter til Sysselraadet, thi derved vilde dog altid de mindre Repper blive tilsidesatte. Skulde Sysselraad oprettes, da maatte det derfor vistnok ansees for uundgaaelig nödvendigt, at enhver Rep erholder en Repræsentant i Sysselraadet. Vel kunde det maaskee synes unaturligt, at de Medlemmer, der repræsentere de mindre Repper, skulde kunne faae den samme Indflydelse paa de större Reppers Anliggender, som disse Reppers egne Repræsentanter, men Principet i Lovudkastet og i Althingets eget Forslag er dog væsentlig det, at ethvert Repsforstanderskab i Almindelighed skal kunne vælge til den overordnede Communalbestyrelse, og der gjöres en kun lidet naturlig Undtagelse herfra efter Althingets Indstilling, naar der er et stort Antal Repper i Sysselet. Det er vel en Ulempe, at et Sysselraad herefter kan komme til at bestaae af et saa stort Antal Medlemmer, som indtil 14, da dette ingenlunde vil komme til at staae i noget passende Forhold til Omfanget af den Sysselraadet anviste Virkekreds, men denne Ulempe er dog mindre end den för omtalte, naar enkelte Repper ganske mangle al Repræsentation.

1857. 31. Decbr.

En anden endnu större Mangel ved Althingets förommeldte Forslag er dernæst den, at Sysselraadet skulde tillægges Myndighed til at afgjöre i sidste Instants alle Sager, som vedkomme enkelte Personer eller Repper i Sysselet, og ligeledes Tvistigheder mellem flere Repper i samme Syssel. Den kgl. Commissarius har med Hensyn til dette Punkt bemærket, at han maa ansee det for i höi Grad betænkeligt, at Sysselraadene erholde en saa stor og næsten ubegrændset Myndighed, som Thinget har foreslaaet, og at de — hvad der endnu turde frembyde större Betænkelighed — ganske unddrages fra den Control, som Overövrighederne hidtil have udövet med Hensyn til de communale Sager, der a prima instantia have været

1857. afgjorte ved Sysselmændenes Resolutioner, thi deels vilde
31. Decbr. formentlig Sysselraadene ikke kunne undvære en saadan Control, deels vilde Indbyggerne, der nu hyppigst paaanke saadanne Sager til Amtsövrighederne, blive misfornöiede, hvis de bleve berövede de hidtil vante Retsmidler til at indskyde saadanne Sager under en höiere Autoritets Afgjörelse. Til hvad Commissarius saaledes med Föie har bemærket, skal Ministeriet föie, at, da de samme Spörgsmaal kunde blive afgjorte paa forskjellig Maade i de forskjellige Sysselraad, vilde dette let give Anledning til en Misfornöielse, som ikke vil være muligt at fjerne, fordi der ikke er indrömmet Vedkommende Adgang til at faae Sagen indbragt for en höiere Autoritet. Derimod ville disse Sager, hvis de bleve indbragte for Amtsraadet, idetmindste for hvert Amts Vedkommende blive afgjorte efter de samme Principer, hvorved der vilde danne sig en vigtig Praxis, der desuden stötter sig til den hidtil fulgte Afgjörelsesmaade. Ved hvad der saaledes er anfört har Ministeriet ikke villet tilkjendegive, at samme ubetinget vilde modsætte sig de omhandlede Sysselraads Indförelse, forsaavidt Önsket om deres Oprettelse fremdeles maatte blive fastholdt af Althinget, men at det i ethvert Fald vil være en Betingelse herfor, at de bleve ordnede i Overeensstemmelse med hvad der foran er bemærket saavel om deres Sammensætning, som Grændsen for deres Virksomhed og den Control, de maatte være undergivne.

Hvad dernæst Amtsraadene angaaer, er der med Hensyn til samme af Althinget fremsat den Indvending, at den i Regjeringsudkastet bestemte Valgmaade, hvorefter Valgene til Amtsraadet skulde foretages af Repsforstanderskabernes Medlemmer blandt de Valgbare i Amtet, er altfor compliceret. Regjeringen var ogsaa selv ved Udkastets Affattelse opmærksom paa dette Punkt, men hvordan man end ordner disse Valg, ville de i et saa vidt udstrakt og tyndt befolket Land som

Island blive noget byrdefulde, naar Indbyggerne skulle kunne udöve nogen virkelig Deeltagelse med Hensyn til samme. Der var derfor ogsaa i Motiverne til de paagjældende §§ i Lovudkastet henpeget paa flere Maader, hvorpaa Valgene kunde iværksættes, men man foretrak den i Lovudkastet optagne, skjöndt den medförer noget Besvær for Valgbestyrelserne, deels fordi den er den mest directe, deels fordi der med samme ikke for Vælgerne ere forbundne Udgifter, Uleilighed eller nogen væsentlig Tidsspilde, da Valgene skulde foregaae paa Mandtalsthingene. Althinget foretrak derimod at lade Thinget selv vælge Medlemmerne af Amtsraadet, og det kan ikke nægtes, at denne Valgmaade er saa simpel og let som muligt, men ikke at tale om det Mislige og endog aldeles Utilraadelige i, at der derved vilde blive indrömmet Althinget en ikke uvæsentlig Indflydelse paa Landets Administration, maa det vistnok paa den anden Side erkjendes, at den er aldeles principstridig, da Amtets Beboere derved ville blive berövede den Indflydelse paa Bestyrelsen af Amtets communale Anliggender, som kan udöves gjennem deres Valgret, og som det netop ved Oprettelsen af Amtsraad var tilsigtet at give dem. Hertil kommer desuden, at da det neppe kan antages, at andre af Althingsmændene end Repræsentanterne for de enkelte Sysseler i hvert Amt have det fornödne personlige Kjendskab til hvert Amts Beboere, vil det egentlig blive disse, der komme til at vælge Medlemmerne til Amtsraadene, og Althingets övrige Medlemmer maae i denne Henseende i Almindelighed gaae efter deres Anviisning, naar ikke Althingsmændene maatte vælge den Vei, at stemme udelukkende paa hverandre indbyrdes. Man vilde endelig efter denne Valgmaade let komme i Forlegenhed, naar Vedkommende ikke modtog Valget, idet Althinget kun samles hvert andet Aar. Med Hensyn til Amtsraadenes Virkekreds maa det bemærkes, at, naar samme blev indskrænket paa den Maade, som

1857. 31. Decbr.

1857. Althinget har foreslaaet, vilde dette upaatvivlelig med-
31. Decbr. före, at Interessen for Amtsraadene ganske vilde tabe sig, og det vilde formentligen blive meget vanskeligere at faae Nogen til at deeltage i samme uden Vederlag, end dette vilde være, naar de fik den dem i Regjeringens Udkast tiltænkte Virkekreds. Forsaavidt Althinget endelig har foreslaaet, at den sidste Afgjörelse af de Controverser, der maatte opstaae imellem to eller flere Sysselraad angaaende nogetsomhelst communalt Anliggende, skulde henlægges under en af 7 Medlemmer af Althinget bestaaende Comitee, der skulde være samlet i 3 Uger efter Althingets Slutning, istedetfor at hine Controverser, efter Regjeringens Udkast, skulde afgjöres af Amtsraadet med Recurs til Ministeriet, forsaavidt Tvisten fandt Sted mellem tvende Repper eller Sysseler i samme Amt, men ellers af Ministeriet, da maa dette Forslag, som ogsaa af den kgl. Commissarius bemærket, ansees for aldeles forkasteligt. Det er nemlig af sig selv indlysende, at det maa före til utaalelige praktiske Vanskeligheder og til en overordentlig Langsomhed, at henlægge Afgjörelsen af disse hyppigt forefaldende og ofte meget indviklede communale Tvistigheder under en Comitée af Althingsmænd, som komme sammen hvert andet Aar, og da ikkun skal være samlet i 3 Uger, hvilken Tid i og for sig neppe vil blive tilstrækkelig til Afgjörelsen af alle de fra hele Landet indkomne, i to Aar opsamlede Sager; ikke at tale om, at de Sager, der ikke ere tilstrækkeligt oplyste, ikke ville kunne afgjöres i det Möde, da de först fremkomme, men maa udsættes endnu i to Aar. Men selv afseet herfra, kan der ikke være Spörgsmaal om, at Regjeringen skulde give Slip paa al Medvirkning ved de communale Sagers Afgjörelse i de höiere Instantser i Island, fremfor paa andre Steder i Riget, hvor Forholdene ere langt mere udviklede. Althinget har i saa Henseende henviist til, at nogle af de kongevalgte Althingsmænd ville blive fortrinsviis valgte til Althingsraadet; men foruden at

der slet ikke haves nogen Garanti for, at dette vil skee, vilde det, selv om nogle af de kongevalgte Althingsmænd kom med deri, ingenlunde være tilstrækkeligt, da det deels ikke er givet, at disse Mænd vilde være sagkyndige, idet der ved deres Udnævnelse ikke kan tages Hensyn til deres Indsigt i den heromhandlede Branche, og deels möde de i alt Fald ikke paa Regjeringens Vegne. — Skulde imidlertid Althingets Medvirkning overhovedet afbenyttes ved Afgjörelsen af de communale Anliggender i Island, turde der, saaledes som allerede i Motiverne til Regjeringens förommeldte Lovudkast var paapeget, uden at dog Althinget har fundet Anledning til derover at yttre sig, være en anden Ordning af Sagen, der, uagtet den ingenlunde er fuldkommen tilfredsstillende, dog formentligen vilde være langt at foretrække, og hvorved Formaalet med Althingsraadets Oprettelse i alt Væsentligt vilde opnaaes, nemlig Indförelsen af et Stiftsraad, hvori alle communale Sager for hele Landet kunne blive behandlede og afgjorte. Dette Raad burde formentlig bestaa af Stiftamtmanden og Amtmændene samt Biskoppen i Island som faste Medlemmer, og derhos af to af Althinget af dets egen Midte valgte Medlemmer for hvert Amt, hvorefter da de specielle Amtsraad maatte bortfalde, men de Sager, som vedkomme hvert Amt især, f. Ex. Ligningen til Amtsrepartitionsfonden, Anvendelsen af Amtets offentlige Midler, maae kunne behandles sectionsviis af vedkommende Amtmand og Amtets to Repræsentanter, og derefter foretages i et Plenarmöde. Da denne hele Landet omfattende Autoritet ogsaa vilde kunne afgjöre de imellem to Distrikter i forskjellige Amter opkomne Tvistigheder, vilde saagodtsom alle communale Anliggender her kunne afgjöres i sidste Instants, og Recurs til Ministeriet kun være nödvendig med Hensyn til enkelte særdeles vigtige Sager, jfr. Anordn. ang. Reykjavík Kjöbstads oeconomiske Bestyrelse af 27. Novbr. 1846

1857.
31. Decbr.

1857. 31. Decbr. § 24. Denne Forsamling har ogsaa det Fortrin, at Valgene til samme ere yderst simple, og at alle Sager fra de forskjellige Amter i Landet kunne blive afgjorte efter de samme Principer, hvilket ikke i samme Grad kan blive Tilfældet i de forskjellige Amtsraad. Derimod vilde den væsentligste Indvending imod et saadant Stiftsraad udentvivl være, at samme vilde blive noget bekosteligt, naar det skal afholdes hvert Aar og Medlemmerne tillægges Diæter og Godtgjörelse for Reiseudgifter, hvilket formentligen neppe vilde kunne undgaaes.

Med disse Bemærkninger skulde jeg tjenstl. udbede mig Hr. Stiftamtmandens Yttringer og Forslag behgl. meddelte saavel over Sagen i det Hele, som navnligen med Hensyn til Spörgsmaalet om, hvilke Skridt der maatte være at foretage til dens videre hensigtsmæssige Fremme. — Justitsministeriet den 31. Decembr. 1857[1].

1858. 12. Januar. Justitsministeriets **Bekjendtgjörelse** ang. **Forretningernes Fordeling under Ministeriet.** Khavn den 12. Januar 1858. — Denne Bekjendtgjörelse er ikke udkommen paa Islandsk, som egentlig Island uvedkommende. — Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. i 4to. Depart. Tid. 1858, S. 110. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 525.

Bekjendtgjörelse angaaende en forelöbig Fordeling af de under Justitsministeriets andet Departement hörende Forretninger mellem Chefen for Ministeriets förste Departement og Directeuren for det islandske Departement.

Paa Justitsministeriets derom allerund. nedlagte Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 8. dennes allern. at bifalde:

---

[1]) s. D. Skriv. til Amtmændene i Nord- og Öster-Amtet og i Vester-Amtet; den Sidste havde allerede som kgl. Commissarius afgivet Erklæring over Althingets Betænkning den 28. April 1856.

at de under Justitsministeriets andet Departement henhörende Forretninger indtil videre fordeles saaledes, at Chefen for bemeldte Ministeriums förste Departement, Etatsraad C. P. G. Leuning, overtager Sagerne angaaende Brandforsikkrings- og Brandvæsenet, og Directeuren for det islandske Departement, Etatsraad O. Stephensen, overtager de Sager, som vedkomme Udskrivningsvæsenet saavel til Land- som Sökrigstjenesten, de borgerlig militaire Korpser, offentlige Stiftelser, forsaavidt de ikke henhöre under det almindelige Fattigvæsen eller Underviisnings- og Skolevæsenet, samt Lehn og Fideicommisser. 1858. 12. Januar.

Hvilket herved bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Justitsministeriet den 12. Januar 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Anviisning paa **Udgifter til Matrikel-Commissionen.** Khavn den 12. Januar 1858. 12. Januar.
— Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 4.

At Ministeriet, efter et derom indkommet Andragende, har bevilget, at der godtgjöres Cancelliraad, Land- og Byfoged Finsen 70 Rd. for adskillige af ham, som Formand i den ifölge allerh. Resolution af 18. Mai 1855 til den islandske Matrikuleringssags Bearbeidelse nedsatte Commission, havte Udgifter, det undlader man ikke herved tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. til behgl. Efterretning med Tilföiende, at Cancelliraad Finsen under D. D. har erholdt den fornödne Ordre til Belöbets Udbetaling af den ved Finantsloven til extraordinaire Udgifter for Island bevilgede Sum, imod eventuel Refusion paa samme Maade, som de övrige af Jordtaxationen flydende Omkostninger. — Justitsministeriet den 12. Januar 1858.

1858. 13. Januar. **Kirke- og Underviisnings-Ministeriets** Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. Oplysninger om **Latinskolen i Reykjavík.** Khavn den 13. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 13.

Da der ved en af Hr. Charles Kelsall under 15. August 1853 oprettet Codicil er tillagt det kgl: Gesandtskab i London et Belöb af eet Tusind Pund af »the new South Sea Annuities», med Paalæg om at udbetale dette Belöb til Skolen, »the college», i Reykjavík paa Island, for at samme kan blive anvendt til Opförelse af et nyt Bibliothek, og Boet blandt Andet paa Grund af en opstaaet Meningsforskjel om Codicillens rette Indhold er blevet taget under Administration af the Court of Chancery, og denne Domstol ved et Decret har forlangt Oplysninger om Beskaffenheden af det College, til hvis Fordeel Legatet er stiftet, har Udenrigsministeriet, næst at fremsende, foruden en Extract af Codicillen, en Gjenpart af de Punkter, der önskes opklarede, saaledes som disse ere blevne formulerede af bemeldte Administration, i behgl. Skrivelse af 21. f. M. anmodet Justitsministeriet om, at sætte velbemeldte Ministerium istand til at meddele det kgl. Gesandtskab i London nöiagtig Oplysning om den omhandlede Underviisningsanstalt i Reykjavík.

Idet jeg i denne Auledning skal bemærke, at Justitsministeriet paa Grund af Sagens Beskaffenhed har afgivet samme til undertegnede Ministeriums Besvarelse, undlader jeg ikke i Gjensvar paa Udenrigsministeriets ovennævnte Skrivelse tjenstl. at meddele, at der paa Island ikkun findes een offentlig Skole, nemlig den lærde Skole i Reykjavík, der er oprettet i Aaret 1785 og udvidet i Aaret 1801. — I Aaret 1805 blev Skolen forflyttet fra Reykjavík til Bessastað og i Aaret 1846 tilbage til Reykjavík. Disciplene ved denne Skole have Ophold og Logis paa selve Anstalten, og staae under Rectorens og Lærernes Opsyn. Skolen er saaledes

tildeels en Opdragelsesanstalt. Iövrigt er det Skolens Formaal, at forberede Disciplene saaledes, at de ved deres Udgang af Skolen kunne gaae enten til Universitetet eller til Pastoralseminariet i Reykjavík, der er oprettet i 1847, og hvor de theologiske Studenter, der ikke gaae til Universitetet her i Byen, ved et toaarigt Cursus forberedes til Præsteembeder i Island. Sluttelig skulde jeg lige tjenstl. tilföie, at Skolens Bibliothek hidtil er blevet opbevaret i den samme Bygning som Stiftsbibliotheket i Reykjavík. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 13. Januar 1858. 1858. 13. Januar.

Kongelig Resolution angaaende Understöttelse for to **Kunstner-Elever** fra Island. Christiansborg den 15. Januar 1858. — Isl. Departem. Forestill. og Resol. Prot. 1858 (og 1859), Nr. 1. — I Justitsministerens (Simony's) Forestilling af 12. Januar anföres, at to Islændere, Guðmundur Pálsson og Sigurður Guðmundsson, havde ansögt om Understöttelse for at kunne fortsætte deres Uddannelse ved Kunstakademiet. Den Förstnævnte havde anfört, at han, efter i eet Aar at have arbeidet som Billedhugger og Snedkersvend i Khavn, havde, paa Grund af sin levende Interesse for Modelleer- og Billedhuggerkunsten, forskaffet sig noget Arbeide i Professor Bissens Atelier. — Ved Siden heraf havde han gaaet i Kunstakademiets Frihaands-Tegneskole, og gaaer nu i Modelleerskolen, hvoraf han haaber at blive Elev ved denne Vinters Udgang, men da han som Begynder maa anvende den störste Deel af sin Tid for at söge Uddannelse i Kunsten, kan han ikke tjene tilstrækkeligt ved sit Haandværk, hvorimod han haaber, naar han i det förste Aar erholder en Understöttelse af 100 Rd., for Eftertiden at kunne tjene saa meget, at han ved Siden deraf kan uddanne sig i den Kunst, som han er begyndt at lægge sig efter. — Professor Bissen havde bemærket, at Ansögeren ikke mangler Anlæg til at blive Kunstner, og at han med ikke almindelig Iver og Udholdenhed stræber fremad paa den Vei, hvorfor han paa det Bedste har anbefalet ham til at forundes den ansögte Understöttelse. 15. Januar.

Med Hensyn til Sigurður Guðmundsson bemærkes, at han havde i de sidste 6 Aar faaet 100 Rd. aarlig Understöttelse

1858. for at fortsætte sin Uddannelse i Tegning, og da en lignende Understöttelse var ham fremdeles nödvendig, anbefales han 15. Januar. til denne.

Der indstilles saaledes af Justitsministeren til Kongen i Henhold til det Anförte:

At der af Renterne af den ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844 oprettede Understöttelsesfond for Island maa for indeværende Aar allern. forundes indbemeldte Islændere G(udmund) Pálsson og S(igurd) Gudmundsson en Understöttelse af 100 Rd. til hver.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg den 15. Januar 1858 [1].

16. Januar. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Indsendelse af Fortegnelse over publicerede Love,** m. v. Khavn den 16. Januar 1858. — Isl. Copiebog 1858 og 1859, Nr. 36—38.

Udgiverne af »Lovsamling for Island« have henvendt sig til Justitsministeriet med et Andragende om, til Afbenyttelse ved bemeldte Lovsamlings Udgivelse, at erholde fra alle Sysselmænd i Island, samt Byfogden i Reykjavík, fuldstændige Fortegnelser over de Love og Forordninger m. v., som i de resp. Jurisdictioner ere blevne publicerede siden 1833 inclusive, og have de derhos bemærket, at det for deres Formaal vilde være tilstrækkeligt, naar Publicationens og det publicerede Aktstykkes Datum, samt endvidere sammes Art (Forordning, Plakat, eller og Circulaire, Skrivelse osv.) anförtes, og Indholdet augaves ganske kort med saa-

[1]) Ved Justitsministeriets Skrivelse 19. Januar er der given Udgifts-Ordre til Ministeriets Kasserer, at udbetale de bevilgede Belöb til de Vedkommende. Isl. Copieb. 1858, Nr. 39.

danne enkelte Ord, som kunde betegne samme saaledes, at det deraf kunde sees, hvortil der sigtedes. 1858. 16. Januar.

Foranlediget heraf skulde jeg herved tjenstl. have Hr. Stiftamtm. (Amtm.) anmodet om, behgl. at ville paalægge Sysselmændene i det Dem betroede Amt, samt Byfogden i Reykjavík, snarest muligt og i det seneste inden Udlöbet af September Maaned d. A. til Dem at afgive de ovenfor omhandlede Fortegnelser, som derefter forventes af Dem hertil indsendte. — Justitsministeriet den 16. Januar 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden i Vester-Amtet, Melsted, ang. **Expedition af Söpas.** Khavn den 16. Januar 1858. — Isl. Copiebog 1858 og 1859, Nr. 34. 16. Januar.

Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens behagelige Skrivelse af 21. Oktbr. f. A., angaaende Grunden til, at Jagten »Haabet«, tilhörende Agent H. A. Clausen her af Staden, i Sommeren 1856 har oplosset sin Ladning paa Flatö Handelsted, uden at have löst islandsk Söpas, skulde man tjenstl. fremsende en Gjenpart af den i Hr. Amtmandens fornævnte Skrivelse ommeldte Indberetning fra Sysselmand Thoroddsen af 31. Decbr. 1856, hvori er angivet, at Vedkommende troede sig undskyldt, da han havde afsendt en Expres til Stykkesholm, der er det nærmeste Sted, paa hvilket islandske Söpas kunne erholdes, og ikke sammesteds havde været istand til at erholde noget Pas, da den derværende Sysselmand var fraværende paa Embedsreiser.

Ved at tilmelde Hr. Amtm. Ovenstaaende, skulde man tjenstl. anmode Dem om, behageligen at ville indhente Sysselmand Thorsteinsons Erklæring i bemeldte Henseende, og for det Tilfælde, at det i Sysselmand Thoroddsens Indberetning omhandlede Faktum, at Sysselmandens Embedscontoir paa Stykkesholm har været lukket, fordi han var fraværende, maatte bekræfte sig,

1858. da at give ham en Tilretteviisning med Paalæg om,
16. Januar for Fremtiden at drage Omsorg for, at Pasblanquetter under hans Fraværelse kunne erholdes udleverede af en dertil autoriseret Mand paa Stedet. Iövrigt skulde man lige tjenstl. anmode Dem om, at tilkjendegive Sysselmand Thoroddsen, at Ministeriet misbilliger, at han istedetfor at afgive den forlangte Erklæring, har henviist Hr. Amtm. til sin Indberetning til Ministeriet, hvorved Amtet er blevet sat ud af Stand til at yttre sig over Sagen. — Justitsministeriet den 16. Januar 1858.

16. Januar. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Födsels-Stiftelsen paa Vestmannöerne.** Khavn den 16. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 35.

Det kgl. Sundheds-Collegium har tilstillet Justitsministeriet vedlagte Indberetning fra Distriktslæge Davidsen paa Vestmannö, angaaende Sundhedstilstanden paa bemeldte Ö for Aaret 1856, hvori, blandt Andet, er fört Anke over:

1) at Födsels-Stiftelsen paa Vestmannö ikke er traadt i Virksomhed, men derimod taget i personlig Brug af Sysselmanden, som har opslaaet sin Bopæl der; — 2) at Kjöbmændene drive en udstrakt Medikamenthandel, og at Distriktslægen forgjæves har henvendt sig til Sysselmanden for at faa den forhindret; samt — 3) at Vaccinationen ingen Fremgang har, fordi Confirmationer og Vielser foretages, uden at der forinden fordres Foreviisning af Vaccinationsattest.

I denne Anledning skulde man, næst tillige at vedlægge en Extrakt-Gjenpart af Landphysikus Hjaltelins Beretning for Island for Aaret 1856, hvoraf sees, at bemeldte Embedsmand bekræfter Distriktslægens Besværinger og den Skildring, som han har givet af de Bryderier og Ubehageligheder, hvorfor han har været udsat, tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behageligen,

ved det Indesluttedes Tilbagesendelse, at meddele Ministeriet Deres Yttringer over de foranförte tre Ankeposter. — Justitsministeriet den 16. Januar 1858. 1858. 16. Januar.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Sendelse af et Skib til Island** i Anledning af Postskibets Udeblivelse. Khavn den 21. Januar 1858. — Isl. Copiebog 1858 og 1859, Nr. 42. 21. Januar.

At Justitsministeriet, paa Grund af Postskibets Udeblivelse, har stillet et Belöb af 600 Rd. til Grosserne Fr. Hillebrandts og F. C. Johansens Disposition paa den Betingelse, at de med et af dem befragtet Skib, Jagten »Christiansgave«, fört af Capitain Andersen, ville paatage dem i Slutningen af denne Maaned at overföre den islandske Post med Breve og Aviser herfra til Reykjavík og tilbage, naar de sædvanlige Foraarsposter i Island ankomme til sidstnævnte Kjöbstad, det meddeles herved Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning med Hensyn til Befragternes Forpligtelse til at overföre den islandske Foraarspost her til Staden.

Ved herom at meddele Hr. Stiftamtm. Underretning, skulde man, forsaavidt den Frygt, man har Grund til at nære om Postskibets Forliis, skulde bekræfte sig, tjenstl. anmode Dem om, behageligen at tilstille Ministeriet Gjenparter af de Brevskaber, som De maatte have afsendt med Postskibet; dog vil det, hvis Oversættelserne af det sidst afholdte Althings Forhandlinger ogsaa have været medsendte, ikke være nödvendigt, at sende Gjenparter af samme, da Ministeriet i saa Fald vil besörge dem oversatte her i Staden. — Justitsministeriet den 21. Januar 1858.

Bekjendtgjörelse fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ang. særskilt **Pröve i Physik** 22. Januar.

1858. 22. Januar. **ved Forberedelses-Examen.** Khavn den 22. Januar 1858. — Denne Bekjendtgjörelse anföres som forkyndt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1858, samt i Snæfellsnes Syssel i det samme Aar. Departem. Tid. for 1858, S. 173. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 526—527.

Bekjendtgjörelse angaaende en særskilt Pröve i Physik ved den ifölge kgl. Resol. af 27. Oktbr. 1843 (bekjendtgjort under 4. Novbr. s. A.) anordnede Forberedelses-Examen i Botanik, Chemi og Zoologi for Lægestuderende.

Paa Ministeriets allerund. Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 16. d. M. allern. at bifalde fölgende Bestemmelser om en Pröve i Physik ved Forberedelses-Examen i Botanik, Chemi og Zoologi for Lægestuderende:

1. Ved den ifölge Resol. af 27. Oktober 1843 (Bekjendtg. af 4. Novbr. næstefter) anordnede Forberedelses-Examen i Botanik, Chemi og Zoologi skal der, förste Gang ved den Examen, som afholdes i Januar 1859, tillige særskilt aflægges Pröve i Physik, saaledes, at deri bliver at fordre en almindelig Oversigt over Physikens Resultater i samme Omfang, som ved Afgangs-Examen ved de lærde Skoler, men med Forbigaaelse af alle Enkeltheder, undtagen i fölgende, særlig for det lægevidenskabelige Studium vigtige Afsnit, nemlig: Bestemmelse af Legemernes Vægtfylde; Haarrörsvirkning og Diffusion; Vædskens Bevægelse i Rör; Lydlære, især med Hensyn til Lydens Frembringelse og Forplantelse; Lyslære, med særeget Hensyn til Synet med uvæbnet og væbnet Öie; Galvanisme; Anvendelserne af Electromagnetisme, Inductionsströmme og Magnets-Electricitet.

2. Examinationen foretages af Professor Physices ved Universitetet, og for Faget gives en særskilt Charakteer, for hvilken, saavel som for selve Examinationen,

de samme Regler gjælde, som for Pröven i de andre Examensfag. 1858. 22. Januar.

Hvilket herved bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 22. Januar 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, om **Rettergangs-Sager vedkommende Ombudskasserne.** Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 64. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 207—208. 23. Januar.

Da Hr. Amtmanden i flere Henseender har været i Tvivl, om og hvorvidt der skal betales Omkostninger af vedkommende Ombudskasser i Sager, der anlægges angaaende det kgl. Jordegodses Rettigheder, har De i behgl. Skrivelse af 27. Januar f. A. udbedt Dem Justitsministeriets Bestemmelse meddeelt i Henseende til fölgende Punkter:

a. ved Forligsmæglingen:

1) hvorvidt den sædvanlige Betaling til Forligsmæglerne og Gebyr til Stævnevidnerne samt Godtgjörelse for disses Reiser kan erlægges;

2) hvorvidt Administratorerne, naar de gjöre Reiser til Forligsmödet, kunne fordre Reiseomkostninger og Diæter;

b. ved Retten:

3) om Rettens Betjent hverken kan tilstaaes Retsgebyr eller Skriversalair, eller maaskee dette, men ikke hiint;

4) hvor höie Retsbetjentens Diæter maae være, og

5) om Godsforvalterne for Möde ved Retterne kan tilstaaes saavel Reiseomkostninger som Diæter, og hvor höie disse i bekræftende Fald maae være.

I Gjensvar herpaa skulde man til behgl. Efterretning tjenstl. meddele:

1858. *ad* 1) at der i de omhandlede Sager maa tilkomme
23. Januar. Forligsmæglerne saavelsom Stævningsmændene den dem ved Lovgivningen tillagte almindelige Betaling, jevnf. Frd. 20. Januar 1797, §§ 24 og 40, og Plak. 6. April 1827, jfr. Frd. 21. Decbr. 1831 § 1, samt at Stævningsmændene tillige ville kunne erholde Reisegodtgjörelse i Henhold til Bestemmelsen i Sportelreglement af 10. Septembr. 1830 § 63;

ad 2) at Administratorerne ifölge Rentek. Skriv. af 28. Marts 1846 og 19. Juni 1847 hverken kunne beregne sig Reisegodtgjörelse eller Diæter i Anledning af deres Möder ved Forligspröver;

ad 3) at Rettens Betjente ligesaalidt kunne beregne sig Retsgebyr som Skriversalair, jevnf. Sportelreglem. 10. Septbr. 1830 § 13 og Rentek. Skriv. af 19. Febr. 1842 in fine;

ad 4) at der i Henseende til Diæternes Störrelse vil være at forholde efter de i Canc. Skriv. af 9. Juni 1838 foreskrevne Regler, samt

ad 5) at Administratorerne i de omhandlede Tilfælde ikke have Ret til Reisegodtgjörelser eller Diæter, hvorimod de ifölge de under Nr. 2 anförte Rentek.-Skrivelser af 28. Marts 1846 og 19. Juni 1847 have Adgang til at erholde en Godtgjörelse for uundgaaelige directe Udgifter efter Amtmandens nærmere Skjön. — Justitsministeriet den 23. Januar 1858.

23. Januar. **Kirke- og Underviisningsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Finantsloven** for 1858—59, navnlig **med Hensyn til Latinskolen.** Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 63.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. 1 Exemplar af den under 29. f. M. udkomne Finantslov for Finantsaaret 1858—59 samt Afskrift af det til bemeldte Lov henhörende Underbilag, forsaavidt ved-

kommer den under § 9 G. b. anförte Conto til Udgifter vedkommende Ministeriet for Kirke- og Underviisnings-væsenet, skulde man, med Hensyn til, at der til Timeunderviisning og forskjellige Udgifter ved den lærde Skole i Reykjavík er bevilget det samme Belöb som sidste Finantsaar, eller 400 Rd. til hver, medens der i Rectors Forslag til Budgettet for næste Finantsaar var foreslaaet resp. 600 Rd og 450 Rd., ikke undlade tjenstl. at meddele, at man, efter den Motivering, som der var givet disse Forslag, ikke saa sig istand til at optage dem paa det af Ministeriet Rigsdagen forelagte Finantslovforslag. 1858. 23. Januar.

Naar saaledes det förste af de nævnte Forslag var blandt Andet motiveret ved, at man paa Grund af den höie Priis paa Livets förste Fornödenheder havde seet sig nödsaget til at forhöie Honoraret for Timeunderviisningen med 8 Sk., saa at der nu gaves 2 Mk. 8 Sk. pr. Time, istedetfor forhen 2 Mk., da kunde Ministeriet ikke paaberaabe sig denne Grund, eftersom man netop ved at foranledige, at der paa indeværende Aars Finantslov blev optaget 400 Rd. til Timeunderviisning istedetfor, som forhen, 300 Rd., var gaaet ud fra den Forudsætning, at Timeunderviisningen burde honoreres med 3 Mk. pr. Time istedetfor med 2 Mk., og naar det dernæst er anfört, at det ved Ministeriets Skrivelse af 13. Decbr. 1855 er indrömmet, at Docent H. Arnesen skal honoreres for Underviisning i Naturhistorie af det paa bemeldte Conto opförte Belöb, saa maa derved bemærkes, at hertil er knyttet den udtrykkelige Betingelse, at den til Timeunderviisningen bestemte Sum ikke derved overskrides.

Med Hensyn til det andet af Rector gjorte Forslag blev der i hans Motivering henviist til, hvad han i Skrivelse af 22. Mai 1856 havde bemærket om denne Post i Forslaget til Skolens Budget for indeværende Finantsaar; men da Ministeriet ikke dengang fandt Anledning til at foreslaae Contoen til forskjellige Ud-

1858. 23. Januar. gifter forøget til mere end 400 Rd., kunde man selvfölgelig ikke iaar uden nye Grunde atter andrage paa at faa denne Post forhöiet. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 23. Januar 1858.

23. Januar. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Oplærelse** af islandske **Veterinairer til Dyrlæger** for Island. Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 48. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 206—207.

Efterat Ministeriet, i Anledning af Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 19. Febr. 1856 og den dermed indkomne Erklæring fra Landphysikus, Dr. med. Hjaltelin, havde begjært Indenrigsministeriets Yttringer angaaende paa hvilke Vilkaar tre unge Islændere maatte kunne antages som Elever paa Veterinairskolen, og sidstnævnte Ministerium, saaledes som dets i Gjenpart vedlagte Skrivelse udviser, havde erklæret, at de nævnte Islændere vel kunde erholde fri Underviisning paa Veterinairskolen, men derimod ikke Ophold sammesteds, samt, at der til Kost og Logis til hver Elev antages at ville medgaae c. 350 Rd. aarlig, tilskrev Ministeriet Amtmændene over Vestamtet samt Nord- og Östamtet, og forlangte deres Erklæring angaaende denne Sag, samt om, hvorvidt Repartitionsfondene maatte antages at være istand til at bære den saaledes medgaaende Udgift til Oplærelsen af en Islænder for hvert Amt i Veterinairvidenskaben.

Nysnævnte tvende Embedsmænd have vel i deres over Sagen afgivne Betænkninger erkjendt Nytten og Nödvendigheden af, at unge Islændere oplæres i Veterinairvidenskaben, for senere deels at praktisere i Island, og deels at oplære Andre i den samme Videnskab; men ligesom Amtmanden over Vesteramtet har bemærket, at dette Amts Repartitionsfond ikke for Tiden er istand til at paatage sig den Udgift, som den omhandlede

Foranstaltning vil medföre, saaledes maa det vistnok erkjendes, at nærværende Tidspunkt, „da Repartitionsfondene have betydelige extraordinaire Udgifter at afholde, navnligen i Anledning af Faaresygen, vil være mindre vel skikket til den ommeldte Foranstaltnings Iværksættelse. 1858. 23. Januar.

Imidlertid har jeg dog troet, at man ikke burde opgive Haabet om at see denne Plan realiseret, saasnart Forholdene maatte tillade det, og jeg skulde derfor tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, naar Sönder-Amtets Repartitionsfond maatte være istand til at bære den omhandlede Udgift, at ville træffe den fornödne Foranstaltning til, at en begavet ung Islænder kan paa de i Indenrigsministeriets Skrivelse anförte Vilkaar[1] blive antaget og hertil nedsendt for at oplæres i Veterinairvidenskaben, og mod at han forpligter sig til, efter

[1]) disse Vilkaar angives saaledes i Skrivelse fra Indenrigsministeriet til Justitsministeriet, at de nævnte Elever »maae have de fornödne physiske Kræfter og ikke være under 18 Aar gamle og kunne forstaae det danske Sprog, samt at Ministeriet i Henhold til den samme ved § 4 i Loven af 8. Marts 1856 angaaende Oprettelsen af en Veterinair- og Landbohöiskole dertil givne Bemyndigelse, er sindet at fritage dem for at underkaste sig den for Adgang til Lære-Anstalten foreskrevne Præliminair-Examen, naar de paa anden Maade godtgjöre, at være i Besiddelse af de fornödne Forkundskaber; de kunne erholde fri Underviisning paa Skolen, men ikke Ophold sammesteds. De Omkostninger, deres Oplærelse vilde medföre, komme saaledes i det Væsentlige til at hidröre fra den Omstændighed, at de maae have Kost og Logis udenfor samme. Disse Omkostningers Störrelse seer man sig vel ikke istand til bestemt at opgive, dog antager man, efter hvad Veterinairskolens Bestyrelse i denne Henseende har yttret, at de omtrentlig ville kunne dækkes ved en aarlig Understöttelse af 350 Rd. til hver Elev, hvorved dog maa udhæves, at Reise-Omkostningerne ikke tillige deraf ville kunne afholdes«.

1858. at have udlært, at nedsætte sig og praktisere i Sönder-
23. Januar. Amtet. — Justitsministeriet den 23. Januar 1858 [1].

23. Januar. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Sysselmandens Bopæl i Skaptafells Syssel.** Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 45.

Efterat Ministeriet med Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 21. August sidstl. har modtaget Sysselmand Gislasons Erklæring i Anledning af den fra Althinget i sin Tid indgivne Petition om, at det maatte paalægges Sysselmanden i Skaptafells Syssel, at tage Bolig paa et for Sysselets Beboere mere bekvemt Sted, skulde man, da Erklæringen, i Overeensstemmelse med den af Althinget udtalte Mening, gaaer ud paa, at Sysselmanden vilde være bedst situeret i Kleifa Rep, tjenstl. anmode Dem om, behgl. at ville paalægge Sysselmand Gislason for Fremtiden at tage Ophold i den nævnte Rep. — Justitsministeriet den 23. Januar 1858.

23. Januar. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Dispute mellem to Repper** om **Bekostningerne ved et Fattiglems Underholdning.** Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copiebog 1858 og 1859, Nr. 44.

Efterat Ministeriet med Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 19. August f. A. har modtaget en dansk Oversættelse af det af Repstyrerne i Thingvalla Rep i Arnes Syssel i sin Tid indgivne Andragende med Bilag, hvori bemeldte Repstyrere anke over en af

[1]) under s. D. ere Skrivelser af samme Indhold afgaaede fra Justitsministeriet til begge Amtmændene. Copieb. sst. Nr. 49. 50.

Stiftamtet under 14. Juli 1856 afgiven Resolution, hvorved det blandt Andet er paalagt bemeldte Rep at refundere Seltjarnarnes Rep i Gullbringu Syssel et af samme gjort Udlæg til den i förstnævnte Rep forsörgelsesberettigede Guðmundur Jónssons Underholdning i Fardagsaaret 1854—55, skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at da her ikke er Spörgsmaal om, i hvilken Rep den Paagjældende er forsörgelsesberettiget, men derimod om, hvorvidt en i sin Tid mellem Fattigbestyrelserne i Seltjarnarnes og Thingvalla Repper truffen Overeenskomst om hans Forsörgelse kan antages at være bleven afficeret ved det af sidstnævnte Fattigbestyrelse i Aaret 1854 foretagne Skridt, vil Sagen, da dette er en Retsqvæstion, henhöre under Domstolenes Afgjörelse. — Justitsministeriet den 23. Januar 1858. 1858. 23. Januar.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udgifter til Extraposter.** Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 51. 23. Januar.

Ved 8. Erindringspost til det af Landfogden aflagte Regnskab for den islandske Postkasses Indtægter og Udgifter i Aaret fra 1. April 1852 til 31. Marts 1853, blev der udsat om et Belöb af 20 Rd., der af Postkassen var blevet udbetalt for tvende Extratoure imellem Skaptafells Syssel og Reykjavík, idet det formentes, at idetmindste Halvdelen heraf burde falde Sönder-Amtets Repartitionsfond til Last, efterdi den ene af de ommeldte Extratoure var foranlediget ved, at et Expresbud blev fra Sysselmanden afsendt til Reykjavík med Beretning til Stiftamtet om Althingsvalgene i Skaptafells Syssel i Aaret 1852, og har Regnskabsföreren med sin Besvarelse hertil fremsendt en Skrivelse fra Sönderamtet af 26. Oktbr. 1855, hvori er antaget,

1858. at den omhandlede Udgift ikke vil kunne fordres refunderet Postkassen.

23. Januar. I Anledning heraf skulde jeg ikke undlade herved tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at bemeldte Udgift for denne Gang kan passere, men Ministeriet maa derhos lige tjenstl. have Dem anmodet om, behgl. at ville paasee, at Udgifter til Extrapost i lignende Tilfælde for Fremtiden undgaaes, ligesom de i ethvert Tilfælde ikke ville kunne falde Postkassen til Last, idet Bestemmelsen i Forordn. 8. Marts 1843 § 79 om Portofrihed for de Embedsbreve, som sendes i Anledning af Valgene, ikke indeholder nogen Hjemmel til at Betaling for Expresser med disse Breve skulde afholdes af Postkassen. — Justitsministeriet den 23. Januar 1858.

23. Januar. **Det islandske Departements** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Anvendelsen af **Lov om Tillægsbevilling** 1857—58. Khavn den 23. Januar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 66.

Ved hoslagt at fremsende 1 Exemplar af en under 29. Decbr. sidstl. emaneret Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1857—58, undlader man ikke tjenstl. at gjöre Hr. Stiftamtm. opmærksom paa:

1) at der ved samme, i Henhold til Ministeriets Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 21. April 1856, er bevilget et Belöb af 250 Rd., som Godtgjörelse til Landphysikus, Dr. J. Hjaltalin, fra den Dag, han blev constitueret i bemeldte Embede, til 31. Marts 1856, hvorom De vilde behage at meddele saavel Dr. Hjaltalin som Landfogden det Fornödne, og

2) at der ligeledes er bevilget et rentebærende Forskud af 4000 Rd. i Anledning af den i Sönderamtet herskende Skabsyge, hvorom de övrige Amtmænd i Island herfra under D. D. er meddeelt fornöden Underretning. — Justitsministeriet den 23. Januar 1858.

Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Skjöde paa Jorden Hlíðarhús til Reykjavík By.** Khavn den 13. Februar 1858. — Isl. Copiebog 1858 og 1859, Nr. 82. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 208—209. 1858. 13. Febr.

Fra Justitsministeriet har dette Ministerium modtaget en af Stiftamtm. og D. Höiærv. til förstnævnte Ministeriums Afgjörelse under 26. Februar f. A. indstillet Sag, angaaende Spörgsmaalet om, hvorvidt den ved Reykjavík beliggende Jord Hlíðarhús med tilhörende Hjaleie Ánanaust, i Medhold af allerh. Resol. af 24. Februar 1835, kan ansees at være definitivt overdraget som Eiendom til Reykjavík Kjöbstads Commune.

Ved at fremsende denne Sag har Justitsministeriet, næst at bemærke, at det maa ansees som en res transacta, at den omhandlede Jord skal anvendes til Byen Reykjavíks Udvidelse, i Overeensstemmelse med de i nysnævnte allerh. Resolution af 24. Februar 1835 desangaaende foreskrevne Regler, yttret, at Jorden neppe kan siges at være bleven Byens Eiendom, saalænge et lovformeligt Skjöde paa samme ikke er udstedt, men at Præsten paa den anden Side ikke heller kan modsætte sig, at en saadan Overdragelse af Eiendomsretten nu finder Sted, da den meerbemeldte allerh. Resolution, hvorved Byen tillagdes Eiendomsretten ved den förste Vacance i Kaldet, baade er bleven den daværende Præst i Kaldet communiceret og derhos tilbörligen thinglæst ved den Jurisdiction, hvorunder Jorden ved Resolutionen blev henlagt.

Da jeg maa tiltræde den af Justitsministeriet saaledes udtalte Anskuelse, skulde jeg, efter bemeldte Ministeriums Begjæring, tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behagel. at ville paalægge Sognepræsten til Helgafell Præstekald, Olaf Thorberg, ved

1858. et under Paaberaabelse af denne Skrivelse udfærdiget
13. Febr. lovformeligt Skjöde, hvortil Udkast bedes ham meddeelt, at overdrage Kjöbstaden Reykjavík den omhandlede Jord med Hjaleie til Eiendom paa de i allerh. Resolution af 24. Februar 1835 anförte Vilkaar. — Naar dette er skeet, forventer jeg derom at modtage Indberetning. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 13. Februar 1858.

16. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udförselen af Fisk fra Island til Spanien.** Khavn den 16. Februar 1858. — Isl. Copieb. 1858 og 1859, Nr. 86.

Udenrigsministeriet har meddeelt dette Ministerium Underretning om, at Consul Ortenbach i Barcellona har i sin Indberetning om Handelsforholdene der paa Pladsen i forrige Aar blandt Andet anført, at der til Barcellona i 1857 kun ere indförte 5 smaae Ladninger Fisk fra Island til særdeles höie Priser, dog af en Qvalitet, der lod meget tilbage at önske, samt at Brugen af denne Artikel betydeligt vilde tiltage, dersom Tilberedelsen deraf var bedre og den kunde leveres til samme Priis som norsk Fisk.

Dette har jeg ikke villet undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm., idet man maa have det overladt til Dem at bringe Indholdet heraf til almindelig Kundskab i det Dem betroede Amt paa den Maade, som De maatte finde mest passende. — Justitsministeriet den 16. Februar 1858.

22. Febr. **Capitelstaxt** for **Hunavatns og Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, fra **Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.** Friðriksgáfa den 22. Febr. 1858. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" á Íslandi árin

1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri VI, 17—18. 1858. 22. Febr.

Verðlagsskrá, sem gildir í Húnavatns sýslu og í Skagafjarðar sýslu frá miðju Mai mánaðar 1858 til jafnlengdar 1859.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A Nr. 1[1]	40	47	40	47	32½
— 2 (fard. 1858)	4	48	27	»	21½
— 3	6	27	37	66	30
— 4	4	73½	38	12	30½
— 5	3	34	40	24	32
— 6	4	33½	34	76	28
— 7	2	75½	27	83	22½
— 8	19	90	19	90	16
— 9	15	33	20	44	16½
B. Nr. 10	»	39	48	72	39
— 11	»	29½	36	84	29½
— 12	»	24½	30	60	24½
— 13	»	23½	29	36	23½
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	27½	17	18	14
— 16	»	35½	11	9	9
— 17	»	12	15	»	12
— 18	»	84	17	48	14
— 19	1	17½	17	70½	14
— 20	»	44	55	»	44
— 21	»	30	37	48	30
D. Nr. 22	5	»	30	»	24
— 23	4	35	26	18	21
— 24	4	28	25	72	20½
— 25	3	92½	23	75	19
— 26	3	91½	23	69	19
E. Nr. 27	1	36	20	60	16½
— 28	2	»	30	»	24
— 29	1	86	28	42	23
— 30	1	85	28	27	22½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler 3. April 1857 (ovenf. S. 59—61).

1858.		ríkismynt.		hundrað.		alin.
		rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
22. Febr.	F. Nr. 31	5	16½	20	66	16½
	— 32	4	3	24	18	19½
	— 33	3	42	20	60	16½
	— 34	2	36	19	»	15
	— 35	1	62	19	72	16
	— 36	3	67½	22	21	18
	— 37	»	6.	15	»	12
	G. Nr. 38	4	35	26	18	21
	— 39	»	»	»	»	»
	— 40	3	72	45	»	36
	— 41	»	72	36	»	29
	— 42	»	88½	»	»	17½
	— 43	1	43	»	»	28

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða	í fríðu	31.81	25½
— B, -	í ullu, smjöri og tólg . .	36.39	29
— C, -	í tóvöru af ullu	24.41½	19½
— D, -	í fiski	25.85	20½
— E, -	í lýsi	26.80	21½
— F, -	í skinnavöru	20.20	16

En meðalverð allra landaura samantalin og skipt með 6 sýna meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 27 Rd. 58 Sk. [og alin] 22 Sk.

Friðriksgáfu 22. dag Februarmán. 1858.

Í umboði Herra Biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

22. Febr. **Capitelstaxt** for **Öefjords og Thingöe** Sysseler i Norder-Amtet, fra **Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.** Friðriksgáfa den 22. Febr. 1858. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri VI, 17—18.

Verðlagsskrá, sem gildir í Eyjafjarðar sýslu og *í Þíngeyjar sýslu, frá miðju Mai mánaðar 1858 til jafnlengdar 1859.* 1858. 22. Febr.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	37	58	37	58	30
— 2 (fard. 1858)	4	88½	29	51	23½
— 3	6	87	41	42	33
— 4	5	37	43	8	34½
— 5	3	85½	46	66	37½
— 6	5	17	41	40	33
— 7	2	86½	29	1	23
— 8	23	22	23	22	18½
— 9	19	5	25	38½	20½
B. Nr. 10	»	40½	50	60	40½
— 11	»	32	40	»	32
— 12	»	24	30	»	24
— 13	»	23	28	72	23
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	35	21	84	17½
— 16	»	41	12	78	10
— 17	»	15	18	72	15
— 18	»	94	19	56	15½
— 19	1	25	18	87	15
— 20	»	41	51	24	41
— 21	»	32½	40	60	32½
D. Nr. 22	4	64	28	»	22½
— 23	4	3½	24	21	19½
— 24	3	93	23	78	19
— 25	3	56	21	48	17
— 26	3	35	20	18	16
E. Nr. 27	1	64	25	»	20
— 28	2	17	32	63	26
— 29	2	8½	31	31½	25
— 30	1	88	28	72	23
F. Nr. 31	4	90½	19	74	16
— 32	3	76	22	72	18
— 33	3	7½	18	45	15

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler 8. April 1857 (ovenf. S. 59–61).

1858.		Ríkismynt.		Hundrað.		Alin.
		rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
22. Febr.	F. Nr. 34	2	3½	16	28	13
	— 35	1	64	20	»	16
	— 36	4	17	25	6	20
	— 37	»	7	17	48	14
	G. Nr. 38	4	27	25	66	20½
	— 39	»	47½	19	76	16
	— 40	3	66	44	24	35½
	— 41	»	53½	26	72	21½
	— 42	»	88	«	»	17½
	— 43	1	52½	»	»	29½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða í fríðu	35.25½	28
— B, - í ullu, smjöri og tólg . .	37.33	30
— C, - í tóvöru af ullu	26.24½	21
— D, - í fiski	23.52	19
— E, - í lýsi	29.41½	23½
— F, - í skinnavöru	19.94	16

En meðalverð allra landaura samantalin og skipt með 6 sýna meðalverð allra meðalverða [hdr.] 28 Rd. 61 Sk. [og alin] 23 Sk.

Friðriksgáfu 22. dag Februarmán. 1858.

Í umboði Herra Biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

22. Febr. **Capitelstaxt** for **Nordermula og Söndermula Sysseler** i Öster-Amtet, fra **Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.** Friðriksgáfa den 22. Februar 1858. — Denne Capitelstaxt anföres som forkyndt i Norder-Mula Syssel 1858. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri VI, 17—18.

Verðlagsskrá, sem gildir í Norður-Múla sýslu og í Suður-Múla sýslu, frá miðju Mai mánaðar 1858 til jafnlengdar 1859. 1858. 22. Febr.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1 ¹)	31	44½	31	44½	25
— 2 (í fard. 1858)	5	31½	31	93	25½
— 3	7	»	42	»	33½
— 4	5	51	44	24	35½
— 5	3	95½	47	90	38½
— 6	5	29½	42	44	34
— 7	3	43	34	46	27½
— 8	22	84	22	84	18½
— 9	18	27	24	36	19½
B. Nr. 10	»	41	51	24	41
— 11	»	32	40	»	32
— 12	»	25	31	24	25
— 13	»	24	30	»	24
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	19	11	84	9½
— 16	»	36	11	24	9
— 17	»	9	11	24	9
— 18	»	84	17	48	14
— 19	1	32	20	»	16
— 20	»	48	60	»	48
— 21	»	42½	53	12	42½
D. Nr. 22	4	80½	29	3	23
— 23	4	83½	29	21	23½
— 24	4	88	29	48	23½
— 25	3	84	23	24	18½
— 26	3	36	20	24	16
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	90	29	6	23
— 29	1	85½	28	34½	22½
— 30	1	53	23	27	18½
F. Nr. 31	5	14	20	56	16½
— 32	4	7	24	42	19½
— 33	2	82	17	12	13½

¹) Rubrikkerne ere fuldstændigen anførte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler 3. April 1857 (ovenf. S. 59—61).

1858.		ríkismynt.		hundrað.		alin.
		rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
22. Febr.	F. Nr. 34	1	59	12	88	10½
	— 35	1	22	14	72	12
	— 36	4	47	26	90	21½
	— 37	»	7½	18	72	15
	G. Nr. 38	4	58	27	60	22
	— 39	»	»	»	»	»
	— 40	3	61½	43	66	35
	— 41	»	»	»	»	»
	— 42	1	6	»	»	20½
	— 43	1	33	»	»	26

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A,	eða í fríðu	35.72½	28½
— B,	— í ullu, smjöri og tólg . .	38.12	30½
— C,	— í tóvöru af ullu	26.41	21
— D,	— í fiski	26.24	21
— E,	— í lýsi	26.86½	21½
— F,	— í skinnavöru	19.34½	15½

En meðalverð allra landaura, samantalin og skipt með 6, sýna meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 28 Rd. 77 Sk. [og alin] 23 Sk.

Friðriksgáfu 22. dag Februarmán. 1858.

Í umboði Herra biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

2. Marts. **Capitelstaxt** for **Borgarfjords Syssel** og flere Sysseler, samt **Byen Reykjavik** i Sönder-Amtet, fra **Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.** Islands Stiftamtshus og Bispecontoiret (Reykjavík) den 2. Marts 1858. — Denne Capitelstaxt anföres som bekjendtgjort 1858 i Rángárvalla Syssel, samt i Gullbringa og Kjosar Syssel og i Byen Reykjavík. — Islandsk: Original-Aftryk fra Islands Bogtrykkeri i Reykjavík, 2 Blade i 4^to^. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Þjóðólf. X, 62.

Verðlagsskrá, sem gildir í Borgarfjarðar, Gullbríngu og Kjósar, Árness, Rángárvalla og Vestmannaeyja sýslum og Reykjavíkur bæ, frá miðju Mai mánaðar 1858 til sama tíma 1859.

1858. 2. Marts.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	35	29	35	29	28
— 2	3	30	19	84	16
— 3	5	11	30	66	24½
— 4	3	75	30	24	24
— 5	2	53	30	60	24½
— 6	3	39	27	24	21¾
— 7	2	21	»	»	»
— 8	16	85	16	85	13½
— 9	10	80	14	43	11½
B. Nr. 10	»	36¾	45	90	36¾
— 11	»	29½	36	84	29½
— 12	»	25	31	24	25
— 13	»	22	27	48	22
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	22	13	72	11
— 16	»	45	»	»	»
— 17	»	6½	12	18	9¾
— 18	»	82	»	»	»
— 19	1	44	»	»	»
— 20	»	45	»	»	»
— 21	»	34	»	»	»
D. Nr. 22	4	78	28	84	23
— 23	5	45	32	78	26¼
— 24	4	52	27	24	21¾
— 25	4	39	26	42	21
— 26	4	33	26	6	20¾
E. Nr. 27	1	55	23	57	19
— 28	1	93	29	51	23¾
— 29	1	90	29	6	23¼
— 30	1	75	26	69	21½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Borgarfjords Syssel og flere Sysseler, samt Byen Reykjavík i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858, dat. 23. Februar 1857 (ovenf. S. 32—35).

1858.
2. Marts.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd	sk.	rd	sk.	sk.
F. Nr. 31	5	13	20	52	16½
— 32	4	10	24	60	19¾
— 33	3	42	20	60	16½
— 34	2	55	20	56	16½
— 35	1	78	21	72	17½
— 36	3	59	21	66	17¼
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	4	30	»	»	»
— 39	4	75	»	»	»
— 40	3	1	»	»	»
— 41	1	28	»	»	»
— 42	»	83	»	»	»
— 43	»	9	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrrtöldum landaurum verður:

			er þá hdr. á landsvísu.		er þá 1 alin.
		Ríkismynt.	rd.	sk.	sk.
Eptir A.	eða	í fríðu	25	64	20½
— B.	—	í ullu, smjöri og tólg .	35	38	28¼
— C.	—	í tóvöru af ullu	12	93	10⅜
— D.	—	í fiski	28	28	22²/₈
— E.	—	í lýsi	27	22	21¾
— F.	—	í skinnavöru	20	66	16½

En meðalverð allra landaura, samantalið og skipt með 6, sýnir aðal-meðalverð allra meðalverða [hdr.] 25 Rd. 4 Sk. [og alin] 20 Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:
Eptir A: hver kýr snemmbær á við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri;
eða 8 sauðir tvævetrir,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar, á hausti;
eins áburðarhestur, 5 til 12 vetra, í fardögum;
en hryssa, á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hdr., svo 1⅓ verðs hennar er á við hundrað.

Eptir B. gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað. 1858. 2. Marts.

— C. — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D. — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

— E. — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hundrað.

— F. — 4 fjórðúngar nautskinns, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kýr-, hross- og sel-skinni; en 8 fjórðúngar sauðskinns og 12 fjórðúngar ærskinns; svo og 240 lambskinn.

Íslands stiptamtshúsi og skrifstofu biskups 2. Marts 1858.

J. D. Trampe. H. G. Thordersen.

Capitelstaxt for **Öster- og Vester-Skaptafells Sysseler** i Sönder-Amtet, fra **Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.** Islands Stiftamtshus og Bispecontoiret (Reykjavík) den 2. Marts 1858. — 2. Marts.

Islandsk: Original-Aftryk fra Islands Stiftsbogtrykkeri i Reykjavík, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406–429. Þjóðólf. X, 62.

Verðlagsskrá, sem gildir fyrir Austur- og Vestur-Skaptafells sýslur, frá miðju Mai mánaðar 1858 til sama tíma 1859.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	26	»	26	»	$20^3/_4$
— 2	3	74	22	60	18
— 3	4	45	26	78	$21^1/_2$

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Vester- og Öster-Skaptafells Sysseler i Sönder-Amtet fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858, dat. 23. Februar 1857 (ovenf. S. 35–38).

1858.
2. Marts.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 4	3	57	28	72	23
— 5	2	50	30	24	24
— 6	3	26	26	16	21
— 7	2	39	»	»	»
— 8	16	56	16	56	$13\frac{1}{4}$
— 9	12	7	16	9	13
B. Nr. 10	»	37	46	24	37
— 11	»	$28\frac{1}{2}$	35	60	$28\frac{1}{2}$
— 12	»	$21\frac{1}{2}$	26	84	$21\frac{1}{2}$
— 13	»	$22\frac{1}{2}$	28	12	$22\frac{1}{2}$
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	»	»	»	»
— 16	»	»	»	»	»
— 17	»	8	15	»	12
— 18	»	»	»	»	»
— 19	1	»	»	»	»
— 20	»	41	»	»	»
— 21	»	30	»	»	»
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	4	53	27	30	$21\frac{3}{4}$
— 24	»	»	»	»	»
— 25	»	»	»	»	»
— 26	4	48	27	»	$21\frac{1}{2}$
E Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	60	24	36	$19\frac{1}{2}$
— 29	1	45	22	3	$17\frac{1}{2}$
— 30	1	56	23	72	19
F. Nr. 31	4	30	17	24	$13\frac{3}{4}$
— 32	3	16	19	»	15
— 33	2	77	16	78	$13\frac{1}{2}$
— 34	2	11	16	88	$13\frac{1}{2}$
— 35	1	49	18	12	$14\frac{1}{2}$
— 36	2	54	15	36	$12\frac{1}{4}$
— 37	»	$5\frac{2}{3}$	13	32	$10\frac{2}{3}$
G. Nr. 38	4	24	»	»	»
— 39	»	»	»	»	»
— 40	2	69	»	»	»
— 41	»	»	»	»	»
— 42	»	84	»	»	»
— 43	»	93	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrrtöldum landaurum verður: 1858. 2. Marts.

		Ríkismynt.	er þá hdr. á landsvísu. rd.	sk.	er þá 1 alin. sk.
Eptir A.	eða	í fríðu	24	15	19¼
— B.	—	í ullu, smjöri og tólg	34	21	27⅛
— C.	—	í tó-vöru af ullu	15	»	12
— D.	—	í fiski	27	15	21¾
— E.	—	í lýsi	23	37	18⅞
— F.	—	í skinna-vöru	16	66	13⅛

En meðalverð allra landaura, samantalið og skipt með 6, sýnir aðal-meðalverð allra meðalverða [hdr.] 23 Rd. 42 Sk. [og alin] 18⅞ Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:
Eptir A: hver kýr snemmbær á við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri,
eða 8 sauðir tvævetrir,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar, á hausti;
eins áburðarhestur, 5 til 12 vetra, í fardögum;
en hryssa, á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hdr.,
svo 1⅓ verðs hennar er á við hundrað.
— B. gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C. — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D. — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E. — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hundrað.
— F. — 4 fjórðúngar nautskinns, hundrað;
eins 6 fjórðúngar af kýr- hross- og sel-skinni; en 8 fjórðúngar sauðskinns og 12 fjórðúngar ærskinns; svo og 240 lambskinn.

Íslands stiptamtshúsi og skrifstofu biskups 2. Marts 1858.

J. D. Trampe. H. G. Thordersen.

1858.
4. Marts

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. et paatænkt **Legat** til **Stiftelse af en Pigeskole i Reykjavík.** Khavn den 4. Marts 1858. — Isl. Copieb. 1858, Nr. 97. — Stiftelsen kom aldrig til at træde i Kraft.

I en til Justitsministeriet indkommen Skrivelse har Cancelliraad, Byfoged Finsen i Reykjavík andraget, at en agtet Mand, der antages at have en ikke ubetydelig Formue, men som önsker sit Navn fortiet, har afgivet til ham et Udkast[1] til en Dotation af 5000 Rd. til

[1]) Det nævnte Udkast lyder saaledes:

»P. M.

En ældre Person vil anvende en Deel af sin Formue til Oprettelse og senere Fundering af en Pigeskole i Reykjavík, naar Ministeriet giver sit Samtykke til, at Althinget og Communen kan antage Gaven til fölgende Betingelser:

A. Saasnart det af Ministeriet paalægges Communen i Reykjavík at oprette Börneskoler, eller denne Commune engang af egen Drift skulde fatte en saadan Beslutning, anvises en Kapital af 5000 Rd. r. S. til Opförelsen af en Pigeskole under fölgende Betingelser:

1) Skolen skulde före Navnet Carolineskole.

2) Underviisningen skulde foretages paa Dansk, med Undtagelse af islandsk Grammatik, som kunde læres paa Islandsk.

Den sidste Bestemmelse har paa ingen Maade sin Grund i Forkjærligheden for det danske Idiom, tvertimod ansees dette som fattigt og ufuldkomment i Sammenligning med det kraftfulde gamle nordiske Sprog, ligesom den danske Litteratur maa erkjendes ubetydelig i Sammenhold til de store engelske, franske og tydske videnskabelige Skatte.

Men Island kan og maa ikke isolere sig; det er nu engang sammenknyttet til Danmark, ventelig paa længere Tider, og derfor bör det ansees som nödvendigt, at Börnene i Almueskolen fornemmeligen lære det danske Sprog, efterat de allerede have lært Modersmaalet i Hjemmet, samt ogsaa deri maatte erholde grammatikalsk Underviisning i Skolen.

Dertil kommer, at en islandsk Litteratur egentlig kun existerer i de gamle historiske Mindeskrifter, og der til

Underviisning i de exakte Videnskaber mangle gode Hjælpekilder, saavel for Lærere som Disciple.

Men Hovedsagen er dog, at det maa ansees umuligt at skaffe praktisk dannede Lærere for Primærskoler. Saaledes som Opdragelsen i Almindelighed er i Island, maa det være vanskeligt at faae Börnelærere herfra. Hvorledes kunne vel unge Mænd, som aldrig i deres Ungdom have lært at adlyde, opdrage Börn til Orden og Lydighed? — Derfor maatte ogsaa alle Forsög med islandske Seminarister og Candidater mislykkes.

Hvad kan det hjælpe igjen at sende unge Mennesker til danske Seminarier? Vilde dermed ikke tabes mange Aar, og de unge Mænd alligevel komme tilbage uden al praktisk Dannelse? Kan det vel forsvares, at bygge en Skoles Fremtid og Existenee paa det meget uvisse Udfald af saadanne gjentagne Forsög? Og hvorledes kan der igjen skaffes en islandsk Lærer, naar nogen af de ansatte falde fra, eller befindes ikke at kunne udfylde sin Stilling? Derimod haves bestandig Udvalg mellem övede, allerede praktisk erfarne danske og norske Seminarister, saavel til den förste Besætning af Skolen, som en senere Erstatning af Lærerpersonalet. Testator er, efter lang Eftertanke, saa aldeles overbeviist om Nödvendigheden af dansk Underviisning, at han maa betinge denne som en eonditio sine qva non for Legatet, som skulde anvendes til Byens sande Gavn og Bedste, efter en fornuftig realisabel Plan, men uden Hensyn til sygelige Fordomme af en pitty nationality, som Englænderen siger.

B. Under den Forudsætning, at den forestaaende Gave vil blive antaget, under vedföiede Betingelser, af Ministeriet, Althing og Commune, har Testator ligeledes besluttet i sin sidste Villie at anvise en mindre eller större Kapital, som en Understöttelsesfond for Carolineskolen, under Navnet Carolinestiftelsen eller Carolinelegatet, til fölgende Betingelser, hvilke ligeledes ventes approberede af Ministeriet:

§ 1. Forvaltningen overtages af Reykjaviks Communalbestyrelse eller den Corporation, der med Tiden maatte træde istedetfor samme.

1858. et i Forbindelse med Skolen staaende Legat eller
4. Marts. Stiftelse, under Navnet Carolinestiftelsen eller Caroline-

---

§ 2. Regnskabet bekjendtgjöres aarlig ved Plakatering og i offentlige Blade, tilligemed en aarlig speciel Gjentagelse af denne Fundations § 1—8, at den ikke maatte komme i Forglemmelse.

§ 3. Controllen samt Revisionen tilkommer Amtmanden, Bispen og Rectoren ved den lærde Skole, eller de Autoriteter, som i Tidens Löb maatte udfylde deres Pladse.

§ 4. Kapitalen sættes med pupillarisk Sikkerhed paa Rente i gode Jordeiendomme, men ikke i Bygninger, og endnu mindre i danske Statspapirer. Smaae Summer kunde ad interim anlægges i Byens Sparekasse, naar den engang maatte komme i Virksomhed.

§ 5. Af Renterne lægges Halvdelen aarligen til Kapitalen, som saaledes fordobles hvert 20de Aar, og bör voxe frem til evige Tider og almindelig Gavn og Bedste.

§ 6. Halvdelen af Renterne anvendes paa fölgende Maade:

a) Aarligen den 9. Januar fordeles en Værdi af 50 Rd. i Præmier af 20, 15, 10 og 5 Rd. iblandt de 4 Pigebörn, der have at fremvise de bedste Vidnesbyrd for Flid, Orden og Sædelighed i det afvigte Skoleaar.

b) Til Anskaffelse af Böger og Skrivematerialier for fattige Diseiple.

c) Til Timeunderviisning foruden den reglementerede Skoletid, samt i islandsk Sprog.

d) Til Anskaffelse af Materialier for en Industriskole i kvindelige Haandarbeider.

e) Til Pensioner for Lærernes Enker.

§ 7. Derimod maa Renterne af dette Legat aldrig benyttes til Formindskelsen af den Sum, som Communen aarligen maa sammenbringe ved Skoleskat eller paa anden Maade til Skolens Vedligeholdelse og sammes Bygninger, da Legatet kun er bestemt til Extraforbedringer af Skolen, samt Hjælp for Fattige, uden Hensyn til Communens ordinaire Hjælpekilder.

§ 8. Ifald der i Tidernes Löb til de i § 6 specificerede Öiemed ikke maatte behöves den hele aarlige disponible Sum, anvises Resten til Byens Drengeskole paa

legatet, med tilföiet Önske om at erholde Tilladelse til at foranledige Andre til lignende Legater for bemeldte Stiftelse, indtil et samlet Belöb af 20,000 Rd., samt at bemeldte Mand har anmodet ham om at anbefale den i Udkastet fremsatte Plan til Ministeriets Approbation, saaledes at det kan være Communen tilladt at antage Legaterne under de foreskrevne Conditioner, hvilke han har önsket specielt gjentagne i Ministeriets Resolution, forsaavidt denne maatte lyde gunstigen. 1858. 4. Marts.

Ved at fremsende bemeldte Udkast har Cancelliraad Finsen derhos bemærket, at han har forestillet den Paagjældende deels det Usædvanlige i en saadan Forespörgsel, hvor Testators eller Disponentens Navn ikke er opgivet, deels det formentlig Unödvendige i samme, da det ikke synes at være nogen Tvivl underkastet, at en Disposition af den her omhandlede Natur, forsaavidt den var affattet i Overeensstemmelse med Reglerne om Testationsrettens Grændser, vilde, naar den var oprettet, erholde den attraaede allerh. Confirmation, men, da han imidlertid ikke har villet afstaae fra sit Önske, og da der her er Spörgsmaal om en Stiftelse, der vilde blive til væsentligt Gavn for Byen Reykjavík, samt da en forud opnaaet Vished for, at den paatænkte Plan vil vinde Ministeriets Bifald, muligen kunde have Indflydelse paa Planens Realisation, har han troet ikke at burde undslaae sig for at opfylde den til ham stillede Begjæring, hvorfor han har anholdt om Ministeriets Resolution for, om ikke de i bemeldte

en lignende Maade, og skulde det der ogsaa ikke altsammen behöves, til Forbedring af Lærernes Stilling samt Börneunderviisningen paa andre Steder her i Landet, fornemmelig i Gullbringu Syssel.

C. Testator venter af Ministeriet endelig ogsaa den Tilladelse, at kunne, uden særlig Approbation, foranledige Venner og Bekjendte til lignende Legater for Carolinestiftelsen, indtil et samlet Belöb af 20,000 Rd.«

1858. 4. Marts. Udkast omhandlede Dispositioner, naar disse ere blevne oprettede, maatte kunne vente Ministeriets Billigelse, saaledes, at en Fundats, omfattende deels bemeldte Dispositioner, deels andre, ifölge Udkastets Litr. c oprettede Legater, kunde i sin Tid forhaabes af Ministeriet indstillet til allerh. Confirmation med Tilladelse for Reykjavík Commune til at antage fornævnte Dispositioner og Legater.

Efterat Ministeriet i denne Anledning har brevvexlet med Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, skulde man tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behgl. at tilkjendegive Cancelliraad Finsen til Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at der ikke er fundet Noget at erindre imod de omhandlede Dispositioner, og at det derfor kan ventes, at Ministeriet, naar Dispositionerne ere blevne oprettede, paa en desangaaende nærmere indgiven Ansögning, vil indstille en i Overeensstemmelse med det hermed i Gjenpart fölgende Udkast oprettet Fundats til allerh. Approbation, selvfölgelig under Forudsætning af, at Lovgivningen om Testationsretten ikke derved tilsidesættes. — Justitsministeriet den 4. Marts 1858.

13. Marts. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opkjöb af Lax** og **Handels-Borgerskab** i den Anledning. Khavn den 13. Marts 1858. — Isl. Copieb. 1858, Nr. 102 (og 101).

I Anledning af tvende gjennem Udenrigsministeriet indkomne Forespörgsler har man under D. D. tilskrevet bemeldte Ministerium saaledes:

»Ved med behagelig Skrivelse af 20. f. M. at tilstille Justitsministeriet en Gjenpart af en Skrivelse fra Handelshuset John Ritchie & Co. i Peterhead i Skotland til den danske Generalconsul i Leith, hvori dette, næst at fremsende en Qvittering fra Præsten Vigfusson i Borg inden Myra Syssel under Islands Vesteramt for

Modtagelsen af et Belöb af 3 Lstrl., som bemeldte John Ritchie ved sin Afreise fra Borg uopfordret afleverede til Præsten, som en Gave til de Fattige i Borgar Rep, udtaler Önsket om, at den Handelshuset for Overtrædelse af Loven af 15. April 1854 § 3 ved Justitsministeriets Skrivelse af 18. Decbr. f. A. tilfundne Mulkt af 20 Rd. til vedkommende Fattigkasse i Island maatte ansees som erlagt ved Udbetalingen af fornævnte Belöb af 3 Lstrl., har Udenrigsministeriet udbedt sig dette Ministeriums Yttringer, om hvorvidt oftnævnte Handelsfirmaes Andragende vil kunne tages tilfölge. 1858. 13. Marts.

I denne Anledning undlader jeg ikke tjenstl. at meddele, at skjöndt det ifölge forommeldte Qvitterings Indhold ingenlunde kan antages, at det af fornævnte Handelshus til Præsten i Borg indleverede Belöb af 3 Lstrl., der er betegnet som en Gave til de Fattige i vedkommende Commune, har været bestemt til at dække den Mulkt, som senere maatte blive samme idömt, vil Ministeriet dog efter Omstændighederne ikke have Noget imod, at den omhandlede Mulkt bortfalder.

Udenrigsministeriet har dernæst i Forbindelse med denne Sag under 23. f. M. tilstillet Justitsministeriet en den 8. i s. M. dateret Skrivelse fra bemeldte Handelshus til den danske Generalconsul i Leith, hvori dette har önsket at erholde nærmere Oplysninger angaaende fölgende Punkter, nemlig:

1) om en i Reykjavík bosat Kjöbmand, som er dansk Undersaat, ifölge Loven har Tilladelse til at kjöbe Lax paa Kysten, indrette midlertidige Bygninger til sammes Tilberedelse og anvende fremmede Blikkenslagere i dette Öiemed;

2) om en saadan Kjöbmand vilde nyde samme Handelsprivilegium som en Agent, der bliver betalt af en anden Undersaat af en fremmed Stat, og

3) hvilke Betingelser der udfordres til Borgerskabs Erhvervelse i de autoriserede Havne i Island, og om dette kan erholdes i Kjöbenhavn eller paa Island.

1858. Foranlediget heraf undlader jeg ikke lige tjenstl.
13. Marts. at melde:

ad 1 og 2) at disse Spörgsmaal i det Hele maa besvares bekræftende;

ad 3) at man med Hensyn til dette Punkt maa henvise til vedlagte Extrakt-Afskrift af Anordningen af 17. Novbr. 1786, samt det ligeledes vedlagte Exemplar af Plak. 28. Decbr. 1836, hvorhos bemærkes, at Vedkommende, for at erhverve Borgerskab, vil have at henvende sig til vedkommende Underövrighed i Island.

De med fornævnte tvende Skrivelser indkomne Bilage remitteres hoslagt».

Herom har man ikke villet undlade at meddele Hr. Stiftamtm. Underretning, til behgl. Efterretning i paakommende Tilfælde. — Justitsministeriet den 13. Marts 1858.

19. Marts. **Kongelig Resolution** ang. Constitution af **lovkyndige Sagförere** ved **Landsoverretten**. Christiansborg Slot den 19. Marts 1858[1]. — Resolutionen er bekjendtgjort, som det hedder efter Stiftamtets Foranstaltning, i Þjóðólf. X, 84. Den findes med Forestilling indfört i Isl. Depart. Forest. og Resol. Prot. 1858 og 1859 Nr. 3, ledsaget af Althingets Petition 28. Juli 1857 i Original med dansk Oversættelse. — Indstillingspunkterne i Dep. Tid. 1858, S. 418; Algreen-Ussings Reskriptsaml. 1858, S. 68.

I Justitsministerens (Simony's) Forestilling 17. Marts bemærkes Fölgende:

I Anledning af en af det i 1855 forsamlede Althing indgiven allerund. Petition om, at der maatte foranstaltes to eller tre retslærde Sagförere beskikkede ved Landsoverretten i Island, behagede det D. M., paa Justitsministeriets derom allerunderd. nedlagte Forestilling, under 27. Mai f. A. allern. at resolvere, at det maatte tilkjendegives Althinget, at man ikke vilde have Noget imod, at der indtil videre constitueredes to lovkyndige Sagförere ved bemeldte Overret, samt at det ansaaes for passende, at der blev ydet hver af dem et Tilskud

[1]) Justitsmin. Skriv. 23. Marts 1858.

af 3 à 400 Rd. aarlig, men da kun Halvdelen heraf, eller i det Höieste 350 Rd., kunde ventes udredet af den islandske Justitskasse, og Regjeringen ikke saa sig istand til at bevirke nogen yderligere Understöttelse i det nævnte Öiemed, maatte Althingets nærmere Forslag afventes om, hvorledes det Manglende vilde være at tilveiebringe. 1858. 19. Marts.

Efterat denne allerh. Resolution var bleven Althinget meddeelt i allern. Bekjendtg. til Thinget af 27. Mai f. A., har denne Sag paany været foretaget i det i f. A. forsamlede Althing og Thinget derefter indgivet et allerund. Andragende, hvori er indstillet:

At D. M. allern. vilde befale: 1) at der ved Landsoverretten maae blive beskikkede to Sagförere, som have de Qvalificationer, at de have bestaaet en af de Pröver i Retsvidenskaben, som give Adgang til juridiske Embeder i Island; — 2) at de hver for sig erholde 250 Rd. aarlig Gage; — 3) at denne Sum forelöbig i 3 Aar udredes af Justitskassen; — 4) at Althinget derefter höres om, hvorfra deres Gager skulle udredes, hvis det skulde vise sig, at Justitskassen ikke fremdeles maatte kunne udrede denne Sum; — 5) at de Salairer, som i offentlige og i beneficerede Sager tilkjendes Sagförerne, maatte blive dem forskudsviis udbetalte af Justitskassen.

Af det nysommeldte, saavel in originali som i dansk Oversættelse, vedlagte Andragende fremgaaer det, at Thinget ikke har seet sig istand til at paavise nogen anden Kasse eller Fond, hvoraf den omhandlede Sagförerlön kunde udredes, end Justitskassen: men Thinget har derimod, efterat have gjort sig bekjendt med denne Kasses Status, antaget, at den nævnte Kasse idetmindste i nogle faa Aar vil være istand til, uden at angribe Kapitalen, at udrede et Belöb af 500 Rd. aarlig til Sagförerne, altsaa 150 Rd. mere end det i Bekjendtgjörelsen til Thinget forudsatte Belöb. Det er nu vistnok ingenlunde afgjort, at Justitskassen hvert Aar har et Overskud af 500 Rd. — Efter Gjennemsnittet af de 5 Aar fra 1852 til 1856, begge inclusive, har Overskudet vel udgjort ca. 530 Rd., men i enkelte af disse Aar har det været meget mindre, saaledes f. Ex. i 1854 og 1856, da det ikkun var resp. 351 Rd. og 419 Rd. — Dette var ogsaa Grunden til, at Ministeren i Forestilling af 29. April f. A. ikke turde foreslaae, at der blev givet Althinget Udsigt til at erholde et större Belöb af Justitskassen i det nævnte Öiemed end 350 Rd. om Aaret. — Naar imidlertid hensees til Gjennemsnits-Overskudet i de sidste Aar,

1858. samt til, at der efter Rimelighed ikke i de nærmeste Aar ville
19. Marts. forefalde saadanne extraordinaire Udgifter for denne Fond, at Overskudet i de förste tre Aar skulde blive mindre end 500 Rd. aarligt, troer jeg ikke, at der kan være nogen Betænkelighed ved at gaae ind paa Althingets tredie Indstillingspunkt.

Forsaavidt Althinget dernæst har foreslaaet, at Lönnen til Sagförerne kun skulde udgjöre 250 Rd. for hver, skal jeg tillade mig allerund. at yttre, at det vistnok vilde have været meget önskeligt, om Lönnen kunde være bleven fastsat til den i allern. Bekjendtgjörelse til Althinget af 27. Mai f. A. anförte Sum, 3 à 400 Rd. aarlig til hver, idet der neppe vil kunne gjöres Regning paa, at Sagförerne, i al Fald i Begyndelsen, ville have nogen synderlig Fortjeneste ved extrajudicielle Forretninger, medens den Indtægt, de ville faae ved Sagförelse for Overretten, neppe vil kunne anslaaes til mere end 150 à 200 Rd. for hver om Aaret, og der kunde saaledes være nogen Grund til at befrygte, at de omhandlede Poster ikke ville kunne blive besatte med dygtige Personer, hvorved Hovedöiemedet med hele denne Foranstaltning, nemlig Udvikling af det islandske Retsvæsen, let vilde kunne forspildes; men da det förommeldte Belöb af ialt 500 Rd. er det Höieste, som vil kunne tilskydes af Justitskassen, og Althinget, som foranfört, ikke har seet sig istand til at paavise nogen anden Fond, hvoraf den omhandlede Udgift kunde afholdes, og da Thinget derhos har erklæret, at det vilde foretrække, at Lönnen blev saa lavt bestemt, fremfor at denne Sag skulde blive længere udsat, samt da her forelöbig kun er at gjöre om en Prövetid af 3 Aar, turde der være overveiende Grunde til at gaae ind paa Althingets Indstilling i denne Henseende, dog kun paa den Betingelse, at de omhandlede Sagförere tillægges samme Eneret til Sagförelse for Overretten, som der er tillagt Prokuratorerne i Kongeriget. Thinget har vel i det allerund. vedlagte Andragende med Hensyn til dette Punkt bemærket, at det, især naar der ikkun ansættes 2 Sagförere, vilde være at paalægge de paagjældende Parter en altfor stor Tvang, naar Sagförerne skulle have udelukkende Eneret til at före private Sager for Overretten, men ligesom dette Moment dog ikke er optaget som et Indstillingspunkt i den af Althinget afgivne allerund. Betænkning, og derhos flere af Thingets indsigtsfuldere Medlemmer under Sagens Forhandling have udtalt den modsatte Anskuelse, saaledes maa jeg ogsaa ansee det for nödvendigt, at en saadan Eneret indrömmes Sagförerne, da ellers Öiemedet

med deres Ansættelse neppe vil kunne opnaaes, og det ikke heller kan antages, at Proceduren for Overretten vilde afkaste endog en aarlig Indtægt af 150 à 200 Rd for hver af dem, hvad dog vilde være nödvendigt for deres Udkomme. Ligesom det iövrigt fölger af sig selv, at den Sagförerne indrömmede Eneret ikke vilde være til Hinder for, at de Private benyttede sig af de i N. L. 1—9—14 omhandlede Personers Hjælp ved deres Sagers Udförelse for Overretten, saaledes vilde naturligviis Sagförelsen, saavel ved Bythingsretten i Reykjavík, som ved de andre Underretter i Island, fremdeles vedblive at være fri.

1858. 19. Marts.

Naar Althinget endelig i dets Indstilling under § 5 har anholdt om, at de Salairer, som tilkjendes Sagförere af Overretten i offentlige og beneficeerede Sager, maatte blive dem forskudsviis udbetalte af Justitskassen, da skal jeg herved tillade mig at yttre, at jeg ikke blot finder en saadan Bestemmelse betænkelig med Hensyn til, at Justitskassen derved muligen vilde komme i Forlegenhed, naar den tillige skal overtage den foranförte forögede Udgift af 500 Rd. til Prokuratorernes Lönning, men at denne Fremgangsmaade ogsaa turde være unödvendig, idet det ved Forordn. af 24. Januar 1838 § 17 er bestemt, at Delinqventomkostninger, selv naar disse paalægges de Tiltalte, forelöbig skulle udredes af Amtsrepartitionsfonden imod Regres til de Domfældte, saa at Sagförerne jo stedse ved at henvende sig til vedkommende Amtmand med Udskrift af den afsagte Overretsdoms Conclusion kunde erholde deres Salair udbetalt, og det Samme maa formentlig ogsaa gjælde i de Tilfælde, hvor Sagen er beneficeret; kun naar Sagen appelleres til Höiesteret, maae de vente paa Salairets Udbetaling i længere Tid, eller indtil Dommen falder i Höiesteret; men dette fölger af Forholdets Natur, da Spörgsmaalet om Salairets Störrelse og af hvem det skal udredes, först bliver endelig afgjort ved Höiesteretsdommen. — Det fremgaaer iövrigt af Forhandlingerne og de i Andragendet om dette Punkt fremförte Yttringer, at Althinget har formeent, at den nævnte Fremgangsmaade allerede skulde være hjemlet i Lovgivningen, nemlig Overretsforordn. af 11. Juli 1800 § 22, men at man dog har anseet det forsigtigst udtrykkelig at fremföre dette, da, som det i Andragendet hedder, de i saa Henseende i Forordningen fastsatte Bestemmelser ikke altid ere blevne nöiagtig overholdte, saa at Udbetalingen af det i offentlige og beneficeerede Sager tilkjendte Salair undertiden er

1858. forhalet i længere Tid. — Det beroer imidlertid vistnok paa
19. Marts. en Misforstaaelse af det citerede Sted i Overretsforordningen og paa Mangel af Kjendskab til den senere Lovgivning, naar Thinget har troet, at det omhandlede Indstillingspunkt allerede er hjemlet i Lovgivningen. — I Forordn. 11. Juli 1800 § 22 bestemmes der kuns, at der maa tilstaaes dem, der beskikkes som Actorer eller Defensorer i Justitssager eller til Forsvar for Fattige, en liden Erstatning af Justitskassen, »naar dem ikke bliver tilkjendt Salarium hos de Skyldige eller hos den tabende Modpart«. — Ligesom der ikke her er Tale om noget Forskud af Justitskassen, saaledes er nu det i denne Forordning nævnte Tilfælde, hvori Justitskassen skulde udrede en liden Erstatning til Sagförerne, formentlig bortfalden ved den senere Lovgivning, jfr. den ovenfor nævnte Bestemmelse i Forordn. 24. Januar 1838 og Sportelreglem. 10. Septbr. 1830 § 13, cfr. Canc. Skriv. 27. Juni 1837, hvorved det er afgjort, at Omkostningerne i saadanne offentlige Sager skulle afholdes af Amtsrepartitionsfondene, naar de ikke kunne erholdes af de Paagjældende.

Med disse Bemærkninger indstiller Ministeren:

at det maatte behage D. M., i Anledning af Althingets indbemeldte Andragende, allern. at bifalde, at der af Justitsministeriet meddeles tvende lovkyndige Mænd Constitution indtil videre at fungere som Sagförere ved Landsoverretten i Island paa efternævnte Vilkaar:

at der tillægges dem samme Eneret til Sagförelsen ved Overretten, som der ellers efter Lovgivningen tilkommer Prokuratorerne i Kongeriget;

at de erholde et aarligt Vederlag af 250 Rd. hver;

at denne Sum forelöbig i 3 Aar udredes af den islandske Justitskasse, og

at Althinget derefter höres om, hvorfra deres Gager skulle udredes, hvis det skulde vise sig, at Justitskassen ikke fremdeles maatte kunne afholde denne Sum.

[Kongelig Resolution]: 1858.

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 19. Marts 1858[1]. 19. Marts.

Justitsministeriets Skrivelse til Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender, ang. et paatænkt **Anlæg af en Telegraphlinie** over Island til Amerika. Khavn den 22. Marts 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 110. 22. Marts.

Ved med behagelig Skrivelse af 9. dennes at tilstille Justitsministeriet en fra Generalpostdirecteuren modtagen Erklæring med Bilag angaaende det af Dhrr. Charles Devaux & Co. indkomne Andragende om Tilladelse til at anlægge en Telegraphlinie fra Europa til Nordamerika over Færöerne, Island og Grönland, samt om, hvorvidt den Tal. P. Shaffner i sin Tid meddelte Concession til at anlægge og benytte en Telegraphlinie fra Nordamerika til Kjöbenhavn maatte være til Hinder for at indrömme bemeldte Firma den af samme ansögte Tilladelse, har Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender udbedt sig dette Ministeriums Yttringer over Sagen, med Tilföiende, at det efter de af Generalpostdirecteuren oplyste Omstændigheder formeutlig maatte ansees for rigtigst, for Tiden at indskrænke sig til at rette den af nysnævnte Embedsmand antydede Opfordring til Shaffner om, inden en vis kort Frist, som nærmere maatte bestemmes, at efterkomme den ham i den paagjældende Concessions § 10 paalagte Betingelse.

---

[1]) I Justitsministeriets Skrivelse 30. Juli 1858 er det tilmeldt Stiftamtmanden, at Ministeren, i Kraft af den ved ovenanförte Resolution givne Bemyndigelse, har under D. D. constitueret Cand. jur. Hermann Elias Jónsson og Exam. jur. Jón Guðmundsson til indtil videre at fungere som Sagförere ved Overretten paa de i Resolutionen nærmere fastsatte Vilkaar. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 504.

1858. 22. Marts. I Gjensvar herpaa undlader man ikke ved det Indsluttedes Tilbagesendelse tjenstl. at meddele, at Justitsministeriet, i Henhold til de af samme i Skrivelse af 26. Novbr. gjorte Bemærkninger, maa tiltræde den af Ministeriet for Monarchiets fælles indre Anliggender yttrede Formening, at der, forinden Videre foretages i Anledning af det af Handelshuset Charles Devaux & Co. indgivne Andragende, gjennem Danmarks Gesandt i Nordamerika bör stilles en udtrykkelig Opfordring til Shaffner om at opfylde den i Concessionens Artikel 10 indeholdte Betingelse. Naar Shaffner da ikke godtgjör, at han allerede har anvendt i det Mindste 100,000 Rd. paa det ommeldte Telegraphanlæg, eller contant deponerer Differencen hos den danske Regjering, vil det efter Justitsministeriets Formening först kunne komme under Overveielse, hvorvidt og eventualiter under hvilke Betingelser der er Anledning til at gaa ind paa Handelshusets Andragende, og maa Ministeriet saaledes forbeholde sig, efter at være bleven bekjendt med Shaffners Svar, at yttre sig nærmere angaaende dette Spörgsmaal. — Justitsministeriet den 22. Marts 1858.

23. Marts. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene over Island, ang. **Beskikkelse af Prokuratorer ved Landsoverretten.** Khavn den 23. Marts 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 111—113. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 210; sbr. Þjóðólf, X, 84.

Paa en af Justitsministeriet i Anledning af et af Althinget indgivet allerund. Andragende nedlagt allerunderd. Forestilling har det behaget H. M. Kongen under 19. dennes allern. at bifalde, at der af Justitsministeriet meddeles tvende lovkyndige Mænd Constitution til indtil videre at fungere som Sagförere ved Landsoverretten i Island, paa efternævnte Vilkaar:

at der tillægges dem samme Eneret til Sagförelsen ved Overretten, som der ellers efter Lovgivningen tilkommer Prokuratorerne i Kongeriget; — at de erholde et aarligt Vederlag af 250 Rd. hver; — at denne Sum forelöbig i 3 Aar udredes af den islandske Justitskasse, og at Althinget derefter höres om, hvorfra deres Gager skulle udredes, hvis det skulde vise sig, at Justitskassen ikke fremdeles maatte kunne afholde denne Sum. 1858. 23. Marts.

Ved til behagelig Efterretning at communicere Hr. Stiftamtm. fornævnte allerh. Resolution, skulde jeg tjenstl. anmode Dem om, paa den Maade, som De finder mest passende, at bringe det til almindelig Kundskab i det Dem anbetroede Amt, at der indtil 1. Juli d. A. vil til Justitsministeriet kunne indgives Ansögninger om Constitution i ovennævnte Bestillinger. — Justitsministeriet den 23. Marts 1858.

Det **islandske Departements** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Opsendelse af chirurgiske Instrumenter** til **Vestmannöerne** Khavn den 24. Marts 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 120. 24. Marts.

For Sönder-Amtets Regning er til Læge-Embedet paa Vestmannö anskaffede og opsendte de paa medfölgende Fortegnelse opförte chirurgiske Instrumenter. Ved herom tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. Underretning, skulde man lige tjenstl. have Dem anmodet om, behgl. at ville foranstalte det til Anskaffelsen af de omhandlede Instrumenter medgaaede Belöb, 52 Rd., der er foranlediget forskudsviis udbetalt af Finantshovedkassen, refunderet ved Indbetaling fra Repartitionsfonden til Islands Jordebogskasse. — Justitsministeriets islandske Departement den 24. Marts 1858[1].

[1]) s. D. ere Skrivelser herom afgaaede fra Departementet til Distriktslæge Davidsen paa Vestmannöerne, til Indenrigsministeriet og til Landfogden i Island, Cancelliraad Vilhj. Finsen. Isl. Copieb. sst. Nr. 117, 118, 119.

1858. 26. Marts. **Capitelstaxt** for Vester-Amtet fra **Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.** Stykkesholm den 26. Marts 1858. — Islandsk: Original-Gjenpart, trykt som Schema og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur, í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maí mánaðar 1858 til sömu tíðar 1859.

Vöru og aura tegundir.	Ríkismynt. rd.	sk.	á landsvísu hdr. rd.	sk.	þaraf 1 al. sk.
A. Nr. 1 [1]	35	64	35	64	28½
— 2	4	78½	28	87	23
— 3	6	93½	41	81	33½
— 4	5	17	41	40	33¼
— 5	3	79	45	84	36¾
— 6	4	86½	39	19	31¼
— 7	3	30	»	»	»
— 8	18	69	18	69	15
— 9	14	62	19	50	15¾
B. Nr. 10	»	38	47	48	38
— 11	»	32	40	»	32
— 12	»	24⅓	30	40	24⅓
— 13	»	22½	28	12	22½
C. Nr. 14	»	46	»	»	»
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	40½	»	«	»
— 17	»	8	15	»	12
— 18	»	85	»	»	»
— 19	1	78	»	»	
— 20	»	48½	»	»	»
— 21	»	37	»	»	»
D. Nr. 22	4	84	29	24	23½
— 23	5	36	32	24	25¾

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858, dat. 14. Febr. 1857 (ovenf. S. 26—29).

Vöru og aura tegundir.	Silfurmynt. rd.	sk.	á landsvísu hdr. rd.	sk.	þaraf 1 al sk.
D. Nr. 24	4	57	27	54	22
— 25	3	95	23	90	19
— 26	4	10	24	60	19¾
E. Nr. 27	1	41½	21	46	17¼
— 28	1	90	29	6	23¼
— 29	1	81	27	63	22¼
— 30	1	64	25	»	20
F. Nr. 31	5	44	21	80	17½
— 32	4	55	27	42	22
— 33	3	82½	23	12	18½
— 34	2	70	21	80	17½
— 35	2	4½	24	54	19½
— 36	3	89	23	74	19
— 37	»	6½	16	24	13
G. Nr. 38	4	44	»	»	»
— 39	»	69	»	»	»
— 40	3	2½	»	»	»
— 41	1	12	»	»	»
— 42	»	85½	»	»	»
— 43	1	57	»	»	»

1858. 26. Marts.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrrtöldum landaurum verður:

Eptir A,	eða	í fríðu	33.85¾	27
— B,	-	í ullu, smjöri og tólg	36.49	29¼
— C,	-	í ullar-tóvöru	13.72	11
— D,	-	í fiski	27.50	22
— E,	-	í lýsi	25.76¾	20½
— F,	-	í skinnavöru	22.66	18

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, sýnir höfuðmeðalverð allra meðalverða

[hdr.] 26 Rd. 66½ Sk. [og alin] 21⅓ Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A: 1 hundr. 1 kýr snemmbær, í fardögum.

— — 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum.

— — 6 sauðir þrèvetra og eldri, á hausti.

1857. Eptir Litr. A: 1 hundr. 8 sauðir tvævetra á hausti.

26. Marts. — — 12 sauðir veturgamlir á hausti.

— — 8 ær geldar á hausti.

— — 1 púlshestur, 5 til 12 vetra, í fardögum.

— 90 áln. 1 hryssa, jafngömul, í fardögum.

Eptir Litr. B: 1 hundr. 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg.

— C: — 60 pör eingirnissokka, 180 pör sjóvetlínga.

— D: — 6 vættir af sérhverri þar tilnefndri fiskitegund.

— E: — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis.

— F: — 4 fjórðúngar af nautskinni.

— — 6 — af kýr-, hross- og selskinni.

— — 8 — sauðskinni.

— — 12 — ærskinni.

— — 240 lambskinn.

Skrifstofu vestur-amtsins í Stykkishólmi, þann 26. Marts 1858.

P. Melsted. Árni Böðvarsson, const.

29. Marts. **Certeparti** ang. Befragtning af Skruedampskibet „**Arcturus**“ **som Postskib** mellem Kjöbenhavn, Færöerne og Island. Khavn den 29. Marts 1858. — Efter Gjenpart i Stiftamts-Archivet i Reykjavík; ikke indfört i Isl. Copieb. 1858.

1) Undertegnede Consul og Grosserer C. P. A. Koch forpligter mig til at sætte et 1ste Klasse Skrue-Dampskib, af Störrelse ca. 400 Tons, i Fart som Postskib mellem Kjöbenhavn, Færöerne og Island, og med samme i indeværende Aar at udföre 6 Reiser mellem Kjöbenhavn og Reykjavík, anlöbende Thorshavn, hvilke

Reiser, saavidt Forholdene tillade det, ville blive udførte som fölger: 1858. 29. Marts.

1ste Reise: fra Kjöbenhavn d. 10. April,
— fra Reykjavík d. 2. Mai.
2den Reise: fra Kjöbenhavn d. 20. Mai,
— fra Reykjavík d. 12. Juni.
3die Reise: fra Kjöbenhavn d. 1. Juli,
— fra Reykjavík d. 22. Juli.
4de Reise: fra Kjöbenhavn d. 10. August,
— fra Reykjavík d. 2. September.
5te Reise: fra Kjöbenhavn d. 20. September,
— fra Reykjavík d. 12. Oktober.
6te Reiso: fra Kjöbenhavn d. 1. November,
— fra Reykjavík d. 23. November.

Dersom det maatte vise sig önskeligt, forbeholder jeg mig efter Ankomsten til Reykjavík paa den 3die Reise, istedetfor den anförte 4de Tour, at gjöre en Reise til Liverpool, hvorefter Afgangstiden fra Reykjavík til Kjöbenhavn vil blive den ca. 20. August istedetfor 2. September, og 5te og 6te Reise forandrede herefter.

Paa Liverpools-Touren blive Færöerne ikke at anlöbe, og skal jeg saavidt muligt ved Skibets Afgang herfra, saavelsom ved dets Ankomst til Thorshavn paa den 3die Reise til Reykjavík, underrette vedkommende Autoritet om, hvorvidt jeg agter at gjöre Liverpools-Touren, eller lade Skibet retournere til Kjöbenhavn i Juli.

2) Paa enhver Reise fra Kjöbenhavn til Reykjavík forpligter jeg mig til altid, saavel paa Udreisen som Hjemreisen, at anlöbe Thorshavn paa Færöerne, for at afgive og modtage Post og Passagerer; derimod betinger jeg mig Ret til, saafremt Skibet ved Ankomsten til Island formedelst Storm eller anden uovervindelig Hindring ikke uden Fare kan anlöbe Reykjavík, da at afgive Posten i Havnefjord, hvorfra den paa Regjeringens Bekostning bliver videre at befordre til Reykjavík. — Endvidere forbeholder jeg mig paa Veien til og fra

1858. Island at anlöbe andre Pladser, saavelsom paa selve
29. Marts. Island at anlöbe andre Pladser end Reykjavík.

3) I Skibet afgiver jeg paa enhver Reise det fornödne Rum for Brevposten til og fra Færöerne og Island, ligesom jeg ogsaa paa den i Post 2 omhandlede Liverpools-Tour forpligter mig til at medtage Posten fra og til Island. Som Post regnes kun Breve og kgl. Tjeneste-Sager, hvorimod alle mindre Pakker eller Pakkepostgjenstande ere denne Contrakt uvedkommende, og ikkun af mig ville blive afsendte mod Fragt efter en af mig forfattet Taxt.

4) Posten bliver paa Regjeringens Regning at befordre til og fra Borde, dog skal det, naar Liverpools-Touren finder Sted, være Skibsförerens Pligt, uden videre Godtgjörelse at aflevere Posten hos den danske Consul i Liverpool, og ligeledes modtage den hos bemeldte Embedsmand.

I Kjöbenhavn skal det islandske Departement med mindst 8 Dages Varsel underrettes om, hvilken Dag og Time Skibet skal afgaae, ligesom Dampskibets Förer uopholdeligt og om muligt inden 24 Timer efter Ankomsten bör meddele Stiftamtmanden i Reykjavík en saadan Underretning, og ville da bemeldte Autoriteter have at sörge for, at Posten er ombord til den bestemte Tid. — I Thorshavn maa Posten derimod være bragt ombord inden 3 Timer efter Ankomsten uden specielt Varsel. Skulde Skibet nogensinde lide Ophold paa Grund af Posten, godtgjöres mig saadant Ophold af Ministeriet med 150 Rd., skriver Eet Hundrede og Halvtredsindstyve Rigsdaler, for 24 Timer, men for kortere Tid i Forhold hertil.

5) Skulde jeg ikke til de for Postskibets Afgang herfra Staden bestemte Tider have Skibet rede til Afgang, er jeg forpligtet til, enten at lade det samme Skib eller et andet forsvarligt Dampskib afgaae inden 14 Dage herfra, og desuden til at give en af uvillige

Mænd bestemt Erstatning, naar Standsningen er mig tilregnelig. 1858. 29. Marts.

6) Naar saadant af Ministeriet forlanges, er jeg paa enhver Reise fra Kjöbenhavn til Færöerne og Island forpligtet til at modtage 3 Passagerer, og paa Reiserne fra Island og Færöerne, efter vedkommende Amtmænds Begjæringer, resp. 2 og 1 Passageer, mod en Betaling af 25 Rd. for hver Passageer til og fra Island, og af 20 Rd. for hver Passageer til og fra Færöerne.

7) Paa Reiserne fra Kjöbenhavn til Færöerne og Island er Ministeriet ligeledes berettiget til at disponere over indtil 24 Commercelæster af Skibets Drægtighed i det Hele paa samtlige Reiser, saaledes at det beroer paa nærmere Overeenskomst mellem Ministeriet og Rhederen, hvormeget der medtages paa hver Tour, men paa Reiserne fra Island og Færöerne kan der kun, efter vedkommende Amtmænds nærmere Bestemmelse, uden Betaling disponeres over 2 Commercelæster for hver Reise til Kjöbenhavn, saaledes, at der hver Gang forbeholdes Amtmanden over Færöerne at disponere over mindst $^1/_2$ Commercelæst.

Det Skibsrum, der ikke, som ovenanfört, er reserveret, kan af mig benyttes for egen Regning, dog saaledes, at Skibet er ladet let og bekvemt, samt i det Hele taget hensigtsmæssigt efter de Aarstider, Reiserne foretages paa. — Ministeriet eller vedkommende Amtmænd ere ikke berettigede til af det til Disposition forbeholdte Skibsrum at bortfragte Noget, hvorimod jeg forbeholder mig Dispositionsret over det Skibsrum, som af det Offentlige ikke maatte benyttes.

8) Ved Losning og Ladning, der bör skee paa et bekvemt Sted, har Skibsföreren at före fornödent Tilsyn med Postsækkene, saavelsom med, at de ombordtagende eller frabordsættende Materialier og Varer af Mandskabet omgaaes med forsvarlig Forsigtighed, saa

1858. at Intet kommer til Skade formedelst skjödeslös Omgang. Skeer nogen saadan Skade, da er Skibsföreren, og in subsidium Bortfragteren, derfor ansvarlig efter gode Mænds Skjönnende.

29. Marts.

9) Fragten er betinget for samtlige Reiser til 10,000 Rd., skriver Ti Tusinde Rigsdaler R. M., der af Justitsministeriet udbetales ved Anviisninger paa Finantshovedkassen med et forholdsmæssigt Belöb ved Skibets Tilbagekomst til Kjöbenhavn paa hver Tour. Ligeledes skal der ved hver Reises Slutning af Ministeriet godtgjöres mig den Læstafgift, som jeg saavel her, som paa Færöerne og Island, har maattet erlægge for Skibet efter produceret Regning.

10) Skibet er paa bemeldte nordlige Bilande fritaget for at erlægge Havnepenge.

11) Ved Skibets Forliis eller Havari forholdes efter Loven og Söcoutume.

Kjöbenhavn den 29. Marts 1858.

29. Marts. **Justitsministeriets** Skrivelse til Indenrigsministeriet, ang. **Understöttelse til en Styrmands-Elev.** Khavn den 29. Marts 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 147.

Da Justitsministeriet har tilstaaet Islænderen Jon Bergsson, der for Tiden opholder sig ved Navigations-Skolen her i Staden, en Understöttelse af 40 Rd., for derved at sættes istand til at kunne tage Styrmands-Examen, skulde jeg herved tjenstl. anmode Indenrigsministeriet om, behgl. at ville foranledige bemeldte Jon Bergsson anviist fornævnte Belöb til Udbetaling af Finantshovedkassen her i Staden, af den paa indeværende Aars Finantslov under § 9 G. a. 2. bevilgede Sum[1]. — Justitsministeriet den 29. Marts 1858.

[1]) see Finantslov 29. Decbr. 1857: »andre Udgifter« til Island under Justitsministeriet.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Befragtning af Dampskibet Arcturus** som Postskib. Khavn den 31. Marts 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 162. 1858. 31. Marts.

Ved at tilstille Hr. Stiftamtm. en Gjenpart af det mellem Justitsministeriet og Grosserer C. P. A. Koch her af Staden under 29. dennes oprettede Certeparti angaaende Befragtning af et förste Klasse Skrue-Dampskib som Postskib mellem Kjöbenhavn, Færöerne og Island for Aaret 1858, skulde man, næst at anmode Dem om, behgl. at paasee, at Certepartiet, forsaavidt det vedrörer Island, i alle Henseender nöiagtigt bliver opfyldt, tjenstl. tilföie, at da Grosserer Koch ikke har villet gaa ind paa at erlægge Havnepenge i Reykjavík, saalænge der ingen Havneindretning sammesteds forefandtes, har man i Certepartiets Post 10 fritaget ham for denne Afgifts Erlæggelse, hvorom vedkommende Autoritet bedes underrettet. — Justitsministeriet den 31. Marts 1858[1].

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **offentlig Understöttelse til Tidsskriftet „Hirðir“.** Khavn den 13. April 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 200. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 211. 13. April.

Ved at fremsende et Andragende fra Udgiverne af Bladet »Hirðir«, Landphysikus Jón Hjaltalin og Adjunkt Halldór Kr. Friðriksson, hvori de anholde om Under-

[1]) Under s. D. ere Breve afgaaede til Amtmændene, hvorved Gjenpart af Certepartiet tilstilles disse, med Anmodning om, at drage Omsorg for at indrette Postgangen mellem Amtet og Reykjavik, forsaavidt Dampskibet maatte önskes benyttet til Postens Befordring, i Overeensstemmelse med de i Certepartiets förste Post fastsatte Tider for Dampskibets Ankomst og Afgang. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 164. 165.

1858. 13. April. stöttelse til et af dem oprettende Selskab til Faarerögtens Fremme i Island, har Hr. Stiftamtm. i behgl. Skrivelse af 9. f. M. anbefalet Andragerne til, om muligt, af de i Finantsloven af 29. Decbr. f. A. § 9 G c opförte 4000 Rd. at maatte erholde Omkostningerne ved Udgivelsen af bemeldte Skrift refunderede, eller, om dette, formedelst andre i Finantsaaret forestaaende Udbetalinger, ikke maatte kunne skee, da at det islandske Stiftsbogtrykkeri overtager Skriftets Udgivelse og Forhandling mod et billigt, nærmere accorderende Honorar til Udgiverne. Derimod har De, med Hensyn til den af Andragerne ansögte Understöttelse til det af dem paatænkte Selskab, yttret, at De ikke for Tiden i saa Henseende kan gjöre noget bestemt Forslag, da der ikke foreligger Noget angaaende det nævnte Selskabs Formaal, Organisation og Statuter.

I Anledning heraf skulde man, næst at bemærke, at Ministeriet ikke for Tiden kan tage nogen Bestemmelse angaaende det ansögte Bidrag til det omhandlede Selskabs Oprettelse, i hvilken Henseende man maa oppebie nærmere Forslag fra Hr. Stiftamtm., ikke undlade til behgl. Efterretning tjenstl. at melde, at medens Ministeriet maa finde det betænkeligt at meddele Samtykke til, at de til det ovennævnte Skrifts Udgivelse medgaaende Omkostninger, hvis Störrelse ikke er opgivet, afholdes af de paa Finantsloven for indeværende Finantsaar til § 9 G c opförte 4000 Rd., da denne Sum maa holdes disponibel til andre Udbetalinger, haves der fra Ministeriets Side ikke Noget imod, at det islandske Stiftsbogtrykkeri, overeensstemmende med Hr. Stiftamtmandens Forslag, overtager det tidtnævnte Skrifts Udgivelse og Forhandling imod et billigt Forfatterhonorar, forsaavidt Bestyrelsen for bemeldte Bogtrykkeri maatte finde at kunne gaae ind derpaa, og de dertil fornödne Pengemidler maatte være tilstede. — Justitsministeriet den 13. April 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Foranstaltninger og Udgifter** i Anledning af **Faareskabsygdommen,** især i Sönder-Amtet. Khavn den 15. April 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 205. — Islandsk: Hirðir I, 141 (Uddrag). 170. 1858. 15. April.

Med det fra Island sidst ankomne Postskib har Ministeriet modtaget Hr. Stiftamtmandens Indberetning om Skabsygdommen af 19. og 23. Novbr. f. A., samt 5. Marts d. A., ligesom man ogsaa fra Amtmand Havstein har modtaget Indberetning om Sygdommens Udbrud i Hunavatns Syssel, samt om de af ham til sammes Standsning trufne Foranstaltninger. Det har været Ministeriet kjært, af de fornævnte Indberetninger at erfare, at Skabcuren har i den seneste Tid gjort god Fremgang i Sönderamtet, og at Beboerne af Sönderlandet synes mere og mere at erkjende dens Nytte, og ligesom man med særdeles Tilfredshed paaskjönner de af Hr. Stiftamtm. trufne Foranstaltninger til Sygdommens Udryddelse, saaledes bifalder man ogsaa Deres Beslutning, at paalægge Beboerne, ikke at lade deres Faar til Sommeren komme paa Fjeldfællederne, men at hver skal vogte sine Kreature paa sine Hjemmemarker. — Hvad dernæst de i Hr. Stiftamtmandens Skrivelse af 5. Marts d. A. berörte Udgifter, der ere medgaaede til Vagtholdet ved Hvitaaen i f. A., skulde jeg ikke undlade tjenstl. at melde, at samme ville være at afholde af de paa Tillægsbevillingsloven for Finantsaaret 1857 - 1858 under § 3 Nr. 7 opförte 4000 Rd., og forventer man iövrigt i sin Tid at modtage Deres nærmere Indberetning om, hvorledes denne Sum er fordeelt. — Forsaavidt Hr. Stiftamtm. derhos har begjært Ministeriets Approbation paa, at De af Jordebogskassen har ladet udbetale 1000 Rd., for dermed at bestride Udgifterne til de 3 Dyrlæger og disses Reiser, vil Ministeriet ikke have Noget imod, at disse Udgifter af-

1858. 15. April. holdes af de paa Finantsloven for dette Aar til uforudsete og tilfældige Udgifter under § 9 G c bevilgede 4000 Rd., forsaavidt denne Sum ikke derved overskrides; men da der her af denne Conto er anviist paa Finantshovedkassen i f. A. et Belöb af 1072 Rd. 32 Sk., og der, efter hvad De har bemærket i Deres Skrivelse af 26. Septbr. f. A., allerede dengang i Island var anviist paa samme Conto et Belöb af 1965 Rd., vil der ikke af de 4000 Rd. blive 1000 Rd. tilbage paa denne Conto i forrige Finantsaar, og man maa derfor have Hr. Stiftamtm. anmodet om, efter foretaget nöiagtig Opgjörelse af bemeldte Conto, at foranstalte tilbagebetalt inden Regnskabets Afslutning, hvad der maatte være udbetalt formeget af bemeldte Conto i fornævnte Öiemed. Idet Ministeriet endnu skal bemærke, at man efter Deres Indstilling i Indberetningen af 19. Novbr. f. A. approberer, at de med Deres Reiser til Borgarfjords Syssel i forrige Efteraar forbundne Udgifter til et Belöb 231 Rd. 32 Sk. blive at udrede med 35 Rd. af Jordebogskassen, og Resten, 196 Rd. 32 Sk., af Sönderamtets Repartitionsfond, udbeder man sig meddeelt Resultatet af Dyrlægernes Conference i Slutningen af forrige Maaned, tilligemed Underretning om Tilstanden af Sygdommen med det förste retournerende Dampskib. — Slutteligen undlader man ikke at fremsende vedlagte Afskrifter af MinisterietsSkrivelse af Dags Dato til Amtmændene i Nord- og Vesteramtet, angaaende den i disse Amter udbrudte Faaresyge, med tjenstl. Anmodning om, at Hr. Stiftamtm. vil yde bemeldte Embedsmænd den Assistence i Henseende til Lægehjælp, og Anskaffelsen af Medicin fra Apotheket i Reykjavík, som eventuelt af dem maatte blive begjært. — Justitsministeriet den 15. April 1858.

15. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **hans Fremgangs-**

maade i Faareskabssagen. Khavn den 15. April 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 203. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 212—214. 1858. 15. April.

Af Hr. Amtmandens Indberetning af 6. Februar sidstl., ang. de af Dem trufne Foranstaltninger til Standsningen af den nu i Hunavatns Syssel udbrudte Skabsyge blandt Faarene, har Ministeriet blandt Andet erfaret, deels at De staaer i den Formening, at Sygdommen er forplantet til Sysselet ved Smitte fra Borgarfjords Syssel, deels at det er Deres Agt, ved en vidtgaaende Nedslagtning at standse Sygdommens videre Udbredelse, og deels endelig, at De allerede for en Deel har udført dette Forsæt, idet De har fundet Dem foranlediget til at paabyde, at samtlige Faar i de meest befængte Bygder, og desuden alle golde Faar paa den vestlige Side af Elven Blanda i Hunavatns Syssel strax skulle nedslagtes. Det fremgaaer endvidere af de modtagne Beretninger, at Stemningen i Nordlandet maa antages hidtil at have været afgjort for, at forsöge en omfattende Nedslagtning som Middel til Sygdommens Udryddelse, samt at der sammesteds for Tiden hverken haves lægekyndige Mænd eller Lægemidler til Sygdommens Helbredelse, og at der saaledes savnedes alle de Betingelser, som vare nödvendige, naar Cuurforsög skulde med Nytte anvendes til Sygdommens Standsning. Men skjöndt Ministeriet ikke under disse Omstændigheder finder tilstrækkelig Anledning til at gribe ind med Hensyn til de Foranstaltninger, som Hr. Amtm., efter Overlæg med Amtets Beboere, har truffet, indtil i alt Fald Resultaterne deraf foreligge, troer jeg dog at burde udtale, at Ministeriet ingenlunde kan dele Deres Anskuelse om Sygdommens Uhelbredelighed, eller at den er bleven forplantet til Nordlandet ved Smitte fra det i Deres forbemeldte Skrivelse ommeldte Faar fra Borgarfjord, der i Eftersommeren blev fundet paa Fjeldene af Indsamlingsmændene fra Víðidalen, og som

1858. da strax blev nedslagtet, medens Sygdommen först
15. April. udbröd ved Juletider; thi ligesom alle de lægekyndige Mænd, der have behandlet Sygdommen, have fra Först af yttret den Anskuelse, at Sygdommen var en indenlandsk Epidemi, der var opstaaet og havde udviklet sig i Landet selv, saaledes maa det ogsaa ansees som hævet over al Tvivl, at Sygdommen kan helbredes, naar de rette Midler dertil anvendes af kyndige Personer. — Denne Anskuelse om Sygdommens Helbredelighed, der, som yttret, stötter sig til hvad der eenstemmigen er udtalt af de lægekyndige Mænd i Island, og i sin Tid af det veterinaire Sundhedsraad, har man ogsaa fundet bekræftet i de Beretninger, som man nu har modtaget fra Sönderlandet om den heldige Fremgang, som Cuurforsögene der have havt i den senere Tid.

I Henseende hertil maa Ministeriet, saafremt det, hvad man maa befrygte, maatte vise sig, at de Foranstaltninger, som nu ere trufne i Hunavatns Syssel, maatte have været utilstrækkelige til at standse Sygdommens Udbredelse til andre Distrikter, navnlig udenfor bemeldte Syssel, ansee det for utilraadeligt, at fortfare med en Nedslagtning i samme Omfang som hidtil, hvorved tilsidst Nord-Amtets hele Faarebesætning kan blive udryddet, og man maa derfor anmode Hr. Amtm. om, indstændigen at opfordre Indbyggerne til at tage under nöieste Overveielse, om der ikke maatte være Anledning til at forlade denne Vei, og i Stedet derfor at anstille Cuurforsög, efterat Faarebesætningerne, hvad der vistnok under alle Omstændigheder maa ansees som nödvendigt, ere blevne reducerede ved Nedslagtning til en passende Störrelse. I saa Fald vilde det være af störste Vigtighed, at Lægehjælp og Medicamenter bleve reqvirerede saa betimeligt, at de kunde haves tilstede i denne Sommer, ligesom det formentlig maatte ansees hensigtsmæssigst, at den af Lægerne anbefalede Vadskning af Faarene kunde blive foretagen

allerede i dette Foraar. — Det vilde da formentlig være rettest, at en af de i Sönderamtet værende Dyrlæger blev formaaet til at reise strax til Nordlandet, for at anvise Indbyggerne den rette Brug af Medicamenterne og veilede dem i Sygdommens Behandling, og antages det, at Medicinen og de til Faarenes Vadskning fornödne Ingredienser forelöbig ville kunne erholdes fra Apotheket i Reykjavík, men iövrigt er Ministeriet villigt til at yde sin Medvirkning til, at fornöden Lægehjælp og Medicin kan blive anskaffet herfra snarest muligt. 1858. 15. April.

Idet Ministeriet saaledes maa have denne Sag anbefalet til Hr. Amtmandens gode Forsorg, kan man ved denne Leilighed ikke forbigaae at bemærke, at skjöndt man ingenlunde miskjender den Nidkjærhed, som De har lagt for Dagen i denne Sag, maa man dog meget beklage og misbillige Deres Optræden imod de efter Regjeringens Foranstaltning i Sönderamtet udförte Lægeforsög, hvorom tvende hertil indkomne Skrivelser fra Dem til Stiftamtmand, Grev Trampe af 4. Januar og 5. Februar d. A. bære Vidnesbyrd. Ministeriet finder en saadan Fremgangsmaade ikke blot lidet passende, men ogsaa ligefrem skadelig for Sagen, da der derved fremkaldes Ophidselse mellem Amternes Beboere, istedetfor at Autoriteterne burde söge at samvirke til det fælles Maal, og benytte den Erfaring, som de anstillede Forsög i forskjellige Retninger (deels Nedslagtning, deels Lægeforsög) give. — Slutteligen skulde man, forsaavidt Hr. Amtm. i fornævnte Deres Indberetning har andraget paa, at der maatte gives saavel Stiftamtmanden som Amtmanden over Vesteramtet Paalæg om, at de til næste Foraar og Sommer, hver for sit Amts Vedkommende, træffe de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til at forhindre, at Faar fra Sönder- og Vester-Amterne kunne komme i Berörelse og Samkvem med de nordlandske Faar paa Fjeldgræsgangene, ikke undlade at tilföie, at man fra Stiftamtmanden har modtaget

1858. Underretning om, at han vil paalægge Beboerne, ikke
15. April. at lade deres Faar til Sommeren komme paa Fjeldfællederne, men at hver for sig skal vogte sine Faar paa sine Hjemmemarker, og at Ministeriet, der har bifaldet denne Foranstaltning, tillige ved Skrivelse af Dags Dato har meddeelt Amtmand Melsted Deres Begjæring, og opfordret ham til at efterkomme samme, samt underrettet ham om, hvad der i denne Henseende vil blive udfört i Sönderamtet.

Iövrigt imödeseer man Indberetning om Tilstanden i Nordamtet, og de der trufne Foranstaltninger til Sygdommens Udryddelse, snarest muligt og fremdeles saa ofte Leilighed gives. — Justitsministeriet den 15. April 1858.

15. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Forholdsregler i Anledning af Faareskabs-Sygdommen.** Khavn den 15. April 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 204.

Af forskjellige fra Island med det sidste Postskib indlöbne Efterretninger har Ministeriet bragt i Erfaring, at en lignende Skab-Sygdom, som den, der i det sidste Aar har grasseret i nogle Sysseler i Sönder-Amtet, nu tillige er udbrudt i Myra Syssel i Vesteramtet, uden at Hr. Amtm. har meddeelt nogen Indberetning herom, ellér om de af Dem i saa Henseende trufne Foranstaltninger. — Forsaavidt det nu maatte vise sig, at disse, der, efter hvad der er berettet, væsentligst bestaae i en vidtgaaende Nedslagtning, ikke ere tilstrækkelige til at standse Sygdommens Udbredelse til andre Egne, maa Ministeriet, efter den Anskuelse, Samme har om Sygdommens Helbredelighed ved Anvendelse af Lægemidler, og hvori man er bleven endmere bestyrket ved de Beretninger, som man har modtaget fra Sönderlandet om den heldige Fremgang, som Cuurforsögene der have havt i den senere Tid, ansee det

for rettest, at Indbyggerne i Vesteramtet indstændigen opfordres til, i Forbindelse med en saadan Reducering af Faarebesætningerne, som maa ansees som en nödvendig Betingelse for Cuurforsögene, at foranstalte disse. I saa Fald vilde det være af störste Vigtighed . . . [osv. see S. 312—313] Vesteramtet . . . snarest muligt. 1858. 15. April.

Idet Ministeriet saaledes maa have denne Sag anbefalet til Hr. Amtmandens gode Forsorg, skulde man, i Anledning af en af Amtmand Havstein derom gjort Indstilling, ikke undlade tjenstl. at anmode Dem om, behgl. at ville træffe de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til at forhindre, at Faar fra Vesteramtet komme i Berörelse og Samkvem med de nordlandske Faar paa Fjeldgræsgangene, i hvilken Henseende man ikke skal forbigaae at underrette Dem om, at Stiftamtmanden for Sönderamtets Vedkommende har anseet det for nödvendigt, at paalægge Beboerne, ikke at lade deres Faar til Sommeren komme paa Fjeldfællederne, men at hver skal vogte sine Kreaturer paa sine Hjemmemarker.

Iövrigt . . . [osv. see S. 314] . . . Vesteramtet . . . Leilighed gives. — Justitsministeriet den 15. April 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Refusion af Udgifterne** ved Prinds Napoleons og Prinds Wilhelm af Oraniens **Ophold paa Island** i Sommeren 1856. Khavn den 16. April 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 209 b. 16. April.

At der, efter forudgaaet Brevvexling mellem Justitsministeriet og Udenrigsministeriet, ved Tillægslov af 31. i f. M. er bevilget sidstnævnte Ministerium et Belöb af 2,441 Rd. 37 Sk. R. M. til Dækning af de Udgifter, som ifölge Indberetninger fra Hr. Stiftamtm. vare af Islands Jordebogskasse udbetalte i Anledning af Prinds Napoleons og Prinds Wilhelm af Oraniens

1858. Ophold paa Island i Sommeren 1856, det har man ikke
16. April. villet undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. til behgl. Underretning med Tilföiende, at det Belöb af 200 Rd., som endvidere i samme Öiemed var af Dem udlagt af egne Midler, ikke har kunnet bevirkes refunderet. — Justitsministeriet den 16. April 1858.

17. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Conseilspræsidenten (Hall), ang. **danske Loves Udvidelse** til Island, navnlig **Thronfölgeloven.** Khavn den 17. April 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 210.

Som D. Exc. af vedlagte Extrakt-Afskrift af Althingets allerund. Betænkning af 3. August 1855, angaaende Spörgsmaalet om og hvorvidt de for Danmark i Aarene 1853 og 1854 udkomne almindelige Lovbud maatte egne sig til Udvidelse til Island, behagel. vil erfare, har bemeldte Thing andraget paa, at Thronfölgeloven af 31. Juli 1853 og Loven af 10. Februar 1854 om Forandring i Möntbenævnelsen, hvilke Love, paa Grund af deres almindelige Charakteer, uden særlig Udvidelse og uden vedföiet Oversættelse allerede tidligere vare blevne opsendte til Publication, maatte blive thinglæste paa Islandsk, og at sidstnævnte Lov tillige maatte blive særlig udvidet med nogle ubetydelige Modificationer. Efter det af Althinget saaledes udtalte Önske henvendte jeg mig til Finantsministeriet, hvorigjennem Loven af 10. Februar 1854 var emaneret, med Forespörgsel om, hvorvidt Samme maatte finde sig foranlediget til at foranstalte nysnævnte Lov udvidet til Island med de af Althinget foreslaaede Ændringer, idet jeg tilföiede, at i saa Fald den nödvendige islandske Oversættelse af tidtnævnte Lov skulde blive besörget gjennem undertegnede Ministerium. — Finantsministeriet fandt imidlertid, som af dets i Gjenpart vedlagte Svarskrivelse af 4. Decbr. 1856 behagel. vil erfares, ikke Anledning til at gaae ind paa Althingets

Begjæring, men henstillede derimod til Justitsministeriet, 1858.
om Samme ikke vilde foranledige, at denne Sag, der 17. April.
staaer i Forbindelse med Spörgsmaal af mere almindelig Natur, blev bragt under Forhandling i et Ministermöde, ved hvilken Leilighed ogsaa Spörgsmaalet om Thronfölgelovens Oversættelse paa Islandsk kunde bringes under Overveielse. — Sagen blev derefter af mig forebragt i et Ministermöde, hvor det blev vedtaget, at der af Justitsministeriet skulde indledes Correspondence med Conseilspræsidenten, der dengang tillige var Finantsminister. — Da det imidlertid maatte ventes, at Spörgsmaalet vilde blive bragt paa Bane i det da forestaaende Althingsmöde, ansaae jeg det rettest at stille Sagen i Bero, indtil Althingsforhandlingerne forelaae. — Efterat Ministeriet dernæst havde modtaget Althingets hermed i en Extrakt-Gjenpart fölgende Betænkning, dat. 27. Juli s. A., angaaende Udvidelse af nogle i Aarene 1855 og 1856 udkomne almindelige Love, hvori det ovennævnte Spörgsmaal atter er omhandlet, var indkommen hertil i Slutningen af f. A., udbad man sig i Skrivelse af 23. Decbr. s. A. Generalprocureurens Betænkning, idet Ministeriet tillige meddelte en Fremstilling af det hele Forhold, saaledes som dette har udviklet sig siden Aaret 1831.

Næst at vedlægge Afskriften af denne Skrivelse, saavel som af Generalprocureurens Svarskrivelse af 7. Januar d. A., skulde jeg, idet jeg iövrigt tillader mig at henvise til den Udvikling af Spörgsmaalet, som er givet i Justitsministeriets nysanförte Skrivelse, ikke undlade tjenstl. at anmode D. Exc. om, behagel. at foranledige det omhandlede Spörgsmaal bragt under Overveielse i en Ministerconference. — Justitsministeriet den 17. April 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Fortolkning af Handelsloven** om Af- 6. Mai.

1858. gift af danske Skibe i Udenrigs-Havne. Khavn den
6. Mai 6. Mai 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 239. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 214—215.

Udenrigsministeriet har i behgl. Skrivelse af 10. f. M., i Anledning af en fra Generalconsulen i Hull og Consulen i Throndhjem indlöben Forespörgsel om Fortolkningen af § 8 i Loven af 15. April 1854 om Handel og Skibsfart paa Island, udbedt sig dette Ministeriums Yttringer om, hvorvidt danske Skibe, der fra en fremmed Havn gaae til Island, have at udrede det samme Gebyr af 6 Sk. for Attestationen af Varefortegnelsen og Sundhedsbeviset, som i Henhold til bemeldte § kan afkræves fremmede Skibe.

I Gjensvar herpaa skulde jeg ikke undlade tjenstl. at melde, at Justitsministeriet maa tiltræde den af Udenrigsministeriet yttrede Anskuelse om, at det omhandlede Gebyr ogsaa bör erlægges af danske Skibe, som fra fremmed Sted seile til Island, i hvilken Henseende man, foruden det af Udenrigsministeriet Anförte, skal tillade sig at bemærke, at den anden Passus i § 8 i Lov af 15. April 1854, ved at bestemme, at de ommeldte Skibe skulle medbringe Varefortegnelser og Sundhedsattester, saaledes som foreskrevet er for fremmede Skibe, maa antages at være gaaet ud fra, at det samme Gebyr vil i det nævnte Tilfælde være at erlægge for danske Skibe. — Justitsministeriet den 6. Mai 1858.

6. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Tilstedeligheden af Spekulant-Handel fra flere Skibe,** tilhörende samme Kjöbmand. Khavn den 6. Mai 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 241. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 215—216.

I Anledning af et fra nogle Handlende paa Öfjords Handelssted derom indgivet Andragende har Hr. Amt-

manden i behgl. Skrivelse af 28. Oktbr. f. A. begjært Ministeriets Resolution med Hensyn til, om det efter Plak. 7. April 1841 § 1 er tilladeligt, at to Spekulanthandlere, udsendte fra et og samme Handelshus, samtidigt handle paa samme Havn, samt om en Kjöbmand eller et Handelscompagni, som er Eier eller Leier af et Handelsetablissement paa et Handelsted, hvor der föres stadig Handel i Land, samtidig og paa samme Havn udföre Spekulanthandel ombord. 1858. 6. Mai.

Hr. Amtm. har i denne Henseende bemærket, at De ikke nærer nogen Tvivl om, at det Omspurgte jo maa være tilladeligt; thi det anförte Lovbud bestemmer vel, at ingen Kjöbmand i Island maa paa samme Handelsplads etablere Udsalg paa mere end eet Sted, men ligesom de omqvæstionerede Tilfælde ikke kunne henföres under Lovstedets Bogstav, saaledes er ratio legis, som udtrykkelig udtalt i Plakatens Præmisser, at forebygge, at der lægges Hindringer i Veien for Handelsconcurrencen, hvilket ikke bevirkes ved at Handelen drives paa de i Andragendet ommeldte Maader, da de islandske Havne, idetmindste i Nord- og Öst-Amtet, ere saa rummelige, at de afgive Liggeplads til et större Antal Skibe, end der nogensinde paa een Gang vilde antages at afbenytte samme.

Da Ministeriet ganske maa tiltræde denne af Hr. Amtm. yttrede Anskuelse, skulde man tjenstl. have Dem anmodet om, behgl. at ville give de Vedkommende Svar i Overeensstemmelse hermed. — Justitsministeriet den 6. Mai 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Generalprocureuren, ang. **Spörgsmaal om Katholikers Bosættelse paa Seydisfjord.** Khavn den 6. Mai 1858. — Algreen-Ussings Reskriptsamling 1858, S. 132—134 med Anmærkning. 6. Mai.

Af det Indesluttede vil Hr. Etatsraaden behagel. erfare, at en til Island i forrige Aar ankommen katholsk

1858. 6. Mai. Geistlig, ved Navn Bernard-Bernard, i et i det latinske Sprog indgivet Andragende har forespurgt, om der maatte være Noget til Hinder for, at han i forestaaende Sommer for egen Regning paa en af ham erhvervet Grund opförer et privat Etablissement i Seidesfjord, for der at modtage franske Fiskere, der om Sommeren besöge Island, og yde dem Hjælp og Bistand saavel i Sygdomstilfælde som i aandelig Henseende, og deriblandt at uddele Sakramentet efter den katholske Kirkes Ritus. Ligesom de lokale verdslige Övrigheder og Biskoppen over Island have fraraadet Bevilgelsen af det Ansögte, saaledes kan Ministeriet heller ikke Andet end finde det meget betænkeligt, at tillade Opförelsen af et saadant Etablissement paa et Sted, hvor der ingen Övrighed eller Politimagt haves.

Jeg skulde derfor, forinden Videre foretages, tjenstl. udbede mig Hr. Etatsraadens Yttringer over Sagen, og navnlig med Hensyn til, om ikke Lovens 6—1—3 maa for Islands Vedkommende antages endnu at staae ved Magt, saa at denne katholske Geistlige derefter maatte kunne udvises af Landet, eller, hvis man ikke vilde gaae frem med en saadan Strenghed, at der i Henhold til den nævnte Bestemmelse maatte kunne foreskrives ham de nærmere Betingelser, paa hvilke man vilde tillade ham at opholde sig i Island. — Justitsministeriet den 6. Mai 1858[1].

[1]) Generalprocureuren yttrede i sin Betænkning af 10. Mai 1858 Fölgende: »Ligesom Grundloven af 5. Juni 1849 ikke er udstrakt til Island, og de i sammes 7. Afsnit indeholdte Bestemmelser altsaa ikke der finde Anvendelse, saaledes kan Danske Lovs 6—1—3 overhovedet ikke ansees ophævet ved disse Bestemmelser om Undersaatternes Religionsfrihed, hvilket tilstrækkeligt er udtalt under Forhandlingerne paa Rigsdagen om Udkastet til Lov om fremmede Jöders Adgang til at tage Ophold her i Riget (jfr. Landsthings-Tidende 1. Session 1850, S. 1436—54). Da nu den i Anordn. af 17. Novembr. 1786 alle christelige Religionsforvandte, altsaa ogsaa Katholikerne,

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Postexpedition i Skagafjords Syssel.** Khavn den 6. Mai 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 240. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 216. 1858. 6. Mai.

I behagel. Skrivelse af 26. Januar d. A. har Hr. Amtm., næst at indberette, at Pastor Jón Jónsson af

tilstaaede »frie og uindskrænkede Religionsövelse« kun gjælder for Kjöbstæderne paa Island, samt, ifölge Plak. af 28. Decbr. 1836, de autoriserede Handelspladser, men det Sted, hvor det omhandlede Etablissement agtes oprettet, efter hvad af Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt er oplyst, ikke kan betragtes som nogen autoriseret Handelsplads, saa maa Regjeringen ansees berettiget til, saavel at forbyde Oprettelsen af et saadant Etablissement, som i det Hele at bringe Budet i Lovens 6—1—3 til Anvendelse paa den ovennævnte katholske Geistlige, naar dertil maatte findes tilstrækkelig Anledning. Men da det hverken er godtgjort, at han, som Biskoppen over Island paastaaer, er en Emissair fra Jesuitereollegiet, eller oplyst, at han har indladt sig paa at gjöre Proselyter eller overhovedet foretaget sig noget Ulovligt, men Sysselmanden i Nordermule Syssel, hvor han opholder sig, tvertimod har bevidnet, at han er en fredelig Mand, der flere Gange er optraadt som Mæglende ved de mellem Indbyggerne og Mandskaberne af de franske Fiskerfartöier og disse Mandskaber indbyrdes opstaaede Konflikter, ligesom han ogsaa har hjulpet Indbyggerne til deres Ret, naar de paa en eller anden Maade ere blevne forurettede af Fiskerne, hvis Agtelse han i höi Grad synes at nyde, og da det er et naturligt og billigt Önske hos de mangfoldige franske Undersaatter, der om Sommeren for Fiskefangstens Skyld opholde sig under Islands Kyster, at de, navnligen i Sygdomstilfælde, kunne finde Tröst og Opmuntring hos en til deres Religionssamfund hörende Geistlig, hvortil de under Adskillelsen fra deres Hjem ere saameget mere trængende, vil den danske Regjering, der i det Hele viser saa stor Toleranee i Religionssager, formentlig ikke nægte den Paagjældende at tage Ophold paa Island og der yde sine

1858. 6. Mai. Víðivellir, som i en lang Aarrække har forestaaet Postexpeditionen i Skagafjorden, har frasagt sig denne, og at De derefter har formaaet Student Ari Arason af Flugumýri til at paatage sig Postklareringen, andraget paa, at der maa tilstaaes bemeldte Arason, fra 1. Januar 1857 at regne, et Vederlag af 6 Rd. aarlig for den ved Postens Expedition og Portoens Indsamling havte Uleilighed.

I denne Anledning undlader man ikke tjenstl. at meddele, at Ministeriet vel ikke efter de oplyste særegne Omstændigheder vil have Noget imod, at der, saalænge det er nödvendigt, at Arason forestaaer Postexpeditionen, tilstaaes ham det ommeldte Vederlag af 6 Rd. aarlig, men at det iövrigt tör forventes, at Hr. Amtmanden i Henhold til Deres Yttringer i foranförte Skrivelse vil, saasnart Leilighed gives, söge at formaae en anden Mand, der er heldigere situeret, navnlig den tilkommende Præst til Miklabæ, til at varetage dette Hverv, om muligt uden Udgift for Postkassen. — Justitsministeriet den 6. Mai 1858.

7. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Lön for en dispenseret Administrator.** Khavn den 7. Mai 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 250. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 217.

I Anledning af det med Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 18. Decbr. f. A. hertil indkomne Andragende

Landsmænd den tilsigtede Pleie og Religionshjælp, naar dette kun skeer under saadanne nærmere Betingelser, som betrygge for, at Tilladelsen ikke bliver misbrugt i nogensomhelst Retning, navnligen til at forlede Islænderne til at gaae over til den katholske Religion. Det maa saa meget mere anbefales at ordne Sagen paa denne Maade, som en modsat Fremgangsmaade let vil kunne fremkalde Intercessioner ad diplomatisk Vei, der helst maae söges undgaaede.»

fra Administrator for Thingöre Klostergods, R. M. Olsen, om at forundes den hele ordinaire Lönning af det ommeldte Ombud, medens han er dispenseret fra sin Bestilling paa Grund af de mellem ham og Klosteret verserende Eiendomstrætter, skulde jeg til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for bemeldte Olsen tjenstl. melde, at det Ansögte ikke kan bevilges, men at det i saa Henseende vil have sit Forblivende ved Justitsministeriets Skrivelse af 22. April 1856. — Justitsministeriet den 7. Mai 1858. 1858. 7. Mai.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Reise-Omkostninger for en Læge.** Khavn den 11. Mai 1858. — 11. Mai.
Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 257. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 217-218.

Med behgl. Skrivelse af 25. Oktbr. f. A. har Hr. Amtm. hertil indsendt et Andragende fra Distriktslæge i Öfjords og Thingö Sysseler Jón Finsen, hvori han besværer sig over, at Amtet har nedsat en af ham til samme indgiven Regning over Befordring og Diæter paa en Reise, som han i Vinteren 1857 foretog efter Amtets Anmodning, for at undersöge en Hudsygdom paa nogle Faar i Öfjorden, og har De, næst i denne Anledning at bemærke, at De, istedetfor de af Lægen forlangte 3 Rd. i Diæter for hver Dag, i Henhold til det forrige Danske Canc. Skriv. af 25. Septbr. 1845, kun har tilstaaet ovennævnte Distriktslæge 1 Rd. i Diæter, og istedetfor 1 Rd. for Brugen af hans Ridehest om Dagen, blot 40 Sk., der er den höieste Godtgjörelse, der gives for Laanet af en Hest til offentlige Reiser, indstillet til Ministeriets Afgjörelse, hvorvidt Distriktslæge Finsens Forlangende skal tages til Fölge eller ikke.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke tjenstl. at meddele Hr. Amtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse samt fornöden Foranstaltning, at da den

1858. omhandlede, af Distriktslæge Finsen foretagne Reise ikke kunde paalægges ham i Embedsmedför, kunne Bestemmelserne i fornævnte Canc. Skriv. af 25. Septbr. ikke komme til Anvendelse i nærværende Tilfælde, og der vil saaledes ikke kunne nægtes Distriktslæge Finsen, naar der ikke i Forveien er truffen nogen Aftale for de ommeldte udenfor hans Embede liggende Forretninger, den forlangte Godtgjörelse, der, efter hvad De selv har bemærket, ikke i og for sig er ubillig. — Justitsministeriet den 11. Mai 1858.

11. Mai.

12. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Bygningscommissionen paa Akureyri.** Khavn den 12. Mai 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 268. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 218.

Med behgl. Skrivelse af 16. Novbr. f. A. har Hr. Amtm. til Justitsministeriets Afgjörelse indsendt Afskrift af et Andragende fra den ifölge Plak. af 6. Januar s. A. paa Öfjords Handelsted nedsatte Bygningscommission, hvori Samme, næst at anföre, at den anseer det önskeligt og nödvendigt, at et ubenyttet og for Vedkommende ufornödent Stykke af den det Gudmannske Etablissement paa Öfjord i sin Tid udmaalte Grund maatte kunne fratages samme og anvendes til en liden Bygning, der agtes opfört ved Handelshuset Örum & Wulffs Etablissement paa Stedet, anholder om Ministeriets Resolution for, om Commissionen har Bemyndigelse til en saadan Foranstaltning, ei alene i nærværende Tilfælde, forsaavidt Kjöbmand Gudmann maatte nægte at afstaae det omhandlede Grundstykke, men ogsaa i andre lignende Tilfælde.

I denne Anledning skulde man til behagel. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at ligesom det efter Sagens Natur maa antages at ligge udenfor Bygningscommissionens Competence, at expro-

priere nogen Grund til Fordeel for en privat Mand, saaledes fremgaaer det ogsaa af Bestemmelserne i Pl. 6. Januar 1857 § 5 A, at der ikke er givet Commissionen en saadan Bemyndigelse. — Justitsministeriet den 12. Mai 1858. 1858. 12. Mai.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Underretninger om Faareskabs-Sygdommen.** Khavn den 19. Mai 1858. — Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. — Isl. Copicb. 1858 (og 1859), Nr. 285. 19. Mai.

Med Hensyn til, at Hr. Stiftamtm., ved i behagel. Skrivelse af 3. dennes at meddele Ministeriet Beretning om den paa Island grasserende Faaresygdom, blandt Andet har henstillet, om der ikke maatte findes Anledning til med det retournerende Dampskib at opsende de fornödne Ingredientser til det waltziske Bad til 15000 Faar, til eventuel Udlevering efter Reqvisition fra Nord- og Vesteramterne, skulde jeg ikke undlade tjenstl. at melde, at Ministeriet saa meget mindre kan efterkomme denne Opfordring, som disse Ingredientser, iförlge den Underretning, man herom har ladet indhente, ikke haves hos Materialisterne her i Byen, men maae reqvireres fra England, og det desuden ikke er nærmere opgivet, hvilke Ingredientser det er, som önskes opsendte, og hvor stort Qvantum der behöves i det nævnte Öiemed, hvorom Materialisterne Lohse & Comp., som man har henvendt sig til, ei have kunnet give paalidelig Oplysning. Det maa derfor ansees fornödent, at saadanne Reqvisitioner, forsaavidt de maatte blive nödvendige for Fremtiden, skee enten igjennem Apothekeren i Reykjavík, eller efter specificerede Optegnelser fra ham.

Iövrigt har man troet at burde gjöre Hr. Stiftamtm. opmærksom paa, at de indkomne Beretninger ingenlunde ere saa fuldstændige, som man havde önsket,

1858. idet der navnlig savnes detaillerede Oplysninger om,
19. Mai. hvormange Faar der i Vinter have været under Cuur i hvert af de trende Sysseler, Borgarfjords, Kjósar og Gullbringu samt Arnes Syssel, og ligeledes Oplysning om Tilstanden i Rángárvalla Syssel, og navnligen om, hvorvidt Sygdommen der har udbredt sig videre i den sidste Deel af Vinteren; — og man skulde derfor tjenstl. anmode Dem om, at see de saaledes manglende Oplysninger tilveiebragte. — Justitsministeriet den 19. Mai 1858.

19. Mai. **Kirke- og Underviisnings-Ministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Bortgivelsen af Stokkseyri og Kaldadarnes Præstekald.** Khavn den 19. Mai 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 288. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 219—240.

I behagel. Skrivelse af 18. Novbr. f. A. har Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til Ministeriets Afgjörelse indstillet en mellem Dem opstaaet Meningsforskjel med Hensyn til Besættelsen af det for Tiden ledige Stokksöre og Kaldaðarnes Præstekald i Arnes Syssel.

Medens nemlig D. Höiærv. ikke har troet, at der burde tages noget Hensyn til en af Sognepræsten til Torfastaðir, Björn Jónsson, om det ledige Embede indgiven Ansögning, da den först er bleven indleveret den 2. Septembr. f. A., og De allerede under 31. August s. A., da de ordinaire 6 Uger for Præstekaldenes Opslag vare forlöbne, havde forfattet og til Stiftamtet indsendt Deres Indstilling om Kaldets Besættelse, samt derhos har været af den Formening, at af de övrige tvende Supplikanter burde Sognepræsten til Ríp Menighed, Jakob Guðmundsson, foretrækkes for Sognepræsten til Þóroddstaðir, Jón Kristjánsson, har Hr. Stiftamtm. deels anseet det for urigtigt at forbigaae Pastor Björn Jónsson, blot fordi hans Ansögning er ind-

kommen efter Udlöbet af de 6 Uger og efterat Biskoppen havde gjort sin Indstilling, da den dog paa Grund af Deres Fraværelse i Embedsanliggender til Dem er kommen samtidig med Indstillingen, og de 6 Uger, efter Forholdene i Island, i Reglen maa ansees for en altfor kort Tid for Supplikanten til at indgive Ansögninger om Præstekald, deels udtalt, at De i ethvert Fald, hvis Pastor Jónsson, som De anseer for mest qvalificeret, af den angivne Grund ikke kan komme i Betragtning, maa holde for, at Kaldet snarere bör gives til Pastor Kristjansson end til den af D. Höiærv. foreslaaede Pastor Guðmundsson. 1858. 19. Mai.

Foranlediget heraf skulde Ministeriet tjenstl. melde, at da Ansögningen fra Pastor Björn Jónsson er indkommen förend den i allerh. Resol. af 14. Mai 1850 ommeldte Conference mellem Stiftamtmanden og Biskoppen havde fundet Sted, og altsaa förend nogen fælles Beslutning er bleven tagen om Embedets Besættelse, finder Ministeriet ikke, at der er tilstrækkelig Grund til at udelukke denne Supplikant fra at komme i Betragtning, fordi hans Ansögning ikke var indkommen paa den Tid, da Biskoppen affattede og indsendte sin Indstilling, og dette saa meget mindre, som en Tid af 6 Uger, saaledes som af Hr. Stiftamtm. er bemærket, efter de lokale Forhold og den mangelfulde Postindretning i Island, ansees for temmelig kort.

Iövrigt undlader man ikke at tilföie, at saafremt der, efterat det ommeldte formelle Spörgsmaal er afgjort, maatte være Meningsforskjel mellem Dem om, hvilken af de 3 Supplikanter der er den mest qvalificerede til Kaldet, da vil det være nödvendigt, forinden Ministeriet i saa Henseende kan afgive sin Resolution, at samtlige Ansögninger med Bilage indsendes hertil, ledsagede af en fælles Erklæring, hvori Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. hver for sig motivere Deres afvigende Mening om Embedets Besættelse. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 19. Mai 1858.

1858. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden
29. Mai. over Island, ang. **Ret til Ophold i en Commune.** Khavn den 29. Mai 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 316. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 220.

I et med Hr. Stiftamtmandens behgl. Erklæring af 14. Novembr. f. A. hertil indkommet Andragende har Fattigbestyrelsen for Alptanes Rep anket over, at en fattig Familiefader, som hidtil har været bosiddende i Arnes Syssel, hvor han er anerkjendt forsörgelsesberettiget i Grimsnes Rep, er af hans Svigerfader, Tomthusmand Sigurð Sigurðsson af Hjallaland i Alptanes Rep, eller dennes Sön, indtaget som Husmand, og da Hr. Stiftamtm. har givet Sysselmanden Medhold i, at han ikke, efter Fattigbestyrelsens Opfordring, har villet bringe § 21 i Reglem. af 8. Januar 1834 i Anvendelse paa den omhandlede Person med Familie, har Fattigbestyrelsen udbedt sig Ministeriets Resolution for, om Fattigpolitiet ikke, i Tilfælde som det nærværende, er pligtig til uopholdelig at henvise Vedkommende til hans eget Forsörgelseshjem.

I denne Anledning skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. melde, at Ministeriet ikke kan ansee Reglem. 8. Januar 1834 § 21 anvendelig i nærværende Tilfælde, og da den omhandlede Person ikke har fordret eller modtaget nogensomhelst Hjælp af Fattigvæsenet, kan Fattigbestyrelsen ikke ansees berettiget til at forlange, at han skal forlade den Commune, hvori han nu har taget Ophold. — Justitsministeriet den 29. Mai 1858.

31. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Retten til at vinde Forsörgelse i en Commune.** Khavn den 31. Mai

1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 324. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 221. 1858. 31. Mai.

Fattigbestyrelsen for Vindhælis Rep har i et med Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 5. Februar d. A. hertil indkommet Andragende besværet sig over, at det ved Amtets Resolution af 30. August 1854 er antaget, at en til Understöttelse af Fattigvæsenet trængende Person, ved Navn Sölvi Jónsson, der er födt i Sveinstaða Rep, har erhvervet Forsörgelseshjem i Vindhælis Rep ved at opholde sig der i 5 Aar efter sit 16. Aar inden den 1. Januar 1849, uagtet det var oplyst, at bemeldte Person hverken har været bosat eller tjenende i Reppen, eller ernæret sig der paa lovlig Maade, idet han ikkun som lös og ledig Person har flakket omkring, for som Daglönner at ernære sig ved saakaldet Snedkerarbeide, uden dog nogensinde at have lært dette, og endnu mindre at have faaet Tilladelse til at udöve et saadant Haandværk.

I denne Anledning skulde man, næst at bemærke, at ligesom det ved Canc. Skriv. af 4. August 1838 ad 1 er afgjort, at de i Reglem. 8. Januar 1834 § 6 forekommende Ord: »bosat eller tjenende» ikke bör forstaaes lige efter Bogstaven, naar blot den Paagjældende har opholdt sig i et Fattigdistrikt i den lovbestemte Tid, uden at nyde Understöttelse af Fattigvæsenet, saaledes viser ogsaa Justitsministeriets Skriv. af 17. Novbr. 1848, at de i den nysanförte Canc. Skriv. brugte Ord: »paa lovlig Maade ernæret sig» ikke bör tages i streng Betydning, naar den forommeldte Hovedbetingelse er tilstede, til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. melde, at det i Henhold hertil maa have sit Forblivende ved den af Hr. Amtm. i Sagen afgivne Resolution. — Justitsministeriet den 31. Mai 1858.

1858. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden
7. Juni. over Island, ang. **Mortification af en bortkommen kgl. Obligation.** Khavn den 7. Juni 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 350.

Med behgl. Skrivelse af 2. Marts d. A. har Hr. Stiftamtm. hertil indsendt et Andragende, hvori den Mindreaarige Guðmundur Guðmundsson af Urriðavatni inden Nordermule Syssel med Curator Jón Sigfússon anholder om fri Proces til ved den kongl. Landsoversamt Hof- og Stadsret at erhverve Mortificationsdom paa en ham tilhörende bortkommen kongel. Obligation Nr. 409, udstedt den 22. April 1839, oprindelig stor 225 Rd., nu til Rest 90 Rd.

Foranlediget heraf skulde man, efter over Sagen at have brevvexlet med Finantsministeriet, til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Supplikanten tjenstl. melde, at der under D. D. herigjennem er udfærdiget gratis Bevilling til Mortificationsdoms Erhvervelse paa nysnævnte Obligation, samt at den kongl. Landsoversamt Hof- og Stadsret herfra er anmodet om at foranstalte det Fornödne med Hensyn til denne Sags Udförelse, hvortil der er meddeelt Supplikanten beneficium processus gratuiti. — Justitsministeriet den 7. Juni 1858.

9. Juni. **Justitsministeriets** Skrivelse sil Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Overholdelse af Handelsloven.** Khavn den 9. Juni 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 355. — Islandsk.: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 221—222.

Ved at fremsende Udskrift af et inden Stranda Syssels Extraret den 27. Juli f. A. optaget Forhör til Oplysning om, hvad der er passeret i Anledning af, at Daniel Gullefsen fra Arendal, förende Kufskibet Adele, drægtig 39 danske C. L., og indehavende en Tömmerladning, havde den 18. s. M. anlöbet Bordöres Havn i

Hrutafjorden og der udlosset noget af sin Dækslast, uden at have opseilet nogen af de i Loven af 15. April 1854 § 2 ommeldte sex Havne og der löst islandsk Söpas, har Hr. Amtm. bemærket, at Sagen forelöbig er bleven afgjort saaledes, at det er blevet Skipperen tilladt at forhandle den udlossede Deel af Ladningen, mod at erlægge den fulde Skibsafgift med 78 Rd., og derhos at deponere en Sum af 20 Rd. og stille Caution for 40 Rd. for det Tilfælde, at han maatte befindes at have begaaet nogen Mislighed, i hvilken Henseende han har underkastet sig Justitsministeriets endelige Afgjörelse, hvorfor De har henstillet til Ministeriet, at Skipper Gullefsen for denne Gang maatte fritages for at erlægge Mulkt, da det synes at fremgaae af Alt, hvad der er oplyst om Sagen, at det ikke har været hans Hensigt at eludere Loven eller begaae noget Lovstridigt. 1858. 9. Juni.

I Anledning heraf undlader jeg ikke til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse at meddele, at Tiltalen for denne Gang efter Omstændighederne kan bortfalde, imod at de af Skipper Gullefsen deponerede 20 Rd., som en Mulkt for den begaaede Overtrædelse af Bestemmelserne i Frdg. 13. Juni 1787 Cap. 1 § 3 og Loven af 15. April 1854 § 3, hjemfalder til Stedets Fattigkasse. — Justitsministeriet den 9. Juni 1858.

Reskript ang. Offentliggjörelsen af **Statsbudget** for Aaret 1. April 1858 til 31. Marts 1859. Khavn den 13. Juni 1858. — Budgettet, der er vedföiet dette Reskript, er ledsaget af detaillerede Indtægts- og Udgiftsbilag, og udgjör 146 Sider i 4to, trykt hos Schultz. — Budgettet trykt i Dep. Tid. 1858, S. 658—663, og i Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v., Danmark vedkommende, 1858, S. 614—621. 13. Juni.

Med Hensyn til Island findes i dette Budget kun anfört paa Indtægtssiden under »andet Afnit. Kongerigets særlige Indtægter og Udgifter«; — »3. Islandske og Færöeske Intrader 40,800 Rd.«

1858.
21. Juni.

Justitsministeriets Circulaire til Amtmændene i Danmark, ang. **Appel i Criminalsager til de höiere Instantser.** Khavn den 21. Juni 1858. — Depart. Tid. 1858, S. 662—664; Algreen-Ussings Reskriptsamling 1858, S. 180—182. — Sendt til Island med Justitsministeriets Circulaire til Amtmændene 9. Novembr. 1858. — Islandsk i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 241 Anm.

Ved Circulairskrivelser af 28. April 1851 og 15. Decbr. 1852 har Justitsministeriet meddeelt Hr. (N. N.), at man, naar en Person har været under Tiltale enten for flere forskjellige Forbrydelser eller for flere Forbrydelser af samme Art, og han er bleven dömt med Hensyn til nogle, men frifunden med Hensyn til andre af disse Forbrydelser, anseer det rettest, at der i slige Tilfælde i Reglen, naar Tiltalte begjærer den afsagte Dom paaanket, tillige appelleres paa det Offentliges Vegne, for at Höiesteret eller den vedkommende Overret ikke ved Indstævningens Beskaffenhed skal være hindret i at tage de Poster under Paakjendelse, for hvilke den Paagjældende ved den paaankede Dom er bleven frifunden.

Justitsministeriets Opmærksomhed er imidlertid bleven henledet paa, at det ved en i Höiesteret den 22. April d. A. afsagt Dom, som findes meddeelt i Höiesteretstidenden for 1858 Nr. 5 Pag. 77—78, er blevet antaget, at naar en Tiltalt ved Underrettens Dom er bleven frifunden for videre Tiltale, og Sagen alene efter hans Begjæring indstævnes for Overretten, maa Övrigheden ansees at have acqviesceret ved det Udfald, Sagen saaledes i förste Instants har faaet, forsaavidt Tiltalte derved er bleven aldeles fritagen for Straf, og at dette atter maa medföre, at Spörgsmaalet om hans Strafskyld ikke efter den skete Indstævning kan ansees at foreligge til Paakjendelse for Overretten, men at denne alene kan have at paakjende, hvorvidt Underretsdommen enten maa være at stad-

fæste eller Tiltalte pure at frifinde. Ligesom det ifölge heraf ved den ergangne Dom blev misbilliget, at Overretten i det specielle Tilfælde, der var Gjenstand for meerbemeldte Dom, havde anseet Tiltalte med Straf for det ham paasigtede Forhold, saaledes kunde Höiesteret efter denne Sagens Stilling heller ikke tage Spörgsmaalet om Strafansvar under Paakjendelse, og Underretsdommen blev derfor i saa Henseende stadfæstet. 1858. 21. Juni.

Efter hvad der saaledes af Höiesteret er antaget, maa det, naar en Tiltalt, efterat være frifunden for videre Tiltale, selv begjærer Sagen indanket for Overretten, og denne saaledes dog skal gaae ind paa at bedömme de fremkomne Bevisers Styrke for at afgjöre, om Tiltalte bör nyde pure Frifindelse eller Frifindelse for videre Tiltale, ansees for rettest, at Övrigheden sætter Overretten istand til fuldstændig at paakjende Sagen, ved ogsaa at indanke den paa det Offentliges Vegne, og man skulde derfor tjenstl. have Hr. (N. N.) anmodet om at foranledige, at der i alle Tilfælde, i hvilke en Dom, hvorved Nogen er frifunden for videre Tiltale, appelleres til höiere Ret efter Tiltaltes Begjæring, tillige institueres Appel paa det Offentliges Vegne.

Da det derhos oftere har været Tilfældet, at det ved Indstævning af Justitssager til Höiesteret ikke er iagttaget, at Appel tillige er iværksat paa det Offentliges Vegne, naar Tiltalte, efterat være frifunden for enkelte af de af ham begaaede Forbrydelser, begjærer Sagen appelleret, benytter man tillige Leiligheden til at indskærpe Iagttagelsen af de ovennævnte Circulairer af 28. April 1851 og 18. Decbr. 1852, navnlig ogsaa ved Indankningen af Sager til Overretten. — Justitsministeriet den 21. Juni 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Uordener, begaaede af franske Fiskere** 22. Juni.

1858. **i Sönder-Mula Syssel.** Khavn den 22. Juni 1858.
22. Juni. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 362.

Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt har hertil indberettet, at der atter i afvigte Sommer ere begaaede adskillige Excesser og Uordener i Söndermule Syssel af franske Fiskere, som have drevet Fiskeri under Islands östlige Kyster. Det er saaledes af ham anfört, at disse fremmede Fiskere deels have plyndret et til Holme Præstegaard i bemeldte Syssel henhörende Værpested, og der saavel ranet Ederfuglesæg, som dræbt Ederfugle, hvorom et af ham indsendt Politiforhör giver nærmere Underretning, deels dræbt og bemægtiget sig nogle Faar i Nordfjorden, inden samme Syssel, hvilket dog ikke er blevet constateret ved et optaget Forhör.

Ved nu tjenstl. at tilstille Udenrigsministeriet en Udskrift af det ommeldte Forhör i dansk Oversættelse, skulde jeg, næst at bemærke, at vedkommende Præst ved en fransk Officeers Medvirkning har erholdt en Erstatning af 200 Francs for den paa Værpestedet til Holme Præstegaard bevirkede Skade, hvilken Erstatning af Amtmanden er anseet fuldkommen tilstrækkelig, samt at Vedkommende have af Chefen for et fransk Krigsskib erholdt Vederlag for de i Nordfjorden ranede Faar, tjenstl. henstille til velbemeldte Ministerium, om der ikke maatte være Anledning til hos den keiserlige franske Regjering at före Besværing over det Passerede, for at de Paagjældende kunde blive dragne til Ansvar, og Islands fredelige Beboere for Fremtiden blive forskaanede for disse hyppigt forefaldende Excesser fra franske Fiskeres Side. — Justitsministeriet den 22. Juni 1858.

22. Juni. **Justitsministeriets** Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Undersögelse af engelske Fiskeres Excesser paa Grimsey.** Khavn den 22. Juni 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 363.

Efter at Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt herfra var bleven tilskrevet overeensstemmende med Udenrigsministeriets behgl. Skrivelse af 9. Febr. f. A., betræffende de af engelske Söfolk i Juli Maaned 1856 mod Beboerne paa Grimsö begaaede Excesser, har Amtmanden hertil indsendt Afskrift af en Beretning med Bilag fra Administrator Sæmundsen, hvori er meddeelt Underretning deels om det Passerede efter det i Udenrigsministeriets Skrivelse af 14. Juni f. A. omhandlede engelske Krigsdampskib Snakes Ankomst til Nordlandet, og deels om nogle nye af engelske Fiskere den 12., 22. og 29. Juli f. A. paa Grimsö udövede Excesser. 1858. 22. Juni.

Ved nu at tilstille Udenrigsministeriet ovennævnte Beretning med Bilag i dansk Oversættelse, undlader jeg ikke tjenstl. at henstille til velbemeldte Ministerium, om der ikke paa Grund af disse gjentagne Excesser, der ere udövede af engelske Fiskere mod Grimsöes Beboere, turde være Anledning til, deels i Henhold til de i det medfölgende Forhör afgivne Data, at lade Sagen undersöge, for at de Paagjældende derefter kunne blive dragne til Ansvar, deels at træffe de fornödne Foranstaltninger til at sikkre disse fattige og værgelöse Öboere for lignende Overgreb i Fremtiden. — Justitsministeriet den 22. Juni 1858 [1].

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Betaling for Skrivematerialier i Justits-Sager ved Landsoverretten.** Khavn den 25. Juni 1858. — 25. Juni.

[1]) I Skrivelse af s. D. til Amtmand Havstein udbeder Justitsministeriet sig hans Yttringer, »om det ikke maatte ansees hensigtsmæssigt, at nævnte Öboere (paa Grimsö) bleve forsynede med Geværer eller andet Vaaben, for i paakommende Tilfælde at kunne forsvare sig mod lignende Overgreb«. Isl. Copieb. sst. Nr. 364.

1858. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 377. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 222—223.

25. Juni.

Foranlediget af den af Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 27. Januar f. A. gjorte Forespörgsel om, hvorvidt der tilkommer förste Assessor ved Landsoverretten i Island Godtgjörelse af Amtsrepartitionsfonden for forbrugte Skrivematerialier til danske Oversættelser af Retsakter i Justitssager, der indankes for Höiesteret, skulde man, efter om Sagen at have brevvexlet med Stiftamtmanden over Island, til behgl. Efterretning og Iagttagelse af det videre Fornödne tjenstl. melde, at ligesom förste Assessor hidtil i Almindelighed har faaet Godtgjörelse af vedkommende Amtsrepartitionsfond efter Regning for de til Retsakters Oversættelser i Justitssager forbrugte Skrivematerialier, hvorom blandt Andet for Nord- og Östamtets Vedkommende henvises til dette Amts Repartitionsfonds Regnskaber for 1839 6. Post g og 11. Post, for 1842 6. Post c og 17. Post b, samt for Aaret 1848 1. Post b, saaledes finder Ministeriet saa meget mindre Anledning til at gjöre en Forandring i denne Praxis, som den i Sportel-Reglem. af 10. Septbr. 1830 § 13 indeholdte almindelige Regel, hvorefter virkelige Udgifter erstattes i offentlige Sager, ogsaa synes at tale for samme. — Justitsministeriet den 25. Juni 1858.

30. Juni. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Erlæggelsen af Havne-Afgifter i Reykjavik.** Khavn den 30. Juni 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 399. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 223.

I et med Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 15. Oktbr. f. A. hertil indsendt Andragende har Havnecommissionen for Reykjavík Kjöbstad, med Hensyn til, at der i den under 12. Mai 1855 for bemeldte Kjöbstad

approberede Havnetaxt ikkun er tilstaaet de Staten tilhörende Skibe Fritagelse for Erlæggelsen af Havneafgifter, udbedet sig Ministeriets Resolution for, om fremmede Orlogsskibe eller andre Skibe, der tilhöre fremmede Staters Regjeringer, samt Fartöier henhörende til den engelske Jagtklub, bör være fritagne for at erlægge bemeldte Afgifter. 1858. 30. Juni.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke tjenstl. at meddele til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at det er en Selvfölge, at fremmede Orlogsskibe og andre Skibe, der tilhöre fremmede Staters Regjeringer, ere fritagne for at erlægge de omhandlede Havneafgifter, hvorhos man maa være af den Formening, at det vil i al Fald være rettest, at den engelske Jagtklubs Fartöier, i alt Fald indtil videre, ligesom hidtil, fritages for bemeldte Afgifter. Iövrigt udbeder man sig nogle Exemplarer af den trykte Havnetaxt af 12. Mai 1855 hertil indsendte. — Justitsministeriet den 30. Juni 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmand Grev Trampe, angaaende **Udgifter i Anledning af Faareskabs-Sagen.** Khavn den 30. Juni 1858. — Isl Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 398. 30. Juni.

I behgl. Skrivelse af 1. dennes har Hr. Stiftamtm. indberettet, at da efterat et Belöb af 2763 Rd. 30 Sk. af de ved Tillægsbevillingsloven af 29. Decbr. f. A. under § 3 Nr. 7 bevilgede 4000 Rd., der ere anförte som et rentebærende Forskud i Anledning af den i Sönderamtet herskende Skabsyge, og bestemte til dermed at bestride de med Bevogtningen af Amtsgrændserne foraarsagede Udgifter, var blevet udbetalt til Amtmanden i Vesteramtet ifölge hans Begjæring, og Resten var bleven anvendt til Hjælp ved Dyrlægernes Ophold i Sönderamtet i f. A., har De paa Amtmand

1857. Havsteins Forlangende om, at Nord- og Öst-Amtet
30. Juni. skulde tage lige Deel med de övrige Amter i det bevilgede Belöb, seet Dem nödsaget til at anvise bemeldte Embedsmand 1333 Rd. 32 Sk. paa de til uforudseelige Udgifter for Island i indeværende Finantsaar opförte 4000 Rd., paa hvilken Foranstaltning De derhos har udbedt Dem Justitsministeriets Approbation meddeelt.

Ministeriet skal i denne Anledning ikke undlade tjenstl. at meddele Dem, at da de Udgifter, til hvis Dækning det omhandlede Belöb er udbetalt Amtmand Havstein, ere paadragne i det den 31. Marts d. A. afsluttede Finantsaar, kan Ministeriet allerede af denne Grund ikke give sit Samtykke til den skete Udbetaling af de ved Finantsloven for indeværende Aar bevilgede 4000 Rd. Men selv uden Hensyn hertil, vilde den omhandlede Udgift efter sin Natur under ingen Omstændigheder 'egne sig til Udbetaling af den nævnte Conto, hvorimod samme burde været afholdt af de ved den ovennævnte Tillægsbevillingslov bevilgede 4000 Rd. At der, förend den ommeldte Begjæring indlöb fra Amtmand Havstein, allerede var disponeret over hele denne Sum, kan Ministeriet ikke Andet end misbillige, da det allerede af Skrivelsen fra det islandske Departement af 23. Januar d. A. var Hr. Stiftamtm. bekjendt, at Summen skulde anvendes til Afholdelse af de Udgifter, der i forrige Aar vare foraarsagede ved Bevogtningen af Amtsgrændserne, og at den altsaa burde komme til Deling mellem samtlige Amter i Forhold til de Udgifter, som hvert af disse Amter har haft i bemeldte Anledning. Derimod er der ingen saadanne Udgifter, som ere medgaaede i andre Öiemed, saasom til Dyrlægernes Lönning o. desl., om de end vare foranledigede af Faaresygen, afholdte af bemeldte Conto. Som Fölge heraf maa man anmode Hr. Stiftamtm. om, at foranstalte en ny Fordeling af det ommeldte Belöb af 4000 Rd., saaledes, at hvert af de 3 Amter faaer

en Andeel, beregnet i Forhold til de af samme til Amts-grændsernes Bevogtning i f. A. havte Udgifter, og vil, hvis denne Sum ikke maatte tilstrække til at dække samtlige hertil medgaaede Omkostninger, det Manglende være at tilskyde af de resp. Amters Repartitionsfond, hvorefter det, naar denne Opgjörelse har fundet Sted, vil være at paasee, at det foranförte af Jordebogskassen uden Hjemmel udbetalte Belöb af 1333 Rd. 32 Sk. snarest muligt refunderes samme. — Justitsministeriet den 30. Juni 1858. 1858. 30. Juni.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Postdampskibets Afgangstider.** Khavn den 30. Juni 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 400. 30. Juni.

I behgl. Skrivelse af 4. d. M. har Hr. Stiftamtm., ved at indberette om en mellem Dem og Föreren af Postdampskibet »Victor Emanuel» opstaaet Meningsforskjel, angaaende Afgangstiden for bemeldte Skib fra Reykjavík, udtalt det Önske, at Rhederen af Ministeriet maatte blive tilholdt at opfylde Certepartiet for Skibets Befragtning, saaledes, at man kunde være sikker paa, at Dampskibet ikke afgaaer förend de i samme bestemte Dage.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke herved tjenstl. at meddele til behgl. Efterretning, at Ministeriet vel maa tiltræde den af Hr. Stiftamtm. yttrede Formening om, at det ikke efter Certepartiet kan være Rhederen tilladt, vilkaarligen at bestemme Dampskibets Afgang til en tidligere Tid, end de i Certepartiet fastsatte Afgangsdage, men at Ministeriet forventer, at Hr. Stiftamtm., saavidt Forholdene tillade det, vil lempe Dem efter Skibsförerens Begjæring om Skibets Afgang til en tidligere Tid end den i Certepartiet fastsatte Dag. Det tilföies, at Grosserer Koch er under D. D. tilskrevet

1858. det Fornödne i Overeensstemmelse hermed. - Justits-
30. Juni. ministeriet den 30. Juni 1858.

1. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Valg til Althinget.** Khavn den 1. Juli 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 402. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 224.

Foranlediget ved Hr. Stiftamtmandens Forespörgsel i behgl. Skrivelse af 4. f. M. om, hvorvidt der fra Deres Side maatte være Noget at foretage med Hensyn til, at der i Aar skulle foregaae nye almindelige Valg til Althinget, og det kunde hændes, at Tiden til disse Valg kunde oversees af vedkommende Valgdirecteurer, undlader man ikke tjenstl. at meddele Dem, at det ifölge Forordn. af 8. Marts 1843, cfr. navnlig sammes §§ 14, 17 og 24, hvori ingen Forandring er skeet ved For. af 6. Januar 1857, paahviler Byfogden i Reykjavík og vedkommende Sysselmænd som Valgdirecteurer uden nogen Opfordring at foranstalte det Fornödne, naar nye Valg skulle finde Sted, men at man iövrigt, saafremt der maatte være Grund til at antage, at vedkommende Valgdirecteurer maatte undlade at opfylde de dem i saa Henseende paahvilende Pligter, maa have overladt til Hr. Stiftamtm. at indskjærpe dem de omhandlede Bestemmelser. — Justitsministeriet den 1. Juli 1858.

6. Juli. **Justitsministeriets Bekjendtgjörelse** ang. **Fritagelse for Tillægs-Afgift** i Island **for nederlandske Skibe.** Khavn den 6. Juli 1858. — Publiceret i Reykjavík By 1858 og 1859 i Skaptafells, Vestmannö, Arnes og Gullbringa Syssel i Sönder-Amtet, derimod ikke i Rangarvalla og Borgarfjords Sysseler; i Vester-Amtet er den bekjendtgjort 1859 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnes, Dala og Stranda Sysseler, men derimod ikke i Bardastrands og Isafjords Sysseler; i Nord- og Öster-Amtet kun i Skagafjords og Thingö

Sysseler, men ikke i de fire Amtets andre Jurisdiktioner. — Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk i det Schultziske Officin, 4 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Anden Side den danske Text med Underskrifter (Justitsmin. Simony, Fuldm. With). Tredie Side den islandske Text uden Underskrifter og uden Verification. Fjerde Side blank. — Original-Aftryk paa Dansk alene, trykt hos Schultz, 2 Blade i 4to. — Depart. Tid. 1858, S. 689; Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 635. — Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenfor). Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 224.

1858. 6. Juli.

Bekjendtgjörelse angaaende at de i Kongeriget Nederlandene hjemmehörende Skibe, som beseile Island og Færöerne, for der at drive Handel, ere fritagne for at erlægge den i kgl. Resolution af 1. April 1856 fastsatte Tillægsafgift af 2 Rd. pr. dansk Commercelæst.

I Medför af en mellem Kongeriget Danmark og Kongeriget Nederlandene truffen Overeenskomst ere de i sidstnævnte Kongerige hjemmehörende Skibe, der beseile Island og Færöerne for der at drive Handel, fritagne for at erlægge den i kgl. Resol. af 1. April 1856, kundgjort ved Bekjendtgjörelse fra Justitsministeriet af 2. i s. M., fastsatte Tillægsafgift af 2 Rd. pr. dansk Commercelæst.

Hvilket herved meddeles til Efterretning for alle Vedkommende. — Justitsministeriet den 6. Juli 1858.

Auglýsíng um að skip, sem eiga heima í konúngsríkinu Niðurlöndunum og fara kaupferðir til Íslands og Færeyja, sèu undanþegin að greiða 2 rd. aukagjald það af hverju dönsku lestarrúmi, sem ákveðið er í konúnglegum úrskurði 1. April 1856.

Eptir samníngi, sem gjörður er milli konúngsríkisins Danmerkur og konúngsríkisins Niðurlandanna, eru þau skip, sem eiga heima í síðarnefndu konúngsríki og fara

1858 kaupferðir til Íslands og Færeyja, undanþegin að greiða
6. Juli. 2 rd. aukagjald það af hverju dönsku lestarrúmi, sem ákveðið er í konúnglegum úrskurði 1. April 1856, sem birtur er með auglýsíng frá stjórn dómsmálanna, dagsettri 2. sama mánaðar.

Þetta gefst hèrmeð öllum hlutaðeigendum til vitundar. — Stjórn dómsmálanna, 6. dag Julimánaðar 1858.

23. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **midlertidig Standsning af Födsels-Stiftelsen paa Vestmannöerne.** Khavn den 23. Juli 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 470. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 224—225.

Efter Modtagelsen af Hr. Stiftamtmandens behgl. Erklæring af 21. April sidstl. over det med samme tilbagefölgende Andragende fra en Deel Beboere af Vestmannöerne, om at den der opförte Födselsstiftelse maatte nedlægges og Inventariet bortsælges, skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Supplikanterne meddele, at Ministeriet med det kgl. Sundhedscollegium, som man har givet Leilighed til at yttre sig over Sagen, maa ansee det for rettest, at Stiftelsens Virksomhed indtil videre stilles i Bero, dog uden at de til samme hörende Inventariegjenstande bortsælges. — Justitsministeriet den 23. Juli 1858.

26. Juli. **Kongelig Kundgjörelse** ang. **Ophævelsen** af Ministeriet for **Monarchiets fælles indre Anliggender.** Khavn den 26. Juli 1858. — Denne Kundgjörelse, hvorved det ved kgl. Kundgjörelse 16. Oktbr. 1855 oprettede Ministerium ophæves, er udkommen igjennem Conseilspræsidiet, og foruden i Original-Aftryk hos Schultz, 2 Bl. i 4to, ogsaa trykt i Depart. Tid. 1858, S. 697, og i Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 640.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Forsög til Oprettelse af fransk Fiskevirknings-Plads** i Island. Khavn den 27. Juli 1858. — Original-Gjenpart i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 479. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 225—226. 1858. 27. Juli.

Med Hensyn til, at der atter i Aar fra fransk Side er gjort Forsög paa at oprette Fisketilvirknings-Etablissementer i Island, idet der i sidstafvigte Foraar er ankommen til Grundarfjord i Snæfellsnes Syssel et fransk Skib med det angivne Öiemed, har Hr. Amtm., næst at anföre, hvorledes De forelöbigen har besvaret en til Dem fra Forretningsföreren paa bemeldte Skib rettet Forespörgsel, om det kunde tillades ham at erholde Borgerskab i Island, for at kunne tilhandle sig et Grundstykke paa Grundarfjord og der oprette et Fisketilvirknings-Etablissement i 1859, i behagelig Skrivelse af 4. Mai sidstl. andraget paa, deels at et dansk Orlogsskib maatte blive opsendt til Island i denne Sommer for at have Opsigt med Franskmændenes Foretagender og yde Övrigheden den nödvendige Assistance, for at afholde dem fra lovstridige Overgreb, deels at der maatte blive meddeelt Övrighederne i Island instruerende Forskrifter angaaende de Betingelser, under hvilke det maa være dem tilladt at meddele en Franskmand Borgerskab i Island, for der at tilberede Klipfisk og derfra udföre samme.

Næst i denne Anledning at bemærke, at man angaaende den af Dem begjærte Opsendelse af et Orlogsskib har henvendt sig til Marineministeriet, hvis Svar senere vil blive Dem meddeelt, skulde man med Hensyn til den anden Deel af Hr. Amtmandens Andragende ikke undlade til behgl. Efterretning tjenstl. at meddele Fölgende:

Betingelserne for Borgerskabs Erhvervelse af Fremmede i Handelsstæderne i Island indeholdes i Anordn,

1858. af 17. Novembr. 1786 § 7, jfr. § 6. Efter disse Be-
27. Juli. stemmelser kan det ikke forlanges, saaledes som Hr. Amtm. har antaget, at den Paagjældende skal lade sig udlöse af det undersaatlige Forhold, hvori han staaer til den fremmede Stat, forinden Borgerskabet kan meddeles ham, jfr. ogsaa hermed For. 8. Marts 1843 § 5 Nr. 1 og Lov af 6. Januar 1857 § 2, der indirecte vise, at islandske Borgere paa engang kunne staae i personligt undersaatligt Forhold til Kongen af Danmark og fremmede Staters Regjeringer.

Ligesom de, der i Henhold til de ovenanförte Bestemmelser have erholdt Borgerskab i Islands Handelsstæder, derefter kunne erhverve Eiendom og drive Handel og enhver anden Næringsvei, saaledes ere de ogsaa i Henseende til Fiskerierne satte paa samme Fod som de Indfödte, cfr. Plak. 18. August 1786 § 16 og For. 13. Juni 1787 Cap. 2 §§ 5 og 6, jfr. § 4. Derimod er det ved sidstnævnte Forordnings Cap. 1 § 10 bestemt, at der til den islandske Fiskefangst alene maa bruges indenlandske Skibe, og denne Bestemmelse gjælder selvfölgelig ligesaavel om Fremmede, som nedsætte sig i Island, som om de Indfödte. Heri er ingen Forandring skeet ved Handelsloven af 15. April 1854, hvorimod der efter sammes §§ 1, 2 og 3 ikke kan være Noget til Hinder for, at den i Landet tilvirkede Fisk udföres i fremmede Skibe, hvad enten de ere befragtede af danske Undersaatter eller opsendte af Fremmede for egen Regning. — Justitsministeriet den 27. Juli 1858[1].

[1]) Med Justitsministeriets Skrivelse 15. Septbr. 1858 er en Gjenpart heraf sendt til Stiftamtmanden over Island, »hvoraf De (Stiftamtm.) behgl. vil erfare det Fornödne med Hensyn til Besvarelsen for Fremtiden af lignende Spörgsmaal«. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 502 (602); Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 229.

Justitsministeriets Skrivelse til Marineministeriet, angaaende **Opsyn med engelske og franske Fiskere.** Khavn den 27. Juli 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 480. 1858. 27. Juli.

Hoslagte, hvor Amtmanden over Islands Vesteramt, Melsted, andrager paa, at et dansk Orlogsskib maatte blive opsendt til Island i denne Sommer, for at have Opsigt med Franskmændenes Foretagender og yde Övrigheden den nödvendige Assistence for at afholde de Fremmede fra lovstridige Overgreb, undlader man ikke tjenstl. at tilföie, at der meget ofte föres Klager saavel fra Autoriteterne som Beboerne af denne Ö over de Excesser og Uordener, som fremmede Fiskere, navnlig franske og engelske, der aarligt i betydeligt Antal komme til Öen, begaae sammesteds, uden at det har været Ministeriet muligt, uagtet man har henvendt sig desangaaende til vedkommende fremmede Regjering ad diplomatisk Vei, enten at skaffe de paagjældende Skadelidende Fyldestgjörelse, eller bevirke, at slige Uordener for Fremtiden ere blevne forebyggede. Ministeriet maa derhos ansee det for meget önskeligt, om velbemeldte Ministerium maatte see sig istand til at opfylde Amtmandens Begjæring, men hvis Saadant ikke kan skee, paa Grund af, at Aarstiden er saa langt fremrykket, maa man indstændig anmode Ministeriet om at træffe Foranstaltninger til, at et af Marinens Skibe kan blive opsendt til Island til næste Aar, og fremdeles saa ofte Leilighed gives, thi uden dette vil det ikke være muligt at indgyde de fremmede Fiskere, der nu som oftest kun see deres eget Lands Orlogsskibe ved Islands Kyster, den fornödne Respekt, samt yde denne fjerne Öes Beboere den Beskyttelse, hvorpaa de som danske Undersaatter have et billigt Krav.

Med Svaret bedes det Indesluttede tilbagesendt. — Justitsministeriet den 27. Juli 1858.

1858. 28. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Indenrigsministeriet, ang. Forslag om **Udredelsen af Udgifter** i Anledning af **Faareskabssagen.** Khavn den 28. Juli 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 491.

Som Indenrigsministeriet af vedlagte Skrivelse fra Stiftamtmanden over Island behgl. nærmere vil erfare, har bemeldte Embedsmand, da Sönderamtets Repartitionsfond ikke er istand til under nærværende Omstændigheder at udrede de Omkostninger, der ere og i den nærmeste Fremtid ville blive foraarsagede ved de i Anledning af Faareskabs-Sygdommen antagne Dyrlægers og Lægemedhjælperes Virksomhed i bemeldte Amt, anholdt om, at det hertil fornödne Belöb, som han har anslaaet i det Hele til 6108 Rd., maatte, saavidt det ikke kunde dækkes ved en Collekt, om hvis Udstedelse han har andraget i en anden Skrivelse, söges tilveiebragt ved en Tillægsbevillingslov som et rentefrit Laan, og saaledes, at dets Afbetaling ikke kommer til at begynde förend om 5 Aar, og fra den Tid at regne afbetales i 12 paa hinanden fölgende Aar med $^{1}/_{12}$ aarlig.

Da Ministeriet, efter hvad Stiftamtmanden har bemærket, ikke kan antage, at det vil være muligt at tilveiebringe det omhandlede Belöb ved en Liguing paa Beboerne, idet Lösegodshundredernes Antal saa betydeligt er blevet formindsket, og da man, selv om en Collekt maatte blive udstedt, hvilket dog ikke for Tiden ansees tilraadeligt, da det ei kan forudsees, hvilken Udstrækning Sygdommen kan faae, og navnligen om den maatte udbrede sig saaledes til Nord- og Vester-Amterne, at det vilde blive nödvendigt senere at lade en Collekt udgaae for hele Landet, finder, at det, som herved maatte blive indsamlet til Fordeel for de trængende Beboere, burde anvendes til Afholdelse af de heromhandlede Udgifter, seer man ingen anden Udvei til at tilveiebringe det omhandlede Belöb, end det, som

subsidiairt er bleven foreslaaet af Stiftamtmanden. Men forinden Videre i denne Henseende foretages, skulde man, næst at bemærke, at „hvad der i indeværende Finantsaar er medgaaet eller maatte medgaae til Dyrlægerne, vil formentligen kunne afholdes af de til uforudsete og tilfældige Udgifter for Island bevilgede 4000 Rd., i Henseende til hvad der herom er bemærket i Anmærkningerne til Finantslovforslaget for dette Finantsaar, tjenstl. udbede sig velbemeldte Ministeriums Yttringer over Sagen ved det Indesluttedes Tilbagesendelse behgl. meddeelt. — Justitsministeriet den 28. Juli 1858.

1858. 28. Juli.

29. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **en paatænkt Collekt i Anledning af Faareskabs-Sygdommen.** Khavn den 29. Juli 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 493.

Under 28. April sidstl. har Hr. Stiftamtm. andraget paa, at der i Kongeriget maatte udgaa en Collekt, for at der derved kunde indsamles et Belöb til Afhjælpning af den ved Faareskabssygdommen i Island foranledigede Nöd blandt Beboerne.

I denne Anledning undlader man ikke tjenstl. at meddele Dem, at Ministeriet finder Betænkelighed ved for Tiden at lade en almindelig Collekt udgaa, da det ikke endnu kan vides, hvilken Udstrækning Sygdommen kan faa, og navnligen om den maatte udbrede sig saaledes til Nord- og Vester-Amterne, at det vilde blive nödvendigt, at lade en Collekt udgaa for hele Landet.

Derimod maa man henstille til Hr. Stiftamtmandens nærmere Overveielse, om der maatte findes Anledning til fra Amtet at lade udgaa en Opfordring om Hjælp for de trængende Beboere af Sönderamtet, idet man dog har troet at burde gjöre opmærksom paa, at en saadan Foranstaltning muligen kunde svække Interessen

1858. 29. Juli. for en almindelig Collekt, om en saadan senere maatte findes nödvendig. — Justitsministeriet den 29. Juli 1858.

29. Juli. **Kongelig Resolution** ang. **Væbning paa Vestmannöerne.** Skodsborg den 29. Juli 1858[1]. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1858 (1859), Nr. 16. — I en af Justitsministeren (Simony) under 23. Juli indgiven Forestilling bemærkes angaaende denne Sag Fölgende: Paa Justitsministeriets derom allerunderd. nedlagte Forestilling behagede det D. M. under 17. Juni 1856 allern. at bifalde, at der til Anskaffelsen af Armaturgjenstande til en Væbning, som dengang paatænktes oprettet paa Vestmannöerne inden Islands Sönder-Amt, maatte anvendes et Belöb af 180 Rd. af den ved Finantsloven af 1856—1857 til uforudsete og tilfældige Udgifter for Islands Vedkommende bevilgede Sum af 4000 Rd.

For bemeldte Sum blev anskaffet 30 Infanterigeværer med Tilbehör tilligemed et tilsvarende Antal Patrontasker, Bandolerer og Fænghættetasker, idet Ministeriet, skjöndt der af Sysselmanden paa Vestmannö var andraget paa, at Væbningen maatte blive forsynet med 70 Geværer med Tilbehör, dog troede at burde indskrænke sig til allerund. at andrage paa, at der for den Gang ikkun anskaffedes 30 Stkr. Armaturgjenstande, medens Ministeriet dog tillige udtalte det Haab, at der muligen senere vilde kunne tilstaaes Væbningen et större Antal Armaturgjenstande, naar Erfaringen maatte vise, at der ved samme stiftedes virkelig og varig Nytte for Beboerne.

Fra Sysselmanden paa Vestmannöerne, Capitain Kohl, er der nu til Ministeriet indkommet et Andragende, om at der maatte tilstaaes den nu organiserede Væbning et lignende Antal Armaturer, som sidste Gang, tilligemed 1 Infanteritromme og 5 Stkr. Hirschfængere til Befalingsmændene. Det er i denne Henseende fremhævet, at hele det vaabendygtige unge Mandskab derved vil blive armeret, medens den ene Halvdeel endnu maa lade sig nöie med Trægeværer, hvilket har til Fölge, at den föler sig tilsidesat og let kan tabe Interessen for Væbningen. Dette vilde imidlertid være saameget mere at beklage, som Væbningen, hvori saa godt som alle vaabendygtige Mænd paa Öen ere indtraadte, efter hvad Sys-

[1]) Justitsmin. Skriv. 10. August 1858.

selmanden har indberettet, allerede har stiftet megen Nytte, idet en god Holdning, kammeratlig Tone og Fölelse for eget Værd have afløst de tidligere uslebne Manerer, Klammerier og Forknythed, ligesom man nu söger Adspredelse i de sunde Vaabenövelser istedetfor som forhen i svækkende Drikkelag. Ogsaa Exereitsen er efter Capitain Kohls Beretning upaaklagelig, men kan ikke bringes til Fuldkommenhed, förend hele Væbningen armeres.

1858. 29. Juli.

Stiftamtmanden har ved at indsende nysnævnte Andragende bemærket, at ligesom han ikke har den ringeste Grund til at betvivle Rigtigheden af hvad Sysselmanden har anfört om den heldige Indflydelse, som den ommeldte Foranstaltning har udövet paa Vestmannöernes Indvaanere, saaledes vilde han finde det beklageligt, om man i denne Henseende blev staaende paa Halvveien, da Saadant let kunde foranledige, at det vaabendygtige Mandskab. der maa lade sig nöie med Trægeværer etc. som Surrogat for Armatur, bliver kjed af Övelserne og anseer samme som et latterligt Spilfægteri, hvorved Interessen for den omhandlede gavnlige Sag vilde blive tilintetgjort.

Da Ministeriet, efter hvad Sysselmanden og Stiftamtmanden saaledes have yttret, maa antage, at der er Anledning til fra Regjeringens Side yderligere at understötte det ommeldte Foretagende, og da Omkostningerne ved Anskaffelsen af de omhandlede Armaturgjenstande, der, hvad Geværer med Tilbehör angaaer, kunne erholdes hos Krigsministeriet paa lignende Vilkaar som sidst, nemlig for en Priis af 6 Rd. pr. Sæt, ville kunne anslaaes til ca. 200 Rd., samt at de ville kunne afholdes af den ved indeværende Aars Finantslov til uforudsete og tilfældige Udgifter for Island bevilgede Sum af 4000 Rd., indstiller Ministeriet:

at det allern. maa tillades, at indbemeldte Armaturgjenstande maa anskaffes til den frivillige Væbning paa Vestmannöerne inden Islands Sönderamt, samt at det dertil medgaaende Belöb maa udredes af den paa Finantsloven for indeværende Aar under § 9 G c opförte Sum.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Skodsborg den 29. Juli 1858.

1858. 30. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Ret til Forsörgelse** i Laxárdals Rep. Khavn den 30. Juli 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 501. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 226.

Efter at have modtaget Hr. Amtmandens behagel. Erklæring af 23. Decbr. f. A. over det med samme tilbagefölgende Andragende, hvori Fattigforstanderen i Laxárdals Rep inden Dala Syssel har anket over en af Dem under 21. Juli 1856 afgiven Resolution, hvorefter en vis Kristján Kristjánsson med Familie er kjendt forsörgelsesberettiget i bemeldte Rep, skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for de Paagjældende tjenstl. melde, at da det er in confesso, at den omhandlede Person har havt et stadigt Ophold i Laxárdals Rep i 6 Aar, nemlig fra 1831—37, er det en ligefrem Fölge af Bestemmelserne i Reglementet af 8. Januar 1834 § 6, at han, der ikke har erhvervet sig Forsörgelsesret andetsteds, er forsörgelsesberettiget i ovennævnte Rep, hvisaarsag Ministeriet ikke finder Anledning til at forandre den af Hr. Amtm. engang i denne Sag afgivne Resolution. — Justitsministeriet den 30. Juli 1858.

31. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **dansk Oversættelse af Rets-Akter fra Landsoverretten** Khavn den 31. Juli 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 509.

Amtmanden over Islands Vesteramt har i en til Justitsministeriet indkommen Skrivelse blandt Andet andraget, at förste Assessor ved den islandske Landsoverret, Jón Pètursson, har vægret sig ved efter Amtmandens Begjæring at oversætte Akterne i en mod Dannebrogsmand Eyjólfur Einarsson af Svefneyjum m.

Fl. anlagt Justitssag paa Dansk, fordi den ham i saa Henseende paahvilende Forpligtelse formentlig ikkun skulde strække sig til at oversætte de Retsakter, der skulle fremlægges i Höiesteret, men det ikke er afgjort, at dette vil blive Tilfældet med de her omhandlede Akter, idet deres Oversættelse er reqvireret, for at Ministeriet derefter kan tage nærmere Bestemmelse om, hvorvidt Sagen skal appelleres til bemeldte Ret eller ikke. 1858. 31. Juli.

I denne Anledning skulde man tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behagel. at ville tilkjendegive Assessor Pètursson, at det fölger af Sagens Natur, at han er pligtig til, i Tilfælde som de heromhandlede, at besörge Retsakterne oversatte paa Dansk, hvilket ogsaa tidligere er skeet af hans Formand i Embedet uden nogen Indsigelse, og at det Höieste han i denne Henseende maatte kunne forlange, vilde være, at der i sin Tid tilstaaes ham Betaling for hans Arbeide, saafremt Sagen ikke maatte blive indanket for Höiesteret. — Justitsministeriet den 31. Juli 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Udbetaling af Bjarnanes Kirkes Beholdning.** Khavn den 6. August 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 528. 6. August.

I Gjensvar paa Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 15. Juni sidstl. undlader man ikke tjenstl. at meddele, at da Præsten Bergur Jónsson, som Beneficiarius, nu agter at lade Bjarnanes Kirke ombygge, skjönner man ikke rettere, end at der ikke kan være Noget at erindre imod, at De, efter hans Forlangende, af Jordebogskassen lader ham udbetale det Belöb, som Tid efter anden er indbetalt i bemeldte Kasse af fornævnte Kirkes aarlige Beholdninger, og som af Dem er angivet til 243 Rd. 35 Sk., dog at det paasees, at Intet udbetales

1858. uden til det angivne Öiemed, samt at hin Sum ikke
6. August. overskrides. — Justitsministeriet den 6. August 1858.

10. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Væbningsgjenstande til Vestmannöerne.** Khavn den 10. August 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 548.

Paa Justitsministeriets derom allerund. nedlagte Forestilling har det under 29. f. M. behaget H. M. Kongen allern. at bifalde, at der til den frivillige Væbning paa Vestmannöerne maa, foruden de i 1856 anskaffede Armaturgjenstande, endvidere anskaffes:

30 Infanterigeværer med Ladestokke, Bajonetter, Bajonetskeder og Kradsere;
6 Sæt Reqvisiter;
30 Patrontasker;
30 Bandolerer;
30 Fænghættetasker;
5 Hirschfængere og
1 Tromme;

samt at det dertil medgaaende Belöb maa udredes af den paa Finantsloven for indeværende Aar under § 9 G e opförte Sum.

Ved herom at meddele Hr. Stiftamtm. Underretning, og næst endnu at bemærke, at de omhandlede Armaturgjenstande under D. D. herfra directe ere afsendte til Vestmannöerne med et Kjöbmand Bryde tilhörende Skib, skulde man, med Hensyn til, at Sysselmanden paa bemeldte Öer, Capitain Kohl, i det med Deres behgl. Skrivelse af 20. April f. A. hertil indkomne Andragende har anholdt om, at et Belöb af indtil 100 Rd. aarligt maatte stilles til Væbningens Disposition af de for Öernes Beseiling indkommende Pasgebyrer til Anskaffelse af Ammunition, Vedligeholdelse af Armaturen, Skydepræmier etc., imod be-

hörig Regnskabsaflæggelse, ikke undlade tjenstl. at tilföie, at ligesom Ministeriet under ingen Omstændigheder kunde tillade en saadan Anvendelse af de for Öernes Beseiling indkomne Pasgebyrer, saaledes har man overhovedet ikke troet at burde andrage paa, at Statskassen belastes med Udgifter i det angivne Öiemed, da det vel nærmest maa være den frivillige Væbnings egen Sag, at tilveiebringe de hertil fornödne Midler. — Justitsministeriet den 10. August 1858.

1858.
10. August.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Reise-Omkostninger for en Politibetjent til Reykjavík**. Khavn den 31. August 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 469 (569).

31. August.

I Anledning af det med Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 25. Mai sidstl. hertil indsendte Andragende, hvori Politibetjent i Reykjavík C. P. Steenberg har anholdt om at erholde 45 Rd. godtgjort, som han har erlagt deels for Passage herfra til Reykjavík for sin Kone, deels for Kost for sig og Kone paa Overreisen, skulde man, efter over Sagen at have brevvexlet med Krigsministeriet, til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Politibetjent Steenberg tjenstlig melde, at Ministeriet, skjöndt man ikke kan ansee ham for berettiget til at gjöre noget Krav gjældende i saa Henseende, dog efter Omstændighederne har tilstaaet ham en Godtgjörelse af 30 Rd., samt at Landfogden i Island under D. D. har erholdt fornöden Ordre til af Islands Jordebogskasse at udbetale ham det anförte Belöb af den i Finantsloven for indeværende Aar under § 9 G e opförte Sum. — Justitsministeriet den 31. August 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Vesteramtet, ang. **en Mands Ret til Fattig-**

2. Septbr.

1858. 2. Septbr. **forsörgelse.** Khavn den 2. Septembr. 1858. — Original-Gjenpart i Stiftamts-Archivet i Island. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 475 (575). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 227—228.

Efter Begjæring af Fattigbestyrelsen i Kolbeinstaða Rep inden Myra og Hnappadals Syssel har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 19. Oktobr. f. A. til Ministeriets Afgjörelse indstillet en Fattigforsörgelses-Sag, i hvilken der er Spörgsmaal om en vis Sigurður Sigurðsson er forsörgelsesberettiget i fornævnte Rep, der er hans Födecommune, eller i Skorradals Rep inden Borgarfjords Syssel i Sönderamtet, hvor han har været bosat paa Gaarden Mófellsstöðum fra Fardag 1843 til Fardag 1855.

Ved hertil at indsende denne Sag har Hr. Amtm. bemærket, at Amtsövrighederne i Sönder- og Vester-Amterne ikke have kunnet blive enige om bemeldte Persons Forsörgelseshjem, idet Stiftamtmanden og vedkommende Autoriteter i Sönderamtet have forment, at den Paagjældende ikke har erhvervet Forsörgelsesret ved sit Ophold i Skorradals Rep, da han efter 4 Aars Forlöb, eller i 1847, var nödsaget til at anholde om Understöttelse af Fattigvæsenet, der blev ham ydet med 8 Rd. i Penge og senere ved offentlig Foranstaltning er refunderet af Fattigbestyrelsen i Kolbeinstaða Rep eller gjennem samme efter Opfordring af Sysselmanden for Myra Syssel, medens paa den anden Side De og Fattigbestyrelsen for sidstnævnte Rep have yttret den Formening, at den Understöttelse, som Sigurður Sigurðsson har modtaget af Skorradals Rep, ikke kan afbryde Forsörgelsesrettens Erhvervelse ved Ophold i denne Commune, da den for det Förste, efter Deres Formening, ikke er givet i 1847, men först seent i 1848, efterat han allerede havde opholdt sig i 5 Aar paa Mófellsstöðum, og dernæst ikke har været en egentlig Fattigunderstöttelse, men snarere kan betragtes som et Laan, der var givet den Paagjældende, der dengang endnu eiede et complet Indbo og en nogenledes fuld-

stændig Besætning af Kreaturer, for dermed at sætte ham istand til at kjöbe Hö og betale en privat Gjæld, hvorhos De har tilföiet, at han saa meget mindre var qvalificeret til at betragtes som trængende til Understöttelse af Fattigvæsenet, som han havde Slægtninge, der baade kunde og vilde yde ham et saadant Laan. 1858. 2. Septbr.

I denne Anledning skulde man, efter at have givet Stiftamtmanden Leilighed til at yttre sig over Sagen, til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, tjenstl. meddele, at bemeldte Sigurður Sigurðsson maa ansees forsörgelsesberettiget i Skorradals Rep inden Borgarfjords Syssel, da den ham ydede Hjælp, selv uden Hensyn til Tiden, da den maatte være præsteret, efter Fattiglovgivningens Bestemmelser, cfr. navnlig Reglem. 8. Januar 1834 § 5, ikke har været af den Beskaffenhed, at den har kunnet afbryde Fattigforsörgelsesrettens Erhvervelse ved hans Ophold i bemeldte Rep.

Det tilföies, at Stiftamtmanden under D. D. er meddeelt en Gjenpart af denne Skrivelse. — Justitsministeriet den 2. Septembr. 1858.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. **Eftergivelse af Dödsstraf.** Khavn den 3. Septbr. 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Kgl. Resol. 3. Septbr. 1858 i Isl. Forest. og Resol. Prot. 1858 (og 1859), Nr. 18 (ledsaget af en Relation om Höiesteretsdommen i Sagen): 3. Septbr.

Frederik den Syvende &c. V. S. B. Os er af Vor Justitsminister allerund. foredraget en i Höiesteret den 21. Juni d. A. afsagt Dom, som hoslagt fölger, hvorved Sigurður Ólafsson og Guðrún Þórðardatter af Rangarvalla Syssel inden Islands Sönderamt ere for begaaet Blodskam dömte til at have deres Liv forbrudt.

Efterat have taget bemeldte Sag, tilligemed de af Vor Justitsminister med Hensyn til samme allerund. oplyste Omstændigheder, under allerh. Overveielse, give

1858. Vi dig herved tilkjende, at Vi allern. ville have for-
3. Septbr. nævnte Sigurð Ólafsson og Guðrún Þórðardatter eftergivet den dem idömte Livsstraf, imod at de straffes med Riis, hau med 2 Gange 27 Slag og hun med 20 Slag, samt at det paalægges vedkommende Övrighed at paasee, at de efter udstaaet Straf ikke opholde sig i hinandens Nærhed.

Derefter du dig allerund. haver at rette. — Befalende dig Gud. — Givet i Vor kgl. Residents-Stad Kjöbenhavn den 3. Septembr. 1858.

8. Septbr. **Justitsministeriets** Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Oversendelse af Medicinaltaxten.** Khavn den 8. Septbr. 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 487—489.

Hoslagt tilstilles Hr. Stiftamtm. tjenstl. 5 Exemplarer af »Andet Tillæg til Medicinaltaxten af 1856» til behagelig Uddeling blandt Lægerne i Sönder-Amtet, i Henhold til det forhenværende Danske Canc. Skrivelse af 12. Juli 1845. — Justitsministeriet den 8. Septbr. 1858.

14. Septbr. **Kirke- og Underviisnings-Ministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. den **Skalholt Domkirke** forhen tilhörende **Forstrand, Fjórðúngafjara.** Khavn den 14. Septembr. 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 499 (599). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 228—229.

Da det, efter hvad der er oplyst i det med Hr. Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds behagel. Erklæring af 28. April d. A. hertil indkomne Andragende fra Arvingerne efter afgangne Bispinde Valgerður Johnsen, Conferentsraad Thorsteinson og Kjöbmand H. St. Johnsen i Reykjavík, maa antages, at den i allerh. Reskript af 29. Septbr. 1848 omhandlede »Fjórðúngafjara» (Fjerdingsforstrand) af en Feiltagelse er bleven

henregnet til de Skalholt Kirke tilhörende Servituter og Rettigheder, som bleve bemeldte Enke overdragne til fri Eiendomsraadighed, medens den i Virkeligheden har været Biskop Johnsens private Eiendom, er det en Selvfölge, at denne Forstrandsrettigheds Værdi bör fradrages den i Reskriptet fastsatte Aflösningssums Störrelse, og Ministeriet har derfor Intet at erindre imod, at Andragerne ansees for at have fyldestgjort Reskriptets Bestemmelser, naar de i Jordebogskassen indbetale en forholdsmæssig mindre Aflösningssum, eller istedetfor 994 Rd. 32 Sk. det af dem tilbudte Belöb af 940 Rd. 1858. 14. Septbr.

Ved til behagel. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. at meddele Ovenstaaende, undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at Ministeriet derimod ikke seer sig istand til at bevilge Andragernes Begjæring, forsaavidt som de have anholdt om Tilladelse til at indbetale foranförte Belöb af 940 Rd., tilligemed de 20 Rd., som desuden ifölge dette Ministeriums Skrivelse af 23. Septembr. 1850 tilhöre Kirken, i Jordebogskassen med 4 pCt. rentebærende Statsgjældsobligationer, da Kirkens Kapital herved let vilde kunne udsættes for Tab, naar man i sin Tid skulde blive nödsaget til at realisere disse Obligationer, for at tilveiebringe de fornödne Midler til Kirkens Vedligeholdelse. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 14. Septembr. 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **franske Fiskeri-Anlæg paa Island.** Khavn den 15. Septembr. 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 502. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 229. 15. Septbr.

Foranlediget af Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 28. f. M., hvormed De har indsendt en mellem Dem og Commandeuren paa den franske Corvet l'Artemise, Fregatcapitain Veron, fört Correspondence,

1858. angaaende Spörgsmaalet om de Franskes Bosættelse
15. Septbr. paa Island, for derfra at drive Fiskeri, virke Fisken og udföre samme i deres egne Skibe, undlader man ikke herved tjenstl. at tilstille Dem en Gjenpart af Justitsministeriets Skrivelse af 27. Juli sidstl. til Amtmanden over Islands Vesteramt, hvoraf De behgl. vil erfare det Fornödne med Hensyn til Besvarelsen for Fremtiden af lignende Spörgsmaal. — Justitsministeriet den 15. Septembr. 1858.

7. Oktbr. **Reskript** til Finantsministeriet, ang. Offentliggjörelse af **Statsregnskab** for Finantsaaret fra **1. April 1857 til 31. Marts 1858.** Khavn den 7. Oktbr. 1858. — Dette Regnskab er opgjort i Finantsministeriet, i Henhold til det under 27. Mai 1857 af Kongen approberede Budget, og er ledsaget af trykte Indtægts- og Udgiftsbilag, trykt hos Schultz, 184 Sider i 4to. Depart. Tid. 1858, S. 866—875. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger Danmark vedkommende, 1858, S. 692—700.

Med Hensyn til Island anföres under Indtægten »B. Andet Afsnit. Kongerigets særlige Indtægter og Udgifter». . . . . . Indtægter.

»3. Islandske og færöeske Intrader» » »

»Budget. Hovedsummer 40,800 Rd. » Sk.

Regnskab. Hovedsummer 55,589 — 31½ —

Beholdning »ved Islands Jordebogskasse: 25,010 Rd. 89 Sk.»

De her opförte Summer ere nærmere satte ud fra hverandre i »Regnskab vedkommende Kongerigets særlige Indtægter og Udgifter for Finantsaaret fra 1. April 1857 til 31. Marts 1858» (Depart. Tid. 1858, S. 1100—1119), hvoraf her anföres hvad der direkte henföres til Island.

»Indtægt . . . .

4. De isl. og færöeske Intrader:	Specialsummer.	
A. Island.	Lovbevilling.	Regnskab.
1. Almindelige Indtægter	1740. »	1029. 32
2. Særegne Indtægter	24853. 6	32416. 93
4. Afdrag paa Kjöbesummer og for solgt Jordegods og Eiendomme, samt Renter af de i solgte Eiendomme endnu indestaaende Salgskapitaler	2000. »	515. 92

1858. 7. Oktbr.

	Specialsummer. Lovbevilling.	Regnskab.
4. Tilbagebetaling af Laan og af forskudte Summer	3900. »	3031. 41
	32493. 6	36993. 66
hertil Restancer pr. 31. Marts 1857:	579. 74,	
hvorfra Afgang 69 Rd. 32 Sk.	510 Rd. 42 Sk.	
fragaae Restancer pr. 31. Marts 1858: 578 Rd. 27 Sk.		÷ 67. 81
	32493. 6	36925. 81
B. Færöerne	8300. »	13991. 10½
	40793. 6	50916. 91½
Saldo af Versursummer, vedkommende den islandske og den færöeske Jordebogskasse . . .		4672. 36
I Finantsloven afrundet til	40800. »	55589. 31½

. . . . Udgift.

8. Indenrigsministeriet.	Lovbevilling.	Regnskab.
. . . 2, Præmie for Fiskeri under Island	1760. »	1745. »

. . . . . .

9. Justitsministeriet . . . .

G. Island:

a) Udgifter, Justitsministeriet vedkommende	39645. 80	39786. 16
ifölge Lov af 21. Januar 1857	650. »	
ifölge Lov af 29. Decbr. 1857	4869. 80	
b) Udgifter, Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet vedkommende . .	19082. 72	18631. 4
c) Uforudseete og tilfældige Udgifter . .	4000. »	3470. 80

8. Oktbr.

Justitsministeriets Bekjendtgjörelse angaaende **Fritagelse** for **Tillægs-Afgift i Island** for **portugisiske Skibe.** Khavn den 8. Oktobr. 1858. — Publiceret 1858 i Byen Reykjavik, 1859 i Gullbringa og Kjosar Syssel, Arnes, Rångårvalla, Vestmannö og Skaptafells Sysseler, derimod ikke i Borgarfjords Syssel. — I Vester-Amtet er den publiceret i alle Jurisdiktioner i Aaret 1859, med Undtagelse af Isafjords Syssel, hvor den ikke anföres blandt de thinglyste Lovbud. — I Nord- og Öster-Amtet anföres den kun som

1858. publiceret i Skagafjords og Thingö Sysseler, men ikke i de
8. Oktbr. övrige Jurisdiktioner. — Original-Aftryk paa Dansk og Islandsk i det Schultziske Officin, 4 Sider i 4to. Förste Side Titelblad, den danske Titel överst, der nedenfor den islandske, Resten af Titelbladet Dansk. Anden Side den danske Text med Underskrifter (Justitsminister Simony, Fuldmægtig With). Tredie Side den islandske Text uden Underskrifter og uden Verification. Fjerde Side blank. — Original-Aftryk paa Dansk alene, trykt hos Schultz, 2 Blade i 4to. Depart. Tid. 1858, S. 863—864. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 700—701. — Islandsk: Original-Aftryk med den danske Text (see ovenf.). Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 229.

Bekjendtgjörelse angaaende at portugisiske Skibe, som beseile Island og Færöerne, for der at drive Handel, ere fritagne for at erlægge den i kgl. Resolution af 1. April 1856 fastsatte Tillægs-Afgift af 2 Rd. pr. dansk Commercelæst.

I Henhold til en gjennem Udenrigsministeriet modtaget Meddelelse, hvorefter der i Kongeriget Portugals Havne indrömmes det danske Flag national Behandling saavel med Hensyn til Told som til Skibsafgifter, blive herefter de i bemeldte Kongerige hjemmehörende Skibe, der beseile Island og Færöerne for der at drive Handel, fritagne for at erlægge den i kgl. Resolution af 1. April 1856, kundgjort ved Bekjendtgjörelse fra Justitsministeriet af 2. i s. M., fastsatte Tillægs-Afgift af 2 Rd. pr. dansk Commercelæst.

Hvilket herved meddeles til Efterretning for alle Vedkommende. — Justitsministeriet den 8. Oktbr. 1858.

Auglýsíng um að portúgísisk skip, sem fara kaupferðir til Íslands og Færeyja, sèu undanþegin að greiða 2 rd. aukagjald það af hverju dönsku lestarrúmi, sem ákveðið er í konúnglegum úrskurði 1. April 1856.

Eptir skýrslu, sem feugin er frá stjórn utanríkismálanna, njóta skip þegna Danakonúngs sömu rèttinda

og innlend skip í konúngsríkinu Portúgal bæði í tilliti til tolls og skipagjalda. Fyrir því skulu þau skip, sem eiga heima í téðu konúngsríki og fara kaupferðir til Íslands og Færeyja, hèr eptir vera undanþegin að greiða 2 rd. aukagjald það af hverju dönsku lestarrúmi, sem ákveðið er í konúnglegum úrskurði 1. April 1856, sem birtur er með auglýsíng frá stjórn dómsmálanna, dagsettri 2. sama mánaðar. 1858. 8. Oktbr.

Þetta gefst hèrmeð öllum hlutaðeigendum til vitundar. — Stjórn dómsmálanna, 8. dag Október-mánaðar 1858[1].

Finantsministeriets Skrivelse til Justitsministeriet, ang. en Plan til **Ordning af Postvæsenet** i Island. Khavn den 10. Oktobr. 1858[2]. — 10. Oktbr.
Efter Copiebogen i Finantsministeriets Sekretariat.

Efterat Finantsministeriet har modtaget Generalpostdirecteurens Betænkning i Anledning af det i Justitsministeriets Skrivelse til det ophævede Ministerium for Monarchiets fælles indre Anliggender af 13. Juni f. A. fremsatte Forslag om Indordningen af det islandske og færöeske Postvæsen under det almindelige Postvæsen for Monarchiet, har jeg ikke skullet undlade ved Bilagenes Tilbagesendelse tjenstl. at yttre, at ligesom man, i Henhold til hvad herfra under 1. April 1853 er udtalt i en Skrivelse til Indenrigsministeriet, finder, at hine fjerne Bilandes eiendommelige Forhold frembyde saa betydelige Vanskeligheder, at det maa ansees for utilraadeligt at overdrage Ledelsen af bemeldte Bilandes Postvæsen til Generalpostdirectoratet, som ikke kan antages i Besiddelse af den hertil absolut

[1]) Ved Circulaire 21. Oktobr. til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island har Justitsministeriet sendt dem et Antal Exemplarer af denne Bekjendtgjörelse. Isl. Copieb. 1858 (1859), Nr. 282-284.

[2]) Justitsmin. Skriv. 23. April 1861.

1858. fornödne Lokalkundskab, saaledes seer Finantsministeriet
10. Oktbr. ogsaa i den, siden man sidst yttrede sig over et lignende Forslag, mere udviklede Adskillelse af Monarchiets og Landsdelenes finantsielle Forhold, yderligere Grunde, som tale imod, at det berörte Forslag tages til Fölge, idet sammes Iværksættelse, hvad der ogsaa synes erkjendt fra Justitsministeriets Side, utvivlsomt vilde paadrage Monarchiet temmelig betydelige Udgifter uden tilsvarende Indtægter.

Idet Finantsministeriet saaledes maa være af den Formening, at den umiddelbare Bestyrelse af de Island og Færöerne vedkommende postale Anliggender rettest fremdeles forbliver under det kgl. Ministerium, kan jeg imidlertid være aldeles enig med Samme i, at man ved Ordningen af bemeldte Anliggeude bör holde sig saa nær som muligt til de i Almindelighed for Monarchiets Postvæsen gjældende Regler, og Finantsministeriet skal derfor ogsaa være meget redebont til at bidrage Sit til at saadant kan skee.

Idet jeg tillader mig at bemærke, at den fornödne Tillempning af bemeldte Regler paa de islandske resp. færöiske Forhold formentlig hensigtsmæssigst vilde kunne tilveiebringes derved, at en med de islandske resp. færöiske Forhold bekjendt Mand committeredes til i Forening med en af Generalpostdirecteuren betegnet Postembedsmand at udarbeide Forslag til de paagjældende Postforholds Ordning, tör jeg, forsaavidt Justitsministeriet maatte billige, at Sagen söges fremmet paa denne Maade, der er stemmende med den, der i sin Tid anvendtes ved Ordningen af de vestindiske Coloniers Postforhold, bede mig underrettet herom, for derefter at kunne foranledige det Fornödne foretaget af Generalpostdirecteuren. — Kjöbenhavn den 10. Oktobr. 1858.

18. Oktbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Forlagsretten** til **Provst Thorlák**

Thorarinsons Digte (Þorlákskver). Khavn den 18. Oktobr. 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 571 (671). 1858. 18. Oktbr.

Efter at have modtaget Hr. Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds behgl. Skrivelse af 27. August sidstl., hvori De oplyser Ministeriet om den Retsgrund, hvorpaa De stötte Stiftsbogtrykkeriets formentlige Eiendomsret til det saakaldte Thorlákskver, hvoraf en ny Udgave for privat Regning er bleven foranstaltet trykt her i Staden, skulde man til behgl. Efterretning tjenstl. meddele, at ligesom Ministeriet efter de foreliggende Oplysninger vilde have fundet Betænkelighed ved at opfylde Deres Begjæring i Skrivelse af 21. Juli d. A., om at foranstalte Oplaget af dette Skrift lagt under Beslag, selv om dette havde ladet sig gjöre, saaledes bortfalder nu Spörgsmaalet herom, da Skriftet, efter hvad man har erfaret, allerede er opsendt til Island. Iövrigt maa Ministeriet, der saaledes ikke har haft Leilighed til at gjöre sig bekjendt med det ommeldte Skrifts Indhold, ganske have det overladt til Stiftsövrigheden at afgjöre, om Samme, naar den har faaet Skriftet i Hænde, maatte finde Anledning til at anlægge Sag mod Udgiverne i Island for Indgreb i Stiftsbogtrykkeriets formentlige Forlagsret til den omhandlede Bog. — Justitsministeriet den 18. Oktobr. 1858.

Justitsministeriets Skrivelse sil Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. Foranstaltninger i **Faareskabs-Sagen.** Khavn den 3. Novbr. 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 614 (714). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 230—233. Uddrag i Hirðir II, 17—18. 3. Novbr.

Siden Ministeriet sidst tilskrev Hr. Amtm. under 15. April d. A. angaaende Faareskabs-Sygdommen i Nordamtet, har man for dette Amts Vedkommende, foruden det med Hr. Amtmandens Betænkning af 24.

1858. 3. Novbr. Juni d. A. hertil indsendte Andragende fra nogle Beboere i Hunavatns Syssel og to hertil directe indkomne Andragender fra nogle Beboere i Thingö og Öfjord Sysseler, der alle gaae ud paa, at der ikke af Regjeringen maatte træffes saadanne Foranstaltninger med Hensyn til denne Sygdom, som komme i Strid med de allerede i Nordamtet i saa Henseende trufne Bestemmelser, med to Skrivelser fra Hr. Amtmanden af 22. Juli sidstleden modtaget deels en Beretning om et paa Öfjord d. 12. s. M. afholdt almindeligt Möde af nogle paa Mandtalsthingene i Foraaret valgte Mænd i Amtets 6 Sysseler, der af Dem vare sammenkaldte for at raadslaae om yderligere Foranstaltninger i Anledning af Sygdommen, samt om Erstatning for den i Hunavatns Syssel ved den dersteds effectuerede Nedslagtning bevirkede Skade, hvilken Beretning var ledsaget af Comitéens Betænkning om, hvorledes Erstatning, der for 18,657 Stkr. Faar er anslaaet til 67,544 Rd., er bestemt og skulde udredes, deels et af nysnævnte Forsamling vedtaget Andragende, hvor der blandt Andet anholdes om:

I) at et af den forfattet Udkast til Regulativ angaaende Faareskabssygens Udryddelse og Forebyggelse af dens videre Udbredelse inden Nord- og Östamtet maa blive gjort gjældende som provisorisk Lov hvad nysnævnte Amt betræffer, og

II) at der i Sönder- og Vesteramterne maa træffes saadanne Foranstaltninger i Henseende til Nedslagtning af Faarene og sammes Bevogtning, der kunne afgive et betryggende Værn for Nord- og Östamtet mod en ny indtrængende Fare fra forbemeldte Amter.

Ved hertil at indsende dette Andragende har Hr. Amtm. bemærket, at skjöndt Skabsygens Udbredelse udover det befængte Distrikt i Hunavatns Syssel er bleven standset, saa at Sygdommen intetsteds östenfor Elven Blanda har yttret sig hverken i Hunavatns Syssel eller i Amtets övrige Jurisdictioner, maa De dog erklære

Dem ude af Stand til uden legal Hjemmel at fuldbyrde Sygdommens Udryddelse i nogle Böigdelag i bemeldte Syssel, hvor Beboerne, omendskjöndt de ikke have hyldet Curmethoden, kun meget ufuldkomment have efterlevet de givne Forskrifter, ligesom ogsaa til at forhindre Skabsygens Indtrængen i Amtets övrige Jurisdictioner, og De har derfor, næst at henvise til de Udkastet ledsagende Motiver, paa det Indstændigste andraget paa, at Ministeriet vil udvirke H. M. Kongens allerh. Approbation paa bemeldte Udkast, hvis Hovedbestemmelse i det Væsentlige gaaer ud paa, at Sygdommen, hvis den fremdeles viser sig i Nordlandet, skal standses og udryddes ved Nedslagtning, hvorimod der aldeles ingen Curforsög maa finde Sted; at Amtet, naar Sygdommen maatte vise sig, efter Raadslagning med vedkommende Sysselcomitéer, skal bestemme, i hvilket Omfang Nedslagtning skal finde Sted, hvilken i foruödent Fald skal skee ved Anvendelse af Magt paa vedkommende Eiers Bekostning, men mod en vis nærmere bestemt Erstatning, der dog i visse Tilfælde ikke bliver at præstere, og som iövrigt skulde paalignes Sysselerne efter Faaremængden, og af Sysselcomitéerne igjen paa Repperne, og endelig af Fattigbestyrelsen paa Repsbeboerne paa den Maade, der findes mest hensigtsmæssig. 1858. 3. Novbr.

Af Ministeriets fornævnte Skrivelse af 15. April d. A. vil Hr. Amtm. have erfaret, at Regjeringen i denne Sag ingenlunde kan dele Deres Anskuelse om Sygdommens Beskaffenhed og de Midler, som bör anvendes for at standse og udrydde den. Ministeriet har deri udtrykkelig udtalt, at hvis de Foranstaltninger, som ere trufne i Hunavatus Syssel, maatte vise sig utilstrækkelige til at standse Sygdommens Udbredelse til andre Distrikter, udenfor bemeldte Syssel, maa man ansee det for utilraadeligt at fortfare med en saadan Nedslagtning, som er fulgt i bemeldte Syssel, hvorimod man indstændigen lod Indbyggerne opfordre til at tage under nöieste Overveielse, om der ikke maatte

1858. være Anledning til at forlade denne Vei og istedet derfor
3. Novbr. at anstille Curforsög, til hvis Udförelse man tilböd sin Medvirkning i Henseende til Anskaffelsen af den fornödne Lægehjælp og Medicin. Det er saa langt fra, at Ministeriet af de ovenfor anförte senere indkomne Andragender er blevet bevæget til at forandre denne sin Anskuelse om Curforsögs Tilraadelighed, at man meget mere er bleven bestyrket i denne ved den hermed fölgende, fra det veterinaire Sundhedsraad her i Staden over Faareskabs-Sagen afgivne og fornylig modtagne to Betænkninger [1], hvori den i Nordamtet benyttede totale Nedslagtning for Sygdommens Skyld i höi Grad er misbilliget, medens Raadet har anbefalet, at der gaaes frem efter de Principer, der ere fulgte i Sönderamtet og som i det Væsentlige erklæres for rigtigt. Som Fölge heraf finder Regjeringen aldeles ingen Anledning til at udvirke allerh. Approbation paa det indsendte Lovudkast, der gaaer i en aldeles modsat Retning af det, som Regjeringen, stöttende sig til alle lægekyndige Autoriteter saavel i som udenfor Island, anseer for det Rette, og ligesaalidt kan Ministeriet sanctionere nogen tvungen Ligning af Skadeserstatning for de i Hunavatns Syssel slagtede Faar, hvorimod dette maa betragtes som en aldeles frivillig Sag, der er Regjeringen uvedkommende, ligesom Regjeringen ei heller kan deeltage i nogen Erstatning for de nedslagtede Faareqvilder paa det offentlige Gods, idet Forpligtelsen til at erstatte de paagjældende Eiere en forholdsmæssig Deel af det Tab, som de have lidt ved frivillig at nedslagte deres Faar som et Middel mod Sygdommens Udbredelse, ikkun kan paahvile dem, der forud dertil have givet deres Samtykke, men et saadant er ikke

[1]) Disse Betænkninger ere af 31. August og 6. Oktbr. 1858 og findes: I) paa Dansk i Tidsskrift for Veterinairer VI, 131—136 og VII, 13; — II) paa Islandsk i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 233—238 og 238—239, samt i Hirðir II, 18—22.

givet af Ministeriet, og skulde Nogen paa dets Vegne have gjort det, da fölger det af sig selv, at et saadant Samtykke, der er givet uden den fornödne Bemyndigelse, i al Fald ikke kan have nogen forbindeude Kraft for Regjeringen. 1858. 3. Novbr.

Hvad dernæst angaaer Spörgsmaalet om, hvad der vil være at foretage, hvis Sygdommen maatte udbrede sig videre i det Dem betroede Amt, da staaer det vel ikke i Ministeriets Magt at forbyde de private Faareeiere at vedblive med Nedslagtning, hvor beklageligt dette end vilde være, men Regjeringen kan ikke tilstede, at dens Embedsmænd sætte sig i Spidsen for og arbeide hen til Gjennemförelsen af saadanne Forholdsregler, som Ministeriet og de sagkyndige Autoriteter i og udenfor Island ansee som urigtige og ödelæggende for Landets fornemste Indtægtskilde, og jeg maa derfor aldeles bestemt have Hr. Amtm. og de Dem undergivne Sysselmænd og Repstyrere herved tilkjendegivet, at det er Ministeriets Villie, at de, med Tilsidesættelse af deres egne subjective Anskuelser om denne Sag, ophöre at virke for Nedslagtningsprincipets Gjennemförelse, men derimod af bedste Evne og med de til deres Raadighed staaende Midler, hver i sin Kreds modvirke denne og söge at fremme Curmethoden efter de af det veterinaire Sundhedsraad givne Regler. Til denne Ende tilstilles Dem herved en Extrakt af den af Sundhedsraadet afgivne Betænkning [1], for hvis Udbredelse

[1]) [Bilag].

I. Betænkning fra det veterinaire Sundhedsraad til Indenrigsministeriet, dat. 31. August 1858.

»Ved hoslagt at tilbagesende de med det höie Ministeriums Skrivelser af 15. og 29. Juni d. A. modtagne Aktstykker, betræffende den for Tiden herskende Skabsygdom blandt Faarene paa Island, skal det veterinaire Sundhedsraad ikke undlade at afgive den samme over denne Sag afæskede Betænkning.

1858. De vil have at sörge deels gjennem Sysselmændene,
3. Novbr. deels ved Optagelse i Bladet »Norðri», ligesom De

Raadet troer först at burde udtale sig om den herskende Sygdoms Natur og de hensigtsmæssigste Midler til dens Undertrykkelse, idet Raadet antager, at denne Deel af dets Betænkning ikke blot vil kunne tjene til Underretning for Övrighedspersonerne og Dyrlægerne, men tillige, ved at offentliggjöres i et af de mest udbredte islandske Blade, bidrage til at stötte Dyrlægerne i deres besværlige Kald, og at skaffe en rigtigere Opfattelse af Sygdommens Natur Indgang hos Befolkningen.

Raadet er med Landphysikus og Dyrlægerne enigt i, at den herskende Sygdom er almindelig Faareskab, idet de Modifikationer, hvormed den optræder, tilstrækkelig lade sig forklare af Skabsygdommens Natur og de eiendommelige Forhold, under hvilke Faarene leve paa Island. Det er nemlig en almindelig Omstændighed ved Skabsygdommen, at Hudaffectionen antager et forskjelligt Udseende i Forhold til Sygdommens Varighed og Dyrets almindelige Sundhedstilstand. Den nyere Tids Undersögelser have tilstrækkelig godtgjort, at flere Hudsygdomme, der tidligere bleve betragtede som særegne, kun skyldes Skabmidden, ligesom og Erfaringen har viist, at de fra Skabet tilsyneladende forskjellige Sygdomme hurtig ere vegne for de anvendte Skabmidler. Hertil kommer, at de Sygdomme, der, som Skab, hidröre fra Snyltedyr, til nogle Tider optræde mere ondartede end til andre. De islandske Faar leve i det Hele taget under ugunstige hygieiniske Forhold, hvilket gjælder saavel Landets naturlige Indflydelse, som den Rögt og Pleie, der ydes Dyrene, hvilken nödvendig maa være mangelfuld paa Grund af det altfor store Antal Faar, der i Reglen holdes. Faareskab kan ikke antages at være nogen usædvanlig Sygdom paa Island. De Beskrivelser, der haves af Hudsygdomme, der i lang Tid have været almindelige blandt de islandske Faar, og som man har troet at kunne udlede fra indvortes sygelig Tilstand, efterlade neppe nogen Tvivl om, at Skab har spillet Hovedrollen ved samme. Betingelserne for Skabets Selvudvikling ere i saa rigelig Grad tilstede paa Island, at det ikke er nödvendigt at söge Sygdommens Opkomst i Samkvemmet med fremmede Faar; det er end

ogsaa i Tide maa drage Omsorg før, at der fra Sönder- 1858.
landet, hvor man nu er bleven bekjendt med Sygdom- 3. Novbr.

ikke sandsynligt, at Sygdommen er opstaaet paa denne Maade, og dette vilde i al Fald ingen Indflydelse kunne have paa Fremgangsmaaden ved dens Undertrykkelse. Forsaavidt Sygdommen antages ved Smitte at være overført fra Sydamtet til de andre Amter, maa det bemærkes, at det under almindelige Forhold er særdeles vanskeligt at afgjöre, om en meget udbredt Sygdom skyldes Smitte eller er bevirket ved almindelige Aarsager. I nærværende Tilfælde have upaatvivlelig begge Omstændigheder været medvirkende; at Sygdommen i Nord- og Vest-Amterne alene skulde hidröre fra Smitte, der er udgaaet fra Sydamtet, derimod taler, at den Sygdom, som maa antages at have været tilstede i det Nordlandske paa samme Tid, som Skabet optraadte foruroligende i Sydamtet, ikke kan erkjendes i noget Væsentligt at være forskjelligt fra det sydlandske Faareskab.

Det er efter Raadets Overbeviisning saa langt fra, at Sygdommen ikke skulde kunne helbredes, at den end ikke i og for sig kan ansees for særdeles farlig for Dyret, naar dette undergives en hensigtsmæssig Rögt og Pleie, skjöndt den vistnok paa den anden Side ikke maa betragtes med Ligegyldighed. Den totale Nedslagtning for Sygdommens Skyld, som er benyttet i Vest- og Nord-Amterne, maa derfor i höi Grad misbilliges; det er uhensigtsmæssigt og unödvendigt at slagte flere Kreaturer end nödvendigt for Pleiens Skyld. Derimod maae de Principer, efter hvilke man er gaaet frem i Sydamtet, i det Væsentlige ansees for rigtige, i hvilken Henseende Stiftamtmandens Virksomhed fortjener den fuldeste Anerkjendelse. Raadet maa derfor anbefale, at der fremdeles gaaes frem paa denne Vei, og at Regjeringen paa det Kraftigste vil understötte saavel Stiftamtmanden som Dyrlægerne i deres Bestræbelser, samt föie Foranstaltning til, at der ogsaa i Nord- og Vest-Amterne bliver gaaet frem efter rigtige Grundsætninger.

Ved Siden af hensigtsmæssige hygieiniske Forhold maa Curen ansees for Hovedmidlet til Sygdommens Undertrykkelse. Strengt taget burde samtlige Faar, som have

1858. mens Behandling, begjæres Assistence ved Curfor-
3. Novbr. sögene, som Indbyggerne maatte önske at foretage,

Samkvem med hinanden, i hvor stor Udstrækning dette end maatte være, samtidig underkastes Curen, indtil Sundhedstilstanden har viist sig tilfredsstillende, mindst en Vinter over, og Curens Udstrækning afhænger saaledes væsentlig af Afsondringens Tilstrækkelighed. I saa Henseende frembyde de lokale Forhold vistnok betydelige Vanskeligheder, og man maa derfor ikke gjöre sig for store Forventninger om Sygdommens hurtige Undertrykkelse. For efter nogle Aars Forlöb at faae Bugt med den, maa der anvendes al mulig Omhu paa Curen. Om denne troer Raadet derfor at burde udtale sig noget nærmere.

Det er bekjendt nok, at den lokale Behandling af Faareskabet, om den end kan være nödvendig som en Forberedelse, er utilstrækkelig til Dyrets Helbredelse. Bade, i hvilke Dyret gjentagne Gange neddyppes, ere aldeles nödvendige. Det er af Vigtighed at udfinde, hvor stærk Badevædsken bör være, ligesom ikke alle i Brug værende Bade ere lige tjenlige. Styrken af det Walziske Bademiddel kan passende foröges, ved at tilsætte mindre Vand, f. Ex. med 2 Pd. Kalk, 170 Potter Vand istedenfor 200. Ved at benytte de naturlige varme Kilder til Medicamentbade, maa man være opmærksom paa, at man ikke forregner sig med Hensyn til Mængden af Vandet, hvorved Virkningen kan svækkes. Som et Resultat af den nyere Tids Undersögelse og Erfaring maa Raadet beröre Anvendelsen af Tobaksbade i Forbindelse med Kalibade. Kalibadet tilberedes af 2 Vægtdele Potaske, 1 Vægtdeel brændt Kalk og 50 Vægtdele Vand. Til Tobaksbadet bruges et Afkog af 1 Vægtdeel Tobak med 25 Vægtdele Vand efter Kogningen, der maa fortsættes længe. Det förste Tobaksbad bruges omtrent 20 Timer efter Kalibadet, det andet Tobaksbad gives 5 Dage senere. Disse Medikamenter ere ogsaa at tilraade, hvor en lokal Behandling er fornöden, og Badevædskerne kunne i dette Tilfælde gjöres stærkere; navnlig kan Tobaksafkoget taales, om det kun indeholdt 5 Vægtdele Vand. Da Medikamentbadet især er beregnet paa at dræbe Skabmidderne, der formere sig saa særdeles hurtig, og det,

samt at der til Foraaret, hvis det skulde blive nöd- 1858.
vendigt, anskaffes Læge og Medicin herfra, hvormed 3. Novbr.
Ministeriet fremdeles tilbyder at være Dem behjælpelig.

---

naar Faarene ere betydelig skabede, ikke er at vente, at alle Midder og Æg skulle blive dræbte ved det förste Bad, bör de fölgende Medikamentbade, hvilke Lægemidler der end benyttes, anvendes saa hurtig, som Dyrene kunne taale det, navnlig med 4—5 Dages Mellemtid, saalænge indtil Sygdommen er hævet. I andre Tilfælde kan en sjeldnere Anvendelse af Badet, saasom med en Mellemtid af 8—10 Dage, gjöre sin Nytte; men ingensomkelst Skabeuur kan ansees tilstrækkelig, förend der, foruden Forberedelsesbadet (det omhandlede Kalibad), er anvendt mindst 2 af de egentlige Medikamentbade (Tobaksafkoget) i 5 Dage.

Med Hensyn til den indvortes Anvendelse af Medikamenter bör man efter Raadets Formening indskrænke sig til Kjökkensalt (Steensalt), Tjære og lettere bittre, krydrede Vegetabilier (især Malurt) i Forening og tilberedte paa en saadan Maade, at Dyrene frivillig nyde noget deraf. Et skabet Faar kan ikke ansees fuldkommen helbredet, saalænge endnu ikke mindst 6 Uger ere forlöbne, siden man bemærkede det sidste Spor til Sygdommen.

Det er af det Anförte indlysende, at Lægemidlers Anvendelse er af særdeles Betydning med Hensyn til Faareskab, og at Skabeuren selv, idet den formindsker Smittefaren i samme Forhold som den iværksættes fuldstændig, er nogenlunde skikket til at böde paa Manglerne ved Afsondringen.

Medikamenterne afgive ogsaa et fortrinligt Middel mod den Smitte, som skeer ved andre Gjenstande som Mellemled (den middelbare Smitte), men i denne Henseende bör man dog tillige drage sig den Erfaring til Nytte, at Faarets Skabmidde kun frister Livet i kort Tid udenfor Dyret selv, hvad enten den befinder sig paa levende eller döde Gjenstande, og at fornemmelig Törhed i Forbindelse med en höiere Grad af Kulde eller Varme ere særdeles dræbende for disse Snyltedyr. Skind af skabede Faar, eller andre livlöse Gjenstande, som kunne före Skabmidderne med sig, maae ansees for aldeles uskadelige, naar de enten ere fuldkommen gjennemtörrede eller törfrosne,

1858. Iövrigt forventer Ministeriet en nöiagtig Beretning
3. Novbr. om Tilstanden i Nordamtet og de der trufne Foran-

eller have været udsatte for en fugtig eller tör Varme af 60° aalænge, indtil den kan have gjennemtrængt dem. Blandt Medikamenter ere det Walziske Bademiddel og Tobaksafkoget de bedste Desinfectionsmidler, men de ville som oftest findes overflödige ved en sagkyndig Benyttelse af de anförte simple Midler. Af Skabmiddernes berörte Natur fölger, at man ikke har nogen Grund til at frygte for Smittes Udbredelse fra Beboelsesleiligheder eller ved Sengklæder. Det vil i Reglen heller ikke være nödvendigt at tage Hensyn til Folks Gangklæder, saalænge de Paagjældende færdes i Distrikter, hvor Skabet hersker, da den ringe Fare, som derved mulig kunde afstedkommes, er forsvindende ligeoverfor Skabets Udbredelse ved Faarene selv. Med Skind af skabede Faar maa man derimod være nöieregnende. Det samme gjælder om Skabmiddernes Tilintetgjörelse i Staldene. Foruden den mechaniske Rensning af disse, samt Udskoldning, Kalkning, Udluftning, kan man ogsaa anvende Befugtning af Gulvet og alle de Steder af Stalden, som Faarene kunne beröre, med Tobaksafkog, der ogsaa i denne Henseende maa ansees fortrinligere end det Walziske Bademiddel. Ved en rigtig Fremgangsmaade i den omhandlede Retning vil det være unödvendigt at nedrive en Faarestald for Skabets Skyld.

Raadet skulde ansee det for önskeligt, om det Offentlige kunde overtage Curen i Eet og Alt, thi naar den Private, der ikke sjældent har ondt ved at skaffe sig Medikamenterne og den sagkyndige Hjælp, selv skal sörge for Curen, vil man neppe faae nogen Sikkerhed for, at denne udföres. Det kostbare offentlige Vagthold turde det maaskee være rettest at ophæve; der foreligge mange Vidnesbyrd for, at det ikke kan overholdes; Besparelserne herved vilde da kunne komme Curen tilgode. At lægge Hindring i Veien for Benyttelsen af Fjeldfællederne, maa Raadet ansee for meget betænkeligt, ikke alene med Hensyn til Dyrenes Underhold, men ogsaa med Hensyn til deres Sundhed. Hvad Faren for Smitte angaaer, da vil denne betydelig formindskes, naar Badene anvendes i tilstrækkeligt Omfang. Som Ministeriet alt sees at have

staltninger til Sygdommens Udryddelse med den förste Leilighed hertil indsendte. — Justitsministeriet den 3. November. 1858. 1858. 3. Novbr.

---

haft for Öie, bör der söges behörig Oplysning om, hvorvidt Forbedring af Faarehusene fremmes. Hvorvel det efter Beretningerne fra Sydamtet maa antages, at Resultatet af den der brugte Fremgangsmaade har været tilfredsstillende, kan det dog ikke nægtes, at der i denne Henseende savnes tilstrækkelige Data for at udfinde, hvormeget man, med Hensyn til en saa betydelig Reduction af Faarenes Antal, skal tilskrive Sygdommens Virkning. Saavidt muligt maatte der derfor söges Oplysning om: 1) hvor stort et Antal Faar der med Varighed ere helbredede for Skabet, 2) hvormange Faar man har nedslagtet for Sygdommens Skyld (uhelbredelige), 3) hvormange man har nedslagtet for at reducere Besætningen til det Fornödne, og 4) hvormange der ere nedslagtede uden Nödvendighed. Endelig vilde en Sammenligning mellem Dödeligheden saaledes som den var för Skabet antoges at have viist sig, og saaledes som den nu er, ligeledes være af Vigtighed.

For at et tilfredsstillende Resultat skal kunne ventes, er det imidlertid en uundgaaelig Betingelse, at der sendes nogle flere Dyrlæger derop, efter Raadets Mening mindst 2 til Vestamtet og 2 til Nordamtet.

Hovedmangelen i Foranstaltningerne til Faareskabets Undertrykkelse ligger dog, saavidt Raadet skjönner, i Savnet af en Centralmyndighed paa Stedet. I et saadant Anliggende gaaer det ikke an at overlade det til hvert Amt især at handle efter bedste Overbeviisning; Fremgangsmaaden maa i sine Hovedtræk være eens. Efter hvad der foreligger, have Amtmændene i Nord- og Vest-Amtet i den Grad identificeeret sig med de af de sagkyndige Autoriteter for urigtige ansete Forholdsregler, at det næppe er at vente, at de vilde bringes til at handle i en ganske modsat Aand, og Raadet kan derfor ikke tilbageholde den Anskuelse, at et heldigt Udfald for en væsentlig Deel vil være betinget af, at disse Mænd, paa hvad Maade Regjeringen maatte finde det rettest, unddrages Indflydelse paa den her omhandlede Sag. Efter Raadets Formening vilde Intet mere bidrage til at fremme dette Anliggende, end om der snarest mulig kunde ud-

1858.
3. Novbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Foranstaltninger i Henseende til Faareskabs-Sygdommen.** Khavn den 3. Novembr. 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 615.

Skjöndt Ministeriet ikke har modtaget nogen senere Indberetning fra Hr. Amtm. angaaende den i Mýra Syssel udbrudte Skabsyge, end den, der er meddeelt i

---

nævnes en med Landets Forhold bekjendt og med tilstrækkelig Myndighed udrustet Regjerings-Commissair, som maatte antages at ville kunne optræde med den behörige Autoritet, og som da maatte overordnes samtlige Amtmænd, eller om der kunde blive overdraget Stiftamtmanden en saadan overordentlig Myndighed».

I Anledning af Ministeriets Spörgsmaal til det veterinaire Sundhedsraad, om det havde Noget at tilföie til dets ovenanförte Betænkning af 31. August, svarede Raadet i Skrivelse 6. Oktobr. (Tidsskr. for Veterinairer VII, 13; Islandsk: Tíð. um stjórnarmál. Íslands 1, 238—239):

»Raadet skal i denne Anledning ikke undlade at meddele, at det, ved at gjennemlæse disse Aktstykker, kun er bleven yderligere bestyrket i sin Anskuelse, at den rette Fremgangsmaade er at curere de syge Faar og kun undtagelsesviis at dræbe dem; at man derfor maa tilraade Regjeringen at gjöre Alt, hvad der staaer i dens Magt, for at understötte Curforsögene, blandt Andet ved at sörge for, at de Mænd, som assistere ved Vadskningen, erholde en passende Betaling. Det er aabenbart, at den fulgte Fremgangsmaade ved Nedslagtning allerede har tilföiet Landet meget betydelige Tab, og at den, saafremt den ikke standses, let kan aldeles ödelægge Faareavlen i hele Amter; man maa derfor ikke alene paa det Bestemteste fraraade at sanctionere det indsendte Regulativ, men tillige opfordre Regjeringen til at sende Amtmændene aldeles klare og utvetydige Befalinger til at standse öieblikkeligt med den tvungne Nedslagtning og til at nægte Sanction af den tvungne Fordeling eller Ligning af Skadeserstatningen for de nedslagne Faar, som aldeles maa overlades til frivillige Sammenskud».

Deres Skrivelse af 5. Juni sidstl., og man saaledes savner Underretning om, hvorledes Tilstanden for Tiden er, eller hvilke Foranstaltninger af Dem maatte være trufne til Sygdommens Standsning, har man, i Continuation af Ministeriets Skrivelse af 15. April d. A., denne Gjenstand betræffende, troet at burde meddele Fölgende: 1858. 8. Novbr.

Ministeriet har allerede i nysnævnte Skrivelse tilstrækkelig tydelig udtalt, at den anseer Curmethoden langt at foretrække for Nedslagtningsprincipet, og man er bleven end ydermere bestyrket i denne Anskuelse ved en fra det veterinaire Sundhedsraad fornylig i Sagen afgiven Betænkning, hvori Raadet i höi Grad har misbilliget Nedslagtningsprincipet, og derimod anbefalet, at der i denne Sag gaaes frem efter de Principer, der ere fulgte i Sönderamtet, og som i det Væsentlige erklæres for rigtige. I en Sag af den Betydenhed, som nærværende, vil Hr. Amtm. let see, at Regjeringen ikke kan tilstede, at dens Embedsmænd arbeide for Gjennemförelsen af saadanne Forholdsregler, som Ministeriet og de sagkyndige Autoriteter i og udenfor Island have erklæret for urigtige og ödelæggende for Landets fornemste Indtægtskilde, og ligesom jeg derfor forventer, at Hr. Amtm. fremdeles vil vedblive at virke i den Aand, som er udtalt i Ministeriets Skrivelse af 15. April sidstl., saaledes maa jeg have Dem anmodet om at tilkjendegive de Dem underordnede Sysselmænd og Repstyrere, at det er Ministeriets bestemte Villie, at de, saafremt Sygdommen fremdeles maatte vise sig paa noget Sted i Vesteramtet, af bedste Evne og med de til deres Raadighed staaende Midler, hver i sin Kreds, modarbeide Nedslagtning, og derimod at fremme Anvendelsen af Curforsög efter de af det veterinaire Sundhedsraad givne Regler. Til denne Ende tilstilles Dem herved en Extrakt af den af Sundhedsraadet afgivne Betænkning om Sygdommens Natur og de hensigtsmæssigste Midler til dens Udryddelse, for hvis Udbredelse De vil have at drage Omsorg paa den

1858. hensigtsmæssigste Maade, ligesom De ogsaa i Tide
3 Novbr. maa sörge for, at der fra Sönderlandet, hvor man nu er bleven bekjendt med Sygdommens Behandling, begjæres Assistence ved Curforsögene, samt at der til Foraaret, hvis det skulde blive nödvendigt, anskaffes Læger og Medicin herfra; hvormed Ministeriet fremdeles tilbyder at være Dem behjælpeligt. Da Regjeringen ikke kan forbyde Eierne at slagte deres Faar, naar de ansee dette for rigtigere end at anstille Curforsög, kan Ministeriet for Tiden ikke foretage yderligere Skridt, end at virke for Curens Fremgang, og sörge for, at de nödvendige Medikamenter haves tilstede i tilstrækkelig Mængde, og skulde der blandt Eierne desuagtet være Nogle, der foretrække Nedslagtningsprincipet, da maa Nedslagtningen selvfölgelig betragtes som en aldeles frivillig Sag, der er Regjeringen aldeles uvedkommende, hvisfölge der ikke vil blive Spörgsmaal om, at det Offentlige enten skulde deeltage i eller bidrage til, at der ydedes de paagjældende Eiere nogen Erstatning.

Idet jeg endnu skal bemærke, at Regjeringen under Dags Dato har tilskrevet Amtmanden over Nord- og Öst-Amtet i Overeensstemmelse med Ovenstaaende, tilföies, at Ministeriet forventer en nöiagtig Beretning om Tilstanden i Vesteramtet og de der trufne Foranstaltninger til Sygdommens Udryddelse hertil indsendt med den förste Skibsleilighed. — Justitsministeriet den 3. Novembr. 1858.

3. Novbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Foranstaltninger** mod **Skabsygdommen paa Faarene.** Khavn den 3. Novembr. 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 616.

Det vil formentlig være Hr. Stiftamtm. bekjendt, at der den 12. Juli sidstl. har været afholdt et almindeligt Amtsmöde paa Öfjord, bestaaende af nogle paa Mandtalsthingene i Foraaret valgte Mænd fra

Nordamtets 6 Sysseler, som af Amtmand Havsteen vare sammenkaldte for at raadslaae om yderligere Foranstaltninger i Anledning af Skabsygdommen blandt Faarene, og om Erstatning for den i Hunavatns Syssel ved den der foretagne Nedslagtning bevirkede Skade, samt at bemeldte Forsamling har vedtaget et allerund. Andragende, hvori der blandt Andet anholdes om: at et af den forfattet Udkast til Regulativ angaaende Faareskabssygens Udryddelse og Forebyggelse af dens videre Udbredelse inden Nord- og Öst-Amtet maa blive gjort gjældende som provisorisk Lov, hvad nysnævnte Amt betræffer, og at der i Sönder- og Vest-Amterne maa træffes saadanne Foranstaltninger i Henseende til Nedslagtning af Faarene og sammes Bevogtning, der kunne afgive et betryggende Værn for Nord- og Öst-Amtet mod en ny indtrængende Fare fra bemeldte Amter.

1858. 3. Novbr.

Da dette Lovudkast, hvis förste § indeholder den Bestemmelse, at Faareskabet, hvis det fremdeles skulde yttre sig inden Nord- og Öst-Amtet, skal udryddes ved Faarenes Nedslagtning, hvorimod aldeles ingen Curforsög maa finde Sted, gik i en aldeles modsat Retning af det, som Regjeringen, stöttende sig til alle lægekyndige Autoriteter saavel i som udenfor Island, anseer for det Rette, har man under Dags Dato tilskrevet Amtmand Havsteen, at Regjeringen ikke finder nogensomhelst Anledning til at udvirke allerh. Approbation paa det indsendte Lovudkast, og ligesaalidt til at sanctionere en tvungen Ligning af Skadeserstatning for de i Hunavatns Syssel nedslagtede Faar, hvorimod denne maa betragtes som en aldeles frivillig Sag, der er Regjeringen uvedkommende, ligesom man ei heller kan deeltage i nogen Erstatning for de nedslagtede Faareqvilder paa det offentlige Gods.

Hvad dernæst angaaer Spörgsmaalet om, hvad der vil være at foretage, hvis Sygdommen maatte udbrede sig videre, har Ministeriet bemærket, at det vel ikke

1858. staaer i Ministeriets Magt at forbyde de private Faare-
3. Novbr. eiere at vedblive med Nedslagtning, hvor beklageligt dette end vilde være, men at Regjeringen derimod ikke tilsteder, at dens Embedsmænd sætte sig i Spidsen for og arbeide hen til Gjennemförelsen af saadanne Forholdsregler, som Ministeriet og de sagkyndige Autoriteter i og udenfor Island ansee urigtige og ödelæggende for Landets fornemste Indtægtskilde, og Ministeriet har derfor aldeles bestemt tilkjendegivet saavel Amtmand Havsteen som Amtmand Melsted og de dem undergivne Embedsmænd, at det er Regjeringens Villie, at de ophöre med at virke for Nedslagtningsprincipet, men derimod af bedste Evne og med de til deres Raadighed staaende Midler, hver i sin Kreds, modvirke dette og söge at fremme Curmethoden efter de af det veterinaire Sundhedsraad givne Regler. Til denne Ende har man ligeledes under Dags Dato tilstillet bemeldte Amtmænd den i Extrakt hosfölgende Betænkning fra det veterinaire Sundhedsraad her i Staden om Sygdommens Natur og de hensigtsmæssigste Midler til dens Udryddelse, idet man har paalagt dem at sörge for de deri indeholdte Reglers Udbredelse, deels gjennem Sysselmændene, deels ved Optagelse i de offentlige Blade, og i Tide at drage Omsorg for, at der fra Sönderamtet, hvor man nu er bleven bekjendt med Sygdommens Behandling, begjæres Assistence ved Curforsögene, som Indbyggerne maatte önske at foretage, samt at der til Foraaret, hvis det maatte blive nödvendigt, anskaffes Læger og Medicin herfra, hvormed Ministeriet fremdeles tilböd at være behjælpelig.

Ved at underrette Hr. Stiftamtm. herom til behgl. Efterretning, og idet man tillige anmoder Dem om for Sönderamtets Vedkommende at drage Omsorg for, at de af Sundhedsraadet givne Regler for Sygdommens Behandling m. v. saavidt mulig blive bragte til Udförelse og erholde den störst mulige Udbredelse blandt Befolkningen, skulde man tjenstl. anmode Dem om at

yde de andre Amtmænd den Assistance i Henseende til Skabcurens Fremgang, som maatte blive begjært af dem, samt derhos meddele Regjeringen saa fuldstændig Oplysning, som det er muligt, om Sygdommens Tilstand i hvert Syssel for sig i Sönderamtet, og om de til dens Udryddelse trufne Foranstaltninger, tilligemed en nöiagtigst mulig Besvarelse af de i Slutningen af den medfölgende Extrakt af Sundhedsraadet forlangte Oplysning. — Justitsministeriet den 3. Novembr. 1858. 1858. 3. Novbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Besværing** fra de faste Handlendes Side **over Spekulanthandelen.** Khavn den 5. Novembr. 1858. — Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 629 (729). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 239. 5. Novbr.

Ved at tilstille Hr. Amtm. vedlagte Gjenpart af en hertil indkommen Skrivelse, hvori islandsk Kjöbmand Fr. Hillebrandt, der er Eier af Handelstedet Reikefjord, har besværet sig over, at der baade ifjor og atter i Aar er bleven drevet en lovstridig Spekulanthandel paa den nogle Miil fra bemeldte Handelsted beliggende Steingrimsfjord, uden at vedkommende Övrighed hidtil har foretaget Noget for at standse denne Ulovlighed, skulde man tjenstl. anmode Dem om, behageligen at ville lade Sagen undersöge, og hvis det maatte bekræfte sig, at Besværingen er begrundet, at give vedkommende Sysselmand en alvorlig Tilretteviisning, med Tilhold om, for Fremtiden at være mere nidkjær i Opfyldelsen af sine Embedspligter.

Indberetningen om Sagen forventes snarest muligt hertil indsendt. — Justitsministeriet den 5. Novembr. 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Foranstaltninger mod Faareskabs-** 8. Novbr.

1858. **Sygdommen** i Sönder-Amtet og Laan i den An-
8. Novbr. ledning. Khavn den 8. Novembr. 1858. —
Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 645 (745). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 238—240.

Med Hensyn til hvad der i Hr. Stiftamtmandens Indberetning i behgl. Skrivelse af 13. f. M. angaaende Faareskabssygdommen i Sönderamtet er bemærket om Sundhedstilstanden blandt Faarene i Rángárvalla Syssel og Beboernes Modstræben mod Curforsög, skulde Ministeriet i Forbindelse med sin Skrivelse af 3. dennes tjenstl. have Dem anmodet om, ved de Midler, som staae til Deres Raadighed, og navnlig gjennem Repscomitéerne i bemeldte Syssel, at söge at virke for, at Curforsögene udföres med de af det veterinaire Sundhedsraad givne Regler, samt at tilveiebringe og hertil at indsende paalidelige og nöiagtige Oplysninger om Tilstanden i hver af Sysselets Repper, og hvad der maatte være foretaget til Sygdommens Standsning, hvorhos man udbeder sig Deres nærmere Yttringer til næste Foraar behgl. meddelte, om De maatte ansee det nödvendigt, at der til Hjælp ved Curens Udförelse opsendes Dyrlæger herfra til Sönderlandet, og eventuelt hvormange.

Hvad dernæst angaaer det med Hr. Stiftamtmandens foranförte Skrivelse indsendte Andragende om Betaling til Repscomitéens Medlemmer, undlader man ikke at fremsende et Exemplar af det Rigsdagen forelagte, men endnu ikke vedtagne Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1858—59, hvoraf De vil erfare, at Justitsministeriet, i Overeensstemmelse med den af Dem i Skrivelse af 11. Juni d. A. derom gjorte Indstilling, har ad § 9 G a 2 optaget et Belöb af 6000 Rd. som et rentefrit Laan for Sönderamtet, for derved at sætte dette Amt istand til at honorere de i Anledning af Faareskabssygdommen antagne Dyrlæger og Lægemedhjælpere, hvorved man dog ikke skal forbigaae at bemærke, at en Deel af dette Belöb vil,

under Forudsætning af at Rigsdagen bevilger samme, være at anvende til dermed at dække det Tilgodehavende, som Dyrlæge Jensen og Hansteen efter Deres Skrivelse af 28. August sidstl. ikke har modtaget i Island, ligesom det ogsaa vil komme under Overveielse, naar Ministeriet har modtaget Svar paa dets Skrivelse til Dem af 18. f. M., om ikke ogsaa det deri omhandlede Belöb af 1333 Rd. 32 Sk., eller nogen Deel deraf, vil være at udrede af fornævnte 6000 Rd. 1858. 8. Novbr.

Slutteligen undlader man ikke at tilföie, at der selvfölgelig ikke kan finde nogen Udbetaling Sted af det foranförte Belöb, saalænge samme ikke er bevilget af Rigsdagen. - Justitsministeriet den 8. Novbr. 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Stævninger og Appel i Justits-Sager**. Khavn den 9. Novembr. 1858. — 9. Novbr.
Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 659 (759). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 240—241, med Anmærkn., see Justitsmin. Circul. 21. Juni 1858, tilstillet Stiftamtmanden og Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet med Skrivelser af s. D., see Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 661.

Efterat Ministeriet nu har gjort sig bekjendt med de med Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 22. August sidstl. hertil indsendte Akter i Justitssagen mod Bonden Gisli Jonsson af Saurum, der tiltales for at have forandret Öremærket paa tvende Malkefaar, tilhörende Tjenestekarlen Einar Grímsson, samt at have anbragt sit eget Faaremærke istedet, og endvidere for at have overfaldet bemeldte Einar i Sövne, sageslös, mishandlet denne og tilföiet ham et Saar, og som ved den islandske Landsoverrets Dom af 28. Septbr. f. A. er frifunden for Aktors Tiltale, undlader man ikke tjenstl. at meddele, at Justitsministeriet finder, at der er Anledning til at söge bemeldte Overretsdom forandret i Höiesteret, hvisaarsag man lige tjenstl. skulde anmode Dem om at forsyne den hoslagte tilbagefölgende Overretsakt

1858. med sædvanlig Indstævningspaategning til Höiesteret
9. Novbr. paa Justitiens Vegne, og naar denne Indstævning er bleven forkyndt for den Tiltalte og de övrige Vedkommende, da atter hertil remittere samme.

Iövrigt skal man efter den Anledning, som Hr. Amtmandens Skrivelse af 22. August d. A. dertil giver, ikke forbigaae at bemærke, at Hr. Amtm. formentlig har misforstaaet den allerh. Resolution 20. Marts 1816 og Canc. Skriv. 30. Septbr. 1817, der ikkun angaae det Tilfælde, at den Paagjældende er frifunden for videre Tiltale, og ikke som i nærværende Sag det Tilfælde, hvor den Paagjældende er frifunden for Aktors Tiltale. Naar Canc. Skriv. af 30. Septbr. 1817 derhos foreskriver, at Amtet skal indsende Akterne til Cancelliet i de i Skrivelsen omhandlede Tilfælde, forsynede med Paategning om Sagens Indstævning til Höiesteret, er hermed neppe meent andet, end at Akterne skulle forsynes med Paategning om Indstævning til Höiesteret alene eller i al Fald tillige paa Justitiens Vegne, thi i modsat Fald vilde man, som Tilfældet har været i nærværende Sag, ofte blive nödt til at sende Akterne tilbage til vedkommende Amtmand, for ved hans Foranstaltning at erholde Indstævning til Höiesteret paa Justitiens Vegne forkyndt for alle Vedkommende, hvilket er aldeles nödvendigt, hvis Sagen ikke skal blive afviist ved Höiesteret.

Til nærmere Oplysning om de Regler, der skulle iagttages ved Justitssagers Appel enten til Overretten eller til Höiesteret, undlader man ikke slutteligen at vedlægge et Exemplar af et gjennem Justitsministeriet under 21. Juni d. A. udkommet Circulaire, hvis Indhold De anmodes om at bringe til vedkommende Sysselmænds Kundskab. — Justitsministeriet den 9. Novbr. 1858.

19. Novbr. **Justitsministeriets förste Departements** Skrivelse til det islandske Department, ang. **Reykja-**

viks Optagelse i Brandforsikkringen for Kongerigets Kjöbstæder. Khavn den 19. Novbr. 1858. — Justitsmin. 1. Depart. Copieb. 1858, Nr. 386. 1858. 19. Novbr.

Fra Departementet har man modtaget vedlagte Afskrift af en fra Stiftamtmanden over Island til Justitsministeriet nedsendt Skrivelse af 7. Novbr. f. A., angaaende Indlemmelse af Reykjavík under Brandforsikkringen for Kongerigets Kjöbstæder, hvormed fulgte: 1) et af Reykjavík Communalbestyrelse i denne Anledning forfattet motiveret Forslag; 2) Udkast til Bestemmelser om bemeldte Byes Indlemmelse under de danske Kjöbstæders Brandforsikkring; 3) Udskrift af den i Aaret 1844 optagne Opmaalings- og Taxationsforretning; 4) samt tvende af Overlærer Gunnlögsen tegnede Kort.

Generalprocureuren, hvis Betænkning er indhentet over Sagen, har i denne Anledning yttret, at det baade med Hensyn til Udtrykkene i Brandforsikkringsanordningen af 29. Februar 1792 som den ældre Anordning af 13. Januar 1761, — hvilke aabenbart alene have Kjöbstæderne i det egentlige Danmark for Öie, — og med Hensyn til hvad der tidligere er passeret angaaende den i 1840 paatænkte Indlemmelse af Reykjavík under Kjöbstædernes Brandforsikkring, idet Regjeringen udtrykkelig udtalte, at den, hvis de daværende Provindsialstænder havde udtalt sig gunstigt for Sagen, senere vilde have forelagt disse et Lovforslag om denne Gjenstand, som endelig ogsaa af Hensyn til, at Sagen ikke er af liden Betydenhed for de danske Kjöbstæder, — maa ansees utilraadeligt, at Reykjavíks Optagelse i Brandforsikkringen gjennemföres ad den administrative Vei, ligesom det ogsaa, hvad Forslagets Realitet angaaer, forekommer ham, at de Grunde, der tidligere ere gjorte gjældende imod samme, i alt Væsentligt endnu ere tilstede.

Efter at Sagen derefter har været foredraget Ju-

1858. stitsministeren, skulde man til behagelig Efterretning
19. Novbr. og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at man med Generalprocureuren maa antage, at den attraaede Optagelse af Reykjavík i de danske Kjöbstæders Brandforsikkring kun kan söges bevirket gjennem en Rigsdagen derom forelagt særegen Lov, og da man finder, at Forholdene i den nævnte Kjöbstad ikke endnu ere forandrede i nogen væsentlig Grad til det Bedre, og ligeledes med Generalprocureuren maa være enig i, at alle af Stænderne mod Optagelsen tidligere anförte Grunde ikke senere findes svækkede, tör man ikke nære noget Haab om, at gjennemföre Sagen paa den danske Rigsdag i den forönskede Retning, og maa man derfor være af den Formening, at der for Tiden intet Videre med Nytte herfra lader sig foretage til Opnaaelse af Reykjavíks Indlemmelse i Brandforsikkringen for Kjöbstæderne i det egentlige Danmark.

Foruden de ovenfor nævnte Bilag fölge endvidere hoslagt tilbage de Sagen fra Departementet til Oplysning om tidligere förte Forhandlinger vedlagte Akter. — Kjöbenhavn den 19. Novembr. 1858.

30. Novbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Enkepension** for **en senere fraskilt Hustru.** Khavn den 30. Novembr. 1858. — Original-Gjenpart i Stiftamts-Archivet i Island. Ísl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 614 (714). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 242.

Efterat have brevvexlet med Indenrigsministeriet og Directionen for den almindelige Enkekasse, i Anledning af det med Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 14. Novbr. f. A. hertil indsendte Andragende fra Guldsmed Vigfus Thorarensens fraskilte Hustru Oline Marie Christine, födt Bonnesen, om igjen at oppebære de Pensioner af 50 Rd. og 20 Rd., som have været tilstaaede hende respective af den almindelige Enke-

kasse og Statskassen, som Enke efter den i 1840 afdöde Sysselmand i Sönder-Thingö Syssel, Johann Arnesen, har man fra bemeldte Autoriteter nu modtaget Underretning om, at Supplikantinden ikke kan erholde den ansögte Pension af Statskassen, da hun ikke kan betragtes som Enke i Pensionslovens Forstand, men at hun derimod, fra den 24. August f. A. at regne, da hendes Ægteskab blev hævet ved kgl. Bevilling, kan oppebære den hende af hendes förste Mand i den almindelige Enkekasse forsikkrede Sum af 50 Rd. aarlig. 1858. 30. Novbr.

Ved til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende at meddele Hr. Stiftamtm. Ovenstaaende, skulde man, næst at fremsende en fra Directionen for den almindelige Enkekasse modtaget Communication til Supplikantinden, der bedes hende indhændiget, ikke undlade at tilföie, at Landfogden under D. D. herfra er tillagt Ordre til paa sædvanlig Maade og mod de fornödne Legitimations-Dokumenter at udbetale hende det omhandlede Belöb af 50 Rd. aarlig af Islands Jordebogskasse, saalænge hun lever i Enkestand. — Justitsministeriet den 30. Novembr. 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Ministeriet for Holsteen og Lauenborg, ang. **Skibsförerers Eed.** Khavn den 20. Decembr. 1858. — Isl. Copiebog 1858 (og 1859), Nr. 715 (815). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 242-243. 20. Decbr.

Ved med behgl. Skrivelse af 15. Oktbr. sidstl. hertil at indsende et afbenyttet islandsk Söpas for Skibet Activ af Husum, tilligemed en Beretning fra Overpræsidiet i Altona, angaaende Tilbageleveringen af bemeldte Söpas, har det kgl. Ministerium for Hertugdömmerne Holsteen og Lauenborg, næst at bemærke, at den af Skibsförer Lüdberg i Henhold til Bestemmelsen i Plak. af 28. Marts 1787 § 7 for Overpræsidiet i Altona aflagte Eed, efter

1858. 20. Decbr. Emanationen af Lov af 15. April 1854, angaaende Skibsfart og Handel paa Island, antages at være bortfalden, henstillet til dette Ministerium, om der i denne Henseende maatte være at tilkjendegive Overpræsidiet det Fornödne.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. have velbemeldte Ministerium anmodet om, at tilkjendegive Overpræsidiet i Altona, at da Loven af 15. April 1854 § 4 (sammenholdt med Lov 16. Februar 1856) og § 5 indeholder de gjældende Forskrifter om Erhvervelse og Tilbagelevering af islandsk Söpas, ere de i Plak. 28. Marts 1787 § 7 givne Bestemmelser om Eedsaflæggelse dermed bortfaldne. — Justitsministeriet den 20. Decembr. 1858.

24. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Afgifts-Lettelse** for **Leilændinger paa Thykkvabæ** og **Kirkjubæ Klosterjorder**. Khavn den 24. Decembr. 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 722 (822).

I behgl. Skrivelse af 7. Juli sidstl. har Hr. Stiftamtm. indstillet, at Leilændingerne paa nogle af de til Kirkjubæ og Thykkebæ Klostergodser henhörende Jorder maatte, paa Grund af den Ödelæggelse, som ved Sandflugt er bevirket paa de paagjældende Jorder, erholde deres Jordafgifter deels eftergivne for indeværende Aar, deels for længere Tid nedsatte i Forhold til den större eller mindre Ödelæggelse, den ommeldte Sandflugt har bevirket paa Jorderne

Foranlediget heraf undlader jeg ikke tjenstl. at meddele til behgl. Underretning og videre Bekjendtkjendtgjörelse for Vedkommende, at Ministeriet paa Grund af de oplyste Omstændigheder bevilger fölgende Lettelser i Afgifterne for de nedennævnte Jorder:

1) Afgiften af Jorden Hæðargarður, hvilken Jord nu er bortbygslet med 50 Al. Landskyld, hvis ene Halvdeel ydes efter Capitelstaxtens Middelpriis, og den

anden med 8 Sk. pr. Al., samt Leie efter 1 Qvilde, nedsættes for iaar til det Halve. 1858. 24. Decbr.

2) Opsidderen paa Jorden Undirhraun i Meðalland, hvem det agtes paalagt at bortflytte Jordens Bygninger, der ved Sandflugt ere blevne saa medtagne, at de ikke længer kunne staae paa samme Sted, hvor de nu staae, tilstaaes en Eftergivelse af et Aars Afgift, naar Bygningerne forsvarligen ere opförte paa et nyt Sted, og dette bevises ved en lovformelig afholdt Synsforretning.

3) Opsidderne paa Thykkebæ Kloster, Sigurður Nikolásson og Bjarni Bjarnason, eftergives for iaar den halve Landskyld af Jorden, eller begge tilsammen 60 Al., Halvdelen à 8 Sk. pr. Al. og Halvdelen efter Capitelstaxtens Middelpriis.

4) Opsidderen paa Thykkvabæjarhjáleiga, Jón Andrésson, eftergives den halve Landskyld, 20 Al., for indeværende Aar.

5) Opsidderen paa Sauðhúsnes, Höskuldur Guðlaugsson, eftergives Landskylden af bemeldte Jord, 70 Al. for et Aar.

6) Landskylden af Jorden Grímstaðir, der har 7 Opsiddere, nedsættes for et Tidsrum af 5 Aar med 5 Al. for hver $^1/_8$ af Bygselet, saaledes, at den aarlige Landskyld i dette Tidsrum bliver i det Hele 120 Alen.

7) Landskylden af Jorden Syðri Steinsmýri (der har 6 Opsiddere, af hvilke 2 have hver $^1/_4$ og de övrige 4 hver $^1/_8$ i Bygsel), som hidtil har udgjort 320 Alen aarlig, nedsættes ligeledes for et Tidsrum af 5 Aar med $^1/_4$, eller saaledes, at den aarlige Landskyld af hele Jorden i dette Tidsrum bliver at erlægge med 240 Alen. — Justitsministeriet den 24. Decbr. 1858.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Eiendomsret til Vrag,** opdrevet **paa Forstranden ved Skúmstaðir.** Khavn den 24. Decbr.

1858. 24. Decembr. 1858. — Original i Stiftamts-Archivet
24. Decbr. i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 721 (821). — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 243.

I behgl. Skrivelse af 8. Septembr. sidstl. har Hr. Stiftamtm., næst at andrage, at der paa Skúmstaðir's Forstrand er opdrevet et Stykke af en Mast eller Bugspryd, 20 Al. langt og vurderet til 18 Rd. 24 Sk., henstillet, om ikke det omhandlede Stykke Vrag efter Forstrandseierens Begjæring burde tilfalde denne efter lovlig Omgangsmaade ifölge Plak. 2. April 1853, cfr. Plak. 4. Mai 1778 § 2, eller om det i al Fald ikke maatte overlades ham til Eiendom, imod at han derfor indbetaler i Jordebogskassen Forskjellen af Vragets Taxationsværdi og Bjergelönnen, efterat Tiden for sammes Oplysning ved Landsoverretten er udlöben.

Foranlediget heraf skulde man til behagel. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. meddele, at Ministeriet ikke, efter Lovgivningens Bestemmelser, kan ansee Forstrandseieren berettiget til det omhandlede Mastetræ, idet det er en Selvfölge, at der ved Bestemmelsen af Vragets Værdi alene vil være at tage Hensyn til Bruttobelöbet, men at man ikke har Noget imod, at han erholder Vraget til Eiendom for den derpaa satte Vurderingssum, saaledes, at der, hvis han er Bjerger af Vraget, hvilket ikke findes oplyst under Sagen, tilfalder ham ⅓ Deel af Vurderingssummen i Bjergelön, og Resten indbetales i Jordebogskassen. — Justitsministeriet den 24. Decembr. 1858.

30. Decbr. **Finantslov** for Finantsaaret fra 1. April 1859 til 31. Marts 1860. Frederiksborg Slot den 30. Decbr. 1858. — Udkommen igjennem Indenrigsministeriet for Kongeriget Danmark (J. Unsgaard). Original-Aftryk hos Schultz, 36 Sider i 4to. Depart. Tid. 1859, S. 119—128. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 759—800. — Islandsk: Uddrag i Þjóðólf. XI, 93—95. — **Uddrag.**

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen 1858.
har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet föl- 30. Decbr.
gende Lov:

Cap. I. (Indtægt): — — —

§ 4. De islandske og færöeske Intrader föres til Indtægt med nedenstaaende 41,600 Rd.

A. Island:	Specialsummer. Rd.	ß	Hovedsummer. Rd.	ß
1. Almindelige Indtægter:				
a. Afgifter af Arv og overdragne Eiendomme	750			
b. Gebyrer for Bevillinger og Bestallinger	540			
c. Rangskat	500			
			1790	
2. Særegne Indtægter:				
a. Syslernes Forpagtningsafgifter . .	2610			
b. Laugthingskriverlön	32	6		
c. Administrerede Mandtalsbogsintr.	670			
d. Kongetiende	3250			
e. Laugmandstold	360			
f. Afgifter af den islandske Handel	10950			
g. Indtægter af det kgl. Jordegods	8280			
h. Forpagtningsintrader	51	64		
i. Afgift af Jorden Bessastad m. m.	100			
k. Tilfældige Indtægter	1140			
			27443	70
3. Afdrag paa Kjöbesummer for solgt Jordegods og Eiendomme, samt Renter af de i de solgte Eiendomme endnu indestaaende Salgskapitaler			800	
4. Tilbagebetaling af Laan og foreskudte Summer			3230	
B. Færöerne:				
1. Landskylds-Intrader m. m. . . .	6900			
2. Afgifter af Handelen paa Færöerne	1400			
			8300	
			41563	70
eller afrundet . .			41600	»

1858. Cap. II. (Udgift).

30. Decbr. § 9. Justitsministeriet.

A. Ministeriets Embedsmænd og Betjente, m. v.

	Special-summer.	Hoved-summer.
a. Lönninger . . .	Rd. ß	Rd. ß
Directeuren for det islandske Depart., der tillige fungerer som Chef for Ministeriets 2. Departement 2400		
som Lehnssekretair 100		
personligt Tillæg 300		
	2800	
Revisionscontoiret for Skiftedesignationerne og de offentlige Stiftelsers Regnskaber	2100	
Det islandske Revisionscontoir	2800	
Islandske Departement:		
Expeditionscontoiret	2300	
Kassereren	1300	
Til Besörgelse af Ministeriets Bogholderforretninger	200	
. . . . . .		
G. Island.		
a. Udgifter, Justitsministeriet vedk.:		
1. Lönninger, Contoirhold m. v. 19715 Rd. » Sk.		
2. Andre Udgifter 13654 — 64 -		
	33369 64	
b. Udgifter, Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet vedk.:		
1. Udgifter til Geistligheden 3428 Rd. 72 Sk.		
2. Det lærde Skolevæsen:		
a. Lönninger 8450 Rd.		
b. Andre Udg. 6390 —		
14840 —		
	18268 72	
, Uforudsete og tilfældige Udgifter	4000	
		55638 40

	Hovedsummer Rd.	ß	1858. 30. Decbr.
Transport	55638	40	
I. Til en Dampskibsforbindelse mellem Kjöbenhavn, Island og Færöerne . . . . samt Erstatning for udlagt Læsteafgift.	10000	»	
§ 14. Til andre og overordentlige Statsudgifter bevilges nedenstaaende 747363 75			
16. Til Aflösning af Præmier for Fiskeri under Island	21812	48	
22. I Anledning af Faareskab paa Island stilles til Justitsministeriets Disposition en Sum af indtil	30000	»	

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 30. Decembr. 1858.

Lov om **Tillægsbevilling** for **Finantsaaret 1858—1859.** Frederiksborg Slot den 30. Decbr. 1858. — Udkommen igjennem Indenrigsministeriet for Kongeriget Danmark (J. J. Unsgaard). Original-Aftryk hos Schultz, 4 Bl. i 4to. Depart. Tid. 1859, S. 82—85. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1858, S. 756—758. — **Uddrag.** 30. Decbr.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet fölgende Lov:

. . . . . .

§ 3. Til Justitsministeriet bevilges et Tillæg af nedenstaaende . . . .

6. *ad* G. Island:

a. Udgifter Justitsministeriet vedkommende:

1. Lönninger, Contoirhold m. m. 467. 88
2. Andre Udgifter 6958. 95

. . . . . .

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksborg den 30. Decbr. 1858.

1858. 31. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Oversættelse af Domsakter fra den islandske Landsoverret.** Khavn den 31. Decbr. 1858. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. 1858 (og 1859), Nr. 741 (841).

Som af den i Gjenpart hoslagte Skrivelse behgl. vil erfares, har Landsoverretsassessor Jón Pètursson, med Hensyn til at Ministeriet i dets Skrivelse til Hr. Stiftamtm. af 31. Juli sidstl. havde misbilliget, at han havde vægret sig ved efter Amtmand Melsteds Opfordring at oversætte Retsakterne i en mod Dbrmd. Eyjólfur Einarsson af Svefneyjum m. Fl. anlagt Justitssag, deels sögt at retfærdiggjöre sin Vægring derved, at Sagen ikke egnede sig til at appelleres til Höiesteret, deels anholdt om, at det maatte blive bemeldte Amtmand tilkjendegivet, at han for Fremtiden maatte gjöre sine Reqvisitioner om Retsakters Oversættelse paa Dansk afhængige af, at Sagerne i Medhold af Lovgivningen kunde ventes indstævnede til Höiesteret.

Idet Ministeriet i denne Anledning forelöbig skal bemærke, at Assessor Pètursons Andragende burde have været indgivet gjennem Stiftamtmanden som Rettens Præsident, skulde man, efter den Anledning, som hans Andragende dertil giver, tjenstl. anmode Dem om, behgl. at ville tilkjendegive bemeldte Embedsmand, at ligesom Amtmand Melsteds Fremstilling af de faktiske Omstændigheder ved Reqvisitionen af den ovennævnte Justitssags Oversættelse i det Hele stemmer overeens med den af ham i hans vedlagte Skrivelse givne Fremstilling, saaledes maa Ministeriet fremdeles, i Henhold til hvad der i saa Henseende er udtalt i dets Skrivelse af 31. Juli, finde, at Amtmanden har været fuldkommen berettiget til at forlange Oversættelsen ikke blot af nysnævnte Justitssag, men ogsaa af de tvende andre i Assessor Pèturssons Skrivelse omhandlede Sager mod

Bonden Gisli Jónsson, uagtet der endnu ikke var taget endelig Bestemmelse om deres Indankning til Höiesteret. Det maa i saa Henseende bemærkes, at Oversættelsen af Akterne i Sagen mod Eyjólfur Einarsson var rekvireret af Justitsministeriet, og at den ene af Sagerne mod Gisli Jónsson allerede er foranstaltet iudanket for Höiesteret paa Justitiens Vegne, hvorimod Bestemmelse endnu ikke har kunnet tages om den anden mod denne Mand anlagte Justitssag, da Akterne ikke hertil ere indkomne. 1858. 31. Decbr.

Forsaavidt Assessor Pètursson dernæst har bestridt Amtets Competence til ubetinget at forlange Retsakternes Oversættelse, maa derhos bemærkes, at det selvfölgelig ikke er Oversættereu, men netop Amtmanden, der har at afgjöre, hvorvidt en Sag egner sig til Indankning for Höiesteret eller ikke, hvisaarsag man forventer, at han for Fremtiden, uden Hensyn til, om Sagen efter hans Formening er appellabel eller ikke, holder sig de i Ministeriets foranförte Skrivelse givne Bestemmelser efterrettelig. Herved behöver han ikke at frygte for, at hans Arbeide som Oversætter vil blive uoverkommeligt, da man selvfölgelig kan have den Tillid til Landets överste administrative Embedsmænd, at de ikke uden moden Overveielse ville forlange Retsakter oversatte.

Naar Assessor Pètursson eudelig i sin Skrivelse har anført, at Amtmand Melsted aldeles urigtigen har paaberaabt sig, at Pèturssons Formand i Embedet tidligere uden Iudsigelse har besörget Retsakter oversatte i lignende Tilfælde, som det her anförte, da skal mau sluttelig tilföie, at Bemærkningeu herom i Justitsministeriets Skrivelse af 31. Juli ikke stötter sig paa nogen Relatiou fra Amtmand Melsted, men paa Data, som Ministeriet selv har ihænde. — Justitsministeriet den 31. Decembr. 1858.

1859. **Kongelig Resolution** ang. **Understöttelse til**
8. Januar. **en Kunstner-Elev.** Frederiksborg den 8. Januar 1859. — I Justitsministeriets (Simony's) Forestilling til Kongen under 4. Januar foredrages en Ansögning fra Guðmund Pálsson om en Understöttelse af 100 Rd. af Collektens Renter til at sættes istand til at erholde den nödvendige Underviisning i Tegning og Modellering ved Kunstakademiet. Denne Understöttelse har han ogsaa erholdt ifölge kgl. Resol. 15. Januar 1858, og benyttet den paa den tilsigtede Maade, idet han ved Siden af at arbeide paa Professor Bissens Atelier har gaaet i Akademiets anden Frihaands-Tegneskole samt flittigt övet sig hjemme i Tegning og Modellering. Paa Grund af Forholdenes Vanskelighed er hans Fortjeneste ved Arbeidet imidlertid ikke saa stor, at der kan levnes ham den tilstrækkelige Tid til at söge den fornödne Underviisning.

I en Ansögningen paategnet Erklæring har Prof. Bissen bevidnet, at Supplikanten med usvækket Iver har stræbt frem i sin Kunst og gjort gode Fremskridt, hvorfor han har anbefalet ham paa det Varmeste til at faae det i Ansögningen udtalte Önske opfyldt. — Paa Grund heraf anbefales Ansögeren til:

af Renterne af den ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844 oprettede Understöttelsesfond for Island at maa for indeværende Aar allern. forundes en Understöttelse af 100 Rd.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Frederiksborg den 8. Januar 1859.

2. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öst-Amtet, ang. **Svovlminerne ved Myvatn.** Khavn den 2. Februar 1859. — Isl Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 39.

Ved at tilbagesende et Dem til Betænkning tilstillet Andragende, hvori J. W. Bushby anholder om, at erholde de Staten tilhörende Svovlminer ved Husevig i Forpagtning, har Hr. Amtm., næst blandt Andet at

bemærke, at De ikke anseer den af nuværende Landphysikus i Island, Dr. med. Hjaltelin, i. sin Tid foretagne Undersögelse af bemeldte Mine for paalidelig, i behagelig Skrivelse af 4. Oktobr. f. A. henstillet, at der, forinden der tages endelig Bestemmelse om Minernes Bortforpagtning paany, maa blive foretaget en ny Undersögelse af deres Beskaffenhed, ligesom De ogsaa har anholdt om, at der maatte blive givet bemeldte Dr. Hjaltelin Paalæg om, at aflevere nogle af Dem nærmere opgivne Dokumenter, henhörende til denne Sag, som i sin Tid vare ham udlaante til Afbenyttelse ved sin Indberetning til vedkommende Ministerium, angaaende Undersögelse af Svovlminerne, men som han, uagtet Amtets Erindring, dog endnu ikke har fundet sig foranlediget til at tilbagelevere. 1859. 2. Febr.

I denne Anledning skulde man til behgl. Efterretning tjenstl. meddele, at da man har Dr. Hjaltelins bestemte Erklæring om Minernes Beskaffenhed, og da Ministeriet ikke kjender nogen anden sagkyndig Mand, hvem en ny Undersögelse af Minerne kunde overdrages, seer man sig ikke istand til for Tiden at foranstalte en saadan iværksat, men da der synes at være flere Lysthavende, anseer man det for rettest, at Minerne stilles til Bortforpagtning ved offentlig Auktion, til hvilken Ende De anmodes om, at udarbeide og derefter til Ministeriets Approbation at indsende de Conditioner, der maatte være at lægge til Grund ved en saadan Auktion, om muligt saa betimelig, at Auktionen kan blive afholdt i næstkommende Sommer.

Forsaavidt Hr. Amtm. derhos har besværet Dem over, at Dr. Hjaltelin ikke har tilbageleveret de förommeldte Dokumenter, maa man have Dem henviist til desangaaende at henvende Dem til Amtmanden over Islands Sönder-Amt. — Justitsministeriet den 2. Februar 1859[1].

[1]) s. D. er Skrivelse fra Justitsministeriet afgaaet til Overretsprokurator Winther, som Befuldmægtiget for Bushby,

1859. 5. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Finantsministeriet, angaaende **Concession til Telegraph-Anlæg** over Island. Khavn dan 5. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 42.

Ved hertil at oversende det hoslagt tilbagefölgende Andragende, hvori Sir John Mac-Neill fra Dundalk i Irland anholder om, at den Tal. P. Shaffner under 16. Augnst 1854 meddelte Concession til Anlæget af en telegraphisk Forbindelse mellem Europa og Nordamerika over Færöerne, Island og Grönland conditionelt maatte overdrages til ham, dersom Shaffner ikke skulde opfylde de Betingelser, der ere ham paalagte af den danske Regjering, har Finantsministeriet, — næst at bemærke, at samme under 15. Oktobr. f. A. har anmodet Udenrigsministeriet om, gjennem den danske Gesandt i Washington at lade Shaffner opfordre til at frèmkomme med antagelige Beviser for, at Concessionens § 10 var fyldestgjort, og forsaavidt det saaledes forlangte Beviis ikke præsteredes, at lade ham tilkjendegive, at han inden en af Gesandten opgiven kort Frist havde at deponere hvad der til Anlæggets Fremme ikke maatte være anvendt af de i fornævnte Art. 10 ommeldte 100,000 Rd., — i behgl. Skrivelse af 1. dennes udbedt sig Justitsministeriets Yttringer over Sagen, idet velbemeldte Ministerium derhos har tilföiet, at Finantsministeriet ikke senere har modtaget nogen Underretning om, hvorvidt Shaffner har efterkommet den til ham stillede Opfordring, samt at man kunde önske at indgaa paa Sir John Mac-Neills Andragende, da der herved vindes nogen Udsigt til Iværksættelsen af et ogsaa for Monarchiets nordlige Bilande betydningsfuldt Foretagende.

---

hvorved han underrettes om, at de nævnte Svovlminer ville blive stillede til Bortforpagtning ved Auktion, hvorom der i sin Tid vil udgaa fornöden Bekjendtgjörelse. Isl. Copieb. sst. Nr. 40.

I Gjensvar herpaa skulde man tjenstl. meddele, at der ikke fra Justitsministeriets Side findes Noget at erindre imod Bevilgelsen af det Ansögte, da Shaffners mulige Ret ikke derved i nogen Maade præjudiceres. Dog skulde man, for det Tilfælde, at Concessionen af 16. August 1854 maatte blive overfört paa bemeldte Mac-Neill, ikke forbigaa allerede nu at henlede Opmærksomheden paa, om det ikke, for at forebygge fremtidig Tvivl, maatte være rettest at forandre oftnævnte Art. 10 derhen, at Concessionen skal uden videre ansees som forbrudt, naar Vedkommende ikke, efter 3 Aars Forlöb fra den nye Concessions Udstedelse, kan godtgjöre, at han har anvendt 100,000 Rd. paa Anlægget. — Justitsministeriet den 5. Februar 1859. 1859. 5. Febr.

Det **islandske Departements** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Finantslovens Anvendelse.** Khavn den 8. Februar 1859. — 8. Febr.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 45.

Ved at tilstille Hr. Stiftamtm. et Exemplar af den under 30. Decbr. sidstl. udkomne Finantslov for Finantsaaret 1859—60, samt Afskrift af det til bemeldte Lov henhörende Underbilag, forsaavidt vedkommer Island, skulde man i det Hele henvise til de i Departementets Skrivelse af 15. April 1851 i lignende Anledning fremsatte Bemærkning, navnlig med Hensyn til:

at samtlige i hvert Aars Finantslov opförte Gager og Emolumenter for Embedsmænd og Betjente ville, uden nogen Afkortning, være at udbetale Vedkommende med de for hver især opförte Belöb, i Overeensstemmelse med Forskrifterne i § 1 af Plak. af 31. Mai 1855, uden nogen særlig Udgifts-Ordre, og uden Hensyn til, om Gagerne i Finantsloven maatte være opförte med et större eller mindre Belöb end tidligere;

at der for Fremtiden ikke vil kunne anvises Gageudtællinger for islandske Embedsmænd af Finants-

1859. 8. Febr. Hovedkassen for andre Belöb end dem, som, paa den Tid Reqvisitionen skeer, ere, ifölge det Foranförte, forfaldne til Udbetaling, hvorhos alle saadanne Gage-Anviisninger maae være forsynede med Landfogdens Paategning om, at være ham foreviste og af ham annoterede.

Idet man derfor tjenstl. skulde have Hr. Stiftamtm. anmodet om, behgl. at tilkjendegive Vedkommende det Fornödne i Overeensstemmelse hermed, undlader man ikke at tilföie, at Landfogden i Island herfra under Dags Dato er meddeelt fornöden Underretning i bemeldte Henseende, ligesom Notits derom ogsaa er afgaaet til de övrige Amtmænd i Island, for eget og de i disse Amter ansatte Embedsmænds Vedkommende. — Justitsministeriets islandske Departement den 8. Februar 1859 [1].

8. Febr. **Det islandske Departements** Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Finantslovens Anvendelse.** Khavn den 8. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 49.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. 1 Exemplar af den under 30. Decbr. sidstl. udkomne Finantslov for Finantsaaret 1859—60, samt Afskrift af det til bemeldte Lov henhörende Underbilag, forsaavidt vedkommer Pastoral-Seminariet og den lærde Skole i Reykjavík, skulde man, til behgl. Efterretning og Iagttagelse af det videre Fornödne, tjenstl. bemærke Fölgende:

a) Med Hensyn til Pastoral-Seminariet:

Den foreslaaede Forhöielse i Husleien til Seminaristerne er bevilget, idet der er tilstaaet Enhver af Samme

---

[1]) under s. D. ere Skrivelser af samme Indhold fra Departementet afgaaede til begge Amtmændene. Isl. Copieb. sst. Nr. 46–47, samt en Meddelelse til Landfogden, sst. Nr. 48.

et Belöb af 40 Rd. aarlig istedetfor som hidtil 30 Rd. Husleien for Pastoral-Seminariet var foreslaaet forhöiet med 120 Rd., hvoraf 100 Rd. udgjorde en Godtgjörelse engang for alle til Forstanderen, for i 10 Aar at have bevaret Anstaltens Bogsamling, og 20 Rd. som en aarlig Godtgjörelse i samme Öiemed. Rigsdagen har imidlertid kun bevilget det sidstnævnte Belöb af 20 Rd. 1859. 8. Febr.

Endelig er ogsaa den foreslaaede Ompostering af Rigsdagen bevilget, hvorefter der til Indkjöb af Böger ved Seminariet er bevilget 200 Rd. og til forskjellige Udgifter kun 50 Rd.

b) Med Hensyn til den lærde Skole:

Det til Time-Underviisning bevilgede Belöb er forhöiet med 100 Rd., for ifölge Rektors Indstilling at kunne sikkre sig Cand. phil. Jón Thorkelsson som interimistisk Adjunkt.

Det »til forskjellige Udgifter« forhen bevilgede Belöb af 400 Rd., der af Rektoren var foreslaaet forhöiet med 150 Rd., er af Rigsdagen bevilget forhöiet med et Belöb af 100 Rd., som en Understöttelse til Rektor for at ordne Skolens Bibliothek og affatte en Katalog over samme, samt at besörge dens Trykning. Denne Forhöielse vil altsaa selvfölgelig blive uden Indflydelse paa denne Conto for Fremtiden.

Slutteligen bemærkes, at Overskriften til Contoen »Inspekteurforretninger ved Skolen« ifölge Rektors Indstilling er forandret til »for Afskriver- og Udregningsforretninger ved Skolen«. — Justitsministeriets islandske Departement den 8. Februar 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. en af **Apothekeren i Reykjavik** forlangt Godtgjörelse for uafsatte **Bademidler** til Faar. Khavn den 16. Februar 1859. — Afskrift af Original i Stiftamts-Archivet. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, 16. Febr.

1859. 16. Febr. Nr. 76. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 244.

Med behgl. Skrivelse af 13. Oktbr. f. A. har Hr. Stiftamtm. hertil indsendt et Andragende, hvori Apotheker Randrup i Reykjavík anholder om, af det Offentlige at erholde en Godtgjörelse af 962 Rd. 48 Sk., som han angiver at have tabt derved, at den curative Behandling af Faareskabs-Sygdommen i Rángárvalla Syssel ikke er bleven iværksat i den paabudne Udstrækning, hvilket har havt tilfölge, at han nu sidder inde med et betydeligt Qvantum sammenblandet Medicin til det Tessierske Bad, som han netop paa Grund af Sammenblandingen er udelukket fra at kunne tilbagelevere sine Leverandeurer.

I denne Anledning skulde man til behagel. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Andrageren tjenstl. meddele, at ligesom der, efter hvad der af Hr. Stiftamtm. er oplyst, ikke kan være Tale om, at Andrageren skulde have noget Retskrav paa at erholde de omhandlede Udgifter erstattede af Statskassen, saaledes vil den af ham paaberaabte Billighedsgrund saa meget mindre her kunne komme i Betragtning, som det maa antages, at der vil blive Leilighed for ham til at afsætte den ommeldte Medicin, naar Skabcuren i Medhold af Ministeriets Skrivelse af 3. Novbr. f. A. fortsættes med mere Kraft. — Justitsministeriet den 16. Februar 1859.

16. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Laan til Thinghus-Bygning paa Vestmannöerne.** Khavn den 16. Febr. 1859. — Afskrift efter Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 85. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 244—245.

I behagel. Skrivelse af 19. Oktobr. f. A. har Hr. Stiftamtm. andraget paa Ministeriets Samtykke til, at

Vestmannö Commune maatte, til Hjælp ved Bestridelsen af de til Opförelsen af et Thing- og Arresthus paa Vestmannö medgaaede Omkostninger, optage et Laan af 600 Rd. af den Vestmannö Fattigkasse tilhörende, i Islands Jordebogskasse indestaaende Capital, imod at Laanet tilbagebetales i Löbet af 4 Aar. 1859. 16. Febr.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. meddele Dem til behgl. Efterretning og videre föiende Foranstaltning, at der fra Ministeriets Side ikke haves Noget at erindre imod, at det attraaede Laan bevilges Vestmannö Commune paa de ovenanförte Betingelser. — Justitsministeriet den 16. Februar 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Forseelser mod Handelslovene**. Khavn den 16. Februar 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 90. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 245. 16. Febr.

Foranlediget af den med Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 8. Oktbr. f. A. til Ministeriets Afgjörelse indstillede Sag, hvorunder der er Spörgsmaal om at drage Föreren af Skonnerten Holger, Skipper Sörensen, der i Aaret 1857 har anlöbet Olafsvík Rhed og der oplosset 70 Sække Kaffe uden at have löst islandsk Söpas, til Ansvar for den saaledes begaaede Overtrædelse af Handelsloven, skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. meddele, at Ministeriet, i Betragtning af de oplyste særdeles Omstændigheder, har tilladt, at Tiltale og Ansvar maa bortfalde, men at det iövrigt er en Selvfölge, at Skipperen ifölge Lov af 15. April 1854 § 8, cfr. Sportel-Reglem. 10. Septbr. 1830 § 62, har at erlægge det halve Klareringsgebyr til Sysselmand Thorsteinson med 4 Rd. 80 Sk., hvorimod der maa tilkomme ham et lige Belöb hos Sysselmand Erlend Thorarensen, eller

1859. nu hans Bo, da det af den Passet meddelte Paa-
16. Febr. tegning sees, at sidstnævnte Embedsmand urigtigen har oppebaaret et heelt Klareringsgebyr, 9 Rd. 64 Sk., istedenfor at der kun tilkom ham halvt Gebyr, eftersom en Deel af Ladningen var oplosset i Olafsvík. Sluttelig undlader man ikke at tilföie, at der ikke til Ministeriet er indkommen nogen Anviisning fra afg. Sysselmand Thorarensen paa den for det ovennævnte Skib paa Isafjord erlagte Læste-Afgift, og at denne altsaa vil være at tilsvare af Sysselmand Thorarensens Bo med 116 Rd., i hvilken Henseende Hr. Amtm. anmodes om, at ville paasee det Fornödne. — Justitsministeriet den 16. Februar 1859.

16. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Understöttelse til en forhenværende Politibetjent.** Khavn den 16. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 77.

Ved at indberette, at Reykjavík Communalbestyrelse har tilstaaet forhenværende Politibetjent Hendriksen en aarlig Understöttelse af 40 Rd. for Aarene 1859–61, har Hr. Stiftamtm. i behagel. Skrivelse af 18. Novbr. f. A. henstillet til Ministeriet, om der ikke maatte findes Anledning til at paalægge bemeldte Communalbestyrelse, at udbetale Hendriksen en aarlig Understöttelse af idetmindste 60 Rd., saalænge han maatte trænge dertil.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. meddele, at da det efter Lovgivningen, jfr. Anordn. 27. Novbr. 1846 § 24 og Pensionslovens § 1 in fine, er overladt til Communen selv at tage Bestemmelse om, hvorvidt dens Embeds- og Bestillingsmænd skulle have Adgang til Pension eller Understöttelse, saavelsom om sammes Störrelse, der dog, hvad Understöttelsen angaaer, beroer paa nærmere Approbation af Amtet, eller eventuelt af Justitsministeriet, og da Hr. Stiftamtm. har

erklæret, at De ikke har Noget at indvende imod, at den omhandlede Understöttelse udbetales af Byens Kasse, vil der ikke fra Justitsministeriets Side være Noget at foretage i bemeldte Henseende. — Justitsministeriet den 16. Februar 1859. 1859. 16. Febr.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Understöttelse til Fiskeriernes Fremme.** Khavn den 21. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 99. 21. Febr.

Ved at tilbagesende det Dem tilstillede Andragende, hvori Björn Björnsson af Gullbringu Syssel anholder om offentlig Understöttelse, for derved at sættes istand til at virke for Fiskeriets Forbedring i Island, samt om at forhjælpes til nogle i Andragendet opgivne Fiskeredskaber m. v., har Hr. Stiftamtm. i behgl. Skrivelse af 27. Oktbr. f. A. yttret Dem saavel over Sagen i det Hele, som specielt om, hvorvidt Supplikanten maatte ansees skikket til at udföre det omhandlede Foretagende.

Efter den Anledning, som denne Deres udfærdigede Betænkning dertil giver, undlader man ikke tjenstl. at meddele, at Ministeriet ganske deler Deres Anskuelse om Vigtigheden af Fiskeriernes Ophjælpning i Island, og at man antager, at dette bedst kunde opnaaes derved, at der dannede sig private Foreninger eller Fiskecompagnier i Landet selv. — Saadanne Foreninger ville formentlig ligesaavel kunne danne sig paa Sydlandet som paa Nordlandet, og ligesom det tör antages som givet, at Kjöbmændene i egen Interesse ville deeltage i slige Foretagender, saaledes ville disse ogsaa, naar de först havde dannet sig, kunne vente at erholde velvillig Understöttelse af Regjeringen. — Ministeriet troer derfor forelöbig at burde indskrænke sig til et opfordre Dem til, paa den Maade, som De maatte finde hensigtsmæssigst, at virke hen til Dannelsen af slige

1859. 21. Febr. Foreninger, og imödeseer man i sin Tid Deres nærmere Indberetning om Udfaldet heraf, og eventualiter Forslag om hvad der kunde være at foranstalte fra Regjeringens Side, idet Sagen, naar den dertil er moden, formentligen vil være at forelægge Althinget.

Hvad Björn Björnssons Andragende angaaer, da seer Ministeriet af Mangel paa Fonds sig for Tiden ikke istand til at tilstaae ham den ansögte Understöttelse, men det vil senere blive taget under nærmere Overveielse, om der til næste Aar maatte kunne beredes ham Noget i det nævnte Öiemed, hvorom Hr. Stiftamtmanden anmodes om at meddele ham Underretning. — Justitsministeriet den 21. Februar 1859.

23. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til det islandske literaire Selskab, ang. Forslag om **Indsendelse af Mandtalsböger.** Khavn den 23. Febr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 108.

Efter at det islandske Literaire Selskabs herværende Afdeling havde i Skrivelse af 14. Juni 1856 blandt Andet henstillet til Justitsministeriet, om det ikke maatte finde Anledning til at paalægge Sysselmændene i Island at indsende Sysselernes Mandtalsböger for de senere Aar, ligeledes Amtmændene at indsende officielle Gjenparter af de Fortegnelser over alslags Eiendom, hvorefter Althingsomkostningerne blive paalignede, eller disse Fortegnelser selv, helst for Aarene fra 1849 og fremdeles aarlig, har Selskabet nu i behgl. Skrivelse af 2. dennes begjært sig meddeelt Underretning om, hvad der i denne Sag maatte være foranstaltet.

I Gjensvar herpaa undlader man ikke tjenstl. at melde, at man fra Amtmændene i Island har indhentet de hermed fölgende Erklæringer, hvoraf det behageligst vil erfares, at de nævnte Embedsmænd, saavel som Sysselmændene i Island i det Hele, have fraraadet den

ommeldte Foranstaltning, hvorhos dog Amtmanden i Vester-Amtet har yttret, at de ældre Mandtalsböger muligen kunde indsendes, medens derimod Mandtalsbögerne i det mindste for de fem sidste Aar ikke vilde kunne udkræves fra Sysselmands-Embederne. 1859. 23. Febr.

Efter hvad der saaledes foreligger, finder Ministeriet, at der, i det mindste for Tiden, ikke er Grund til fra sammes Side at foretage Videre i den omspurgte Henseende, og det saa meget mindre, som der ikke for Öieblikket i Ministeriet er Brug for de nævnte Böger og Fortegnelser, hvorhos man har troet at burde gjöre opmærksom paa, at Mandtalsbögerne ifölge deres Bestemmelse skulle opbevares ved Sysselmands-Embederne, cfr. Rentek. Skriv. 22. Mai 1830.

Bilagene bedes efter Afbenyttelsen tilbagesendte. — Justitsministeriet den 23. Februar 1859.

Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, angaaende **Vestmannö Præstekald**. Khavn den 23. Februar 1859. — 23. Febr.

Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 107. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 246.

Foranlediget af Hr. Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds behagel. Skrivelse af 15. Oktobr. f. A., hvori De, næst at indberette, at Præstekaldet paa Vestmannö er blevet ledigt ved Præsten Jón Austmanns dödelige Afgang, med Hensyn til den tidligere paatænkte Omregulering af dette Præstekalds Indtægter ved indtræffende Vacance, have yttret, at De, efter de forandrede Forhold paa bemeldte Öer, nu ikke kunne ansee samme for nödvendig eller endog for tilraadelig, undlader man ikke til behgl. Efterretning at melde, at ligesom Ministeriet allerede i Skrivelse af 13. Mai 1852 yttrede Betænkelighed ved at gaae ind paa det af Stiftsövrigheden fremsatte Forslag, saaledes som samme

1859. 23. Febr. var affattet, saaledes maa det, efter hvad Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have oplyst, antages, at den væsentligste Grund til den ommeldte Foranstaltning nu er bortfalden, og Ministeriet kan saaledes ikke have Noget at erindre imod, at det i den omhandlede Henseende har sit Forblivende ved det Bestaaende.

Iövrigt har man, med Hensyn til at det af Sagen erfares, at der er givet Capellan Brynjólf Jónsson Exspectance paa bemeldte Embede, troet at burde henlede Hr. Stiftamtm. og D. Höiærværdigheds Opmærksomhed paa, at Exspectancer paa Embeder ere afskaffede, og at der saa meget mindre synes at have været Grund til at anvende dette Middel i nærværende Tilfælde, som de Vilkaar, der kunne tilbydes den Paagjældende, vare meget fordeelagtige. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 23. Februar 1859.

25. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Beregningen af Kirketienden** til Bjarnanes Kirke. Khavn den 25. Febr. 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 116.

Foranlediget af Hr. Stiftamtmandens behagelige Skrivelse af 2. August f. A., hvori De, næst at fremsende Regnskabet for Bjarnanes Kirke for Aaret fra Fardag 1857 til Fardag 1858, samt besvarede Erindringsposter til bemeldte Kirkes Regnskaber for Aarene fra Fardag 1855 til Fardag 1857, har tiltraadt den af Kirkeværgen, Pastor Berg Jónsson afgivne Erklæring til den til de sidstnævnte Regnskaber udfærdigede förste Erindringspost, betræffende Spörgsmaalet om, hvilket Aars Capitelstaxt der bliver at lægge til Grund ved Tiendens Evaluation til Penge i Kirkens aarlige Regnskaber, skulde jeg til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for vedkommende Regnskabsförer tjenstl. melde, at det maa have sit Forblivende ved den af det islandske

Departements Decisorat i Skrivelse af 8. April f. A. afgivne Decision, hvorefter den om Efteraaret regulerede Kirketiende bliver at evaluere til Penge efter den Capitelstaxt, som sættes i det næste Aars Maimaaned, til hvilken Tid Tienden ifölge den yngre Christenret, der er den endnu gjældende Lov, först forfalder til Betaling, og er der saa meget mindre fundet Anledning til at gjöre en Forandring i denne Regel, som samme fölges overalt i Island. — Justitsministeriet den 25. Februar 1859. 1859. 25. Febr.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Betingelserne for Nedlæggelsen af Asgard Kirke** i Dala Syssel. Khavn den 25. Februar 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 120. 25. Febr.

Eierne af Annexkirken Ásgard inden Dala Provsti i Vesteramtet, Arngrímur Jónsson og Jón Árnason, have i et med Hr. Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds behagelige Skrivelse af 17. Septbr. f. A. hertil indkommet Andragende anholdt om, at bemeldte Annexkirke maatte nedlægges og Sognet henlægges til Hovedkirken paa Hvamm paa Vilkaar, at denne Kirke tillægges, foruden Asgards Kirkes Portion, tillige Jorden Laugar af 16 Hdrs. Dyrhed med 2 Qvilder og 2 Vætter Landskyld, men at de selv beholde Kirkebygningen paa Asgard med dens Ornamenter og Utensilier, samt for Fremtiden fritages for den dem hidtil paahvilende Forpligtelse, at erlægge til Sognepræsten de halve Smörleier af Kirkens 8 Qvilder.

Ved hertil at indsende dette Andragende, tilligemed de over samme af Sognets Bönder og vedkommende Sognepræst, der tillige er Herredsprovst, afgivne Erklæringer, have Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. blandt Andet yttret, at De vel maae være enige med Sognebönderne og Præsten i, at den omhandlede Annex-

1859. 25. Febr. kirke, der er ganske overflödig, kan nedlægges, men at De derimod ikke kunne anbefale Ansögningen uden paa det Vilkaar, at Supplikanterne tillige overdrage Kirkebygningen paa Asgard med dens Ornamenter og Utensilier til Hvamms Kirke, og at det gjöres Beneficiarius af sidstnævnte Kirke til Pligt at udvide denne Kirke i et til Menighedens Forögelse svarende Forhold, hvis Saadant maatte vise sig fornödent.

Idet Ministeriet i denne Anledning forelöbig skal bemærke, at det selvfölgelig ikke vil kunne lade sig gjöre, at nedlægge allerund. Forestilling om Annexkirkens Nedlæggelse paa andre Vilkaar, end de, som ere tilbudte af Kirkeeierne, og at disse altsaa enten ubetinget maae antages eller Ansögningen afslaaes, skulde man ikke undlade tjenstl. at meddele, at det ikke skjönnes rettere, end at de tilbudne Vilkaar ere antagelige, idet Præsten i den tilbudte Jord ikke blot faaer et fuldkomment Æqvivalent for de ham nu tilkommende halve Qvilder, men endog Udsigt til en foröget Indtægt ved Leieafgifternes sandsynlige Forhöielse, ligesom det ogsaa vilde være noget synderligt, at forlange andre Betingelser for denne Kirkes Vedkommende, end der for nogle faa Aar siden bleve vedtagne ved Nedlæggelsen af Nabokirken paa Sælingsdalstunga, jfr. allerh. Resolution af 25. August 1853.

Da det imidlertid af Præsten Th. Johnsens Erklæring af 12. April f. A., der findes imellem de hertil nedsendte Bilage, sees, at han med Hensyn til den eventuelle Udvidelse af Kirken paa Hvamm har erklæret sig for, at Kirkebygningen paa Asgard eller Provenüet deraf maatte blive overdraget til Hovedkirken, skulde man, forinden Videre foretages i Sagen, tjenstl. anmode Dem om, behagel. at ville indhente og hertil indsende Præstens Erklæring, om han vil gjöre denne Fordring til Betingelse for Kirkens Udvidelse, i hvilket Tilfælde Ministeriet, i Henhold til det Ovenanförte, ikke

vil kunne gaa ind paa det foreliggende Andragende. — 1859.
Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 25. Febr.
25. Februar 1859.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Salair for de præstelige Forretninger** ved **Latinskolen.** Khavn den 25. Februar 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 118. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 246—247. 25. Febr.

Ved hertil at indberette, at Præst til Garða og Bessastad Menigheder, Stiftsprovst A. Helgason, der for sin Embedstid var forundt at beholde det Honorar af 24 Rd., som ved Reglem. af 29. April 1785 var tilsagt for Ministerialia ved den lærde Skole, nu har resigneret bemeldte Kald, har Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. i behgl. Skrivelse af 1. Decbr. sidstl. henstillet, om ikke det i Finantsloven opförte Honorar for Ministerialia ved bemeldte Skole maa tilfalde Domkirkepræsten i Reykjavík, O. Pálsson, med 40 Rd., saavel for indeværende Skoleaar, som for Eftertiden.

Foranlediget heraf undlader Ministeriet ikke herved tjenstl. at meddele til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse, saavel for Provst Pálsson som for Skolens Kasserer, at da det fremgaaer af Anmærkningerne til Finantslovforslaget for 1853—54, at det Belöb af 16 Rd., som i de siden forlöbne Aar har været tillagt Domkirkepræsten som Betaling for de heromhandlede Forretninger, kun midlertidigt var indrömmet ham, men at samme derimod skulde bortfalde, saasnart han ved Vacance i Bessastad Præstekald kunde komme i Besiddelse af det ham ved ovennævnte Reglem. af 29. April 1785 tilsagte fulde Belöb af 24 Rd., vil der saavel for indeværende Finantsaar som for Eftertiden kun være at udbetale ham det sidstnævnte Belöb af

1859. 24 Rd. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 25. Februar 1859.
25. Febr.

26. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Fremgangsmaaden med Hensyn til islandsk Söpas** for **Fiskerskibe.** Khavn den 26. Februar 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 132. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 247—248.

I behgl. Skrivelse af 7. Septembr. f. A. har Hr. Stiftamtm. hertil indberettet, at Sysselmanden for Gullbríngu- og Kjósar Syssel har meddeelt de fornödne Klareringspaategninger paa Papirerne for Jagten Anna Helene, drægtig 15 Commercelæster, tilhörende Grosserer P. C. Knudtzon, hvilket Fartöi var destineret fra Havnefjord til Kjöbenhavn, ladet med islandske Produkter, uden at det for bemeldte Fartöi i 1854 löste islandske Beseilingspas forefandtes blandt de övrige Papirer, da bemeldte Dokument, efter Vedkommendes Forklaring, i Efteraaret 1857 skal være indleveret til Regjeringen. Og har De derhos, næst at bemærke, at bemeldte Fartöi, siden dets Ankomst til Island 1854, har opholdt sig paa Fiskeri i Faxebugten og havt stadigt Vinterleie i Havnefjord, uden i Mellemtiden at have foretaget nogen Reise til Udlandet, anseet det tvivlsomt, om der ei burde været indlöst Pas for det omhandlede Fartöi ved dets Afreise fra Island, hvorfor De til Ministeriets Afgjörelse har henstillet, hvad der i saadanne Tilfælde bör fölges som Regel.

Foranlediget heraf undlader Ministeriet ikke herved tjenstl. at melde, at man efter Omstændighederne har fritaget tidtmeldte Skib Anna Helene for at löse Pas for den foretagne Reise fra Island i afvigte Efteraar, samt at det for Fremtiden i lignende Tilfælde maa ansees rettest, at et i Danmark löst Pas til Islands Beseiling med et Skib, der agtes benyttet enten alene til

Fiskeri uuder Landets Kyster eller tillige til Varetransporter dersteds, og som desaarsag ikke vender hjem det Aar, det er udgaaet, bör, medens Skibet er stationeret ved Island, afgives til midlertidig Opbevaring til vedkommende Underövrighed der i Landet, af hvilken der i ethvert Aars Regnskab for oppebaarne Læsteafgifter, som indsendes til Justitsministeriet, maatte afgives Forklaring om, at Passet beroer hos ham, samt at Passet, naar Skibet retournerer til Hjemstedet, paa Anfordring bör tilbageleveres Skibets Förer, efter forinden at være meddeelt behörig Paategning om Skibets Udklarering fra Island, hvorom der iövrigt i det paagjældende Aars Regnskab for berörte Læsteafgifter bör meddeles Forklaring. 1859. 26. Febr.

Hvilket herved tjenstl. meddeles Hr. Stiftamtm. til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Justitsministeriet den 26. Februar 1859[1].

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Betingelser for **Salg af Reykjavik Byes Jorder**. Khavn den 26. Februar 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 136. 26. Febr.

I et med Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 18. Novbr. f. A. hertil indkommet Andragende har Byfogden i Reykjavík, Cancelliraad Finsen, paa dertil af Borgerrepræsentationen given Anledning, anholdt om Tilladelse for Reykjavík Commune til i næstkommende Foraar ved offentlig Auktion paa Stiftamtets nærmere Approbation at lade de paa Byens östlige Side beliggende Græsmarker Skálholtskotstún og Stöðlakotstún bortsælge i saadanne Parceller, som efter nærmere Overveielse maatte findes af passende Störrelse, til de

[1]) Skrivelse af s. D. fra Justitsministeriet til Amtmændene af samme Indhold. Brevb. sst. Nr. 133 134,

1859. Höistbydende, imod en Byens Kasse tilfaldende aarlig
26. Febr. Afgift, der ansættes i Alen efter Capitelstaxtens Middelpris, og saaledes, at det gjöres Kjöberne til Pligt, naar i Fremtiden de solgte Parceller eller endeel af samme maatte behöves til Byggeplads for Byen, da at afstaae den dertil fornödne Grund ,imod et passende Afslag i Afgiften, til hvilken Betingelse Hr. Stiftamtm. derhos har foreslaaet det Vilkaar endnu tilföiet, at der ved Auktionsconditionerne blev betinget Byen Forkjöbsret ved Salg af de afhændede Parceller, blandt Andet fordi det ikke kunde være Byen ligegyldigt, hvo der blev Eier af dem eller hvorledes Eiendomsretten blev benyttet.

Foranlediget heraf skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. meddele, at Ministeriet vel ikke vil have Noget imod denne saaledes i Forslag bragte Afhændelse af de omhandlede Græsmarker, om hvis Hensigtsmæssighed samtlige Autoriteter have været enige, dog at det tillige i Conditionerne bestemmes, at det omtmeldte Afslag i Afgiften vil være at bestemme af tvende af Retten udmeldte uvillige Mænd, — men at man dog maa henstille til Hr. Stiftamtmandens og Communalbestyrelsens nöiere Overveielse, om det ikke vilde være gavnligere for Byen, istedetfor at iværksætte en saa betinget Afhændelse af de omhandlede Jorder, der nödvendigviis i höi Grad vil trykke deres Salgsværdi, at afhænde dem til fuldkommen og uindskrænket Eiendom, men saa ved Siden heraf at undtage fra Salget og udlægge til Byggegrund et saa stort Stykke, som kan antages for tilstrækkeligt, selv om Byen i Tiden betydeligt skulde udvide sig.

Om hvad der i saa Henseende maatte blive bestemt, forventer man i sin Tid at modtage Hr. Stiftamtmandens Indberetning. — Justitsministeriet den 26. Februar 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden i Vester-Amtet, Melsted, angaaende **Betingelserne for Fremmedes Bosættelse i Island.** Khavn den 26. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 137. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 248—252. 1859. 26. Febr.

Da den i Deres Skrivelse af 4. Mai f. A. ommeldte franske Forretningsförer L. Bouriaud nu har tilkjöbt sig et Grundstykke paa Handelstedet Grundarfjord i Snæfellsnæs Syssel, og da der er Grund til at antage, at det er Franskmændenes Hensigt at oprette et Fisketilvirknings-Etablissement paa dette Grundstykke, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 8. Novbr. sidstl., deels rettet det Spörgsmaal til Ministeriet, om det efter de gjældende Love kan være tilladeligt, at den med franske Skibe under Islands Kyster fangede Fisk bringes i Land for at tilvirkes paa Franskmændenes der tilhörende Grunde, og derpaa udföres derfra i franske Skibe, eller om det er nödvendigt, for at en saadan Tilvirkning og Udförsel af Fisken kan finde Sted, at de Skibe, hvormed den fanges, ere blevne nationaliserede, og at deraf er erlagt Tilkjöbsafgift, deels udbedt Dem Ministeriets Resolution med Hensyn til adskillige af Sysselmand Thorsteinson i Snæfellsnæs Syssel opkastede Spörgsmaal, der staae i Forbindelse med denne Sag, og hvis Besvarelse kunde tjene saavel Dem som de i Deres Embedsdistrikt ansatte Embedsmænd til Efterretning, nemlig:

1. Om hvorledes den i For. 17. Novbr. 1786 § 6 og 7 omhandlede Borger- og Troskabseed kan modtages, naar den Fremmede hverken forstaaer Dansk eller Islandsk, og der heller ikke paa Stedet kan tilveiebringes nogen Tolk i den Fremmedes Sprog.

2. Om der, for at Borgerskab kan meddeles en Fremmed, bör affordres ham:

a. Legitimation for, at han er uberygtet eller i Besiddelse af den borgerlige Ære.

1859. b. Daabsattest, eller

26. Febr. c. om det er tilstrækkeligt, at han legitimerer sig ved et lovligt Reisepas, samt

d. om de Dokumenter, han producerer, bör være forsynede med vedkommende danske Consuls eller Gesandts Attest, saavel om Dokumenternes Ægthed, som om, at de angaae Producenten.

3. *a.* Om det til Borgerskabs Meddelelse til en Fremmed er tilstrækkeligt, at han erklærer at have taget eller ville tage fast Ophold i Landet, eller om det bör fordres, at han enten selv eller ved Fuldmægtig allerede skal have nedsat sig og holde Dug og Disk, eller være etableret.

b. Om det kan fordres, at han skal præstere Beviis for at være i Besiddelse af de nödvendige Midler til at drive Fiskeri i det Store.

4. Om det kan tillades islandske Borgere, der ere Eiere af fremmede Skibe, interimistisk at drive Fiskeri med disse Skibe fra Island, imod Deponering af en passende Sum i Forhold til Tilkjöbsafgiften, samt mod Forpligtelse til at lade Skibet inden en vis Frist anlöbe et dansk Toldsted for at nationaliseres og forsynes med et dansk Maalebrev.

5. *a.* Om man er berettiget til at afvise et Skib, der ankommer til en islandsk Havn for der at oplægge sin Fangst, naar det hverken er forsynet med islandsk Pas til Fiskeri, efter Plak. 7. Marts 1787, eller med Söpas efter Loven 15. April 1854.

b. Om fremmede Skibe, der ere forsynede med islandsk Söpas efter Lov 15. April 1854, ere berettigede ikke blot til Kystfart paa Island, men ogsaa til at drive Fiskeri under Island, og til at oplægge sin Fangst, samt om slige Skibe i benægtende Fald bör behandles efter For. 13. Juni 1787 Cap. 1.

c. Om der ikke, foruden det i Sportel-Reglem. 10. Septbr. 1830 § 62 bestemte Gebyr af 12 Sk. pr. Commercelæst for Paategning af de alene til Fiskeri

udrustede Skibes Papirer, endvidere bör, naar samme Skib derefter löser islandsk Söpas efter Lov 15. April 1854, for at udföre Ladning fra Island, erlægges Klareringsgebyr ifölge sidstnævnte Lovs § 8 og Sportel-Reglementets § 62. 1859. 26. Febr.

Foranlediget heraf skulde man, næst at bemærke, at det af Hr. Amtm. opkastede Spörgsmaal formentlig tilstrækkelig tydeligt er blevet besvaret ved Justitsministeriets Skrivelse til Dem af 27. Juli f. A., hvoraf en Gjenpart vedlægges, da man maa antage, at De ikke har modtaget Originalen, med Hensyn til de af Sysselmand Thorsteinson opkastede Spörgsmaal ikke undlade til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. at melde:

ad 1. Den hensigtsmæssigste Maade, hvorpaa Eden i det omhandlede Tilfælde kan modtages, vil formentlig være, at Sysselmanden anskaffer sig Blanquetter til Eden, affattede i det franske eller engelske Sprog, hvilke derefter maatte udfyldes og underskrives af den Paagjældende.

ad 2 a—d. Med Hensyn til personlige Betingelser for Borgerskabs Meddelelse vil der ikke være at affordre Fremmede andre Legitimationer, end der affordres Indlændinge, men forsaavidt slige Beviisligheder kræves, er det en Selvfölge, at de bör være bekræftede af vedkommende danske Consul eller en anden god, paalidelig Mand.

ad 3 *a.* Det kan vel ikke fordres, for at Borgerskab kan meddeles en Fremmed, at han allerede skal have nedsat sig i Landet, men der maa dog foreligge saadanne Omstændigheder, der kunne antages at tilkjendegive den Vedkommendes animus commorandi og Tilknytning til Landet; cfr. Anordn. 17. Novbr. 1786 § 7: »for at nedsætte sig«.

ad 3 *b.* Dette Spörgsmaal maa besvares benægtende.

ad 4. Dette Spörgsmaal er afgjort ved Justits-

1859. ministeriets Skrivelse af 9. Mai 1857, jevnf. Plak. 23.
26. Febr. Oktbr. 1816.

ad 5 *a*. Det er ikke Ministeriet bekjendt, at der, saaledes som Sysselmand Thorstensen synes at forudsætte, udstedes særlige Söpas til Fiskeri paa Island. Derimod fölger det af Loven 15. April 1854 § 4, at det ikke kan tilstedes noget Skib at udlosse eller indtage nogensomhelst Ladning paa Island, uden at have löst islandsk Söpas.

b. Dette Spörgsmaal er besvaret ved Justitsministeriets foranförte Skrivelse af 27. Juli s. A.

c. Næst at henvise til den under dette Nummer Litr. *a* gjorte Bemærkning, hvorefter der altsaa ikke kan være Spörgsmaal om Udstedelsen af to forskjellige Söpas for det samme Skib, tilföies, at naar Ladning indtages i Island af et Skib, der alene var bestemt til at drive Fiskeri, vil selvfölgelig det fulde Gebyr være at svare efter Loven af 15. April 1854 § 8, eller, forsaavidt et mindre Gebyr efter Reglement 10. Septbr. 1830 § 62 maatte være erlagt, Differensen mellem samme og det i Handelsloven bestemte Gebyr. — Justitsministeriet den 26. Februar 1859.

26. Febr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, Melsted, ang. **Afgiften af Isafjords Syssel**. Khavn den 26. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 124.

Paa Justitsministeriets derom allerund. nedlagte Forestilling har det under 28. f. M. allern. behaget H. M. Kongen at udnævne Cand. jur. Stephan Bjarnarson til Sysselmand i Isafjords Syssel i det Dem betroede Amt, saaledes, at ham af dette Syssels Indtægter overdrages Skatten og Gjaftolden i Forpagtning, imod Erlæggelsen af den ved allerh. Resolution af 26. Septbr. 1838 bestemte aarlige Forpagtnings-Afgift af 60 Rd., og at han iövrigt forpligtes til at administrere

Sysselets Kongetiende, imod derfor at nyde ¼ Administrationslön, hvorhos det tillige er paalagt ham, at tage Bopæl paa Isafjords Handelsted, samt at underkaste sig enhver Forandring, som i hans Embedstid maatte findes nödvendig, saavel med Hensyn til Embeds-Indtægternes Regulering, som i Henseende til Embedsforretningerne eller Grændserne for Embedets Distrikt. 1859. 26. Febr.

Ved at meddele Hr. Amtm. Ovenstaaende, skulde man, næst at bemærke, at Sysselmand Bjarnarson herfra direkte er underrettet om sin Udnævnelse, tjenstl. anmode Dem om, behgl. at ville foranledige, at han stiller en antagelig Caution for de ham betroede Oppebörseler, og kan derefter hosfölgende for ham udfærdigede Bestalling udleveres til ham, imod Erlæggelsen af et Gebyr af 14 Rd. 48 Sk., for hvilke De paa sædvanlig Maade vil have at aflægge Rigtighed, samt imod at han foreviser Dem det ham meddelte Testimonium publicum. Det bliver derhos at paasee, at saavel Cautionen som Bestallingen thinglæses, hvorom Indberetning i sin Tid forventes hertil indsendt. — Justitsministeriet den 26. Februar 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Forslag om en ny Udgave af Jónsbók.** Khavn den 26. Februar 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 121. 26. Febr.

Ved i hoslagte Afskrifter at fremsende deels et hertil indkommet Andragende, hvori Cand. juris Benedikt Sveinsson og Althingsmand, Archivar Jón Sigurðsson anholde om en offentlig Understöttelse af 1000 Rd. aarlig i 3 Aar, for kritisk at gjennemgaa Haandskrifterne og de andre forhaanden værende Kilder til Jonsbogen, og derefter at udarbeide en kritisk og saavidt mulig authentisk Text af denne Lovbog, der kunde

1859. 26. Febr. være skikket til Udgivelse i Trykken, deels en af det juridiske Fakultet over samme afgiven Erklæring, skulde man tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behageligen at indhente og derefter hertil indsende Betænkning over Sagen fra den islandske Landsoverret. — Justitsministeriet den 26. Februar 1859[1].

1. Marts. **Capitelstaxt** for **Borgarfjords Syssel** og flere Sysseler, samt **Byen Reykjavik** i Sönder-Amtet, fra **Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.** Islands Stiftamtshus og Bispecontoiret (Reykjavík) den 1. Marts 1859. — Publiceret i Rángárvalla samt i Gullbringa og Kjosar Syssel 1859. — Islandsk: Original-Aftryk fra Stiftsbogtrykkeriet i Reykjavík, 2 Blade i 4^to^. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Þjóðólf. XI, 70—71.

Verðlagsskrá, sem gildir í Borgarfjarðar, Kjósar og Gullbríngu, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja sýslum samt Reykjavíkur bæ, frá miðju Mai mánaðar 1859 til sama tíma 1860.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[2]	37	14	37	14	29¾
— 2	3	53	21	30	17
— 3	5	38	32	36	25¾
— 4	3	93	23	72	19
— 5	2	75	33	36	26½
— 6	3	62	29	16	23½
— 7	2	54	»	»	»

[1]) s. D. ere Breve af samme Indhold afgaaede til Amtmand Melsted i Vest-Amtet og Conferentsraad Thorsteinson, som »tidligere specielt har beskjæftiget sig (Dem) med Jonsbogens Revision«. Brevb. sst. Nr. 122—123.

[2]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Borgarfjords o. fl. Sysseler af 23. Februar 1857 (ovenf. S. 32—35).

1859. 1. Marts.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 8	17	62	17	62	14
— 9	11	72	15	64	12½
B. Nr. 10	»	24½	30	60	24½
— 11	»	20¼	25	30	20¼
— 12	»	25¼	31	54	25¼
— 13	»	18½	23	12	18½
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	23	14	36	11½
— 16	»	42½	»	»	»
— 17	»	7	13	12	10½
— 18	»	88	»	»	»
— 19	1	53	»	»	»
— 20	»	48	»	»	»
— 21	»	36	»	»	»
D. Nr. 22	3	95	23	90	19
— 23	4	49	27	6	21⅔
— 24	4	7	24	42	19½
— 25	4	11	24	66	19¾
— 26	3	87	23	42	18¾
E. Nr. 27	1	44	21	84	17½
— 28	1	55	23	57	18⅚
— 29	1	45	22	3	17½
— 30	1	33	20	14	16
F. Nr. 31	5	48	22	»	17½
— 32	4	48	27	»	21½
— 33	3	63	21	90	17½
— 34	2	73	22	8	17⅔
— 35	1	81	22	12	17⅔
— 36	3	77	22	78	18¼
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	4	40	»	»	»
— 39	1	43	»	»	»
— 40	2	83	»	»	»
— 41	1	27	»	»	»
— 42	»	83	»	»	»
— 43	1	7	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

1859.
1. Marts.

			Ríkismynt.	er þá hdr. á landsvísu. rd.	sk.	er þá 1 alin. sk.
Eptir A.	eða	í fríðu	. . . .	26	27	21
— B.	—	í ullu, smjöri og tólg	.	27	63	22
— C.	—	í tóvöru af ullu	. . . .	13	72	11
— D.	—	í fiski	. . . .	24	68	$19^3/_4$
— E.	—	í lýsi	. . . .	21	88	$17^1/_2$
— F.	—	í skinnavöru	. . . . . .	21	82	$17^1/_2$

En meðalverð allra landaura, samantalið og skipt með 6, sýnir aðal-meðalverð allra meðalverða [hdr.] 22 Rd. 67 Sk. [og alin] 18 Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir A: hver kýr snemmbær á við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;
líka 6 sauðir þrèvetrir og eldri;
eða 8 sauðir tvævetrir,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar, á hausti;
eins áburðarhestur, 5 til 12 vetra, í fardögum;
en hryssa, á sama aldri, 90 álnir, eða $^3/_4$ hdr.,
svo $1^1/_3$ verðs hennar er á við hundrað.

Eptir B. gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.

— C. — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.

— D. — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.

— E. — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hundrað.

— F. — 4 fjórðúngar nautskinns, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kýr-, hross- og sel-skinni; en 8 fjórðúngar sauðskinns og 12 fjórðúngar ærskinns; svo og 240 lambskinn.

Íslands stiptamtshúsi og skrifstofu biskups 1. Marts 1859.

J. D. Trampe. H. G. Thordersen.

Capitelstaxt for **Öster- og Vester-Skaptafells Sysseler** i Sönder-Amtet, fra **Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.** Islands Stiftamtshus og Bispecontoiret (Reykjavík) den 1. Marts 1859. — 1859. 1. Marts.

Islandsk: Original-Aftryk fra Stiftsbogtrykkeriet i Reykjavík, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Þjóðólf. XI, 70—71.

Verðlagsskrá, sem gildir fyrir Austur- og Vestur-Skaptafells sýslur, frá miðju Mai mánaðar 1859 til sama tíma 1860.

	Ríkismynt.		er þá hundrað á landsvísu.		er þá 1 al.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	25	89	25	89	20¾
— 2	3	82	23	12	18½
— 3	4	45	26	78	21½
— 4	3	41	27	40	22
— 5	2	50	30	24	24
— 6	3	33	26	72	21½
— 7	2	45	»	»	»
— 8	16	1	16	1	13
— 9	12	11	16	14	13
B. Nr. 10	»	23	28	72	23
— 11	»	19¼	24	6	19¼
— 12	»	20½	25	60	20½
— 13	»	17½	21	84	17½
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	»	»	»	»
— 16	»	»	»	»	»
— 17	»	6	11	24	9
— 18	»	»	»	»	»
— 19	1	»	»	»	»
— 20	»	40½	»	»	»
— 21	»	30	»	»	»
D. Nr. 22	»	»	»	»	»
— 23	4	20	25	24	20

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Skaptafells-Sysselerne af 23. Februar 1857 (ovenfor S. 35–38).

1859.
1. Marts.

	Ríkismynt. rd.	sk.	er þá hundrað á landsvísu. rd.	sk.	er þá 1 al. sk.
D. Nr. 24	»	»	»	»	»
— 25	»	»	»	»	»
— 26	3	82	23	12	18½
E. Nr. 27	»	»	»	»	»
— 28	1	64	25	»	20
— 29	1	12	16	84	13½
— 30	1	12	16	84	13½
F. Nr. 31	4	39	17	60	14
— 32	2	90	17	60	14
— 33	2	63	15	90	12¾
— 34	2	5	16	40	13
— 35	1	19	14	36	11½
— 36	2	92	17	72	14
— 37	»	5½	13	72	11
G. Nr. 38	3	60	»	»	»
— 39	»	»	»	»	»
— 40	2	91	»	»	»
— 41	»	80	»	»	»
— 42	»	83½	»	»	»
— 43	»	94	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

	Ríkismynt.	er þá hdr. á landsvísu. rd.	sk.	er þá 1 alin. sk.
Eptir A. eða í fríðu		24	5	19¼
— B. — í ullu, smjöri og tólg .		25	7	20
— C. — í tó-vöru af ullu . . .		11	24	9
— D. — í fiski		24	18	19¼
— E. — í lýsi		19	56	15⅔
— F. — í skinna-vöru		16	20	13

En meðalverð allra landaura, samantalið og skipt með 6, sýnir aðal-meðalverð allra meðalverða [hdr.] 20 Rd. 6 Sk. [og alin] 16 Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:
Eptir A: hver kýr snemmbær á við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar, í fardögum;

líka 6 sauðir þrévetrir og eldri, 1859.
eða 8 sauðir tvævetrir, 1. Marts.
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar, á hausti;
eins áburðarhestur, 5 til 12 vetra, í fardögum;
en hryssa, á sama aldri, 90 álnir, eða $^{3}/_{4}$ hdr.,
svo $1^{1}/_{3}$ verðs hennar er á við hundrað.

Eptir B. gjöra 12 fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg, hundrað.
— C. — 60 pör eingirnissokka, eða 180 pör sjóvetlínga, hundrað.
— D. — 6 vættir af sérhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E. — 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hundrað.
— F. — 4 fjórðúngar nautskinns, hundrað; eins 6 fjórðúngar af kýr- hross- og sel-skinni; en 8 fjórðúngar sauðskinns og 12 fjórðúngar ærskinns; svo og 240 lambskinn.

Íslands stiptamtshúsi og skrifstofu biskups 1. Marts 1859[1].

J. D. Trampe. H. G. Thordersen.

Capitelstaxt for Vester-Amtet fra **Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.** Stykkesholm den 7. Marts 1859. — Anföres som publiceret i Dala og Isafjords Sysseler, men ikke i andre af Amtets Jurisdiktioner. — Islandsk: Original-Gjenpart, trykt som Schema og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal, 2 Blade i 4to. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Þjóðólf XI, 70—71. 7. Marts.

Verðlags-skrá, sem gildir fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur, í Íslands vestur-amti, frá miðju Maí mánaðar 1859 til jafnlengdar 1860.

[1]) Original-Aftrykket har ved Trykfeil: 1856.

1859.
7. Marts.

Vöru og aura tegundir.	Ríkismynt. rd.	sk.	hdr. á landsvísu. rd.	sk.	þaraf 1 al. sk.
A. Nr. 1 [1]	36	74	36	74	29 1/4
— 2	4	76	28	72	23
— 3	6	57 1/2	39	57	31 3/4
— 4	4	94	39	80	32
— 5	3	61 1/2	43	66	35
— 6	4	65 1/2	37	44	30
— 7	3	20 1/2	»	»	»
— 8	19	22 1/2	19	22 1/2	15 1/2
— 9	14	92 1/2	19	91	16
B. Nr. 10	»	23 1/2	29	36	23 1/2
— 11	»	19	23	72	19
— 12	»	24	30	»	24
— 13	»	19	23	72	19
C. Nr. 14	»	38	»	»	»
— 15	»	18	11	24	9
— 16	»	37	»	«	»
— 17	»	7	13	12	10 1/2
— 18	»	73	»	»	»
— 19	1	52	»	»	»
— 20	»	47	»	»	»
— 21	»	36 1/2	»	»	»
D. Nr. 22	3	81 1/2	23	9	18 1/2
— 23	4	57	27	54	22
— 24	4	28 1/2	25	75	20 1/2
— 25	3	71	22	42	18
— 26	3	83 1/2	23	21	18 1/2
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	45 1/2	22	10	17 3/4
— 29	1	43	21	69	17 1/2
— 30	1	26 1/2	19	13 1/2	15 1/4
F. Nr. 31	5	50	22	8	17 3/4
— 32	4	60 1/2	27	75	22 1/4
— 33	3	81	23	6	18 1/2
— 34	2	71 1/2	21	92	17 1/2
— 35	2	7	24	84	20
— 36	3	90	23	60	19
— 37	»	6	15	»	12

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Vester-Amtet den 14. Febr. 1857 (ovenf. S. 26—29).

1859. 7. Marts.

Vöru og aura tegundir.	Ríkismynt. rd.	sk.	hdr. á landsvísu. rd.	sk.	þaraf 1 al. sk.
G. Nr. 38	4	4 1/2	»	»	»
— 39	»	62	»	»	»
— 40	2	80	»	»	»
— 41	1	14	»	»	»
— 42	»	81 1/2	»	»	»
— 43	1	52 1/2	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir A,	eða	í friðu	33.15	26 1/2
— B,	-	í ullu, smjöri og tólg . .	26.69	21 1/2
— C,	-	í ullar-tóvöru	12 18	9 3/4
— D,	-	í fiski	24.40	19 1/2
— E,	-	í lýsi	20.11	16
— F,	-	í skinnavöru	22.60	18

Eu meðalverð allra landaura, saman talið og skipt með 6, sýnir höfuðmeðalverð allra meðalverða [hdr.] 23 Rd. 19 Sk. [og alin] 18 1/2 Sk.

þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A:	1 hundr.	1	kýr, snemmbær, í fardögum.
—	—	6	ær, loðnar og lembdar, í fardögum.
—	—	6	sauðir þrèvetra og eldri, á hausti.
—	—	8	sauðir tvævetra á hausti.
—	—	12	sauðir veturgamlir á hausti.
—	—	8	ær geldar á hausti.
—	—	1	púlshestur, 6 til 12 vetra, í fardögum.
—	90 áln.	1	hryssa, jafngömul, í fardögum.
Eptir Litr. B:	1 hundr.	12	fjórðúngar af ullu, smjöri eða tólg.
— C:	—	60	pör eingirnissokka, 180 pör sjóvetlínga.
— D:	—	6	vættir af sèrhverri þar tilnefndri fiskitegund.

1859. Eptir Litr. E: 1 hundr. 1 tunna, eða 120 pottar lýsis.
7. Marts. — F: — 4 fjórðúngar af nautskinni.
— — 6 — af kýr-, hross- og selskinni.
— — 8 — sauðskinni.
— — 12 — ærskinni.
— — 240 lambskinn.

Skrifstofu vestur-amtsins í Stykkishólmi, þann 7. Marts 1859.

P. Melsted. Árni Böðvarsson, const.

15. Marts. **Capitelstaxt** for **Hunavatns** og **Skagafjords Sysseler** i Norder-Amtet, fra **Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.** Friðriksgáfa den 15. Marts 1859.

— Amts-Skrivelse af s. D. om denne Capitelstaxt er publiceret i Thingö Syssel 1859. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri VII, 33—34.

Verðlagsskrá, sem gildir í Húnavatns sýslu og í Skagafjarðar sýslu frá miðju Mai mánaðar 1859 til jafnlengdar 1860.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A Nr. 1[1]	44	23	44	23	35½
— 2 (fard. 1859)	4	31	25	90	21
— 3	5	76	34	72	28
— 4	4	22½	33	84	27
— 5	3	8	37	»	29½
— 6	3	90	31	48	25
— 7	2	51	25	30	20
— 8	19	35	19	35	15½
— 9	15	12	20	16	16

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler 3. April 1857 (ovenf. S. 59—61).

1859.
15. Marts.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
. Nr. 10	»	24	30	»	24
— 11	»	19½	24	36	19½
— 12	»	24½	30	60	24½
— 13	»	18	22	48	18
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	25½	7	93	6½
— 17	»	9	11	24	9
— 18	»	50½	10	50	8½
— 19	»	72	11	24	9
— 20	»	42	52	48	42
— 21	»	27½	34	36	27½
D. Nr. 22	4	36	26	24	21
— 23	4	32	26	»	21
— 24	4	16	25	»	20
— 25	3	91	23	66	19
— 26	3	76	22	72	18
E. Nr. 27	1	»	15	»	12
— 28	1	49	22	63	18
— 29	1	36	20	60	16½
— 30	1	37	20	75	16½
F. Nr. 31	5	44	21	80	17½
— 32	4	34½	26	15	21
— 33	3	54	21	36	17
— 34	2	48	20	»	16
— 35	1	60	19	48	15½
— 36	3	69½	22	33	18
- 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	3	73	22	54	18
— 39	»	»	»	»	»
— 40	2	65	32	12	25½
— 41	»	76	38	»	30½
— 42	»	86	»	»	17
— 43	1	41	»	»	27½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða í fríðu.	30.23	24
— B, - í ullu, smjöri og tólg . .	26.84	21½
— C, - í tóvöru af ullu	20. 5	16

1859. 15. Marts.	Eptir D, eða í fiski	24.71	20
	— E, - í lýsi	19.73½	16
	— F, - í skinnavöru	20.85	16½

En meðalverð allra landaura, samantalin og skipt með 6, sýna meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 23 Rd. 73 Sk. [og alin] 19 Sk.

Friðriksgáfu dag 15. Marts 1859.

Í umboði Herra Biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

15. Marts. **Capitelstaxt** for **Öefjords og Thingöe** Sysseler i Norder-Amtet, fra **Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.** Friðriksgáfa den 15. Marts 1859. — Amts-Skrivelse af s. D. ang. denne Capitelstaxt er publiceret i Thingö Syssel 1859. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi árin 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri VII, 33—34.

Verðlagsskrá, sem gildir í Eyjafjarðar sýslu og í þingeyjar sýslu, frá miðju Mai mánaðar 1859 til jafnlengdar 1860.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	40	77	40	77	32½
— 2 (fard. 1859)	4	67	28	18	22½
— 3	6	½	36	3	29
— 4	4	66	37	48	30
— 5	3	45	41	60	33½
— 6	4	58	36	80	29½
— 7	2	60	26	24	21
— 8	22	60	22	60	18
— 9	18	46	24	61½	19½

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler 3. April 1857 (ovenf. S. 59—61).

1859. 15. Marts.

	Ríkismynt.		Hundrað.		Alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
B. Nr. 10	»	25	31	24	25
— 11	»	20	25	»	20
— 12	»	24½	30	60	24½
— 13	»	19	23	72	19
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	22	13	72	11
— 16	»	26½	8	27	6½
— 17	»	10½	13	12	10½
— 18	»	66	13	72	11
— 19	»	81	12	63	10
— 20	»	36	45	»	36
— 21	»	26	32	48	26
D. Nr. 22	4	32	26	»	21
— 23	4	8	24	48	19½
— 24	4	2	24	12	19½
— 25	3	69½	22	33	18
— 26	3	39	20	42	16½
E. Nr. 27	1	16	17	48	14
— 28	1	35½	20	52½	16½
— 29	1	32	20	»	16
— 30	1	22	18	42	15
F. Nr. 31	5	11	20	44	16½
— 32	4	9	24	54	19½
— 33	3	14	18	84	15
— 34	2	8½	16	68	13½
— 35	1	57	19	12	15½
— 36	4	19	25	18	20
— 37	»	7	17	48	14
G. Nr. 38	3	89	23	54	19
— 39	»	43	17	88	14½
— 40	3	27	39	36	31½
— 41	»	51½	25	72	20½
— 42	»	90	«	»	18
— 43	1	52½	»	»	29½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða í fríðu	32.69½	26
— B, - í ullu, smjöri og tólg . .	27.63	22
— C, - í tóvöru af ullu	19.83	16

1858.	Eptir D,	-	í fiski	23.46	19
15. Marts.	— E,	-	í lýsi	19.11½	15½
	— F,	-	í skinnavöru	20.33	16½

En meðalverð allra landaura, sámantalin og skipt með 6, sýna meðalverða allra meðalverða [hdr.] 23 Rd. 83 Sk. [og alin] 19 Sk.

Friðriksgáfu 15. dag Martsmán. 1859.

Í umboði Herra Biskupsins
Havstein. Daniel Halldórsson.

15. Marts. **Capitelstaxt for Nordermula og Söndermula Sysseler i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.** Friðriksgáfa den 15. Marts 1859. — Amts-Skrivelse af s. D. ang. denne Capitelstaxt anföres som publiceret i Thingö Syssel 1859. — Islandsk: Original-Gjenpart trykt som Schema paa et Halvark i Folio, og ved Udfærdigelsen udfyldt med de passende Tal. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár á Íslandi 1856 til 1860" i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" II, 406—429. Norðri VII, 33—34.

Verðlagsskrá, sem gildir í Norður-Múla sýslu og í Suður-Múla sýslu, frá miðju Mai mánaðar 1859 til jafnlengdar 1860.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
A. Nr. 1[1]	30	75	30	75	24½
— 2 (í fard. 1859)	5	2	30	12	24
— 3	5	89	35	54	28½
— 4	4	68	37	64	30
— 5	3	32	40	»	32
— 6	4	50	36	16	29
— 7	3	20½	32	13	25½
— 8	22	36	22	36	18
— 9	18	71½	24	95½	20

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændigen anförte i Capitelstaxten for Hunavatns og Skagafjords Sysseler 3. April 1857 (ovenf. S. 59—61).

1859.
15. Marts.

	ríkismynt.		hundrað.		alin.
	rd.	sk.	rd.	sk.	sk.
B. Nr. 10	»	25½	31	84	25½
— 11	»	20½	25	60	20½
— 12	»	25	31	24	25
— 13	»	19	23	72	19
C. Nr. 14	»	»	»	»	»
— 15	»	20	12	48	10
— 16	»	39½	12	33	10
— 17	»	8	10	»	8
— 18	»	81	16	84	13½
— 19	1	22	18	42	15
— 20	»	48	60	»	48
— 21	»	39½	49	36	39½
D. Nr. 22	4	75½	28	69	23
— 23	4	83	29	18	23½
— 24	4	77	28	78	23
— 25	3	92	23	72	19
— 26	3	46½	20	87	16½
E. Nr. 27	1	4	15	60	12½
— 28	1	44	21	84	17½
— 29	1	29	19	51	15½
— 30	1	19	17	93	14½
F. Nr. 31	5	40	21	64	17½
— 32	4	20½	25	27	20
— 33	3	1½	18	9	14½
F. Nr. 34	2	2	16	16	13
— 35	1	31½	15	90	13
— 36	4	29	25	78	20½
— 37	»	6	15	»	12
G. Nr. 38	3	91	23	66	19
— 39	»	»	»	»	»
— 40	3	48	42	»	33½
— 41	»	»	»	»	»
— 42	1	»	»	»	19
— 43	1	32	»	»	25½

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A, eða	í fríðu	32.19½	26
— B, —	í ullu, smjöri og tólg . .	28.12	22½
— C, —	í tóvöru af ullu	25.62	20½

15. Marts.	Eptir D,	— í fiski	26.26½	21
	— E,	— í lýsi	18.72	15
	— F,	— í skinnavöru	19.68	16

En meðalverð allra landaura, samantalin og skipt með 6, sýna meðalverð allra meðalverða

[hdr.] 25 Rd. 11½ Sk. [og alin].20 Sk.

Friðriksgáfu 15. dag Martsmán. 1859.

Í umboði Herra biskupsins

Havstein. Daniel Halldórsson.

8. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Gaarden Bessastads Reparation** og eventuelle **Salg**. Khavn den 8. April 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 227.

Med behagel. Skrivelse af 23. Decembr. f. A. har Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet fremsendt et Andragende fra Bygselhaverinden af den Reykjavík lærde Skole tilhörende Jord Bessastaðir, Enkemadame Íngibjörg Thomsen, om, at der maatte blive foretaget en Hovedreparation paa Tag og Vinduer af Gaardens Hovedbygning, samt tillige en af vedkommende Repstyrere foretaget Synsforretning over Bygningen og sammes Mangler, hvori tillige indeholdes et summarisk Overslag over de med Reparationen eventuelt forbundne Omkostninger.

Forinden imidlertid Videre foretages i denne Anledning, skulde man, næst at bemærke, at, da Afgiften er opfört som en Indtægt for Skolekassen, vil Afgjörelsen af denne Sag henhöre under Justitsministeriets Ressort, tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behgl. at ville erhverve og hertil indsende yderligere Oplysninger og et mere detailleret Overslag over de med oftnævnte Reparation forbundne Omkostninger.

Iövrigt önsker man ved samme Leilighed at modtage Deres Yttringer, om der ikke maatte være An-

ledning til, i al Fald ved den nuværende Bygselhaverindes Fratrædelse, at forsöge Bygningen bortsolgt ved offentlig Auktion. — Justitsministeriet den 8. April 1859. 1859. 8. April.

Kongelig Resolution angaaende Andragende om **Seydisfjord som Handelsted.** Frederiksborg Slot den 13. April 1859. — Isl. Forestill. og Resol. Prot. (1858 og) 1859, Nr. 8. — Med denne Resolution fölger Althingets Petition 21. Juli 1857 paa Islandsk med dansk Oversættelse. 13. April.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling til Kongen 5. April 1859 bemærkes Følgende: Det sidst forsamlede Althing har, i Anledning af et til samme indgivet Andragende, med 18 Stemmer mod 2 vedtaget en allerund. Petition om, at Seydisfjord i Norder-Mula Syssel maatte blive bestemt til Hovedhandelsted i Österamtet, istedetfor Eskefjord.

Til Stötte for dette Andragende havde Althinget anfört flere Grunde, saasom:

at Regjeringen selv tidligere, i Motiverne til Udkast til Lov om Skibsfart og Handel paa Island, der blev forelagt den i Aaret 1851 afholdte extraordinaire Forsamling i Reykjavík, har nævnt Seydisfjord som det hensigtsmæssigste Sted til at blive Hovedhandelsted i Österamtet, hvilken Mening tiltraadtes af den nævnte Forsamling, ligesom ogsaa af den danske Rigsdag, indtil der i Loven af 15. April 1854 blev gjort en pludselig Forandring heri og Eskefjord valgt istedetfor Seydisfjord, uden at Althinget derom blev hört;

at de fleste af Thingets Medlemmer vare af den Formening, at der var nogen Forskjel imellem Seydisfjord og Eskefjord, idet Indseilingen til det förste Sted var baade kortere og mindre udsat for Fare end til det sidstnævnte;

at Veien fra Oplandet — det paa Faar rigeste Opland i Landet — er endeel kortere, jævnere og mindre gjennemströmmet af Floder;

at der paa Seydisfjord haves en bekvem, tilstrækkelig og sikker Byggeplads, hvorimod Grunden paa Eskefjord neppe tillader Opförelsen af flere Bygninger end de, der nu allerede findes der, da Erfaringen har viist, at disse Bygninger ingenlunde staae paa en for Vandflod og Fjeldskred sikker Plads;

1859. og at Seydisfjord i de faa Aar, siden denne Havn blev au-
13. April. toriseret som Handelsted, er tiltaget saameget, at den allerede nu er forud for Eskefjord, skjöndt denne Plads er et langt ældre Handelsted end hin.

Ministeriet bemærker, at den Forandring i Handelsloven, hvorpaa Althinget saaledes andrager, i Virkeligheden kun gaaer ud paa, at Seydisfjord maa istedetfor Eskefjord blive bestemt som den Havn paa Österlandet, der skal beseiles af Fremmede, förend de kunne anlöbe andre autoriserede Handelsteder. En saadan Forandring, der selvfölgelig ikke vil kunne foretages uden ved Lov, hvortil Udkast maa forelægges Rigsdagen, vil imidlertid neppe være af nogen stor praktisk Betydning, da begge de omhandlede Havne, som omtrent ere lige gode, ligge i en kort Afstand fra hinanden, saa at det ikke frembyder nogen synderlig Ulempe for dem, som maatte önske at beseile Seydisfjord, förest at anlöbe Eskefjord, og har overhovedet hidtil ikke været af nogensomhelst Interesse, idet, saavidt vides, intet af disse Steder siden Handelens Frigivelse har været beseilet af Fremmede, i al Fald med Undtagelse af 1 eller 2 norske Skippere. De Grunde, som ere anförte for Forandringen, forekomme Ministeriet heller ikke at være afgjörende, især naar hensees til, at den af Althingsmanden for Nordermule Syssel fremförte Paastand om Seydisfjords Fortrin fremfor Eskefjord er bleven bestemt modsagt af den kongel. Commissarius, som tidligere i en lang Række af Aar har væset ansat som Sysselmand i bemeldte Syssel, idet han derimod har erklæret Eskefjord for nok saa godt skikket til Hovedhandelsted. Paa Afstemningens Resultat kan man næppe heller lægge særdeles Vægt i en Sag af saa aldeles lokal Natur, som denne, da Althingsmændene, efter deres egne Yttringer, som ubekjendte med Stedforholdene, have maattet gaae efter den Skildring, som deraf var givet af Sysselets Repræsentant, og i det Hele taget maa det ansees lidet önskeligt, at bevirke Forandring i en saa ny Lov, som den heromhandlede, förend Erfaringen har godtgjort, at saadant er nödvendigt eller idetmindste hensigtsmæssigt.

Det forholder sig vel saaledes, som i Andragendet bemærket, at det i Motiverne til det af Regjeringen i Aaret 1851 Althinget forelagte Udkast til Lov, indeholdende nogle Bestemmelser om den islandske Handel og Skibsfart, er udtalt, at Seydisfjord rimeligviis vilde blive det vigtigste Handelsted i Mule-Sysselerne, men det var tillige udtrykkelig bemærket

som en Mangel ved dette Sted, at der hverken havdes Övrighed eller Læge der. Paa den Tid var der endnu ikke Tale om at tage nogen endelig Bestemmelse om, hvilket Sted der skulde vælges som Anlöbssted for Fremmede i Mule-Sysselerne, men man ansaa det nödvendigt, forinden at indhente Erklæring desangaaende fra vedkommende Autoriteter i Island, ligesom ogsaa med Hensyn til, hvorvidt det, naar Seydisfjord blev bestemt til Anlöbssted for Fremmede, maatte kunne paalægges Sysselmanden i Nordermule Syssel og vedkommende Distriktslæge at tage Bopæl sammesteds. Amtmandens Erklæring gik nu vel ud paa, at Seydisfjord vilde være at foretrække for Eskefjord, endskjöndt det indrömmedes, at Havnen ved det sidstnævnte Sted er tryg og Stedet nok saa let at anlöbe, men ligesom den nuværende Sysselmand ikke vilde kunne tilpligtes at bosætte sig paa Seydisfjord, hvortil han heller ikke er villig, saaledes blev det ogsaa oplyst, at han der vilde være saa uheldigt situeret for Sysselets Beboere, at det ikke burde paalægges ham at tage Ophold sammesteds, og det Samme gjælder i en ikke mindre Grad om Distriktslægen. Paa samme Tid indkom der til Ministeriet en Petition fra nogle Indbyggere i Söndermule Syssel om, at Eskefjord maatte blive bestemt som Anlöbssted for fremmede Skibe, og, da der i Rigsdagen, for hvilken Handelssagen imidlertid var bleven indbragt, blev lagt særdeles Vægt paa, at der paa Anlöbsstederne havdes Politiövrighed og Læge, var dette Grunden til, at den i Handelssagen nedsatte Commission foreslog, at Eskefjord, hvor Sysselmanden i Söndermule Syssel er bosat, og som iövrigt antages i alle Henseender omtrent ligesaavel skikket til Anlöbssted som Seydisfjord, maatte i Loven blive optaget som en saadan Anlöbshavn for Mule-Sysselerne. Vel er Distriktslægen heller ikke bosat paa dette Sted, men da der alt existerede en Qvarantaineeommission sammesteds, hvoraf Lægen er Medlem, antog man, at den i Loven af 15. April 1854 § 2 omhandlede Undersögelse vilde kunne foretages af denne, saaledes, at Lægen i fornödent Fald kunde tilkaldes.

1859.
13. April.

Ligesom der efter det Anförte, ifölge Ministeriets Mening, overhovedet ikke turde være tilstrækkelig Grund til at tage Althingets Petition tilfölge, saaledes holder Ministeriet ogsaa for, at Forholdene i Nord- og Öst-Amtet nu ere saaledes, at der i ethvert Fald ikke kunde være Spörgsmaal om for Tiden at gjennemföre den omhandlede Foranstaltning. Som

28*

1859. ovenfor bemærket vilde den nemlig medföre Nödvendigheden af, at der paa Seydisfjord blev ansat en egen Politiövrighed; 13. April. men Ansættelsen af en saadan vilde selvfölgelig medföre en Udgift, der iflge Plak. af 24. Novbr. 1856 vilde være at udrede af vedkommende Amts Repartitionsfond. Denne er imidlertid, navnlig paa Grund af Faareskabssygdommen, allerede stærkt bebyrdet og vil i den nærmeste Fremtid rimeligviis blive det endnu mere, saa at det turde have ikke liden Betænkelighed at paaföre den endnu större Byrder. Dette Moment har formentlig en saadan Vægt, at hvis det var blevet fremhævet under Sagens Forhandling i Althinget, vilde det upaatvivlelig have afholdt Thingets Medlemmer fra at stemme for det indgivne Andragende.

I Henhold til det Anförte indstilles:

»at det i den Bekjendtgjörelse, der vil blive at udfærdige til Althinget angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, allern. maa blive Thinget tilkjendegivet, at der, af de ovenfor udviklede Grunde, ikke er fundet Anledning til allerede nu at foretage den i indbemeldte Andragende omhandlede Forandring i den for saa kort Tid siden udkomne Lov af 15. April 1854, og det saa meget mindre, som det, hvis samme blev iværksat, vilde blive nödvendigt, at der blev ansat en særegen Politiembedsmand paa Seydisfjord, men det ansees utilraadeligt under de nuværende Forhold at paaföre vedkommende Amtsrepartitionsfond, hvoraf Udgiften til den nævnte Embedsmands Lönning, i Medhold af Plak. 24. Novbr. 1856, vil være at udrede, en saadan Byrde«.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Frederiksborg Slot den 13. April 1859.

18. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Marineministeriet, ang. **Sendelse af et Krigsskib** til Island.

Khavn den 18. April 1859[1]. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 238. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 252—254. 1859. 18. April.

Ved at meddele Ministeriet, at, forsaavidt ikke uforudsete Omstændigheder maatte lægge Hindringer iveien derfor, vil et Krigsskib i Aar blive afsendt til Island i Begyndelsen af Mai Maaned, og at det efter de disponible Pengemidler antages, at Togtet vil kunne vare til Slutningen af August Maaned, har Marineministeriet i behagel. Skrivelse af 28. Februar sidstl. udbedet sig Justitsministeriets Yttringer meddelte om, hvorledes det önsker, at Chefen for bemeldte Krigsskib skal instrueres i Henseende til Beskyttelsen af Fiskeriet under Island.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. melde, at ihvorvel det, som velbemeldte Ministerium bekjendt, hidtil har været forudsat, at 4 Miil fra Land er den Afstand, indenfor hvilken det ifölge de ældre islandske Anordninger er forbudt Fremmede at drive Fiskeri under Island, har Ministeriet dog, da det er antaget, at det vilde stemme mest med det almindelige Begreb om Territorialhöihed, naar Grændsen drages paa den Maade, som er foreskreven i den i Gjenpart vedlagte allerh. Resol. af 22. Februar 1812, cfr. Canc. Skriv. 16. Decbr. 1845, nemlig til en sædvanlig Sömils Afstand fra den yderste Ö eller Holm fra Landet, som ikke overskylles af Söen, troet at burde indskrænke sig til at forlange denne Grændse overholdt, hvoraf det da tillige er en Selvfölge, at de fremmede Fiskerskibe ere udelukkede fra at gaae ind i Landets Fjorde og Bugter, for der at drive Fiskeri, og har man ved Skrivelse af Dags Dato, hvoraf Gjenpart vedlægges, anmodet Udenrigsministeriet om at foranledige, at de fremmede Fiskere gjennem vedkommende Regjeringer gives fornödent Paalæg i Overeensstemmelse hermed,

[1]) Instrux 30. April 1859.

1859. 18. April. samt at det derhos tilkjendegives dem, at de ved at overskride den nævnte Grændse udsætte dem for at blive behandlede efter de gjældende Anordninger, navnligen For. 13. Juni 1787.

Hvad dernæst angaaer den Fremgangsmaade, der vil være at anvende, naar Overtrædelse maatte blive begaaet fra de fremmede Fiskeres Side, da henviser For. 13. Juni 1787 § 4 vel til Opbringelse og Confiskation i saadant Tilfælde, men ligesom disse Bestemmelser ikke hidtil strengt ere overholdte, saaledes formenes det rettest, at vedkommende Skibschef forelöbigen indskrænker sig til at afvise de fremmede Fiskere, der findes paa Steder, hvor det, i Henhold til det Foranförte, er dem forbudt at fiske, og först naar de, efterat være afviste, atter indfinde sig, anholder dem, og derefter confererer med Stiftamtmanden over Island eller vedkommende Amtmand, forinden endelig Bestemmelse tages i Overeensstemmelse med Anordningerne. Idet man nu tjenstl. anmoder Marineministeriet om, behgl. at ville instruere Chefen for det Krigsskib, der vil blive opsendt til Island, i Overeensstemmelse med det Foranförte, undlader man ikke slutteligen at tilföie, at Opsynet især er af Vigtighed for Vestamtet, hvorfor man maatte anbefale, at Skibet snarest muligt begiver sig dertil. — Justitsministeriet den 18. April 1859[1].

18. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Fremmedes Fiskerier ved Islands**

---

[1]) s. D. er afgaaet Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, hvorved dem tilsendes en Gjenpart af denne Skrivelse til Marineministeriet, for at de deraf kunde see, »at der i Aar vil afgaa et Krigsskib til Island, til Beskyttelse for Landets Fiskerier, samt hvorledes Justitsministeriet har forment, at vedkommende Skibschef bör i denne Henseende instrueres«. Isl. Copieb. sst. Nr. 239.

Kyster. Khavn den 18. April 1859. Efter Conceptet, ikke indfört i Isl. Copiebog. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 254—257. 1859. 18. April.

Ved at meddele Justitsministeriet, at den kongel. Generalconsul i Leith blandt Andet har begjært sig underrettet om, i hvilken Afstand fra Land Fiskeri i de islandske Farvande er tilladt fremmede Staters Undersaatter, har Udenrigsministeriet i behgl. Skrivelse af 10. f. M. udbedt sig Justitsministeriets Yttringer om, hvorvidt den i allerh. Resol. af 22. Februar 1812, der er communiceret samtlige Overövrigheder i Danmark ved Canc. Circ. af 25. s. M., indeholdte Bestemmelse, ifölge hvilken den kgl. Territorial-Höiheds Grændse ud i Söen regnes indtil en sædvanlig Sömils Afstand fra den yderste Ö eller Holm fra Landet, er bleven bragt i Anvendelse ved Fastsættelsen af de Grændser, indenfor hvilke det formenes fremmede Staters Undersaatter at drive Fiskeri i de islandske Farvande.

Da denne Sag staaer i nöieste Forbindelse med den i velbemeldte Ministeriums Skrivelse af 18. f. M. omhandlede, forsaavidt Udenrigsministeriet deri har begjært sig meddeelt en Fremstilling af de Lovbestemmelser eller administrative Anordninger, der have Beskyttelsen af de islandske Fiskerier til Gjenstand, og som man i Henhold til den i Skrivelse herfra af 22. Febr. sidstl. derom fremsatte Begjæring i Særdeleshed kunde önske indskjærpede Mandskabet paa de fremmede, navnlig franske og engelske, Fiskerskibe, der drive Fiskeri i oftnævnte Farvande, skulde man tillade sig under Eet at besvare disse tvende Skrivelser og i saa Henseende yttre Fölgende:

Fra umindelige Tider og indtil den islandske Handel i Aaret 1786 blev frigiven for alle danske Undersaatter, betragtedes Fiskerierne omkring Island som tilhörende den danske Regjering, og naar Handelen undertiden i

1859. 18. April. visse Perioder blev forpagtet til private Mænd, eller Compagnier, blev ogsaa Rettigheden til Fiskeriet overdraget disse.

De ældste Lovbud angaaende Udstrækningen af Fiskeretten under Island ere: Privilegium af 16. Decbr. 1631 og Bevilling af 16. April 1636, hvorved det tillodes det islandske Handels-Compagni at optage som Priser engelske Hvalfangere, som lode sig finde inden 4 Uger tilsöes, og andre Nationers Skibe inden 6 Miil nær Land. — Plakat om den islandske og færöeske Handels Forvaltning i et Compagni af 13. Mai 1682 § 2 forbyder Alle, saavel Indenlandske som Fremmede udenfor Compagniet, at drive Fiskeri ved Island nærmere end paa 4 Miles Afstand fra Landet, under Forbrydelse af Skib og Gods samt corporlig Straf for Personerne, og disse Bestemmelser ere gjentagne i flere senere Handels-Oktroyer, see t. Ex. Oktroy 13. Juli 1742 §§ 6 og 7 og 15. August 1763 §§ 14 og 15, ligesom det ogsaa i Forordn. 1. April 1776 § 2 er strængelig forbudt saavel Fremmede som Indenlandske, der ikke dertil have erhvervet særdeles Tilladelse, at bruge Doggeri og Fiskeri rundt omkring Landets Kyster, uden at dog Afstanden her nærmere er angivet.

Efter at de islandske Fiskerier tilligemed Handelen vare ved Plak. 18. August 1786 blevne frigivne for alle danske Undersaatter, blev det ved For. 13. Juni 1787 aldeles forbudt alle fremmede Nationers Skibe, undtagen alene i Nödsfald, at gaa ind i Landets Fjorde, Bugter og Havne, under Straf at blive anholdte og confiskerede, ligesom det under samme Straf blev forbudt alle Fremmede »at bruge Doggeri eller Fiskeri under Landet» (cfr. Frdgs. §§ 2 og 4). Derimod er der ikke i denne Forordning fastsat nogen bestemt Grændse, til hvilken Söterritoriet skal ansees udstrakt.

I Forordn. 11. Septbr. 1816, hvorved der blev indrömmet fremmede Nationers Undersaatter Tilladelse til under visse nærmere foreskrevne Betingelser at drive

Handel paa Island, omtales Fiskerierne aldeles ikke, og dette er heller ikke Tilfældet i den nye Lov om Handel og Skibsfart paa Island af 15. April 1854. 1859. 18. April.

Hvad dernæst angaaer Spörgsmaalet om, hvorledes de omhandlede Bestemmelser i den tidligere og senere Tid ere blevne anvendte, da kan der næppe antages, at nogen fast Regel i saa Henseende har været fulgt. Saaledes forudsættes 3 Mile som Grændsen i den Instruction, der meddeltes Capitain Bille, da han i Aaret 1774 udsendtes med en Fregat, for at bortjage fremmede Fiskere fra Island, men ifölge den efter hans Hjemkomst afgivne Rapport vilde de fremmede Fiskere ei respectere denne Bestemmelse om 3 Miles Afstand, men ansaae sig ikkun forpligtede til ei at löbe ind i Fjorde og Bugter. Den i fornævnte allerh. Resol. af 22. Februar 1812 udtalte almindelige Grundsætning om Udstrækningen af Söterritorial-Höihedens Grændser har ikke heller været bragt i Anvendelse med Hensyn til de islandske Fiskerier, hvorimod der i de Instructioner, der endog i de senere Aar ere blevne meddelte Cheferne for de Krigsskibe, der Tid efter anden ere afgaaede paa Krydstog under Island, er forudsat, at 4 Miil endnu er den Afstand fra Kysten, indenfor hvilken det er forbudt Fremmede at drive Fiskeri under Landet, hvorhos det dog er tilkjendegivet, at dette Forbud ikke vilde være at overholde i dets fulde Strenghed.

Da det imidlertid maa ansees önskeligt, at en fast og ufravigelig Bestemmelse i saa Henseende gjöres gjældende, og da det i Henhold til den mellem Rentekammeret og Departementet for de udenlandske Sager i sin Tid derom förte Correspondence, jfr. Sidstnævntes Skrivelse af 11. Decbr. 1833, maa antages, at det vilde stemme mest med det almindelige Begreb om Territorial-Höihed, naar Grændsen drages paa den i allerh. Resol. af 22. Februar 1812, cfr. Canc. Skriv. 16. Decbr. 1845, foreskrevne Maade, nemlig til en

1859. 18. April. sædvaulig Sömiils Afstand fra den yderste Ö eller Holm fra Landet, som ikke overskylles af Söen, skulde man tjenstl. anmode velbemeldte Ministerium om, behgl. at ville foranledige, at de fremmede Fiskere igjennem vedkommende Regjeringer gives Paalæg om at respectere denne Grændse, hvoraf det da tillige er en Selvfölge, at de ere udelukkede fra at gaae ind i Landets Fjorde og Bugter, for der at drive Fiskeri, samt at det derhos tilkjendegives dem, at de ved at overskride bemeldte Grændse udsætte dem for at blive behandlede i Overeensstemmelse med de kgl. Anordninger, uavnlig Forordn. af 13. Juni 1787.

Slutteligen tilföies, at man under D. D. har anmodet Marineministeriet at instruere Chefen for det Krigsskib, der i Aar skal opsendes til Island, i Overeensstemmelse hermed. — Justitsministeriet den 18. April 1859.

20. April. **Reskript** til Stiftamtmanden over Island, ang. **Anerkjendelse af en Vice-Consul for Sverige og Norge.** Khavn den 20. April 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island.

Frederik den Syvende &c. V. s. B. Da Kjöbmand Eduard Siemsen i Reykjavík er bleven udnævut til Viçeconsul for Sverrig og Norge dersteds, saa give Vi dig herved tilkjende, at Vi bemeldte Viceconsul i saadant Embede ville have anerkjendt og antagen, og skal han nyde alle de Friheder, Privilegier og Fortrin, som efter den overalt indförte Brug saavel som Vore allerh. Befalinger tilkomme fremmede Viceconsuler, hvorved i Særdeleshed den kgl. Resol. af 25. April 1821, som findes denne Vor allerh. Ordre vedlagt, sammenholdt med Plak. af 25. Septbr. 1834, bliver at iagttage.

Derefter du dig allerund. haver at rette. — Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 20. April 1859.

Marineministeriets Instrux for Capitain-Lieutenant Knudsen, som Chef for Briggen „Örnen" paa et **Togt til Island.** Khavn den 30. April 1859. — 1859. 30. April.
Afskrift i Stiftamts-Archivet i Island. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 670—692, Anm.

Briggen Örnen er iaar bestemt til Island, og Hovedöiemedet med dens Udsendelse er at beskytte de islandske Fiskerier og at vaage over, at fremmede Fiskerfartöier ikke overtræde de bestaaende Anordninger om Fiskerierne under Island.

Fremmede, navnlig franske Fiskerskibe, have i de senere Aar indfundet sig i betydelig Mængde paa Fiskerbankerne ved Island og drevet Fiskeri tæt under Landets Kyster, til Ödelæggelse for Indbyggernes Fiskerier, der ere deres vigtigste Erhvervskilde. For at forebygge disse Overtrædelser, ere vedkommende fremmede Regjeringer anmodede om at foranstalte, at der gives de Skibe, der gaae paa Fiskeri under Island, Tilhold om, ikke at drive Fiskeriet nærmere Landets Kyster, end det ved den bestaaende Lovgivning er tilladt. En saadan Bekjendtgjörelse kan imidlertid ikke antages at ville have ster Betydning, naar den ikke sættes i Forbindelse med Forholdsregler til Öiemedets Opnaaelse fra dansk Side, og det er derfor at Ministeriet har bestemt at udsende den Hr. Capitainlieutenanten underlagte Brig til Island.

De ældre Bestemmelser om Fiskerierne ved Island forbyde vel Fremmede at fiske indenfor 4 Miil fra Land, men da det vil være mere overeensstemmende med de almindelige Begreber om Territorialhöiheden, at drage Grændsen en sædvanlig Sömiil fra den yderste Ö eller Holm, som ikke overskylles af Söen, saa vilde Hr. Capitainlieutenanten behage at indskrænke Dem til at forlange denne Grændse overholdt, og er det da en naturlig Fölge deraf, at fremmede Fiskerskibe ere ude-

1859. lukkede fra at gaae ind i Landets Fjorde og Bugter
30. April. for at drive Fiskeri.

Det er i Overeensstemmelse hermed, at de fremmede Regjeringer ere anmodede om at bekjendtgjöre det Fornödne for Fiskerskibene, og har man tillige anmodet om, at det maatte blive Fiskerskibene tilkjendegivet, at de ved at overskride den nævnte Grændse udsætte sig for at blive behandlede efter de gjældende Anordninger, navnlig Forordn. 13. Juni 1787.

Hr. Capitainlieutenanten vil saaledes have efter bedste Evne at understötte Öens Övrigheder i at haandhæve Orden blandt de fremmede Fiskerfartöier og selv paasee, at den ovennævnte Grændse ikke overskrides. Forsaavidt fremmede Orlogsskibe ere tilstede til Beskyttelse af deres resp. Nationers Skibe, sætter De Dem i Forbindelse med vedkommende Skibschefer.

For Overtrædelsen af Forbudet mod Fiskeri af Fremmede fastsætter Forordn. 13. Juni 1787 § 4 Opbringelse og Confiscation af Skibet, men denne Bestemmelse vil ikke være at anvende i sin fulde Strenghed. De indskrænker Dem til forelöbigen at afvise de fremmede Fiskere, der antræffes paa Steder, hvor det i Henhold til det Foranförte er dem forbudt at fiske, og först naar det samme Skib, efterat være afviist, atter overtræder Forbudet, bliver det at anholde, og ville De derefter conferere med Stiftamtmanden over Island eller vedkommende Amtmand, forinden endelig Bestemmelse tages om, at behandle Skibet efter Anordningerne. Hvis noget fremmed Skib viser Opsætsighed imod Deres Anordninger, eller gjör aabenbar Modstand indenfor den Grændse, der, som ovenfor nævnt, er vedtaget for Territoriet, bliver det ligeledes at anholde, og ville De derefter conferere med Stiftamtmanden eller vedkommende Amtmand om hvad der videre vil være at foretage.

Da De til Opnaaelsen af det Öiemed, hvori Briggen udsendes, skal virke i Forening med vedkommende

Övrigheder paa Island, sætter De Dem i Forbindelse 1859.
navnlig med Stiftamtmanden, og forövrigt, forsaavidt 30. April.
Leilighed dertil gives, med Amtmændene. De lader Dem med Hensyn til de Forholdsregler, der ville være at træffe, hvilke Steder De skal besöge osv., lede af de Anviisninger, som navnlig Stiftamtmanden meddeler Dem, uden at De imidlertid er ham underlagt.

Efter Justitsministeriets Meddelelse er Opsynet med Fiskerierne især af Vigtighed for Vestamtet. De ville derfor först begive Dem derhen med Briggen, og ville De ved den Leilighed anlöbe Reykjavík, for at sætte Dem i Forbindelse med Stiftamtmanden.

Da fremmede Skibe ogsaa under Grönlands Kyster have gjort sig skyldige i Overtrædelse af de gjældende Bestemmelser om Samkvemmet med Grönland, er det anseet særdeles önskeligt, at Orlogsflaget kunde blive seet ved Grönland indtil Bredden af Disco, og önsker Ministeriet, at Briggen Örnen kunde gjöre en Tour op til Davisstrædet i dette Öiemed. Da imidlertid, som anfört, Briggens Hovedöiemed er, at beskytte de islandske Fiskerier, vil Touren til Davisstrædet, der antages at kunne udföres med 4—6 Ugers Fraværelse fra Island, kun være at foretage, forsaavidt den kan gjöres uden Afbræk for Hovedöiemedets Opnaaelse, og ville Hr. Capitainlieutenanten behage herom at conferere med Stiftamtmanden over Island, forinden De tager nogen definitiv Bestemmelse om at besöge Davisstrædet.

Ministeriet er af den Formening, at Touren til Grönland bedst lader sig udföre, naar De i sidste Halvdeel af Juni Maaned afgaaer fra Island, hvorhen De da vilde vende tilbage, men det overlades Dem i saa Henseende at tage endelig Bestemmelse, naar De derom har confereret med Stiftamtmanden.

Forövrigt er det en Selvfölge, at De paa bedste Maade assisterer Autoriteterne saavel i Island som i Grönland i saadanne Tilfælde, hvor Deres Hjælp an-

1859. sees nödvendig. — Marineministeriet den 30. April 1859[1].

30. April.

30. April. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Forberedelse til **Reform af det islandske Postvæsen.** Khavn den 30. April 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 283. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 257—259.

Det vil være Hr. Stiftamtm. bekjendt, at det i Aaret 1855 afholdte Althing indgav et allerund. Andragende om, at der maatte blive udarbeidet og forelagt Althinget Udkast til en Lov eller Regulativ om en forandret Indretning af Postvæsenet i Island. Da imidlertid Postvæsenet paa Island, saaledes som ogsaa af Althinget var udtalt, maa knyttes til Postforbindelsen mellem Danmark og Island, maatte denne nödvendigviis ordnes förend Bestemmelser kunne udarbeides ang. Forandring i Postvæsenet paa selve Island, ligesom der ogsaa först maatte tages en Bestemmelse om, hvorvidt det islandske Postvæsen kunde vedblive at henhöre under Justitsministeriet, eller om samme ikke mere hensigtsmæssigt burde henlægges under det almindelige Postvæsen for hele Monarchiet.

Efter at disse Spörgsmaal nu ere afgjorte, idet Postforbindelsen mellem Danmark og Island ved Oprettelsen af en regelmæssig Dampskibsfart forelöbigen er bleven ordnet, og Finantsministeriet i Skrivelse af 10. Oktbr. f. A. ikke har villet give sit Minde til, at Ledelsen af det islandske Postvæsen blev overdraget til Generalpostdirectoratet, da samme ikke kan antages at være i Besiddelse af den dertil fornödne Lokalkundskab, vil der saaledes ikke være Noget til Hinder for, at der nu skrides til Udförelsen af den önskede

[1]) En Afskrift af denne Instrux er med Justitsministeriets Skrivelse af 9. Mai tilstillet Amtmændene i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 323—325.

Reform i det islandske Postvæsen. Til den Ende vil det formentligen være nödvendigt, at en heel ny islandsk Postlov eller Reglement ang. Postvæsenet paa Island udarbeides, idet nemlig Forholdene sammesteds ere saa forskjellige fra de herværende, at det turde være ugjörligt at tillempe Postloven af 11. Marts 1851 saaledes, at den kunde komme til at passe til de islandske Forhold. — De Bestemmelser, som blive at udarbeide angaaende Postindretningen i selve Island, ere imidlertid af en saa speciel og lokal Natur, at det ikke er anseet hensigtsmæssigt at lade samme udarbeide i Ministeriet, der efter den hidtil stedfundne Ordning saagodtsom Intet har havt at gjöre med Detaillen af det derværende Postvæsen, hvorimod samme har været overdraget deels til Amtmændene, hver for sit Amt, deels til Stiftamtmanden og Landfogden i Reykjavík, hvortil kommer, at det af de fra Amtmændene i sin Tid over denne Sag indhentede Betænkninger sees, at der i flere væsentlige Punkter finder Dissents Sted om, hvorledes Postgangen og navnligen Postforbindelsen mellem Amterne vil være at ordne, og det maa derfor ansees for önskeligt, at der gives bemeldte Embedsmænd Leilighed til at udvexle deres Anskuelser og diskutere de herhenhörende Punkter. Dette antages bedst at kunne skee paa den Maade, at der i Reykjavík nedsættes en Commission, bestaaende af samtlige Amtmænd, Landfogden og et af Althinget valgt Medlem til at tage Sagen under Overveielse og udarbeide de fornödne Forslag. Da derhos Postgangen i Island, som för berört, staaer i den nöieste Forbindelse med og nödvendig maa knyttes til Postforbindelsen mellem Danmark og Island, vil Commissionen endvidere have at tage det Spörgsmaal under Overveielse, hvorledes denne sidste hensigtsmæssigst vil være at indrette, og derom at indgive Forslag. Det maa imidlertid bemærkes, at medens Postvæsenets Indretning paa Island er et reent lokalt Anliggende, som saaledes ligger udenfor Rigsdagens

1859. 30. April.

1859. Omraade, kan det Samme ikke antages at gjælde med
30. April. Hensyn til Postforbindelsen mellem Danmark og Island, og det maa derfor i formel Henseende ansees rettest, at der udarbeides tvende særskilte Forslag, det ene om Postindretningen paa selve Island, og det andet om Postforbindelsen mellem Danmark og Island.

I Henseende hertil skulde jeg, ved at tilstille Hr. Stiftamtmanden de paa hoslagte Designation opförte Dokumenter og Aktstykker Sagen vedkommende, tjenstl. anmode Dem om, saasnart Omstændighederne tillade det, at ville sammentræde med Amtmændene i Vesteramtet og i Nord- og Österamtet, samt Landfogden og det Medlem, som af Althinget maatte blive valgt, for i Forening at tage den ommeldte Sag under Overveielse, og som Formand at lede Forhandlingerne, samt foranstalte de fornödne Forslag udarbeidede, hvorhos jeg ikke undlader at tilföie, at de nævnte 3 Embedsmænd under Dags Dato ere anmodede om at deeltage i Sagens Forhandlinger, samt at give Möde til den Tid, som af Dem, efter Overlæg med Deres Medcommitterede, nærmere maatte blive bestemt, og som, forsaavidt ikke uforudsete Hindringer maatte möde, formentligen rettest turde være at beramme til umiddelbart efter Althingets Slutning i August Maaned næstkommende. Det tilföies, at den kgl. Commissarius vil blive tilskrevet om at foranledige det Fornödne med Hensyn til Valget af det Medlem, der vil være at udnævne af Althinget, og om Udfaldet at meddele Hr. Stiftamtm. Underretning. Til at udföre de ved Commissionen forefaldende Skriverforretninger overlades det Hr. Stiftamtm. at antage en Mand, som De anseer dertil skikket.

Idet Resultaterne af Commissionens Forhandlinger i sin Tid ventes hertil indsendte, udbeder man sig de hermed fölgende Dokumenter derved tillige remitterede. — Justitsministeriet den 30. April 1859[1].

[1]) Under samme Datum er Meddelelse om Nedsættelsen af den her nævnte Commission tilstillet Stiftamtmanden og

Justitsministeriets Skrivelse til det veterinaire Sundhedsraad, ang. **Faareskabs-Sygdommen** paa Island og Foranstaltninger imod samme. Khavn den 30. April 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 288. 1859. 30. April.

Fra Amtmændene i Island har Ministeriet nylig modtaget de hermed fölgende Beretninger med tilhörende Bilage, betræffende den der i Landet herskende Skabsyge blandt Faarene. Ifölge disse Beretninger er Vesteramtet for Tiden erklæret aldeles frit for Sygdommen, efter at Nedslagtning i sidste Efteraar har fundet Sted af de syge Faar paa de 9 Gaarde i Myra Syssel, hvortil Sygdommen alene var indskrænket. — Nordamtet skal ligeledes, efter at en vidtgaaende Nedslagtning i forrige Aars Sommer og Efteraar er blevet foretaget i de Distrikter i Hunavatns Syssel, hvor Sygdommen havde viist sig, være ganske frit, med Undtagelse af Vatnsnes i Hunavatns Syssel, hvor Sygdommen i den sidste Tid atter skal være brudt ud paa nogle Gaarde (vide Amtmand Havsteins Skrivelse af 13. Februar). — I Sönderamtet synes Sygdommen ogsaa at være i Aftagende, skjöndt den langtfra ikke der er udryddet, hvilket blandt Andet fremgaaer af den blandt Akterne værende Skrivelse fra Dr. Hjaltelin m. Fl., hvor Antallet af de syge Faar i Sönderamtet er opgivet at udgjöre 200. Medens der nu fra Indbyggerne i Novbr. ere indkomne mangfoldige Andragender, der alle gaae ud paa, at Nedslagtningsprincipet maa blive gjennemfört, hvis Sygdommen skulde bryde ud paany, og at fraraade Opsendelse af Dyrlæger og Medicin, er der

to af Amtmændene, samt Landfogden i Island, med Ordre til at indtræde i samme under Stiftamtmandens Forsæde. Copieb. sst. Nr. 284–286. Ligeledes er under 6. Mai en Communication herom tilmeldt den kgl. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted. Copieb. sst. Nr. 288–305.

1859. derimod fra Dr. Hjaltelin, Adjunkt Friðriksson og Dyr-
30. April. læge Finnbogason indkommet et Andragende om, at der til Forandring maa blive opsendte flere Dyrlæger, for at undersöge og tage under Behandling saavel den herskende Skabsyge, som andre almindelige farlige Sygdomme, der i de senere Aar skulle have viist sig blandt Faarene i Island; at disse Læger bör forblive i Island, indtil Sygdommen er standset; at de först bör besöge Sönderamtet, for der at gjöre sig bekjendte med Curens Resultater og de Erfaringer, som allerede ere gjorte, men at de derefter bör begive dem til de andre Amter, for der at undersöge Faarenes faktiske Sundhedstilstand, da derom efter Andragernes Mening ikke for Tiden haves nogle paalidelige eller paa sagkyndige Mænds Dom byggede Erfaringer. Da nu bemeldte Andragende ogsaa indstændig er anbefalet af Stiftamtmand Grev Trampe, er Ministeriet sindet forelöbig at opsende to Dyrlæger til Sönderamtet, og man skulde derfor, under Forudsætning af, at det veterinaire Sundhedsraad, efter at have gjort sig bekjendt med Sagens Stilling, finder denne Foranstaltning antagelig, tjenstl. anmode velbemeldte Sundhedsraad om, at ville engagere to duelige Veterinairer til at overtage det omhandlede Hverv, og maa Ministeriet önske, at bemeldte Læger kunne gaae med det om 8 eller 10 Dage herfra afgaaende Dampskib, for at de kunne være tilstede ved Faarenes Vaskning i Slutningen af næste Maaned og Begyndelsen af Juni Maaned.

Med Hensyn til de Vilkaar, hvorpaa Lægerne ville være at antage, tilföies, at Betalingen formentligen ikke bör overstige 100 Rd. maanedlig i det Hele for hver, foruden fri Reise frem og tilbage og fri Befordring i Island, hvorhos det maatte tilkjendegives dem, at de maae vende tilbage, saasnart deres Nærværelse ikke mere ansees nödvendig. — Men foruden disse to veterinaire Læger, der antages at være yngre Mænd, maa Ministeriet finde det særdeles önskeligt, at man kunde

formaa en erfaren veterinairkyndig Mand til at reise til Island for at undersöge Tilstanden i det Hele. Erfaringen har nemlig allerede godtgjort, at de yngre veterinaire Læger, som have været sendte herfra til Island, ikke have været istand til at forskaffe sig den fornödne Autoritet hos Befolkningen og Landets Embedsmænd, hvilket dog er af saa meget större Vigtighed, som der hersker de forskjelligste Meninger, der endog ere udartede til alvorlige Partikampe i Island, angaaende Spörgsmaalet saavel om Sygdommens Oprindelse, som om de Midler, der bör anvendes til dens Undertrykkelse, hvorfor det, efter hvad der af Dr. Hjaltelin og hans Parti er antaget, ikke blot gjælder om en enkelt Sygdom, Faareskabet, men om en vis Sygelighed hos Faarene i Island overhovedet, der formenes at være fremkaldt ved Vanrögt og slet Behandling.

1859. 30. April.

Til en nöiagtig Undersögelse og rigtig Bedömmelse af disse Forhold vil der formentligen udfordres en saadan Erfarenhed og Sagkundskab, at man maatte önske, at dette Hverv blev overtaget af en med de fornödne Kundskaber og Autoritet udrustet Mand, der tillige kunde være istand til, med Raad og Daad at veilede Indbyggerne, samt til at paavise Midlerne til Manglernes Afhjælpning og Ondets Forebyggelse i Fremtiden. I Hensyn hertil skulde jeg tjenstl. udbede mig det veterinaire Sundhedsraads gode Medvirkning til, at en saadan Mand, som efter Sammes Formening maatte ansees skikket til at overtage dette Hverv, saasom en af Professorerne ved den veterinaire Höiskole, vilde paatage sig at reise til Island med förste eller næste Dampskibsleilighed (tidlig i Juni Maaned), for at undersöge Tilstanden og anordne de Forholdsregler, som maatte findes nödvendige eller hensigtsmæssige, samt derefter indgive Beretning og Forslag til Ministeriet, imod at Omkostningerne ved Opsendelsen blive afholdte af Ministeriet.

1859. Slutteligen undlader man ikke at tilföie, at ligesom det er en Selvfölge, at Ministeriet vil sörge for, at Autoriteterne i Island yde den Mand, der maatte reise derop i det nævnte Erinde, fornöden Understöttelse, saaledes har en herværende, med de islandske Forhold og Befolkningen nöie fortrolig, paalidelig og dygtig Mand, der nu reiser til Island, tilbudt at yde sin Bistand til Udövelsen af det omhandlede Hverv.

30. April.

Med Svaret, som efter Omstændighederne tör imödesees det snareste skee kan, udbeder man sig Bilagene tilbagesendte.

En hertil fra Dyrlæge Deertz i Garding indkommen Ansögning vedlægges. — Justitsministeriet den 30. April 1859.

4. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Finantsministeriet, ang. **Udvidelse af nogle Lovbud til Island.** Khavn den 4. Mai 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 292.

Det vil være i Finantsministeriets behgl. Erindring, at Justitsministeriet, med Hensyn til, at Althinget, ved at afgive Betænkning om, hvorvidt nogen af de i Bienniet 1853 1854 for Kongeriget udkomne almindelige Love maatte egne sig til Udvidelse til Island, havde anholdt om, at tvende for hele Monarchiet udgivne almindelige Love, nemlig Thronfölgeloven af 31. Juli 1853 og Loven om Forandring i Möntbenævnelsen af 10. Febr. 1854, maatte blive publicerede paa Islandsk, og sidstnævnte Lov tillige særlig udvidet med nogle mindre betydelige Modifikationer, under 18. Novembr. 1856 henvendte sig til velbemeldte Ministerium med Forespörgsel om, hvorvidt samme maatte finde sig foranlediget til at foranstalte Loven af 10. Februar 1854 udvidet til Island med de af Althinget foreslaaede Ændringer, idet man tilföiede, at ligesom man, efter det af Althinget udtalte Önske, var sindet at træffe

de fornödne Foranstaltninger til Thronfölgelovens Oversættelse paa Islandsk, saaledes vilde man ogsaa, for det Tilfælde, at Finantsministeriet maatte finde sig foranlediget til at foranstalte Loven af 10. Febr. 1854 udvidet til Island, paatage sig at besörge den nödvendige islandske Oversættelse af denne Lov. 1859. 4. Mai.

Da Finantsministeriet imidlertid i dets Svarskrivelse af 4. Decbr. s. A. underrettede Justitsministeriet om, at det ikke ansaa sig berettiget til særligt at udvide en for Monarchiet given Lov til Island, men derimod henstillede, om Justitsministeriet ikke vilde foranledige, at denne Sag, der staaer i Forbindelse med Spörgsmaal af mere almindelig Natur, blev bragt under Forhandling i et Ministermöde, ved hvilken Leilighed da ogsaa Spörgsmaalet om Thronfölgelovens Oversættelse paa Islandsk kunde bringes under Overveielse, blev det ved allern. Bekjendtg. af 27. Mai 1857 tilkjendegivet Althinget, at det, navnlig med Hensyn til, at de omhandlede Love allerede forlængst maatte antages at være publicerede paa Island, ikke var fundet fornödent at træffe videre Foranstaltning i bemeldte Henseende, hvorfor Sagen, med Hensyn til det almindelige Spörgsmaal om, hvorledes der for Fremtiden vil være at forholde med Hensyn til saadanne almindelige Loves Anvendelse paa Island, af mig blev forebragt i et Ministermöde. Det blev vel her vedtaget, at der af Justitsministeriet skulde indledes Correspondence med Conseilspræsidenten[1], der dengang tillige var Finantsminister, men da det maatte ventes, at Spörgsmaalet paany maatte blive bragt paa Bane i det da forestaaende Althingsmöde, ansaa jeg det rettest, at stille Sagen i Bero, indtil Althingsforhandlingerne herom forelaa. Som Finantsministeriet nu af den i Extrakt-Afskrift medfölgende Betænkning, angaaende Udvidelsen af nogle i Aarene 1855 og 1856 udkomne almindelige

[1]) see Skriv. 17. April 1858.

1859. Love, behageligen vil erfare, har det sidst afholdte
4. Mai. Althing blandt Andet andraget paa, at Lov af 8. Marts 1856, hvorved det paalægges Höiesteret at angive Grundene for dens Domme, og Loven af 2. April 1855 om Indkaldelse af de gamle Rigsorter, maatte blive udvidede til Island. Idet jeg nu er sindet at foranstalte den sidstnævnte Lov oversat paa Islandsk og derefter opsendt til Publikation i Island, skulde jeg, da sidstnævnte af disse Love er emaneret gjennem Finantsministeriet, næst i Gjenpart at fremsende en mellem Justitsministeriet og Generalprocureuren fört Correspondence angaaende det ovennævnte Spörgsmaal om de almindelige Loves Udgivelse for Island [1], og idet jeg tillader mig at henvise til den Udvikling af Spörgsmaalet, som er givet i Justitsministeriets Skrivelse, tjenstl. henstille til velbemeldte Ministerium, om, og eventualiter under hvilken Form, samme maatte finde sig foranlediget til at foranstalte ovennævnte Lov bragt i Anvendelse paa Island, for at den fornödne Besked derefter kan blive meddeelt det i Aar sammentrædende Althing.

Slutteligen tillader jeg mig at henlede Finantsministeriets Opmærksomhed paa den ligeledes i Afskrift medfölgende Slutningsbemærkning i Althingets Betænkning [2], der nærmest har Hensyn til, at Finantsministeriet i sin Tid ved Udvidelsen af Pensionsloven og Loven af s. D., angaaende Embedsmænds Forpligtelse at sikkre deres Enker Overlevelsesrente, nægtede at tage Hensyn til de af Althinget i saa Henseende gjorte Indstillinger. — Justitsministeriet den 4. Mai 1859.

6. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Assurance af Stiftsbogtrykkeriet i**

[1]) Skriv. 23. Decbr. 1857.

[2]) see Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 353—354.

Reykjavík. Khavn den 6. Mai 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 298. 1859. 6. Mai.

I Henhold til Stiftsövrighedens behagel. Skrivelse af 2. Decbr. f. A. har Justitsministeriet foranlediget, at der hos det Hamburger-Bremer Feuerversicherungsgesellschaft i Hamborg er bleven tegnet Assurance paa det islandske Stiftsbogtrykkeries Bygninger og Inventarier for et Aar, fra 1. April d. A. at regne, til et Belöb af Bmk. 18,400, imod en Præmie af 1 %, hvilken Præmie, tilligemed de med Tegningen forbundne Omkostninger c. 1/4 %, ialt til Belöb Bmk. 230 eller 153 Rd. 32 Sk. R. M., er foreskudt af Generalconsul Pontoppidan i Hamborg og foranstaltet udbetalt ham af Finantshovedkassen her i Staden, som en Udgift for Islands Jordebogskasse.

Ved nu at tilstille Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. den i denne Anledning udfærdigede Police til Opbevaring, skulde man, næst at bemærke, at det Fornödne til Policens fremtidige aarlige Fornyelse vil være at paasee af Stiftsbogtrykkeriets Bestyrelse i Island, tjenstl. have Dem anmodet om, at ville foranledige ovennævnte Belöb, 153 Rd. 32 Sk., refunderet ved en lige Sums Indbetaling af Stiftsbogtrykkeriets Midler i Islands Jordebogskasse, hvor Belöbet, ifölge herfra föiet Foranstaltning, vil blive modtaget. — Justitsministeriet den 6. Mai 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til den kongel. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, ang. **Udvidelse af nogle Lovbud til Island.** Khavn den 6. Mai 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 304. 6. Mai.

Ved i Henhold til allerh. Resolution af 10. Novbr. 1843 hoslagt at tilstille Hr. Amtm. som kgl. Commissarius ved Althinget Exemplarer af samtlige i Aarene

1859. 6 Mai. 1857 og 1858 for Danmark udkomne almindelige Love, for at Althingets Betænkning kan blive indhentet om, hvorvidt disse Love maatte egne sig til Udvidelse til Island, undlader jeg ikke at yttre, at der formentligen ikke kan være Spörgsmaal om Udvidelse af andre af disse Love end:

1) Lov af 21. Januar 1857 om Straf for Dyrplageri.

2) Lov af 4. Marts s. A. om Forandring i Forordn. om Daaben af 30. Mai 1828.

3) Lov af 30. Novembr. s. A., om Ophævelse af Daabens Nödvendighed som Betingelse for Arveret.

4) Lov af s. D., ang. nærmere Bestemmelser med Hensyn til Straf af Forbedringshus-Arbeide.

5) Lov af s. D., om Proklamata i Boer.

6) Lov af 29. Decembr. s. A., om Forandring i Forordn. 21. Mai 1845.

7) Lov af s. D., om Qvindens Myndighed.

8) Lov af s. D., hvorved § 3 Nr. 10 i Forordn. 30. April 1824 om Præsters Embede med Hensyn til Ægteskab forandres.

9) Lov af s. D., om Eftertryk m. m.

10) Lov af 30. Decbr. 1858, indeholdende nogle Bestemmelser om nogle Fallitvæsenet vedrörende Retsforhold, samt om Behandlingen af Fallitboer og andre Boer.

Hvad iövrigt disse Love angaaer, skal jeg blot tilföie, at uagtet Forordn. 30. Mai 1828, der ved det under Nr. 2 anförte Lovbud er bleven forandret, ikke i sin Heelhed er udvidet til Island, ansees det dog hensigtsmæssigst, at Althingets Opmærksomhed henledes paa sidstnævnte Lov, da denne ophæver den kirkelige Forpligtelse til Barnedaaben, der ogsaa finder Sted efter den paa Island gjældende Ret, — at der med Hensyn til Lovbudet Nr. 5 vil være at tage under Overveielse, om der ikke ved sammes eventuelle Udvidelse til Island kunde være Grund til deri at fore-

tage de samme Forandringer, som da det ved Lov af 6. Novbr. f. A. blev gjort anvendeligt paa Færöerne; og at der med Hensyn til Lovbudet Nr. 6 alene bliver Spörgsmaal om Udvidelse af sammes § 2 med Henviisning til § 22 i Forordn. 25. Septbr. 1850. 1859. 6. Mai.

Forövrigt er det en Selvfölge, at det maa staae Thinget frit for, at tage under Overveielse, om nogen anden af de medfölgende almindelige Love maatte egne sig til Udvidelse til Island, med eller uden Modifikation. — Justitsministeriet den 6. Mai 1859.

Kongelig Resolution ang. Forelæggelse for Althinget af et **Udkast til Plakat** om Forandring i **Helligdags-Anordningen.** Christiansborg den 6. Mai 1859[1]. — Isl. Forest. og Resol. Protok. (1858 og) 1859, Nr. 11. Som Bilag fölger Udkast til den omtalte Plakat; jevnf. Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1859, S. 364—365, samt Viðb. A, S. 3—6. — I Justitsministeriets (Simony's) Forestilling 4. Mai bemærkes Fölgende: 6. Mai.

Det sidst forsamlede Althing har, i Anledning af trende til samme indkomne Andragender, og efterat have taget Sagen under Behandling paa lovbefalet Maade, med 17 Stemmer mod 5 vedtaget en allerund. Petition om:

I. at et Udkast til en ny Forordn. for Island, angaaende Sön- og Helligdagenes vedbörlige Helligholdelse, maatte blive udarbeidet.

II. at en Commission maatte blive nedsat i Island, for at udarbeide bemeldte Udkast, og at samme derefter snarest muligt maatte forelægges Althinget, og

III. at der i dette Udkast navnlig maatte foretages den Forandring i Forordn. af 28. Marts 1855, at Sön- og Helligdagenes Lovhellighed, istedetfor, som nu, at indskrænkes til Kl. 6 Efterm., blev udstrakt til hele Dagen.

Til Stötte for dette Andragende, som vedlægges saavel in originali som i dansk Oversættelse, har Althinget anfört, at ihvorvel det maa erkjendes, at For. af 28. Marts 1855, i og for sig betragtet, har en frisindet og religiös Tendens,

[1]) Plakat 26. Septbr. 1860.

1859. maa Thinget dog være af den Formening, at ligesom Forord-
6. Mai. ningen hidtil ikke har kunnet vinde Yndest hos Folket, hvorom de hyppige Besværinger over samme, der ere indkomne til Thinget ikke blot i dets sidst afholdte Samling, men allerede i 1855, bære tydelige Vidnesbyrd, saaledes maa det ogsaa antages, at den heller ikke for Fremtiden vil kunne vinde Popularitet, da den er mindre vel afpasset efter de islandske Forhold, hvilket navnlig söges godtgjort deels derved, at Forordn. har indskrænket Sön- og Helligdagenes Lovhellighed til Kl. 6 Efterm., medens det er en hos Folket herskende Mening, at de bör være lovhellige hele Dagen igjennem, deels derved, at der i For. omtales adskillige Sysler og Forlystelser, der kun finde Sted i Samfundslivet i Kjöbstæderne, uden at gjöre nogen Forskjel herpaa og paa Livet oppe i Landet, medens paa den anden Side adskillige andre Uordener sammesteds, f. Ex. unödvendige Ridetoure og Drukkenskab paa Helligdage, synes at være ganske forbigaaede.

Paa Thinget vare der vel Nogle, og deriblandt Medlemmerne af den Comité, der blev nedsat til at tage Sagen under Overveielse, der vare af den Formening, at det vilde være tilstrækkeligt, at indstille til D. M., at bemeldte Forordnings § 1 maatte ved et nyt Lovbud blive forandret derhen, at Lovhelligheden blev udstrakt til hele Sön- og Helligdagene, og at de övrige i For. forekommende Bestemmelser, der forudsætte, at Lovhelligheden ophörer Kl. 6 Efterm., bleve rettede i Overeensstemmelse dermed, men Pluraliteten holdt dog for, at For. behövede yderligere Forandringer. Da nu Thinget havde faaet mange andre höist vanskelige og vigtige Sager under Behandling, saa det sig for denne Gang ikke i Stand til at underkaste Forordn. et fuldstændigt Gjennemsyn, men kom til det Resultat, at anholde D. M. om at forordne en Commission nedsat i Island til Udarbeidelsen af et Udkast til en ny Forordning for Island, angaaende Sön- og Helligdagenes vedbörlige Helligholdelse.

Den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, har i sin over Sagen afgivne Betænkning bestemt fraraadet at tage Althingets tvende förste Indstillingspunkter tilfölge, da han ikke har kunnet bemærke, at Befolkningen i Landet overhovedet, naar blot enkelte Ivrere undtages, er utilfreds med Forordn. af 28. Marts 1855, og det heller ikke indsees rettere, end at bemeldte Forordn. i det Hele taget er hensigtsmæssig og ikke giver Anledning til nogen praktisk Inconvenients i dens Anvendelse.

Han har derhos tilföiet, at det ogsaa vilde være næsten uforklarligt, hvis dette forholdt sig anderledes, da Udkastet til Forordn. for saa kort Tid siden har været Gjenstand for Althingets nöiagtige Dröftelse, og da Forordn. i alle sine Hovedbestemmelser er overeensstemmende med de af Althinget dengang vedtagne Indstillinger. At nedsætte en Commission i Island, for at udarbeide et Udkast til en ny Helligdagsanordning, vilde efter hans Formening ikke heller före til et saadant Resultat, at de Ivrere med deres Tilhængere, der have fremkaldt og ledet den Opposition mod For. af 28. Marts 1855, der har foranlediget det heromhandlede Andragende, dermed vilde være tilfredse. Da det imidlertid maa antages, at det er et almindeligt Önske hos den store Flerhed af Landets Befolkning, at Sön- og Helligdagenes Lovhellighed maatte blive udvidet til at vedvare hele Dagen igjennem, og da det efter Commissarii Formening tör antages, at de Klager, som nu have reist sig mod den gjældende Helligdagsanordning, aldeles ville bortfalde, hvis et dertil sigtende Lovudkast blev forelagt Althinget, har han henstillet, om det under de nærværende Omstændigheder ikke vilde være rettest, at forelægge det i indeværende Aar sammentrædende Althing et Udkast til en Plakat, indeholdende den Forandring i For. af 28. Marts 1855, som omhandles i Andragendets tredie Indstillingspunkt.

1859.
6. Mai.

Hvad nu angaaer det af Althinget indgivne Andragende om, at et Udkast til en ny Helligdagsforordning for Island maatte blive udarbeidet og forelagt Althinget, da maa Ministeriet med den kgl. Commissarius være enigt i, at der ikke er nogensomhelst Anledning til at tage samme til Fölge. Det maa i denne Henseende bemærkes, at Althinget har i Aaret 1847 anholdt om, at den gamle Helligdagsanordning for Island af 29. Mai 1744, der ikke længer ansaaes for tidssvarende, og hvis Bestemmelser derfor for en stor Deel antoges at være gaaede af Brug, maatte blive underkastet en saadan Revision, at Forordningens Indhold kom til at svare til Nutidens Tarv og Trang, men at Autoriteterne i Island, hvis Betænkninger i den Anledning bleve indhentede, erklærede sig imod en Revision af bemeldte Forordning og for Udgivelsen af en ny Forordning, idet de tillige yttrede den Formening, at Forordn. af 26. Marts 1845 for Danmark vilde kunne gjöres gjældende for Island, naar sammes enkelte Bestemmelser bleve modificeerede efter de lokale Forhold. I Overeensstemmelse hermed blev et Udkast affattet, hvorved Alt det af Forordn. af 26. Marts

1859. 6. Mai. 1845, som ikke antoges at passe for Island, blev enten udeladt eller omarbeidet. Bemeldte Udkast vandt i det Hele Althingets Bifald, idet det i den af Samme under 30. Juli 1853 derover afgivne Betænkning blandt Andet hedder: »at Althinget fuldelig har erkjendt den christelige Frisindetheds og Gudfrygtigheds Aand, som gaaer igjennem dette Lovudkast, og har derfor eenstemmigen maattet bifalde det i alle dets Hovedbestemmelser, men at Landets særegne Forhold gjöre adskillige smaa Forandringer i samme nödvendige, uden dog at gjöre nogen Forandring i Hovedbestemmelserne«. De af Thinget foreslaaede Forandringer vare ogsaa for största Delen Redaktionsforandringer, naar undtages, at Söndagens Helligholdelse blev af Thinget foreslaaet forlænget saaledes, som nedenfor nærmere vil blive omhandlet, hvilken Indstilling blev taget til Fölge ved Forordningens Udgivelse.

Hvad dernæst angaaer de Grunde, som af Althinget ere fremförte til Stötte for den Mening, at For. af 28. Marts 1855 ikke passer til de islandske Forhold, og at sammes Omarbeidelse derfor maa ansees for nödvendig, da kan der efter Ministeriets Formening ikke tillægges samme nogen synderlig Vægt, thi om det end maatte forholde sig saaledes, som af Althinget er anfört, at det er en hos Folket herskende Mening, at Sön- og Helligdagene bör være lovhellige hele Dagen igjennem, saa er denne Omstændighed ikke tilstrækkelig til at begrunde en total Omarbeidelse af For. af 28. Marts 1855, og naar det fremsættes som den anden Hovedanke mod Forordningen, at der ikke i samme er gjort Forskjel paa Livet i Handelstederne og i Oplandet, da maa denne Anke ansees som aldeles ubeföiet, thi vel er det saa, at der i Forordningen findes flere Bestemmelser, der kun ville finde Anvendelse i Handelstederne, navnlig Reykjavík, men Althinget synes ikke at have taget tilbörlig Hensyn til, at Forordn. ligesom den tilsvarende af 26. Marts 1845 for Danmark er et almindeligt Lovbud, som er bestemt til ikke blot at gjælde for Oplandets Beboere, men som ogsaa, og det væsentligst, vil finde Anvendelse paa Handelstederne, og der synes derfor ikke at være nogen Grund til at udelade saadanne Bestemmelser, fordi de ikke finde Anvendelse paa alle Steder i Landet, naar de dog passe eller endog ere nödvendige paa nogle Steder. Paa den anden Side har Althinget ikke godtgjort, at der ikke i Forordningen er taget tilbörligt Hensyn til Sön- og Hellig-

dagenes Lovhellighed i Oplandet, thi den Antydning, der i saa Henseende er gjort i Petitionen, idet der som Uordener, der forefalde i Oplandet, og som efter Althingets Formening med Urette ere forbigaaede med Taushed i Forordningen, er anført unødvendige Ridetoure og Drukkenskab paa Helligdage, fortjener neppe at komme i Betragtning allerede af den Grund, at Forbud herimod, selv om de maatte ansees hensigtsmæssige og mulige at overholde, hvorom der vistnok kan reises grundet Tvivl, ikke höre hjemme i en Helligdagsanordning.

1859. 6. Mai.

Med Hensyn endelig til det af Althinget under Nr. III fremsatte Indstillingspunkt, der gaaer ud paa, at Sön- og Helligdagenes Lovhellighed maatte udstrækkes til at vare hele Dagen igjennem, bemærkes, at den ældre islandske Helligdags-Anordning af 29. Mai 1744 vistnok forudsatte, at hele Sön- og Helligdagene bleve helligholdte, men denne Bestemmelse var, ligesom de fleste andre i denne Forordning, i lang Tid ikke bleven overholdt, saa at det i Almindelighed ikke blev anseet som nogen Helligbröde, at foretage Arbeide efter Kl. 6 Eftermiddag om Helligdagene. I Regjeringens Udkast til For. af 28. Marts 1855, der, som ovenfor anfört, blev forelagt Althinget 1853, var Lovhelligheden i Overeensstemmelse med For. af 26. Marts 1845 for Kongeriget sat til Kl. 4 Efterm., men denne Bestemmelse blev netop forandret efter Althingets Indstilling til Kl. 6, da denne Termin var overeensstemmende med en langvarig Sædvane i Landet, og derfor havde den almindelige Mening for sig. Paa Thinget fremkom der intet Forslag om, at Tiden maatte blive yderligere forlænget, og hvis det havde været en almindelig udbredt Anskuelse, at hele Söndagen burde helligholdes, vilde den upaatvivlelig være fremkommen ved denne Leilighed. Ligesom det heraf turde være noget tvivlsomt, om Forholdene allerede nu i Virkeligheden have forandret sig saaledes i Island, at det nu skulde være en almindelig udbredt Mening, at Lovhelligheden bör udstrækkes til hele Dagen om Sön- og Helligdagene, saaledes vilde i alt Fald en saadan Bestemmelse etablere et strengere Princip end det, som fulgtes förend For. af 28. Marts 1855 udkom, ligesom det ei heller kan oversees, at den i mange Forhold vilde medföre Géne og praktiske Vanskeligheder, saaledes t. Ex. for Reisende, som besöge Handelstederne, og navnlig for dem, som komme söværts fra, for Skibes Lossen og Laden osv.; ikke at tale om, at alle offentlige Forlystelser vilde være forbudne om Söndagaften.

1859. 6. Mai. Forholder det sig imidlertid i Virkeligheden saaledes, som nu fra alle Sider forsikkres og ligeledes af den kgl. Commissarius er bekræftet, at den omhandlede Bestemmelse har vakt almindelig Anstöd hos Befolkningen, og vil denne finde sig i de Ulemper, som fölge af Forandringen, skjönner Ministeren ikke, at der fra Regjeringens Side er aldeles tilstrækkelig Grund til at modsætte sig Althingets Begjæring i dette Punkt, især da samme, som forberört, er bleven understöttet af den kongel. Commissarius, og har derfor, i den Forudsætning, at Kongen maatte bifalde denne Anskuelse, udarbeidet det vedlagte Udkast til en Plakat, indeholdende den Forandring i For. af 28. Marts 1855, hvorpaa Althinget har andraget under dets tredie Indstillingspunkt.

I Henhold til det Foranförte indstilles:

at hoslagte Udkast til en Plakat angaaende Forandring i Forordning for Island af 28. Marts 1855 maa forelægges det i indeværende Aar sammentrædende Althing.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg den 6. Mai 1859.

6. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Forslag om **Forelæggelse af Islands Budget for Althinget** og om **Udskrivning til Flaaden** af Island, m. m. Christiansborg den 6. Mai 1859. — Isl. Forest og Resol. Prot. 1859, Nr. 13. Vedföiet er Althingets Petition om Sagen, dateret 14. August 1857, med dansk Oversættelse. Jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 65.

Justitsministen (Simony) yttrer sig i Forestilling 4. Mai 1859 paa fölgende Maade:

Ved allerh. Resol. af 1. Juni 1857 behagede det D. M. paa Justitsministeriets derom nedlagte allerund. Forestilling allern. at bifalde, at Althinget gjennem den kgl. Commissarius maatte blive opfordret til at tage under Overveielse og afgive Betænkning over, hvorledes der forelöbigen, indtil Islands finantsielle Forhold kan blive nærmere ordnet, kunde gives Althinget Leilighed til at yttre sig over det islandske Budget, og at Althingets Betænkning ligeledes maatte indhentes an-

gaaende Spörgsmaalet om Islands Deeltagelse i Udskrivning til Flaaden, samt eventualiter om, hvorledes en saadan vilde være at iværksætte. 1859. 6. Mai.

I Ministeriets fornævnte allerund. Forestilling, hvoraf en Afskrift har været den kgl. Commissarius tilstillet til Afbenyttelse under Sagens Behandling paa Althinget, var det med Hensyn til det förste Punkt, hvorover Althinget blev opfordret til at afgive sin Betænkning, bemærket, at medens Regjeringen maatte ansee det for ugjörligt, at fremkomme med ét Forslag til en definitiv Ordning af Islands finantsielle Forhold, saalænge Spörgsmaalet om dette Lands fremtidige forfatningsmæssige Stilling ikke havde fundet sin Afgjörelse, maatte man paa den anden Side ansee det for önskeligt, at Althingets Sagkundskab maatte kunne benyttes ved Behandlingen af det islandske Budget, hvilket Önske ogsaa gjentagne Gange var bleven udtalt af den danske Rigsdag, der oftere har beklaget sig over, at den ved Behandlingen af det islandske Budget savnede det fornödne Kjendskab til de lokale Forhold paa Island.

Dette Savn antoges forelöbigen at ville kunne afhjælpes enten derved, at det islandske Budget blev underkastet en udtömmende Behandling af Althinget engang for alle, hvorved Thinget vilde faa Leilighed til at yttre sig saavel over Posteringsmaaden som over de specielle Poster i Budgettet, eller derved, at Budgettet regelmæssig med visse tilbagevendende Mellemrum blev forelagt Althinget, hvorved Thinget vilde erholde en lignende Medvirkning ved dette Budgets Behandling, som Colonialraadet i Vestindien nu har med Hensyn til det vestindiske Budget, idet der dog vilde være at tage Hensyn til, deels at Althinget kun samles hvert andet Aar, deels at Islands fjerne Afstand kan lægge Hindringer iveien for, at det islandske Budget, hvis det blev gjort til en almindelig Regel, at samme skulde forelægges for Althinget hver Gang det samles, muligen ikke altid kunde være her tilstede paa den Tid, Rigsdagen samles.

Af den af det sidstforsamlede Althing nu afgivne allerunderd. Betænkning, som vedlægges saavel in originali som i dansk Oversættelse, vil D. M. allern. erfare, at Thinget har troet at burde fraraade, at en saadan raadgivende Medvirkning for Althinget ved Behandlingen af det islandske Indtægts- og Udgifts-Budget, som af Ministeriet var foreslaaet, bliver gjort gjældende, i hvilken Henseende det navnlig er bleven anfört, at hvad enten man fulgte den ene eller den

1859. anden af de af Ministeriet i Forslag bragte Fremgangsmaader,
6. Mai. vilde Sagen ikke kunne vække Althingets eller Islændernes Interesse, idet der ikke vilde være Spörgsmaal om særlige Indtægter og Udgifter for Island eller nogen Fordeel eller Tab for samme, eftersom dets Indtægter eller Udgifter bleve höiere eller lavere, ligesom en saadan Ordning af Sagen ogsaa let kunde have den Fölge, at det for en uvis og muligen lang Tid blev udsat at træffe nærmere Bestemmelse angaaende Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget, uden at der ved Forslaget i Virkeligheden var gjort noget væsentligt Fremskridt.

Thinget har derimod benyttet Leiligheden til at tage under Overveielse, om det ikke vilde være önskeligt for Island, at der tillagdes Althinget en saadan bevilgende Myndighed med Hensyn til det islandske Budget, som Rigsdagens Finantsudvalg i sin Tid havde antydet, nemlig saaledes, at der skulde finde en Sondring Sted af de Indtægter og Udgifter, der skulde være særlige for Island, og at Althinget saa tillagdes besluttende Myndighed med Hensyn til begge med et bestemt aarligt Tilskud fra Statskassen i et vist Aaremaal. Thinget har forment, at det vilde blive til væsentlig Gavn for Island, dersom det erholdt en saadan Raadighed over sine finantsielle Forhold, da Thinget derved vilde faa en Spore til alvorlig at tænke over Landets Indtægtskilder, og hvorledes samme hensigtsmæssigst kunde benyttes, over den rette Brug af Landets Kræfter, over Indtægternes skjönsomme Anvendelse samt Udgifternes Ordning paa en saadan Maade, at de paa engang vilde svare baade til Landets Evne og dets Tarv, ligesom den herved vakte Interesse upaatvivlelig vilde bære gode Frugter for Landets Fremskridt.

I Overeensstemmelse hermed har Althinget med Hensyn til det förste Spörgsmaal, der er omhandlet i fornævnte allerh. Resolution af 1. Juni 1857:

I. med 18 Stemmer mod 2 fraraadet, at det islandske Indtægts- og Udgifts-Budget forelægges Althinget til Betænkning, være sig engang for alle eller med visse tilbagevendende Mellemrum, samt

II. med 16 Stemmer mod 4 andraget paa, at der allern. maatte tillægges Althinget besluttende Myndighed med Hensyn til det islandske Indtægts- og Udgifts-Budget, men at der af Statskassen maatte udredes til Island et bestemt aarligt Tilskud for et vist Aaremaal, samt at et Udkast eller Forslag angaaende den nærmere Ordning af denne Sag maatte blive forelagt næste Althing.

Med Hensyn dernæst til det andet i Resolutionen omhandlede Punkt, nemlig Islands Deeltagelse i Udskrivning af Mandskab til Flaaden, da har Althinget i sin allerund. Betænkning udförligt fremhævet de allerede i Ministeriets fornævnte allerund. Forestilling antydede Vanskeligheder, som Udförelsen af denne Foranstaltning, der er bragt paa Bane af Folkethingets Finantsudvalg, vilde medföre, saavel i finantsiel Henseende som med Hensyn til Islands eget Tarv. Det er saaledes af Thinget anfört, at forsaavidt de Udskrevne skulde nedsendes til Danmark, vilde Omkostningerne med deres Passage blive meget betydelige, t. Ex. for 40 Mand i det Mindste 1200 Rd., og et ligesaa stort Belöb igjen for Hjemreisen; dertil kommer, at der maatte gives de Udskrevne Marschpenge for Reisen fra deres Hjem til den Havn, hvorfra de skulde nedsendes eller gaa ombord paa det eller de Skibe, hvorpaa de skulde gjöre Tjeneste, hvilke Bekostninger ikke vilde blive ubetydelige, da Veien ofte vilde være lang og saadanne Reiser i Almindelighed ikke lade sig gjöre i Island anderledes end til Hest, og hertil vilde desuden endnu komme Reiseomkostninger og Diæter for Sysselmændene og Lægerne ved Sessionerne, der vilde belöbe sig til en temmelig betydelig Sum for hele Landet. Dernæst vilde der efter Thingets Formening for Islands Vedkommende være forbundne mange væsentlige Ulemper ved Iværksættelsen af den omhandlede Foranstaltning. Saaledes er det bemærket, at Island, der i Forhold til dets Udstrækning og Næringsveie har en altfor ringe Folkemængde og for faa Arbeidskræfter, ikke uden föleligt Savn og Skade for dets Opkomst vilde kunne undvære arbeidsdygtige Folk, og det saameget mindre, som et betydeligt Antal unge Mænd hvert Aar finde deres Död deels paa Havet, deels paa Reiser i Landet selv. Foruden denne Hovedbetragtning har Althinget gjort gjældende, at Reiserne til Sessionerne, som ellers gjöres saa lidet byrdefulde for de Værnepligtige som muligt, uundgaaeligt i Island maatte blive i höi Grad besværlige og bekostelige, paa Grund af Sysselernes store Udstræknuig og Veienes Beskaffenhed, og herpaa kunde der næppe raades Bod, ved at afholde Sessionerne for mindre Distrikter end Sysselerne, da det vilde blive umuligt for Landets Læger, der hver for sig have særdeles store Distrikter, at være tilstede paa Sessionerne, naar disse afholdtes f. Ex. repsviis, og selv da vilde Distancerne for de Udskrivnings-

1859.
6. Mai.

1859. 6. Mai. pligtige ofte blive af stor Udstrækning. Paa Grund heraf, og da Thinget paa den anden Side har anseet det for tvivlsomt, om den omhandlede Foranstaltning vilde medföre noget væsentligt Gavn for Landet, har Thinget ikke kunnet andet end finde det meget betænkeligt, at paalægge Landet en saadan Deeltagelse i Udskrivningen til Flaaden, og Althinget har derfor under Indstillingspunkt

III. med 15 Stemmer mod 4 fraraadet, at Udskrivningspligt til den kgl. Flaade for Tiden paalægges Island.

Da Althinget saaledes ikke har villet gaae ind paa de af Regjeringen fremsatte Forslag om Thingets raadgivende Medvirkning ved Behandlingen af det islandske Budget, og da det ligeledes har fraraadet for Tiden at paalægge Island Udskrivningspligt til Flaaden, vil der formentlig ikke være videre at foretage i Anledning af Betænkningens 1ste og 3die Indstillingspunkter. Forsaavidt Althinget derimod under sit 2det Indstillingspunkt har andraget paa, at der maatte tillægges Althinget besluttende Myndighed med Hensyn til det islandske Indtægts- og Udgifts-Budget, da maa Ministeriet fremdeles være af den Formening, at dette Andragende, i alt Fald ikke for Tiden, kan tages til Fölge, hvorimod det er en Selvfölge, at Ministeriet fremdeles vil have sin Opmærksomhed rettet paa denne Sag, og ikke undlade at tage samme under fornyet Overveielse, saasnart Forholdene dertil findes egnede. Det indstilles saaledes:

at der i den allern. Bekjendtgjörelse, som vil blive udfærdiget angaaende de fra Althinget indkomne Betænkninger og Andragender i Aaret 1857, maa, i Anledning af indbemeldte Betænkning, gives Thinget Besked i Overeensstemmelse med det Foranförte.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg den 6. Mai 1859.

6. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Indhentelse af **Althingets Betænkning** förend **Salg af offentlige Eiendomme** bevilges. Christiansborg den 6. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 14. Ved-

föiet er Althingets Petition 10. August 1857 med dansk Oversættelse. Jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 69. 1859. 6. Mai.

I Justitsministerens (Simony's) Forestilling 4. Mai bemærkes:

Det sidstforsamlede Althing har, i Anledning af et til samme indkommet Andragende, og efterat have taget Sagen under Behandling paa lovbefalet Maade, med 19 Stemmer imod 3 vedtaget en allerund. Petition om, at intet Salg af offentlige Eiendomme i Island herefter maa foregaae, förend Althingets Betænkning derom er indhentet.

Til Stötte for denne Petition, som vedlægges saavel in originali som i bekræftet dansk Oversættelse, har Thinget anfört, at det nu maa antages, at det Tidspunkt nærmer sig mere og mere, at Island kommer til at bære de med dets Bestyrelse direkte foranledigede Udgifter, overeensstemmende med hvad der allerede af D. M.'s höisalige Fader for flere Aar siden er befalet. Skulde nu dette, som rimeligt er, indtræffe, og Althinget erholde en större Myndighed, end det fortiden har, med Hensyn til Beslutninger om Landets Indtægter og Udgifter, synes deraf ligefrem at fölge, at Althinget i det Mindste maatte have Raadighed over de af Landets Indtægtskilder, som befinde sig i Landet selv, for at kunne have Indseende med, at de blive benyttede paa den for Landet og dettes Indbyggere hensigtsmæssigste og önskeligste Maade.

Ministeriet skal i denne Anledning tillade sig allerunderd. at bemærke, at da den Forudsætning, hvorpaa nærværende Andragende er bygget, nemlig, at der vil blive tillagt Althinget besluttende Myndighed med Hensyn til de Island vedkommende finantsielle Sager, hvilke hidtil ifölge Althingsforordningen have været undtagne fra Thingets Omraade, af Grunde, som i en anden allerund. Forestilling af D. D. nærmere ere udviklede, ikke er indtraadt, og da der — som ogsaa paa det nævnte Sted nærmere er paaviist — formentligen ei heller er Anledning til imod Althingets Önske at tillægge Samme en raadgivende Medvirkning i deslige Sager, vil som Fölge heraf Althingets Indstilling i denne Sag ikke fortiden kunne tages til Fölge, hvorimod den formentlig först bör komme under Overveielse, naar Spörgsmaalet om, hvorvidt og paa hvilken Maade der maatte kunne indrömmes Althinget Medvirkning ved Behandlingen af de Island vedkommende finantsielle Sager,

1859. 6. Mai. maatte blive endelig afgjort. Iövrigt skjönner Ministeriet ikke rettere, end at det er uden Grund, at Thinget har indgivet en Petition angaaende denne Sag, da Regjeringen netop med Hensyn til den svævende Stilling, hvori Islands finantsielle Forhold fortiden befinde sig, i den senere Tid har fulgt det Princip, ikke at bevirke Afhændelser af de offentlige Eiendomme i Island, uagtet der ere indkomne mangfoldige af Autoriteterne anbefalede Begjæringer derom og Tilbud af Kjöbesummer, hvis Renter endog overstige de Indtægter, som nu haves af de paagjældende Eiendomme.

Af Althingets Forhandlinger sees det vel, at det navnlig, om ikke udelukkende, er tvende i den senere Tid stedfundne Afhændelser af offentlige Eiendomme, der have givet Anledning til nærværende Petition; men disse Afhændelser, der foregik i Henhold til hver Gang erhvervede kgl. Resolutioner, ere iværksatte af aldeles særegne Grunde, nemlig Afhændelsen af Laxefiskeriet i Ellidaá, fordi Eieren af de tilstödende Jorder lagde saadanne Hindringer i Veien for Fiskeriets Afbenyttelse, at det saagodtsom ingen Værdi havde, da det ikke kunde bortforpagtes uden for en ubetydelig Afgift, der ikke svarede til Renten af den tilbudne Kjöbesum, og Afhændelsen af Bispeboligen Laugarnes, fordi det var almindelig erkjendt, at samme var aldeles uhensigtsmæssig som Bispebolig, og desuden krævede saa store Vedligeholdelses-Omkostninger, at det maatte ansees for en Byrde for Statskassen at beholde denne Eiendom. Da nu lignende specielle Tilfælde ogsaa kunne fremkomme i Fremtiden, turde det være urigtigt at binde sig ved noget Tilsagn i bemeldte Henseende, og i Henhold til det Anförte indstilles derfor:

at der i den allern. Bekjendtgjörelse, som vil blive udfærdiget angaaende Resultaterne af Althingets Forhandlinger i Aaret 1857, maa, i Anledning af indbemeldte Petition, gives Thinget Besked i Overeensstemmelse med det Foranförte.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg den 6. Mai 1859.

6. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Oprettelse af en **Læreanstalt i Reykjavik** for vordende **juridiske**

Embedsmænd. Christiansborg den 6. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 15. Vedföiet er Althingets Petition 3. August 1857; jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, Nr. 68. 1859. 6. Mai.

I Forestilling fra Kirke- og Underviisnings-Ministeriet (Hall), dat. 29. April 1859, er bemærket:

Det sidst forsamlede Althing har i Anledning af et til samme indgivet Andragende, og efterat have taget Sagen under Behandling paa lovbefalet Maade, med 15 Stemmer mod 7 vedtaget at indgive en allerund. Petition til D. M., hvori indstilles:

I. at § 15 i For. 26. Januar 1821 maatte blive ophævet, forsaavidt den bestemmer, at de saakaldte danske Jurister kunne blive Embedsmænd i Island, saaledes, at Ingen, som for Fremtiden tager Dansk juridisk Examen, kan opnaae Ansættelse der i Landet som Sysselmand.

II. at der snarest muligt i Reykjavík bliver stiftet en Dannelsesanstalt for vordende juridiske Embedsmænd, som i Forveien have underkastet dem Afgangsexamen ved en lærd Skole, og förend de tage Embedsexamen ved denne Anstalt underkaste dem en Pröve i de propædeutiske Videnskaber, samt at der i denne Dannelsesanstalt maa gives Underviisning i Retsphilosophi og islandsk Lov og Ret.

III. at Underviisningen i denne Dannelsesanstalt maa blive foredragen offentlig, saaledes, at der gives ustuderede Folk Leilighed til efter Evne at erhverve sig Kjendskab til Landets Lovgivning.

IV. at de Jurister, som have bestaaet Embedsexamen ved denne Dannelsesanstalt, maae ansees qvalificerede til juridiske Embeder i Island, dog med de nærmere Bestemmelser, som i denne Henseende maatte findes nödvendige, og

V. at de til Oprettelsen og Vedligeholdelsen af bemeldte Dannelsesanstalt for Jurister medgaaende Omkostninger allern. maatte blive bestemte at udredes af Statskassen.

Petitionen er saavel i Henseende til de Grunde, hvorpaa den er bygget, som i Henseende til Indstillingspunkterne, i alt Væsentligt overeensstemmende med det fra det i Aaret 1855 forsamlede Althing indgivne Andragende om samme Gjenstand, naar blot undtages det under III fremförte Indstillingspunkt, der gaaer ud paa, at ogsaa ustuderede Personer kunde aabnes Adgang til at benytte den eventuelle Dannelsesanstalt, uden at de dog skulde underkaste sig nogen Pröve,

1858. eller erholde Adgang til de juridiske Embeder, hvilken For-
6. Mai. anstaltning iövrigt maa ansees for at være saa uhensigtsmæssig som muligt.

Ligesom Ministeren i Forestilling 25. Mai 1857 havde udförlig udviklet de Grunde, som efter hans Formening afgjörende talte imod at gaa ind paa det da foreliggende Andragende, hvilken Anskuelse ogsaa vandt Kongens Bifald, saaledes er der ikke i den fra Althinget nu indgivne Petition fremkommet Noget, som kan rokke denne Ministerens Overbeviisning. Han skjönner derfor ikke, at nærværende Petition egner sig til at tages i Betragtning, men da det saavel af selve Andragendet, som navnlig af de om denne Sag i Forsamlingen förte Forhandlinger, synes at fremgaae, at Grunden til, at Althinget i samme Session, som det modtog D. M.'s Afslag paa det förste Andragende, paany har petitioneret om det samme, tildeels er den, at Motiverne til Afslaget ikke have været Forsamlingen bekjendte, turde der formentlig være Anledning til at tilstille den kgl. Commissarius Gjenparter saavel af den i 1857 nedlagte som af nærværende allerund. Forestilling, samt paalægge ham herefter at meddele Thinget de Grunde, der have bevæget D. M. til ikke at gaa ind paa Thingets gjentagne Petitioner om denne Sag.

Endnu tilföies, at den kgl. Commissarius har yttret, at han paa ingen Maade kunde anbefale nærværende Petition, da Oprettelsen af det deri omhandlede Institut efter hans Overbeviisning hverken vilde afhjælpe nogen virkelig Trang eller medföre nogen Nytte for Island, men derimod bevirke et stort Tilbageskridt med Hensyn til Retsvidenskabens grundige Studium, og derfor være forbundet med uforholdsmæssige Omkostninger, bliver det til Slutning indstillet:

at det i den Bekjendtgjörelse, som vil være at udfærdige angaaende Resultaterne af Althingets Betænkninger og Petitioner i 1857, allern. maatte blive tilkjendegivet:

1) at der ikke er funden nogen Anledning til at gaae ind paa nærværende Andragende, og

2) at Thinget kan vente igjennem den kongel. Commissarius at blive gjort nærmere bekjendt med de Grunde, som have ledet Regjeringen ved Sagens Afgjörelse.

[Kongelig Resolution]: 1859.

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 6. Mai 1859. 6. Mai.

Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **testamentarisk Gave til Latinskolens Bibliothek i Reykjavik.** Khavn den 9. Mai 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 317. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 259—260. 9. Mai.

Ved en af Hr. Charles Kelsall under 15. August 1853[1] oprettet Codicil er der, som af vedlagte Extrakt-Gjenpart behgl. vil erfares, tillagt det kongel. Danske Gesandtskab i London et Belöb af eet Tusinde Pund af »the new South Sea Annuities», med Paalæg om at udbetale dette Belöb til Skolen (the college) i Reykjavík paa Island, for at samme kan blive anvendt til Opförelse af et nyt Bibliothek.

Efterat Kelsalls Bo, blandt Andet paa Grund af en opstaaet Meningsforskjel om Codicillens rette Indhold, var blevet taget under Administration af »the Court of Chancery», og Codicillen af denne Domstol derpaa var bleven kjendt gyldig, er det ovennævnte Belöb i 2½ pCt. engelske Statspapirer, hvortil fornævnte South Sea Annuities vare blevne converterede, udbetalt til det kgl. Danske Gesandtskab i London, der ved Baron Hambro har foranstaltet bemeldte Papirer solgte, og have de efter Fradrag af alle Udgifter, og da Baron Hambro, paa Grund af Öiemedet, hvortil den skjænkede Kapital er bestemt, har gjort Afkald paa den Procent-Andeel, der tilkom ham for den gjennem ham foranstaltede Omsætning, udbragt et Belöb af Lstrl. 838. 1. 1.

[1]) Codicillen findes trykt i Lovsaml. for Island XV, 504, og i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 259 Anm. 2.

1859. 9. Mai. Ved tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. Ovenstaaende til behgl. Underretning, skulde man, næst at bemærke, at der er truffet Foranstaltning til Belöbets Oversendelse hertil fra England, lige tjenstl. udbede sig Deres Forslag om, hvorledes Pengene kunde anvendes paa den hensigtsmæssigste Maade, overeensstemmende med Testators Bestemmelser, behgl. meddeelt. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 9. Mai 1859.

9. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. bedre **Ordning af Hospitalernes Indtægter og Regnskabsvæsen.** Khavn den 9. Mai 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 318.

Som det vil være D. Höiærv. og Islands Amtmænd bekjendt, har det i Aaret 1857 afholdte Althing i sin allerund. Petition angaaende nogle Reformer i Medicinalvæsenet i Island blandt Andet andraget paa, at der maatte blive indledet Correspondence med vedkommende Embedsmænd om den hensigtsmæssigste Ordning af Hospitalernes hele Pengevæsen og sammes Indtægters Opkrævelse, og synes det at fremgaae saavel af Comitéens Betænkninger som af Forhandlingerne, at herved er tilsigtet ikke blot en Forandring i den Maade, hvorpaa Hospitalernes nuværende Indtægter opkræves og realiseres, men ogsaa, at der maa blive tillagt Hospitalsfondet nye Indtægtskilder, hvilken Mening Deres Höiærv., som Medlem af Udvalget, ogsaa nu synes at dele, medens en modsat Anskuelse er udtalt i Stiftsövrighedens Skrivelse til Justitsministeriet af 25. Septbr. 1850, hvorved Betænkning blev afgivet over et lignende Andragende fra Althinget.

Foranlediget heraf skulde jeg tjenstl. have Deres Höiærv. anmodet om, i Forening med de respective Amtmænd, at tage alle de herhenhörende Spörgsmaal paany under Overveielse, og derefter hertil at indsende

de over Sagen afgivne Betænkninger, ledsagede af Deres egne Yttringer og Forslag om, hvad der maatte være at foretage til Sagens Ordning. Ved samme Leilighed önsker Ministeriet tillige at modtage Underretning om, hvorvidt Noget maatte være foretaget i Anledning af den i Justitsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden af 10. Juni 1851 gjorte Henstilling om en forandret Opkrævnings- og Realisationsmaade af Hospitalslodderne i Sönder-Amtet. — Justitsministeriet den 9. Mai 1859. 1859. 9. Mai.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Justitsministeriet, ang. Tilladelse for en **fransk Geistlig at bosætte sig paa Seydisfjord.** Khavn den 16. Mai 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 331. 16. Mai.

Ved at tilstille undertegnede Ministerium et med Erklæring fra Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt indkommet Andragende, der er affattet i det latinske Sprog, og hvori en til Island i Aaret 1857 ankommen katholsk Geistlig, ved Navn Bernard-Bernard, har forespurgt, om der maatte være Noget til Hinder for, at han for egen Regning, paa en af ham erhvervet Grund, opförer et privat Etablissement i Seydisfjord, for der at modtage franske Fiskere, der om Sommeren besöge Island, og yde dem Hjælp og Bistand, saavel i Sygdomstilfælde som i aandelig Henseende, og deriblandt at uddele Sakramentet efter den katholske Kirkes Ritus, har Justitsministeriet, næst endvidere at fremsende en fra Biskoppen over Island modtagen Skrivelse, betræffende denne Sag, tilligemed en af velbemeldte Ministerium fra Generalprocureuren indhentet Erklæring [1], udbedt sig dette Ministeriums Yttringer over Sagen meddelte.

[1]) see under 6. Mai 1858.

1859. Foranlediget heraf skulde jeg ved Bilagenes Til-
16. Mai. bagesendelse tjenstl. melde, at Ministeriet for sit Vedkommende ikke har Noget at erindre imod, at den ansögte Tilladelse meddeles ovennævnte Bernard-Bernard, forsaavidt den ikke antages at komme i Strid med de for Island gjældende Bestemmelser angaaende Fremmedes Adgang til Landet, og iövrigt under saadanne Betingelser, som af Generalprocureuren ere foreslaaede. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 16. Mai 1859.

16. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Tilstaaelse af Fragtfrihed** med **Postskibet** for nogle **Bibler** for det islandske Bibelselskab. Khavn den 16. Mai 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr.337. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 260—261.

Ved hertil at indberette, at Bestyrerne for det islandske Bibelselskab have andraget paa, at bemeldte Selskab, der har besörget en ny, nu fuldtrykt Udgave af Bibelen, maa erholde Fragtfrihed med Postskibet for de Exemplarer af Bogen, som det paa Grund af Omstændighederne nödes til at lade indbinde i Kjöbenhavn, og navnligen en saadan Fragtfrihed frem og tilbage for 100 Exemplarer, der agtedes sendte til Kjöbenhavn med næste Postskib, men hvoraf dog ikkun nogle Exemplarer paatænktes tilbagesendte, har Hr. Stiftamtm. i behgl. Skrivelse af 12. Febr. d. A., næst at bemærke, at Bibelens Trykning har medtaget störste Delen af Selskabets Kapitaler, og at det er af Vigtighed for Selskabet, at Bogens Forsendelse kan foregaae det allersnareste, meddeelt, at De paa Ministeriets forventende Approbation har givet Selskabet Tilsagn om Fragtfrihed for de ovennævnte 100 Exemplarer, forsaavidt Regjeringen maatte have forbeholdt sig nogen

Plads i Skibet foruden selve Posten, ligesom De ogsaa har anbefalet, at Selskabet maatte forundes Fragtfrihed med Postskibet frem og tilbage mellem Kjöbenhavn og Reykjavik for den Deel af Oplaget, som Tid efter anden maatte blive nedsendt til Indbinding i Kjöbenhavn. 1859. 16. Mai.

Foranlediget heraf skulde jeg til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. melde, at Ministeriet med Hensyn til Nedsendelse af Exemplarer af Bibelen til Kjöbenhavn ikke har Noget at erindre imod, at disse nyde Fragtfrihed, forsaavidt det det Offentlige reserverede Lasterum i Postdampskibet maatte tillade det, og at man, naar Vedkommende derom nærmere henvende sig til Ministeriet, vil være villig til at lade de Exemplarer, der, efterat være indbundne her, atter skulle opsendes til Island, passere i det Ministeriet forbeholdte Lasterum i bemeldte Skib. — Justitsministeriet den 16. Mai 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Anskaffelse** af en **ildfast Jernpengekasse** til **Jordebogskassens Opbevaring.** Khavn den 24. Mai 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og)1859, Nr. 347. 24. Mai.

I behgl. Skrivelse af 6. f. M. har Hr. Stiftamtm. deels anholdt om, at der til Opbevaring af Jordebogskassens Pengeeffecter maatte anskaffes og med förste Postskib opsendes en ildfast Jernpengekasse med 2 eller 4 Laase og af en saadan Störrelse, at den kunde modtage en Beholdning af 60,000 Rd. i Sölv og Skillemynt, deels udbedt Dem Ministeriets Resolution for, om der kunde önskes nedsendt et Belöb af c. 10,000 Rd., som formentlig vil kunne undværes af Jordebogskassens Beholdning.

Næst i den sidstanförte Henseende at bemærke, at Indenrigsministeriet, med hvem jeg har brevvexlet

1859. 24. Mai. desangaaende, har tilbagemeldt, at det af Hensyn til den forholdsviis ringe Beholdning, der efter en i saa Henseende anstillet Calcule vil blive tilbage i Jordebogskassen, naar samtlige i indeværende Finantsaar forefaldende Udgifter, der paahvile Kassen, ere afholdte, maa ansees rettest, at den omspurgte Nedsendelse af endeel af Beholdningen ikke finder Sted, skulde jeg til Opbevaring af Jordebogskassens Pengeeffecter tjenstl. fremsende en Trækasse mrk. *T*, hvori findes et Jernpengeskab af omtrent den anförte Störrelse og aldeles ildfast, tilligemed 2 större og 2 mindre Nögler, hvoraf de förstnævnte bör opbevares af Landfogden, medens de mindre Nögler forblive hos Hr. Stiftamtmanden.

For Jernpengeskabets Modtagelse udbedes Hr. Stiftamtmandens Tilstaaelse behageligst meddeelt. — Justitsministeriet den 24. Mai 1859 [1].

27. Mai. **Forordning** ang. **Rentefodens Frigjörelse** og **Forandring** af **Straffen for Aager.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Publiceret i Sönder-Amtet: 1859 i Reykjavík By, 1860 i Gullbringa og Kjosar, Arnes, Rangarvalla, Vestmannö og Skaptafells Sysseler, 1861 i Borgarfjords Syssel. Vester-Amtet: 1860 i Myra og Hnappadals Syssel, Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler; 1861 i Isafjords Syssel. Nord- og Öster-Amtet: 1860 i Hunavatns, Skagafjords, Öefjords, Thingöe, Nordermula og Söndermula Sysseler. — Original-Aftryk paa Islandsk og Dansk hos Schultz, 4 Blade i 4^to. Förste Side Titelblad, den islandske Titel överst, der nedenfor den danske, og det Övrige af Titelbladet dansk. S. 2, 4 og 6 optage den islandske Text af Forordningen med Kongens Underskrift og Stempel, samt Justitsministerens (Simony) Paraphering. Paa Siderne 3, 5 og 7 optages den danske Text, ligeledes med Underskrifter. Sidste Side blank. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 263—264.

[1]) under 1. Juni anvises for den nævnte Kasse til Smedemesteren 320 Rd., og for Emballage, Transport m. v. 17 Rd., tilsammen 337 Rd. Isl. Copieb. sst. Nr. 380.

Dansk: Original-Aftryk med den islandske Text (see ovenfor). Depart. Tid. 1859, S. 464—465. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 103—104. 1859. 27. Mai.

Tilskipun, sem lögleiðir á Íslandi, með breytíngum, lög 6. April 1855, er gjöra leiguburð af peníngum frjálsan í vissum tilfellum, og breyta straffi fyrir okur, m. m.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Eptir að Vèr höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúa alþíngis um að lögleiða á Íslandi, með breytíngum, lög 6. April 1855, er gjöra leiguburð af peníngum frjálsan í vissum tilfellum, og breyta straffi fyrir okur m. m., bjóðum Vèr og skipum fyrir á þessa leið:

1. Hinn almenni leiguburður af peníngum, 4 af hundraði, sem ákveðinn er með tilskipun 20. Marts 1815, 7. gr., samanb. opið brèf 22. Novembr. 1820, 2. gr., skal eptirleiðis að eins gilda um láu gegn veði í fasteignum, en í öðrum peníngalánum skal leiguburðurinn vera óbundinn.

2. Þegar skuldunautur borgar ekki skuld sína á rèttum gjalddaga, er hann skyldur til, upp frá þeim degi, er lánardrottinn leitar rèttar síns á löglegan hátt og þángað til borgað verður, að greiða í leigu einum meira af hundraði, en heimilað er í lögum, eða samið hefir verið um milli hlutaðeigenda, eða siður og venja er til milli kaupmanna. Þessu skal einnig fylgt um lán, sem standa í fasteignum; þó mega seinni veðhafendur einkis í missa við það, að hin algenga leiga af slíkum lánum er hækkuð.

3. Í staðinn fyrir straff það, að höfuðstóllinn skuli upptækur, sem ákveðið er fyrir okur í dönsku laga 5. bókar 14. kap. 5. art. og tilskipun 14. Mai 1754 6. gr., ber þessu lagabroti eptirleiðis að hegna með fjársekt, er eigi sè minni en fjórfaldur og eigi stærri en tuttugufaldur sá ágóði, er ólöglega hefir tekinn verið, ef það

1859. 27. Mai. verður nákvæmlega sannað, hve mikill slíkur ágóði hafi verið, en að öðrum kosti skal ákveða sektina eptir öllum málavöxtum.

4. Takmörkun sú, sem ákveðin er í tilskipun 14. Mai 1754 6. gr., viðvíkjandi þóknun til erindisreka eða milligöngumanns, skal, ásamt hegníngu þeirri, er við lá ef útaf var brotið, vera úr lögum numin.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 27. dag Maimánaðar 1859.

Forordning angaaende en modificeret Udvidelse til Island af Lov af 6. April 1855, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjöres og Straffen for Aager forandres, m. v.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter at Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning angaaende en modificeret Udvidelse til Island af Lov af 6. April 1855, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjöres og Straffen for Aager forandres m. v., byde og befale Vi som fölger:

1. Den ved Forordning af 20. Marts 1815 § 7, cfr. Plakat af 22. Novbr. 1820 § 2, bestemte almindelige Rentefod af 4 pCt. skal for Fremtiden ikkun være gjældende for Udlaan i faste Eiendomme, hvorimod Rentefoden ved andre Udlaan skal være fri.

2. Naar en Debitor ikke i rette Tid betaler sin Gjæld, bliver han pligtig til, fra den Dag, Creditor paa lovlig Maade söger sin Ret, og indtil Betalingen erlægges, at svare 1 pCt. höiere Rente end den, der er hjemlet ved Lovgivningen eller ved Overeenskomst mellem Parterne, eller ved den blandt Kjöbmænd stedfindende Skik og Brug. Dette skal ogsaa anvendes med Hensyn til Laan i faste Eiendomme, dog at de senere Panthavere ikke skulle lide under Forhöielsen af den for deslige Udlaan almindelig gjældende Rentefod.

3. Istedetfor den i Danske Lovs 5—14—5 og Forordn. af 14. Mai 1754 § 6 fastsatte Straf for Aager af Kapitalens Confiskation, bliver denne Lovovertrædelse for Fremtiden at ansee med en Mulkt af det Fire- til det Tyvedobbelte af den ulovligt oppebaarne Fordeel, saafremt dennes Störrelse nöiagtigt lader sig oplyse, og i modsat Fald med en efter samtlige Sagens Omstændigheder lempet Mulkt. 1859. 27. Mai.

4. Den i Forordn. af 14. Mai 1754 § 6 fastsatte Begrændsning af Commissionairens eller Mellemhandlerens Recognition og den for Overtrædelse af samme fastsatte Straf bortfalder.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 27. Mai 1859.

Plakat ang. **Tilladelse til at forhyre fremmede Söfolk.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Publiceret i Sönder-Amtet: 1859 i Reykjavík, 1860 i Arnes, Vestmannö, Rángárvalla og Skaptafells Sysseler; Vester-Amtet: 1860 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler: 1861 i Isafjords Syssel. Nord- og Öster-Amtet: 1860 i Hunavatns, Skagafjords, Öefjords, Thingöe, Nordermula og Söndermula Sysseler. — Original-Aftryk paa Islandsk og Dansk hos Schultz, 2 Blade i 4to. Förste Side Titelblad, den islandske Titel överst, der nedenfor den danske og det Övrige af Titelbladet dansk. Den anden Side optager den islandske Text og den tredie Side den danske, med Kongens Underskrift og Stempel, parapheret af Justitsministeren (Simony). Den fjerde Side blank. — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 264-265. 27. Mai.

Dansk: Original-Aftryk med den islandske Text (see ovenfor). Depart. Tid. 1859, S. 465—466. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 105.

Opið bréf, er lögleiðir á Íslandi lög 13. Septbr. 1855, sem leyfa dönskum skipurum að ráða útlenda menn á skip sín.

1859. Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt:
27. Mai. Eptir að Vèr höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúa alþíngis, um að gjöra gildandi á Íslandi lög 13. Septembr. 1855, sem leyfa dönskum skipurum að ráða útlenda menn á skip sín, bjóðum Vèr og skipum fyrir á þessa leið:

það skal hèr eptir, þegar danskt skip er gjört út frá einhverjum stað á Íslandi, vera leyft, einnig að ráða á það útlenda sjómenn, þó skal þess gætt, að helmíngur skipverja, auk skipstjóra og stýrimanna, sè menn, er eigi heima í hinu danska konúngsveldi.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 27. dag Maimánaðar 1859.

Plakat, hvorved Lov af 13. Septbr. 1855 om Adgang for danske Skibsförere til at forhyre fremmede Söfolk udvides til Island.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter at Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning angaaende Udvidelse til Island af 13. Septbr. 1855 om Adgang for danske Skibsförere til at forhyre fremmede Söfolk, byde og befale Vi som fölger:

Det skal herefter, naar et dansk Skib udredes fra et Sted i Island, være tilladt, dertil at forhyre ogsaa fremmede Söfolk, dog at, foruden Skipperen og Styrmændene, Halvdelen af Skibsmandskabet skal bestaae af Personer, der ere hjemmehörende i det danske Monarchi.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Plakat ang. Bekjendtgjörelser i de offentlige Tidender i Island. Christiansborg Slot den 27. Mai**

1859. — Publiceeret i Sönder-Amtet: 1859 i Reykjavík; 1860 i Arnes, Rangarvalla, Vestmannö og Skaptafells Sysseler; 1861 i Borgarfjords Syssel. Vester-Amtet: 1860 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler. Nord- og Öster-Amtet: 1860 i Hunavatns, Skagafjords, Öefjords, Nordermula og Söndermula Sysseler. — Original-Aftryk paa Islandsk og Dansk hos Schultz, 2 Blade i 4^to^. Förste Side Titelblad, den islandske Titel överst, der nedenfor den danske og det Övrige af Titelbladet dansk. Den anden Side optager den islandske og den tredie den danske Text, begge med Kongens Underskrift og Stempel, samt med Justitsministerens (Simony) Paraphering. Fjerde Side blank. — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 264. 1859. 27. Mai.

Dansk: Original-Aftryk med den islandske Text (see ovenfor). Depart. Tid. 1859, S. 466. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 104.

Opið brèf um breytíng á reglum þeim, er gilda á Íslandi, viðvíkjandi auglýsíngum í blöðunum í vissum tilfellum.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. Gjörum kunnugt: Eptir að Vèr höfum meðtekið þegnlegt álitsskjal Vors trúa alþíngis, um að gjöra gildandi á Íslandi lög 22. Febr. 1855, viðvíkjandi auglýsíngum þeim, sem í vissum tilfellum áður voru lögboðnar í blöðum »Adressekontoirsins», bjóðum Vèr og skipum fyrir á þessa leið:

Auglýsíngar þær, sem, eptir reglum þeim, er hingað til hafa verið í gildi á Íslandi, áttu, til þess þær gæti álitizt nægilega birtar, að takast inn í Berlíngatíðindi og í blöð »Adressekontoirsins» eða í dagblað stiptisins, skulu hèreptir álítast þannig kunngjörðar, ef þær hafa verið birtar í hinum fyrstnefndu tíðindum og í einhverju blaði, sem kemur út í Reykjavík og nákvæmar verður tiltekið af dómsmála-stjórnarherranum.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr þegnlega að hegða. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 27. dag Maimánaðar 1859.

1859. 27. Mai. Plakat angaaende Forandring i de for Island gjældende Regler om Bekjendtgjörelser i offentlige Tidender i visse Tilfælde.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V.: Efter at Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning om Udvidelse til Island af Lov af 22. Februar 1855, angaaende de tidligere i visse Tilfælde befalede Kundgjörelser i Adressekontoirets Efterretninger, byde og befale Vi som fölger:

De Bekjendtgjörelser, der, efter de hidtil paa Island gjældende Regler, for at ansees tilstrækkeligen kundgjorte, skulde indföres i den Berlingske politiske og Avertissementstidende samt i Adressekontoirets Efterretninger, eller vedkommende Stiftsavis, blive herefter at ansee saaledes kundgjorte, naar de have været indrykkede i den förstnævnte Tidende og i et i Reykjavík udkommende offentligt Blad, som dertil af Vor Justitsminister nærmere maatte blive bestemt.

Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Kongens Underskrift under Lovenes islandske Text.** Christiansborg den 27. Mai 1859. — Isl. Forestill. og Resol. Prot. 1859, Nr. 17. Vedföiet er Petition fra Althinget, dat. 27. Juli 1857, i Original med dansk Oversættelse, jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 66; 1857, S. 354—356.

I Forestilling fra Justitsministeriet (Simony) 24. Mai 1859 bemærkes Fölgende:

Fra det sidst forsamlede Althing er der paany indkommet et med 16 Stemmer mod 5 vedtaget Andragende om, at den islandske Text af de for Island udkommende Love maa, ligesom den danske, blive forsynet med D. M.'s og vedkommende Ministers Underskrift.

Idet dette Andragende vedlægges saavel in originali som i verificeret dansk Oversættelse, fremhæver Ministeren, at der allerede trende Gange tidligere ere indkomne Andragender fra

Althinget om samme Gjenstand, men dog af et noget forskjelligt Indhold. — Medens nemlig Thinget i 1847, ligesom nu, har indskrænket sig til at andrage paa, at Lovens islandske Text gives samme Authentieitet som den danske, har det baade i 1849 og i 1853 anholdt om, at Lovene maatte blive udfærdigede alene i det islandske Sprog, samt saaledes underskrevne af Kongen og vedkommende Minister, hvortil der dog i Petitionen for 1849 var föiet den subsidiaire Indstilling, at, dersom Lovene skulle udfærdiges i begge Sprogene, den islandske Text da alene maatte blive anseet som Original, og ikke den danske.

1859.
27. Mai.

I Anledning af disse allerund. Andragender er der imidlertid ved de allern. Bekjendtgjörelser til Althinget af 19. Mai 1849, 23. Mai 1853 og 7. Juni 1855 blevet tilkjendegivet Thinget, at D. M. ikke har seet Dem istand til at gaa ind paa samme. — I den sidstanförte Bekjendtgjörelse blev det derhos, forsaavidt Indstillingen gik ud paa, at Lovene for Island skulle affattes alene i det islandske Sprog, tilföiet, at der saa meget mindre kunde være Spörgsmaal om at opfylde dette Önske, som Hensynet ikke alene til de dansktalende Undersaatter i Island, men ogsaa til Höiesteret, som överste Instants i de islandske Retssager, og til Ministerierne i de administrative Sager, gjör det nödvendigt, at Lovene for Island fremdeles udgives ogsaa i det danske Sprog, og endelig erholdt Althinget i denne Bekjendtgjörelse ogsaa Underretning om, at D. M. havde bestemt, at den islandske Oversættelse af de Love, som udgives for Island, for Fremtiden skulde verificeres af en af Dem dertil bemyndiget Mand, samt at dette Hverv for Tiden var overdraget til Direeteuren for det islandske Departement, Etatsraad Stephensen.

I sit nu indgivne allerund. Andragende har Althinget anfört, at det fuldkommen erkjender, at der ved den sidstanförte Foranstaltning er skeet nogen Forbedring i den tidligere Tilstand, især forsaavidt derved synes at være gjort et Skridt fremad til at raade Bod paa den hidtil stedfindende Hovedmangel med Hensyn til de Love, som ere bestemte til at gjælde for Island, men desuagtet kan Thinget ikke skjule for sig selv, at disse Love ikke destomindre lade særdeles meget tilbage at önske med Hensyn til den Sikkerhed, Authenticitet, Höihed og Uforkrænkelighed, der er lige uundværlig, saavel for selve de gjældende Love, som for dem, til hvis Efterlevelse Lovene ere udgivne. — Thinget har endvidere bemærket, at

1859. ligesom D. M. allerede har taget Thingets Petitioner angaaende
27. Mai. denne Sag i allern. Betragtning og seet Udvei til at lade nogen Forbedring heri indtræde, saaledes er det Thingets allerund. Haab, at det vil lykkes D. M. i Deres Visdom og ifölge Deres landsfaderlige Omhu for Deres islandske Undersaatters naturlige og uomtvistelige Rettigheder og sande Tarv, at finde en Udvei til fuldstændig at ordne denne Sag saaledes, at denne afsidesliggende Landsdeels Indvaanere ikke mindre end alle D. M.'s övrige Undersaatter i Monarchiet kunde inden kort Tid erholde den Ret og den Tilfredsstillelse, at see Landets Love skrevne i det islandske Sprog, sanctionerede og stadfæstede ved Kongens og vedkommende Ministers Underskrift. Dette Haab har Thinget endeligen sögt at understötte ved paany at fremföre de Grunde, det tidligere har anfört i dets Petitioner angaaende denne Sag, nemlig, at Islændernes gamle Althing langt ned i Tiden deels selv udstedte, deels stadfæstede de fra Kongerne paa Islandsk udgaaede Love, at det har været de danske Kongers ligesom det endnu er D. M.'s Villie, at hele Lovgivningen i Island bör være paa Islandsk, sanctioneret og stadfæstet ved Lovgiverens egen Underskrift, at der i det 18de og den förste Deel af dette Aarhundrede er udgaaet adskillige Befalinger til forskjellige Lovkyndige i Island om Forfattelsen af en ny Hovedlovbog for dette Land, der skulde affattes i det islandske Sprog, ligesom der fra de senere Enevoldskonger ere udgaaede direkte Befalinger om, at Lovene skulle udfærdiges paa Islandsk, og at de ikke maae thinglæses eller autoriseres som Love i Island undtagen paa Islandsk (For. 11. Juli 1800, Kgl. Resol. 31. Oktbr. 1831 og For. 21. Decbr. s. A.), hvilket ogsaa er yderligere bestyrket ved flere i de senere Aar afsagte Höiesteretsdomme, og endelig, at det er bestemt, at de Lovudkast, som forelægges Althinget, skulle behandles paa Islandsk, samt at Thingets Betænkninger og Petitioner in originali skulle affattes i dette Sprog.

Ved at forelægge Kongen nærværende Petition yttrer Ministeren, at han ikke skjönner rettere, end at det deri udtalte Önske, der ogsaa sees at ligge alle Islændere, selv de mest loyale, særdeles meget paa Hjerte, er i og for sig naturligt og billigt. Som af Althinget bemærket skulle nemlig de for Island udgivne Love, for at være forbindende sammesteds, være publicerede i det islandske Sprog, cfr. For. 21. Decbr. 1831 og Höiesteretspræjudikat 9. Decbr. 1842, hvilket ogsaa har sin naturlige Grund deri, at Indbyggerne i Island kun undtagelsesviis forstaae Dansk.

Men er det saaledes givet, at det er den islandske Text, som de islandske Undersaatter skulle efterleve, er det ikke at undres over, at de ikke finde dem tilfredsstillede ved at denne Text emanerer som en Oversættelse, og at denne mangelfulde Form kan medföre, at den Agtelse, som Loven bör nyde hos de Statsborgere, af hvem den skal efterleves, svækkes. — Da derhos alle Lovforslag forelægges Althinget paa Islandsk, og den islandske Text af de Betænkninger og Petitioner, som indkomme fra Althinget, ifölge Althingsanordningen, cfr. § 43, skal betragtes som Originalen, kan det ikke andet end ansees som en væsentlig Ulempe, at denne Original ved Lovens Emanation vender tilbage som Oversættelse. Foruden den Analogi, som kan hentes derfra, at de Love, som udgives for Hertugdömmet Slesvig, udfærdiges i to Sprog, begge stadfæstede med Kongens og vedkommende Ministers Underskrift, maa det bemærkes, at ogsaa Lovene for Island ere i en tidligere Periode, nemlig i Tidsrummet fra 1763 til 1807, jevnligen blevne udfærdigede paa lignende Maade, idet ogsaa den islandske Text af disse Love har været forsynet med Kongens og vedkommende Collegies Underskrift, hvilket dog paa enkelte Undtagelser nær nærmest var Tilfældet med de gjennem det kgl. Rentekammer udfærdigede Love. — Som Exempel herpaa kunne anföres[1]: 1859. 27. Mai.

Octroy 15. August 1763, hvorved Islands Beseiling i 20 Aar overdrages til det almindelige Handelscompagni;

Forordn. 15. Mai 1770, angaaende den paa Island anordnede Commission m. v.;

Forordn. 15. April 1776 om Friheder for dem, som optage öde Jorder;

Forordn. 13. Mai s. A., om Gjærder samt Tuers Jævning;

Forordn. 30. Mai s. A., om den islandske Taxt og Handel;

Forordn. 17. November 1786, angaaende de Friheder, som forundes de paa Island oprettede Kjöbstæder;

Forordn. 13. Juni 1787, om den islandske Handel og Skibsfart;

Rentek. Plakat 24. Marts 1802, angaaende Mulkt for dem, som forsömme at give Möde eller vise Trods mod Matrikuleringscommissionen;

Plakat 19. Septbr. 1806 om Ophævelse af Landsleiebalkens 12. Capitel, om Salg af Hö;

[1]) jevnf. Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1847, S. 107—108.

1859. 27. Mai. Plakat 22. April 1807, indeholdende nærmere Bestemmelser angaaende Handelen og Kjöbstæderne i Island.

At man efter denne Tid ophörte med at udgive Lovene paa den anförte Maade, hidrörer formentligen fra, at der ikke i Collegierne var ansat nogen Embedsmand, der var det islandske Sprog saaledes mægtig, at han kunde besörge Lovenes Oversættelse, og man valgte da den Udvei, at overdrage til Landsoverretten i Island at besörge Oversættelsen og Udgivelsen paa Islandsk af de for dette Land bestemte Love, cfr. Canc. Skriv. 2. August 1800. Da denne Foranstaltning imidlertid viste sig at være uhensigtsmæssig, blev det i Aaret 1831 overdraget til en herværende Embedsmand, der var en indfödt Islænder (Etatsraad Magnusen), at besörge Oversættelsen, der dog heller ikke fandtes tilfredsstillende, vistnok som Fölge af, at Oversætteren ikke var i Besiddelse af den dertil fornödne juridiske Dannelse.

Forholdet har imidlertid i denne Henseende væsentligen forandret sig, efterat der er oprettet et særeget islandsk Departement, hvori indfödte Islændere ere ansatte, og hvorigjennem alle Island vedkommende Lovgivningssager behandles, og ligesom Althinget har erklæret sig tilfreds med den Maade, hvorpaa Oversættelserne nu besörges, saaledes tör det ogsaa antages, at der for Fremtiden i bemeldte Departement stedse ville findes de fornödne Kræfter til at udföre det omhandlede Arbeide paa en fyldestgjörende Maade.

Da saaledes de praktiske Vanskeligheder, der tidligere vare forbundne med Lovenes Udfærdigelse paa Islandsk, nu maae antages at være for största Delen hævede, idet der, saaledes som Forholdet nu er ordnet, formentligen haves tilstrækkelig Betryggelse for, at den islandske Text vil for Fremtiden blive besörget med tilbörlig Nöiagtighed, turde der være Anledning til at imödekomme Althingets og Islændernes længe nærede Önske i det heromhandlede Punkt, og det saa meget mere, som nærværende Andragende, i Modsætning til de i Aarene 1849 og 1853 om samme Gjenstand indgivne Petitioner, maa erkjendes at være holdt indenfor de rette Grændser, og derfor vanskeligere vil kunne afvises, og indstilles derfor:

at den islandske Text af de for Island udkommende Love maa for Fremtiden blive forsynet med D. M.'s og vedkommende Ministers Underskrift.

[Kongelig Resolution]: 1859.

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai.
27. Mai 1859.

Kongelig Resolution ang. **Udvidelse** af nogle 27. Mai.
i Aarene 1855 og 1856 udkomne **Love til Island.**
Christiansborg den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 18. Som Bilag ere tilföiede: Udkast til Plakat ang. Bekjendtgjörelser i Bladene; Udkast til For. ang. Rentefoden m. m., og Udkast til Plakat ang. Forhyring af fremmede Söfolk, jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 72—75.

Justitsministeren (Simony) bemærker i Forestilling 24. Mai 1859 i Anledning af denne Sag:

I Overeensstemmelse med allerh. Resolution af 10. November 1843, hvorved er bestemt, at den kgl. Commissarius ved det islandske Althing har, hver Gang samme er forsamlet, efter foregaaende Conference med vedkommende Collegier, at forelægge Thinget de iblandt de senest udkomne almindelige Anordninger for Danmark, angaaende hvis Udvidelse til Island intet særligt Lovudkast er befalet fremlagt, men som det muligen kunde være hensigtsmæssigt at gjöre gjældende paa Island, med Opfordring til Forsamlingen at afgive sin Betænkning saavel angaaende Udvidelsen som angaaende de Modifikationer, der ved saadan Udvidelse maatte findes hensigtsmæssige, have ifölge herfra given Anledning fölgende af de for Aarene 1855 og 1856 for Kongeriget udkomne almindelige Love af den kongel. Commissarius, Amtmand Melsted, været forelagte det sidstafholdte Althing til Betænkning, nemlig:

1) Lov af 22. Februar 1855, angaaende de tidligere i visse Tilfælde befalede Kundgjörelser i Adressecontoirets Efterretninger;

2) Lov af 6. April s. A., hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjöres og Straffen for Aager forandres, m. v.,

3) Lov af 13. September s. A., om Adgang for danske Skibsförere til at forhyre fremmede Söfolk, og

4) Lov af 8. Marts 1856, hvorved det paalægges Höiesteret at angive Grundene for dens Domme,

hvorhos Thinget er blevet opfordret til at tage under Overveielse, om nogle flere af de almindelige Love fra bemeldte Tidsrum maatte egne sig til Udvidelse til Island med eller uden Modifikation.

1859. Efterat Althinget har taget denne Sag under Behandling
27. Mai. paa lovbefalet Maade, har det i sin i denne Anledning afgivne allerunderd. Betænkning, hvad den under Nr. 1 anförte Lov angaaer, yttret, at det maatte være enigt i, at denne Lov i og for sig egnede sig til Udvidelse til Island, navnlig med Hensyn til Bestemmelserne i Plakat af 9. Mai 1855, hvorved Lov af 25. April 1850 udvides til Island; men under Sagens Overveielse kom Thinget til det Resultat, at det vilde være mere hensigtsmæssigt, at de Bekjendtgjörelser, som ifölge den nævnte Lov vilde være at publicere i Adressecontoirets Efterretninger, bleve publicerede i et af de i Reykjavík udkommende Blade, efter Regjeringens nærmere Bestemmelse; men deraf vilde da fölge, at de heromhandlede Bekjendtgjörelser blot vilde være at publicere i den Berlingske Tidende og i den Avis, som udkom i Reykjavík og nærmere blev bestemt, og Udvidelsen af Loven, saaledes som den foreligger, vilde da bortfalde.

Med Hensyn til Udvidelsen af Loven af 6. April 1855 vare vel Meningerne i Thinget deelte, men man kom dog med 11 Stemmer mod 8 til det Resultat, at denne Lov burde gjöres gjældende for Island, hvorhos Thinget dog med 18 Stemmer mod 5 vedtog Udeladelsen af § 2 for Islands Vedkommende, og med denne Modifikation vedtog Thinget med 14 Stemmer mod 6 at indstille til D. M. Lovens Udvidelse til Island.

Angaaende Loven af 13. Septbr. 1855 maatte Thinget vel erkjende, at den under de bestaaende Forhold i Island ikke vilde kunne have nogen væsentlig Betydning, men da Thinget paa den anden Side maatte være enigt i, at dette Forhold muligen vilde forandres og sandsynligviis vil forandres i Tidens Löb, naar Handelsforholdene have udviklet sig mere i Island, formente Thinget, at der var grundet Anledning til allerund. at andrage paa, at Loven udvides til Island med den Forandring, at sammes Begyndelse kommer til at lyde saaledes:

»Det skal for Eftertiden, naar et Skib, som hörer hjemme i Kongeriget Danmark eller i Island, udredes fra et Sted i Danmark eller her i Landet, være tilladt» etc.

og at i Slutningen sættes »Monarchiet» istedetfor »Kongeriget».

Hvad endelig den under Nr. 4 anförte Lov af 8. Marts 1856 angaaer, formente Thinget, at den selvfölgeligen burde udvides til Island, da Höiesteret er överste Instants for de islandske Rettergangssager, hvorfor Thinget eenstemmigen vedtog allerund. at indstille, at denne Lov uforandret maa udvides til Island.

Foruden de i det Foregaaende omhandlede 4 Love, hvorpaa Althingets Opmærksomhed af Ministeriet var bleven henledet, har Thinget, i Henhold til den til samme stillede Opfordring om, at tage under Overveielse, om nogen anden af de i 1855 og 1856 udkomne almindelige Love egnede sig til Udvidelse til Island, i sin allerund. Betænkning tillige omhandlet Loven af 2. April 1855 om Indkaldelse af de gamle Rigsorter eller ⅙ Species Stykker, men da Spörgsmaalet om denne Lovs Udvidelse eller Anvendelse paa Island formentlig henhörer under Finantsministeriets Ressort, er denne Deel af Sagen herfra tilstillet bemeldte Ministerium til videre Foranstaltning. 1859. 27. Mai.

Med Hensyn til de övrige af Althinget omhandlede Love bemærkes, at det vel i og for sig kunde være noget tvivlsomt, om det var nödvendigt udtrykkelig til Island at udvide Bestemmelsen i Loven af 22. Februar 1855, hvorefter den tidligere i visse Tilfælde befalede Kundgjörelse i Adressecontoirets Efterretninger er bortfaldet, men da slige Kundgjörelser omtales i Plakat for Island af 9. Mai s. A., og da dette Lovbud er yngre end Loven af 22. Februar, maa det dog ansees rettest, at de Anordninger, i Medför af hvilke Bekjendtgjörelse i visse Tilfælde skulde ogsaa for Islands Vedkommende indföres i Adressecontoirets Efterretninger, forsaavidt ogsaa udtrykkelig hæves, og da Min. ikke skjönner, at der kan være Noget at erindre imod Althingets Forslag, forsaavidt det gaaer ud paa, at de i Plakat af 9. Mai 1855 omtalte Bekjendtgjörelser i vedkommende Stiftsavis for Fremtiden bortfalde, imod at der istedet derfor træder en Bekjendtgjörelse i et i Reykjavík udkommende Blad, er her udarbeidet vedlagte Udkast til en Plakat, ang. Forandring i de for Island gjældende Regler om Bekjendtgjörelser i offentlige Tidender i visse Tilfælde, hvilket saaledes indstilles til Kongens Approbation.

Hvad de under Nr. 2 og 3 anförte Love af 6. April 1855 og 13. Septbr. s. A. angaaer, da finder Minist. ikke, at der kan være Noget til Hinder for, at disse Lovbud udvides til Island efter Althingets Önske og med de af Samme foreslaaede Ændringer, dog med en saaledes forandret Redaktion i Begyndelsen af Loven af 13. Septbr., som findes anfört i det hermed fölgende Udkast.

Naar Althinget derimod eenstemmigen har andraget paa, at Loven af 8. Marts 1856, hvorved det paalægges Höiesteret at angive Grundene for dens Præmisser, maatte udvides til Island, da kan Minist. ikke ansee dette for nödvendigt eller

1859. engang passende, eftersom denne Lov allerede ifölge sit Indhold er forlængst traadt i Virksomhed ogsaa med Hensyn til
27. Mai. Island, hvilket fremgaaer deraf, at Höiesteret har i Höiesteretstidenden offentliggjort Præmisserne til dens Domme ogsaa i de islandske Sager, og den af Althinget til Stötte for Andragendet om Lovens Udvidelse paaberaabte Omstændighed, at Plak. 17. Febr. 1847 om Salair til Defensorer for Höiesteret er i sin Tid udvidet til Island, jfr. Plak. 9. Mai 1855, kan neppe ansees som afgjörende, da Tilfældene formentlig ikke ere analoge. Derimod ansees det for hensigtsmæssigt, at denne Lov foranstaltes oversat paa Islandsk, for at samme derefter kan opsendes til Thinglæsning i Island paa den i Forordning 21. Decbr. 1831 bestemte Maade.

I Henhold til det Anförte forelægges indbemeldte trende Udkast til

allerhöieste Approbation.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Althingets Petition om en **ny Forfatning for Island.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 25. Som Bilag er vedföiet Althingets Petition om en Forfatning for Island m. m., med dansk Oversættelse, jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 66—67.

I Forestilling fra Justitsministeriet (Simony) 25. Mai 1859 yttres Fölgende:

Til det sidst forsamlede Althing indkom der fra forskjellige Distrikter i Island 16 med 673 Underskrifter forsynede Petitioner om, at Althinget vilde indgive et allerunderd. Andragende om, at D. M., i Overeensstemmelse med allerh. Tilsagn i Reskr. af 23. Septbr. 1848, allern. vilde lade udarbeide og for en Forsamling af nogle i Island udvalgte Mænd forelægge et Udkast til en Lov om en forbedret ny Organisation af Regjeringen i Island og dettes forfatningsmæssige Stilling i Monarchiet, ligesom der ogsaa fra et af Althingets Medlemmer blev indgivet et direkte Forslag, betræffende den samme Sag, nemlig at Althinget vilde andrage paa, at en ny og forbedret Forfatning for Island maatte blive udarbeidet i Overeensstem-

melse med de i Althingets allerund. Petition af 9. August 1853 fremhævede Grundsætninger. 1859. 27. Mai.

Forsamlingen nedsatte en af 7 Medlemmer bestaaende Comitée til at overveie Sagen, og efter at den havde afgivet sin Betænkning, og Sagen derefter var bleven diskuteret paa anordningsmæssig Maade i to Plenarmöder, vedtog Althinget, med 17 Stemmer mod 4, allerund. at andrage paa:

I. At D. M. allern. vil lade udarbeide og forelægge det næst sammentrædende Althing et Lovudkast angaaende en friere Organisation af de islandske Forhold, samt Ordningen af Islands forfatningsmæssige Stilling i Monarchiet (vedtagen med 18 Stemmer mod 2), og

II. At efternævnte Grundbestemmelser, ved Udarbeidelsen af dette Lovudkast, maatte blive tagne til Fölge:

a) at Althingets Virkekreds og Myndighed maa blive saaledes udvidet, at det erholder besluttende (ɔ: lovgivende) Myndighed i alle de Sager, der forhen have henhört under dets Behandling (vedtaget med 16 Stemmer mod 5).

b) at der bliver oprettet og ansat en fælles Overbestyrelse for Landet, bestaaende af 3 Medlemmer, paa eet Sted, nemlig Reykjavik, til hvilken der maatte overdrages den endelige Afgjörelse af alle administrative Forretninger og den udövende Magt i de islandske Sager, om hvilke det ikke bliver lovbestemt, at de skulle afgjöres af D. M. eller af D. M.'s Geheimestatsraad, samt at denne Overbestyrelse maa have Sæde paa Althinget, for der at varetage Regjeringens Interesser (antaget med 14 Stemmer mod 6).

c) at D. M. allern. overdrager een og samme Embedsmand den endelige Behandling og Afgjörelse af alle de islandske Sager, om hvilke det bliver lovbestemt, at de ikke henhöre under de Ministres Afgjörelse, under hvilke de fælles Anliggender for hele Monarchiet sortere, eller ikke kunne finde deres endelige Afgjörelse i Island, samt at disse Sager af denne samme Embedsmand maatte blive D. M. allerund. foredragne til allerh. Resolution eller Sanction (vedtaget med 15 Stemmer mod 4), og

d) at den dömmende Magt i Landet maatte erholde en til Althingets udvidede Myndighed og Virkekreds og den forbedrede Organisation af Landets Overbestyrelse svarende Reform (vedtaget med 16 Stemmer mod 3).

Den af Althinget i denne Anledning vedtagne Petition forelægges saavel in originali som i bekræftet dansk Over-

1859. sættelse, og Ministeren vil forelöbig af samme fremhæve de
27. Mai. Grunde, der have bevæget Thinget til at indgive dette Andragende, uanseet det afslaaende Svar, som ved allern. Bekjendtgjörelse af 7. Juni 1855 blev meddeelt paa Althingets Petition om samme Gjenstand i 1853. — Althinget har i saa Henseende gjort gjældende, at det af D. M. ved allerh. Reskr. af 23. Septbr. 1848 givne kgl. Löfte om, at Islands forfatningsmæssige Stilling i Monarchiet skal blive bestemt, endnu staaer uigjenkaldt og uopfyldt; at D. M. allern. har stadfæstet dette Löfte ved Bekjendtgjörelserne af 12. Mai 1852 og 7. Juni 1855; at det er saavel Althingets som Islændernes urokkelige Haab, at det endnu er D. M.'s bestemte Villie og landsfaderlige Hensigt, at dette Löfte skal blive opfyldt saaledes, at D. M.'s Undersaatter i Island komme til at nyde de samme constitutionelle Rettigheder, som D. M.'s övrige Undersaatter; at desforuden Islændernes naturlige Ret og en ikke blot for dem men ogsaa for deres Medundersaatter i Danmark og den överste Statsstyrelse bydende Nödvendighed kræver, at Landets Regjeringsform og forfatningsmæssige Stilling i Monarchiet snarest muligt maatte blive endelig ordnet, ligesaavel i Island som i de övrige Dele af Monarchiet, og det i fuldkommen Overeensstemmelse med den constitutionelle Forfatning, som nu er bleven indfört i samtlige D. M.'s övrige Lande; at dette endeligen er Hovedbetingelsen for, at den Uvished, ja endog Mistillid kan fjernes, som den Omstændighed har fremkaldt og uundgaaeligt vil fremkalde, at det er blevet nödvendigt saalænge at udsætte Ordningen af denne ene Landsdeels Forfatning, uagtet den for de övrige Landsdeles Vedkommende allerede siden 1855 er bleven lovbestemt.

Medens næsten alle Thingets Medlemmer af disse Grunde vare enige om, paany at indgive en Petition om denne Sag, har der saavel i Comitéen som i Forsamlingen været Uenighed om Formen for denne Petition, idet Nogle ansaae det for rettest at indskrænke sig til at andrage paa, at Althinget erholdt lovgivende Myndighed i de Sager, der forhen have henhört under dets Behandling, og at Landets Bestyrelse ordnes i Overeensstemmelse dermed, hvorimod Pluraliteten af Comitéens Medlemmer holdt for, at man deels til Veiledning for Regjeringen, deels for at det ikke skulde faa Udseende af, at Althinget havde frafaldet sine tidligere udtalte Anskuelser, tillige burde angive Hovedpunkterne for den nye Organisation af Landets Bestyrelse, og at man ved Angivelsen heraf burde,

ligesom i Thingets Petition af 1853, gaae ud fra den Anskuelse, 1859.
at det vilde være meget heldbringende for Landet, at de enkelte 27. Mai.
overordnede Regjerings-Institutioner bleve saa kraftige og concentrerede i Landet selv, som det ifölge Organisationen af hele Monarchiets Forfatning vilde være muligt.

Da dette sidste Forslag ved den endelige Afstemning erholdt de fleste Stemmer for sig, har Althinget saaledes under II Litr. a—d i det Væsentlige optaget de samme Indstillingspunkter, som indeholdes i Petitionen af 9. August 1853 under Nr. 1, 2, 3 og 5, idet det blot har forbigaaet det i sidstnævnte Petition under Nr. 4 gjorte Indstillingspunkt om Islands Repræsentation i Rigsraadet.

Uagtet det heraf sees, at Althinget ikke har taget noget Hensyn til de udförlige Bemærkninger, som ifölge allerh. Resolution af 22. Marts 1855 gjennem den kgl. Commissarius bleve meddelte Thinget som Svar paa Petitionen af 1853, og uagtet de omhandlede Indstillingspunkter saavelsom sammes Motivering i flere Henseender lide af stor Ubestemthed og Uklarhed, ja endog, saavidt skjönnes, i nogle Punkter ere selvmodsigende, maa Ministeren dog ansee det for nödvendigt, udförligere at yttre sig om dem eller de faktiske Urigtigheder, som Andragendet indeholder, da det overhovedet maa ansees for utilraadeligt og endog for ugjörligt, under de nuværende Forhold at skride til den endelige Ordning af Islands forfatningsmæssige Stilling til Monarchiet. Den Hovedgrund, der i Indenrigsministeriets allerund. Forestilling af 28. Febr. 1855 blev anfört for, at Tiden til at ordne dette Forhold ikke endnu var kommen, er nemlig endnu tilstede, idet det er saa langt fra, at Monarchiets Forfatningsforhold nu ere endelig ordnede, at de endog ere mere complicerede end dengang, og til denne Grund, der iövrigt maa være afgjörende, skal Minist., efter hvad den kgl. Commissarius har anfört, endnu tilföie, at det neppe vilde være tilraadeligt at forelægge en saa vigtig Sag, som denne, for det nu sammentrædende, efter en ny Valglov sammensatte Althing, hvis Charakteer og Tendenser man ikke kjender.

Naar der imidlertid tages Hensyn til, at Forholdene vare væsentlig anderledes paa den Tid, nærværende Petition blev vedtaget af Althinget, nemlig i Aaret 1857, kan det vistnok ikke forundre, at Althinget paany har petitioneret om denne Sag, der ligger Islænderne saameget paa Hjerte, og Min. vil derfor foreslaae, at der i Anledning af nærværende Andragende maa blive tilkjendegivet Althinget, at D. M. vel ikke har seet

1859. Dem istand til for Tiden at lade samme forelægge til Betænkning Lovudkast om Islands forfatningsmæssige Stilling i Monarchiet, men at D. M. vil lade det være Dem magtpaaliggende, saasnart Forholdene tillade det, at see denne Sag ordnet paa den hensigtsmæssigste Maade, ved hvilken Leilighed der vil blive taget alt muligt Hensyn til de af Althinget i nærværende Petition udtalte Önsker.

27. Mai.

I Henhold til det Anförte indstilles derfor:

at det i den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, maa, i Anledning af indbemeldte Petition, allern. gives Thinget Besked i Overeensstemmelse hermed.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Opgjörelse af **de islandske Collektpenge.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forestill. og Resol. Protok. 1859, Nr. 20; der er vedföiet Althingets Petition 10. August 1857 med dansk Oversættelse, jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, bls. 67—68.

I Forestilling 21. Mai bemærker Justitsministeren (Simony) om Sagen:

I Anledning af et fra det i 1855 forsamlede Althing indgivet Andragende om, at en tydelig og nöiagtig Beretning om Collektpengenes Status siden Udgangen af Aaret 1797 maatte foranstaltes affattet og meddeelt Thinget, behagede det D. M. paa en af Justitsministeriet derom allerund. nedlagt Forestilling ved allerh. Resolution af 27. Mai 1857 allern. at bifalde, at det i den allern. Bekjendtgjörelse, som udgik til Althinget under s. D., skulde tilkjendegives samme, at da Sagen om Collektpengene, som Thinget engang tidligere har haft Leilighed til at blive bekjendt med, har fundet sin endelige Afgjörelse ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844, hvorved deres Belöb til den Tid fastsattes til 28,165 Rd. 24 Sk., er der med Hensyn til disse Penges tidligere Anvendelse ikke fundet nogen

Anledning til at meddele Althinget yderligere Forklaring end den, der allerede af den kgl. Commissarius er givet Thinget i Aaret 1845, men at man derimod ikke har troet at burde nægte Thinget Oplysning om, hvorledes den ved allerh. Resol. af 25. Juli 1844 stiftede Understöttelsesfond og sammes Renter ere anvendte.

1859. 27. Mai.

Efterat det sidst forsamlede Althing gjennem den kongel. Commissarius, Amtmand Melsted, havde modtaget disse Oplysninger, tilligemed Underretning om den Maade, hvorpaa Capitalen nu er sikkret og hvor den nu er beroende, har Thinget ikke desto mindre paa et af dets Medlemmer derom fremsat Forslag, og efterat have taget Sagen under Behandling paa lovbefalet Maade, med 17 Stemmer mod 5 vedtaget at indgive en ny Petition om denne Sag, i hvilken der anholdes om:

I. at der maa udarbeides og ved Trykken offentliggjöres et Regnskab over Collektpengene, fra Slutningen af Aaret 1797, gaaende ud fra Rentekammerets dengang om Fondens Status til Althinget afgivne Beretning og Regnskab.

II. at alle de Udgifter, som siden Udgangen af 1797 ere blevne udredede af Collektpengene, men som ifölge sammes særegne Oprindelse og Öiemed og i Medhold af kgl. Stiftelsesbreve for Fondet af 29. Marts og 18. Oktbr. 1786 maa betragtes som det uvedkommende, maa holdes ude af dette Regnskab, og

III. at der maa drages Omsorg for, at Collektpengenes Fond bliver, overeensstemmende med det saaledes berigtigede Regnskabs Opgjörelse, fuldstændig gjenoprettet paa Statskassens Bekostning.

Idet Minist. nu forelægger dette Andragende saavel in originali som i bekræftet dansk Oversættelse, anföres, at den kgl. Commissarius ved hertil at indsende Sagen ikkun har yttret, at han maa beklage, at det ikke er lykkedes ham ved sine i denne Sag paa Thinget holdte Foredrag at afholde Thinget fra at indgive dette Andragende, og Minist. bemærker, at han i en allerund. Forestilling af 3. Mai 1857 har givet en udförlig Fremstilling af Collektpengenes Historie, og da Kongen ved fornævnte allerh. Resolution af 27. Mai s. A. har bifaldet de i Sagen gjorte Indstillinger, og det fra Althinget indkomne nye Andragende i det Væsentlige kun indeholder en Gjentagelse af de tidligere fremförte Ankeposter, der allerede ere grundigen imödegaaede af den kgl. Commissarius ved Althinget

1859. i Aaret 1845 og nu atter af Commissarius ved det sidstafholdte Althing, skjönnes ikke, at noget Videre vil være at foretage
27. Mai. med Hensyn til den heromhandlede Sag, der forlængst maa ansees definitivt afgjort, og Minist. foreslaaer derfor, at det bliver Althinget tilkjendegivet, at da denne Sag, som allerede anfört i Bekjendtg. af 27. Mai 1857, har fundet sin endelige Afgjörelse ved allerh. Resol. af 25. Juli 1844, er der ikke fundet nogen Anledning til at gaae ind paa det foreliggende Andragende, og at man saameget mindre kan ansee den indkomne Besværing for beföiet, som bemeldte allerh. Resolution er afgivet efterat udförlige og omfattende Forhandlinger mellem de vedkommende Regjeringscollegier, samt en nöiagtig Undersögelse og Opgjörelse af det hele Forhold havde fundet Sted, og Sagen endelig var bleven dröftet i en Commission, bestaaende af Delegerede fra de forskjellige Regjeringscollegier, ligesom der ved Sagens Afgjörelse blev taget det for Fonden gunstigste Resultat til Fölge. — Det indstilles derfor:

at der i den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, maa, i Anledning af indbemeldte Petition, gives Thinget Besked i Overeensstemmelse hermed.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Althingets Petition om nogle **Reformer i Medicinalvæsenet.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1859, Nr. 26. Som Bilag fölger Althingets Petition 10. August 1857 med dansk Oversættelse, jevnf. Tíð. frá alþingi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 67—68.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling 25. Mai 1859 yttres Fölgende i Anledning af denne Sag:

Aaret 1855 indgav det da forsamlede Althing en allerund. Petition om en fuldstændigere Ordning af Lægevæsenet i Island. — Det blev i denne Henseende blandt Andet anfört, at det ved Plakat angaaende en Forandring i Hospitalerne og

Medicinalvæsenet i Island af 23. August 1848 var tilladt, at saavel Landphysikus paa Island, som de der ansatte Distriktslæger, maatte undervise Hjælpelæger, og at der, som Godtgjörelser for denne Underviisning aarligen, indtil videre, maatte anvendes indtil 200 Rd. af hvert Amts Repartitionsfond, ligesom og, at Hospitalernes Midler i sin Tid maatte anvendes til Forbedring af Medicinalindretningen i Landet, men at den givne Tilladelse til at undervise Hjælpelæger ikke havde været benyttet mere end et Par Gange, ligesom der ei heller vare blevne oprettede flere Lægeposter i Landet, hvorfor der med denne höist magtpaaliggende Sag kun var gaaet lidet fremad siden Aaret 1847. Största Delen af Landets Befolkning maatte saaledes endnu, ligesom tidligere, i hvilkesomhelst paakommende Tilfælde savne al Lægehjælp, idet der i det hele vidt udstrakte Land, hvor derhos Veienes og Veirligets Beskaffenhed vanskeliggjör Communicationen, kun haves 7 offentlige ansatte Læger og saa at sige ingen praktiserende Læger. 1859. 27. Mai.

For at raade Bod herpaa, antog Thinget, at der nærmest fremböd sig to Hovedretninger at slaae ind paa, nemlig: enten at grundlægge en indenlandsk Lægevidenskab ved Siden af Universitetets, ved at oprette en Læreanstalt for vordende Læger og et Hospital i Reykjavík, eller snarest muligt at oprette flere Lægeposter i Landet og overdrage dem til habile Mænd, der havde underkastet sig den medicinsk-chirurgiske Embedsexamen ved Kjöbenhavns Universitet. Thinget ansaae nu vel den förstnævnte Foranstaltning for den naturligste og mest heldbringende for Landet, dersom en saadan Læreanstalt og Hospital i Landet selv kunde blive saaledes udstyret, at man der kunde opnaa en nogenlunde tilstrækkelig og til Tidens Fordringer svarende Dygtighed i Faget, men ifölge det Overslag, der blev gjort over de Summer, der ville medgaae til Oprettelsen af denne Læreanstalt, samt til Bestridelsen af de eventuelle aarlige Udgifter ved samme, erkjendte Thinget, at Hospitalernes Midler endnu ikke kunne tilstrække til Dækningen af saa store Udgifter, hvorimod man antog, at, naar disse Midler bleve opsparede endnu i endeel Aar, vilde den omhandlede Foranstaltning, hvis den ellers ikke stödte paa uventede Hindringer, nok kunne lade sig udföre. Man maatte derfor efter Thingets Anskuelse provisorisk söge at raade Bod paa Tilstanden ved at foröge Lægeantallet, hvor Trangen til Læger var störst, men da man maatte befrygte, at man,

1859. hvis disse nye Poster strax bleve oprettede, ikke vilde kunne
27. Mai. erholde dem besatte med duelige Mænd, da det ikke kunde antages, at de vilde blive søgte af danske Candidater, for hvem nogen anden Udvei stod aaben, og der paa den Tid ikkun var een islandsk Candidat, der var uden Ansættelse, antog Thinget, at det vilde være tilraadeligst, forinden Posterne bleve oprettede, at søge at formaae indfødte Islændere til at studere ved Kjøbenhavns Universitet. Dette vilde imidlertid, antog Thinget, neppe kunne opnaaes, uden ved deels at aabne de islandske medicinske Candidater Udsigt til hurtig Befordring i Island, deels at lade dem tilflyde en aarlig Understøttelse, saalænge de studerede ved Universitetet, foruden de sædvanlige Beneficier, som alle islandske Studenter nyde. I Henhold hertil androg Thinget paa:

principaliter: at D. M. allern. maatte behage at give Tilsagn om:

1) at 7 nye Lægeposter ville blive oprettede i Island, saasnart Forholdene tillade det, og at disse foreløbigen maatte blive lønnede af Statskassen, imod at Udgifterne senere bleve overførte paa Hospitalernes Midler, naar disse vare saaledes forøgede, at de kunne overtage denne Byrde, og

2) at der indtil videre vil blive tilstaaet enhver islandsk Student, der studerer Lægevidenskaben ved Kjøbenhavns Universitet, en Understøttelse af 100 Rd. aarlig i 4 Aar, saafremt han godtgjør, at han fortsætter sit lægevidenskabelige Studium, og forpligter sig til, efter endt Embedsexamen, at modtage Ansættelse som Læge i Island, hvilke Understøttelser skulle refunderes Statskassen af Amternes Repartitionsfond, imod at de 200 Rd., som ifølge Plak. af 23. August 1848 ere bestemte til Oplærelse af Hjælpelæger i Island, bortfaldt; samt

subsidialiter: at D. M., dersom Sagen ikke kunde ordnes paa denne Maade, da lige allern. vilde befale, at der strax bleve oprettede 3 nye Lægeposter i Island paa de Steder, hvor Trangen til samme er størst, samt at disse Poster skulle lønnes med 400 Rd hver, og at denne Udgift, indtil anderledes bestemmes, skulle udredes af Hospitalernes Midler.

Da der formentlig ikke kunde være Spørgsmaal om at tage Althingets subsidiaire Indstillingspunkt til Følge, idet Erfaringen havde viist, at man, paa Grund af Mangel paa Candidater, ikke vilde kunne faae saadanne Lægeposter besatte, og da Ministeriet af Grunde, som senere anføres, ikke heller troede, at Thingets principale Indstillingspunkter egnede sig til

at tages til Fölge, dristede Ministeriet sig ikke til at anbefale D. M. Althingets Forslag i denne Sag, hvorimod man under Overveielsen saavel heraf som af et andet tidligere til Ministeriet indkommet, af nuværende Medicinalinspecteur for Hertugdömmet Slesvig, Justitsraad Dr. med. Schleisner, i sin Tid udarbeidet Forslag til en Reform i det islandske Medicinalvæsen, antog, at der muligen turde være en anden Vei, ad hvilken denne for Island höist vigtige og tilvisse meget paatrængende Sag kunde ordnes paa en hensigtsmæssig Maade.

1859. 27. Mai.

I denne Henseende forudskikkes den Bemærkning, at man med Hensyn til et Land som Island, der har en saa uforholdsmæssig stor Udstrækning i Forhold til sin Befolkning, selvfölgelig maa nedstemme sine Fordringer noget med Hensyn til Landets Forsyning med Læger, hvorfor det saavel efter Sagens Natur som efter de indkomne Forslag formentlig er klart, at det, som det först og fremmest kommer an paa, er at tilveiebringe en fast Stok af indfödte islandske Læger. Herpaa gaae begge de ovenberörte Forslag ud, skjöndt de iövrigt ere meget forskjellige. Medens nemlig Althinget, som det bedste Middel til dette Formaals Opnaaelse, har henpeget til Oprettelsen af en egen medicinsk Höiskole i Reykjavík, gik Justitsraad Schleisners Forslag blandt Andet ud paa, at det undtagelsesviis skulde tillades Islændere, der ikke vare Studenter, men havde underkastet sig en præliminair Examen ved Reykjavík Skole, at studere Medicin ved Universitetet, hvor der for dem skulde indrettes et særeget Læreeursus og en særskilt Examen, samt indrömmes dem de samme Beneficia, som de islandske Studenter. Denne Plan, der var anbefalet af det kgl. Sundhedscollegium, mödte imidlertid Modstand fra det medicinske Fakultet, navnlig forsaavidt den gik ud paa, at der skulde holdes særskilte Forelæsninger og indrettes en særegen Examen for de ommeldte Studerende, ligesom ogsaa Bestyrelsen for Communitetets Stipendievæsen og Consistorium modsatte sig Forslaget, forsaavidt det gik ud paa, at de omhandlede ustuderede Islændere skulle, ligesom de islandske Studenter, stedes til Nydelsen af Regentsbeneficiet og Communitetsstipendiet; men da sidstnævnte Autoriteter saavelsom Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, i Betragtning af det velgjörende Öiemed, tilböd at yde saadanne Studerende en aarlig Understöttelse, idetmindste indtil videre, af 200 Rd. af Communitetets Kasse, troede Justitsministeriet heri at see en Udvei til Sagens heldige Ordning.

1859. 27. Mai.

Naar man nemlig indrömmede islandske Studenter, der ville studere Medicin ved Kjöbenhavns Universitet, foruden Communitets- og Regentsbeneficierne, hvortil de, uden Hensyn til hvilket Embedsstudium de vælge, og uden at det er indskrænket til noget bestemt Antal, ifölge Reglementet af 11. Februar 1848 § 4 ere berettigede strax efter deres Inskription, tillige den omhandlede Understöttelse af 200 Rd. aarlig, og der endvidere, i Overeensstemmelse med Althingets foranförte Indstilling, blev aabnet dem Udsigt til Befordring, umiddelbart efter Examen, til Lægeposter i Island, der ville kunne oprettes ved Hjælp af Hospitalernes Midler, hvis Bestemmelse det netop er at forbedre Medicinalindretningen i Landet, er der vistnok al Grund til at vente, at der vilde melde sig et tilstrækkeligt Antal Islændere til at studere Lægevidenskaben ved Universitetet, da de her ville erholde saa store Begunstigelser, at selv aldeles ubemidlede Dimissi fra Skolen i Reykjavik, der ingen Udsigt havde til at gaae den akademiske Vei, kunne reise herned for at studere Lægevidenskaben, og Formaalet, at skaffe et tilstrækkeligt Antal medicinske Candidater, vilde saaledes være opnaaet.

Foruden at det ved denne Plan blev vundet, at der ikke, saaledes som efter Justitsraad Schleisners, opkom en særlig Klasse af medicinske Candidater, hvis Stilling overfor de Candidater, der havde absolveret den fuldstændige medicinske Examen, det kunde være vanskeligt at bestemme, taler ogsaa den Omstændighed til Fordeel for samme, at den strax vilde kunne realiseres, saasnart der havdes Candidater til de nye Lægeposter, idet at Hospitalernes Indtægter allerede nu vilde være tilstrækkelige til i Forbindelse med de saakaldte Medicinalpenge, eller de ved de aarlige Finantslove for Dispensation af Fattigmedicin bevilgede 400 Rd., at lönne 6 nye Læger i Island, hver med 400 Rd., ligesom der ogsaa med Tiden muligen kunde blive Udsigt til endnu at erholde flere Lægeposter oprettede, hvorhos disse Læger selvfölgelig vilde erholde Ret til efter deres Tour at avancere til de höiere Gager, som ere tillagte de nuværende Distriktslæger i Island. Endelig er det formentligen et afgjort Fortrin ved denne Plan fremfor Dr. Schleisners, at de nye Lægeposter herefter ville blive saaledes aflagte, at man er berettiget til at vente, at de ville blive sögte af dygtige Lægecandidater, medens den Gage, som af ham var foreslaaet henlagt til de 12 nye Lægeposter, som efter hans Forslag skulde oprettes, nemlig 200 Rd. om Aaret,

formentligen var aldeles utilstrækkelig. Slutteligen bemærkes, at paa de Steder, hvor Lægedistrikterne, selv efter at de ommeldte nye Lægeposter ere blevne oprettede, endnu maatte være saa vidtlöftige, at det vilde falde vanskeligt for Lægen at overkomme at udföre selv alle Forretninger, vilde der ikke være Noget til Hinder for, at Vedkommende benytter den i Plak. af 23. August 1848 givne Tilladelse til at oplære Læger til Hjælp ved Forretningernes Udförelse. 1859 27. Mai.

Idet Ministeriet saaledes i Overeensstemmelse med den af Thinget udtalte Grundtanke maatte være af den Formening, at Regjeringens Bestræbelser nærmest maatte være rettede paa, ved særegne Begunstigelser og ved at stille Befordring til nye Lægeposter i Udsigt, at gjöre det medicinske Studium ved Universitetet saa tillokkende for Islænderne, at der kan faaes et tilstrækkeligt Antal til de Lægeposter, som det maatte ansees nödvendigt at oprette, troede man, forinden endelig Beslutning tages om, hvilken af de ovenfor paapegede Veie man i den Henseende burde vælge, at det vilde være önskeligt, at der blev givet Justitsraad Schleisner, der först har sat denne Sag i Bevægelse og er nöie bekjendt med de islandske Medicinalforhold, Leilighed til at yttre sig over Planen, til hvilken Ende man allerede under 27. Mai 1856 udbad sig hans Betænkning over Sagen i det Hele, men da man endnu ikke havde modtaget hans Svar paa den Tid, da den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget angaaende Resultaterne af de under dets Möder i 1855 afgivne Betænkninger og övrige indgivne Andragender skulde udfærdiges, blev det i bemeldte Bekjendtgjörelse af 27. Mai 1857 tilkjendegivet Althinget, i Anledning af indbemeldte Petition, at Sagen om Lægevæsenets bedre Indretning paa Island var saa vidt fremmet, at der er Udsigt til, at sammes endelige Ordning vilde kunne finde Sted om ikke lang Tid, hvorpaa ogsaa Regjeringens Bestræbelser fremdeles ville være rettede.

Det sidst forsamlede Althing har imidlertid paany petitioneret om denne Sag, idet det i Anledning af et til samme indgivet Forslag fra Landphysikus, Dr med. Hjaltelin, om nogle Forbedringer i det islandske Medicinalvæsen, med 17 Stemmer mod 4 har vedtaget det saavel in originali som i bekræftet dansk Oversættelse vedlagte Andragende, hvori Thinget har indstillet:

I. a) at 7 nye Lægeposter maatte blive oprettede i Island;

1859.
27. Mai.

b) at en Understöttelse af 100 Rd. aarlig i 4 Aar maatte indtil videre blive tilstaaet hver islandsk Student, som studerer Lægevidenskaben ved Kjöbenhavns Universitet, paa de Betingelser, som ere anförte i Althingets i Aaret 1855 indgivne Petition;

II. at der maatte forelægges det i indeværende Aar sammentrædende Althing et Lovudkast om Oprettelsen af et Sygehus og lægevidenskabelig Underviisningsanstalt i Reykjavik;

III. at der snarest muligt maatte af Regjeringen blive indledet Correspondence med vedkommende Embedsmænd i Island om den hensigtsmæssigste Ordning af Hospitalernes hele Pengevæsen og sammes Indtægters Opkrævelse, samt at der maatte blive forelagt Althinget 1859 Udkast til en Anordning desangaaende;

IV. at den i Reskr. af 20. Februar 1750 indeholdte Bestemmelse: »at de paa Vestmannöerne faldende Hospitalslodder af Fiske- og Fuglefangst maa tilfalde de Fattige der paa Öerne», maa blive ophævet, men at disse Lodder for Fremtiden bör tilflyde den almindelige ved Plak. af 23. August 1848 stiftede Lægefond;

V. at de Candidater, der, efter at have bestaaet Afgangsexamen ved Pastoralseminariet, önske at faae Underviisning i Lægevidenskaben, maatte frit kunne erholde samme enten hos Landphysikus eller Distriktslægerne, samt

VI. at D. M. allern. maatte behage at foranstalte Althinget 1859 forelagt et Udkast til en Anordning, angaaende at saa mange haabefulde Jordemödre kunne erholde Underviisning i Födselsvidenskaben, at en Jordemoder kunde blive beskikket i hvert Rep over hele Landet.

Med Hensyn til dette Andragende bemærkes forelöbig, at det let vil sees, at der er den væsentlige Forskjel imellem dette og Andragendet fra 1855, at medens Oprettelsen af en lægevidenskabelig Underviisningsanstalt i den sidstnævnte Petition blot omtaltes som önskelig og som det Maal, hvortil man burde stræbe, men som först i en fjernere Fremtid kunde lade sig realisere, og uden at der om dette Punkt var gjort nogen formelig Indstilling, hvorimod man som det Principale androg paa, at der snarest muligt maatte blive oprettet flere Lægeposter paa Statskassens Bekostning og, forsaavidt dette ikke kunde erholdes bevilget, at Lönnen til 3 nye Læger da, i alt Fald forelöbig, maatte udredes af det islandske Lægefond, har man nu ganske frafaldet denne sidste subsidiaire

Indstilling, og derimod stillet Oprettelsen af en lægevidenskabelig Dannelsesanstalt i Reykjavík i Spidsen, hvortil Lægefondens Midler udelukkende skulle anvendes, medens Udgifterne til de nye Lægeposter ubetinget skulle udredes af Statskassen. 1859. 27. Mai.

Som Grund til, at Althinget saaledes har forandret sine tidligere Indstillinger i denne Sag, har Thinget fornemmelig anført, at ihvorvel det ikke kan nægtes, at der vilde være en stærk Opfordring for de islandske Studenter til at studere Medicin, naar Althingets principale Indstillinger i Petitionen af 1855 bleve tagne tilfølge, maatte man dog, naar der tages Hensyn til de almindelige Formuesomstændigheder i Island, nære Frygt for, at der desuagtet ikke ville være saa mange Islændere, der ville dyrke Lægevidenskaben ved Kjøbenhavns Universitet, at Landet dermed kunde blive saaledes forsynet, at hvert Syssel kunde faae sin egen Læge. Det eneste Middel, hvorved dette kunde opnaaes, vilde efter Thingets Overbeviisning være Oprettelsen af et Hospital og en Dannelsesanstalt for Læger i Landet selv, og de af Thinget tidligere foreslaaede Extra-Understøttelser til de medicinske Studerende kunne derfor ikkun betragtes som en ganske midlertidig Foranstaltning, der maatte bortfalde, naar Dannelsesanstalten var traadt i Virksomhed. Idet nu Althinget gik ud fra, at de til Hospitalets og Dannelsesanstaltens Oprettelse medgaaende Omkostninger ville være at udrede af Hospitalernes Midler, vedtog det ikke at gjentage det af Forsamlingen i 1855 stillede subsidiaire Forslag om Oprettelsen af 3 nye Lægeposter paa Lægefondets Bekostning, idet man ved aarligt deraf at anvende 1200 Rd., som ville medgaae til Lægernes Lønning, muligen vilde give Anledning til, at Hospitalets og Lægeskolens Oprettelse maatte udsættes i længere Tid til ubodelig Skade for Landet.

Althinget erkjendte vel, at den Underviisning, som en saadan Dannelsesanstalt kunde give, altid vilde staae meget tilbage for Underviisningen ved Universitetet, men det nærede dog ingen Frygt for, at den idetmindste kunde blive ret tilfredsstillende, i hvilken Henseende det er bemærket, at uagtet de i Island dannede Læger ikke kunne opnaae saa omfattende Kundskaber, som de, der studere ved Universitetet, vilde der dog paa den anden Side gives dem bedre Leilighed til at gjøre sig bekjendt med de eiendommelige Sygdomme for Island, og Underviisningen være Landet til ligesaa stor praktisk Nytte, som den ved Universitetet, og idetmindste maatte man antage,

1859. at de dog kunde blive saa forberedte, at de i kort Tid og
27. Mai. uden store Bekostninger siden efter kunde uddannes videre ved Universitetet.

Den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, har i sin afgivne Betænkning med Hensyn til dette Hovedpunkt bemærket, at han hverken kunde anbefale eller tiltræde Althingets Forslag, hvad han allerede under Sagens Behandling i Thinget gjorde gjældende. Han har derhos udtalt som sin Overbeviisning, at den eneste rette og for Landet nyttige Anvendelse af det til Lægevæsenets Fremme af Hospitalernes Midler og Indtægter oprettede Fond vilde være den, at ansætte flere Distriktslæger i Island efterhaanden som Fondets aarlige Indtægter tiltage, saaledes at der af samme kunne udredes Embedslönninger til bemeldte Embedsmænd, men at dog derhos en Deel af foranförte Indtægter oplægges til Fondets Forögelse, indtil det har naaet en saadan Störrelse, at de aarlige Renter deraf, i Forbindelse med dets övrige Indtægter, ere tilstrækkelige til at lönne alle de Læger, som det maatte blive anseet for nödvendigt at ansætte i Island. Derimod vilde, efter hans Formening, en lægevidenskabelig Dannelsesanstalt i Reykjavík ikke kunne oprettes saaledes, at den kom til at svare til Hensigten, og i ethvert Fald vilde den blive saa kostbar, at den ikke alene vilde opsluge Hospitalsfondets aarlige Indtægter, men ogsaa sammes hidtil opsparede Capitaler, og hertil kommer endelig, at Oprettelsen af et Hospital i Reykjavík af Hospitalsfondets Midler vilde medföre Ubillighed mod det övrige Land og give Anledning til en udbredt Misfornöielse, da disse Midler ere dannede af Bidrag fra hele Landet, og Hospitalet paa Grund af lokale Omstændigheder ikke vilde kunne benyttes undtagen af Syge fra Reykjavík og sammes nærmeste Omegn.

Til hvad den kgl. Commissarius saaledes formentligen med god Grund har anfört, skal Ministeren endnu tilföie, at han ikke skjönner, at der er nogensomhelst Grund til at belaste Statskassen med en saa betydelig ny Udgift til Lægevæsenet paa Island, som Oprettelsen af 7 nye Lægeposter vilde medföre, og det saa meget mindre, som Island selv er i Besiddelse af de hertil fornödne Pengemidler, nemlig det oftomtalte Lægefond; men naar dette Fonds Midler saaledes bör anvendes til Lönningerne af de eventuelt ansatte Distriktslæger, er det formentlig en Selvfölge, at Planen med en Læreanstalts og et Hospitals Oprettelse i Reykjavík maa opgives. Det turde ogsaa

være en urigtig Forudsætning, naar Althinget gaaer ud fra, at de med Hospitalets og Dannelsesanstaltens Oprettelse forbundne Omkostninger kunne, hvis det blev tilladt, udredes af Lægefondets aarlige Indtægter. Disse udgjorde i 1857, efter Althingets eget Opgivende, ikkun 2393 Rd. 28 Sk., nemlig af Hospitalslodderne efter Middeltal 738 Rd. 12 Sk., af Afgifterne af Hospitalernes Jordegods 389 Rd. 64 Sk. og i Renter af Hospitalernes Capitalformue, stor 31,637 Rd. 56 Sk., beregnede til 4 pCt., 1265 Rd. 48 Sk., og heraf er det formentlig klart, at disse Midler ere og i lang Tid ville være utilstrækkelige til at iværksætte et saa storartet Foretagende som Oprettelsen af en Læreanstalt for vordende Læger med dertil hörende Hospital og Apparater. Althinget har rigtignok antaget, at disse Foranstaltningers Iværksættelse i det Hele ikkun vilde medföre en aarlig Udgift af 2920 Rd., men denne Calcule er aabenbart altfor lavt ansat. Men selv ganske afseet fra Bekostningerne ved Forslagets Udförelse, maa Oprettelsen af en saadan Dannelsesanstalt for vordende Læger i Reykjavík ansees for uhensigtsmæssig, hvilken Mening ogsaa paa det Bestemteste er udtalt af Justitsraad Schleisner, der blandt Andet har gjort opmærksom paa, at det væsentligste Substrat for en saadan Skole, nemlig et Hospital, forsynet med et saa tilstrækkeligt Patientantal, at de forskjellige Sygdomsformer til Veiledning og Underviisning for de Studerende deri stadig kan findes repræsenterede, aldrig vilde kunne skaffes tilveie i Island.

1859.
27. Mai.

Efter hvad saaledes er anført, er Ministeren af den Formening, at de af Althinget under I. a og II anförte Indstillingspunkter ikke egne sig til at tages til Fölge, men at Sagen bör söges ordnet paa den Maade, at der i Henhold til Althingets tidligere Indstilling oprettes flere Lægeposter i Island ved Hjælp af Lægefondets Midler, og at man ved særegne Begunstigelser og ved at stille hurtig Befordring i Udsigt söger at gjöre det medicinske Studium ved Universitetet saa tillokkende for de islandske Studenter, at der kan erholdes et tilstrækkeligt Antal indfödte islandske medicinske Candidater til de omhandlede Poster. Sagens videre Fremme er imidlertid hidtil bleven opholdt efter Svar fra Justitsraad Schleisner, som först for ganske nylig er modtaget, og iövrigt gaaer ud paa, at da det medicinske Fakultet er aldeles utilböieligt til at træffe saadanne Foranstaltninger med Hensyn til et eget Lærecursus for de islandske Læge-

1859. candidater, som af ham var bragt i Forslag, og derimod fast-
27. Mai. holder den Anskuelse, at et Ophold af 4 à 5 Aar ved Universitetet vil være nödvendigt for bemeldte Studerende, maa Iværksættelsen af det af ham gjorte Forslag antages derved at være bortfalden, hvorimod han efter Sagens nuværende Stilling ganske maa slutte sig til den af Ministeriet fremsatte Plan til Sagens Ordning.

Hvis den nysommeldte Plan kommer til Udförelse, vil den förommeldte af Althinget under 1. b i Forslag bragte Understöttelse af Amtsrepartitionsfondet for medicinske Studenter ved Universitetet være unödvendig, hvorhos bemærkes, at ligesom en saadan Understöttelse formentligen neppe vilde være tilstrækkelig til Öiemedets Opnaaelse, saaledes vilde det under de nuværende Omstændigheder være aldeles utilraadeligt at paabyrde Amtsrepartitionsfondet i Island denne Udgift.

Hvad Althingets övrige Indstillingspunkter angaaer, da bemærkes, at der af Ministeriet er indledet Correspondence med vedkommende Autoriteter paa Island, deels om den hensigtsmæssigste Anvendelse og Indkrævelse af Hospitalsfondets Indtægter, deels om Ophævelsen af den i Reskriptet af 20. Februar 1750 trufne Bestemmelse om, at de paa Vestmannöerne faldende Hospitalslodder af Fiske- og Fuglefangsten maae tilfalde Stedets Fattigvæsen, ligesom Ministeren ogsaa har troet, forinden Bestemmelse tages om Althingets femte Indstillingspunkt, at burde give de islandske Læger Leilighed til at yttre sig, om de ville være villige til at paatage sig den omhandlede Underviisning af de fra Pastoralseminariet dimitterede Candidater uden Betaling.

Naar Althinget endelig under det sjette Indstillingspunkt har andraget paa, at der maatte udarbeides og forelægges det i indeværende Aar sammentrædende Althing et Udkast til en Anordning om, at saa mange haabefulde Jordemödre kunde erholde Underviisning i Födselsvidenskaben, at een Jordemoder kunde blive beskikket i hvert Rep over hele Landet, da bemærkes, at der allerede i 1845 indkom et Forslag fra daværende Landphysikus, Justitsraad Thorstensen, angaaende Forögelse af Jordemödre i Island, og Maaden, hvorpaa de burde oplæres m. v. Over dette Forslag, der blandt Andet gik ud paa, at Jordemödrene skulle oplæres af Distriktslægerne i Island, blev der indhentet Betænkninger fra Distriktslægerne og Amtmændene i Island, af hvilke de Fleste tiltraadte samme med mere eller mindre væsentlige Modifika-

tioner, ligesom Forslaget ogsaa blev anbefalet af det kongel. Sundhedscollegium; men da Justitsraad Schleisner i et til bemeldte Collegium i 1849 indgivet Forslag om Medicinalvæsenet i Island bestemt fraaadede Justitsraad Thorstensens Forslag om Jordemödrenes Oplærelse, og derimod foreslog, at der maatte blive oprettet ligesaa mange Jordemoderdistrikter som Lægedistrikter i Island, nemlig i Alt 20, at disse udelukkende burde besættes med saadanne Jordemödre, som vare oplærte ved Födselsstiftelsen i Kjöbenhavn, samt at det derefter maatte blive overdraget bemeldte Jordemödre at oplære Elever i Jordemoderkunsten, saaledes at disse blot skulde underkaste sig en Examen for vedkommende Distriktslæge, og da dette Forslag ogsaa var anbefalet af Sundhedscollegiet, blev det ældre Forslag stillet i Bero og Betænkninger indhentede over Justitsraad Schleisners Forslag fra Lægerne og Amtmændene i Island, af hvilke de allerfleste anbefalede samme som bifaldsværdigt i det Hele. Da Ministeriet saaledes maatte lægge dette Forslag til Grund for Sagens videre Behandling, men det paa den anden Side stod i den allernöieste Forbindelse med bemeldte Embedsmands Forslag om Oprettelsen af 12 nye Lægeposter, maatte Ministeriet opsætte at tage Bestemmelse om Jordemodervæsenets Ordning, indtil Spörgsmaalet om Lægevæsenets forbedrede Indretning paa Island havde fundet sin Afgjörelse. 1859. 27. Mai.

I Henhold til alt det Foranförte formener Ministeriet, at det bör tilkjendegives Althinget, at der ikke er fundet Anledning til at gaae ind paa sammes Andragende om Oprettelsen af en lægevidenskabelig Underviisningsanstalt i Reykjavík, at Udgifterne til de i Petitionen omhandlede 7 nye Lægeposter ikke ville kunne udredes af Statskassen, at det nemlig under nærværende Forhold er anseet utilraadeligt, at paabyrde Amternes Repartitionsfond den i Forslag bragte Udgift til Understöttelse for medicinske Studerende ved Universitetet, hvilken Understöttelse ei heller kan ansees tilstrækkelig til Öiemedets Opnaaelse, at der med Hensyn til de under Nr. 3, 4 og 5 gjorte Indstillinger er indledet Brevvexling med vedkommende Embedsmænd i Island, og at Regjeringen fremdeles vil have sin Opmærksomhed henvendt paa Læge- og Jordemodervæsenets bedre Ordning i Island, efter den af Samme i Henhold til Althingets tidligere Indstilling lagte Plan, hvis Hovedtræk ville blive Althinget meddelte gjennem den kgl. Commissarius, — og saaledes indstilles:

1859. 27. Mai. at der i den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, maa, i Anledning af indbemeldte Petition, allern. gives Thinget Besked i Overeensstemmelse hermed.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Forelæggelse for Althinget af Udkast til en Forordning ang. en **ny Jordebog for Island.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forestill. og Resol. Protok. 1859, Nr. 21. Som Bilag er vedheftet Althingets Petition 17. August 1857 med dansk Oversættelse; jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 65 - 66.

I Forestilling 24. Mai yttrer Justitsministeren (Simony) sig paa fölgende Maade:

I Overeensstemmelse med allerh. Resol. af 27. Mai 1857 har det af den i Reykjavík i Aaret 1855 nedsatte Commission udarbeidede Udkast til Reguleringen af den i Aarene 1849 og 1850 udförte Jordtaxation i Island været forelagt det sidst forsamlede Althing til Betænkning, hvorhos Thinget, ligeledes i Overeensstemmelse med Resolutionens Indhold, gjennem den kgl. Commissarius har været opfordret til blandt Andet at tage Beslutning om, hvilket Hundredetal der vil være at paalægge de enkelte Sysseler i Island, at foranstalte det for Sysselerne vedtagne Hundredetal fordeelt paa de enkelte Jordeiendomme i hele Landet, samt at afgive Betænkning saavel om Maaden, hvorpaa, som om Tiden, til hvilken den nye Matrikul skal træde i Kraft.

Af den af Althinget nu afgivne allerund. Betænkning, som vedlægges saavel in originali som i bekræftet dansk Oversættelse, vil D. M. allern. erfare, at Thinget eenstemmig har vedtaget det samme forelagte Udkast, dog med den Forandring, at tvende nærmere betegnede Jorder beholde deres oprindelige Taxationssum, og at een Jords Værdi nedsættes,

imod hvilke Forandringer der fra Ministeriets Side Intet vides at erindre. 1859. 27. Mai.

Det vil fremdeles deraf fremgaae, at Thinget, ved at tage under Overveielse, hvilket Hundredetal der burde paalignes de enkelte Sysseler i Landet eller det hele Land, er gaaet ud fra den Anskuelse, der blev udtalt i det af Indenrigsministeriet i sin Tid udarbeidede og af D. M. under 18. Mai 1855 allern. approberede Forslag til Matrikulsagens videre Fremme, nemlig: »at det ei kom saameget an paa, hvor stort hele Landets nye Jordetal bliver, som paa et rigtigt Forhold mellem de enkelte Eiendommes Hundreder«, og at der saaledes Intet vilde være til Hinder for, at Landets gamle Hundredetal fremdeles beholdes, hvorimod det nye Hundredetal ikke burde være mindre end det nuværende, navnlig med Hensyn til, at Jordtienden, der er en af Præsternes fornemste Embedsindtægter, ikke skulde forringes. Da der imidlertid findes mange Jordeiendomme omkring i Landet, som aldrig have været tiendepligtige og derfor heller aldrig have været ansatte til Hundreder, f. Ex. Kirkernes og Klosternes Hovedgaarde, Kirkegodserne samt hele Vestmannö, har Althinget vistnok med fuldkommen god Grund ikke troet at burde blive staaende ved det gamle Jordhundredetal eller 82,559⁶/₁₀ Hdr., hvorimod det har ansat disse forhen tiendefrie Jorder til Hundreder i Forhold til andre lignende Jorders Dyrhed, og herved er Hundredetallet forøget med 4429³/₁₀ Hdr., og det hele ældre Hundredetal, saaledes rectificeret, udgjör da 86,988⁹/₁₀ Hdr., hvoraf der falder:

paa	Sönderamtet	27,350. 28 Hdr.
—	Vesteramtet	22,435. 18 —
—	Nord- og Östamtet . . .	37,203. 50 —

Naar Thinget nu herefter skulde bestemme eet Hundredes Værdi i Penge, og derefter de enkelte Jorders Hundredetal efter deres Taxationssum, da har det vel erkjendt, at det vilde være mest conseqvent og ved förste Öiekast alene rigtigt, at dividere Landets hele Hundredetal, eller som anført, 86,988⁹/₁₀, ind i Landets hele Taxationssum, der efter Reguleringscommissionens Udkast udgjör 2,556,489¹/₁₀ Rd., hvorefter den derved fremkomne Qvotient, eller 29⁴/₁₀ Rd., blev eet Hundredes Værdi over hele Landet. Men da der herved vilde fremkomme en meget betydelig Forskjel paa de enkelte Amters ældre og nye Hundredetal, idet dette i Sönderamtet og Nord- og Östamtet vilde stige med resp. 1172 Hdr. og 766 Hdr., medens det derimod vilde falde i Vestamtet med 1938 Hdr.,

1859. 27. Mai. og da Althinget paa den anden Side maatte være af den Formening, at der var liden Sandsynlighed for, at Landets större Dele, saasom Amterne, med Hensyn til Dyrhed have differeret i nogen væsentlig Grad, at Vestamtet allermindst kunde antages at have været forholdsmæssigt höiere ansat end de övrige Amter, da det tvertimod har været almindelig erkjendt, at Bispestolenes betydelige Godser paa Nord- og Sönderlandet, navnligen de, der laae Bispestolene nærmest i Skagafjords og Arnes Sysseler, have havt et betydeligt höiere Hundredetal end andre Jordeiendomme af lignende Beskaffenhed, at det ei heller er sandsynligt og endnu mindre godtgjort, at Jordeiendomme i Sönder- og Nord- og Österamtet ere siden Jordtaxationen af 1702 blevne saaledes forögede i Værdi, og Jordeiendomme i Vesteramtet derimod saaledes forringede, at den förommeldte Ulighed, der vilde fölge af Anvendelsen af een Maalestok, derved kunde retfærdiggjöres, især naar hensees til, at nogle af de större Distrikter i Sönderamtet have været underkastede Ödelæggelser ved Naturbegivenheder, og at der i Vesteramtet findes forholdsviis langt flere Eiendomme, der ligge ved Sökanten og have særegne Herligheder, saasom Æderfuglevarp, Sælhundefangst og flere, og som saaledes ved Næringsveienes Udvikling og Handelens Frigivelse ere stegne i Værdi, — har Althinget fundet det betænkeligt at anlægge een Maalestok for hele Landet, men derimod antaget at komme Sandheden nærmere ved at fastsætte Maalestokken amtsviis, hvisaarsag Thinget har valgt 3 Divisorer istedetfor 1, idet det for hvert Amt især har divideret Amtets rectificeerede Hundredetal ind i dets Taxationssum, hvorefter 1 Hundredes Værdi bliver

for Sönderamtet . . . . $30{,}_{60}$
— Vestamtet . . . . $26{,}_{86}$
— Nord- og Östamtet . . . . . . $29{,}_{98}$

eller simplifieeret resp. $30._{5}$, $26._{5}$ og $29._{5}$, medens, som ommeldt, naar ikkun 1 Divisor valgtes, 1 Hundredes Værdi overalt i Landet blev $29._{4}$.

Foruden at der allerede paa Althinget reiste sig vægtige Stemmer imod den Fremgangsmaade, at anvende en forskjellig Divisor for hvert af Landets 3 Amter, for at bestemme de enkelte Jordeiendommes Dyrhed eller Hundredetal, hvilket Punkt efter lange og hæftige Debatter tilsidst blev vedtaget med 13 Stemmer mod 7, har den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, ogsaa bestemt erklæret sig derimod saavel i

sine paa Thinget holdte Foredrag, som i sin over Sagen afgivne Betænkning. Det er i saa Henseende af ham bleven anført, at da Öiemedet med den i Aarene 1849 og 1850 udførte Taxation af Jordeiendommene i Island, saavel som med de flere Revisioner, denne Taxation har været underkastet, har været, at udfinde hver enkelt Jordeiendoms sande Pengeværdi, synes heraf ligefrem og med Nödvendighed at fölge, at en og samme Maalestok maa anvendes for at udfinde hver enkelt Jords Dyrhed, men ved at foreslaa en forskjellig Maalestok for hvert Amt har Althinget saa at sige med et Penneströg forkastet de hidtil stedfundne Forarbeider og en bloe foretaget en ny Taxation af alle Jordeiendomme i hvert Amt, idet det at foreslaa en lavere Maalestok for Jordeiendommenes Matrikulering i Islands Vestamt, end i de andre Amter, i Realiteten er det samme som at forhöie Jordeiendommenes Taxationssummer i dette Amt med saamange Proeent, som Maalestokken der er lavere, og omvendt ere Taxationssummerne nedsatte i de andre Amter i samme Forhold som Maalestokken for deres Vedkommende er bleven forhöiet. Da Althinget ikke har fört eller prövet paa at före noget Beviis for, at Jordeiendommene i Vestamtet have, i Forhold til deres virkelige Bonitet, været lavere taxerede end i de andre Amter, men den hele Forandring blot er foretaget for idetmindste tilnærmelsesviis at kunne beholde det gamle Hundredetal, uden at der er fört noget Beviis for, at dette gamle Hundredetal har staaet i samme Forhold til Jordernes virkelige Godhed i bemeldte Amt, som i de andre Amter, har Commissarius anseet det for utilraadeligt at tage Althingets Forslag tilfölge, hvilket ogsaa, efter hans Formening, i sin Tid vilde give Anledning til megen Misnöie. 1859. 27. Mai.

Ministeriet kan ei heller andet end være aldeles enig med den kgl. Commissarius i, at det vil være utilraadeligt at gaae ind paa Althingets Indstilling om at lægge 3 Divisorer til Grund ved Bestemmelsen af de enkelte Jorders Dyrhed. Det Argument, hvorpaa Forslaget er begrundet, nemlig, at det er usandsynligt, at Amterne have med Hensyn til Jorddyrheden differeret i nogen væsentlig Grad indbyrdes, eller at Vester-Amtet har havt forholdsmæssigt höiere Hundredetal end de övrige Amter, har formentlig saameget mindre at betyde, som det af Alle er erkjendt, at den tidligere Jordtaxation i Tidernes Löb er bleven aldeles upaalidelig og uligelig. Hensigten med den nye Taxation var nu netop at udjevne denne Ulighed,

.1859.
27. Mai.

men dette vil ikke kunne opnaaes, naar man vilkaarligen modificerer den nye Taxation af Hensyn til den forældede, upaalidelige Jorddyrhed. Der turde desuden være ikke liden indre Sandsynlighed for, at det Resultat, hvortil den nye Taxation förer, nemlig Nedsættelse af Hundredetallet i Vester-Amtet og Forögelse deraf i de to andre Amter, er begrundet i Forholdets sande Natur, thi det kan vistnok ikke nægtes, at medens Jordeiendommene og Landvæsenet i det Hele er gaaet betydeligt fremad i de to andre Amter og dog maaskee mest i Nordamtet, er dette saa langt fra at være Tilfældet i Vesteramtet, at det i alt Fald maa betragtes som stillestaaende, om ikke som tilbagegaaende, ligesom dette Amt vistnok i det Hele staaer tilbage i Velstand for de andre Amter. Endelig turde det maaskee ogsaa være rigtigt, hvad den kgl. Commissarius har yttret om, at Antagelsen af de 3 Divisorer i Tiden vilde fremkalde Misfornöielse hos Befolkningen, hvilket synes bestyrket ved tvende senere hertil indkomne Andragender fra Mula og Rangarvalla Sysseler, ligesom det ogsaa maa bemærkes, at Stiftamtmanden har erklæret sig imod Althingets Forslag, uagtet det især er Sönderamtet, der skulde vinde ved de 3 Divisorer.

Men naar det saaledes vil være nödvendigt at fravige Althingets Indstilling i dette Punkt, og derimod at anvende een Divisor for hele Landet, er det næste Spörgsmaal, om Fordelingen efter denne Maalestok bör foretages her, eller om den bör udföres af Althinget, og i förste Fald, om Jordebogen bör legaliseres uden först at være forelagt Althinget.

I det Althinget i Aaret 1855 forelagte Regjeringsforslag til Matrikulsagens videre Fremme var det bestemt, at Reguleringscommissionen skulde fordele Hundredetallet (efter at samme var vedtaget af Althinget) paa de enkelte Eiendomme, og at den saaledes tilveiebragte Matrikul for hele Landet skulde derefter endnu forelægges Althinget til Betænkning, förend samme blev indstillet til allerh. Afgjörelse, men da Commissionen ikke kunde efterkomme dette, förend sammes Udkast blev forelagt Althinget i 1857, eftersom Hundredetallet til den Tid ikke var vedtaget af Thinget, blev det ved fornævnte allerh. Resolution af 27. Mai 1857 foreskrevet, at naar Hundredetallet först af Althinget i den daværende Session var bleven bestemt, skulde det overlades til Thinget i samme Session at foranstalte det for Sysselerne (ɔ: for hele Landet) vedtagne Hundredetal fordeelt paa de enkelte Eiendomme i

hele Landet, og at Thinget kunde overdrage dette Hverv enten til det Udvalg, som af det maatte blive nedsat til Sagens Behandling, eller til den ommeldte Reguleringscommission. Althinget har imidlertid ikke indladt sig paa nogen af Delene, idet det som Grund hertil har angivet, at man ifölge den i Althingsanordningen foreskrevne Forretningsorden nödvendigvis maatte forene Resolutionens særskilte Punkter saaledes, at de alle paa eengang lode sig forhandle under Eet i tvende Plenarmöder, hvoraf fulgte, at det ikke lod sig gjöre, at paaligne de enkelte Jorder noget Hundredetal, da Maalestokken först kunde blive vedtaget i det sidste Möde; dertil kommer desuden, at Hovedhensigten, efter Thingets Formening, allerede vilde blive opnaaet, naar Thinget havde fastsat Maalestokken, da Udfindelsen af Hundredetallet for de enkelte Jorder over hele Landet derefter ikke vilde frembyde nogen Vanskelighed, men kun bestaae i en nöiagtig Udförelse af et opgivet Regnestykke, ligesom man ogsaa senere med störste Nöiagtighed vilde være istand til at opdage, dersom Hundredetallet paa en Jordeiendom var urigtig ansat. Paa Grund heraf har Thinget andraget paa, at det omhandlede Hverv maatte blive foretaget i Ministeriet, og at Jordebogen derefter, uden paany at forelægges Althinget, maatte erholde allerh. Sanction (efr. Indstillingen Nr. 2). 1859. 27. Mai.

Herved maa imidlertid bemærkes, at Althinget er gaaet ud fra, at den af samme foreslaaede Maalestok (de 3 Divisorer) ved Beregningen blev taget til Fölge; men naar Jordebogen nu bliver udregnet med een Divisor, er det klart, at den derved bliver af et andet Indhold end det af Althinget forudsatte, og i alt Fald vilde det være i Overeensstemmelse med de ovennævnte tidligere Bestemmelser, at Jordebogsudkastet, der först ved Udregningen kan siges at være fuldstændig udarbeidet, forelægges Althinget til Betænkning, förend den forsynes med allerh. Sanction, ved hvilken Fremgangsmaade man ogsaa vilde faae Leilighed til at angive Grundene til, at den omhandlede Generaldivisor er bleven valgt, ligesom der ogsaa derved vilde opnaaes Betryggelse imod, at Althinget senere kunde gjöre Indsigelse imod Udregningens Rigtighed, og endelig vilde Thinget derved blive bekjendt med den Form, hvori Jordebogen agtes udgivet.

Det kunde nu vel tænkes, at Althinget enten ikke vilde meddele Samtykke til Matrikulen, naar den af samme vedtagne

1859. Maalestok ikke bliver lagt til Grund, eller at det kom til det
27. Mai. Resultat, at Jordebogens Legalisation burde udsættes endnu i flere Aar, og Udkastet imidlertid circulere blandt Indbyggerne, for at de kunne fremkomme med deres Besværinger, saaledes som af Flere var foreslaaet i det sidste Althing. Dette sidste Forslag blev vel forkastet med 13 Stemmer mod 6, men det kan let hænde, at det nye Althing kunde være af en anden Mening, og det sees ogsaa, at den kgl. Commissarius deler den ommeldte Anskuelse, ligesom det ovennævnte fra Mula-Sysselerne indkomne Andragende ligeledes gaaer ud fra det Samme. Skjöndt det saaledes maa indrömmes, at Sagen let, ved paany at gjöres til Gjenstand for Diskussion paa Althinget, kan tage denne Vending, hvilket vistnok vilde være særdeles uheldigt, da det hele med saamegen Möie udförte Matrikuls-arbeide derved saa at sige vilde være aldeles spildt, antager Minist. dog, at der er overveiende Grund til paany at forelægge Jordebogsudkastet for Althinget, idet man maa haabe, at de Hensyn, der bevægede det sidstforsamlede Althing til at forkaste hiint Forslag, ogsaa af det nye Althing maae blive ansete for afgjörende, og i ethvert Fald vil der jo, naar overveiende Grunde maatte antages at tale derfor, ikke kunne være Noget til Hinder for D. M. til at befale, at Jordebogen skal udgives saaledes, som den nu bliver Althinget forelagt.

Saaledes maa det ansees for rettest, at Fordelingen af Jordhundrederne efter een Divisor foretages her, og at Jordebogen saaledes fuldstændig udarbeidet forelægges Althinget, og med den Bemærkning, at den omhandlede Udregning er iværksat af Ministeriet, samt at Arbeidet allerede er saavidt fremmet, at Jordebogsudkastet er under Trykken, forelægges D. M. et ligeledes i Ministeriet udarbeidet Udkast til den Forordning, hvorved Jordebogen agtes indfört i Island, ved hvis enkelte §§ Ministeriet gjör fölgende Bemærkninger:

ad § 1. Efter Althingets Forslag skulde den nye Jordebog træde i Kraft fra Fardag 1859, saaledes, at alle Tiender af Jordeiendomme opkræves og ydes efter den nye Matrikul förste Gang til Fardag 1860. Efter hvad der ovenfor er anfört kan dette imidlertid ikke lade sig gjöre, og man har derfor troet at burde lade Tiden staae in blanco og afvente Thingets Forslag i saa Henseende.

ad § 2. For Tiden paahviler der ikke Jordegodset i Island andre Afgifter til det Offentlige end Jordtienden og undtagelsesviis et dog höist ubetydeligt Bidrag til »Skattens Udredelse»

(cfr. § 3) samt Afgiften til Althingsomkostningernes Dækning. 1859.
Da Hensigten med den nye Matrikul er at udfinde en lige- 27. Mai.
ligere Basis deels for fremtidige Skatter og Afgifter, deels for
Udredelsen af Jordtienden, end der haves i den nugjældende Matrikul, er det anseet rettest at udtale dette i nærværende §, der i det Hele er affattet i Overeensstemmelse med Althingets derom gjorte Forslag.

Paa Thinget blev der vel af Nogle yttret den Formening, at det vilde være rettest, idetmindste forelöbig, indtil det ved en ny Skattelovgivning maatte blive anderledes bestemt, at lade Jordegodstienden hvile som en fast uforanderlig Canon paa hver enkelt Jordeiendom, saaledes som den hidtil har været ydet efter den i denne Henseende hidtil fulgte Jordebog, og den kgl. Commissarius sees ogsaa at have deelt denne Anskuelse, men Althinget fandt dog, at der var overveiende Grunde for, at alle Tiender af faste Eiendomme bleve erlagte efter den nye Matrikul fra den Tid, Jordebogen er traadt i Kraft, i hvilken Henseende det navnlig blev gjort gjældende, at det netop var det ved den forrige Jorddyrhed indtraadte Misforhold i Beskatningen, der var den förste og fornemste Bevæggrund og Aarsag til hele det nye Matrikuls-Foretagende. Til denne af Althinget fremhævede Grund kan föies, at man ved at lade Jordtienden opkræve efter den nye Jordebog, erholder en fast og paalidelig Norm for Opkrævningen, medens den gamle Matrikul i Tidernes Löb paa mange Maader er bleven upaalidelig som Basis for Tiendens Oppebörsel, idet mange Eiendomme ere blevne nedsatte deels ifölge specielle Resolutioner, deels efter en Praxis, som uden nogen egentlig Hjemmel har udviklet sig, hvilket har foranlediget, at der idelig er opstaaet Tvist mellem Tiendetagerne og Yderne om, hvorledes, ɔ: af hvormange Jordhundreder Tienden burde beregnes. Hertil kommer endnu, at dette vilde være den mest praktiske Betydning af den nye Jordebog for Öieblikket, og at det i höi Grad vilde svække Tilliden til denne, naar Regjeringen, efterat den var bleven legaliseret og efterat Althinget har andraget derpaa, vilde modsætte sig sammes Anvendelse i det nævnte Öiemed.

Det kan vel ikke nægtes, at enkelte Kirker og private Kirkeeiere, saavelsom enkelte Præster, kunne komme til at lide noget Tab ved at lade de vedkommende Tiender opkræve efter den nye Matrikul, men ligesom Althinget ikke har antaget, at denne Bestemmelse kan foraarsage Kirkerne eller de

1859. private Kirkeeiere noget föleligt Tab, saaledes har det heller
27. Mai. ikke troet, at denne Omstændighed for Præsternes Vedkommende burde være til Hinder for Jordtiendens retfærdigere og ligeligere Opkrævning efter den nye Matrikul, naar det blot blev forbeholdt de Præster, som allerede ere ansatte paa den Tid, den nye Jordebog træder i Kraft, Ret til at oppebære den dem tilkommende Jordtiende i Overeensstemmelse med den ældre Jorddyrhed, saalænge de betjene det samme Præstekald, forsaavidt denne Tiende udgjör et större Belöb end den vilde udgjöre, naar den blev beregnet efter den nye Matrikul. For Konge- og Fattigtienden har Bestemmelsen derimod aldeles ingen Betænkelighed, og da der ikke paa Island existerer contraktmæssige Foreninger om Tiendens Erlæggelse, er der iövrigt ingen private Personer, som ere interesserede deri.

Det er en Selvfölge, at den nye Matrikul ingen Forandring kan medföre i Henseende til Spörgsmaalet om Jordernes Tiendepligt i Island, og at altsaa Tienden for Fremtiden, indtil anderledes maatte blive bestemt, kun kan opkræves af de Jorder, som for Tiden ere tiendepligtige. Dette er Noget, som fölger saa aldeles af sig selv, at man har anseet det for unödvendigt at optage en udtrykkelig Bestemmelse herom i Paragraphen.

ad § 3. I Gullbringe og Kjose Syssel i Sönderamtet paa Island er det brugeligt, naar Lösegodset alene ikke er tilstrækkeligt til at begrunde Nogens Forpligtelse til at yde den Afgift, som kaldes »Skat«, men den Paagjældende desuden er i Besiddelse af Jordegods, da at sammenlægge det löse og faste Gods, og derefter beregne Skatten, jfr. Rentek. Skriv. af 30. Septbr. 1823. En lignende Regel fölges formentligen ogsaa paa nogle andre Steder i Island, eller er i alt Fald tidligere bleven fulgt, f. Ex. i Thingö Syssel, hvorom imidlertid paalidelig Underretning savnes, da Skatten allevegne, undtagen netop i det förstnævnte Syssel, er overladt Sysselmændene som en Embedsindtægt. Skjöndt nu det Bidrag, som saaledes undtagelsesviis ydes af Jordegodset til Skattens Udredelse, i og for sig er en Ubetydelighed, er det dog anseet rettest, at den nye Jordebog for Fremtiden ogsaa lægges til Grund ved Beregningen deraf, ligesom ved Beregningen af Jordtienden. Hvad derimod Udgifterne til Althingets Afholdelse angaaer, da er vel Bestemmelsen i Plak. 18. Juli 1848, hvorefter disse Udgifter, indtil anderledes bestemmes, skulle lignes med

³/₄ paa Jordegodset i Forhold til de jorddrotlige Afgifter, hovedsageligen motiveret derved, at man fandt det utilraadeligt, paa Grund af den nugjældende Matrikuls Upaalidelighed og Ulighed, at ligne de ommeldte nye Udgifter paa Jordeiendommene efter deres nuværende Hundredetal, og det kunde derfor, naar denne Grund bortfalder ved den nye Jordebogs Indförelse, synes rettest, at de omhandlede Udgifter for Fremtiden bleve lignede direkte paa de nye Jordhundreder; men da der ikke er fremkommet noget Andragende fra Althinget i denne Retning, har man ikke troet, at der var tilstrækkelig Anledning for Regjeringen til for Tiden at fremkomme med Forslag til en Forandring i de særegne Bestemmelser, som ere givne med Hensyn til disse Udgifters Udredelse, og for at forebygge enhver Tvivl i denne Henseende, har man i nærværende §'s Slutning optaget en udtrykkelig Bestemmelse herom. 1859. 27. Mai.

ad § 4. Althinget har andraget paa, at den nye Jordebog efter 20 Aars Forlöb fra dens Udgivelse maa blive underkastet en almindelig Revision og Rettelse, samt at det maatte overdrages Althinget at træffe de nærmere Foranstaltninger desangaaende.

Ligesom der imidlertid neppe vil være Anledning til at gaae ind paa den sidste Deel af dette Indstillingspunkt, da det dog efter Sagens Natur bör være Regjeringen, der tager Initiativet til den omhandlede Foranstaltning, saaledes turde det være mindre hensigtsmæssigt, i Loven at optage en ubetinget Bestemmelse om, at Jordebogen **skal** omrevideres efter 20 Aars Forlöb, da dette selvfölgelig maa afhænge af, om der til den Tid findes Trang eller Anledning dertil, og man har derfor affattet Bestemmelsen saaledes, at dette Spörgsmaal skal til den Tid tages under Overveielse.

Ministeriet skal endnu ved denne § tilföie, at det er anseet unödvendigt i Loven at optage nogen Bestemmelse om, at der ligesom hidtil kan tilstaaes temporaire Nedsættelser i Jordtienden paa Grund af indtraadte Naturbegivenheder, og man har saameget mere troet at burde undlade dette, som en saadan Bestemmelse let vilde kunne svække Jordebogens Betydning.

Med disse Bemærkninger indstilles:

at indbemeldte Udkast til en Forordning angaende Indförelse af en ny Jordebog for Island maa, tilligemed det i Justitsministeriet endeligen udar-

1859. beidede Jordebogsudkast, forelægges det i indeværende
27. Mai. Aar sammentrædende Althing til Betænkning.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Forelæggelse for Althinget af Udkast til en **Plakat** om Refusion af **Udgifterne ved Jordtaxationen** i Island. Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1859, Nr. 28. Vedheftet er Udkast til en Plakat om samme Gjenstand, jevnf. Tíðindi frá alþingi Íslendínga 1859, Viðb. A, S. 33—34; B, S. 66.

I Justitsministerens (Simony) Forestilling 25. Mai 1859 fremsættes fölgende Yttringer:

Da den iflge Forordn. af 27. Mai 1848 § 1 udarbeidede nye Jordebog for Island (see den foregaaende Forestilling) nu vil kunne forelægges det i indeværende Aar sammentrædende Althing til Betænkning, er det Tidspunkt formentlig kommet, at der i Overeensstemmelse med den bemeldte Forordnings § 7 og de allerh. Resolutioner af 18. Mai 1855 og 27. Mai 1857 skal tages Bestemmelse om Refusionen af de med det hele Matrikuleringsarbeide forbundne Omkostninger, der enten allerede ere eller i Henhold til Indstillingerne i nærværende Forestilling ville blive forskudsviis udredede af Statskassen.

Efter de derom gjorte Bemærkninger i de aarlige Jordebogskasse-Regnskaber have samtlige af den heromhandlede Foranstaltning flydende Omkostninger hidtil udgjort 7,910 Rd. 82 Sk., men hertil kommer endnu tvende Belöb, tilsammen 400 Rd., paa hvis forskudsvise Udbetaling af Statskassen Minist. udbeder sig Kongens Approbation.

Ministeren bemærker i den Anledning, at der ved allerh. Resol. af 27. Mai 1857 forelöbig blev bevilget hvert af den i Reykjavík 1855 nedsatte Commissions Medlemmer et Honorar af 500 Rd. for det af dem udförte Matrikuleringsarbeide, og at det blev bestemt, at Althingets Betænkning skulde indhentes, om og hvorvidt der maatte være Anledning til at forhöie bemeldte Honorar enten for et enkelt Medlem eller for

1859.
27. Mai.

hele Commissionens Vedkommende. Da Althinget nu i sin over Sagen afgivne Betænkning af 17. August 1857 har anholdt om, at der i Betragtning af Arbeidets Omfang og den tilfredsstillende Maade, hvorpaa Commissionen har löst sin vanskelige og indviklede Opgave, maa tilstaaes ethvert af dens trende Medlemmer et extraordinairt Honorar af 100 Rd., og da Min. ikke skjönner, at der er Grund til at modsætte sig denne Althingets Indstilling, andrages paa, at et Belöb af 300 Rd. maa udbetales af Statskassen i det angivne Öiemed, imod Refusion paa samme Maade som de övrige af Jordtaxationen flydende Omkostninger.

Af den ovenanförte Forestilling af D. D. vil D. M. dernæst allern. have erfaret, at en Deel af Matrikuleringsarbeidet er bleven udfört her i Ministeriet, idet at Althinget havde andraget paa, at det for hele Landet vedtagne Hundredetal af Regjeringen maatte blive foranstaltet fordeelt paa de enkelte Jordeiendomme i hele Landet efter de af Thinget vedtagne Maalestokke. Da dette Arbeide ingenlunde har været ubetydeligt, og derhos har været betragtet som et Extraarbeide, bör der derfor formentlig tilstaaes vedkommende Embedsmand, hvem Udförelsen heraf har været betroet, et Honorar, der ikke skjönnes at kunne være ringere end 150 Rd.

Naar D. M. nu maatte ville approbere bemeldte tvende Udgiftsposters forelöbige Udbetaling af Statskassen, vil det Belöb, om hvis Refusion der er Spörgsmaal, saaledes udgjöre 8,360 Rd. 82 Sk., hvortil dog endnu muligen vil komme et i alt Fald aldeles ubetydeligt Belöb for Omtaxationerne af Öfjords og Isafjords Handelsteder samt af Svovlminerne i Thingö Syssel, for hvilke Regningerne endnu ikke sees at være indkomne.

Hvad dernæst de omhandlede Omkostningers Refusion angaaer, da er det i foranförte Forordn. af 27. Mai 1848 § 7 foreskrevet, at dette skal skee ved Ligning paa Jordeiendomme i Island, og at der i sin Tid vil blive truffen nærmere Bestemmelse herom ved en Anordning. — I Overeensstemmelse hermed har Minist. udarbeidet det vedlagte Udkast til en Plakat angaaende Erstatning af de Omkostninger, som af den islandske Jordebogskasse ere forskudsviis udbetalte i Anledning af den i Island udförte Jordtaxation, ved hvis enkelte Paragrapher bemærkes, deels at Minist. har anseet det for rettest, at repartere Udgifterne paa samtlige Jordeiendomme, uden at gjöre en saadan Undtagelse, som i Plak. af

1859. 18. Juli 1848, cfr. Plak. af 12. Marts 1853, er fastsat med
27 Mai Hensyn til Althingsomkostningers Udredelse, da dette i og for sig er mest principmæssigt, og der her ikkun er Tale om en ringe Udgift af omtrent 9 Sk. pr. Hundrede engang for alle, deels at der, til yderligere Lettelse for Indvaanerne, Udgifterne foreslaaes fordelte paa 2 Aar.

Saaledes indstilles:

I. At det allernaad. maatte behage D. M. at bifalde:

a) at der tilstaaes hvert af indbemeldte Commissions Medlemmer et extraordinairt Honorar af 100 Rd.,

b) at der tilstaaes Assistent i det islandske Departements Expeditionscontoir, Sigurð Hansen, et Honorar af 150 Rd. for Udregningen af de enkelte Jordeiendommes Dyrhed i Island, og

c) at de ommeldte Belöb maae forskudsviis udredes af den ved Finantsloven til extraordinaire Udgifter for Island bevilgede Sum, imod Refusion paa samme Maade, som de övrige af Jordtaxationen flydende Omkostninger, samt

II. at det lige allern. maatte behage D. M. at approbere indbemeldte Udkast til en Plakat angaaende Erstatning af de Omkostninger, som af den islandske Jordebogskasse ere forskudsviis udbetalte i Anledning af den i Island udförte Jordtaxation, til Forelæggelse for det i indeværende Aar sammentrædende Althing.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingerne bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Udkast til **Lov om Lönninger for forskjellige Embedsmænd** paa Island. Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1859, Nr. 22. Vedheftet er Udkastet til den nævnte Lov, see Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. A, S. 7—15.

I Forestilling fra Justitsministeriet (Simony) af 25. Mai 1859 bemærkes: 1859. 27. Mai.

I et Lovudkast angaaende Lönninger for nogle under Justitsministeriet og Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet sorterende Embedsmænd og Bestillingsmænd m. m., som bleve det sidst forsamlede Folkething forelagte, vare blandt Andet optagne Bestemmelser angaaende den fremtidige Lönning af de i Island ansatte Embedsmænd, som oppebære deres Gager af Statskassen.

Det i Sagen nedsatte Udvalg har imidlertid, ved at afgive Betænkning over de heromhandlede Lovudkast, yttret den Formening, at det vilde være rettest, at Alt, hvad der angaaer de islandske Embedsmænds Lönninger, blev samlet i en særlig Lov, og da Udvalget iövrigt ansaae de foreslaaede Lönninger for temmelig höie, og det derhos frygtede for, ved nu at vedtage saadanne Lönninger, at præjudicere Spörgsmaalet om Gageringen af Embedsmænd eller Bestillingsmænd paa Island, som ikke lönnes af Statskassen, men direkte af Landet selv, foreslog det, at de i Udkastene opförte Lönninger for disse Embedsmænd ikke vedtages förend Althinget havde havt Leilighed til at yttre sin Mening om samme.

Min. maa nu vel med Udvalget være enig i, at det vilde være hensigtsmæssigst, at der udgives en særlig Lov om samtlige fast gagerede islandske Embedsmænds Lönninger, men forsaavidt Udvalget tillige har andraget paa, at Udkastet til denne Lov forelöbig forelægges Althinget til Betænkning, kan Min. derimod ikke andet end finde en saadan Forelæggelse i og for sig mindre principrigtig. Loven behandler nemlig aabenbar en finantsiel Gjenstand, men ifölge Lovgivningen ere egentlige finantsielle Love, der ikke udelukkende vedkomme Island, undtagne fra Althingets Virkekreds.

Da det imidlertid nu forudsees, at Rigsdagen ogsaa vil billige det af Udvalget i saa Henseende stillede Forslag, samt da Althinget ikke kan eller bör kunne have Noget imod, at dets Yttringer indhentes over Sagen, har Min. ikke troet at burde fraraade D. M. ogsaa at tage dette Forslag tilfölge, og til den Ende har Min., efter Omforening med Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, forsaavidt angaaer de under samme hörende islandske Embedsmænd, hvis Gager udredes af Statskassen, ladet udarbeide medfölgende Udkast til Lov om Lönninger for forskjellige paa Island ansatte Embedsmænd, for at samme, hvis det maatte vinde D. M.'s allerh. Bifald, kunde blive forelagt Althinget i dets nu forestaaende Samling.

1859. Nærværende Udkast er i det Væsentlige overeensstem-
27. Mai. mende med de i de Rigsdagen forelagte Udkast indeholdte Bestemmelser; dog er der foretagen nogle mindre betydende Ændringer og Tilföininger, saaledes som ved de enkelte §§ nærmere vil blive omhandlet.

ad § 1. Istedetfor Embedsbolig og Embedsjord er der tillagt Biskoppen i Island og Amtmanden i Vestamtet foruden deres Gage en Godtgjörelse af 200 Rd. aarlig. Der er nu vel ikke i de förommeldte Rigsdagen forelagte Udkast gjort nogen Bemærkning om, hvorvidt denne Godtgjörelse skal vedblive, men da dette dog utvivlsomt har været Meningen, eftersom de nævnte Embedsmænd i det Hele ere stillede lige respective med Stiftamtmanden i Island og med Amtmanden i Nord- og Östamtet, som begge have fri Bolig og Embedsjord, er det anseet rettest, at optage en udtrykkelig Bestemmelse herom i nærværende Lovudkast.

Grunden til, at der ikke for det med Landfogedembedet forenede Embede som Byfoged i Reykjavík, hvortil en fast aarlig Gage af 300 Rd. er henlagt, er foreslaaet nogen Forhöielse af dette Belöb, er, at dette Embede tillige har en aarlig Indtægt af Sportler.

ad § 2. Foruden de förste og anden Assessor i Overretten hidtil tillagte Gager af 950 Rd. for hver, have disse Embedsmænd endvidere oppebaaret resp. 250 Rd. og 50 Rd. af den islandske Justitskasse. Da de 250 Rd., som ere tillagte förste Assessor, er en Godtgjörelse for en udenfor Embedet liggende Forretning, nemlig for Oversættelse af Retsakterne i Justitssager og beneficerede Sager, som indankes for Höiesteret, bör samme formentligen vedblive. Derimod turde der vel, naar Gagen for yngste Assessor bliver omreguleret, være Anledning til at inddrage de 50 Rd., som nu ere tillagte Embedet af Justitskassen, da det er udenfor denne Kasses Öiemed, at afholde saadanne Lönninger, og Belöbet i sin Tid kun blev bevilget som en Nödhjælp paa Grund af Gagens Utilstrækkelighed. Althinget har ogsaa tidligere udtalt sig for, at Lönningerne for Assessorerne af Justitskassen burde bortfalde, hvortil endnu kommer, at denne nu har at udrede Lön til Overretsprokuratorerne, og at det er tvivlsomt, hvorvidt dens Indtægter ville være tilstrækkelige til at afholde alle disse Udgifter.

Forövrigt er denne § i det Hele affattet ganske i Overeensstemmelse med den tilsvarende § i det Rigsdagen forelagte Udkast.

ad § 3. Denne § er ligeledes aldeles overeensstemmende med den tilsvarende § i det Rigsdagen forelagte Udkast. 1859. 27. Mai.

ad § 4. Forelöbigen bemærkes, at det af formelle Grunde er anseet rettere i nærværende § at optage Indholdet af Loven af 28. Marts 1855, forsaavidt dette kan vedröre Island, end at udvide den hele Lov saaledes, som der var paatænkt efter det Rigsdagen forelagte Udkast.

Ligesom der i Medhold af den nævnte Lovs § 1 er efter nærværende Udkast tillagt Skolens Rektor fri Bolig, saaledes bör formentligen ogsaa Forstanderen for Pastoralseminariet i Analogi hermed fremdeles beholde den ham nu tilstaaede Husleiegodtgjörelse af 150 Rd. — Ligeledes er der fundet Anledning til at lade den nuværende Overlærer Gunlögsen, der er en meget gammel Embedsmand, og iövrigt en meget fortjent Mand, for sin Embedstid beholde den ham nu tillagte Husleiegodtgjörelse af 150 Rd., hvorimod en saadan Godtgjörelse vil bortfalde ved indtræffende Vacance i Embedet. Iövrigt er det en Selvfölge, at naar Principerne i Loven af 28. Marts 1855 gjöres gjældende for Island, vil der ikke kunne være Spörgsmaal om for Fremtiden at tillægge Adjunkter ved Skolen nogen Husleiehjælp.

Med Hensyn til den i §'en optagne Godtgjörelse af 300 Rd. for Udförelsen af Inspecteurforretninger ved Skolen, skal man tillade sig at bemærke, at dette er en ny Post, da Overlæreren og Adjunkterne ved Skolen skifteviis hidtil have uden nogen særlig Godtgjörelse fört Tilsyn med Eleverne paa Skolen udenfor Skoletiden. I et til Kirke- og Underviisningsministeriet stilet Andragende, der var ledsaget af Rektors og Stiftsövrighedens Erklæring, have imidlertid Lærerne andraget paa at fritages for den ommeldte Inspection, som deels meget besværlig for dem og deels formentlig liggende udenfor deres Embedspligt, hvorhos de dog have erklæret, ikke at være uvillige til at fortsætte samme imod en Godtgjörelse af mindst 600 Rd. aarlig. Det turde imidlertid neppe være hensigtsmæssigt at lade Overlæreren og Adjunkterne skifteviis udföre den omhandlede Inspection ved Skolen imod en særlig Godtgjörelse. Et saadant Arrangement vilde nemlig medföre en Ulighed i Lönningerne af Adjunkterne ved Skolen og Docenterne ved Pastoralseminariet, der hidtil have været stillede lige, og vistnok ogsaa fremdeles bör være det, hvorhos bemærkes, at naar der oprettes en femte Adjunktpost ved Skolen, maatte der ogsaa tillægges denne den samme Godtgjörelse, og

1859. vilde saaledes Inspectionen medföre ikke ubetydelige Bekostninger.
27. Mai. Da imidlertid et Tilsyn er nödvendigt, eftersom största Delen af Eleverne have fast Ophold paa Skolen, og da det er ubilligt at paalægge Rektor alene at före dette Tilsyn, turde det være rettest at overdrage til en af Adjunkterne tillige at fungere som Inspecteur ved Skolen, i Lighed med hvad der finder Sted i Sorö, og burde der da formentligen i Forbindelse hermed paalægges ham tillige alle de Forretninger, som vedkomme Skolens Oeconomi, saasom Indkjöb af Brændsel, Möbler og deslige, og Tilsynet med disse Gjenstandes Anvendelse og Opbevaring, saavelsom med Skolens Bogsamling, idet den Ordning af Forholdet, som nu finder Sted, hvorefter disse Forretninger ere deelte mellem Ephoratet, Rektor og den ved Skolen ansatte Portner, maa ansees for at være lidet hensigtsmæssig. Den Godtgjörelse, som for samtlige disse Forretninger vil være at tillægge den Paagjældende, der ikke som i Sorö har nogen fri Bolig, har man troet ikke at burde ansætte ringere end 300 Rd., idet man bemærker, at det muligen ogsaa kunde paalægges ham, ialtfald ved indtræffende Vaeanee, at overtage Skolens Regnskabsföring, som er overdraget förste Doeent ved Pastoralseminariet.

Musiklæreren ved Skolen, der tillige er Organist ved Domkirken i Reykjavík, er af Rektor og Ephoratet indstillet til at erholde et Tillæg af 100 Rd. til hans nuværende Gage af 150 Rd., eller ialt 250 Rd. Da det imidlertid ansees önskeligt, at den geistlige Dannelsesanstalts Elever kunde erholde Underviisning i Messning, har man troet, at dette Hverv passende kunde overdrages til Musiklæreren i Forbindelse med hans Forretninger ved Skolen, og at der da var Grund til i den Anledning at forhöie hans Lön saaledes, at han begynder med en Gage af 300 Rd., samt at han for hver 3 Aars Tjeneste erholder et Tillæg af 25 Rd., dog saaledes, at Lönnen ikke kan overstige 400 Rd.

Endelig har man fundet det passende, at Gymnastiklæreren, der nu lönnes med 200 Rd., erholder et Tillæg af 25 Rd. for hver 3 Aars Tjeneste, indtil et Maximum af 300 Rd. Derimod turde der, naar Portneren fritages for Tilsynet med Oeeonomien, ikke være tilstrækkelig Anledning til at forhöie hans Lön, der nu udgjör 200 Rd.

Endnu skal man her tilföie, deels at der ikke for Lærerne ved Skolen i Reykjavík kan blive Spörgsmaal om nogen Indtægt af Skolepenge, da saadanne ikke erlægges ved den

nævnte Skole, deels at der heller ikke vil være nogen Anvendelse for § 5 i Loven af 28. Marts 1855 i nærværende Lovudkast, da efter samme samtlige Lærere ville faae mere i Gage end de hidtil have havt. 1859. 27. Mai.

Sluttelig bemærkes, at skjöndt der af Statskassen udredes et aarligt Tilskud af resp. 235 Rd. og 300 Rd. til Lönning for Sysselmændene i Gullbringu Syssel og paa Vestmannö, og det vistnok turde være önskeligt, at de kunde erholde nogen Forbedring i deres ringe Indtægter, har man dog, da disse Embedsmænd væsentlig lönnes med Sportler, ikke troet, at der var tilstrækkelig Anledning til paa dette Sted at optage et hertil sigtende Forslag.

Heller ikke er der i Udkastet optaget noget Forslag om höiere Lön til Politibetjentene og Jordemödrene i Reykjavík, da disse Personer, skjöndt de tildeels lönnes af Statskassen, dog hovedsagelig maae ansees for at staae i den paagjældende Communes Tjeneste, og Jordemödrene derhos maae antages at have deres væsentligste Indtægt af Sportler.

Med disse Bemærkninger indstilles:

at det maatte behage D. M. allern. at bifalde, at vedlagte Udkast til Lov om Lönninger for forskjellige paa Island ansatte Embedsmænd forelægges det i Aar sammentrædende Althing til Betænkning.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

Kongelig Resolution ang. Forelæggelse for **Althinget** af Udkast til en **Forordning om Veivæsenet i Island.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 23. Vedheftet er Udkast fra 1857 tilligemed Althingets Betænkning over samme, dat. Rvík 17. August 1857, med dansk Oversættelse, see Tíð. frá alþíngi Íslendínga 1857, Viðb. A, S. 3—24. 27. Mai.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling 21. Mai bemærkes, at under 27. Mai 1857 var det allern. bifaldt, at et i Ministeriet udarbeidet Udkast til en Forordning om Veivæsenet i Island maatte forelægges det i samme Aar afholdte Althing til Betænkning.

1859. I Overeensstemmelse hermed har Udkastet været forelagt
27. Mai. Althinget, der har taget samme under Behandling paa lovbefalet Maade og derefter afgivet den allerund. vedlagte Betænkning, hvoraf erfares, at Thinget, skjöndt det har erkjendt, at der ved Udkastet vilde opnaaes et væsentligt Gode for Island, ikke har tilraadet, at det blev ophöiet til Lov, hvorimod Thinget har vedtaget og til D. M.'s Approbation indstillet et fra Regjeringens meget afvigende Lovforslag.

Idet Min. vedlægger dette nye af Althinget vedtagne Forslag saavel in originali som i verificeret dansk Oversættelse, bemærkes, at samme baade i Henseende til Form og Indhold er saa uheldigt og mangelfuldt, at der formentlig ikke kan være Spörgsmaal om at tage samme til Fölge. Blandt Andet fremhæves, at Forslaget indeholder Bestemmelser, der staae i ligefrem Strid med hinanden. Efter § 5 1ste Passus skal saaledes den i § 4 omhandlede Comitee bestemme, hvilke Veie skulle ansees som Hovedveie og hvilke som Biveie; men efter samme §'s 2den Passus gjör Comiteen kun Forslag, og saavel efter bemeldte Bestemmelse som efter § 8 er det Amtmanden, som afgjör dette Spörgsmaal.

I Udkastet findes derhos nogle Bestemmelser to Gange optagne, efr. §§ 6 og 19 og §§ 4 og 21, hvilken Gjentagelse er fremkommen derved, at Bestemmelserne om Hovedveiene og Biveiene, som efter Regjeringens Udkast vare afhandlede hver for sig, i Althingets Forslag ere blandede imellem hinanden, og paa den anden Side findes der ikke nogen Bestemmelse i Althingets Forslag om et af de Hovedpunkter, hvorom Diskussionen væsentligst har dreiet sig i Forsamlingen, nemlig om, hvorledes Omkostningerne til Biveiene skulle udredes. Efter Motiverne til § 16 er der vel ingen Tvivl om, at dette skal skee paa samme Maade, som med Hensyn til Omkostningerne ved Hovedveiene, men netop fordi Reglen efter § 16, cfr. § 18, er indskrænket til de sidstnævnte Veie, og da det derhos i § 6 er bestemt, at de aarlige Overslag over Udgifterne til Veiene skulle affattes for Hovedveiene og for Biveiene hver for sig, vil det være uomgængeligt nödvendigt at optage en udtrykkelig Bestemmelse i denne Henseende ogsaa om Biveiene.

Fremdeles mangler der i Althingets Udkast Bestemmelser om, hvor og af hvem Valget af de i § 3 nævnte Mænd skal foretages, ligesom ogsaa nærmere Regler for, hvorledes Valget af de i § 4 anordnede Comiteer skal foregaae. Ligeledes savnes

der Bestemmelse om, at man, uden at expropriere Grunden, kan tage Veimateriale paa anden Mands Grund; vel sees det af Forhandlingerne, at Althinget har antaget, at denne Ret gik ind under Retten til at expropriere, som omhandles i 1ste Membrum af § 7 i Regjeringens Udkast, men da formelig Afstaaelse af Grund og Disposition over anden Mands Grund, saaledes at man paa den tager Materiale, ere to forskjellige Ting, er det ogsaa rigtigst, at der om dem gives særlige Bestemmelser i Loven. 1859. 27. Mai.

Endeligen indeholder Udkastet flere med hinanden ikke stemmende samt mangelfuldt affattede Bestemmelser, i hvilken Henseende henvises til §§ 3, 5 og 6, hvorom nærmere nedenfor, § 4, hvorefter Repseomiteerne, idetmindste efter den danske Text, endog selv skulde udföre Veiarbeidet, hvad dog ikke er Meningen, samt § 16, der er affattet saaledes, at enhver Husbond og selvstændig Mand skal yde Bidrag til Veiarbeiderne, uden Hensyn til deres Ålder' og Arbeidsförhed, medens Meningen dog utvivlsomt er, at denne Pligt kun skal paahvile dem, naar de ere mellem 18 og 60 Aar og derhos ere arbeidsföre I § 20 er det paalagt Jordeierne, at afstaae Jord og Materiale til Biveiene efter de samme Regler, som tidligere ere givne om Hovedveiene, nemlig i § 9, men da denne §, som ovenfor berört, ikke omtaler Veimateriale, maa Althinget saaledes her have glemt, at det ved nysnævnte § har udvoteret Slutningen af § 7 i Regjeringens Udkast. § 22 indeholder en Bestemmelse om Repstyrernes Indberetninger, men da Repstyrerne efter Althingets Forslag ere udelukkede fra al Deeltagelse i Veivæsenet, hvilket derimod er overdraget en særegen Autoritet (Repseomiteerne), er det höist besynderligt, at paalægge dem at gjöre de omhandlede Indberetninger, og den Grund, som derfor anföres i Motiverne til denne §, nemlig at det er Repstyrerne, som efter § 19 skulle sende Sysselmanden Forslag angaaende de Reparationer, som ansees fornödne paa Biveiene, er heller ikke rigtig, thi det er netop Veieomiteerne, men ikke Repstyrerne, der skulle indsende til Sysselmændene de i § 19 omhandlede Forslag til Forbedringer af Biveiene i Reppen. Det indsees ei heller, hvorfor disse Beretninger skulle indskrænkes alene til Reppens Biveie, thi da de bör være Grundlaget for Sysselmandens Indberetninger til Amtet' bör de formentlig omfatte alle i Reppen foretagne Veiarbeider. I § 25 in fine omtales der endeligen en Amtsveikasse, men der existerer imidlertid ikke nogen

1859. Veikasse for Amtet, og der er neppe nogen Grund til at op-
27. Mai. rette en saadan efter den Ordning af Veivæsenet, som er tilsigtet ved Althingets Forslag, hvorefter hvert Syssel skal sörge for sit Veivæsen, og paa Grund heraf er Slutningen af § 3 ogsaa incorrect affattet, idet det som Fölge af den af Althinget foreslaaede Ordning ikke er Amtet, men de i de forskjellige Amter liggende Sysseler, som i det omhandlede Tilfælde skulle bære Udgifterne ved de nævnte Veies Forbedring. Skulde Meningen virkelig være, at de paagjældende Amter skulle afholde de nævnte Udgifter, mangler der Bestemmelse om, hvorledes disse Udgifter skulle tilveiebringes eller afholdes.

Efter saaledes at have viist, hvor uheldigt det af Althinget udarbeidede Lovforslag er affattet, gaaer Min. over til at omtale de Hovedindvendinger, som Althinget har gjort mod Regjeringens Udkast og som i Særdeleshed have været gjorte til Gjenstand for Forhandling paa Thinget.

Det er især i to Punkter, at Althinget har fraveget Regjeringens Udkast, nemlig deels i Henseende til Tilsynet med Udförelsen af Veiarbeidet, deels navnlig med Hensyn til Spörgsmaalet om, hvorledes Omkostningerne ved Veivæsenet skulle afholdes.

I förstnævnte Henseende er det navnligen af Althinget anfört, at det vilde være uoverkommeligt for Sysselmanden ved Siden af sine övrige Forretninger at före det nærmeste Tilsyn med Udförelsen af Veiarbeiderne over hele Sysselet, og Thinget har derfor foreslaaet, at dette Tilsyn blev overdraget til en i hver Rep valgt Comitee under Sysselmandens Overopsyn. Herved maa imidlertid for det Förste bemærkes, at det ingenlunde er med Hensyn til alt Veiarbeide i Sysselet, men kun med Hensyn til det Arbeide, der udföres ved Hovedveiene, at Tilsynet efter Regjeringens Udkast skulde overdrages Sysselmændene, da Tilsynet med Arbeidernes Udförelse ved Biveiene ifölge Udkastets § 17 paahviler Repstyrerne. De Forretninger, som efter Udkastets § 4 ere overdragne Sysselmanden med Hensyn til Hovedveiene, bestaae i, at han har at udarbeide et Forslag til de Arbeider, som skulle foretages, og meddele en Plan for disse Arbeiders Udförelse samt et Overslag over Omkostningerne derved. Det er en Selvfölge, at Sysselmanden kan og bör forskaffe sig de fornödne Materialier hertil fra Repstyrerne eller andre sagkyndige Mænd, men det kan vistnok med Grund forlanges, at han er saa nöie bekjendt med Hovedveiene i Sysselet, at han vil være

istand til derefter at udarbeide de fornödne Forslag og Overslag, hvilke saaledes skulle bygges paa de Forslag, som han modtager fra de forskjellige Repper, og Min. anseer det for et Fortrin, at Sysselmanden kan samle alle disse specielle Forslag i et Hovedforslag for Veiarbeidernes Udförelse i hele Sysselet og lægge en Plan for hele Arbeidets Udförelse, medens der, hvis det blev overdraget til de af Althinget foreslaaede Repseomiteer repsviis at gjöre saadanne Forslag, som Sysselmanden var bunden til at fölge (efr. Althingets Forslag § 6), ikke vilde kunne lægges nogen fast eensartet Plan for Arbeidernes Udförelse i det Hele

1859. 27. Mai.

Hvad dernæst selve Opsynet med Veiarbeidets Udförelse angaaer, da er det i Udkastets § 5 bestemt, at alt Arbeide paa Hovedveiene skal i Reglen söges udfört ved Entreprise, og kun undtagelsesviis imod en bestemt Daglön; men ligesom Sysselmanden saaledes selvfölgelig er fritaget for at före Control med Arbeidets Udförelse i det förstnævnte Tilfælde, idet Arbeidernes forsvarlige Udförelse ifölge Udkastets § 15 i sin Tid vil være at godtgjöre ved lovlig Synsforretning, saaledes er det i Slutningen af § 5 foreskrevet, at Sysselmanden har at antage paalidelige Opsynsmænd til at före Tilsyn med Arbeidet, naar samme udföres for Daglön.

Min. skjönner saaledes ikke, at de Forretninger, som ifölge Udkastet ere paalagte Sysselmændene med Hensyn til Hovedveiene, ere enten saa besværlige eller vanskelige, at der kan være nogen Betænkelighed ved at overdrage dem samme, ligesom han heller ikke troer, at disse Forretninger vilde blive bedre udförte, naar de bleve overdragne til saadanne Repscomiteer, som af Althinget er foreslaaet. Det er vel bleven anfört, at Erfaringen har viist, at Sysselmændene, hvem Opsynet med Veiene har paahvilet, hidtil kun have udrettet Lidet til deres Forbedring, men Feilen maa udentvivl langt snarere söges i den uhensigtsmæssige Maade, hvorpaa Veivæsenet i det Hele har været organiseret og navnligen Veibyrden fordeelt, idet Arbeidet paa Hovedveiene har, som alt andet Veiarbeide, udelukkende paahvilet de enkelte, ofte smaa og fattige Repper, gjennem hvilke Veien löber, som en Naturalpræstation, der desuden har været meget ulige fordeelt paa Reppens Beboere.

Ligeledes maa Min. ansee den i Althingets Udkast § 3 foreslaaede Bestemmelse om, at hvor en Hovedvei gaaer imellem to Sysseler, skulle udnævnte Mænd fra hvert af disse

1859. forud samles paa Grændsen af Sysselerne, for at komme overeens om, hvilke Veiforbedringer ere fornödne paa denne Vei, samt hvilken Direction Veien bör have, og hvorledes dermed skal forholdes, for aldeles unödvendig, da han formener, at disse Tilfælde meget vel kunne afgjöres ved Amtets Resolution efter indhentede Betænkninger fra vedkommende Sysselmænd, som det derhos i fornödent Fald kan paalægges at forhandle mundtlig med hinanden. Som foran bemærket, mangler der i denne § en Bestemmelse om, af hvem Mændene skulle udnævnes og om deres Antal, ligesom det ogsaa synes, at den Beslutning, som de tage, naar de ere enige, burde idetmindste undergives vedkommende Sysselmands Bedömmelse, idet han efter § 23 har Opsynet og Ansvaret for alle Veiforbedringerne i Sysselet. Slutningsbestemmelsen i den heromhandlede § 3 af Althingets Udkast, at Amtmændene, naar Veien gaaer mellem tvende Amter, skulle komme overeens, er ogsaa temmelig uheldig, da det jo neppe kan forudsættes, at Amtmændene, der have forskjellige Interesser, altid ville blive enige, og Sagen maatte i saa Fald formentligen gaae til Ministeriet.

27. Mai.

Forsaavidt det endeligen i § 5 af Althingets Udkast er foreskrevet, at Repseomiteerne skulle bestemme, hvilke Veie i Reppen der skulle ansees som Hovedveie og hvilke som Biveie, da er dette for det Förste, som foran bemærket, aldeles ueorreet, da det af det Fölgende sees, at Comiteen blot skal foreslaae og Amtmanden bestemme, men det er derhos lidet hensigtsmæssigt, at Repseomiteerne skulle gjöre et saadant Forslag uden Sysselmandens Medvirkning (efr. Ordene: »Sysselmanden refererer for Amtmanden Comitéernes Forslag»).

Efter hvad der saaledes er anfört, maa Min. være af den bestemte Formening, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at gaae ind paa Althingets Forslag om Oprettelsen af Repseomitéer med Hensyn til denne særlige Forretningsgren, saalænge en almindelig Communalindretning ikke kan indföres, idet dette Forhold derved formentlig vilde blive unödvendig forviklet, uden at nogen virkelig Fordeel derved opnaaedes, og den kgl. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, har ogsaa i sin over Sagen afgivne Betænkning yttret sig i samme Retning.

Med Hensyn til det andet Hovedspörgsmaal, nemlig hvorledes Omkostningerne skulle udredes, da var det i Regjeringens

Udkast bestemt, at Omkostningerne ved Hovedveienes Forbedring og Vedligeholdelse m. m. skulle afholdes af vedkommende Amtsrepartitionsfond, dog saaledes, at Udgifterne ikke blive större, end at de kunne dækkes ved en Repartition af i det Höieste 2 Sk. paa hvert Lösegodshundrede, hvilken Bestemmelse var begrundet deels paa den tidligere Commissions Indstilling, deels derpaa, at man frygtede for at overbebyrde Lösegodset. Paa Biveiene skulde derimod fremdeles i Regelen Naturalarbeide finde Sted, men dette skulde ikke præsteres som forhen af enhver Husfader med een Dags Arbeide, hvorimod samtlige arbeidsföre Mandspersoner i Reppen mellem 18 og 60 Aar skulde være pligtige til efter Omgang at deeltage deri. Saafremt imidlertid Repsbönderne eller disses Flertal maatte foretrække, at Arbeidet blev udfört, ligesom paa Hovedveiene, ved Entreprise eller leiede Folk, kunde saadant tilstedes, og i saa Fald vilde Udgiften derved af Repstyreren være at paaligne de samme Personer, hvem Naturalpræstationen paahvilede, og iövrigt saaledes, at Familiefaderen erlægger Betaling for de til hans Husstand hörende Börn og tjenende Personer, jfr. Udkastets § 16. Althinget har nu foreslaaet, at alt Naturalarbeide skal ophöre, og at Udgifterne til samtlige Veie, baade Hoved- og Biveie, skulle reparteres paa alle arbeidsföre Mandspersoner fra 18—60 Aar, saaledes at disse skulle yde et Pengebidrag, der svarer til et halvt Dagsarbeide, beregnet efter Capitelstaxten, og for den Sum, der herved udkommer, og som anslaaes til idetmindste 6000 Rd. aarligt, skal Arbeidet paa alle Veie udföres. 1859. 27. Mai.

Althinget har motiveret dette Forslag derved, at de Pengemidler, som ifölge Regjeringens Udkast ville udkomme til Omkostningernes Bestridelse ved Hovedveiene, ville blive utilstrækkelige til Formaalets Opnaaelse, da der neppe vil udkomme mere end ca. 1200 Rd. aarligt, men paa den anden Side kunde det ikke gaae an at bebyrde Lösegodset yderligere, især under de nuværende Omstændigheder, da Kreaturstanden har lidt saa meget ved Faaresygdommen, hvortil kommer, at Ydelsen til Repartitionsfonden, som afhængig af Tienden, er meget ulige fordeelt, idet Tienden, fornemmelig ved Sökanten eller i Södistrikterne og paa Handelstederne, ingenlunde retter sig efter Formuesforholdene. Efter Thingets Formening anbefaler den af Thinget foreslaaede Afgiftsbasis sig derimod ved, at den er gammel i Island og som saadan gaaet over i Folkets Bevidsthed, ligesom den ogsaa er saa vis og

1859. bestemt, at den ikke tilsteder nogen Tvivl eller Tvist om
27. Mai. Ydelsens ligelige Fordeling.

Denne sidste Bemærkning, som Thinget saaledes har anført til Stötte for sit Forslag, er vistnok forsaavidt rigtig, som den foreslaaede Afgiftsbasis ikke let vil give Anledning til Tvivl og Vilkaarlighed. Derimod er det meget langt fra, at den indeholder en »ligelig Fordeling« af Veibyrden. Den var vel benyttet i Regjeringens Udkast for Biveienes Vedkommende, men der fremtraadte den kun subsidiairt; Hovedregelen var Naturalarbeide, og forsaavidt Flertallet af de Arbeidspligtige hellere vilde give Penge end præstere Arbeide in natura, var det ganske naturligt, at Pengebidragene i saa Fald kom til at paahvile dem. Naar derimod alt Naturalarbeide afskaffes, er der formentlig aldeles ingen Grund til at opstille de arbeidsföre Mandspersoner som Afgiftsbasis, eller udelukkende at paalægge Mandspersoner, der ere i en Alder af 18—60 Aar og arbeidsdygtige, de Pengebidrag, der ville være at udrede til Veiarbeidernes Udförelse, da det jo dog er klart, at en Mand, som er 60 Aar eller derover, eller en Mand, der ikke er arbeidsför, eller en Umyndig, det være sig enten en Mandsperson under 18 Aar, eller en Kvinde, ofte kan efter sine Formuesomstændigheder være endog bedre istand til at udrede den omhandlede Pengepræstation, end en arbeidsför Mand mellem 18 og 60 Aar, og det samme kan ogsaa være Tilfældet med Enkerne.

Ligesom nu den af Althinget opstillede Basis for den omhandlede Ydelse saaledes maa antages at være baade unaturlig, vilkaarlig og uligelig, saaledes maa Althingets Forslag ogsaa fra den Side ansees for mindre hensigtsmæssigt, at man derefter vilde erholde en bestemt Sum om Aaret til Veienes Forbedring og Vedligeholdelse, uden Hensyn til, om den i det ene Aar er tilstrækkelig eller i et andet Aar nödvendig; det synes naturligere, at lade Udgifterne rette sig efter de Forbedringer, der ere nödvendige, end omvendt Arbeidet efter Bidragene, da ellers let aldeles nödvendige Veiarbeider maatte lades ugjorte af Mangel paa de fornödne Midler. Hertil kommer — hvad der maa betragtes som Hovedfeilen ved Althingets Forslag — at man ved at tage samme til Fölge, i Virkeligheden vilde udslette den i Sagens Natur grundede Forskjel paa Hoved- og Biveie, og det saa meget mere, som den Bestemmelse, der skulde afgive det væsentligste, fra Veienes egen Beskaffenhed hentede, Criterium, hvorved Hoved-

veiene skjelnedes fra Biveiene, nemlig Bestemmelsen om deres Bredde, er aldeles discretionair, jfr. Althingets Udkast § 11 og 20. I Hovedveienes Istandsættelse, Vedligeholdelse m. v. ere paa en naturlig Maade Amtets samtlige Beboere interesserede, og de dertil medgaaende Omkostninger bör derfor ogsaa bæres af Amtsrepartitionsfonden; i Biveienes Istandsættelse og Vedligeholdelse er derimod de snævrere Distrikter, Repperne, alene interesserede, og efter Sagens Natur bör det derfor være de andre, maaskee langt fjernede, men dog til Amtet hörende Reppers Beboere uvedkommende, at bidrage dertil. 1859. 27. Mai.

Naar det som en Anbefaling for den af Althinget foreslaaede Basis er anfört, at den er gammel i Island og saaledes gaaet over i Folkets Bevidsthed, da er dette ikke rigtigt. Thinget har nemlig ikke converteret det nuværende Naturalarbeide i Penge, — thi nu ydes Pligtarbeidet ikke af alle arbeidsföre Mandspersoner mellem 18 og 60 Aar, men derimod saaledes, at enhver Husbond, hvad enten han er ung eller gammel, sund eller syg, præsterer 1 Dags Arbeide og ikke videre —, men Thinget har foretaget to Operationer; först har det fingeret, at Pligtarbeidet paahvilede alle arbeidsföre Mandspersoner mellem 18 og 60 Aar, og dernæst aflöst dette Pligtarbeide med en Pengepræstation. Det synes ogsaa, som om det alene er ved en Misforstaaelse af Bestemmelserne i Regjeringens Udkast § 16, at Althinget er kommet til at foreslaae den omhandlede Regel om Omkostningernes Udredelse. Thinget er formentlig gaaet ud fra, at den Arbeidskraft, der udkommer ved Anvendelsen af Bestemmelserne i Regjeringens Udkast § 16, ubetinget aarlig skal anvendes, uden Hensyn til, om det vil være nödvendigt eller ikke, men dette er ingenlunde Tilfældet. Efter § 16 skal enhver arbeidsför Mandsperson i en Alder mellem 18 og 60 Aar i Reppen være pligtig til efter Omgang at forrette det Naturalarbeide, der er nödvendigt til at istandsætte og vedligeholde Biveiene i Reppen, dog at der ikke affordres nogen saadan Arbeidsdygtig mere end 1 Dags Arbeide aarlig (cfr. § 24); men det er en Selvfölge, at hvis Reppen afgiver en större Arbeidskraft, end der er nödvendig til at opnaae det nævnte Öiemed, bliver den hele ikke at anvende, hvorimod den Arbeidskraft, der saaledes bliver uanvendt det ene Aar, staaer nærmest for Tour til at yde Arbeide det næste Aar. Reppen kan saaledes vel aarlig fordre 1 Dags Arbeide

1859. af hver af vedkommende Arbeidspligtige, men det er ikke
27. Mai. nödvendigt, at hele Arbeidskraften aarlig skal opbruges.

Til hvad saaledes er anfört imod Althingets heromhandlede Forslag skal endnu föies, deels at det vistnok i mange Tilfælde vil falde vanskeligt for en Mand, der holder mange Tjenestekarle, at udrede de foreskrevne Pengebidrag for dem alle, medens han med Lethed ved dem vilde kunne præstere det Naturalarbeide, der udfordres til Biveienes Istandsættelse, deels at det er mindre tilraadeligt, at Udgifterne til Hoved- og Biveiene udredes af et og samme Fond, ɔ: af de Penge, som erlægges for de arbeidsföre Mandspersoner fra 18 til 60 Aar. Navnlig gaaer dette Sidste formentlig ikke an, naar Forholdet er ordnet saaledes, som Althinget har foreslaaet i § 6, thi da Sysselmanden derefter skal bestemme, hvilke Reparationer der skulle udföres ved Biveiene, og Amtmanden, hvilke Reparationer der skulle udföres paa Hovedveiene, vilde det staae til Sysselmanden, der först skal tage Beslutningen, at disponere over det hele Fond eller största Delen deraf, saa at der ikke blev Noget eller i alt Fald ikke Tilstrækkeligt tilbage til Hovedveiene, som dog skulle have Fortrinet, og, saafremt Althingets Forslag forsaavidt skulde tages til Fölge, vilde det derfor være aldeles nödvendigt at opstille en Regel, hvorved det bestemmes, i hvilket Forhold det fælles Fond skulde anvendes til Fordeel for de to Slags Veie, hvis Udgifter deraf skulde bestrides.

Naar der nu spörges, hvorledes dette Forhold hensigtsmæssigst kan ordnes, da kan det vistnok ikke nægtes, at det vilde være mest principmæssigt, at lade Udgifterne til Hovedveiene, saaledes som i Regjeringens Udkast er foreslaaet, udredes af hele Amtet eller af Amtsrepartitionsfonden, men efter hvad Althinget har anfört, kan det vel paatvivles, om dette, navnlig under de nuværende Forhold i Island, vilde være en hensigtsmæssig Ordning af Sagen, og der turde derfor være Anledning til at söge Forholdet ordnet paa en anden Maade, og da navnlig saaledes, som allerede blev berört i Motiverne til Regjeringens Udkast, og hvorpaa ogsaa et af de paa Althinget fremkomne Forslag i det Væsentlige gik ud, nemlig paa den Maade, at Amtmændene, hver for sit Amt, bestemte efter de fra Sysselmændene indkomne Forslag (Regjerings-Udkastets § 4), hvormeget der sysselviis skulde udredes til Hovedveiene, og at Sysselmanden (muligen i Forbindelse med to af ham tilkaldte Mænd) derefter lignede

Sysselets Bidrag paa de enkelte Repper i Sysselet, i hvilke det saaledes bestemte Belöb udredes af Communalfondet med Recurs til Amtet, dersom Reppen skulde ansee sig forurettet ved Sysselmandens Fordeling. 1859. 27. Mai.

Da imidlertid hele denne Fremgangsmaade er meget besværlig og forviklet, og da Sagen formentlig paany maa forelægges Althinget, skulde Min. dog ansee det for rettest, ogsaa hvad Maaden, hvorpaa Udgifterne til Hovedveiene skulle tilveiebringes, angaaer, at lade det have sit Forblivende ved Regjeringens Udkast og ved den gjentagne Forelæggelse at indskrænke sig til at udtale, at man maatte erkjende, at det Belöb, der fremkom ved at fölge Udkastet, nemlig ca 1200 Rd., vilde være utilstrækkeligt; at man ikke kunde andet end dele den Frygt, Althinget nærede for, under de uheldige Forhold, som nu ere tilstede i Island, at paalægge Lösegodshundrederne en höiere Afgift, hvilken Frygt ogsaa næres af den kongel. Commissarius; men at man paa den anden Side, af de ovenfor udviklede Grunde, ikke kunde tiltræde det af Althinget angaaende Udredelsesmaaden fremsatte Forslag, der ogsaa er fraraadet af Commissarius, og det saameget mindre, som man ikke kunde andet end antage, at i mange Tilfælde vilde netop de, som man frygtede for at overbebyrde ved en Forögelse af Afgiften paa Lösegodset, rammes ved den Afgift, som Althinget har foreslaaet, og at man derfor, hvad Tilveiebringelsen af Udgifterne til Hovedveiene angaaer, ikke vilde modsætte sig en Ordning, som den i Motiverne til Regjeringens Udkast antydede, der i det Væsentlige er fulgt i det af Althingsmanden for Stranda Syssel under Nr. 78 stillede Ændringsforslag.

Hvad Biveiene angaaer, da maa Min. derimod være af den Formening, at den i Regjeringens Udkast § 16 givne Regel ubetinget bör beholdes uforandret, thi det indsees ikke rettere, end at det, især under de nuværende vanskelige Forhold i Island, kunde blive for byrdefuldt at gjöre det til en ufravigelig Pligt for Indbyggerne, saaledes som Althinget har foreslaaet, at udrede Omkostningerne til alle Veiarbeider, ikke alene paa Hovedveiene, men ogsaa paa Biveiene, med Penge, medens det dog efter Bestemmelserne i den nævnte § staaer dem frit for at gjöre dette, naar den overveiende Deel af Repsbönderne önsker det, hvilken Anskuelse ogsaa deles af den kgl. Commissarius. Forsaavidt det iövrigt er foreslaaet, at forandre Udtrykkene i §'ens Slutning »Börn og tjenende Per-

1859. 27. Mai. soner» til »Sönner og Tjenestekarle», da troer Min. ikke, at der er nogen Anledning til at gaae ind herpaa, da de nævnte Udtryk i Regjeringens Udkast formentlig ikke kunne misforstaaes, medens derimod Udtrykkene »Sönner og Tjenestekarle» formentligen er for indskrænket, da Familiefaderen skal betale ikke alene for sine Sönner, men ogsaa for sine Börnebörn, og der kunde være andre Mandspersoner end just Tjenestekarle, der höre til hans Husstand, saasom Huslærere, Contorister etc.

Slutteligen skal Min., med Hensyn til, at Althinget har deels forkastet adskillige af Regjeringsudkastets Bestemmelser, paa Grund af, at disse ikke saameget havde Charakteren af egentlige Lovbestemmelser som af reglementariske og instructoriske Forskrifter til Veiledning ved Arbeidernes Udförelse, deels foreslaaet nogle, dog i det Hele mindre væsentlige, Forandringer i de om Veiarbeidets Udförelse givne Regler, næst at bemærke, at den af Thinget foretagne Udsondring ingenlunde er conseqvent gjennemfört, yttres, at Min. ikke heller i denne Henseende troer at burde tilraade at tage Althingets Forslag til Fölge, da de omhandlede reglementariske Forskrifter, der ere optagne i Udkastet, i Lighed med hvad der ogsaa finder Sted i Veiforordningen for Kongeriget, formentlig ikke uden Skade kunne udelades af det eventuelle Lovbud, og man i det Hele taget, stöttende sig til de af de mest erfarne og lokalkyndige Mænd i Island gjorte Forslag, maa være af den Formening, at naar Veivæsenet i Island skal bringes paa en nogenledes taalelig Fod, bör der ikke paa nogen Maade gjöres ringere Fordringer i Henseende til Veiarbeidets Udförelse, end skeet er i det Althinget forelagte Udkast. De af Althinget foreslaaede Forandringer i Tidsbestemmelserne, der ere grundede paa den af Thinget foreslaaede Indförelse af Repscomitéer, egne sig formentlig heller ikke til at tages til Fölge, naar Repscomitéer ikke indföres.

I Henhold til det Foranförte maa Min. holde for, at Regjerings-Udkastet bör paany forelægges Althinget i uforandret Tilstand, men med den ovenanförte Tilkjendegivelse i Henseende til Udredelsesmaaden af de med Hovedveienes Istandsættelse og Vedligeholdelse forbundne Omkostninger, og saaledes, at Thinget gjennem den kgl. Commissarius gives Leilighed til at gjöre sig bekjendt med de Grunde, der i det Hele have bevæget Regjeringen til ikke at tage Althingets Udkast til Fölge, og saaledes indstilles:

at det i den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, allern. maa tilkjendegives Althinget, i Anledning af indbemeldte Betænkning, at da D. M. af Grunde, der gjennem den kgl. Commissarius ville blive Althinget meddelte, ikke har kunnet tage det af Thinget vedtagne Udkast til en Veianordning for Island til Fölge, men det paa den anden Side er fundet betænkeligt at lade Regjeringens Udkast uforandret emanere som Lov, vil Sagen paany blive forelagt Althinget til Betænkning i dets forestaaende Samling. 1859. 27. Mai.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

Kongelig Resolution ang. Althingets Betænkning om **Fremmedes Adgang** til at oprette **Anlæg til Fiskevirkning** i Island m. m. Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forestill. og Resol. Prot. 1859, Nr. 27. Vedföiet er Althingets Betænkning om dette Anliggende 31. Juli 1857, med dansk Oversættelse, jevnf. Tíð. frá alþingi Íslendínga 1857, 265—283, 356—369, 391—394, jevnf. 1859, S. 1808—1812. 27. Mai.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling 25. Mai 1859 yttres Følgende:

Ved allerh. Resolution af 1. Juni 1857 behagede det D. M. paa Justitsministeriets Forestilling allern. at bifalde, at det i Aaret 1857 sammentrædende Althing, ved gjennem den kgl. Commissarius at gjöres bekjendt med et fra den keiserlige franske Regjering indkommet Andragende om Oprettelsen af et Fisketilvirknings-Etablissement paa Dyrafjord i Isafjords Syssel, blev opfordret til at tage under Overveielse og meddele Betænkning om, hvorvidt der maatte være Föie til at tilstaae fremmede Nationers Undersaatter Adgang til at anlægge Fisketörrings-Etablissementer paa Island, og eventualiter under hvilke Betingelser, samt til at bevirke en hertil sigtende Forandring i den nu bestaaende Lovgivning.

1859. 27. Mai. Efter at denne Sag paa lovbefalet Maade var bleven behandlet af det i Aaret 1857 forsamlede Althing, har samme derover afgivet den saavel in originali som i dansk Oversættelse vedlagte Betænkning. - Det er heri blandt Andet bemærket, at de i Plak. af 18. August 1786 og Forordn. af 13. Juni 1787 givne Lovbestemmelser, der aldeles forbyde Fremmede saavel at fiske under selve Landets Kyster, som ogsaa at virke deres fangede Fisk paa islandsk Grund, endnu bestaae i deres hele Omfang og Gyldighed, og at den senere Lovgivning om den islandske Handel og Skibsfart, saavel Forordn. af 11. Septbr. 1816 som Lov af 15. April 1854, har holdt Spörgsmaalet om Fremmedes Fiskeri og Fiskevirkning udenfor Handelssagens Behandling, hvoraf det formentligen fremgaaer, at hverken Regjeringen eller Islænderne have anseet det for tilraadeligt at forandre de om denne Materie ved Lovbudene fra 1786 og 1787 givne Bestemmelser. Det er dernæst udtalt som Forsamlingens eenstemmige Formening, at der med Hensyn til Landets nærværende Tilstand ikke er nogen Anledning til at fravige det af Lovgiveren i bemeldte Henseende hidtil fulgte Princip, eller at ophæve Forbudene mod Fremmedes Fiskeri og Fiskevirkning, hvilket tvertimod, hvis det skete uden Indskrænkninger og Forbehold, antages at ville blive til störste Skade og Ulykke for Landet. Det er i denne Henseende udhævet, at næst Qvæg- og Faareavlen er Fiskerierne Landets Hovednæringsvei, men at der, hvis bemeldte Forbud blev ophævet, er al Sandsynlighed for, at mægtige fremmede Nationer, som nu sende Skibe paa Fiskeri under Landet, vilde benytte sig af den saaledes givne Tilladelse, ja endogsaa drive Fiskeriet efter en langt större Maalestok end forhen, naar de kunde faae Adgang til at tilvirke deres fangede Fisk i Landet, og derefter med Dampskibe og andre Transportskibe sende den saaledes tilberedt til de udenlandske Markeder. Da disse Nationer derhos have meget fuldstændigere Apparater og kunne byde over langt större Kapitaler og Arbeidskraft, samt til deres Fiskeri kunne benytte större og rummeligere Skibe end Islænderne, vilde dette efter al Sandsynlighed have til Fölge, ikke blot at Islændernes Kystfiskeri med Baade vilde aftage og efterhaanden ödelægges, men ogsaa, at den islandske Fiskehandel aldeles vilde gaae over i fremmede Nationers Skibe.

Men foruden disse for Islændernes Hovednæringsvei, Fiskerierne og den islandske Fiskehandel, saa ödelæggende

Virkninger, vilde Ophævelsen af de omhandlede Lovbud ogsaa medföre andre Ulemper. Det maa saaledes efter Althingets Formening befrygtes, at den nysnævnte Forholdsregel vilde uomgængeligen medföre enten mangfoldige Uordener eller en overordentlig bekostelig Udvidelse af Politivæsenet overalt paa Kysterne, hvor de fremmede Nationer anlagde Fiskevirknings-Etablissementer, fordi det vilde blive umuligt for de fremmede Befalingsmænd ved tilstrækkelige Foranstaltninger at forebygge, at Landets Indvaanere i deres idelige Beröring med disse fremmede Fiskere og de ved Fisketilvirkningen anbragte Folk blive udsatte for Krænkelser og Forurettelser, uden at tale om, at det formentligen vilde være mindre passende, at overlade til fremmede Nationer at haandhæve danske Undersaatters Rettigheder, ligesom det ogsaa formentes at ville forvolde en utaalelig Usikkerhed og Forvirring i Islændernes Retstilstand, hvis de, naar de kom i Beröring med disse Udlændinge, skulde være nödsagede til at forfölge deres Ret for fremmede Domstole og efter fremmede Love. 1859. 27. Mai.

Forsamlingen har saaledes af de anförte Grunde troet at burde fraraade, overhovedet at forandre de Bestemmelser, der, efter den bestaaende Lovgivning, forbyde en fremmed Stats Undersaatter at tilvirke deres Fisk paa islandsk Grund, og derhos udtalt den Formening, at der var saa meget mindre Grund til at ophæve meerbemeldte Forbud, som der ved Siden deraf staae andre Lovbud (Anordning af 17. Novbr. 1786), der aabne Fremmede en lettere Adgang, end paa de fleste andre Steder, til at nedsætte sig i Landet og erhverve borgerlige Rettigheder, idet det omhandlede Forbud bortfalder for dem, der ville benytte sig af denne Tilladelse.

Paa den anden Side har Althinget yttret, at uagtet der ikke er Anledning til at foranstalte de nugjældende Lovbestemmelser om de islandske Fiskerier i Almindelighed ophævede, er det dog tænkeligt, at der kunde blive gjort saa fordelagtige Tilbud af enkelte Nationer, at der kunde være Grund til at indrömme dem en speciel Tilladelse til Fisketilvirkning som en til visse Betingelser knyttet Undtagelse fra Loven. Forsamlingen har ikke seet sig i Stand til at opgive alle de Betingelser, hvortil en slig Tilladelse burde knyttes, da disse for en Deel ere afhængige af, hvor storartet det attraaede Fisketilvirknings-Etablissement maatte blive; imidlertid har den berört nogle Punkter, som det i paakommende Tilfælde vilde blive nödvendigt især at fremhæve, nemlig:

1859. at nye og fordelagtige Markedspladser for islandske Pro-
27. Mai. dukter aabnedes i det fremmede Land, og at Differentialtold paa islandske Varer, indförte med indenrigske Skibe, blev ophævet i de Lande, der tilhöre den Stat, af hvilken den omhandlede Tilladelse til Fisketilvirkning attraaes; at det paatænkte Fisketilvirknings-Anlæg og Fiskere fra den paagjældende Stat maatte kunne tilforhandle sig Fisk og andre Varer af Islænderne, imod at tilföre og afsætte til dem forskjellige Slags Varer; at den Stat, som önskede en saadan Tilladelse, iforveien opgav Stedet, samt Omfanget og Indretningen af det Fisketilvirknings-Etablissement, som den maatte önske at anlægge; at det til en saadan Bedrift hörende Mandskab i enhver Henseende blev islandske Love og Jurisdiktion undergivet; at der paa disse Steder blev etableret en saa forstærket indenlandsk Politimagt og andre saadanne Foranstaltninger trufne, at Islændernes Rettigheder, naar de kom i Beröring med de Fremmede, derved maatte ansees i alle Maader betryggede, uden at dette for Landet medförte nogen væsentlig forögede Udgifter.

I Henseende til den forommeldte fra den keiserlige franske Regjering fremkomne Begjæring om at anlægge et Fiskevirknings-Etablissement ved Dyrafjord, blev det af Althinget bemærket, at Samme, i Henhold til hvad der i det Foregaaende er fremhævet angaaende det heromhandlede Spörgsmaal i Almindelighed, ikke dristede sig til at tilraade, at der i Anledning af samme, saaledes som den forelaa, blev gjort en Undtagelse fra den gjældende Lovgivnings Bestemmelser om Fremmedes Fiskevirkning paa islandsk Grund, saa meget mindre, som nogle fra forskjellige Kanter af Landet til Althinget indkomne private Andragender udtalte sig misbilligende. I Forbindelse hermed har Thinget yttret, at det nærede den Fortröstning, at ligesom D. M. overeensstemmende med Althingsanordningen dengang havde forelagt Forsamlingen denne Sag, saaledes vilde D. M. ogsaa i Fremtiden i hvert enkelt Tilfælde, naar nogen fremmed Stat maatte söge en særlig Tilladelse til Fiskevirkning paa islandsk Grund, indhente Althingets Mening derom.

Endelig har Thinget andraget paa, at der for Fremtiden paabydes et strengt Tilsyn med, at fremmede Staters Fiskere ikke drive Fiskeri nærmere ved Landet end Lovene og Traktaterne hjemle.

I Henhold hertil har Althinget vedtaget:

1) at fraraade, at de nu gjældende Love, Plakaten af 18. August 1786 og Forordn. af 13. Juni 1787 (cfr. Lov af 15. April 1854), som forbyde fremmede Staters Undersaatter at drive Fiskeri under Islands Kyster eller virke Fisk paa islandsk Grund, overhovedet blive forandrede (eenstemmig med 22 Stemmer, og Ordet »overhovedet» med 11 Stemmer mod 9); 1859. 27. Mai.

2) at andrage paa, at ingen fremmed Stat bliver forundt Dispensation fra Loven eller særlig Tilladelse til at tilvirke Fisk paa islandsk Grund, forinden Althingets Mening derom er hört (med 20 Stemmer mod 2);

3) at erklære, at Thinget ikke kan tilraade Regjeringen at gaae ind paa den keiserlige franske Regjerings Begjæring (med 20 Stemmer mod 2), saaledes som den nu foreligger (med 17 Stemmer mod 5);

4) for D. M. at andrage paa, at det for Fremtiden nöie bliver paaseet, at fremmede Fiskere ikke drive Fiskeri nærmere ved Landet end Loven og Traktaterne hjemle (med 19 Stemmer mod 3).

Efter saaledes at have foredraget D. M. Indholdet af Althingets Betænkning, skal Min. allerund. yttre, at denne i det Væsentlige er affattet i Overeensstemmelse med de Anskuelser, der have gjort sig gjældende ved Sagens tidligere Forhandling i Ministeriet.

Ligesom der derfor ikke for Tiden skjönnes at være Anledning til fra Regjeringens Side at foretage noget Skridt til Ophævelse eller Forandring i de gjældende Lovbestemmelser om Fiskerierne i Island og Fremmedes Adgang til at virke Fisk paa islandsk Grund, saaledes er det af Althinget udtalte Önske om, at ingen fremmed Stat maa blive forundt Dispensation fra Loven eller særlig Tilladelse til at virke Fisk paa islandsk Grund, uden at Althingets Mening derom er hört, formentligen ganske stemmende med Forholdets Natur og Althingsanordningen af 8. Marts 1843.

Da Althinget endvidere, som forommeldt, har fraraadet at gaae ind paa den keiserlige franske Regjerings Andragende, saaledes som det foreligger, og da de Betingelser, under hvilke Thinget mente, at der alene kunde være Spörgsmaal om at indrömme Fremmede Tilladelser af en slig Beskaffenhed, ikke vare tilstede i det her omhandlede Tilfælde, vil der formentligen ikke for Tiden kunne foretages Videre i denne Anledning af det ommeldte Andragende, og man er derfor sindet at meddele Udenrigsministeriet Indholdet af Althingets Betænkning,

1859. for at den franske Regjering kan gives Besked om Sagens Udfald.

27. Mai. Forsaavidt der endeligen af Althinget er andraget paa, at det for Fremtiden nöiere maatte blive paaseet, at fremmede Fiskere ikke drive Fiskeri nærmere ved Landet end Loven og Traktaterne hjemle, da er dette Önske vistnok fuldkommen berettiget, og da der fra Indbyggerne og Autoriteterne i Island ere indkomne idelige Besværinger over, at ulovligt Fiskeri er drevet af Fremmede under Landets Kyster, samt om begaaede Forurettelser mod Indbyggerne paa flere afsides liggende Steder i Landet, hvor gjentagne Gange baade Personer og Eiendom have været Gjenstand for voldsom Overlast af fremmede Fiskere, har Justitsministeriet henvendt sig baade til Udenrigsministeriet og Marineministeriet om at træffe Foranstaltninger til Forebyggelse af lignende Lovovertrædelser i Fremtiden, hvorefter Orlogsbriggen Örnen i Begyndelsen af indeværende Maaned er bleven afsendt til Beskyttelse af de islandske Fiskerier.

Efter hvad saaledes er anfört, troer Min., at man vil kunne indskrænke sig til i den allern. Bekjendtgjörelse, der vil være at udfærdige til det til 1. Juli næstkommende sammentrædende Althing, at tilkjendegive Thinget i Anledning af den heromhandlede Betænkning, at D. M. med allerh. Tilfredshed har modtaget Althingets Betænkning, at der i forekommende Tilfælde vil blive taget Hensyn til de deri udtalte Anskuelser, samt at Regjeringen, forsaavidt der er andraget paa, at et strengere Tilsyn maa blive fört med de fornævnte Fiskerier under Islands Kyst, vil lade sig det være magtpaaliggende, at træffe de i saa Henseende hensigtsmæssigste Foranstaltninger.

I Henhold til Foranförte indstilles:

at Althinget maa i Anledning af den heromhandlede Betænkning gives Besked i Overeensstemmelse hermed.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

27. Mai. **Kongelig Resolution** ang. Althingets Petition om, at **Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler,**

som belöbe 25 Rd. eller mere, antages til **Forrentelse i den kgl. Kasse.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Protok. 1859, Nr. 24; jevnf. Tíð. frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 908—910; 1859, S. 124—125. 1859. 27. Mai.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling 25. Mai yttres Fölgende:

Paa det sidst forsamlede Althing fremkom Althingsmanden for Snæfellsnæs Syssel med et Forslag om, at Althinget vilde indgive et allerunderd. Andragende om, at Finantsministeriets Resolution af 12. April 1855 maatte blive tilbagekaldt, forsaavidt den forbyder af enkelte Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler at modtage mindre Summer end 100 Rd. til Forrentning i Jordebogskassen.

Efterat dette Forslag var blevet overveiet af en af Thinget i den Anledning nedsat Comitée og derefter forhandlet paa anordningsmæssig Maade i tvende Plenarmöder, har Althinget eenstemmig vedtaget en allerund. Petition om, at det allern. maatte blive tilladt, i den islandske Jordebogskasse at modtage til Forrentning Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler, naar de belöbe sig til 25 Rd. eller derover.

Til Stötte for denne Petition har Althinget anfört, at ligesom det hidtil, indtil deri skete Forandring ved den ovenanförte Ministerialresolution af 12. April 1855, har været Praxis i Island, at Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler i visse Tilfælde kunde indsættes til Forrentning i Jordebogskassen, naar de udgjorde 25 Rd. eller derover, saaledes maa en saadan Bestemmelse, der ogsaa antages at være hjemlet ved Forordningen om Bestyrelsen af Umyndiges Midler i Island af 18. Februar 1847 § 7, cfr. § 5, ansees for meget hensigtsmæssig efter de der i Landet stedfindende Forhold. I denne Henseende har Thinget fremhævet, at det ikkun er i de færreste Tilfælde, at de Umyndiges kontante Arvemidler belöbe sig til 100 Rd., og at det ofte er magtpaaliggende for offentlige Stiftelser, der have ringe Indtægter, at kunne sætte mindre Summer paa Rente. Naar hertil nu lægges paa den ene Side, at der ikke i Island ere saadanne Indretninger som t. Ex. en Bank eller Sparekasser, der kunne modtage smaa Summer til Forrentning, samt at Erfaringen har viist, at det er vanskeligt at faae saadanne Belöb anbragte mod lovligt Pant hos Private, og paa den anden Side, at det er forbundet med mange

1859. Vanskeligheder og Bekostninger, at lade indkjöbe rentebærende
27. Mai. Statsgjældsobligationer i Kjöbenhavn, som desuden ere uopsigelige, — er det efter Thingets Formening klart, at den omhandlede Foranstaltning af Finantsministeriet er meget uheldig for Island, da Fölgen af, at der ikke maa modtages mindre Belöb end 100 Rd. til Forrentning af Jordebogskassen, efter det Anförte maa blive, hvad der ogsaa er Tilfældet, at de Umyndiges Midler ofte maa henligge uden at afkaste nogen Rente, og at ligesom Værgernes og Overformyndernes Ansvar forøges i en fölelig Grad ved denne Midlernes Opbevaring, saaledes udsættes ogsaa de Umyndige mange Gange for at lide Tab ved Værgernes og Overformyndernes indtrædende Insolvents.

Finantsministeriet, med hvem der er brevvexlet angaaende denne Sag, har imidlertid ikke troet at burde give sit Samtykke til den af Althinget ompetitionerede Forandring, i hvilken Henseende det navnlig er anført, at den i dets Skrivelse af 12. April 1855 med Hensyn til Islands Jordebogskasse trufne Bestemmelse ligefrem er en Anvendelse af Loven af 28. Marts 1855, der forbyder for nogen Umyndig eller Stiftelse at modtage nogen Indbetaling af under 100 Rd. til Forrentning af Statskassen; at denne Lovbestemmelse, der efter den sidste Lov om den svævende Statsgjæld af 24. Februar 1858 endnu er gjældende indtil den 31. Marts 1860, efter sit Indhold ligefrem maa ansees som gjældende for Island, da Jordebogskassen ikkun er at betragte som en Afdeling af Statskassen; at det overhovedet ikke kan erkjendes, at der paahviler Statskassen nogen naturlig Forpligtelse til at opbevare og forrente private Penge, og forsaavidt man med Hensyn til de Umyndiges Midler har villet söge en positiv Hjemmel herfor i Forordn. af 18. Februar 1847 § 7 cfr. § 5; at det ligefuldt ikke kan erkjendes, at der herved er paalagt Statskassen nogen saadan Forpligtelse, og det allerede af den Grund, at det dog er en Selvfölge, at Statskassen, under behörig Iagttagelse af de allerede paadragne Forpligtelser, maa kunne ordne sine Gjældsforhold saaledes, som Finantsministeriet for Fremtiden maatte finde det rigtigt og som den for Finantsbestyrelsen gjældende Lovgivning maatte hjemle, uden at tage Hensyn til de Regler, der gjælde for Bestyrelsen af Umyndiges Midler.

Da Finantsministeriet af disse Grunde ikke har troet at burde samtykke i at vende tilbage til de tidligere Bestemmelser om de Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midlers Mod-

tagelse til Forrentning i den islandske Jordebogskasse, men derimod har henviist Indvaanerne til at söge de Vanskeligheder, der efter Althingets Andragende maa antages at være forbundne med at faa smaa Kapitaler bevarede og frugtbargjorte i Island, afhjulpne ved at oprette en eller flere Sparekasser i Island, bemærker Justitsministeriet, at det, i Henhold til de Forhandlinger, der allerede tidligere have fundet Sted angaaende Oprettelsen af en Sparekasse for Reykjavík og Omegn, er sindet paany at indlede Correspondence med vedkommende Autoriteter angaaende dette Punkt, og indstiller derfor: 1859. 27. Mai.

at det i den allern. Bekjendtgjörelse, som vil blive udfærdiget angaaende Resultaterne af Althingets Forhandlinger i Aaret 1857, maa i Anledning af indbemeldte Petition tilkjendegives Thinget, at D. M. af Grunde, som nærmere ville blive meddelte gjennem den kgl. Commissarius, ikke har kunnet tage Althingets Andragende tilfölge.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

Kongelig Resolution ang. **Forholdsregler mod Skabsygdommen blandt Faarene.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 19. Vedheftet er Althingets Petition om kgl. Stadfæstelse af dets Forslag til Lov om Forholdsregler imod Skabsygdommen, samt Udkastet til bemeldte Lov med dansk Oversættelse, dat. 17. August 1857. Jevnf. Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, bls. 913—976, 999—1026, Viðb. A, 24—36; 1849, bls. 1302—1368, 1532—1533,1565—1635, 1863—1869. 27. Mai.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling af 24. Mai 1859 bemærker Ministeriet som fölger:

Allerede i Foraaret 1856 modtog Stiftamtmanden over Island, Grev Trampe, Indberetning om, at der var udbrudt Faareskab paa Gaarden Middal i Mosfellssveit Rep i Gullbringa Syssel inden Islands Sönderamt, og da man frygtede for dens videre Udbredelse, anmodede han Landphysikus Dr. med. Hjaltelin om at foretage en Undersögelse af Faarene paa bemeldte Gaard, hvilket ogsaa strax skete. Landphysikus

1859. 27. Mai. afgav derpaa den Beretning, at der omtrent var 20 Faar befængte med Skab paa meerbemeldte Gaard, men at der iövrigt ikke var Grund til at antage, at Sygdommen, som Nogle paastode, var indbragt i Landet ved Smitte fra nogle i Efteraaret 1855 indförte engelske Faar, da de Lam, der hele Vinteren igjennem havde været i den samme Faarestald som de engelske Faar, vare aldeles sunde. Landphysikus antog derimod, at Sygdommen havde sin Rod i Landet selv, og var en Fölge af slet Rögt og Pleie samt af Veirliget i de foregaaende Aar og af slet Næring. Han foreslog derhos at paalægge vedkommende Repstyrere at paasee, at man nöiagtig udförte den af ham foreskrevne Cuur, som bestod i Anvendelsen af grön Sæbe og Torsketran, samt at afgive ugentlige Beretninger til Landphysikus om Sygdommens Gang.

Efterat Stiftamtmanden havde givet Repstyrerne Besked i Overeensstemmelse hermed, modtog han senere fra Dr. Hjaltelin mundtlig Underretning om, at Sygdommen var aldeles ophört; men da Faarene om Efteraaret bleve drevne ned fra Fjeldene til de saakaldte Retter (ɔ: Samlingssteder, hvor Bönderne udsöge deres Faar, efter at de ere drevne sammen fra de fælles Græsgange i Fjeldene), viste det sig, at Skabet var temmelig udbredt, navnlig iblandt de Faar, som tilhörte Bonden paa fornævnte Gaard Middal, og det maatte saaledes antages, at Sygdommen var smitsom.

Da Stiftamtmanden modtog Efterretning herom, og da han tillige erfarede, at Sygdommen strakte sig til Arnes, Rangarvalle og muligen ogsaa Skaptafells Syssel, anmodede han Landphysikus om at være tilstede ved hver af de i fornævnte Rep afholdende Faaresamlinger og der, tilligemed vedkommende Repstyrer og en af dem udvalgt Bonde, nöiagtig at undersöge Faarenes Helbredstilstand, foranstalte, at de Faar, som de fandt uhelbredelige, strax bleve slagtede, og at de helbredelige strengt bleve afsondrede fra de sunde, men, hvis dette ikke var muligt, ligeledes slagtede, for at forhindre Smittens Udbredelse; iövrigt indskjærpede han Sysselmændene, nöie at holde sig Bestemmelserne i Forordn. af 12. Mai 1772 §§ 1—5 efterrettelige, at paasee, at disse Bestemmelser bleve anvendte, samt ugentlig at indgive Beretning om Sagen.

Medens Stiftamtmanden saaledes ansaae det for hensigtsmæssigt at standse Sygdommen ved en temmelig vidtgaaende Nedslagtning af de syge Faar i Forbindelse med den af Dr. Hjaltelin foreskrevne Curmethode, antog sidstnævnte Embeds-

mand det for unyttigt at nedslagte de syge Faar for at standse Sygdommens Udbredelse, da denne, der efter hans Formening var opstaaet paa flere Steder paa engang, let kunde have en langt större Udbredelse, end man kunde have nogen Idée om, og Ministeriet troede derfor, da det i Efteraaret 1856 for förste Gang modtog Indberetning om denne Sag, at der burde gives det veterinaire Sundhedsraad Leilighed til at yttre sig over, hvilken af disse Embedsmænds Anskuelser der maatte være at foretrække. 1859. 27. Mai.

I sin over Sagen afgivne Betænkning af 15. Decbr. 1856 erklærede Raadet sig enigt i Landphysici Anskuelse om Sygdommens Helbredelighed, naar den blev rigtig behandlet, ligesom det ogsaa erkjendte den hidtil brugte Curmethode for hensigtsmæssig. Raadet foreslog derhos at overdrage den eneste paa Island værende Dyrlæge, Finbogason, at tage Sygdommen under Behandling paa det Offentliges Vegne, og til den Ende at paalægge ham ved Rundreiser at undersöge de angrebne eller mistænkte Flokke, og deels selv, deels ved Bistand af Medhjælpere, som han dertil oplærte, at udföre Curen, idet den antoges ikke med tilstrækkelig Virkning at kunne udföres af Andre end særlig dertil oplærte Folk. Ligeledes skulde Dyrlægen paasee, at de angrebne Dyr bleve holdte strengt afsondrede, og vaage over, at der ikke om Foraaret kom Faar paa de fælles Græsgange fra Besætninger, som maatte ansees for mistænkelige paa Grund af, at Sygdommen kortere Tid forud havde været tilstede der.

Endelig bifaldt Raadet, at man havde dræbt enkelte Faar i de Flokke, som vare angrebne, forsaavidt man derved kunde have Haab om at standse Sygdommen, ligesom ogsaa, at saadanne Faar bleve dræbte, som vare angrebne i höi Grad og modstod den anvendte Behandling.

Da Ministeriet i det Hele maatte tiltræde hvad Sundhedsraadet saaledes havde foreslaaet, anmodede man Stiftamtmanden om at træffe de i Overeensstemmelse hermed fornödne Foranstaltninger, efter Overlæg med Dr. Hjaltalin, idet man derhos tilföiede, at de Omkostninger, som herved foranledigedes, vilde, forsaavidt de hidrörte fra Dyrlægens eller hans Medhjælperes Forretninger, eller overhovedet fra Foranstaltninger, der af ham iværksattes ikke blot efter det Offentliges Rekvisition, men tillige i det Offentliges Interesse, vilde være at udrede af Amtsrepartitionsfonden, men at derimod vedkommende Eiere selv vilde have at afholde alle Udgifter til Rögten

1859. og Curen samt til Medikamenter, som anvendtes til Helbredelse
27. Mai. af smittede eller for Smitte mistænkte Faar.

Paa Grund af Vinterens Strenghed kunde imidlertid Dyrlægen ikke begynde de befalede Rundreiser saa tidligt, at Curen, navnlig den befalede Vadskning, kunde finde Sted, forinden Faarene allerede paa mange Steder vare blevne drevne til Fjelds fra de befængte Distrikter, og dette i Forbindelse med Böndernes Uvillighed til at efterkomme nogle af Stiftamtmanden, efter Overlæg med Dr. Hjaltalin og i Overeensstemmelse med det veterinaire Sundhedsraads Betænkning forfattede Regler om Behandlingen af de af Faareskab angrebne Faar, hvilke i et stort Antal Exemplarer vare foranstaltede trykte og fordelte blandt Beboerne, var en stor Hindring for Curens Fremgang. En væsentlig medvirkende Aarsag til den Ligegyldighed, som Beboerne udviste ved Anvendelsen af de befalede Midler til Sygdommens Udryddelse, maatte imidlertid söges deri, at der i Island, navnlig i sammes Nord- og Vester-Amter, havde dannet sig et stort Parti, der ivrigen forsvarede den Mening, at Faaresygdommen ikke var nogen anden end den samme, som i forrige Aarhundredes sidste Halvdeel ödelagde Landets Faareavl, at den ikke havde sin Rod i Landet selv, men var indfört og udbredt ved Smitte fra de ommeldte engelske Faar, og at der efter de stedfindende Forhold paa Island ikke var at tænke paa at standse eller udrydde samme paa anden Maade, end ved en energisk Nedslagtning af alle syge og mistænkte Faar. Da det nu derhos havde rygtet sig, at der fra Amtmændene i de nordlige Amter var indkommet Forslag til Regjeringen om Udgivelsen af en provisorisk Anordning, der paaböd alle skabede Faars Nedslagtning og Udryddelse, maatte dette selvfölgelig gjöre Beboerne meget utilböielige til at opoffre baade Penge og Tid, naar der stilledes dem i Udsigt, at Kreaturerne ligefuldt skulde nedslagtes.

For at nu de hensigtsmæssigste Foranstaltninger kunde blive trufne til Sygdommens Udryddelse efter en fælles Plan for samtlige Amters Vedkommende, ansaae Ministeriet det for hensigtsmæssigt, at der blev afholdt en Sammenkomst af samtlige Amtmænd, og til den Ende paalagde man ved Skrivelser af 30. April 1857 Amtmændene i Nord- og Österamtet samt i Vesteramtet, at begive sig til Reykjavík, for der at conferere med Stiftamtmanden om de yderligere Foranstaltninger, som maatte være at foretage for at modarbeide Sygdommen, hvorved der da især skulde tages under Overveielse,

hvorvidt og i hvilket Omfang Nedslagtning af de syge Kreaturer kunde finde Sted, ligesom ogsaa Spörgsmaalet om, hvorledes Omkostningerne i Anledning af Sygdommen vilde være at afholde, skulde gjöres til Gjenstand for Confereneen. Det Forslag, som Amtmændene saaledes maatte finde hensigtsmæssigt, skulde derefter af den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, forelægges det i Sommeren 1857 forsamlede Althing, hvorhos Ministeriet bestemte, at Forslaget, naar det var vedtaget af Althinget, kunde under særdeles paatrængende Omstændigheder og efter Thingets Indstilling af Stiftamtmanden sættes i Kraft som en provisorisk Bestemmelse, indtil Kongens Sanction derpaa maatte kunne erhverves. Foruden denne Foranstaltning bifaldt Ministeriet, efter Indstillinger fra Amtmændene i Nord- og Öst- samt Vester-Amterne, at der opstilledes Vagter paa Grændserne af Sönderamtet, for at forhindre at de skabede Faar derfra skulde trænge ind i Nord- eller Vesteramterne, ligesom man endelig ogsaa, efter Stiftamtmandens Indstilling, foranledigede, at der herfra blev opsendt tvende Dyrlæger, for at assistere ved Skabeuren i Sönder-Amtet.

1859. 27. Mai.

Ved det afholdte Möde af Amtmændene var der imidlertid ingen Overeenskomst at tilveiebringe, hvorpaa der kunde baseres et fælles Forslag til Forelæggelse for Althinget. Fölgen heraf var, at der til Thinget blev indgivet tvende Forslag, nemlig et fra Amtmændene Havstein og Melsted, der gik ud paa, at samtlige i Arnes, Kjose, Gullbringe og Borgarfjords Sysseler værende Faar, baade sunde og syge, skulde nedslagtes til Efteraaret, hvis Sygdommen ikke da var ophört, uden at Eierne derfor skulde tilstaaes nogen Erstatning, og et fra Stiftamtmanden, ifölge hvilket ikkun alle syge og mistænkte Faar i nysnævnte Sysseler skulde nedslagtes, hvortil dog var föiet det subsidiaire Forslag, ifald det principale ikke maatte findes betryggende nok, at det blev gjort de i de smittede Egne nedsættende Sysseleomitéer til Pligt, efter Raadförsel med Repscomitéerne, at bestemme, hvormange Faar enhver Bonde maatte beholde i Forhold til det Foderforraad og Folkeantal til Faarenes Pleie, som han maatte være i Besiddelse af, saa at det overveiende Antal af Faarene, især dem, der söge til Fjeldfællederne, blev nedslagtet, imod at det Tab, som han derved kom til at lide, blev ham erstattet.

Efter at disse tvende Forslag af den kgl. Commissarius vare blevne forelagte Althinget og Sagen der behandlet paa

1859. anordningsmæssig Maade, vedtog Thinget, med 17 Stemmer
27. Mai. mod 4, det saavel in originali som i bekræftet dansk Oversættelse vedlagte Andragende, hvori Samme, gaaende ud fra den Forudsætning, at det er en nödvendig Betingelse for Lægeeurens heldige Udfald, at Faarenes Antal formindskes, samt at det er ligesaa umuligt for de fleste Eiere at holde de syge og de sunde Faar i Længden adskilte fra hinanden, som det er umuligt for dem at forebygge, at golde Faar om Sommeren söge hen til de Fælleder, hvor de have græsset de foregaaende Aar, blandt Andet har anholdt om Kongens Approbation paa det vedlagte, ligeledes af Althinget vedtagne Udkast til en »Anordning for at udrydde Faareskabet og forhindre sammes Udbredelse«, der i det Væsentlige gaaer ud paa, at i de ovenanförte 4 Sysseler, nemlig Arnes, Kjose og Gullbringe samt Borgarfjord, skulle alle Faar, baade syge og sunde, nedslagtes inden 31. Decbr. 1857, med Undtagelse af nogle Moderfaar og Gimmerlam, hvis Antal tilsammen ikke maatte overstige 100 Stkr. for en Gaard, og saaledes, at Faarene i dette Antal maatte beholdes, hvad enten de vare syge eller sunde, men Gimmerlammene kun forsaavidt de vare sunde; at der for det Tab, som ledes ved Nedslagtningen, skulde gives en Erstatning af 9000 Rd.; at hvis Sygdommen til Efteraaret 1858 ikke skulde være aldeles udryddet, skulle alle Faar uden Undtagelse dræbes, forsaavidt Sygdommen ikke til den Tid skulde have udbredt sig til flere Herreder eller rundt omkring i Nord- og Öst-Amtet samt Vesteramtet; og at naar saadan almindelig Nedslagtning har fundet Sted, skulle Faareeierne i de Distrikter, hvor Sygdommen ikke har været, være pligtige at sælge for den Pris, som fastsættes ved den fra medio Mai 1859 til samme Tid 1860 gjældende Capitelstaxt, saa mange Malkefaar (Enhver i Forhold til det Antal, han eier), at hver Faareeier, for hvem Kreaturerne bleve nedslagtede, kunde faa Halvdelen af det Antal Malkefaar, som han efter Opgivende til den oeconomiske Tabel i Aaret 1856 har været i Besiddelse af.

Da Althinget saaledes i det Væsentlige havde henholdt sig til det af Amtmændene Havstein og Melsted udarbeidede Forslag, vægrede Stiftamtmanden sig ved at sætte Udkastet i Kraft som provisorisk Lov, men indskrænkede sig til med Althingets Samtykke at udgive de i Udkastets §§ 5—10, 12, 14, 16, 22 og 23 foreslaaede provisoriske Bestemmelser angaaende Rensning og Opbygning af Faarehuse med flere andre Forholdsregler, sigtende til Sygdommens Udryddelse.

Ministeriet kunde ikke andet end billige Stiftamtmandens Fremgangsmaade, og det saa meget mere, som man savnede Oplysning om, hvilket Omfang Sygdommen dengang havde i Sönderamtet, og den fra Dyrlægerne indkomne Erklæring gik ud paa, at Sygdommen ikke havde noget ondartet Præg, samt at der var det bedste Haab om, at den kunde blive standset, naar en alvorlig Indgriben i diætetisk og curativ Henseende fandt Sted, hvad Erfaringen ogsaa allerede havde bekræftet, idet Sygdommen var bleven helbredet paa mange Steder, hvor tilbörlig Omhu ved dens Behandling og Dyrenes Rögt var bleven udviist. Hertil kom endnu, at man ikke dengang havde tilforladelig Efterretning om, hvorvidt de andre Amter i Virkeligheden vare uberörte af Sygdommen, ligesom man i ethvert Fald ikke kunde have nogen Vished om, at dette vilde være Tilfældet paa den Tid, da den af Althinget foreslaaede Nedslagtning skulde iværksættes i de förommeldte Sysseler i Sönderamtet. Da det nu vilde være nödvendigt, at alle de herhenhörende Omstændigheder bleve tagne under nöie Overveielse, förend Beslutning toges om, hvilke Foranstaltninger der fremdeles vilde være at tage til Sygdommens Udryddelse, overlod man ved Skrivelse af 30. Septbr. 1857 det til de lokale Autoriteter, efter de tilstedeværende Omstændigheder og efter Overlæg med de lægekyndige Mænd i Island, at tage nærmere Bestemmelse om, hvorvidt og i hvilket Omfang Nedslagtning af syge og mistænkte Faar burde finde Sted, eller om Curforsög burde anstilles.

1859. 27. Mai.

Imidlertid fortsattes Curen i de befængte Distrikter i Sönderamtet. Paa den Tid, da Faareindsamlingerne fandt Sted i Slutningen af Oktober og November Maaneder, bereiste Stiftamtmanden selv Borgarfjord og Arnes Sysseler, medens tvende Dyrlæger vare tilstede ved Faareindsamlingerne i Gullbringe og Kjose Sysseler. Ethvert Faar blev, saavidt muligt, undersögt, idet der ved enhver Faareeiers Fold blev sat en kyndig Mand til at undersöge dem, som fra den almindelige Fold bleve indbragte i den specielle Fold. Alt, hvad der havde mindste Spor af Sygdommen, blev indsat i en for de syge Kreaturer særlig bestemt Fold, og derefter overleverede til en paalidelig Mand, som slagtede dem. Desuden blev det nöie paaseet, at alle de syge Faar, som vare i Hjemmet, bleve slagtede, og at alle de tilbageblevne, som sunde ansete Kreaturer bleve badede for at dræbe den Skabmidde, der muligen maatte findes paa dem. Ved disse og andre lignende Foran-

1859. staltninger, navnlig en af Stiftamtmanden anbefalet Reducering
27. Mai. af Faareholdet, i Forbindelse med Anvendelsen af Badecuren, haabede man et heldigt Resultat; men ikke desto mindre udbredte Sygdommen sig meget betydeligt i samme Efteraar, navnlig til Rangarvalla Syssel, hvortil ogsaa medvirkede deels Mangel paa tilstrækkelige Bademidler, deels det til den Tid indtraadte overordentlige raa og fugtige Veir.

Den uheldige Vending, som Faareskabssygdommen saaledes tog i dette Efteraar, skaffede det Parti, der arbeidede paa at sætte Totalnedslagtningsprincipet igjennem, en Mængde Tilhængere, og paa mange Gaarde i de befængte Distrikter af Sönderamtet blev störste Delen af Faarebesætningerne nedslagtede, og i enkelte Repper endog den hele. Med Efterretningen herom, som Ministeriet modtog i Slutningen af Marts Maaned f. A., erholdt man tillige Underretning om, at Faaresygdommen ogsaa var udbrudt i Hunavatns Syssel inden Islands Nordamt og i Myra Syssel i Vesteramtet. Saasnart Amtmanden i Nordamtet, Havstein, havde erholdt Underretning om Sygdommens Udbrud i det ham anbetroede Amt, begav han sig saa tidligt, som Fjeldveiene tillode det, til den befængte Deel af Hunavatns Syssel, og under hans Forsæde blev der derpaa afholdt et Möde paa Handelstedet Holanes, hvori ca. 70 Personer fra forskjellige Egne i Nordamtet deeltoge, og paa hvilket der blev taget Bestemmelser om, hvilke Forholdsregler der skulde træffes til Sygdommens Standsning indenfor det alt angrebne Distrikt, nemlig den Deel af Sysselet, der ligger vesten for Elven Blanda og grændser baade til Sönder- og Vesteramtet. De Forholdsregler, der bleve besluttede og senere udförte, bestode hovedsageligen deri, at alle befængte og mistænkte Faar (til hvilken Kategori samtlige Faar paa hver enkelt Gaard bleve henregnede, hvor der havde viist sig det mindste Spor af Sygdommen) skulde udryddes ved Nedslagtning, samt at alle golde Faar, hvad enten de vare syge eller sunde, ligeledes skulde nedslagtes paa den vestlige Side af bemeldte Elv, da slige Faar jevnlig söge til Fjelds, og saaledes lettere kunde udbrede Smitten. Alle Bönder, der boede paa begge Sider af Elven, blev det derhos strengt befalet, at före nöie Tilsyn med, at intet Faar kom over Elven, og paa den östlige Side af denne skulde Kreaturerne bevogtes Dag og Nat. I Vesteramtet befalede ligeledes Amtmand Melsted, i Overeensstemmelse med Befolkningens Önske, Nedslagtning af alle Faar paa de Gaarde, hvor Syg-

dommen havde viist sig, men denne hans Ordre blev dog ikke i det Hele udfört, da han senere tilbagetog den paa Grund af Demonstrationer fra nogle Eieres Side, og han indskrænkede sig derfor til at tillade Anvendelsen af Curforsög, mod at de syge og mistænkte Faar i den befængte Deel af Myra Syssel bleve satte under en saa streng og betryggende Bevogtning om Sommeren, som det efter Omstændighederne var muligt at tilveiebringe.

1859. 27. Mai.

Da Stemningen saaledes i Nord- og Vestamterne maatte antages afgjort at være for en omfattende Nedslagtning, som det bedste Middel til Sygdommens Udryddelse, samt da der derhos hverken havdes lægekyndige Mænd eller Lægemidler tilstede i disse Amter til Sygdommens Helbredelse, og der saaledes savnedes alle de Betingelser, som vare nödvendige, naar Curforsög med Nytte skulde anvendes til Sygdommens Standsning, fandt Ministeriet ikke tilstrækkelig Anledning til at gribe ind med Hensyn til de Foranstaltninger, som navnlig Amtmand Havstein, efter Overlæg med Amtets Beboere, allerede havde truffet, indtil i alt Fald Resultaterne deraf forelaae, hvorimod man ved Skrivelser af 15. April f. A. tilkjendegav Amtmændene i begge de nævnte Amter, at Ministeriet ingenlunde delte deres Anskuelse om Sygdommens Beskaffenhed og de Midler, som burde anvendes for at standse og udrydde den, og at Ministeriet, hvis de Foranstaltninger, som vare trufne, maatte vise sig utilstrækkelige til at forebygge Sygdommens Udbredelse til andre Distrikter, maatte ansee det for utilraadeligt at fortfare med en saadan Nedslagtning, ligesom man ogsaa paalagde dem indstændigen, at opfordre Indbyggerne til at tage under nöie Overveielse, om der ikke maatte være Anledning til at forlade denne Vei, og istedet derfor at anstille Curforsög, til hvis Udförelse man tilböd sin Medvirkning i Henseende til Anskaffelsen af den fornödne Lægehjælp og Medicin.

En saadan Opfordring udgik ogsaa til Beboerne i Nord- og Österamtet, men efter hvad Amtmand Havstein har indberettet, har ikke en eneste Stemme hverken paa Mandtalsthingene eller de andre afholdte Möder i bemeldte Amt hævet sig for Curmethoden. Tvertimod indkom der til Ministeriet, foruden 3 Andragender fra endeel Beboere i Thingö, Hunavatns og Öfjords Sysseler, der alle gik ud paa, at der ikke af Regjeringen maatte træffes saadanne Foranstaltninger med Hensyn til Faaresygdommen, som komme i Strid med de

1859. allerede i Nordamtet i saa Henseende trufne Bestemmelser, et
27. Mai. allerund. Andragende til D. M. fra en paa Öfjord Handelsted den 12. Juli f. A. afholdt Forsamling, bestaaende af nogle paa Mandtalsthingene i Foraaret valgte Mænd fra Amtets 6 Sysseler, hvori man blandt Andet anholdt om allerh. Approbation paa et Udkast til et Regulativ angaaende Faareskabssygens Udryddelse og Forebyggelse af dens Udbredelse inden Nord- og Österamtet, af hvis Hovedbestemmelser fremhæves, at, hvis Faareskabet fremdeles skulde yttre sig inden bemeldte Amt, skulde det udryddes ved Nedslagtning, hvorimod aldeles ingen Curforsög maatte finde Sted; at Amtmanden i det omhandlede Tilfælde skulde, efter Raadslagning med vedkommende Sysselcomité, bestemme, i hvilket Omfang Nedslagtning skulde finde Sted, og at denne i fornödent Fald skulde skee ved Anvendelse af Magt paa vedkommende Eieres Bekostning, dog i Almindelighed mod en vis nærmere bestemt Erstatning, der skulde paalignes Distriktets Beboere paa den Maade, som findes mest hensigtsmæssig.

Da der saaledes, uanseet Ministeriets foranförte Skrivelse af 15. April f. A., fremdeles fulgtes to aldeles modsatte Principer i Henseende til Sygdommens Behandling i Nord- og Östamtet og i Sönderamtet, hvor Curforsög fremdeles bleve anvendte, medens man ikke havde modtaget officielle Indberetninger om hvad der var foretaget i Vesteramtet, efterat Ministeriets Skrivelse der var bleven bekjendt, ansaa Min. det rettest, forinden der toges nærmere Bestemmelse om hvad der burde gjöres, at indhente det veterinaire Sundhedsraads Betænkning over Sagen i det Hele, og specielt over de fra Nordamtet senest indkomne Andragender. — I sin afgivne Betænkning udtalte Sundhedsraadet sig bestemt imod den i Nordamtet fulgte Nedslagtning, der efter Raadets Formening baade var uhensigtsmæssig og unödvendig, og foruden at den allerede havde tilföiet Landet meget betydelige Tab, ogsaa let, hvis den ikke blev standset, vilde kunne ödelægge Faareavlen i hele Amter. Raadet fraraadede derfor ikke blot at sanctionere det indsendte Regulativ, men opfordrede igjen Regjeringen til at sende Amtmændene aldeles klare og utvetydige Befalinger til öieblikkeligt at standse med den tvungne Nedslagtning, og at nægte den af Amtet begjærte tvungne Fordeling eller Ligning af Skadeserstatningen for de nedslagtede Faar sit Samtykke, da denne formentlig aldeles maatte overlades til frivillige Sammenskud. Derimod ansaa Raadet de Principer,

hvorefter man gik frem i Sönderamtet, i det Væsentlige for rigtige, og anbefalede, at der fremdeles maatte blive gaaet frem ad denne Vei, samt at der tillige maatte föies Foranstaltning til, at den samme Foranstaltning maatte blive anvendt i de andre Amter. Det yttrede derhos, at det maatte ansee det for önskeligt, om det Offentlige kunde overtage Curen i Et og Alt, da man neppe vilde kunne have nogen Sikkerhed for, at denne ellers vilde blive tilbörlig udfört, naar de Private, der ikke sjeldent havde ondt ved at skaffe sig Medikamenter og den sagkyndige Hjælp, selv skulde sörge for samme. Til den Ende vilde det være nödvendigt, at der opsendtes saa mange Dyrlæger til Island, at der idetmindste kunde være to i hvert Amt, og at de Mænd, som assisterede Dyrlægerne ved Faarenes Vadskning, erholdt en passende Betaling for deres Arbeide. Hovedmangelen i de til Faareskabets Undertrykkelse trufne Foranstaltninger laa dog, efter Raadets Formening, i Savnet af en Controlmyndighed paa Stedet, da det var nödvendigt, at Fremgangsmaaden i sine Hovedtræk var eens i alle Amter, og da nu Amtmændene i Nord- og Vesteramterne i den Grad havde identificeret sig med de af de sagkyndige Autoriteter for urigtig ansete Forholdsregler, at det neppe var at vente, at de vilde bringes til at handle i en ganske modsat Aand, udtalte Raadet den Anskuelse, at et heldigt Udfald for en væsentlig Deel vilde være betinget af, at disse Mænd unddroges Indflydelse paa den heromhandlede Sag, og at Intet vilde bidrage mere til at fremme Sagen, end om der snarest muligt kunde udnævnes en med Landets Forhold bekjendt og med tilstrækkelig Myndighed udrustet Regjeringscommissair, som maatte antages at ville kunne optræde med den behörige Autoritet, og som da maatte kunne overordnes samtlige Amtmænd, hvis dette Hverv ikke maatte kunne overdrages til Stiftamtmanden.

1859. 27. Mai.

Ministeriet kunde for sit Vedkommende ikke Andet end i det Væsentlige være enigt i de af det veterinaire Sundhedsraad saaledes udtalte Anskuelser. Det Anliggende, hvorom der her er Spörgsmaal, maatte nemlig ansees som en Velfærdssag for Island, og den Skade, som allerede dengang var anrettet ved Faaresygen, var i Forhold til Landets Kræfter overordentlig betydelig. I denne Henseende skal jeg, efter de Oplysninger, der havdes her i forrige Efteraar, tillade mig at anföre, at Faareantallet var reduceret i Arnes Syssel i Slutningen af Aaret 1857 fra over 100,000 Stkr. til 6565; i Borgarfjords Syssel fra c. 50,000

1859. 27. Mai. Stkr. til c. 6000, og i Kjose og Gullbringe Syssel fra c. 50,000 Stkr. til 3753, samt at der i Hunavatns Syssel i Nordamtet allerede i Foraaret 1858 var slagtet 18,657 Stkr. Hvormeget der er blevet nedslagtet i Myra Syssel inden Vestamtet og i Rangarvalla Syssel inden Sönderamtet, derom haves ingen Underretning, men efter de nylig fra Stiftamtmanden modtagne Beretninger udgjorde Faareantallet i det sidstnævnte Syssel, der tidligere var et af de faarerigeste i Landet, men hvis Beboere have været ugunstig stemte mod alle Curforsög, ikkun 9823 Stkr. Naar man nu betænker, at en stor Deel og vistnok den störste Deel af Faarene ere blevne nedslagtede, enten i fuldkommen sund Tilstand eller dog medens de endnu kun vare lidet angrebne, saa er der vistnok al Opfordring for det Offentlige til at gjöre Alt, hvad der staaer i dets Magt, for at modarbeide og om muligt standse denne for Landet ödelæggende Fremgangsmaade, og det saameget mere, som der foreligge uimodsigelige Kjendsgjerninger for, at Sygdommen kan cureres, naar de rette Midler og tilbörlig Omhu derpaa anvendes, uagtet det paa den anden Side vistnok maa erkjendes, at de lokale Forhold i en meget höi Grad lægge Hindringer iveien for Curens Gjennemförelse.

Idet Ministeriet derfor tilkjendegav Amtmændene i Island, at der ikke kunde bevirkes allerh. Approbation paa det fra Forsamlingen i Öfjord nedsendte Lovforslag, paalagde man under 3. Novbr. f. A. Amtmand Havstein og vedkommende underordnede Embeds- og Bestillingsmænd, at standse med tvungen Nedslagtning, og at ophöre med at virke for samme overhovedet, men derimod, med Tilsidesættelse af deres egne subjective Anskuelser om denne Sag, af bedste Evne og med de til deres Raadighed staaende Midler at virke mod Nedslagtning og for Curen, hvis Sygdommen, som efter de indkomne Indberetninger for Tiden var bleven standset i Nord-Amtet, maatte udbrede sig videre sammesteds. Ministeriet kunde imidlertid ikke ansee en saadan Ordre tilstrækkelig, thi, som af Sundhedsraadet bemærket, turde man neppe vente, at de samme Mænd, som med næsten fanatisk Iver havde forfægtet og virket for Nedslagtningen, nu aldeles skulde slaa om og med tilbörlig Nidkjærhed arbeide for det modsatte, af dem som urigtigt erkjendte, Princip, og selv om de maatte kunne bekvemme sig hertil, vilde man neppe kunne gjöre sig Haab om noget heldigt Resultat af deres Bestræbelser; thi for at kunne overvinde den almindelige og stærke Antipathi, som

fandt og endnu finder Sted imod alle Lægeforsög paa Nordlandet, vilde det være nödvendigt, at den eller de, som Tilsynet med Badecuren blev betroet, selv vare overbeviste om dens Nytte og om Nedslagtningsprincipets Urigtighed og Skadelighed, og saaledes kunde virke derfor med Overbeviisningens Styrke. Skulde derfor Curen gjennemföres med Held, maatte Ministeriet med det veterinaire Sundhedsraad være enigt i, at den ene rigtige Vei vilde være, at det Offentlige overtog hele Curen, og at der blev udnævnt en med tilstrækkelig Myndighed udrustet Regjeringscommissair til at lede sammes Udförelse efter de samme Principer for hele Landet; men naar Raadet havde foreslaaet eventualiter at overdrage dette Hverv til Stiftamtmand Trampe, da vilde dette efter Ministeriets Mening ikke være heldigt. Det vilde nemlig upaatvivlelig vække en overordentlig stor Utilfredshed, navnlig i Nordamtet, hvis man overdrog Amtmanden i Sönderamtet, der ved sine Beröringer med Nordamtet i Faareskabssagen allerede ikke er vel anseet sammesteds, Ledningen af dette Beboernes Livsspörgsmaal, og ligesom han derfor upaatvivlelig vilde savne den Tillid, som er en nödvendig Betingelse for med Held at indvirke paa Befolkningen og til at overvinde den herskende Fordom og Modbydelighed for Curforsögene, saaledes kan det ikke antages, at han er i Besiddelse af den dertil fornödne Lokalkundskab, og det vilde derfor være nödvendigt, at han bereiste og i længere Tid opholdt sig i de tvende andre Amter, hvilket hans Embedsforretninger neppe tillade ham. Hertil kommer endnu, at hvormeget man end maa paaskjönne den nævnte Embedsmands Bestræbelser for ved Curforsög at udrydde Sygdommen i Sönderamtet, er det dog ikke lykkedes ham at före disse til noget tilfredsstillende Resultat. Efter Ministeriets Formening maatte derimod, hvis Curforsögene skulle lykkes og nyde Fremgang, det omhandlede Hverv overdrages til en Mand, der staaer udenfor Partierne, og som, foruden at have Interesse for Sagen og den fornödne Dygtighed, tillige nyder en saa almindelig Tillid, at han kunde være istand til at indvirke saaledes paa Befolkningen, at den efterhaanden blev tilböielig til at anvende Curmethoden.

1859. 27. Mai.

Forinden der imidlertid kunde være Spörgsmaal om at gjöre det i saa Henseende fornödne Valg, maatte Ministeriet sikkre sig de til Curens Overtagelse af det Offentlige fornödne Pengemidler, og Ministeren henvendte sig derfor til Rigsdagen

1859. med Begjæring om at erholde et saa stort Belöb bevilget, som
27. Mai. Curens Overtagelse af det Offentlige maatte antages at koste, og da Rigsdagen med stor Beredvillighed gik ind paa Forslaget, blev der ved den senere under 30. Decbr. f. A. udkomne Finantslov stillet en Sum af indtil 30,000 Rd. til Justitsministeriets Disposition i Anledning af Faareskabet paa Island.

Med den i forrige Maaned ankomne Post fra Island har Ministeriet nu modtaget Amtmændenes Indberetninger om Sygdommen, tilligemed en stor Mængde Andragender fra Beboerne angaaende den samme Sag.

Ifölge de indkomne Indberetninger synes Sygdommen, skjöndt den langtfra endnu ikke er udryddet, dog i det Hele taget at være i betydelig Aftagende. I Vesteramtet skal der saaledes for Tiden ikke være noget Spor af Sygdommen, efterat Nedslagtning i sidste Efteraar har fundet Sted af de syge Faar i Myra Syssel paa 9 Gaarde, hvortil Sygdommen var indskrænket. Nordamtet skal ligeledes, efterat en vidtgaaende Nedslagtning i forrige Aars Sommer og Efteraar er bleven foretaget i de Distrikter af Hunavatns Syssel, hvor Sygdommen havde viist sig, være ganske frit, med Undtagelse af Vatnsnes i bemeldte Syssel, hvor Sygdommen, der for en Tid ogsaa her var standset, i den sidste Tid atter skal være brudt ud paa nogle Gaarde. I Sönderamtet synes Sygdommen endelig ogsaa at være i Aftagende, idet Antallet af de syge Faar i det Hele er angivet at være c. 200. Stiftamtmanden charakteriserer Sundhedstilstanden som »ret god«, men hans Indberetninger ere iövrigt meget ufuldstændige, og man kan derefter ikke gjöre sig noget klart Begreb om, hvorledes Tilstanden i Virkeligheden er, eller om Lægeforsög i den senere Tid, og navnlig efter at han i forrige Aar har sendt de tvende opsendte Dyrlæger tilbage, ere blevne anvendte, og da med hvilket Resultat. Vist er det imidlertid, at i Rangarvalla Syssel, hvor Sygdommen senest opkom, har Indbyggerne ikke været at formaae til at anvende nogen Cur, men foretaget Nedslagtning efter en meget stor Maalestok.

I de til Ministeriet indkomne Andragender gjör dernæst den samme Uenighed med Hensyn til Sygdommens Behandling, som tidligere har fundet Sted, sig gjældende. Medens der nemlig ere indkomne en stor Mængde Andragender fra Indbyggerne i Nordamtet, der alle gaae ud paa, at Nedslagtningsprincipet maa blive gjennemfört, hvis Sygdommen paany

skulde udbryde, og paa det Bestemteste at fraraade Opsendelse af Dyrlæger og Medicin, er der derimod fra Landphysikus, Dr. Hjaltalin, Adjunkt Frederiksen og Dyrlæge Finnbogasen indkommet et Andragende om, at der maa blive opsendt flere Dyrlæger, for at undersöge og tage under Behandling saavel den herskende Skabsyge, som andre almindelige farlige Sygdomme, der i de senere Aar skulle have viist sig blandt Faarene i Island; at disse Læger skulle forblive i Landet, indtil Sygdommen er standset; at de först bör besöge Sönder-Amtet, for der at gjöre sig bekjendt med Curens Resultater og de Erfaringer, som allerede ere gjorte, men at de derefter bör begive dem til de andre Amter, for der at undersöge Faarenes faktiske Sundhedstilstand, da derom efter Andragernes Mening ikke for Tiden haves nogen paalidelige eller paa sagkyndige Mænds Dom byggede Erfaringer. Ved at indsende dette Andragende har Stiftamtmanden bemærket, at det maa ansees for utvivlsomt, at flere Veterinairers Tilstedeværelse i Amtet meget vilde bidrage til Sygdommens Udryddelse, og at det ligeledes maa ansees sandsynligt, at den omhandlede Foranstaltning vilde bringe et godt videnskabeligt Udbytte, og saaledes være til uberegnelig Gavn i Fremtiden, hvorfor han, »dersom bemeldte Foranstaltning maatte kunne træffes, uden at Sönderamtets tildeels mindre formuende og for störste Delen forarmede Beboere derved yderligere bebyrdes med Udgifter«, paa det Varmeste har anbefalet Andragendet til Bevilgelse. 1859. 27. Mai.

Efter hvad der saaledes er anfört angaaende Sagens nuværende Stilling, skjönner Min. ikke rettere, end at der er fuldkommen Anledning til at skride til Udförelsen af den forommeldte, af det veterinaire Sundhedsraad anbefalede Fremgangsmaade, nemlig at lade Curen overtages af det Offentlige, og at udnævne en med tilstrækkelig Myndighed udrustet Regjeringscommissair til at lede sammes Udförelse efter de samme Principer for hele Landet, og det veterinaire Sundhedsraad, som Min. har gjort bekjendt med de senest indkomne Beretninger og Andragender, har ogsaa erklæret sig enigt med Ministeriet om en saadan Foranstaltnings Hensigtsmæssighed. Det er til den Ende anseet nödvendigt, at foruden idetmindste et Par yngre Dyrlæger tillige bliver opsendt en overordnet veterinair Embedsmand, for at undersöge Tilstanden i det Hele, anordne de Forholdsregler, der maatte findes nödvendige eller hensigtsmæssige, og derefter indgive Beretning og Forslag til Ministeriet. Erfaringen har nemlig godtgjort, at de yngre

1859. 27. Mai. veterinaire Læger, som have været i Island, ikke have formaaet at forskaffe sig den fornödne Respekt hos Befolkningen, og hvis det skulde være sandt, hvad der er udtalt i nysnævnte Andragende, »at Amtmændene i Nord- og Vester-Amterne nu synes at ville lægge Skjul paa Faaresygdommene i deres respektive Amter», frygter Min. meget for, at en yngre veterinair Læge ikke vil have tilbörlig Autoritet ligeoverfor de islandske Embedsmænd, der i det Hele ere afgjort fjendtlig stemte imod alle Veterinaire og Curforsög. Hertil kommer, at medens Nedslagtningspartiet vedblivende paastaaer, at Skabsygen er indfört ved Smitte fra de engelske Faar, er Dr. Hjaltalin af den Mening, at Sygdommen er indenlandsk, og at den er nærmest foranlediget ved slet Behandling og Vanrögt af Faarene overhovedet. Det maatte derfor være af den störste Vigtighed, at lade dette Punkt undersöge af en kyndig Mand, som da tillige bedst vilde være istand til at paavise Midlerne til Manglernes Afhjælpning og Ondets Forebyggelse i Fremtiden. Under alle Omstændigheder vilde Regjeringen, ved Opsendelsen af en saadan Mand, erholde en paalidelig Kundskab om Tilstanden, der endnu savnes og neppe paa andre Maader vil kunne skaffes tilveie, eftersom de islandske Embedsmænd deels mangle den fornödne veterinaire Kundskab, deels paa begge Sider ere altfor meget Part i Sagen, til at man fra dem kan vente en uhildet Dom.

Da det imidlertid maatte befrygtes, at en saadan Veterinair-Embedsmand, der blev opsendt herfra, vilde mangle den fornödne Kjendskab til Forholdene og Befolkningen, og at hans Virksomhed herved kunde lammes, har man fundet det hensigtsmæssigst, at der blev adjungeret ham en med de nævnte Forhold nöie bekjendt og i Island vel anseet Mand, i hvilken Henseende Ministeriets Opmærksomhed har været henvendt paa Althingets hidtilværende Præsident, Archivar Jón Sigurðsson, der deler Ministeriets Anskuelse af denne Sag, og er i Besiddelse af megen Popularitet paa Island, saavel som af fornöden Energi og Dygtighed.

Efter at man dernæst, ifölge dertil given Anledning af det veterinaire Sundhedsraad, har henvendt sig til Veterinairphysikus, Professor Tscherning, om at paatage sig det ommeldte Hverv, har han nu erklæret sig villig til at reise til Island med det först afgaaende Postdampskib, og der i Forening med fornævnte Sigurðsson, der ligeledes er gaaet ind paa Ministeriets Forslag, at overtage Ledelsen af hele denne Sag som overordentlig Regjeringscommissair.

Idet endnu skal tilföies, at de Betingelser, de nævnte Mænd have stillet for Overtagelsen af det omhandlede Hverv, og hvorpaa Ministeren, under Forventning af Kongens Approbation, har troet at burde gaae ind, i det Væsentlige ere, at der meddeles dem kgl. Commissorium med Bemyndigelse til at træffe alle til Skabsygdommens Udryddelse fornödne Foranstaltninger, samt til i denne Sag at suspendere de Embedsmænd og Betjente, som maatte lægge utilbörlig Hindring i Veien for Undersögelsen og de i den Anledning fornödne Foranstaltninger, og til at constituere Andre i deres Sted, forsaavidt denne Sag angaaer; at de begge dele Ansvaret for de Foranstaltninger, der iværksættes, enten under Form af besluttende eller officiel raadgivende Medvirkning, og at der tilstaaes dem hver især en Godtgiörelse af 250 Rd. maanedligt, saalænge Reisen varer, samt 4 Rd. daglig i Diæter og fri Befordring, -- endvidere ville med det först afgaaende Postdampskib blive opsendte tvende af det veterinaire Sundhedsraad antagne Dyrlæger. 1859. 27. Mai.

Saaledes indstilles:

I. at det i den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, maa, i Anledning af indbemeldte Andragende, allern. tilkjendegives Thinget, at D. M. ikke har fundet det af Samme vedtagne Udkast til en Anordning for at udrydde Faareskabet og forhindre sammes Udbredelse egnet til at tages tilfölge, men at Regjeringen iövrigt ad administrativ Vei har sögt at træffe de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til at udrydde denne for Landet ödelæggende Sygdom, hvortil Rigsdagen med Beredvillighed har ydet sin kraftige Bistand, samt

II. at lige allernaad. approberes saavel de af Justitsministeriet allerede trufne som de nu i Forslag bragte Foranstaltninger i denne Sag.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingerne bifaldes. — Christiansborg Slot den 27. Mai 1859.

1859. 27. Mai.

Kongeligt Commissorium ang. Foranstaltninger mod Skabsygdom blandt Faarene. Frederiksborg den 27. Mai 1859. — Efter Originalen med Kongens og Justitsministerens (Simony) Underskrift. Jevnf. Tidsskrift for Veterinairer VII, S. 101; VIII, 72 (Datum »24. Mai« paa det förste Sted er Trykfeil for 27. Mai. — Dansk og Islandsk i »Hirðir« I, 117—119. — Islandsk: »útlegging«, trykt paa et Qvartblad i prentsmiðju Íslands 1859; Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 261—262.

Commissorium for Veterinairphysikus, Professor Tscherning og Archivar Jón Sigurðsson til at foretage en Reise til Island, for i Forening at træffe Foranstaltninger til at udrydde den paa bemeldte Land for Tiden herskende Sygdom blandt Faarene, eller til i alt Fald at forebygge dens videre Udbredelse m. v.

Frederik den Syvende &c. Vor Naade! Vide maae I, Os elskelige Veterinair-Physikus Hans Christian Tscherning, Vor Professor, og Hr. Jón Sigurðsson, Ridder af Dannebroge, at, eftersom Vor Justitsminister for Os allerund. haver andraget, at der i de forskjellige Amter af Vort Land Island fölges en aldeles forskjellig Fremgangsmaade med Hensyn til Behandlingen af den sammesteds for Tiden herskende Sygdom blandt Faarene, medens det maa ansees hensigtsmæssigst, at der overalt i Landet i saa Henseende anvendes een og den samme Fremgangsmaade, saa er det Vor allern. Villie og Befaling, at I rette Eders Leilighed efter, som overordentlige Regjeringscommissairer, at reise til Island, for, efter at have underkastet Sundhedstilstanden blandt Faarene i dette Land en omfattende Undersögelse, navnlig forsaavidt angaaer den mellem disse Husdyr i de seneste Aar herskende Hudsygdom og Faarenes hygieiniske Forhold i Almindelighed, i Forening at iværksætte saadanne Foranstaltninger, som I maatte finde nödvendige for at forebygge Sygdommens videre Udbredelse eller tjenlige for Faarenes Cuur og

Sundhedspleie, og ere forenelige med de lokale Forhold i Landet. 1859. 27. Mai.

Ligesom Vi til denne Ende ville have Eder tillagt og hermed tillægge Eder uindskrænket Myndighed til at træffe alle de Foranstaltninger, som I maatte finde nödvendige eller hensigtsmæssige til Opnaaelsen af det med Eders Reise forbundne Öiemed, saaledes som I tröste Eder til for Os allerund. at til- og forsvare, saaledes er det Vor allerh. Villie og Befaling, at alle Vore Embedsmænd og Betjente paa bemeldte Vort Land Island, til hvem I maatte henvende Eder, ei alene skulle yde Eder al den Oplysning og Bistand, som I, for at sættes istand til at udföre det Eder saaledes betroede Hverv, maatte forlange af dem, men ogsaa at de, under Fortabelse af vor Hyldest og Naade eller anden Straf, uvægerligen have at adlyde de Ordrer, som I maatte ansee det nödvendigt i det nævnte Öiemed at meddele dem.

Dermed skeer Vor Villie. Befalende Eder Gud! Skrevet paa Vort Slot Frederiksborg den 27. Mai 1859.

Kongelig **Bekjendtgjörelse** til Althinget, ang. **Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857.** Christiansborg Slot den 27. Mai 1859. — 27. Mai.

Publiceret i Sönder-Amtet: 1859 i Reykjavík By; 1860 i Rángárvalla, Vestmannö og Skaptafells Sysseler. Vester-Amtet: 1860 i Snæfellsnes, Dala, Bardastrands og Stranda Sysseler. Nord- og Öster-Amtet: 1860 i Hunavatns, Skagafjords, Öefjords, Thingöe, Nordermula og Söndermula Sysseler. — Original-Aftryk paa Islandsk og Dansk hos Schultz, 12 Blade i 4to. Förste Side Titelblad, den islandske Titel överst, der nedenfor den danske og det Övrige af Titelbladet dansk. Siderne med de lige Tal (2, 4 osv.) optager den islandske og Siderne med de ulige Tal (3, 5 osv.) den danske Text, begge Texter med Kongens Underskrift og Stempel, samt med Justitsministerens (Simony) Paraphering. De tre sidste Sider blanke. — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 268-276.

1859. Dansk: Original-Aftryk med den islandske Text (see
27. Mai. ovenfor). Depart. Tid. 1859, S. 393-400. «Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 95-103.

Konúngleg Auglýsíng til alþíngis um árángur af þegnlegum tillögum þess og öðrum uppástúngum á fundinum 1857.

Vèr Friðrik hinn Sjöundi &c. sendum Voru trúa alþíngi kveðju guðs og Vora!

Vèr höfum með allrahæstri velþóknun meðtekið þegnlegt ávarp alþíngis, og hefir Oss verið það ánægjusamt að sjá af því, hversu alþíngi metur tilraunir Vorar til að efla hag Vorra trúu og kæru þegna á Íslandi og framfarir landsins. Og einsog tilraunir Vorar framvegis skulu stefna að þessu sama takmarki á sama hátt og að undanförnu, eins treystum Vèr því, að alþíngi láti í tè til þessa hyggilega og trúlynda aðstoð sína. — En þarsem alþíngi í áður greindu þegnlegu ávarpi sínu hefir þótt ástæða til þess, að gjöra þá athugasemd, að íslenzka verzlunarmálinu hafi á sínum tíma verið ráðið til lykta, án þess þíngið væri kallað til ráðaneytis um hin síðustu úrslit málsins, þá skal þess getið, að bæði liggur það í augum uppi, að þetta mál, er mjög snertir hagsmuni þegna Vorra í Danmörku, og einkum hinnar dönsku verzlunarstèttar, eigi varð leitt til lykta án þess ríkisþíngið ætti þátt í því, og svo þótti einnig því síður ástæða til að bera mál þetta, er einusinni hafði verið rætt á alþíngi, aptur undir álit þíngsins eptir að búið var að semja nýtt frumvarp, sem frumvarp þetta, eins og viðurkennt er í ávarpi alþíngis, í flestum aðalatriðum var samkvæmt tillögum þeim, er komið höfðu frá þínginu; hefði þetta einnig að minnsta kosti um hríð ollað drætti á endalokum málsins, er Íslendíngum láu svo ríkt á huga.

Vèr höfum vandlega látið íhuga tillögur Vors trúa alþíngis um mál þau, er stjórnin bar undir álit þess sumarið 1857, og aðrar uppástúngur þíngsins, og munum

Vèr nú skýra hèr í einu lagi frá, hvað í þeim efnum hefir verið af ráðið: 1859. 27. Mai.

I. Um þegnleg álitsmál, sem komin eru frá alþíngi:

þessar rèttarbætur hafa gjörðar verið um þau mál, sem Vèr höfum fengið um þegnlegar tillögur Vors trúa alþingis:

1) Tilskipun 27. Mai þ. á., sem lögleiðir á Íslandi með breytíngum lög 6. April 1855, er gjöra leiguburð af peníngum frjálsan í vissum tilfellum, og breyta straffi fyrir okur, m. m.

2) Opið brèf s. d., um breytíng á reglum þeim, sem gilda á Íslandi viðvíkjandi auglýsingum í blöðunum í vissum tilfellum.

3) Opið brèf s. d., er lögleiðir á Íslandi lög 13. Septbr. 1855, sem leyfa dönskum skipurum að ráða útlenda menn á skip sín.

Lagaboð þessi eru yfir höfuð að tala samkvæm tillögum alþíngis, að undanskildum fáeinum orðabreytíngum, er litlu varða.

Alþíngi hefir ennfremur farið fram á það, að lög 8. Marts 1856, er bjóða hæstarètti að tilgreina ástæður fyrir dómum sínum, yrðu löggilt á Íslandi; en þetta hefir eigi þótt nauðsynlegt, og virtist jafnvel ekki eiga við, þareð lögum þessum samkvæmt efni þeirra hefir þegar um lengri tíma fylgt verið, einnig þegar Ísland hefir átt hlut að máli. þar á móti hefir lögum þessum verið snúið á íslenzku, svo að þau þar á eptir verði birt almenníngi á venjulegan hátt.

Um það, hvort löggilda skuli á Íslandi lög 2. April 1855, um innköllun hinna gömlu ríkisorta, mun verða birtur nákvæmari úrskurður þegar brèfaviðskiptum þeim er lokið, sem nú eiga sèr stað milli dómsmálastjórnarinnar og fjárhagsstjórnarinnar.

Um þegnlegt álitsskjal alþíngis, viðvíkjandi því að koma á reglulegum gufuskipaferðum milli Kaupmannahafnar og Íslands, skal þess getið, að þetta nú er komið

1859. á síðan 1. April f. á., eptir að ríkisþíngið var búið að
27. Mai. veita fè það er til þess þurfti. — Í álitsskjali þessu var því einnig farið á flot, að póstgöngum á Íslandi verði, að því leyti því verður við komið, til bráðabirgða hagað samkvæmt gufuskipsferðunum, og að frumvarp til reglugjörðar um betri skipun á póstgöngum á Íslandi verði samið og lagt fyrir alþíngi; mun fulltrúi Vor gjöra þínginu kunnugt, hvað um þessi efni hefir verið af ráðið.

Vèr höfum með allrahæstri velþóknan meðtekið þegnlegt álitsskjal alþíngis um mál það, er fyrir þíngið var lagt, um leyfi fyrir útlenda menn til að byggja fiskiverkunarhús á Íslandi m. m.; mun álit það, er þíngið hefir látið í ljósi í þessu máli, verða til greina tekið þegar svo ber undir; svo mun og stjórnin, að því leyti sem alþíngi hefir beðið um, að nákvæmt eptirlit verði haft með fiskiveiðum útlendínga við strendur Íslands, láta sèr umhugað um, að gjöra þær ráðstafanir í því efni, er bezt hentar, og hefir til þessa verið gjörð nokkur tilraun nú þegar.

Í þegnlegu álitsskjali alþíngis um það, hvort leggja skuli fyrir þíngið áætlun um tekjur og útgjöld Íslands, og um hluttekníngu Íslands í útboði til hins konúnglega herflota, hefir alþíngi viðvíkjandi hinu fyrrnefnda atriðinu ráðið frá því, að tekju- og útgjalda-áætlun Íslands verði lögð fyrir alþíngi til ráðaneytis, en beðið um að þínginu allramildilegast verði veitt ályktandi vald hvað þessa tekju- og útgjalda-áætlun snertir, og að frumvarp eður uppástúnga um hið nákvæmara fyrirkomulag á þessu verði lagt fyrir þíng það, er nú fer í hönd.

En hversu geðfellt, sem það hefði verið Oss, að geta orðið við bæn alþíngis í þessu efni, hefir máli þessu, sem íhuga þarf á marga vegu, og stendur í nánu sambandi við það, hvort alþíngi verði veitt meira vald yfir höfuð að tala, eigi orðið komið svo lángt áleiðis, að lagafrumvarp um það efni hafi í þetta skipti getað orðið lagt fyrir alþíngi. — En að öðru leyti er það

sjálfsagt, að stjórnin mun eptirleiðis hafa sèrdeilislegt athygli á máli þessu, og ekki láta hjá líða að taka það á ný til íhugunar undir eins og kríngumstæðurnar með nokkru móti leyfa. 1859. 27. Mai.

Hitt atriði í álitsskjáli því, sem hèr ræðir um, er lýtur að hluttekníngu Íslands í útboði til flotans, er fyrst um sinn látið við svo búið standa, þareð alþíngi hefir ráðið frá, að slík útboðsskylda verði að svo komnu lögð á Ísland.

Í álitsskjali alþíngis viðvíkjandi máli því, er fyrir það var lagt um nýtt jarðamat á Íslandi, er eitt atriði, sem miklu varðar, er Vèr ekki höfum getað allramildilegast fallizt á, en þetta atriði lýtur að þeim mælikvarða, sem reikna ætti eptir jarðarhundruðin; vegna þessa hefir Oss eigi litizt að löggilda frumvarp það til nýrrar jarðabókar, er lagt var fyrir alþíngi árið 1857, eins og alþíngi fèllst á það; þar á móti hefir verið samið frumvarp til jarðabókar, og eru jarðarhundruðin þar reiknuð eptir öðrum mælikvarða; verður frumvarp þetta nú borið undir álit þíngsins, ásamt frumvarpi til tilskipunar um löggildíngu jarðabókar þessarar á Íslandi.

Frumvarp það til tilskipunar um vegina á Íslandi, er alþíngi samdi, hefir eigi orðið tekið til greina, af þeim ástæðum er fulltrúi Vor mun gjöra þínginu kunnugar; en þareð Oss á hinn bóginn hefir þótt ísjárvert, að gjöra frumvarp það til slíkrar tilskipunar, er stjórnin áður lagði fyrir alþíngi, óbreytt að lögum, verður mál þetta nú á ný borið undir álit alþíngis þess, er nú fer í hönd.

Uppástúngur þær, er alþíngi bar fram í þegnlegu álitsskjali, um það, hvernig rýma skyldi burt fjárkláðanum á Íslandi, virtust ekki svo til fallnar, að þær yrðu teknar til greina. Þar á móti hefir stjórnin, með því að neyta framkvæmdarvalds síns, leitazt við að gjöra hinar hagfelldustu ráðstafanir til þess að eyða sýki þessari, er landinu vinnur svo mikið tjón; og hefir ríkisþíngið góðfúslega látið í tè kröptuga aðstoð sína í þessu efni.

1859. 27. Mai.

Eptir að nú er búið að fá skýrslur þær og uppástúngur, er alþíngi beiddist á sínum tíma viðvíkjandi því, hvernig fè fengist, er þyrfti til stofnunar barnaskóla í Reykjavík og framhalds skóla þessa eptirleiðis, verður mál þetta nú á ný lagt fyrir alþíngi ásamt upplýsíngum þeim, er nú var á vikið, og lagafrumvarpi, er um þetta efni hefir samið verið.

II. Um þegnlegar bænarskrár Vors trúa alþíngis birtum Vèr þínginu allramildilegast á þessa leið:

1) Eptir þegnlegri bænarskrá alþíngis höfum Vèr allramildilegast veitt, að hinn íslenzki texti laga þeirra, sem hèr eptir koma út fyrir Ísland, verði, á sama hátt og hinn danski texti, undirskrifaður af konúngi og hlutaðeigandi ráðgjafa.

2) Vèr höfum að vísu ekki nú sem stendur sèð Oss fært, að leggja fyrir alþíngi, eins og farið var fram á í bænarskrá þess, lagafrumvarp um fyrirkomulag á stöðu Íslands í ríkinu. En Vèr viljum láta Oss vera annt um það, svo fljótt sem kríngumstæður leyfa, að leiða mál þetta til lykta á þann haganlegasta hátt sem verða má; og skulu þá, þegar málið kemur til íhugunar, tillögur alþíngis verða teknar til greina, svo sem framast er unnt.

3) Alþíngi hefir í þegnlegri bænarskrá farið þess á leit, að Seyðisfjörður í Norðurmúla sýslu yrði gjörður að aðalverzlunarstað í Austfirðíngafjórðúngi í stað Eskifjarðar. En Vèr höfum eigi fundið ástæðu til að gjöra nú þegar slíka breytíngu á lögum 15. April 1854, sem svo nýlega eru komin út, og það því síður, sem það yrði óumflýjanlegt, ef breytíng þessi væri gjörð, að setja sèrstakan lögreglustjóra á Seyðisfirði; en það virðist ótiltækilegt, eins og nú stendur á, að leggja þá byrði, sem af því flýtur, á hlutaðeigandi jafnaðarsjóð, sem eptir opnu brèfi 24. Novbr. 1856 ætti að greiða laun handa embættismanni þessum. Að öðru leyti mun fulltrúi Vor skýra alþíngi frá ástæðum þeim, er ráðið hafa úrslitum máls þessa.

4) Út úr því sem alþíngi beiddi um, að ný helgidaga tilskipun yrði samin fyrir Ísland, og lögð fyrir alþíngi, verður nú frumvarp til opins brèfs um breytíngu á tilskipun 28. Marts 1855 um sunnu- og helgidagahald á Íslandi borið undir álit þíngsins. 1859. 27. Mai.

5) Alþíngi hefir í þegnlegri bænarskrá farið fram á, að ölmusum við prestaskólann í Reykjavík yrði fjölgað og aukinn húsaleigustyrkur sá, er prestaefnum þeim, er gánga á skóla þenna, er veittur. þareð prestaskólinn eingöngu hefir fè það, er til hans þarfa er lagt, úr ríkissjóðnum, og fè þetta er veitt með hinum árlegu fjárhagslögum ríkisins, heyrir málefni þetta undir úrlausn ríkisþíngsins. Annars er nú í fjárhagslögum yfirstandandi árs, eptir tillögum skólastjórnarinnar á Íslandi, húsaleigustyrkurinn handa áður greindum prestaefnum hækkaður; en viðvíkjandi fjölgun á ölmusunum hefir hlutaðeigandi ráðgjafi skrifað skólastjórninni á Íslandi.

6) Frá alþíngi hefir enn á ný komið bænarskrá um það, að hinn svo nefndi íslenzki kollektusjóður verði við reistur á ný eptir reikníngum, er byggðir sèu á konúngsúrskurðum 29. Marts og 18. Oktbr. 1786 m. m. En þareð mál þetta, eins og til er greint í konúnglegri auglýsíngu 27. Mai 1857, er fullkomlega á enda kljáð með allrahæstum úrskurði 25. Juli 1844, hefir ekki virzt nein ástæða til að taka til greina bænarskrá þá, er hèr ræðir um. Umkvartanir þær, er í bænarskránni eru, yfir hinum fyrri úrslitum málsins, geta því síður álitizt á rökum byggðar, sem áður greindur konúngsúrskurður var lagður á málið eptir að hlutaðeigandi stjórnarráð voru búin að ráðslaga um það vandlega og út í yztu æsar, og nákvæm rannsókn og reikníngar höfðu um það gjörðir verið, og málið loksins hafði verið rætt af nefnd manna, þar sem menn er til þess voru kjörnir úr hinum ýmislegu stjórnarráðum, áttu sæti; einuig var við úrslit málsins sú niðurstaðan látin ráða, er mest var í hag fyrir sjóðinn.

7) Vèr höfum allramildilegast fallizt á þegnlega bænarskrá alþíngis um það, að settir verði 2 mála-

1859. flutníngsmenn við landsyfirrèttinn í Íslandi, og hefir
27. Mai. samkvæmt þessu dómsmálastjórn Vor 30. Juli f. á. sett 2 lögfróða menn til þess fyrst um sinn að hafa á hendi málaflutnínga við yfirrèttinn, með þeim skilmálum: að þeim veitist sami einkarèttur til að flytja mál við yfirrèttinn, eins og lög heimila málaflutníngsmönnum í konúngsríkinu; að þeir fái hvor um sig 250 rd. í laun á ári; að fè þetta fyrst um sinn í 3 ár verði greitt úr dómsmálasjóði Íslands, og að síðan verði leitað álits alþíngis um það, hvaðan greiða skuli laun þeirra, ef sú raun verði á, að dómsmálasjóðurinn geti ekki eptirleiðis látið af hendi fè þetta.

8) Vèr höfum ekki fundið neina ástæðu til að fallast á þá þegnlega beiðni alþíngis, er það nú hefir endurnýjað, um, að breytt verði 15. gr. í tilskipun 26. Januar 1821, og stofnaður í Reykjavík kennsluskóli handa íslenzkum lögfræðíngaefnum; má annars þíngið eiga von á því, að fulltrúi Vor skýri því frá ástæðum þeim, er ráðið hafa úrslitum máls þessa.

9) Þar sem beðið er um í þegnlegri bænarskrá alþíngis, viðvíkjandi umbótum á læknaskipun á Íslandi, að stofnaður verði læknaskóli í Reykjavík, þá hefir, af ástæðum þeim er fulltrúi Vor mun skýra þínginu frá, eigi virzt vera ástæða til að fallast á þenna hluta bænarskráarinnar; eigi verður heldur við því búizt, að útgjöld þau, er þyrftu til að setja 7 lækna, er bænarskráin fer fram á, geti fengizt greidd úr ríkissjóðnum. Eins og nú er ástatt, hefir það þar að auki þótt ótiltækilegt að leggja á jafnaðarsjóðu amtanna gjöld þau, er stúngið var upp á að gánga skyldi til styrktar læknisfræðisiðkurum við háskólann; enda getur eigi styrkur þessi álitizt nógur til þess að ná augnamiði því, er til var ætlazt.

Um uppástúngur þær, er gjörðar voru í 3., 4. og 5. tölulið áður greindrar bænarskrár, hefir dómsmálastjórn Vor ritað hlutaðeigandi embættismönnum á Íslandi. Að öðru leyti mun stjórnin eptirleiðis láta sèr

vera annt um, að betra skipulag komist á um lækna og yfirsetukonur á Íslandi, á þann hátt, sem áformað hefir verið samkvæmt fyrri tillögum alþíngis, og mun fulltrúi Vor skýra þínginu frá aðalatriðunum í því efni. 1859. 27. Mai.

10) Af ástæðum þeim, er fulltrúi Vor mun nákvæmar skýra þínginu frá, hefir ekki orðið tekin til greina þegnleg bæn alþíngis um, að leyft verði að veita móttöku á leigu í hinn íslenzka jarðabókarsjóð ómyndugra fè og opinberra stiptana, er nemur frá 25 rd. til 100 rd.

11) Um leið og alþíngi hefir gjört ráð fyrir, að því yrði veitt meira vald, en híngað til hefir verið, til að ákveða um tekjur og útgjöld Íslands, hefir þíngið farið því á flot, að engin sala á opinberum eignum í landinu fari hèr eptir fram, áður um það sè fengið álit alþíngis. En með því það, sem alþíngi byggir bæn sína á, enn ekki hefir orðið veitt, geta eigi tillögur þíngsins í þessu efni nú sem stendur orðið teknar til greina; þar á móti munu þær verða teknar til íhugunar þegar því verður ráðið til lykta, hvort, og þá á hvern hátt, veitt verði alþíngi hlutdeild í meðferð á fjárhagsmálum Íslands. Annars hefir stjórnin nú lengi fylgt þeirri reglu, að láta ekki selja opinberar eignir á Íslandi, þó þráfaldlega hafi verið um það sótt, og embættismenn á Íslandi hafi mælt með því; og þegar i svo sem tveimur einstöku tilfellum hefir verið brugðið útaf reglu þessari, þá hafa verið til þess öldúngis sèrstaklegar ástæður, eins og alþíngi mun að nokkru leyti vera kunnugt.

Nefnd sú, er sett var til að semja hússtjórnarlög fyrir Ísland, hefir nú lokið starfa sínum, en með því skjölin frá nefndinni eigi hafa borizt hlutaðeigandi ráðgjafa fyrri en í næstliðnum mánuði, hefir eigi verið tími til að rannsaka málið svo nákvæmlega, að uppástúngur um það efni í þetta skipti verði lagðar fyrir alþíngi.

Til staðfestíngar allramildilegustum úrskurðum Vorum, þeim er nú hefir verið getið, höfum Vèr sent yður þessa auglýsíng Vora, og heitum Voru trúa alþíngi hylli Vorri

1859. og konúnglegri mildi. — Gefið í höll Vorri Kristjánsborg, 27. dag Maimánaðar 1859.
27. Mai.

Allernaadigst Bekjendtgjörelse til Althinget, angaaende Resultaterne af de under dets Möde i Aaret 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender.

Vi Frederik den Syvende &c. Vort tro Althing for Vort Land Island, Vor kgl. Hyldest og Naade! Vi have med allerh. Velbehag modtaget Althingets allerund. Adresse og deraf med Tilfredshed erfaret, hvorledes Althinget paaskjönner Vore Bestræbelser for at fremme Vore troe og kjære islandske Undersaatters Vel og Landets Udvikling. Og ligesom Vore Bestræbelser for Fremtiden ligesom hidtil uafbrudt ville være rettede mod disse Formaal, saaledes gjöre Vi Regning paa, at Althinget hertil vil yde sin indsigtsfulde og loyale Medvirkning. Naar Althinget iövrigt i forberörte allerund. Adresse har fundet sig foranlediget til at fremkomme med den Yttring, at den islandske Handelssag er i sin Tid bleven ordnet uden Althingets Medvirkning ved Sagens endelige Afgjörelse, da maa hertil bemærkes, at ligesom det er en Selvfölge, at den ommeldte Sag, der i en væsentlig Grad vedrörer de danske Undersaatters og navnligen den danske Handelsstands Interesser, ikke kunde endeligen afgjöres uden Rigsdagens Medvirkning, saaledes fandtes der saa meget mindre Anledning til, efterat Sagen engang var bleven forhandlet paa Althinget, at lade samme paany forelægge bemeldte Thing, efterat et nyt Udkast var udarbeidet, som dette Udkast, saaledes som ogsaa af Althinget i Adressen er anerkjendt, i det Væsentlige var affattet i Overeensstemmelse med Althingets Indstillinger, og Sagens endelige Afgjörelse, der laa Islænderne saa meget paa Hjerte, derved vilde være bleven skudt ud, i alt Fald i længere Tid.

Efterat saavel de Betænkninger, som Vort tro Althing har afgivet over de Samme i Aaret 1857 af Regjeringen forelagte Sager, som og dets övrige Andragender, paa det Nöieste ere blevne prövede, ville Vi herved allern. give Althinget en samlet Oversigt over de Beslutninger, som i saa Henseende ere blevne tagne. 1859. 27. Mai.

I. Angaaende de fra Althinget indkomne allerunderd. Betænkninger:

Fölgende Anordninger, angaaende hvilke Vi have modtaget Vort tro Althings allerund. Betænkning, ere udkomne, nemlig:

1) Forordn. af 27. Mai d. A., angaaende en modificeret Udvidelse til Island af Lov af 6. April 1855, hvorved Rentefoden i visse Tilfælde frigjöres og Straffen for Aager forandres m. v.

2) Plakat af s. D., angaaende Forandring i de for Island gjældende Regler om Bekjendtgjörelser i offentlige Tidender i visse Tilfælde.

3) Plakat af s. D., hvorved Lov af 13. Septbr. 1855 om Adgang for danske Skibsförere til at forhyre fremmede Söfolk udvides til Island.

Disse Lovbud ere, paa enkelte mindre Redaktionsforandringer nær, i det Hele affattede overeensstemmende med Althingets Indstillinger.

Forsaavidt der endvidere af Althinget var andraget paa, at Loven af 8. Marts 1856, hvorved det paalægges Höiesteret at angive Grundene for dens Domme, maatte blive udvidet til Island, da er dette ikke anseet nödvendigt eller endog passende, eftersom denne Lov allerede ifölge sit Indhold er forlængst traadt i Virksomhed ogsaa for Islands Vedkommende. Derimod er bemeldte Lov foranstaltet oversat paa Islandsk, for derefter at publiceres paa sædvanlig Maade.

Angaaende Spörgsmaalet om Udvidelsen af Loven af 2. April 1855, om Indkaldelse af de gamle Rigsorter, vil nærmere Resolution kunne ventes meddeelt,

1859. naar den Brevvexling, som desangaaende finder Sted
27. Mai. mellem Justitsministeriet og Finantsministeriet, er tilendebragt.

I Anledning af Althingets afgivne allerund. Betænkning, angaaende Oprettelsen af en regelmæssig Dampskibsforbindelse mellem Kjöbenhavn og Island, bemærkes, at en saadan Forbindelse er oprettet allerede fra 1. April f. A., efterat Rigsdagen har bevilget de dertil fornödne Pengemidler. Forsaavidt der derhos i bemeldte Betænkning var udtalt Önske om, deels at Postgangen i Island forelöbigen maatte blive saavidt muligt sat i Forbindelse med den nævnte Dampskibsfart, deels at Udkast til et Reglement angaaende Postvæsenets bedre Indretning i Island maatte blive udarbeidet og Althinget forelagt, vil der gjennem Vor Commissarius blive meddeelt Thinget Underretning om, hvad der i begge de anförte Henseender er foretaget.

Vi have med allerh. Velbehag modtaget Althingets allerund. Betænkning angaaende den Samme forelagte Sag om Fremmedes Adgang til at oprette Fisketilvirkningsetablissementer paa Island, m. v.; og ligesom der, i forekommende Tilfælde, vil blive taget Hensyn til de deri udtalte Anskuelser, saaledes vil Regjeringen, forsaavidt der af Thinget er andraget paa, at et strengere Tilsyn maa blive fört med de Fremmedes Fiskeri under Islands Kyster, lade sig det være magtpaaliggende, at træffe de i saa Henseende hensigtsmæssigste Foranstaltninger, hvortil ogsaa de fornödne Skridt allerede ere foretagne.

I den af Althinget afgivne allerund. Betænkning over Spörgsmaalet om det islandske Indtægts- og Udgiftsbudgets Forelæggelse for Althinget, samt om Islands Deeltagelse i Udskrivningen til den kgl. Flaade, har Althinget, hvad det förste Punkt angaaer, fraraadet, at det islandske Budget forelægges Thinget til Betænkning, men derimod andraget paa, at der allern. maatte tillægges Althinget besluttende Myndighed med

Hensyn til det nævnte Budget, samt at et Udkast eller Forslag angaaende den nærmere Ordning af denne Sag maatte blive forelagt det nu forestaaende Althing. 1859. 27. Mai.

Hvor kjært det nu end vilde have været Os at kunne imödekomme Althingets Önske i bemeldte Henseende, har denne Sag, der kræver en mangesidig Overveielse og staaer i nöie Forbindelse med Spörgsmaalet om Althingets udvidede Virksomhed i det Hele, ikke kunnet fremmes saaledes, at der denne Gang har kunnet forelægges Althinget et hertil sigtende Lovforslag. Imidlertid er det en Selvfölge, at Regjeringen fremdeles vil have sin særdeles Opmærksomhed henvendt paa denne Sag og ikke undlade at tage samme under fornyet Overveielse, saasnart Forholdene paa nogen Maade tillade det.

Det andet i nysnævnte Betænkning omhandlede Punkt, nemlig Islands Deeltagelse i Udskrivning til Flaaden, er indtil videre stillet i Bero, da Althinget har fraraadet, at en saadan Udskrivning for Tiden paalægges Island.

Da der i Althingets Betænkning over den Samme forelagte Sag om en ny Matrikul for Island er et væsentligt Punkt, nemlig angaaende den Maalestok, hvorefter Jordhundrederne ville være at beregne, som Vi ikke have kunnet allern. bifalde, er der ikke fundet Anledning til at lade det Althinget i Aaret 1857 forelagte Udkast til en ny Jordebog træde i Kraft saaledes som det af Althinget er vedtaget, hvorimod der er udarbeidet et Udkast til en Jordebog, hvorved en anden Maalestok er lagt til Grund ved Jordhundredernes Beregning, og vil dette Udkast nu blive Thinget forelagt til Betænkning tilligemed et Udkast til en Forordning angaaende Indförelsen af den nævnte Jordebog i Island,

Af Grunde, som ville blive Althinget meddelte gjennem Vor Commissarius, har det af Thinget udarbeidede Udkast til en Veianordning for Island ikke kunnet tages til Fölge, og da Vi paa den anden Side

1859. have fundet Betænkelighed ved at lade det af Re-
27. Mai. gjeringen Thinget tidligere forelagte Udkast til en saadan Forordning uforandret emanere som Lov, vil Sagen paany blive forelagt Althinget til Overveielse i dets forestaaende Samling.

De af Althinget i en allerund. Betænkning foreslaaede Bestemmelser, sigtende til Udryddelse af den paa Island grasserende Sygdom blandt Faarene. ere ikke fundne egnede til at tages til Fölge. Derimod har Regjeringen ad administrativ Vei sögt at træffe de hensigtsmæssigste Foranstaltninger til Bekæmpelse af denne for Landet ödelæggende Sygdom, hvortil ogsaa Rigsdagen med Beredvillighed har ydet sin kraftige Bistand.

Efter at de af Althinget i sin Tid begjærte Oplysninger og Forslag, angaaende Tilveiebringelsen af de til Oprettelse af en Börneskole i Reykjavík og sammes fremtidige Virksomhed fornödne Pengemidler, nu ere modtagne, vil denne Sag nu paany blive forelagt Althinget tilligemed de nævnte Oplysninger og et i den Anledning udarbeidet Lovforslag.

II. Med Hensyn til de af Vort tro Althing indgivne allerund. Petitioner ville Vi allern. have Fölgende tilkjendegivet Thinget:

1) Efter Althingets derom indgivne allerund. Andragende have Vi allern. bevilget, at den islandske Text af de Love, som herefter udkomme for Island, paa samme Maade som den danske Text, forsynes med Kongens og vedkommende Ministers Underskrift.

2) Vi have vel ikke for Tiden seet Os istand til, efter Althingets derom gjorte Andragende, at lade Samme forelægge et Lovudkast om Ordningen af Islands forfatningsmæssige Stilling i Monarchiet. Imidlertid ville Vi lade Os det være magtpaaliggende, saasnart Forholdene tillade det, at see denne Sag ordnet paa den hensigtsmæssigste Maade, ligesom der

ved Sagens Overveielse vil blive taget alt muligt Hensyn til de af Althinget udtalte Önsker. 1859. 27. Mai.

3) Althinget har i en allerund. Petition andraget paa, at Seydisfjord i Nordermule Syssel maa blive bestemt til Hovedhandelstad i Österamtet istedetfor Eskefjord. Vi have imidlertid ikke fundet Anledning til allerede nu at foretage en saadan Forandring i den for saa kort Tid siden udkomne Lov af 15. April 1854, og det saa meget mindre, som det, hvis samme blev iværksat, vilde blive nödvendigt, at der blev ansat en særegen Politiembedsmand paa Seydisfjord, men det maa ansees utilraadeligt, under de nuværende Forhold, at paaföre vedkommende Amtsrepartitionsfond, hvoraf Udgiften til den nævnte Embedsmands Lönning i Medhold af Plak. af 24. Novbr. 1856 vilde være at udrede, en saadan Byrde. Iövrigt ville de Grunde, der have gjort sig gjældende ved Sagens Afgjörelse, blive Thinget meddelte gjennem Vor Commissarius.

4) I Anledning af Althingets Andragende om Udarbeidelsen af en ny Helligdagsanordning for Island, vil Udkast til en Plakat angaaende Forandring i Forordningen af 28. Marts 1855 om Sön- og Helligdagenes vedbörlige Helligholdelse paa Island nu blive Thinget forelagt til Betænkning.

5) Althinget har i en allerund. Petition andraget paa, at Antallet af Stipendierne ved Pastoralseminariet i Reykjavík maatte blive foröget, og Husleiehjælpen for Alumnerne ved bemeldte Dannelsesanstalt forhöiet. Da Pastoralseminariet har sine Ressourcer udelukkende af Statskassen, og disse bevilges gjennem de aarlige Finantslove, hörer denne Gjenstands Afgjörelse saaledes under Rigsdagen. Iövrigt er en Forhöielse af Husleiehjælpen for bemeldte Seminarister, efter derom skeet Indstilling fra Ephoratet i Island, bleven bevilget ved indeværende Aars Finantslov, hvorhos der angaaende Forögelse af Stipendieportionernes Antal er af ved-

1859. kommende Ministerium indledet Brevvexling med nys-
27. Mai. nævnte islandske Autoritet.

6) Fra Althinget er indkommet et gjentaget Andragende om, at den saakaldte islandske Collekt maa blive gjenoprettet overeensstemmende med en ny Opgjörelse, baseret paa de kgl. Resolutioner af 29. Marts og 18. Oktbr. 1786 m. v. Da denne Sag imidlertid, som allerede anfört i Vor allern. Bekjendtgjörelse af 27. Mai 1857, har fundet sin endelige Afgjörelse ved allerh. Resolution af 25. Juli 1844, er der ikke fundet nogen Anledning til at gaae ind paa det nu foreliggende Andragende. Den heri indeholdte Besværing over den tidligere Afgjörelse kan derhos saa meget mindre ansees for beföiet, som sidstnævnte allerh. Resolution er afgivet efter at udförlige og omfattende Forhandlinger mellem de vedkommende Regjeringscollegier samt en nöiagtig Undersögelse og Opgjörelse af det hele Forhold havde fundet Sted, og Sagen endelig var bleven dröftet i en Commission, bestaaende af Delegerede fra de forskjellige Collegier, ligesom der ved Sagens Afgjörelse blev taget det for Fondet gunstigste Resnltat til Fölge.

7) Althingets allerunderd. Andragende om, at der maatte blive ansatte 2 Prokuratorer ved Landsoverretten i Island, er af Os allern. bevilget, og er i Henhold hertil af Vort Justitsministerium under 30. Juli f. A. meddeelt 2 lovkyndige Mænd Constitution til indtil videre at fungere som Sagförere ved bemeldte Overret paa Vilkaar: at der tillægges dem samme Eneret til Sagförelsen ved Overretten, som der ellers efter Lovgivningen tilkommer Prokuratorerne i Kongeriget; at de erholde et aarligt Vederlag af 250 Rd. hver; at denne Sum forelöbig i 3 Aar udredes af den islandske Justitskasse, og at Althingets Betænkning derefter indhentes om, hvorfra deres Gager skulle udredes, hvis det skulde vise sig, at Justitskassen ikke fremdeles maatte kunne afholde denne Sum.

8) Der er ikke fundet nogen Anledning til at gaae ind paa Althingets gjentagne allerund. Andragende om, at § 15 i Forordn. af 26. Januar 1821 maa blive forandret, og at en Læreanstalt for vordende juridiske Embedsmænd i Island maa blive oprettet i Reykjavík, og vil Thinget iövrigt kunne vente gjennem Vor Commissarius at blive gjort nærmere bekjendt med de Grunde, som have gjort sig gjældende ved denne Sags Afgjörelse. 1859. 27. Mai.

9) Forsaavidt der i Althingets allerund. Petition om en fuldstændigere Ordning af Lægevæsenet i Island er andraget paa Oprettelsen af en lægevidenskabelig Underviisningsanstalt i Reykjavík, da er der af Grunde, som nærmere ville blive Thinget meddelte gjennem Vor Commissarius, ikke funden Anledning til at gaae ind paa denne Deel af bemeldte Andragende, ligesom Udgifterne til de i Petitionen omhandlede 7 nye Lægeposter ikke ville kunne ventes udredede af Statskassen. Det er derhos under nærværende Forhold anseet utilraadeligt, at paabyrde Amtsrepartitionsfondene den i Forslag bragte Udgift til Understöttelse for medicinske Studenter ved Universitetet, hvilken Understöttelse ei heller kan ansees tilstrækkelig til Öiemedets Opnaaelse.

Hvad de under Nr. 3, 4 og 5 i den nævnte Petition gjorte Indstillinger angaaer, da er der af Vort Justitsministerium desangaaende indledet Brevvexling med vedkommende Embedsmænd i Island. Iövrigt vil Regjeringen fremdeles have sin Opmærksomhed henvendt paa en bedre Indretning af Læge- og Jordemodervæsenet i Island, efter den af samme i Henhold til Althingets tidligere Indstillinger lagte Plan, hvis Hovedtræk ville blive Althinget meddelte af Vor Commissarius.

10) Af Grunde, som nærmere ville blive Althinget meddelte af Vor Commissarius, har det fra Thinget indkomne allerund. Andragende om, at Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler af 25 Rd. til 100 Rd. maae

1859. modtages til Forrentning i den islandske Jordebogs-
27. Mai. kasse, ikke kunnet tages til Fölge.

11) Althinget har, under Forudsætning af, at der vil blive tillagt Samme en större Myndighed end den, det hidtil har havt med Hensyn til Beslutninger angaaende det islandske Budget, andraget paa, at intet Salg af offentlige Eiendomme i Island herefter maa foregaae förend Althingets Betænkning derom er indhentet. Da nu den Forudsætning, hvorfra Althinget saaledes er gaaet ud, endnu ikke har kunnet indtræde, vil dets Indstilling i denne Sag ikke for Tiden kunne tages til Fölge, hvorimod den vil komme under Overveielse, naar Spörgsmaalet om, hvorvidt og paa hvilken Maade der maatte kunne indrömmes Althinget Medvirkning ved Behandlingen af de Island vedkommende finantsielle Sager, maatte blive endeligen afgjort. Iövrigt har Regjeringen i længere Tid fulgt det Princip, ikke at bevirke Afhændelse af de offentlige Eiendomme i Island, uagtet derom ere indkomne mangfoldige og af de islandske Autoriteter anbefalede Begjæringer; og naar der i et Par enkelte Tilfælde herfra er bleven gjort en Undtagelse, da har dette været begrundet i ganske særegne Omstændigheder, som tildeels ville være Althinget bekjendte.

Den til Udarbeidelse af en Tyendelov for Island nedsatte Commission har nu tilendebragt sine Arbeider, men da disse först ere indkomne til vedkommende Ministerium i forrige Maaned, har der ikke været Tid til at underkaste samme en saa nöiagtig Overveielse, at Forslag desangaaende nu kunne forelægges Althinget.

Til Bekræftelse paa foranstaaende allern. meddelte Resolution have Vi udfærdiget denne Vor Kundgjörelse, og forblive Vort tro Althing i kongel. Naade bevaagen. — Givet paa Vort Slot Christiansborg den 27. Mai 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Foranstaltninger mod Faareskabs-Sygdommen.** Khavn den 28. Mai 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 368—370. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 277.

1859. 28. Mai.

Da det, hvis den i Island for Tiden grasserende Faaresygdom skal kunne ventes udryddet, maa ansees nödvendigt, ligesom det ogsaa i andre Henseender antages hensigtsmæssigt, at der maatte i Landet fölges een og den samme Fremgangsmaade i Henseende til Sygdommens Behandling, men dette efter de bestaaende Forhold i Island neppe vil kunne ventes, saalænge der i Landet savnes den fornödne Controlmyndighed, har man, i Overeensstemmelse med et af det veterinaire Sundhedsraad derom gjort Forslag, allerund. andraget paa, at Ledelsen af hele denne Sag lægges i en med tilstrækkelig Myndighed udrustet Regjeringscommissions Haand, hvorefter det allern. har behaget H. M. Kongen at udnævne Veterinairphysikus, Professor Tscherning og Archivar Jón Sigurðsson til som overordentlige Regjeringscommissairer at reise til Island, for, efterat have underkastet Sundhedstilstanden blandt Faarene en omfattende Undersögelse, navnlig forsaavidt angaaer den mellem disse Husdyr i de seneste Aar herskende Hudsygdom og Faarenes hygieiniske Forhold i Almindelighed, i Forening at iværksætte saadanne Foranstaltninger, som de maatte finde nödvendige for at forebygge Sygdommens videre Udbredelse, eller tjenlige for Faarenes Cur og Sundhedspleie, og ere forenelige med de lokale Forhold i Landet.

Ved herom at meddele (Tit.) Underretning, lader jeg medfölge Afskrift af det til bemeldte Commissairer allerh. udfærdigede Commissorium, til Efterlevelse for Dem selv og videre Bekjendtgjörelse i det Dem anbetroede Amt[1]. — Justitsministeriet den 28. Mai 1859.

[1] 1 Skrivelsen til Stiftamtmanden tilföies Ordre til Udbetalinger af Jordebogskassen i fornödent Fald til Commis-

1859.
28. Mai.

Justitsministeriets Skrivelse til de kgl. Commissarier i Faareskabs-Sagen, ang. deres **Funktion og sammes Udförelse.** Khavn den 28. Mai 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 365.

Ved at tilstille Dem et, efter Justitsministeriets derom allerund. nedlagte Forestilling, til Dhrr. udfærdiget allerh. Commissorium til at foretage en Reise til Island, for i Forening at træffe Foranstaltninger til at udrydde den paa bemeldte Land for Tiden herskende Sygdom blandt Faarene, eller til i alt Fald at forebygge dens videre Udbredelse m. v., har jeg ikke villet undlade den Bemærkning, at Ministeriet vel har anseet det for rettest, i selve Commissoriet at tillægge Dem en ubegrændset Myndighed til at træffe alle de Foranstaltninger, som De maatte finde nödvendige eller hensigtsmæssige til Opnaaelsen af det med Deres Reise forbundne Öiemed, men at det iövrigt er en Selvfölge, at den herom forekommende Passus i Commissoriet ikke er at forstaae aldeles bogstaveligt, da Deres Myndighed naturligviis maa være begrændset ved den bestaaende Lovgivning. Ligesom De derfor, ifölge de almindelige Regler om Eiendomsret, ikke kan forbyde Beboerne at nedslagte deres Faar, hvor de maatte foretrække denne Fremgangsmaade istedetfor at anvende Skabcuren, saaledes er det ogsaa klart, at det ligger udenfor Deres Myndighed at anvende Tvang imod de private Eiere, som maatte vægre dem ved at fölge den af Dem anviste Curmethode: den Myndighed, som derimod kan tilkomme Dem ligeoverfor de Private, maa indskrænkes til, at De, foruden at give dem de fornödne Raad og Veiledning, samt yde dem Understöttelse til Curens Udförelse, kunne give dem Tilhold om at træffe saadanne Foranstaltninger til Beskyttelse for det Offentliges og Trediemands Rettig-

sairerne og Dyrlægerne, ligesom Betingelserne for disses Antagelse meddeles. — Copieb. sst. Nr. 368.

heder, som De maatte ansee for nödvendige og hensigtsmæssige, og navnligen at paalægge dem at sörge for, at deres syge Faar holdes saaledes afsondrede, at de ikke ved at komme i Beröring med andre sunde Faar kunne tilföie disses Eiere Skade, og, naar slige Tilhold maatte blive overtraadte, da at lade den eller de Paagjældende drage til Ansvar herfor ved Politiretterne deels til Straf, deels til Erstatning. — Med Hensyn til Deres Stilling ligeoverfor Embedsmændene eller de af det Offentlige ansatte Bestillingsmænd, da fölger det ligefrem af, at de i det herombhandlede Anliggende ere underlagte Deres Myndighed, at der ikke vil være Noget til Hinder for, at De, om fornödent gjöres, suspendere de Embeds- og Bestillingsmænd, der enten ikke ville understötte Dem, eller endog, hvad man dog ikke kan forudsætte, ligefrem skulde modarbeide de Foranstaltninger, som De indenfor Grændserne af Deres Myndighed maatte træffe, eller endog maatte vise Ulydighed imod de af Dem udstedte Befalinger; dog vil Deres Bemyndigelse i denne Henseende ikke strække sig videre, end til i denne Sag at unddrage vedkommende Embeds- eller Bestillingsmand hans Embede, men, naar Tilfældet skulde forekomme, maa De derom strax underrette Ministeriet, for at det kan blive taget under Overveielse, hvad der videre skal gjöres mod slige gjenstridige Embedsmænd. Foruden Suspension ville De ogsaa kunne anvende Mulkter ligeoverfor Embeds- og Bestillingsmændene; men ligesom dette Middel til at fremtvinge de af Dem som nödvendige ansete Foranstaltninger ikkun bör benyttes undtagelsesviis, saaledes vil det ikke kunne bruges uden imod de mere underordnede Embeds- og Bestillingsmænd, og i saa Fald maae De angaaende Mulktens Inddrivelse henvende Dem til vedkommende Amtmand, og, forsaavidt han herfor skulde vægre sig, gjöre Indberetning til Ministeriet.

1859. 28. Mai.

Slutteligen tilföies, deels at der med det nu af-

1859. 28. Mai. gaaende Postdampskib ville afreise tvende af det veterinaire Sundhedsraad antagne Dyrlæger, Hansteen og Krause, som man har paalagt at stille sig til Deres Disposition i Faareskabssagen, og alene at adlyde de Ordrer, som De maatte ville give dem i denne Sag, deels at Stiftamtmand over Island, Grev Trampe, under D. D. har modtaget Ordre herfra om paa Deres nærmere Reqvisition at lade Dem udbetale af den islandske Jordebogskasse de Belöb, som De indenfor Grændserne af de af Dem for Deres Reise stillede Betingelser maatte önske udbetalte i Island. — Justitsministeriet den 28. Mai 1859.

28. Mai. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Uddeling af et Skrift om Fiskerierne.** Khavn den 28. Mai 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 357.

Ved at tilstille Hr. Stiftamtmanden 700 Exemplarer af en af Archivar Jón Sigurðsson efter Fiskeriinspecteur Heins Skrifter udarbeidet og paa Justitsministeriets Bekostning udgivet Pjece om Fiskerierne (lítil fiskibók), skulde man tjenstl. have Dem anmodet om, heraf at ville uddele 200 Exemplarer gratis paa en saadan Maade, som De maatte finde mest hensigtsmæssig, navnlig til driftige Fiskere inden Sönderamtet, samt at foranstalte Resten, 500 Exemplarer, bortsolgt for en Pris, der passende skjönnes at kunne ansættes til 24 Sk. pr. Exemplar.

For de solgte Exemplarers Vedkommende forventer Ministeriet i sin Tid at modtage behörigt Regnskab. — Justitsministeriet den 28. Mai 1859[1].

---

[1]) under s. D. giver Ministeriet Samtykke til, at Forfatteren erholder 100 Exemplarer til Disposition, samt at det islandske literaire Selskab overlades 800 Exemplarer til Uddeling blandt Selskabets Medlemmer; ligeledes til Ud-

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Tillægs-Honorar for Jordtaxations-Commissionen** i Island. Khavn den 30. Mai 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 376. 1859. 30. Mai.

At der ved allerh. Resolution af 27. dennes er tilstaaet ethvert af Medlemmerne af den i Reykjavík til Omreguleringen af Jordtaxationen paa Island i sin Tid nedsatte Commission et Tillægshonorar af 100 Rd., det skulde man herved tjenstl. meddele Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, med Tilföiende, at Cancelliraad Finsen under D. D. har erholdt fornöden Ordre til Belöbenes Udbetaling for hans eget og Assessor Pètursson's Vedkommende af Islands Jordebogskasse af den ved Finantsloven til extraordinaire Udgifter for Island bevilgede Sum, imod eventuel Refusion paa samme Maade, som de övrige af Jordtaxationen flydende Omkostninger. — Justitsministeriet den 30. Mai 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Bestemmelse af Territorialgrændsen til Söes.** Khavn den 9. Juni 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 397. 9. Juni.

Ved at underrette dette Ministerium om, at de kgl. Gesandter i Paris og London ere blevne instruerede til at sætte den keiserlig franske og den kongel. storbritanniske Regjering i Kundskab om Briggen Örnens Expedition til Island, og navnlig at meddele bemeldte Regjeringer, indenfor hvilke Grændser Briggens Chef

---

betaling af 207 Rd. 26 Sk. af Finantshovedkassen til Trykning-Omkostninger. Copieb. sst. Nr. 356. — Til Amtmanden i Vest-Amtet samt Nord- og Öst-Amtet sendes 150 Exemplarer til hver til Uddeling. Copieb. sst. Nr. 358—359.

1859. var bleven givet Tilhold om, til Beskyttelse for de is-
9. Juni. landske Fiskerier, at hævde Hans Majestæts Territorial-Höihed, har Udenrigsministeriet i behgl. Skrivelse af 31. f. M. tillige fremsendt en Gjenpart af en Note, som den engelske Udenrigsminister Lord Malmesbury har tilstillet den danske Gesandt i London, Admiral van Dockum, i Svar paa hans Meddelelse om den omhandlede Expedition.

Da det af denne Note fremgaaer, at den kongel. storbritanniske Regjering ikke anerkjender den af Justitsministeriet i Skrivelse af 18. April sidstl. antagne Grændse for Hans Majestæts Söterritorial-Höihed omkring Island, der i Overeensstemmelse med de almindelige Begreber om Territorial-Höihed, og i Henhold til den mellem Rentekammeret og Departementet for de udenlandske Sager i sin Tid derom förte Correspondence, formentes at burde fastsættes paa den i allerh. Reskr. af 22. Febr. 1812, jfr. Canc. Skriv. 16. Decbr. 1845, foreskrevne Maade, nemlig til en sædvanlig Sömils Afstand fra den yderste Ö eller Holm fra Landet, som ikke overskylles af Söen, og da det muligen kunde give Anledning til Conflikter, at Chefen for det ovennævnte Krigsskib og Autoriteterne i Island ere instruerede i Overeensstemmelse med denne Regel, hvorefter det danske Söterritorium omkring Island vil udstrække sig noget over 1/4 Mil mere ud i Havet, end naar den af den engelske Regjering antagne Grændse (3 engelske Mil) lægges til Grund, skulde jeg tjenstl. udbede mig Udenrigsministeriets Yttringer, om Samme maatte være sindet ligeoverfor den engelske Regjering at fastholde den forommeldte tidligere antagne Grændse af en almindelig Sömil fra den yderste Ö eller Holm fra Landet, som ikke overskylles af Söen, eller om velbemeldte Ministerium maatte önske de lokale Autoriteter i Island instruerede i den omhandlede Henseende i Overeensstemmelse med den fra den engelske Uden-

rigsminister modtagne Note. — Justitsministeriet den 9. Juni 1859. 1859. 9. Juni.

Adresse til Islænderne fra de kgl. Commissarier i Faareskabs-Sagen, ang. **Planen for deres Virksomhed.** Reykjavík den 20. Juni 1859. — Original-Aftryk i prentsmiðju Íslands 1859. 2 Blade i 4to. Hirðir II, 121—123. Þjóðólfr XI, 118. 20. Juni.

Ávarp til Íslendínga. Hans Hátign konúngurinn hefir með allrahæstu erindisbrèfi 27. Mai þ. á. allramildilegast falið okkur á hendur að rannsaka heilbrigðisástæður sauðfjárins hèr á landi, og stýra þeim ráðstöfunum, sem nauðsyn kynni krefja, til að sigrast á og rýma burt fjársýki þeirri, er á næstliðnum árum hefir höggvið mjög mikið skarð í sauðfènaðinn hèr á landi, og með því gjört afarmikið tjón einum hinum helzta atvinnuvegi landsins. Til þess okkur mætti verða auðið að reka erindi vort, hefir konúngur fengið oss í hendur fullt vald til að gjöra allar þær ráðstafanir, sem nauðsynlegar eru, til þess að tilgánginum verði framgengt. Það er alkunnugt, að þegar sýki þessi hófst hèr á landi í þetta sinn, var endurminníngin um forna kláðann, og ráð þau, sem tekin voru til að útrýma honum, svo minnistæð flestum, að niðurskurður sauðfjárins var nú einnig talinn hið eina rètta ráðið til að útrýma sýkinni. En menn hafa eigi gætt hins, að þessi aðferð verður eigi talin annað en örþrifsráð, er leiðir alla búendur í hinn mesta háska, og eyðir allri velmegun sjálfra þeirra og annara; slík meðferð er hryggileg endurminníng hinna fyrri tíma, þegar menn þekktu ekki og höfðu ekki fundið þau meðöl, sem hafa reynzt óbrigðul, og eru við höfð í öðrum löndum, þar sem sama sýkin hefir komið þráfaldlega fram, án þess hún valdi neinu stórtjóni. Hèr á landi eru og nú þegar ymsir menn, sem við hafa haft alúð og rètta og skynsama lækníngaaðferð, komnir að raun um, að af þessari læknínga-

1859. aðferð verður hinn sami æskilegi árángur hèr á landi,
20. Júni. og reynt er að hún hefir í öðrum löndum.

þegar við nú þannig snúum okkur að yður, góðir landsmenn, í nafni vors milda konúngs, og samkvæmt skipun hans og umboði því, er hann hefir oss í hendur fengið, þá getum vèr eigi ætlað yður, að þèr munið banda á móti þeirri hjálparhönd, sem yður er rètt í bezta tilgángi, til að afstýra yfirvofanda tjóni, og til að efla hinn helzta atvinnuveg yðvarn.

Miklu framar treystum vèr því, að landsbúar muni leggjast á eitt, að styðja að því með eindrægni og atorku, að hinum mildilega tilgángi konúngs vors verði framgengt sjálfum þeim til góðs, og svo að afstýrt verði óhamíngju þeirri, sem vofir yfir landinu, með öllum þeim hryggilegu afleiðíngum, sem engin stjórn og engin mannlegur máttur, ef til vill, annars megnar að afstýra.

Við skorum því fastlega á yður, að þèr allir sem einn maður aðstoðið oss í framkvæmd hins mikilsvarðanda erindis, sem okkur er á hendur falið; við skorum á yður, að þèr leggist allir á eitt mál, bæði hver einstakur maður, og svo hver sókn, hver sveit, hreppur eða sýsla, til þess ótrauðir og hiklaust að gánga að verki þessu, að snúa yður til okkar, ef þörf gjörist, annaðhvort beinlínis eða fyrir milligaungu embættismanna eða forstöðumanna lækninganna; að gefa okkur allar þær skýrslur, sem verða mættu málefninu til stuðníngs, og vinna að því með öllu móti, sem í yðar valdi stendur, að hinum góða tilgánginum verði framgengt.

Við skulum að okkar hálfu eigi að eins láta hverjum einum í tè velvild þá, sem vèr yfirhöfuð erum landsmönnum um skyldugir, heldur og einnig alla þá aðstoð, með kauplausri læknishjálp og lyfjum ókeypis, sem vèr höfum ráð á, og sömuleiðis alla þá leiðbeiníngu málefninu til stuðníngs, sem vèr megnum.

það leiðir beint af köllun vorri, að við hljótum að vernda og geyma fjárstofn þann, sem eptir er, gegn

óþörfum niðurskurði, og með öllu móti styðja að lækníngu fjárins og réttri meðferð þess framvegis. 1859. 20. Juni.

Á hinn bóginn má enginn vænta þess, að við munum hlífast við að beita fullri alvöru, eptir því valdi sem okkur er fengið, ef svo skyldi ólíklega fara, sem við þó vonum að eigi verði, að nokkur sýndi þverúð, kæruleysi eða skeytíngarleysi í þessu mikilsvarðanda málefni.

Allir munu sjálfsagt vera á einu máli með oss um það, að undir því sè komin velfarnan landsbúa, að sýki þessari verði útrýmt sem fyrst, og á sem haganlegastan hátt; við getum eigi heldur ímyndað oss annað, en að þèr æskið þess allir, að sýkinni verði út rýmt með lækníngu fjárins fremur en með eyðíngu þess; þèr munuð og sannlega vera okkur samdóma í því, að þessu geti því að eins orðið framgengt, ef vèr allir með eindrægni leggjumst á eitt, og sýnum ótrauða atorku og þolgæði. Ef þèr, hver fyrir sig, og allir í sameiníngu, farið þannig að, getum við með vissu sagt yður það fyrir, að sýki þessari mun með guðs hjálp áður lángt um líður verða með öllu út rýmt, og að sú atorka yðar mun bera heillaríka ávöxtu á hinni ókomnu tíð.

Reykjavík 20. Juni 1859.

(undertegnet)

H. C. Tscherning. Jón Sigurðsson.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Territorialretten til Söes.** Khavn den 27. Juni 1859. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 411—413. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 278—279. 27. Juni.

Efterat den keiserlige franske og den kgl. storbritanniske Regjering var bleven sat i Kundskab om Briggen Örnens Expedition til Island, og det navnlig

1859. var bleven meddeelt bemeldte Regjeringer, indenfor
27. Juni. hvilke Grændser Briggens Chef var bleven givet Tilhold om, til Beskyttelse for de islandske Fiskerier, at hævde Hans Majestæts Territorial-Höihed, har Udenrigsministeriet underrettet dette Ministerium om, at den engelske Udenrigsminister i en Note til den kgl. danske Gesandt i London, dat. 18. i f. M., har yttret, at den storbritt. Regjering ikke kunde anerkjende nogen Stats Berettigelse til, hvor det ikke er hjemlet ved Traktater, at udstrække sin Jurisdiction til Söes længere end 3 engelske Mil fra Landets Kyster, medens denne Afstand, som Hr. Stiftamtmanden af Ministeriets Skrivelse af 9. f. M. bekjendt, var fastsat til een sædvanlig Sömil fra den yderste Ö eller Holm fra Landet.

Efterat man derpaa havde begjært sig Udenrigsministeriets Yttringer meddelte om, hvorvidt Samme, uden Hensyn til Indholdet af ovennævnte Note, maatte være sindet ligeoverfor den kgl. storbrittaniske Regjering, at fastholde den fra dansk Side antagne Grændse for Hans Majestæts Territorialhöihed omkring Island, har Udenrigsministeriet i Skrivelse af 21. dennes tilbagemeldt, at Samme ikke finder Anledning til, i alt Fald ikke uden efter foregaaende Forhandling med England, ligefrem at opgive den af den kgl. Regjering fastsatte Grændse for Hans Majestæts Territorialhöihedsret, hvorhos Ministeriet dog, for saa meget som muligt at undgaa Conflikter med den kgl. storbrittaniske Regjering, har henstillet, at der maatte blive givet de islandske Autoriteter Paalæg om, ved Haandhævelsen af den omhandlede Höihedsret, at gaa frem med særegen Conduite ligeoverfor storbrittanniske Fiskerskibe.

Foranstaaende skulde man ikke undlade tjenstl. at meddele Hr. Stiftamtmanden (Amtm.) til behagelig Efterretning og fornöden Iagttagelse. — Justitsministeriet den 27. Juni 1859.

Justitsministeriets Bekjendtgjörelse angaaende **Indrykkelse af Bekjendtgjörelser i Bladet „Þjóðólfur"**. Khavn den 27. Juni 1859. — Publiceret i Sönder-Amtet: 1859 i Reykjavík By; 1860 i Gullbringa og Kjosar, Arnes, Vestmannö, Rángárvalla og Skaptafells Sysseler; Vester-Amt: 1860 i Myra og Hnappadals, Snæfellsnes, Dala, Bardastrands, Isafjords og Stranda Sysseler; Nord- og Öster-Amt: 1860 i Hunavatns, Skagafjords, Öfjords, Thingö, Nordermula og Söndermula Sysseler. Original-Aftryk paa Islandsk og Dansk hos Schultz, 2 Bl. i 4to. Förste Side Titelblad, den islandske Titel överst, der nedenfor den danske og Resten af Titelbladet dansk. Den anden Side optager den islandske og den tredie den danske Text, begge med Ministerens (Simonys) Underskrift og parapheret af Contoirchefen i det islandske Departement (With). Den fjerde Side blank. 1859. 27. Juni.

Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 277—278. Þjóðólf. XI, 125.

Dansk: Original-Aftryk med den islandske Text (see ovenfor). Departem. Tid. 1859, S. 466 Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 123.

Auglýsíng um að birta í blaðinu »Þjóðólfi» auglýsingar þær, sem um ræðir í opnu brèfi 27. Mai þ. á.

Eptir valdi því, er dómsmálastjórnarherranum er veitt í opnu brèfi 27. Mai þ. á., um breytíng á reglum þeim, er gilda á Íslandi, viðvíkjandi auglýsíngum í blöðunum í vissum tilfellum, er það hèr með fyrirskipað, að auglýsingar þær, sem um er rætt í áðurgreindu opnu brèfi, skal, þángað til öðruvísi verður ákveðið, birta í blaðinu »Þjóðólfi», er út kemur í Reykjavík.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sèr að hegða. — Í dómsmálastjórninni, 27. dag Junímánaðar 1859.

Bekjendtgjörelse angaaende at de i Plakat af 27. Mai d. A. omhandlede Bekjendtgjörelser blive at indrykke i Bladet »Þjóðólfur».

I Kraft af den Justitsministeren ved Plakat af 27. Mai d. A., angaaende Forandring i de for Island gjæl-

1859. dende Regler om Bekjendtgjörelser i offentlige Tidender
27. Juni. i visse Tilfælde, givne Bemyndigelse, anordnes herved, at de i bemeldte Plakat omhandlede Bekjendtgjörelser blive indtil videre at indrykke i det i Reykjavík udkommende Blað »Þjóðólfur«.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. — Justitsministeriet den 27. Juni 1859.

28. Juni. **Stiftamts-Circulaire** ang. **Foranstaltninger i Faareskabssagen.** Reykjavík 28. Juni 1859. — Original-Aftryk i »prentsmiðju Íslands 1859«, 2 Blade i 4to. Hirðir 2. árg. S 129—132 (18. Juli 1859).

Umburðarbréf. Erindsrekar konúngs í kláðamálinu, prófessor Tscherning og skjalavörður Jón Sigurðsson, hafa þann 22. þ. m. skrifað mèr á þessa leið:

»Samkvæmt þeim fregnum, sem vèr hèr höfum fengið, er hörundskvilli sá, sem geisar meðal sauðfjárins á Íslandi, enn svo almennur í Suðuramtinu, þótt hann sè á bata vegi, að menn þurfa ekki einúngis að hafa við hin hentugu meðöl, er híngaðtil hafa verið notuð til þess að útrýma þessum kvilla, heldur hvetur það oss einnig til að koma í verk frekari ráðstöfunum til framkvæmdar þessum tilgángi.

Sem undirstaða fyrir háttalagi voru í þessu málefni er það álit, sem er byggt á stöðugri reynslu, að hentug lækníng, ásamt samsvarandi almennum góðum aðbúnaði sè, ef að sauðfènaðurinn á að verða að nokkru gagni fyrir Ísland, aðalmeðölin til að útrýma kláðanum og koma í veginn fyrir hann framvegis. Til þess að fjarlægja sèrhvert undanfæri frá því að lækna hið sjúka sauðfè og það, sem menn gruna að sjúkt sè, höfum vèr ákveðið, að lækníngunum skuli framfylgt á opinberan kostnað, þó á þann hátt, að fjáreigendur skuli skyldir að veita sjálfir alla þá hjálp, sem fólkshald þeirra leyfir og sem þeir á annan hátt geta veitt heimafyrir. Lækníngar hljóta að fara fram ekki einúngis allstaðar þar,

sem vart hefir orðið við kvillann, heldur verður þeim einnig að beita sem varnarmeðali í tryggjandi fjarska kríngum hinar sjúku skepnur, eptir því sem sá dýralæknir fyrirskipar, sem þar hefir umráð. Allstaðar þar, sem lækníngar eru við hafðar, hljóta þær að fram fara nákvæmlega eptir því sem dýralæknir fyrir segir, svo þær verði að þeim notum, er samsvara kostnaðinum og fyrirhöfninni við þær. Sè dýralæknir ekki nálægur þar sem lækníngar fara fram, verður hið opinbera ætíð á annan hátt að hafa eptirlit með að rètt sè að þeim farið. Menn hljóta í tækan tíma að sjá fyrir því, að næg meðöl sè fyrir hendi í hinum sýktu sveitum, og skulu eigendur hins sýkta fjár sjálfir sækja þau á hentugan stað í sveitinni. Það segir sig sjálft, að sú hjálp, sem hið opinbera veitir til að útrýma sýkinni með því að taka uppá sig kostnaðinn, væri til ónýtis eða að minnsta kosti yrði ekki að þeim notum, sem til er ætlazt, ef nokkur sá, er á sjúkt eða grunað fè, getur komizt hjá að lækna, og vèr hljótum því að vera samdóma því, er herra stiptamtmaðurinn lèt í ljósi á fundi vorum um þetta mál, að þvíngun eða hegníng sè við lögð ef á þarf að halda, og vonum vèr þó, að ekki muni þurfa að koma til þess. Sèrhver amtsbúi hlýtur að skyldast til og strengilega áminnast um að skýra yfirvaldinu frá því, ef hann verður nokkurs hörundskvilla var á fè sínu. 1859. 28. Juni.

Ásamt með lækníngunum eiga menn framvegis að aðgreina og aðskilja hið sjúka fè, og það sem menn gruna um sýki, frá hinu heilbrigða, og kostgæfilega að sjá um, að því sè framfylgt svo að fulltryggt sè. Í þessu tilliti á það að vera regla, að í þeim hèruðum, sem sýkin er, sè haldið því fè útaf fyrir sig í einu lagi, sem sýkin er mest í, eptir því sem unnt er, og sömuleiðis því fè, sem virðist vera heilbrigt. Ef einhver sýnir viljaleysi til að framkvæma lækníngar, eður veitir mótspyrnu tilhlýðilegri framkvæmd þeirra, þá hlýtur enn

1859. strángar að aðgreina fèð. Ein einkum á að aðgreina og að-
28. Juni. skilja fèð á þeim stöðum, þar sem heilbrigði er á takmörkum. Að reka fè á afrètti í sumar ættu menn helzt að komast hjá, þar sem þær ekki geta álitizt verulega nauðsynlegar, með því fèð er orðið svo fátt; á þenna hátt munu menn komast miklu nær til að útrýma sýkinni bráðlega, því það verður auðveldara að hafa eptirlit með heilbrigðisástandi skepnanna, og lækníngar geta þá framfarið svo opt sem þörf virðist; en að engum kosti má reka veikt eða grunað sauðfè á afrètti, og þegar fè kemur af afrètti, skal nákvæmlega rannsaka heilbrigðisástand þess, og sjáist þá minnsti vottur til hörundskvilla, skal allt fèð taka til lækninga meðferðar og halda því útaf fyrir sig, unz það getur álitizt læknað. Sem grunað um sýkina skal álíta það fè, sem á heima þar, sem sýkin hefir sýnt sig á þessu ári, ellegar það, sem eptir greindra manna áliti hefir getað átt samgaungur við sýkt eða grunað fè.

Það er og einkar áríðandi að hreinsa hin meinguðu fjárhús, og skal því framvegis með þau fara svo sem hlutaðeigandi dýralæknir álítur bezt við eiga. Það má gjöra ráð fyrir, að um sinn sè miður nauðsynlegt að stækka fjárhúsin, þar sem fèð er orðið svo fátt, en þetta verður þó að gjöra þar, sem ekki er nægilegt húsrúm fyrir það fè, er á vetur verður sett, en þar hjá skal nákvæmlega gæta þess, að húsin hafi nægan loptsúg og dagsbirtu, með því breytíng þessi á húsunum kostar lítið, en er, næst nógum forða af góðu heyi, eitt hinna kröptugustu meðala til góðrar heilbrigði skepnanna. Á þenna hátt verður komið í veg fyrir, að fjárhúsin verði of heit og er það, eptir eðli sauðfjárins, eins áríðandi, eins og að þau sè þur.

Til að hafa eptirlit með að reglum þeim, sem hèr er á drepið, verði fylgt, hljótum vèr að álíta það mjög nauðsynlegt, að sýslu- og hreppanefndir þær, sem þegar hafa kosnar verið, haldi áfram starfi sínu, og væntum vèr þess staðfastlega, að þær framvegis í málefni þessu

muni sýna þolgóða alúð og áhuga, því fremur, sem ekki 1859.
mun verða gengið fram hjá þeim, sem öðrum fremur 28. Juni.
gjöra sig launa og viðurkenníngar verða; en vèr hljótum ekki síður að geta reidt oss á kröptuga aðstoð og alúð sýslumanna og hreppstjóra, því hún er eflaust það atriði, er mesta verkan hefir á hegðan hreppanefnda og hreppsbúa. Vèr hljótum einnig að álíta það nauðsynlegt, að fá sýslumanni aðstoðarmann, sem um sinn gæti haft eptirlit með framkvæmdunum, þegar sýslumaður, sökum annara áríðandi embættis-anna, er ekki þola bið, er ekki viðlátinn.

það muu þóknaulega mega sjá af því, sem að framan er tilfært, að vèr með fúsri hjálp og nytsamri tilsögn vonum að geta vakið áhuga landsbúa á því, að halda lífinu í svo mörgu fè, sem nauðsynlegt er til hinna verulegustu nauðþurfta þeirra og til að afstýra hallæri, með öllum þess hryggilegu afleiðíngum, og vèr þykjumst þess full-öruggir, að allir embættismenn landsins og þjónar hins opinbera muni láta sèr annt um að aðstoða oss í þessari stefnu, til að ná tilgángi vorum. En í svo alvarlegu þjóðmálefni, sem þessu, getur valdstjórnin ekki leyft sèrhverjum að fara eptir sínu höfði. Vèr höfum því tekið fram þær ráðstafanir, sem eru öldúngis nauðsynlegar, og hljótum alvarlega að minna á það, að ekkert brot móti hinum gefnu reglum má láta óátalið eða óhegnt, hver sem í hlut á, til aðvörunar fyrir aðra.

Eins og vèr nú hèr með felum herra stiptamtmanninum að framkvæma framannefndar ráðstafanir í amti því, sem yður er trúað fyrir, og erum þess öruggir, að þèr munið gæta þess með sömu alúð, sem þèr hafið sýnt að undanförnu í þessu mikilvæga málefni, svo biðjum vèr yður, svo opt sem þèr getið, að gefa oss þær skýrslur, sem geti veitt oss leiðbeiníng í framkvæmd þess erindis, er oss allramildilegast hefir verið falið, og gefa oss vitneskju um árángur tèðra ráðstafana, um

1859. hindranir þær, er þeim kunna að mæta og meðölin til
28. Juni. að afstýra þeim». —

þó eg sè sannfærður um, að allir innbúar í þessu amti nákvæmlega muni fylgja þeim reglum, sem hèr eru fyrirskipaðar, hlýt eg sèrílagi að hafa þá herra sýslumenn, hreppstjóra, sýslu- og hreppanefndarmenn áminnta um, að hafa strángt eptirlit með, að ekkert verði vanrækt, og að allar þær skipanir, sem gefnar verða í því skyni að útrýma kláðanum, verði nákvæmlega haldnar, og eins og eg stránglega mun kalla einn og sèrhvern til ábyrgðar fyrir forsómun eða yfirtroðslu hinna gefnu reglna, þannig hlýt eg að biðja yður, herrar, strax að skýra mèr frá, þegar forsómun eða yfirtroðsla, sem þèr ekki getið sjálfir ráðið bót á, á sèr stað.

Íslands stiptamthúsi, 28. Juni 1859.

J. D. Trampe.

30. Juni. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Oprettelse af en Sparekasse i Reykjavik.** Khavn den 30. Juni 1859. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. 1859, Nr. 423. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 279—280.

Af den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget af 27. f. M. vil det være Hr. Stiftamtm. bekjendt, at et af det i Aaret 1857 forsamlede Althing indgivet allerunderd. Andragende om, at det maatte blive tilladt i den islandske Jordebogskasse at modtage til Forrentning Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler af 25 Rd. til 100 Rd., ikke kunde tages til Fölge. Dette Andragende var hovedsageligen motiveret ved Trangen til at have og Vanskeligheden ved at finde et sikkert Forrentnings- og Opbevaringssted for mindre Pengesummer.

Da nu de paapegede Vanskeligheder formenes at kunne formindskes ved Oprettelsen af en eller flere

Sparekasser i Island, og der allerede i 1850 var paatænkt Oprettelsen af en saadan i Reykjavík, uden at samme, saavidt vides, endnu er traadt i Virksomhed, medens Althingets ovenomhandlede Andragende afgiver et nyt Beviis for Trangen dertil, ligesom et sligt Institut formenes i flere Henseender at kunne blive til stor Nytte ikke alene for Reykjavík og Omegn, men ogsaa, hvis dens Virkekreds erholdt et större Omfang, for hele Island, har man troet, at det var önskeligt, at der kunde virkes hen til Oprettelsen af et sligt Institut.

1859. 30. Juni.

Idet man derfor forventer, at De vil have Deres særdeles Opmærksomhed henvendt paa denne Sags Fremme, anmodes De tillige om, hertil at indberette, hvorvidt der maatte være foretagne nogle yderligere Skridt til Oprettelsen af en Sparekasse i Reykjavík.

Sluttelig skulde man udbede sig Deres Erklæring om, hvorvidt De maatte ansee det for hensigtsmæssigt, at der gives Tilladelse til at gjöre Umyndiges Midler frugtbringende ved for dem at indkjöbe kgl. Obligationer, hvoraf der nu haves flere lydende paa 25 Rd. og 50 Rd. — Justitsministeriet den 30. Juni 1859[1].

Stiftamts-Circulaire til Sysselmændene og Medlemmerne af Syssel- og Reppe-Comitéerne i Sönder-Amtet, angaaende Udförelsen af **Curbade for Faarene.** Reykjavík den 2. Juli 1859. — Original-Aftryk »í prentsmiðju Íslands 1859«, 1 Blad i 4to. Hirðir, 2. árg., S. 132—134. 2. Juli.

Umburðarbrèf. Í gær hafa erindsrekar konúngs í fjárkláðamálinu, prófessor Tscherning og skjalavörður Jón Sigurðsson, skrifað mèr þannig:

[1]) I Skrivelse s. D. til Amtmændene forlanges deres Betænkning ang. det sidste Punkt i ovenstaaende Skrivelse. Isl. Copieb. sst. Nr. 424—425.

1859. »Samkvæmt því, er oss kom saman um við herra
2. Juli. stiptamtmanninn á fundi vorum, áhrærandi á hvern hátt böðunin á sauðfè í Kjósar- og Gullbríngusýslu skuli framfara, verðum vèr þènustusamlega að biðja yðar hávelborinheit þóknanlega að tilkynna settum sýslumanni Melsteð, að framkvæma þær ákvarðanir sem hèr segir, í sambandi við það, sem brèf vort af 28. f. m. inniheldur.

1. Böðin hljóta að framfara, að svo miklu leyti mögulegt er, á sama dag í allri sýslunni, og ef regn skyldi verða því til fyrirstöðu, skulu þau framfara á hverjum stað hinn fyrsta nokkurnveginn góða veðurdag. Til að undirbúa þetta verður sýslunni skipt í þrjár baðsveitir, nefnilega:

1. baðsveit, Kjósarsýsla.
2. Seltjarnarnes- og Álptaneshreppur og Reykjavík;
3. Vatnsleysustrandar-, Rosmhvalanes-, Hafna- og Grindavíkur-hreppar.

og útnefnast þeir 1. Ásgeir Finnbogason, 2. Magnús Brynjólfsson á Pálshúsum, 3. Erlendur Jónsson á Bergskoti til að stjórna böðunum í ofannefndum baðsveitum, hver eptir sínum tölulið: ef einhver þessara er löglega hindraður, verður sjálfsagt að útnefna annan áreiðanlegan mann, sem skynbragð ber á hvað gjöra skal, í stað hlutaðeiganda. Sèrhver baðstjórnenda hlýtur fyrirfram, hver í sinni baðsveit, að undirbúa það allstaðar, að allt sè til reiðu, sem til baðsins þarf, hinn ákveðna dag.

2. Að svo miklu leyti, sem því má við koma, skal baða sauðfè í hverjum hreppi í sameiníngu þannig, að þær hjarðir, sem hafa kláðavott, verði teknar saman; eins skal fara með þær hjarðir, sem eptir útlitinu eru ósjúkar. Í þessu tilliti má enga undanfærslu þola af þeim, sem eiga kláðugt fè; þar á móti ma hafa sanngjarnlegt tillit til þeirra, sem eiga heilbrigt fè og eru hræddir við að láta það ná samgaungu við fè það, sem með ástæðum er grunað um sýkina. Þegar svo stendur á, sem vonandi er að ekki verði víða, má eptir kríng-

umstæðunum baða hverja hjörð fyrir sig, eða máske 1859.
ásamt með öðrum öldúngis heilbrigðum hjörðum. 2. Juli.

3. Áður en baða skal verður að sjá um, að hinar veiku skepnur sè tilhlýðilega undirbúnar með smyrslum, sem borin sè á skorpurnar, samansoðnum af jafnmiklu af tjöru og grænsápu, og að blettir þeir, sem borið hefir verið á, verði þvegnir með volgu vatni, svo að skurfurnar losni við hörundið litlu áður en skepnurnar eru baðaðar, og verður þeim að halda í baðinu að minnsta kosti 5 minútur. Sè kind ekki úr öllu reifi, verður að klippa burt það sem eptir er, áður en smyrsl eða bað er viðhaft. Baðið skal vera (hið waltziska) einmitt svo sterkt, sem lifsali Randrúp eptir tilsögn vorri býr það til og lætur það úti.

4. Þess skal grandvarlega gæta, að hið baðaða fè hinn fyrsta sólarhríng ekki nái samgaungu við óbaðað fè úr nágrenninu.

5. Til að sjá um, að böðunum verði framgengt þann tiltekna dag hlýtur bæði sýslumaður sjálfur og meðlimir sýslu- og hreppanefnda að hafa allt mögulegt eptirlit með undirbúníngnum, og í því skyni skipta með sèr bæjum til umsjónar.

Það verður að álíta vel fallið, að í öllum sýslum sè fylgt sömu reglum sem næst má komast, og biðjum vèr því herra stiptamtmanninn að senda öllum sýslumönnum eptirrit af þessu brèfi voru, svo að þeim af þessum ákvörðunum, sem allstaðar má við koma, verði fylgt, að því leyti engin önnur ráðstöfun verður gjör á staðnum, annaðhvort af oss eða hinum útsendu dýralæknum». —

Skal eg því biðja yður herrar, sýslumenn, sýslu- og hreppanefndarmenn, alla sameiginlega og sèrhvern svo sem til hans nær, að fara eptir reglum þessum, er snerta undirbúnínginn til baðanna og böðunina sjálfa, og af öllum mætti hvetja og styrkja almenníng til að breyta eptir þeim sem grandgæfilegast.

Íslands stiptamthúsi þann 2. Juli 1859.

J. D. Trampe.

1859. 4. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Portofrihed** for **Pengesendelser** til **Hunavatns Syssel.** Khavn den 4. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 439. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 280.

At Ministeriet i Anledning af Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 12. Februar d. A. tillader, at de i Anledning af den til Forebyggelse af Faareskabet inden Hunavatns Syssel effectuerede Nedslagtning af Faar indsamlede Erstatningsbidrag maa fremsendes med Posten, uden at derfor erlægges den sædvanlige Porto, det skulde man herved tjenstl. meddele Hr. Amtm. til behgl. Efterretning og Iagttagelse af det videre Fornödne. — Justitsministeriet den 4. Juli 1859.

4. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **forlangt Erstatning for nedslagtede Qvilder** paa Klostergods. Khavn den 4. Juli 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 440. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 280.

I behagelig Skrivelse af 6. Januar d. A. har Hr. Amtmanden blandt Andet andraget paa, at den efter en forholdsmæssig Ligning paa Inventarieqvilderne paa det kgl. Jordegods inden Nord- og Öster-Amtet faldende Andeel af Erstatningen for den i Anledning af Faareskabet inden Hunavatns Syssel effectuerede Nedslagtning af Faarene, indtil $^1/_{12}$ Deel af Qvildernes Værdi, maa udredes af vedkommende Ombudskasser.

Foranlediget heraf skulde jeg til behgl. Efterretning tjenstl. melde, at Ministeriet, som allerede i dets Skrivelse af 3. Novbr. f. A. tilkjendegivet, ikke kan indlade sig paa, at give nogen Erstatning for de i Anledning af Skabsygen i Hunavatns Syssel nedslagtede Faar. — Justitsministeriet den 4. Juli 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til det kongel. danske Landhusholdnings-Selskab, ang. **Opsendelse af Plove til Borgarfjords Syssel.** Khavn den 6. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 451. 1859. 6. Juli.

Som af vedlagte Bilage nærmere behgl. vil erfares, har en af Borgarfjords Syssels Beboere, til Overveielse af, hvad der maatte være at foretage til at afværge den ved Faaresygen foranledigede overhængende Nöd, udvalgt Forsamling andraget paa, ved Regjeringens Foranstaltning at blive forsynede med en skotsk Jern-Svingplov af mindre Middelstörrelse for hver af Sysselets 9 Repper, saaledes, at Omkostningerne ved Indkjöbet af bemeldte Avlsredskaber afholdes af Understöttelsesfonden for Island, eller at den hertil fornödne Sum forelöbigen bevilges som rentefrit Forskud af bemeldte Fond, eller endelig, hvis Regjeringen ikke maatte være villig til at træffe nogen Foranstaltning i den ommeldte Henseende, at Andragerne da, ved det kgl. danske Landhusholdnings - Selskabs Medvirkning, maa erholde de attraaede Redskaber.

Medens nu Ministeriet maa tiltræde den af Sydamtets oeconomiske Selskab, ifölge den blandt Bilagene værende Skrivelse fra Stiftamtmanden over Island af 3. Febr. d. A. udtalte Anskuelse, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at bevilge det af Andragerne stillede förste Alternativ, vil det andet Alternativ heller ikke kunne tages til Fölge, da Understöttelsesfondens Natur og Öiemed ikke tillader, at der af samme udredes et saadant Forskud, som det omhandlede, og man skulde derfor, næst at bemærke, at det vel maa antages, at det Ansögte vilde kunne blive til væsentlig Nytte for Borgarfjords Syssels Beboere, hvis Hoved-Næringsvei, Faareavlen, og som Fölge deraf den almindelige Velstand, har lidt et særdeles föleligt Afbræk ved den i de sidste Aar i Island grasserende Skabsygdom blandt Faarene, samt at en Forbedring af

1859. 6. Juli. Jordbruget maa ansees for at være det nærmeste og sikkreste Middel til igjen at ophjælpe Distriktet, ligesom det ogsaa turde være af stor Vigtighed for det islandske Landbrug i Almindelighed, at Plovens Anvendelse blev mere almindelig der i Landet, — tjenstl. udbede sig det kgl. Landhusholdnings-Selskabs behgl. Yttringer, om Samme ikke maatte see sig istand til at overlade Andragerne de ommeldte Plove mod fuld Betaling, der vilde blive at udrede af vedkommende Communer, dog saaledes, at der med dens Erlæggelse, som af Stiftamtmanden foreslaaet, blev, forsaavidt det gjordes fornödent, indrömmet en Henstand af indtil 3 Aar.

Med Svaret bedes Bilagene remitterede. — Justitsministeriet den 6. Juli 1859.

6. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Ophævelse af Forbud mod Drift af Faar.** Khavn den 6. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 452. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 281.

Efter at have modtaget Hr. Amtmandens behgl. Erklæring af 3. Februar d. A. over det til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet indkomne Andragende, hvori Stiftsövrigheden i Island har anket over en hos Pastor Gisli Gislason paa Staðarbakka foretagen Seqvestration i hans Gods til en Værdi af 200 Rd., til Dækning af de Omkostninger, der eventuelt maatte komme til at resultere af de Foranstaltninger, der vilde blive tagne til Forebyggelse af Fare ved de Faars Undvigelse til Nordlandet, som af bemeldte Præst i Foraaret 1858 bleve drevne til Borgarfjords Syssel i Sönder-Amtet, skulde man, da Ministeriet ikke kan andet end i det Hele misbillige den mod bemeldte Præst brugte Fremgangsmaade, have Dem paalagt, uopholdelig at foranstalte det ommeldte Se-

qvester relaxeret, og den mod Præsten anlagte Sag hævet, samt, naar dette er skeet, derom at meddele Ministeriet Underretning. — Justitsministeriet den 6. Juli 1859. 1859. 6. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ang. Erstatning for **Qvilder paa de offentlige Godser** i Island. Khavn den 6. Juli 1859. — Isl. Copiebog (1858 og 1859, Nr. 454. 6. Juli.

Ved at fremsende tvende herhos tilbagefölgende, fra Stiftsövrigheden i Island indkomne Spörgsmaal om, hvorledes der vil være at forholde med Hensyn til Kirkeqvilderne, naar de, uden Bröde fra Leilændingernes Side, enten uddö eller blive nedslagtede i Anledning af den i Island grasserende Skabsygdom m. m., har Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet under 18. Mai f. A. udbedt sig meddelte Oplysninger om, hvorledes der forholdes med Qvilderne paa det Staten tilhörende Jordegods, samt om, hvilke Foranstaltninger der maatte være trufne af Amtmanden i Nord- og Öst-Amtet med Hensyn til de paa Beneficiargodset værende Faareqvilder.

Efter i denne Anledning at have brevvexlet med Amtmændene i Nord- og Öst-Amtet, samt i Vest-Amtet, skulde Ministeriet, næst at vedlægge de fra bemeldte Embedsmænd modtagne Erklæringer, tillade sig at fremsætte fölgende Bemærkninger:

Hvad angaaer det almindelige Erstatnings-Spörgsmaal, der efter de fremkomne Oplysninger maa antages kun at have praktisk Betydning for Sönder-Amtet, saa finder Justitsministeriet ikke, for sit Vedkommende, Anledning til for Tiden at gaa ind paa det af Amtmanden i Vest-Amtet fremsatte Forslag om, at forelægge Althinget samme til Betænkning, og det saa meget mindre, som det sees, at Anskuelserne om dets

1859. Lösning ere meget forskjellige blandt de islandske Au-
6. Juli. toriteter, og det er at forudsee, at det samme vilde blive Tilfældet paa Althinget. Det maa derhos bemærkes, at medens Grundsætningen for en eventuel Erstatning formentlig maatte være, at en saadan kun kunde indrömmes, naar Faareqvilderne vare tilligemed Leilændingens egen Faarebesætning blevne ödelagte ved selve Sygdommen, uden nogen Bröde fra hans Side, og uagtet han havde anvendt al mulig Omhu paa Faarenes Conservation, turde det dog ikke være usandsynligt, at Althinget, der efter dets sidste Optræden var stemt for en vidtgaaende Nedslagtning, kunde være tilböieligt til at antage et modsat Princip, og navnligen til at ville indrömme Erstatning for de ofte i en fuldkommen sund Tilstand nedslagtede Faar, og i alt Fald maa Ministeriet med Amtmanden i Vest-Amtet være enigt i, at Tiden til at afgjöre denne meget vanskelige og indviklede Sag endnu ikke er kommen, da man ikke har, eller vel kan have nogen Oversigt over Tabets eller Erstatningens Störrelse, og jeg maa derfor være af den Formening, at man bör oppebie, om ikke Althinget i dets forestaaende Samling maatte tage Initiativet i den her omhandlede Sag, som allerede blev bragt paa Bane i Althingets sidste Samling, og som har været Gjenstand for megen Omtale og offentlig Diskussion i Island, hvor de mest forskjellige Anskuelser have gjort sig gjældende med Hensyn til dens Ordning.

I Overeensstemmelse hermed er Ministeriet sindet at tilskrive Amtmanden over Vest-Amtet, Melsted, der tillige er kongel. Commissarius ved Althinget, til hans Efterretning ved Sagens eventuelle Behandling paa Thinget; men foruden skulde man tjenstl. udbede sig Underretning om, hvorledes Sagen vil blive afgjort for Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Vedkommende, behageligen meddeelt.

Endvidere skulde man til behgl. Efterretning tjenstl. meddele, at Amtmanden over Islands Nord- og Öst-

Amt deels har henstillet til Ministeriets Afgjörelse, hvorvidt, Opsidderne af 11 til Thingöre Klostergods henhörende Jorder, hvor samtlige Faar i Anledning af den udbrudte Skabsyge, ifölge de af Amtet tagne Forholdsregler, som syge og mistænkte vare blevne nedslagtede, maae, efter et derom indgivet Andragende, fritages for Ydelsen af den halve Qvildeleie af de paa bemeldte Jorder anbragte 18 Qvilder, indtil Qvilderne maatte blive retablerede — deels, som af den ovenfor berörte, hermed fölgende Skrivelse af 6. Januar d. A. behgl. vil erfares, andraget paa, at den efter en forholdsmæssig Ligning paa Inventarieqvilderne paa det kgl. Jordegods inden Nord- og Öst-Amtet faldende Andeel af Erstatningen for den i Hunavatns Syssel foretagne Nedslagtning i Anledning af Faareskabet, indtil 1/12 af Qvildernes Værdi maa udredes af vedkommende Ombudskasser, men at Ministeriet under Dags Dato har tilkjendegivet Amtmanden, at ligesom det ikke, som allerede i dets Skrivelse af 3. Novbr. f. A. udtalt, kan indlade sig paa at tage nogen Deel i Erstatningen for de nedslagtede Faar, saaledes kan heller ikke den omhandlede Lettelse i Ydelsen af Qvildeleie bevilges. Forsaavidt denne Embedsmand derimod i meerbemeldte Skrivelse har indstillet, at der af Kirkernes Beholdninger eller Portioner, og eventualiter af Præstekaldets Indtægter, maa afholdes et forholdsmæssigt Erstatningsbidrag for de nedslagtede Kirkeqvilder, skulde man henstille dette Punkt til Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Afgjörelse. — Justitsministeriet den 6. Juli 1859.

1859. 6. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Indenrigsministeriet, ang. **Formen for Patenter til Island og Færöerne.** Khavn den 9. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 456. 9. Juli.

Under 1. April d. A. udbad man sig, paa dertil af Finantsministeriet given Anledning, Indenrigsmini-

1859. steriets Yttringer, om et Monopol paa en industriel
9. Juli. eller kunstnerisk Opfindelse m. v., der efter forud erhvervet allerh. Resolution meddeltes Nogen »for det danske Monarchi», og derefter ved særskilte Patenter bekjendtgjöres for Kongeriget, for Hertugdömmet Slesvig og for Hertugdömmerne Holsteen og Lauenborg, derved eo ipso bliver gjældende for Island og Færöerne, saaledes, at disse nordlige Bilande, uden udtrykkelig at være nævnte i Patentet for Kongeriget, ansees som ligefrem indbefattede herunder.

I Gjensvar herpaa har velbemeldte Ministerium under 3. Mai sidstl. blandt Andet yttret, at det maatte finde det utvivlsomt, at Island og Færöerne, efter disses hele statsretlige Stilling, maae ansees indbefattede under det for Kongerigets Vedkommende udfærdigede Patent, hvorhos Ministeriet iövrigt henstillede, hvorvidt det maatte findes önskeligt, at de nævnte Bilande for Fremtiden særligt nævnes i Patenter for Kongeriget.

I Anledning heraf undlader jeg ikke tjenstl. at meddele, at skjöndt det omhandlede Spörgsmaal ikke hidtil har haft nogen praktisk Betydning for Islands og Færöernes Vedkommende, maa man dog, med Hensyn til de forskjellige Forhold i Kongeriget og bemeldte nordlige Bilande, ansee det for rettest, at Island og Færöerne for Fremtiden udtrykkelig undtages, naar slige Patenter udstedes, og saafremt de paagjældende Ansögere maatte önske, at Patentet ogsaa skulde gjöres gjældende for bemeldte Öer, at der i saa Fald ikke tages endelig Bestemmelse herom, förend Justitsministeriet for disse Landes Vedkommende har haft Leilighed til, om fornödent efter indhentede Betænkninger fra Lokal-Autoriteterne, at yttre sig over Sagen. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859[1].

[1]) under s. D. er en lignende Skrivelse fra Justitsministeriet afgaaet til Finantsministeriet, i Anledning af de danske Colonier i Vestindien. Isl. Brevb. sst. Nr. 457.

Justitsministeriets Skrivelse til Nord- og Öster-Amtet, angaaende **ulovligt Salg af franske Dæksbaade.** Khavn den 9. Juli 1859. — 1859. 9. Juli.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 467. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 281.

Foranlediget af en fra Sysselmanden i Sönder-Mule Syssel modtaget Indberetning om, at nogle franske Fiskere fra Paimbol have paa Gaarden Næs i Nordfjorden i Sommeren 1858 bygget 4 Dæksbaade af Materialier, der ere indförte til Island uden Iagttagelse af de i Lov 15. April 1854 indeholdte Forskrifter, og at disse Dæksbaade, paa een nær, der skal være forliist, nu ere til Forhandling, — har Hr. Amtm. deels beordret Sysselmanden til at lægge Beslag paa de tre ovennævnte Dæksbaade indtil videre, deels i behagelig Skrivelse af 9. Februar sidstl. udbedt Dem meddeelt Ministeriets nærmere Forholdsordre med Hensyn til denne Sag.

I Anledning heraf skulde jeg til behgl. Efterretning og videre föiende Foranstaltning tjenstl. melde, at Sagen bör forfölges mod Vedkommende ad Rettens Vei i Overeensstemmelse med Lov 15. April 1854 §§ 9 og 10, og Baadene imidlertid forblive under Beslag. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Administrationen af Thingöre Kloster.** Khavn den 9. Juli 1859. — 9. Juli.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 466.

Ved i behagelig Skrivelse af 1. Februar sidstl. til Ministeriet at indberette, at den constituerede Administrator for Thingöre Klostergods, Jón Jónsson, ved Döden er afgaaet den 22. næstforhen, har Hr. Amtm., forinden De skrider til at udbyde bemeldte Administration vakant paa de i Ministeriets Skrivelse af 22. April

1859. 1856 bestemte Vilkaar, udbedet Dem Ministeriets Re-
9. Juli. solution paa Deres Skrivelse af 23. Juni f. A., betræffende Ombudslönnen for bemeldte Administration, idet De derhos har bemærket, at De for Eftertiden ikke seer Dem istand til af egne Midler at udrede nogensomhelst Andeel af Ombudslönnen.

Foranlediget heraf undlader jeg ikke herved tjenstl. at meddele til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, at Administrationen af oftmeldte Klostergods vil være at udbyde paa den i Justitsministeriets ovennævnte Skrivelse af 22. April 1856 bestemte Maade, ligesom der i det Hele i denne Sag vil være at forholde overeensstemmende med bemeldte Skrivelse. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859.

9. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **omsögt Lettelse i Afgifter.** Khavn den 9. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 471. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 282.

Ved at fremsende et fra den fungerende Administrator for Thingöre Klostergods modtaget Andragende om, at Opsidderne af 11 til bemeldte Gods henhörende Jorder maae fritages for Ydelsen af den halve Qvildeleie, indtil de efter Amtets Ordre i Anledning af Faaresygen nedslagtede 18 Qvilder maatte blive retablerede, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 27. Oktbr. f. A., næst at bemærke, at der formentlig i ethvert Fald ikkun kan tilkomme de Paagjældende en Affældning af ¼ Deel af Qvildeleiens Belöb, hvormed De, i Haab om, at Saadant ikke blev misbilliget, har givet dem Henstand, indtil De kunde indhente Ministeriets Resolution, — henstillet denne Sag til Ministeriets Afgjörelse.

Foranlediget heraf skulde jeg til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. tilbagemelde,

at i Henhold til de i Ministeriets Skrivelse af 3. November f. A. udtalte Grundsætninger, kan den ansögte Lettelse i Ydelser af Qvildeleie ikke bevilges. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859. 1859. 9. Juli.

Justitsministeriets Skrivelse til Indenrigsministeriet, angaaende **Maal- og Vægt-Redskaber til Isafjords Syssel.** Khavn den 9. Juli 1859. — 9. Juli.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 458.

For leverede Maal- og Vægtredskaber til Isafjords Sysselmands-Embede i Island tilkommer Justeerkammeret 15 Rd. 74 Sk., som man tjenstl. skulde anmode Indenrigsministeriet om, behgl. at ville foranledige udbetalte Justeermesteren af Finantshovedkassen her i Staden af den i Finantsloven under § 9. G. c opförte Sum. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. **Underhandlinger med Spanien om Tolden paa Fisk.** Khavn den 9. Juli 1859. — 9. Juli.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 460.

Ved at fremsende det med Bilag hoslagt tilbagefölgende Andragende fra Grosserer-Societetets Comité, angaaende Gjenoptagelse af de i 1853 –55 med Spanien förte Underhandlinger om Lettelser i Tolden paa den til bemeldte Lands Havne fra Island (og Færöerne) indförte Fisk, har Udenrigsministeriet i behgl. Skrivelse af 16. Mai sidstl. begjært det islandske Departements Yttringer over Sagen. Udenrigsministeriet har derhos, næst at meddele en Fremstilling af de med Spanien tidligere om denne Gjenstand förte Underhandlinger, blandt Andet fremhævet de Grunde, der formentligen gjöre det kun lidet sandsynligt, at det vilde kunne lykkes ved nye Forhandlinger med Spanien at opnaa

1859. 9. Juli. det, hvorpaa Grosserer-Societetets Andragende i Særdeleshed gaaer ud, nemlig at alle danske Havne med Hensyn til Exporten af islandsk Fisk blive betragtede som Produktionssteder, hvorhos velbemeldte Ministerium har yttret, at der ikke desto mindre kunde være Anledning til at gjöre et nyt Forsög i denne Retning, hvis Talen var om en for det danske Flag vigtig Indrömmelse, men da det ikke skjönnes, at dette vilde vinde Noget ved Opnaaelsen af en slig Concession, idet vor Handelsstand, ligesaavel som Norges og Skotlands, desuagtet vilde være henviist til fortrinsviis at benytte spanske Skibe til Fiske-Importen til Spanien, synes der ikke at være tilstrækkelig Anledning til, udelukkende i de saakaldte islandske Kjöbmænds Interesse at gjentage Forhandlingerne om dette Punkt, hvorimod Underhandlingerne eventualiter snarere maatte gaae ud paa, at söge udvirket en Nedsættelse i Indförselstolden paa Fisk, som direkte föres til spanske Havne fra Island og Færöerne, imod at der indrömmes Spanien national Behandling paa de nævnte Öer.

Justitsministeriet maa nu vel være af den Formening, at Noget vilde være vundet, ikke blot for de islandske og færöiske Kjöbmænd, og derved indirekte for Island og Færöerne, men ogsaa for de danske Skibsrhedere i Almindelighed, naar de danske Havne, og navnlig Kjöbenhavn, bleve stillede i Klasse med de egentlige Produktionssteder i Henseende til Udförsel af Fisk til spanske Havne, idet det, saaledes som Grosserer-Societetets Comité ogsaa har fremhævet, ofte vilde kunne være i de nævnte Handlendes Interesse, at före Fisken i Forbindelse med andre Produkter hertil, og atter at udföre dem herfra, naar dette kunde skee under samme Vilkaar, som naar den udföres direkte fra Produktions-Stedet. — Men da det dog maa erkjendes, at disse Fordele ere af underordnet Værd imod den Fordeel, der vilde opnaaes saavel for de islandske og færöiske Indvaanere, som for de paa Island

og Færöerne handlende danske Kjöbmænd, naar det maatte lykkes at tilveiebringe en Nedsættelse i Indförselstolden paa Fisk, som direkte föres til spanske Havne fra Island og Færöerne, kan Justitsministeriet for sit Vedkommende ikke blot ikke have Noget imod, men maa tvertimod anbefale, at der indledes nye Underhandlinger med Spanien paa den foreslaaede Basis, naar Udenrigsministeriet, efter sit nærmere Kjendskab til Forholdene, troer, at der er Udsigt til, at disse Underhandlinger kunne före til et heldigt Resultat. 1859. 9. Juli.

Om hvad der i Sagen maatte blive foretaget, tör man i sin Tid imödesee en nærmere behgl. Meddelelse. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859.

Justitsministeriets Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Oversendelse af Medicinaltaxten.** Khavn den 9. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 463–465. 9. Juli.

Hoslagt tilstilles Hr. (Tit.) tjenstl. 5 Exemplarer af »tredie Tillæg til Medicinal-Taxten af 1856« til behagelig Uddeling blandt Lægerne i Sönder- (Vest-, Nord- og Öst-) Amtet, i Henhold til det forhenværende danske Cancellies Skrivelse af 12. Juli 1845. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. forrige **Stiftamtmand Thodals Gravsted.** Khavn den 9. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 473. 9. Juli.

Da det Tidsrum af 50 Aar, for hvilket den i 1808 afdöde Stiftamtmand Lauritz Thodals Gravsted paa Helliggeistes Kirkegaard udenfor Kjöbenhavns Nörreport i sin Tid er indkjöbt, er udlöbet, uden at Vedkommende, efter den i Henhold til allerh. Resolution af 10. Juli 1828 § 1 iværksatte Indkaldelse, have meldt

1859. 9. Juli. sig, og erklæret sig, om de ville fornye Gravstedet, og lade det paa samme værende meget forfaldne Monument restaurere, har Kjöbenhavns Magistrat, som af dens vedlagte Skrivelse behgl. vil erfares, henstillet til Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Afgjörelse, om bemeldte Monument skal hjemfalde til Helliggeistes Kirke, eller om der maatte findes Anledning til at gjöre en Undtagelse fra den almindelige Regel. Bemeldte Ministerium har dernæst, efter at have indhentet ligeledes vedlagte Erklæring fra Kunstmuséets Direkteur, der viser, at en Deel af det omhandlede Monument maa antages at have kunstnerisk Værd, med Hensyn til, at den ommeldte Afdöde skal have gjort sig fortjent i sin Stilling som Stiftamtmand over Island, udbede sig Justitsministeriets Yttringer, om man maatte finde Föie til at foranledige Afholdelsen af de Udgifter, som Monumentets Restauration og fremtidige Bevaring vil medföre, eller til iövrigt at træffe nogen Foranstaltning i den omhandlede Anledning.

Til Afbenyttelse ved Afgivelsen af denne Erklæring skulde man tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behgl. at ville tilveiebringe og meddele Ministeriet alle de Oplysninger, som De maatte kunne fremskaffe angaaende afdöde Stiftamtmand Thodals Virksomhed i den Tid, han var Stiftamtmand over Island.

Med Svaret bedes Bilagene remitterede. — Justitsministeriet den 9. Juli 1859.

13. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Behandling af en Sag hos Byen Reykjavíks Repræsentanter.** Khavn den 13. Juli 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 478. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 282—283.

Efter med Hr. Stiftamtmandens behgl. Skrivelse af 2. April d. A. at have modtaget den af Ministeriet i sin Tid forlangte Erklæring fra Byfogden i Reykjavík

over det af 4 af Reykjavík Kjöbstads Borgerrepræsentanter hertil indgivne Besværing over, at deres forhenværende Formand i Borgerrepræsentantskabet, Adjunkt H. Kr. Friðriksson, uagtet deres og Byfogdens derom fremsatte Begjæring, har nægtet, at en Sag angaaende Salg til bemeldte Kjöbstads Commune af Jorderne Laugarnes og Klepps Udmarker, hvoraf Andragerne vare Medeiere, blev sat under Forhandling i et Borgerrepræsentantskabsmöde, skulde jeg til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. meddele, at Ministeriet med Hr. Stiftamtm. maa være enigt i, at Formanden i det omhandlede Tilfælde efter de forhaandenværende Omstændigheder har handlet rigtigt og med god Conduite. Idet man saaledes ganske maa billige den af Formanden brugte Fremgangsmaade, undlader man ikke lige tjenstl. at tilföie, at Ministeriet ikke skjönner rettere, end at Byfogden, istedetfor, som skeet er, at indhente Erklæring fra de i Sagen interesserede Borgerrepræsentanter, burde have begjært Stiftamtets Resolution for, hvorledes der skulde forholdes i dette enkelte Tilfælde, der formentlig burde have været afgjort paa den i Reglem. 27. Novbr. 1846 § 24 omhandlede Maade, nemlig i en til dette Öiemed sammenkaldt Borgersamling. — Justitsministeriet den 13. Juli 1859. 1859. 13. Juli.

Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Sagsögelse for Drift af Faareflok** fra Nordlandet, **for at undgaa Nedslagtning.** Khavn den 13. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 479. 13. Juli.

Foranlediget af den af Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. under 31. Juli f. A. hertil indgivne Besværing over, at der, efter Foranstaltning af Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt, er bleven anlagt Sag mod Præsten Gisli Gislason, forhen af Staðarbakki inden Hunavatns Syssel, nu til Gilsbakki inden Myra Syssel,

1859. fordi han har drevet sine Faar til Sydamtet, for at
13. Juli. undgaa Total-Nedslagtning af samme, samt over en hos forbemeldte Præst, ligeledes efter bemeldte Amts Foranstaltning, foretaget Seqvestration i hans Bo til en Værdi af 200 Rd., til Dækning af de Omkostninger, der eventualiter maatte komme til at resultere af de Foranstaltninger, som maatte blive tagne til Forebyggelse af Faarenes Undvigelse til Nordlandet, har Ministeriet, til hvem man desangaaende havde henvendt sig, efter at have indhentet Amtmand Havsteins Erklæring over Sagen, ved Skrivelse af 6. dennes underrettet dette Ministerium om, at Samme har tilkiendegivet bemeldte Embedsmand sin Misbilligelse med den mod fornævnte Præst brugte Fremgangsmaade, samt paalagt ham uopholdelig at foranstalte Sagen hævet og Seqvestret relaxeret.

Ved herom at meddele Dem Underretning, skulde jeg, med Hensyn til det med Deres Skrivelse af 5. April sidstl. hertil indkomne Andragende, hvori Overretsprokurator Jón Guðmundsson paa Præsten Gislasons Vegne har anholdt om, at Ministeriet vil forskaffe ham fuld Erstatning og Revanche i forommeldte Sag, tjenstl. tilföie til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for vedkommende Præst, at saafremt han vil gjöre Fordring paa Erstatning for lidt Skade og Kreditspilde, maa han derom anlægge Sag, og vil han af Ministeriet blive anbefalet til at erholde fri Proces, naar han derom indgiver Ansögning. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 13. Juli 1859.

13. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende en **Politibetjent og Arrestforvarer i Reykjavík.** Khavn den 13. Juli 1859. — Efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 482.

Hr. Stiftamtm. har i behgl. Skrivelse af 14. Febr. d. A. indberettet, at De, efter derom indkommen An-

søgning, og efterat saavel Justitiarius i Landsoverretten, som Byfogden i Reykjavík og Rektoren ved den lærde Skole, havde yttret sig over Sagen, har tilladt, at Politibetjent, Overretsbud og Arrestforvarer, samt Gymnastiklærer ved den lærde Skole, Steenberg, fra 30. i f. M. at regne fratræder Politibetjent-Bestillingen, imod at han vedbliver de övrige Betjeninger. 1859. 13. Juli.

Da imidlertid samtlige disse Bestillinger, som Hr. Stiftamtm. bekjendt, ere forenede til een Post, overeensstemmende med den af Stiftsövrigheden i Island derom gjorte Indstilling, og som saadan i sin Tid opslaaet vacant og efter dette Ministeriums Opfordring besat af Krigsministeriet, er det allerede heraf en Fölge, at disse Bestillinger ikke, uden efter Erhvervelse af Ministeriets Samtykke, kunne adskilles, ligesom det ogsaa er forudsat, blandt Andet i Canc. Skriv. af 21. Mai 1808 og 20. April 1839, at Arrestforvarertjenesten og Budtjenesten ved Overretten stedse skulle være forenede med den ene Politibetjentpost i Reykjavík, og jeg skulde derfor til behgl. Efterretning og fornöden Foranstaltning tjenstl. meddele Dem, at Ministeriet ikke kan billige den Steenberg meddelte Entledigelse fra den sidstnævnte Betjening. Önsker han derimod at fratræde Posten i det Hele, efter forudgaaet Opsigelse med 1/2 Aars Varsel, da vil der ikke være Noget imod, at en saadan Afsked bevilges ham, hvorhos det er en Selvfölge, at han i saa Fald ikke kan vente nogen Pension af Statskassen. — Justitsministeriet den 13. Juli 1859.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Gjenindsættelse af Kirkeqvilder paa Beneficiargodset.** Khavn den 13. Juli 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 480. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 283—284. 13. Juli.

1859. 13. Juli. Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. have i behagel. Skrivelser af 28. Januar og 5. Marts f. A. udbedt Dem Ministeriets Resolution for, hvorledes der skal forholdes med Hensyn til Restitutionen af Kirkeqvilderne paa Beneficiargodset i Island, naar de uden Bröde fra Leilændingernes Side enten uddöe eller blive nedslagtede i Anledning af den i Island grasserende Skabsygdom blandt Faarene, idet De navnligen have henstillet, om der ikke maatte loves dem, som beviisligen have gjort alt Sit til at bevare deres Kreaturer og dermed tillige de dem betroede Qvilder, men desuagtet mistet dem, Hjælp fra det Offentlige til atter at restituere Qvilderne.

Da der i denne Henseende formentlig maatte være at forholde paa samme Maade, som med Hensyn til Qvilderne paa det Staten tilhörende Jordegods i Island, anmodede man Justitsministeriet om at meddele Oplysning om, hvilke Foranstaltninger der i de ommeldte Tilfælde maatte være trufne af Amtmændene i Islands Nord- og Österamt samt Vesteramtet med Hensyn saavel til de paa det Staten tilhörende Jordegods, som til de paa Beneficiargodset værende Faareqvilder. Bemeldte Ministerium har derefter hertil indsendt de i Gjenpart vedlagte, fra vedkommende Amtmand indhentede Erklæringer over Sagen, hvorhos Ministeriet blandt Andet har bemærket, at medens Samme med Amtmanden over Vesteramtet maa være enigt i, at Tiden til at afgjöre denne vanskelige og indviklede Sag, der iövrigt efter de fremkomne Oplysninger maa antages alene at have nogen praktisk Betydning for Sönderamtet, endnu ikke er kommen, da man ikke har eller kan have nogen Oversigt over Tabets eller Erstatningens Störrelse, kan Ministeriet ikke finde det hensigtsmæssigt, efter bemeldte Embedsmands Forslag, at forelægge Althinget samme til Betænkning i indeværende Session, og det saa meget mindre, som det sees, at Anskuelserne om Spörgsmaalets Lösning ere

meget forskjellige blandt de islandske Autoriteter, og det er at forudsee, at det samme vil blive Tilfældet paa Althinget. Ministeriet har derfor anseet det rettest, at afvente, om Althinget maatte finde sig foranlediget til at tage Initiativet i Sagen, forinden nogen endelig Bestemmelse blev taget om Forholdets Ordning. 1859. 13. Juli.

Da dette Ministerium for sit Vedkommende maa være enigt med Justitsministeriet i denne Anskuelse, har man dog troet allerede nu at burde udtale, at forsaavidt der maatte blive Spörgsmaal om at komme vedkommende Leilændinge paa Beneficiargodset til Hjælp med Retableringen af Kirkeqvilderne, burde denne formentligen bestaae i, at der blev indrömmet vedkommende Beneficiarius eller Leilænding en passende Henstand med Retableringen, saaledes at denne kunde skee successive, og være tilendebragt inden en nærmere bestemt Tidsfrist.

Slutteligen undlader man ikke at tilföie, at forsaavidt Amtmand Havsteen i Slutningen af sin Betænkning har henstillet, at der af Kirkernes Beholdninger eller Portioner og eventualiter af Præstekaldets Indtægter maatte afholdes et forholdsmæssigt Bidrag til Erstatning for de i Hunavatns Syssel nedslagtede Faar, da har jeg under D. D. tilskrevet bemeldte Embedsmand, at Ministeriet ikke kan meddele Samtykke hertil, da det maa være vedkommende Beneficiarii egen Sag, naar han har lovet at deeltage i den heromhandlede Erstatning, at udrede den paa ham faldende Andeel, uden at Beneficiet i nogen Maade derved lider noget Tab. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 13. Juli 1859[1].

[1]) under s. D. er fra samme Ministerium afgaaet en Skrivelse til Amtmand Havstein, overeensstemmende med Brevets sidste Passus. Brevb. sst. Nr. 481.

1859. 14. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til den kgl. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, ang. **Indsættelse af Faare-Qvilder istedetfor de nedslagtede.** Khavn den 14. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 498.

Ved at afgive Betænkning over tvende fra Stiftsövrigheden i Island til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet indkomne Forespörgsler om, hvorledes der bliver at forholde med Hensyn til Restitutionen af Kirkeqvilderne paa Beneficiargodset, naar de uden Bröde fra Besiddernes Side blive nedslagtede i Anledning af Skabsygdommen, har Hr. Amtmanden i behgl. Skrivelse af 24. Januar sidstl., næst at oplyse, at Spörgsmaalet om Leilændingernes Ansvar for nedslagtede Faareqvilder endnu ikke er opstaaet i Vester-Amtet, blandt Andet bemærket, at skjöndt De med Hensyn til de Grundsætninger, som Stiftsövrigheden har fremsat angaaende det omhandlede Spörgsmaal, i flere Henseender er aldeles uenig med Samme, maa de dog tiltræde dens Yttringer, forsaavidt disse gaae ud paa, at det endnu er for tidligt at afgjöre alle de herhen hörende Spörgsmaal, der fordre en nöiagtig og grundig Undersögelse af de forskjellige Tilfælde, hvorimod De har troet at burde tilraade, at Sagen forelöbigen maatte blive forelagt det nu forsamlede Althing som en Betænkningssag.

Medens Ministeriet nu med Hr. Amtm. er enigt i, at Tiden til at afgjöre denne vanskelige og indviklede Sag, der iövrigt efter de fremkomne Oplysninger maa antages alene at have nogen praktisk Betydning for Sönder-Amtet, endnu ikke er kommen, da man ikke har eller kan have nogen Oversigt over Tabets eller Erstatningens Störrelse, kan Ministeriet derimod ikke finde det saa hensigtsmæssigt, nu at forelægge Althinget Sagen til Betænkning, og det saa meget mindre, som det sees, at Anskuelserne om Spörgsmaalets Lösning

ere meget forskjellige blandt de islandske Autoriteter, og det er at forudsee, at det samme vilde blive Tilfældet paa Althinget. 1859. 14. Juli.

Ministeriet maa derfor ansee det rettest, at afvente, om Althinget maatte finde sig foranlediget til at tage Initiativet i den ommeldte Sag[1], der sees allerede at have været bragt paa Bane i den sidste Samling, og som har været Gjenstand for megen Omtale og offentlig Diskussion i Island, hvor de forskjelligste Anskuelser have gjort sig gjældende med Hensyn til dens Ordning.

Idet jeg endnu tilföier, at Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, med hvem jeg desangaaende har brevvexlet, er enigt i denne Anskuelse, undlader jeg ikke, til mulig Afbenyttelse, at tilstille Hr. Amtmanden Extrakt af den af Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet afgivne Betænkning i Sagen. — Justitsministeriet den 14. Juli 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öst-Amtet, ang. **Tilladelse for en katholsk Geistlig** at bygge paa Seyðisfjord. Khavn den 14. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 497. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 284—285 (med Bilag S. 285—287). 14. Juli.

Med behgl. Skrivelse af 2. Februar f. A. har Hr. Amtm. hertil indsendt et i det latinske Sprog affattet Andragende, hvori en til Island i Aaret 1857 ankommen katholsk Geistlig, ved Navn Bernard-Bernard, har forespurgt, om der maatte være Noget til Hinder for, at han for egen Regning opförer paa en af ham erhvervet Grund et privat Etablissement paa Handels-

---

[1]) om denne Sags Behandling paa Althinget see Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, S. 335—338, 1251—1274, 1448—1456, 1813—1814.

1859. stedet Seydisfjord eller i Nærheden deraf, for der at
14. Juli. modtage franske Fiskere, der om Sommeren besöge Island, og yde dem Hjælp og Bistand, saavel i Sygdomstilfælde som i aandelig Henseende, og deriblandt at uddele Sakramentet efter den katholske Kirkes Ritus.

Efterat have brevvexlet med Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet i Anledning af dette Andragende, skulde jeg, næst at vedlægge Gjenpart af en af Generalprocureuren over Sagen afgiven Betænkning, tjenstl. meddele, at Ministeriet i Henhold til de af nysnævnte Embedsmand fremhævede Grunde har troet, ikke at burde modsætte sig Indrömmelsen af det Ansögte, naar der kunde stilles betryggende Garantier for, at Tilladelsen ikke bliver misbrugt i nogensomhelst Retning, navnligen til at forlede Islænderne til at gaae over til den katholske Religion.

Idet jeg derfor tjenstl. skulde anmode Hr. Amtm. om, behgl., efter indhentet Erklæring fra vedkommende Sysselmand, at yttre Dem herover, maatte jeg tillige anmode Dem om, at underrette Bernard-Bernard om Regjeringens forelöbige Resolution paa hans Andragende, og derhos gjöre ham opmærksom paa, at det ifölge Loven af 15. April 1854 ikke er tilladt fremmede Fiskerskibe, undtagen i Nödstilfælde, direkte at anlöbe Seydisfjord, men at de först maae anlöbe en af de i bemeldte Lovs § 2 nævnte Havne, for at det Fornödne efter denne §'s Indhold kan iagttages. — Justitsministeriet den 14. Juli 1859[1].

14. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island og Amtmanden i Vester-Amtet, ang.

---

[1]) Generalprocureurens Betænkning 10. Mai 1858 er anfört ved Skrivelse til ham fra Justitsministeriet af 6. Mai 1858. Algr. Ussings Reskriptsaml. 1838, S. 133—134 Anmærkn. Islandsk: Tíð. um stjórnarmálefni Íslands I, 285—287.

Fremmedes Fiskevirkning i Island. Khavn den 14. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 495. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 287. 1859. 14. Juli.

I Anledning af en fra Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt hertil indkommen Forespörgsel, om og hvorvidt Nordmænd, der maatte forsöge Sildefiskeri i Islands Fjorde og Bugter, efter den forskjellige Maade, hvorpaa Fiskeriet drives, have at erlægge den befalede Afgift af 2 Rd. pr. Commercelæst, har Justitsministeriet under D. D., næst at henvise til de i Skrivelser af 18. April og 9. Mai d. A. givne Regler om Fremmedes Adgang til Fiskeri under Island, resolveret, at de af Fremmede fangede Fisk ikke maae tilvirkes paa Landet, og at der, hver Gang Noget losses eller lades, skal erlægges den ved Lov af 15. April 1854 bestemte Læsteafgift af 2 Rd. pr. Commercelæst.

Hvilket herved meddeles Hr. Stiftamtm. til behgl. Efterretning. — Justitsministeriet den 14. Juli 1859[1].

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, angaaende **Fremmedes Sildefiskeri** i Island. Khavn den 14. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 494. 14. Juli.

Med behgl. Skrivelse af 8. Febr. sidstl. har Hr. Amtm. hertil indsendt Erklæringer fra Sysselmanden i Öfjords og Skagafjords Sysseler, hvoraf det fremgaaer, at det norske Skib Juliane fra Bergen, som i afvigte Sommer anlöb nogle Havne i bemeldte Sysseler, for at pröve Sildefiskeri, Intet har losset eller ladet sammesteds. Ogsaa har De derhos — foranlediget af, at det er Dem forebragt, at Nordmændene agtede at gjentage Forsöget i indeværende Sommer, og med den Be-

[1]) under s. D. er ligelydende Skrivelse fra Justitsministeriet afgaaet til Amtmanden i Vester-Amtet, P. Melsted. Copiebog sst. Nr. 496.

1859. mærkning, at Sildefiskeriet kan finde Sted paa forskjellig Maade, enten uden nogen Afbenyttelse af

14. Juli. Landet, hverken til Fiskeriets Drift eller til Fangstens Tilvirkning, eller saaledes, at Fangsten bringes i Land, og enten umiddelbart föres ombord i Skibet, eller da tilvirkes, for senere enten at bringes ombord eller sælges, — udbedet Dem Ministeriets Resolution for, om og hvorvidt Nordmænd, der maatte forsöge Sildefiskeri i Islands Fjorde og Bugter, efter den forskjellige Maade, hvorpaa Fiskeriet drives, have at erlægge den befalede Afgift af 2 Rd. pr. Commercelæst.

Foranlediget heraf skulde man, næst at henvise til Justitsministeriets Skrivelse af 18. April og 9. Mai d. A., betræffende Fremmedes Adgang til Fiskeri under Islands Kyster, til behgl. Efterretning tjenstl. melde, at den af Fremmede fangede Fisk ikke maa tilvirkes paa Landet, og at der, hver Gang Noget losses eller lades, skal erlægges den ved Lov af 15. April 1854 bestemte Læsteafgift af 2 Rd. pr. Commercelæst. — Justitsministeriet den 14. Juli 1859.

14. Juli. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet i Island, ang. **Varetransport og Handel** (Plak. 19. Mai 1854). Khavn den 14. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 491.

Næst at indberette, hvad der er foretaget med Hensyn til den af Spekulanthandlerne Simonsen, Christensen og Glad i f. A. paa Steingrimsfjord inden Stranda Syssel drevne ulovlige Handel, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 24. Januar sidstl. udbedt Dem Justitsministeriets Resolution for, om det er lovligt og overeensstemmende med det i Plak. 19. Mai 1854 indeholdte Bud, at bemeldte Kjöbmand Simonsen, der skal være deelagtig i deu faste Handel, der föres paa Handelstedet Flensborg i Havnefjord, har paa Handelstedet Reykjarfjord, hvor han blot handlede som Speku-

lant, afsluttet Handel om andre end de i den bemeldte Plakat nævnte Tilförsels-Artikler med Indbyggerne af Steingrimsfjorden, og tilbragt dem samme, samt hvorvidt den samme Fremgangsmaade kan være Andre tilladt under lignende Omstændigheder.

1859.
14. Juli.

Foranlediget heraf skulde man til behagel. Efterretning tjenstl. meddele, at forsaavidt ovennævnte Simonsen godtgjör, at han er Eier eller Medeier af et fast Handels-Etablissement i Island, maa han være berettiget til at indkjöbe islandske Varer og sælge de i Plak. 19. Mai 1854 nævnte Artikler paa andre Steder paa Kysten end de autoriserede Handelsteder; men derimod kan han ikke tilföre Indbyggerne paa slige Steder andre end de i Plakaten nævnte Varer, undtagen naar disse af ham ere solgte fra hans faste Etablissement, men ingenlunde naar han paa andre Pladser har afsat dem som Spekulanthandler, da saadant vilde före til én aabenbar Elusion af den omhandlede Bestemmelse.

Iövrigt vil Ministeriet efter Omstændighederne have bemeldte Simonsen fritaget for at drages til Ansvar for den af ham i forrige Aar begaaede ulovlige Handel, hvorimod man, forinden Bestemmelse tages angaaende den af Spekulanthandlerne Glad og Christensen drevne ulovlige Handel, maa have Hr. Amtm. anmodet om, desangaaende at meddele nærmere Oplysning, samt tillige at yttre Dem over, om der ikke maatte være Anledning til at drage dem til Ansvar for Overtrædelse af Handelsloven. — Justitsministeriet den 14. Juli 1859[1].

---

[1]) Den anden Passus af denne Skrivelse er som et særskilt Brev med en lidet afvigende Begyndelse afgaaet under s. D. til Stiftamtmanden og Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet. Justitsmin. Brevb. sst. Nr. 492-493. Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 288.

1859. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over
28. Juli. Nord- og Öster-Amtet, ang. **Besværing over Nedslagtning af Faar** i Hunavatns Syssel. Khavn den 28. Juli 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 520. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 288—289.

Efter Modtagelsen af Hr. Amtmandens Erklæring i behgl. Skrivelse af 10. Januar d. A. over det med samme tilbagefulgte Andragende, som Bonden Kristjan Jónsson af Stóradal inden Hunavatns Syssel, næst at besvære sig over den Fremgangsmaade, han har mödt fra det Offentliges Side, paa Grund af hans Vægring ved at efterkomme den af Amtet udstedte Ordre om Nedslagtning af hans golde Faar, har anholdt om, principaliter, at Ministeriet ved sin Resolution vil afgjöre Sagen derhen, at de ham paalagte Vagtholds-Omkostninger enten aldeles bortfalde, eller dog undergaae en passende Moderation, og in subsidium, at Ministeriet i alt Fald vil befale Sagen underkastet Domstolenes Afgjörelse, og forunde ham fri Proces, skulde man til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Andrageren tjenstl. melde, at da der i denne Sag foreligger et ubetinget Löfte fra Supplikantens Side om Overtagelsen af de omhandlede Forpligtelser, kan Ministeriet ikke fritage ham derfor, men at det naturligviis maa staae ham frit for, saafremt han tröster sig til at godtgjöre, at Löftet, saaledes som i Andragendet er anfört, er afgivet under en saadan moralsk Tvang, at samme ikke kan tillægges Gyldighed, at gjöre sin Ret i saa Henseende gjældende ved Domstolene. — Justitsministeriet den 28. Juli 1859.

8. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Udenrigsministeriet, ang. den **franske Regjerings** Önske om **Oprettelse af fransk Fiskeri-Anlæg paa Dyrafjord.**

Khavn den 8. August 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859.
1859, Nr. 543. 8. August.

Efter at man under 23. Mai 1857 udförlig havde yttret sig over det fra den keiserlige franske Regjering i sin Tid indkomne Andragende om Oprettelsen af et Fisketilvirknings-Etablissement paa Dyrafjord i Isafjords Syssel under Islands Vesteramt, har man i Skrivelse af 2. Juni s. A. underrettet Udenrigsministeriet om, at det paa Justitsministeriets derom allerund. nedlagte Forestilling behagede H. M. Kongen ved allerh. Resol. af 1. i s. M. allern. at bifalde, at det i 1857 forsamlede Althing opfordredes til, i Anledning af foranförte Andragende, at tage under Overveielse og meddele Betænkning om, hvorvidt der maatte være Föie til at tilstede fremmede Staters Undersaatter Adgang til at anlægge Fisketörrings-Etablissementer paa Island, og eventualiter under hvilke Betingelser, samt til at bevirke en hertil sigtende Forandring i den nu bestaaende Lovgivning.

Af den af Althinget derefter afgivne Betænkning[1], hvoraf Gjenpart vedlægges, vil Udenrigsministeriet behgl. erfare, at Althinget i det Væsentlige har tiltraadt de Anskuelser, der havde gjort sig gjældende ved Sagens tidligere Forhandling i Ministeriet, i hvilken Henseende jeg skal tillade mig at henvise til den foranförte Skrivelse af 23. Mai 1857, og saavel med Hensyn hertil, som da det maatte ansees for stemmende med Forholdets Natur og Althings-Anordningen af 8. Marts 1843, at der ikke vilde indrömmes nogen fremmed Stat Dispensation fra den bestaaende Lovgivning i bemeldte Henseende, uden at Althinget forinden er givet Leilighed til at yttre sig over Sagen, bliver det efter min derom nedlagte allerund. Forestilling i den allern. Bekjendtgjörelse til Althinget af 27. Mai d. A.[2], an-

[1]) Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1857, S. 391—394.

[2]) Tíðindi frá alþíngi Íslendínga 1859, Viðb. B, S. 63—69.

1859. gaaende Resultaterne af de under dets Möde i Aaret
8. August. 1857 afgivne allerund. Betænkninger og övrige indgivne Andragender, blandt Andet tilkjendegivet Thinget, at der i forekommende Tilfælde vil blive taget Hensyn til de deri udtalte Anskuelser.

Idet jeg ikke har skullet undlade tjenstl. at meddele Udenrigsministeriet Forestaaende til behgl. Efterretning, skal jeg derhos tillade mig at henstille, om velbemeldte Ministerium maatte finde sig foranlediget til at meddele den franske Regjering et endeligt Svar paa det foranförte Andragende i Overeensstemmelse hermed. — Justitsministeriet den 8. August 1859.

9. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Kirke- og Underviisningsvæsenet, ang. **Forslag om Reformer i Medicinalvæsenet**. Khavn den 9. August 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 548. — Islandsk: Tíð. um stjórnarmálefni Íslands I, 289—291.

Det vil være i Kirke- og Underviisningsministeriets behgl. Erindring, at der i sin Tid indkom et Forslag fra nuværende Medicinal-Inspecteur for Hertugdömmet Slesvig, Justitsraad Dr. med. Schleisner, til en Reform i det islandske Medicinalvæsen, og at der i Anledning af dette Forslag blev gjennem Consistorium indhentet Betænkninger fra det medicinske Fakultet og Bestyrelses-Comitéen for Communitetets Stipendievæsen.

Som det vil erindres, gik Justitsraad Schleisners Plan ud paa at afhjælpe den store Trang paa Læger i Island, ved i Forbindelse med Oprettelsen af flere Lægeposter at söge en fast Stok af indfödte islandske Lægecandidater tilveiebragt, og til Opnaaelse heraf foreslog han blandt Andet, at det undtagelsesviis skulde tillades Islændere, der ikke vare Studenter, men havde underkastet sig en præliminair Examen ved Reykjavík lærde Skole, at studere Medicin ved Universitetet, hvor der for dem skulde indrettes et særegent Lærecursus og

en særskilt Examen, samt indrömmes dem de samme 1859.
Beneficier, som de islandske Studenter nyde. 9. August.

Dette Forslag, der iövrigt var anbefalet af det kgl. Sundheds-Collegium, mödte imidlertid Modstand fra det medicinske Fakultet, forsaavidt det gik ud paa, at der skulde holdes særskilte Forelæsninger og indrettes en særegen Examen for de omhandlede Studerende, ligesom ogsaa Bestyrelsen for Communitetets Stipendievæsen tilligemed Consistorium modsatte sig Forslaget, forsaavidt det gik ud paa, at disse ustuderede Islændere skulde, ligesom de islandske Studenter, stedes til Nydelsen af Regents-Beneficiet og Communitets-Stipendiet. Derimod tilböde sidstnævnte Autoriteter, i Betragtning af det velgjörende Öiemed, at yde saadanne Studerende en aarlig Understöttelse, idetmindste indtil videre, af 200 Rd. af Communitetets Kasse, dog saaledes, at Antallet af Stipendieportionerne, der samtidigen kunde besættes, ikke oversteg 4, saa at den aarlige Udgift for Communitetet i det Höieste blev 800 Rd., og velbemeldte Ministerium lovede derhos, saafremt dette Forslag ved Sagens endelige Behandling maatte findes anbefaleligt, i behagel. Skrivelse af 30. August 1855, at optage det fornödne Belöb paa Communitetets Budget i det förste Finantslov-Udkast, der udarbeidedes efter at man havde modtaget Underretning om Afgjörelsen af dette Punkt i Forbindelse med Anliggendets Ordning i det Hele.

Ligesom der nu ikke, efter hvad det medicinske Fakultet havde erklæret, kunde være Tale om at gaa ind paa Justitsraad Schleisners ovennævnte Forslag, saaledes har man ikke heller kunnet tage Althingets Forslag om Oprettelsen af en egen medicinsk Höiskole i Rvík til Fölge, hvorimod man, som af vedlagte Extrakt af Justitsministeriets i denne Sag vedlagte allerunderd. Forestilling af 25. Mai d. A. behagel. vil erfares, har antaget, at Formaalet, at tilveiebringe et tilstrækkeligt Antal medicinske Candidater, der baade vare qvalifi-

1859. cerede og villige til at modtage Ansættelse som Di-
9. August. striktslæger i Island, bedst vilde kunne opnaaes, naar man ved Siden af at oprette sex nye Lægeposter i Island (hvilket vilde kunne skee ved Hjælp af Hospitalernes Midler, hvis Bestemmelse det netop er, ifölge Plak. af 23. August 1848, at forbedre Medicinal-Indretningen i Landet) indrömmede islandske Studenter, der ville studere Medicin ved Kjöbenhavns Universitet, foruden Communitets- og Regents-Beneficierne, hvortil de ifölge Reglem. af 11. Febr. 1848 § 4 ere berettigede, strax efter deres Inscription, tillige den ommeldte Understöttelse af 200 Rd. af Communitetets Kasse, selvfölgeligen ikkun paa den Betingelse, at de Paagjældende forpligtede sig til efter endt Examen at modtage Ansættelse i Island.

Da Hans Majestæt nu ved allerh. Reskr. af 27. Mai d. A. har bifaldet, at Sagen söges ordnet paa denne Maade, tillader man sig at tilstille velbemeldte Ministerium Sagens Akter, der findes opförte paa den ligeledes medfölgende Designation, idet man paa bedste Maade skal anbefale denne Deel af Sagen til Ministeriets gode Forsorg, og tör man i sin Tid udbede sig Underretning om Udfaldet, med det Indesluttedes Tilbagesendelse, behagel. meddeelt. — Justitsministeriet den 9. August 1859[1].

---

[1]) **Bilag**: Fortegnelse over de med Justitsministeriets Brev til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet af 9. August 1859 medfölgende Bilage:

1. Justitsraad Schleisners Forslag af 3. Januar 1853.
2. Justitsmin. Skriv. til Cultusmin. af 16. Juni 1853.
3. Cultusmin. Brev til Consistorium af 25. August 1853.
4. Consistoriums Svarskriv. af 7. Juli 1855, med 3 Bilage.
5. Cultusministeriets 2det Depart. Brev til det islandske Depart. af 30. August 1855.
6. Justitsmin. Brev til Justitsr. Schleisner af 27. Mai 1856.
7. Justitsr. Schleisners Svarskrivelse af 27. Marts 1859.
8. Tvende af Althinget i 1855 og 1857 indgivne Petitioner.
9. Extrakt af Justitsmin. allerund. Forest. af 25. Mai 1857.
10. Allern. Bekjendtgjörelse til Althinget af 27. Mai 1857.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Nægtelse af at afsone Riisstraf med Pengeböder.** Khavn den 13. August 1859. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 571. 1859. 13. August

At den med Hr. Stiftamtmandens behgl. Erklæring af 16. Mai d. A. hertil indkomne Ansögning, hvori Pigen Haldóra Árnadóttir af Hlíð i Skaptafells Syssel anholder om, at den hende ved den islandske Landsoverrets Dom af 31. Mai 1858 for Overhörighed mod et Övrighedsdekret idömte Straf af 10 Slag af Riis maatte afsones med passende Pengeböder, ikke kan bevilges, det skulde man herved tjenstl. meddele til behgl. Efterretning og Iagttagelse af det videre Fornödne. — Justitsministeriet den 13. August 1859.

Kongelig Resolution ang. **Aflösning af Skalholt Kirkes Servituter.** Skodsborg den 17. August 1859[1]. — Isl. Forest. og Resol. Prot. 1859, Nr. 33. 17. August

I den af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet (D. G. Monrad) indgivne Forestilling af 12. August anföres som fölger:

Ved allerh. Reskr. af 29. Septbr. 1848 bleve flere Skalholt Kirke tilhörende Forstrande og Servituter overdragne den daværende Eierinde af bemeldte Kirke, senere afdöde Bispinde Valgerður Johnsen, til fri Eiendomsraadighed, mod en Aflösningssum af 994 Rd. 32 Sk., hvilket Beløb enten skulde indbetales i Islands Jordebogskasse til Forrentning til Fordeel for Kirken, eller ligeledes for Kirken udsættes hos Private under Stiftsövrighedens Tilsyn, mod Sikkerhed som for offentlige Stiftelsers Midler, samt mod at Obligationerne forsynedes med Stiftsövrighedens Prohibitivpaategning. — Da det imidlertid senere er blevet behörigen oplyst og godtgjort, at en af de i ovennævnte allerh. Reskript omhandlede Forstrande, Fjórðúngafjara, af en Feiltagelse var bleven henregnet til de Kirken

[1]) Cultusministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island 20. August 1859.

1859. 17. August. tilhörende Rettigheder og Servituter, og dens Værdi indbefattet i den for disse fastsatte Aflösningssum, har Ministeriet anseet det for at være en Selvfölge, at bemeldte Forstrands Værdi burde fradrages hin Aflösningssum, og har derfor, efter at have indhentet de fornödne Oplysninger, tilkjendegivet Stiftsövrigheden i Island, at Kirkens Eiere maatte ansees for at have fyldestgjort Reskriptets Bestemmelser, naar de i Jordebogskassen indbetale en forholdsvis mindre Sum, eller istedetfor 994 Rd. 32 Sk., det af dem tilbudne Belöb af 940 Rd. Nu have imidlertid Kirkens nuværende Eiere, Conferensraad B. Thorsteinsson og Kjöbmand H. St. Johnsen, i tvende hertil indkomne, af Stiftsövrighedens Erklæring ledsagede Andragender anholdt om Tilladelse til at maatte anbringe sidstnævnte Kapital tilligemed et Belöb af 20 Rd., som Kirken eier for en tidligere afhændet Servitut, i 4 pCt. rentebærende Statsgjælds-Obligationer, eller, hvis dette ikke maatte kunne bevilges, at Aflösningssummen da blev nedsat til 900 Rd.

Til Stötte for det saaledes Ansögte have Supplikanterne navnlig anfört, at det er yderst vanskeligt, og undertiden aldeles umuligt, at anbringe betydelige offentlige Kapitaler som Laan hos Private i Island mod tilstrækkelig Sikkerhed, og at saaledes dette i Reskript af 29. Septbr. 1848 stillede Alternativ maa ansees for at være upraktisk, samt at Renten af de Kapitaler, der indsættes til Forrentning i Jordebogskassen, er efter Emanationen af bemeldte Reskript bleven nedsat fra 3½ til 3 pCt., saa at Kirken, ved paa denne Maade at anbringe Pengene, vilde lide et betydeligt og i Tidens Længde endog uberegneligt Tab.

Med Hensyn hertil bemærker Ministeriet, at uagtet Statsgjælds-Obligationer ikke afgive anordningsmæssig Sikkerhed for offentlige Stiftelsers Midler, maa det dog med Stiftsövrigheden i Island være enigt i, at der i nærværende Tilfælde ikke kan være nogen Betænkelighed ved at opfylde Supplikanternes principale Begjæring, og derfor taler ikke blot Billighed, idet det ikke bör gjöres umuligt for Kirkens Eiere, der eventuelt kunne komme til af egne Midler at udrede det Belöb, hvormed Kirkens Udgifter maatte overstige dens Indtægter, at foröge disse ved at anbringe den omhandlede Capital paa en saadan Maade, at den opnaaer höiere Rente end den, som erholdes af Penge, der sættes til Forrentelse i Jordebogskassen, men der vil ogsaa for Kirken kunne opnaaes en fuldkommen tilfredsstillende Sikkerhed ved Anbringelsen af dens Midler

paa den af Supplikanterne ansögte Maade, naar de indkjöbte Obligationer forsynes med Prohibitivpaategning, samt deponeres i Islands Jordebogskasse. 1859. 17. August.

Idet endvidere bemærkes, at det er en Selvfölge, at foranförte Belöb eller i det Hele 960 Rd. vil være at anvende til Indkjöb af kgl. Obligationer, dog kun forsaavidt disse ikke staae over pari, indstilles:

at det maatte behage D. M. allern. at bifalde, at der meddeles Eierne af Skalholts Kirke Tilladelse til paa indbemeldte Betingelser at anbringe den Kirken tilhörende Kapital af 960 Rd. i 4 pCt. rentebærende Statsobligationer.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Skodsborg den 17. August 1859.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til det juridiske Fakultet ved Kjöbenhavns Universitet, ang. **Underviisning i islandsk Ret.** Khavn den 17. August 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 578. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 291—292, anført som Skrivelse fra Justitsministeriet. Udtrykket »man« i Skrivelsen gjengives paa Islandsk med »Dómsmálastjórnin« (Justitsministeriet). 17. August.

Af den vedlagte allerund. Petition vil Fakultetet behgl. erfare, at det i 1857 forsamlede islandske Althing blandt Andet gjentagende har anholdt om, at § 15 i For. 26. Januar 1821 maatte blive ophævet, forsaavidt det deri bestemmes, at de saakaldte danske Jurister kunne blive Sysselmænd i Island, og at der i Reykjavík snarest muligt maatte paa Statskassens Bekostning blive oprettet en Dannelses-Anstalt for vordende juridiske Embedsmænd, saa at de Jurister, som have bestaaet Embedsexamen ved denne Dannelses-Anstalt, ansees qvalificerede til juridiske Embeder i bemeldte Land, dog med de nærmere Bestemmelser, som i denne Henseende maatte findes nödvendige.

1859. 17. August. Ved at gjöre Fakultetet bekjendt med dette Andragende, der ligesom det tidligere af Thinget i 1855 indgivne Andragende om samme Gjenstand er blevet afslaaet ved allerh. Resolution af 6. Mai d. A., skulde man, næst endnu at vedlægge et Exemplar af den allern. Bekjendtg. til Althinget af 27. s. M., og til Oplysning om de Grunde, som have ledet Regjeringen ved Sagens Afgjörelse, en Afskrift af Ministeriets allerunderd. Forestilling af 25. Mai 1857, tjenstl. udbede sig velbemeldte Fakultets Yttringer, om der ikke ved Foredragene over det danske Retssystem kunde tages noget mere Hensyn til de islandske Studerende, ved udförligere end hidtil at omhandle de Afvigelser fra den almindelige danske Lovgivning, som finde Sted for Islands Vedkommende, og ved tillige at give en kort Fremstilling af de faa Retsmaterier, i hvilke den ældre islandske Lovgivning (Jonsbogen) endnu staaer ved Magt.

Med Svaret turde man udbede sig det Indesluttede tilbagesendt. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 17. August 1859.

17. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Proces om nogle Forstrande i Skaptafells Syssel.** Khavn den 17. August 1859. — Isl. Copieb (1858 og) 1859, Nr. 584.

Hr. Stiftamtm. har med behgl. Skrivelse af 16. Mai sidstl. hertil indsendt et til Dem indkommet Andragende fra Overretsprokurator Jón Guðmundsson, om at der maatte meddeles Bonde Jón Ingimundsson af Leiðvelli inden Skaptafells Syssel fri Proces til for Höiesteret at indanke en mellem bemeldte Bonde og Administrationen for Kirkjubæ og Thykkvabæ Klostergodser verserende og ved den islandske Landsoverret under 28. Decbr. f. A. paadömt Sag, angaaende Retten til nogle

paa Forstrandene Skarðsfjara, Hnausastúfur og Svínadalsstúfur opdrevne Vragtræer. 1859. 17. August.

Foranlediget heraf skulde man til behagel. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Bonden Jón Ingimundsson tjenstl. melde, at der vil blive ham meddeelt fri Proces for Höiesteret i ovennævnte Sag, naar han derom indgiver behörig Ansögning. — Justitsministeriet den 17. August 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Laan til Reykjaviks Bykasse.** Khavn den 19. August 1859. — Afskrift efter Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 591. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 292—293. 19. August.

Da Reykjavík Kjöbstads aarlige Indtægter, navnligen de Bidrag, der paalignes deels Byens Kjöbstadbygninger, deels Indvaanerne efter Formue og Leilighed, ikke ere forfaldne til Betaling i den Tid af Aaret, der er den beleiligste til at foretage de aarlige Arbeider i Byens Tjeneste, og disse Arbeider derfor i Regelen maae opsættes indtil en mindre beleilig Tid, hvorfor de i Almindelighed blive bekosteligere, end de ellers kunde og burde være, har Hr. Stiftamtm., for engang for alle at raade Bod herpaa, efter derom indkommet Andragende fra bemeldte Kjöbstads Communalbestyrelse, paa Ministeriets forventende Approbation, tilladt, at der for Byens Kasse maa optages et Laan af 400 Rd. paa fölgende Betingelser: 1) at deraf svares 4 pCt. Rente, 2) at Laanet tilbagebetales med 40 Rd. aarlig, förste Afdrag 1861, 3) at bemeldte 40 Rd. tilligemed den resterende Rente hvert Aar særskilt optages i Byens Budget, indtil Laanet er tilbagebetalt, og 4) at det nöie paaagtes, at bemeldte 400 Rd. holdes udenfor Ligningssummen, saaledes, at de ved Slutningen af hvert Regnskabsaar stedse haves pr. Cassa, paa hvilken

1859. 19. August. Foranstaltning De derhos i behgl. Skrivelse af 30. Mai d. A. har udbedt Dem Ministeriets Approbation.

Foranlediget heraf skulde man, med den Bemærkning, at man maa antage, at denne Sag, uagtet dette ikke af Dem er fremhævet, har krævet hurtig Afgjörelse, da den i modsat Fald burde have været indstillet til Afgjörelse i Overeensstemmelse med Anordningen af 27. Novbr. 1846 § 24, til behgl. Efterretning tjenstl. meddele, at Ministeriet approberer den af Dem saaledes trufne Foranstaltning. — Justitsministeriet den 19. August 1859.

19. August. **Kirke- og Underviisningsministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Besættelse af Vestmannö Præstekald.** Khavn den 19. August 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 595. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 293—294.

I Anledning af en mellem Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. opstaaet Meningsforskjel, angaaende Besættelsen af det for Tiden vacante Vestmannö Præstekald, have De, i Henhold til allerh. Resol. af 14. Mai 1850 om en Forandring af Besættelsesmaaden af de Præstekald i Island, som ikke umiddelbart bortgives af H. M. Kongen, i behgl. Skrivelse af 17. Juni d. A. udbedet Dem Ministeriets Afgjörelse af Sagen.

Da Ministeriet imidlertid har troet, at det, forinden Kaldet besættes, bör komme under nærmere Overveielse, om der ikke maatte være Anledning til i samme at ansætte en Kapellan, enten en residerende Kapellan med en bestemt Andeel af Indtægterne, eller i alt Fald en personel Kapellan, skulde man, næst at bemærke, at saavel Vestmannöernes isolerede Beliggenhed og den Besværlighed, hvormed Communicationen med Landet ofte er forbunden, hvilket let kunde have tilfölge, at Kaldet, naar der kun var een Præst paa Öerne, kunde i dennes paakommende Forfald i flere

Maaneder være uden al geistlig Forsorg, som ogsaa den Omstændighed, at dette Kalds Indtægter overstige de fleste, om ikke alle, islandske Præste-Embeders, og saaledes gjöre det muligt at forebygge denne Eventualitet, synes at tale for en saadan Foranstaltning, tjenstl. anmode Dem om, behagel. at ville tage dette Spörgsmaal under Overveielse, og derom at indhente Betænkning fra den af Synodus nedsatte Commission, angaaende Forbedring af de islandske Præstekald, samt derefter snarest muligt fremsende samme, ledsaget af Deres Erklæring, hvorved der tillige udbedes meddeelt Oplysning om Kaldets aarlige Indtægter, i et Tidsrum af 10 Aar, om Menighedens Störrelse og eventuelt et Forslag til Sagens Ordning. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 19. August 1859.

1859. 19. August.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island. ang. **Forrentelse** af en **Skalholt Kirke tilhörende Kapital.** Khavn den 20. August 1859. — Afskrift af Originalen i Stiftamts-Archivet i Island. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 597. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 294 (med Datum 19. August).

20. August.

Efterat Ministeriet havde nedlagt allerund. Forestilling til H. M. Kongen i Anledning af det med Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv.'s behgl. Erklæring af 17. Novbr. f. A. fremsendte Andragende, hvori Eierne af Skalholts Kirke, Conferentsraad Thorsteinson og Kjöbmand H. St. Johnsen, blandt Andet have anholdt om Tilladelse til at maatte anbringe den i allerh. Reskript af 29. Septbr. 1848 omhandlede, bemeldte Kirke tilhörende, Kapital, der nu belöber sig til 960 Rd., i kongel. 4 pCt. rentebærende Obligationer, istedetfor at indbetale samme til Forrentelse i Islands Jordebogskasse, har det, i Overeensstemmelse med Ministeriets derom gjorte Indstilling, behaget Hans Majestæt under

1859. 20. August. 17. d. M. allern. at bifalde, at Supplikanterne meddeles den ansögte Tilladelse, imod at Obligationerne, efter af Dem at være forsynede med Prohibitivpaategning, deponeres i Islands Jordebogskasse, samt at det hele foranförte Belöb, 960 Rd., anvendes til Indkjöb af de ommeldte Statspapirer, forsaavidt disse ikke staae over pari.

Hvilket man herved tjenstl. skulde meddele Dem til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 20. August 1859.

20. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Grosserer Hillebrandt, ang. **Korntilförsel** til Nordlandet. Khavn den 20. August 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 601.

Med det sidst hertil ankomne Postdampskib har Ministeriet fra Amtmanden over Islands Nord- og Öst-Amt modtaget Indberetning om, at der er Grund til at frygte for Hungersnöd blandt flere af Amtets Indbyggere, navnlig i Öfjord, Skagafjord og Thingö Sysseler.

Bemeldte Embedsmand har i denne Anledning blandt Andet bemærket, at han rigtignok har Grund til at antage, at Tilförselen af Födevarer til de resp. Handelsteder i Amtet vil i dette Aar blive noget rigeligere end den pleier at være, men ikke desto mindre maa han, deels paa Grund af den almindelige Fattigdom, som Dyrtiden allerede har frembragt, deels paa Grund af den ringe Nytte, som Kreaturerne afgive i Sommer, formedelst deres formindskede Antal og deres slette Foderstand efter Vinteren, deels endelig, fordi det maa befrygtes, at det vil skorte paa Foderforraad for Köerne i den tilkommende Vinter, paa Grund af mislykket Græsvæxt, dog holde for, at de Kornladninger, som de islandske Kjöbmænd for egen Regning maatte ville afskibe til Island i Sommer og til Efter-

aaret, ingenlunde ville blive tilstrækkelige til at afværge den truende Fare. Han har derfor anmodet Ministeriet om, efter nærmere Undersögelse af, hvormeget Korn der allerede er blevet tilfört de forskjellige Handelsteder, at opfordre de faste paagjældende Handlende til yderligere at overföre Kornladninger til deres resp. Handelspladser, der ellers ikke vilde faa tilstrækkelig Forsyning, saaledes, at et vist Qvantum Korn stilledes til Övrighedens Disposition i ethvert Syssel til Uddeling mellem de trængende Communer paa Credit i nogle Aar for en moderat bestemt Priis, imod at det Offentlige garauterer de Handlende Laanets Tilbagebetaling og Erstatning for det Tab, som dermed kan være forbundet. 1859. 20. August.

Skjöndt det nu ikke, efter at Handelen og Skibsfarten paa Island ved Loven af 15. April 1854 er aabnet for fremmede Nationers Skibe, kan paahvile enten den danske Regjering eller den danske Handelstand nogen særlig Forpligtelse til at sörge for Landets Forsyning med Korn, har Ministeriet dog troet, at der under de forhaandenværende extraordinaire Omstændigheder kunde være Anledning til at yde Landets betrængte Indbyggere en extraordinair Hjælp, og i den Forvisning, at Hr. Grossereren er villig til efter Evne at understötte Regjeringen i saa Henseende, skulde man, næst at bemærke, at Sysselmændene i Öfjord og Skagafjord Sysseler, hvis Indberetninger ere daterede resp. den 22. Juni og 4. Juli d. A., have andraget paa, at der maatte opsendes endnu i Aar for Öfjords Syssel 2000 Tönder Korn, og for Skagafjords Syssel 600 Tönder, tjenstl. udbede sig Deres Erklæring om, hvor stort et Qvantum Korn der af Dem allerede er eller i indeværende Aar vil blive tilfört Deres Handelspladser i Skagafjords og Öfjords Sysseler, og specielt hvormeget De har tilfört de nævnte Pladser, siden Sysselmændene affattede deres Andragender, om det tilförte Qvantum er större eller mindre, end hvad De

1859. pleier at tilföre Landet, samt endelig, forsaavidt De
20. August. ikke maatte see Dem istand til at tilföre Landet omkring Deres Handelspladser saa meget Korn, som man antager tilstrækkeligt til at forebygge Hungersnöd blandt Befolkningen, om De da ikke enten alene, eller i Forening med de andre Kjöbmænd, der have faste Handels-Etablissementer paa de nævnte Pladser, maatte være villig til, paa de af Amtmand Havstein fremhævede Vilkaar, at paatage Dem at tilföre oftnævnte Handelsteder det Qvantum Korn, som Regjeringen maatte ansee tilstrækkeligt til Forebyggelse af den omhandlede Ulykke. — Justitsministeriet den 20. August 1859[1].

20. August. **Justitsministeriets** Skrivelse til Agent Hans A. Clausen, ang. **Indförsel af Kornvarer til Snæfellsnes Syssel**. Khavn den 20. August 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 604.

Med det sidst hertil ankomne Postdampskib har Ministeriet fra Amtmanden over Islands Vester-Amt modtaget Indberetning om, at det næsten med Sikkerhed kan forudsees, at der til næstkommende Vinter vil forestaae Indbyggerne i nogle Egne af Snæfellsnes Syssel, navnlig i Eyrarsveit, Breiðuvík og tildeels i Næsreppene, en stor Hungersnöd, hvilket er saameget mere at beklage, som de nævnte Indbyggeres Hjælpekilder, deels paa Grund af det store Tab af Kreaturer, de have lidt ved den sidstafvigte overordentlig strenge og langvarige Vinter, deels fornemmelig paa Grund af det i Foraaret dobbelt mislykkede Fiskeri, som er disse Egnes vigtigste og næsten eneste Næringsvei, ere i den Grad udtömte, at de ikke ville kunne indkjöbe de Föde-

[1]) Breve af samme Indhold ere under samme Datum afgaaede til Kjöbmændene Örum & Wulff og Gudmann, angaaende Tilförsel til Öfjords Syssel. Isl. Copiebog sst. Nr. 602 og 603.

varer, som udfordres til deres endog tarveligste Forbrug i den tilstundende Vinter. For nu at forebygge denne Kalamitet, har Amtmanden andraget paa, at der ved Regjeringens Mellemkomst maatte ydes de nævnte Egnes Indbyggere en extraordinair Hjælp, og da Handelstederne i bemeldte Syssel, med Undtagelse af Olafsvig, hvor der endnu haves noget, skjöndt ikke tilstrækkeligt, Forraad af Kornvarer, for nærværende Tid ere aldeles blottede for Födevarer, og det derhos ikke er at vente, at de faste Handlende ville finde deres Regning ved at opsende en Kornladning til Budenstad, der er det nærmeste Handelsted ved ovennævnte forarmede Reppe, har bemeldte Embedsmand anholdt om, at Regjeringen vilde drage Omsorg for, at vedkommende Kjöbmænd paa en eller anden Maade sættes istand til nu strax eller i næste Maaned at oversende til Budenstad et Qvantum af 4—500 Tdr. Kornvarer, for derved at forebygge Hungersnöd iblandt de oveunævnte, til dette Handelsted grændsende Reppers Indbyggere. 1859. 20. August.

Under disse Omstændigheder maa Ministeriet udbede sig Hr. Grossererens Erklæring snarest muligt meddeelt, om De ikke maatte finde Dem foranlediget til, endnu i indeværende Aar at opsende Kornvarer til det nævnte Handelsted, og i Tilfælde af, at saadant ikke maatte kunne skee, og Regjeringen saaledes vilde blive sat i den ubehagelige Nödvendighed at oversende Korn til dette Sted, for at forebygge den befrygtede Ulykke, om da, og paa hvilke Vilkaar, De maatte være villig til at paatage Dem Oversendelsen til Budenstad i Snæfellsnes Syssel af det ovenfor anförte Qvantum af 4—500 Tdr. Korn i indeværende Aar. — Justitsministeriet den 20. August 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Kornmangel hos Amtets** 27. August.

1859. **Indbyggere.** Khavn den 27. August 1859. —
27. August. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 618.

Ved at fremsende Andragender fra Sysselmændene i Öfjords og Skagafjords Sysseler, hvori disse Embedsmænd anholde om, at der ved Regjeringens Foranstaltning nu i Efteraaret maae blive opsendte til Handelstederne i bemeldte Sysseler saadanne Forraad af Kornvarer, der maae ansees tilstrækkelige til at forebygge den ellers i disse Distrikter befrygtede Mangel paa Födemidler, nemlig resp. 2000 og 600 Tdr. Kornvarer, har Hr. Amtm., næst blandt Andet at bemærke, at De vel har Grund til at antage, at Tilförselen af Födevarer til Handelstederne i Amtet vil i dette Aar blive noget rigeligere end den pleier at være, men at det ikke destomindre under de forhaandenværende Omstændigheder maa antages, at de Kornladninger, som de islandske Kjöbmænd for egen Regning maatte ville afskibe til Island i Sommer og til Efteraaret, ingenlunde ville blive tilstrækkelige til at afværge den truende Hungersnöd, i behgl. Skrivelse af 19. i f. M. anmodet Ministeriet om, efter nærmere Undersögelse af, hvormeget Korn der allerede er blevet opfört til de forskjellige Handelsteder, at opfordre de paagjældende faste Handlende til yderligere at overföre Kornladninger til deres resp. Handelspladser, der ellers ikke vilde faa tilstrækkelig Forsyning, saaledes, at et vist Qvantum Korn stilledes til Övrighedens Disposition i ethvert Syssel, til Uddeling imellem de trængende Communer paa Credit i nogle Aar for en moderat bestemt Priis, imod at det Offentlige garanterede de Handlende Laanets Tilbagebetaling og Erstatning for det Tab, som dermed kunde være forbundet.

Foranlediget heraf skulde man til behgl. Efterretning tjenstl. meddele, at efterat man hos de faste Handlende i Skagafjords og Öfjords Sysseler har sögt Oplysning om, hvor stort et Qvantum Korn allerede

er eller endnu i indeværende Aar vil blive tilfört Handelstederne i de nævnte Sysseler, og specielt, hvormeget der er tilfört disse Pladser, siden Sysselmændene affattede deres Underretninger, resp. den 22. Juni d. A. og 4. f. M., har man nu modtaget Underretning om, at der af de faste Handlende paa Öfjord deels allerede er og deels vil blive nu i Efteraaret opsendt til denne Plads et saadant Forraad af Kornvarer, der idetmindste kommer det ovenfor berörte Qvantum meget nær, som af vedkommende Sysselmand ansees tilstrækkeligt til Distriktets Forsyning, idet der af Handelshuset Örum & Wulff angives at være opsendt 600 Tdr. og af Grosserer Hillebrandt 400 Tdr. Kornvarer, samt af Kjöbmand Tærgesen ca. 500 Tdr., alt dette efter at Sysselmandens Andragende er indgivet. Naar endvidere hensees til, at Grosserer Gudmann har i indeværende Aar opsendt til den samme Plads over 500 Tdr. Kornvarer mere end i forrige Aar, hvilket Qvantum formentes at ville blive i Behold efter Sommerhandelens Slutning, hvorom man forövrigt hver Dag forventer nærmere Underretning med et Handelsskib direkte fra Öfjord, har man troet, at Handels-Etablissementerne paa Öfjord ville være saa godt forsynede med Kornvarer til Vinteren, at der for Tiden ikke turde være tilstrækkelig Anledning for Ministeriet til i den Henseende at træffe videre Foranstaltninger.

1859. 27. August.

Skulde Hr. Amtm. imidlertid, efter den Forsyning med Kornvarer, som befindes at være tilstede paa Öfjord nu i Efteraaret, og som af de faste Handlende ansees for at være fuldkommen tilstrækkelig til Indbyggernes Forbrug i Vinter, nære Frygt for fölelig Mangel paa Födemidler i den tilstundende Vinter, imödeseer man endnu i Efteraaret Deres Indberetning desangaaende.

Hvad derimod angaaer Skagafjord Syssel, har man efter de modtagne Oplysninger troet, at det vilde være

1859. at befrygte, at det Qvantum Korn, som af de faste
27. August. Handlende er og vil blive opsendt til Handelstederne der i Sysselet, ikke vil være tilstrækkeligt til Distriktets Forsyning, idet der, saavidt vides, til Efteraars-Forsyning ikkun agtes opfört 225 Tdr., og Ministeriet er derfor sindet, efter derom at have indledet Forhandlinger med Grosserer Hillebrandt, at söge den i dette Distrikt befrygtede Mangel paa Födemidler forebygget ved Opsendelsen af et Qvantum Kornvarer, paa den hensigtsmæssigste Maade og saavidt muligt i Overeensstemmelse med Deres Indstilling, hvorom De vil kunne forvente at modtage nærmere Underretning, efter at Sagen er bleven endelig ordnet.

Slutteligen bemærkes, at forsaavidt Hr. Amtm. har andraget paa, at der i ethvert Syssel inden Nord- og Öst-Amtet maa blive til Övrighedens Disposition stillet et Qvantum Korn til Uddeling mellem de trængende Communer, har Ministeriet, da der efter de foreliggende Oplysninger ikke næres Frygt for nogen fölelig Mangel paa Levnetsmidler i de övrige Sysseler i Amtet, ligesom heller ikke noget Andragende derfra er indkommet, ikke fundet sig foranlediget til at træffe nogen Foranstaltninger i den Henseende. — Justitsministeriet den 27. August 1859.

3. Septbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Kornuddeling i Snæfellsnæs Syssel**. Khavn den 3. Septbr. 1859[1]. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 622. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 295.

I Anledning af Hr. Amtmandens behgl. Skrivelse af 3. i f. M., hvori De har andraget paa, at der ved Ministeriets Foranstaltning maatte blive forskaffet et Qvantum af 4—500 Tdr. Kornvarer, for derved at fore-

[1]) Justitsmin. Skriv. 17. Oktbr. 1859.

bygge en befrygtet Hungersnöd blandt Indbyggerne i de mest nödlidende tre Repper inden Snæfellsnæs Syssel, nemlig Breiðavík, Staðarsveit og Eyrarsveit, skulde man tjenstl. meddele, at der nu med et Agent Clausen tilhörende Skib, der i disse Dage afgaaer til Stykkisholm, sendes 500 Tdr. Rug til gratis Uddeling blandt de mest nödlidende Indbyggere i Snæfellsnæs Syssel, navnligen i de tre ovennævnte Repper, hvorhos man lige tjenstl. skulde anmode Dem om, behageligen at ville paasee, at denne Rug, der vil blive afleveret efter Reqvisition fra Övrigheden, kun uddeles til virkelig nödlidende Communer, og fordeles imellem disse efter derom af Sysselmanden gjort og af Amtet approberet Forslag, samt over hvad der uddeles i sin Tid at ville indsende et derom aflagt Regnskab, tilligemed Oplysning om, hvorledes Hjælpen er fordeelt. — 1859. 3. Septbr.

Det bemærkes, at da gratis Uddeling kun bör finde Sted, naar samme er uomgjængelig nödvendig, har man truffet den Overeenskomst med Agent Clausen, at han i sin Handel modtager hvad der ikke maatte være absolut Brug for til Uddeling blandt de nödlidende Communer.

Om hvad der i denne Henseende foretages, saavel som om Tilstanden i det Hele, forventes Indberetning snarest muligt behagel. meddeelt. — Justitsministeriet den 3. Septembr. 1859.

Kongelig Resolution ang. **Afslag i Jordafgifter** paa Godser i Vester-Amtet. Khavn den 9. Septbr. 1859. — Isl. Forestill. og Resol. Protok. (1858 og) 1859, Nr. 36. Resolutionen er meddeelt Amtmanden i Vester-Amtet i Skrivelse fra Justitsministeriet den 15. Septembr. 1859, see Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 653; Islandsk: i Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 306. — 9. Septbr.

I Justitsministeriets (Simony) Forestilling 5. Septbr. 1859 bemærkes Følgende:

1859. 9. Septbr. Af de Staten tilhörende Jordegodser i Islands Vestamt, nemlig de saakaldte Arnarstapa og Skogarstrands Ombude, Stranda Syssels Jorder, og de saakaldte Bardastrands og Alptafjords Jorderne, ere Landskyldsafgifterne indtil Fardag 1843, istedetfor at erlægges enten in natura eller i Henhold til For. 16. Juli 1817 med Penge efter de aarlige Capitelstaxter, blevne ydede af förstnævnte Ombud med 1 Rd. 57 Sk. pr. Væt eller 20 Alen, der udgjör for hver Alen 7³/₂₀ Sk. eller 9 Rd. 54 Sk. for et stort Hundrede (120 Alen), og af de övrige Jorder med 90 Sk. pr. Væt, der udgjör 4½ Sk. for hver Alen eller 5 Rd. 60 Sk. for et Hundrede, hvorimod det ved allerh. Resolution af 22. Septbr. 1842 blev bestemt, at for de 3 fölgende Fardagsaar, fra 1843 at regne, ⅙ af Afgifternes Naturalbelöb skulde betales med Penge efter hvert Aars Capitelstaxts Priis paa Middelalen.

Denne Ydelsesmaade, hvormed Leilændingerne paa bemeldte Godser i Vestamtet saaledes ere vedblevne, for de ⅚ af deres Landskyldsafgifter, at nyde en ikke uvæsentlig Moderation i Afgifternes Belöb, er först ved allerh. Resolution af 27. Mai 1846 extenderet til at gjælde ogsaa for de fölgende 3 Aar fra Fardag 1846 at regne, og senere er ved allerh. Resolutioner af 23. Septbr. 1848, 24. Januar 1852 og 31. Oktbr. 1855 bemeldte Ydelsesmaade stadig paany bleven extenderet for 3 Aar ad Gangen, senest fra Fardag 1855 at regne, da de fra Amtmanden og vedkommende Administratorer Tid efter anden indkomne Erklæringer over Sagen eenstemmigen have gaaet ud paa, at en Forhöielse af Landskyldens ved allerh. Resol. af 22. Septbr. 1842 fastsatte Ydelse vilde være utilraadelig, idet Saadant efter deres Formening uundgaaelig vilde have til Fölge, at flere af de omhandlede Jorder, der samtlige ere beliggende i den ufrugtbareste Deel af Vestamtet, vilde blive ödesatte, eftersom de fattige Leilændinge, der for största Delen maae ernære sig af Fiskeri, naar dette falder uheldigt ud, ikke vilde være istand til at betale höiere Afgifter.

Da den ved fornævnte allerh. Resol. af 31. Oktbr. 1855 bevilgede forlængede Moderation i Landskyldens Ydelsesmaade af det fornævnte Jordegods i Vestamtet er udlöben i Fardag 1858, har Amtmanden over Islands Vestamt, Melsted, i Anledning af flere til ham derom indkomne Andragender fra vedkommende Godsadministratorer, nu paany henvendt sig til Ministeriet om denne Sag, og idet han har bemærket, at de samme Grunde, der hidtil have talt for, at Leilændingerne forundes den om-

handlede, dem i en lang Aarrække allern. tilstaaede Moderation i Landskyldens Ydelse, endnu ere tilstede, og det endog i forhöiet Grad, da Indbyggerne i Vestamtet, og deriblandt Leilændingerne paa det omhandlede Jordegods allerede have udredet og ville komme til at udrede betydelige Udgifter i Anledning af den i Island udbredte Skabsygdom blandt Faarene, ligesom ogsaa de sidstforlöbne Aar i flere Henseender have været meget ugunstige for dem, har han anholdt om, at meerbemeldte Moderation endnu maatte bevilges for 3 Aar, fra Fardag 1858 at regne, dog saaledes, at det maatte paalægges Administratorerne ved Fæsteledighed at forhöie Landskylden i de Tilfælde, hvor Gaardens Beskaffenhed og de tiltrædende Fæsteres Formuesomstændigheder maatte gjöre det tilraadeligt, efter Amtets nærmere Bestemmelse i ethvert enkelt Tilfælde. 1859. 9. Septbr.

I Betragtning af de foranförte Omstændigheder anbefaler Ministeriet det saaledes af Amtmanden fremsatte Forslag, og da Indenrigsministeriet, til hvilket man desangaaende har henvendt sig, ei heller har fundet Noget at erindre imod Forslaget, indstilles:

at Leilændingerne paa de Staten tilhörende Godser i Islands Vestamt fremdeles i 3 Aar, fra Fardag 1858 at regne, maa forundes den dem i de senere Aar bevilgede Moderation i Ydelsesmaaden af deres Landskyld, saaledes, at de betale 5/6 af samme efter gammel Evaluation, og 1/6 med Penge efter hvert Aars Capitelstaxts Pris paa Middelalen, dog saaledes, at det paalægges vedkommende Administratorer ved Fæsteledighed, efter Amtets nærmere Bestemmelse i hvert enkelt Tilfælde, at forhöie Landskylden, naar Gaardenes Beskaffenhed og övrige concrete Omstændigheder tillade det.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingen bifaldes. — Glücksborg den 9. Septembr. 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til den constituerede Sysselmand i Hunavatns Syssel, Christiansson, ang. Laan til **Indkjöb af Korn** for bemeldte Syssel. 13. Septbr.

1859. 13. Septbr. Khavn den 13. Septembr. 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 648. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 295—297.

Ved at indberette, at det paa et den 25. Juli d. A. afholdt Sysselmöde blev bragt i Erfaring, at de til Handelstederne inden Hunavatns Syssel i sidstafvigte Foraar opsendte Kornvarer ville blive aldeles utilstrækkelige til navnligen de fattigere Indbyggeres Forsyning næstkommende Vinter, har Hr. Kammerraaden, i Forening med Distriktslæge Skaptason, da det paa bemeldte Möde blev Dem overdraget at tilskrive Grosserer Hillebrandt om, i indeværende Efteraar at forsyne Handelstederne i dette Syssel med et Forraad af 1200 Tdr. Kornvarer, i behgl. Skrivelse af 26. s. M. udbedet Dem Ministeriets Bistand til, at Grosserer Hillebrandt efterkommer den til ham saaledes rettede Begjæring, og i modsat Fald anmodet Ministeriet om, i Betragtning af en ellers blandt Sysselets Indbyggere befrygtet Hungersnöd, at foranstalte det nævnte Qvantum Kornvarer paa en eller anden Maade anskaffet.

Efter at man i Anledning heraf havde opfordret Grosserer Hillebrandt til at opfylde den omhandlede til ham rettede Begjæring, har man modtaget hans Erklæring om, at han ikke af egne Midler seer sig istand til at indkjöbe for at opsende til Handelstederne i Hunavatns Syssel i indeværende Efteraar et yderligere Forraad af Kornvarer end det, der allerede er tilfört dem, hvorimod han har erklæret sig villig til, saafremt Ministeriet maatte kunne tilveiebringe det til Varernes Indkjöb fornödne Belöb, at overföre i indeværende Maaned 800 Tdr. Kornvarer til Skagastrand, og saaledes staa i Forskud for de ved Oversendelsen heraf til Fragt, Assurance m. m. medgaaende Omkostninger, indtil Varernes Ankomst til Handelstedet.

Da Ministeriet efter det Anförte maatte ansee denne Sags Fremme for paatrængende nödvendig, og

idet man derhos troer at burde modtage det af Grosserer Hillebrandt gjorte Tilbud, er der paa forventet Tillægsbevilling tilstaaet Hunavatns Syssel et Laan af 5083 Rd. 2 Mk. til Indkjöb af de paa hoslagte Connossement opförte 400 Tdr. Rug à 5 Rd. 2 Mk., 200 Tdr. Bankebyg à 8 Rd. 1 Mk. 8 Sk. og 200 Tdr. Ærter à 6 Rd. 3 Mk., hvilke Kornvarer sendes med Skibet »Frederik«, Capt. Christiansen, og ville blive oplagte paa Holanæs Handelsted, hos Faktor Knudsen, for derefter af ham at udleveres efter Övrighedens Reqvisition, og kunne efter Tillæg af den Godtgjörelse, som Grosserer Hillebrandt har betinget sig for Fragt, Assurance, Oplægnings- og Udleverings-Udgifter i Island m. m., nemlig for Tönde Rug 2 Rd. 4 Mk., Bankebyg 2 Rd. 4 Mk. 8 Sk., Ærter 2 Rd. 3 Mk., overlades Vedkommende for en Priis af resp. 8 Rd., 11 Rd. og 9 Rd. pr. Tönde. 1859. 13. Septbr.

Hvad angaaer Tilbagebetalingen af det anmeldte Laan, har man troet, at det, uagtet der ikke er andraget derpaa, vilde være det Forsigtigste at bestemme en Frist, der i fornödent Fald kunde benyttes til Tilveiebringelsen af de til Laanets Refusion fornödne Pengemidler, og Ministeriet er derfor sindet at andrage paa, at der med Laanets Tilbagebetaling gives nogen Henstand, men iövrigt vil Hr. Kammerraaden blive nærmere underrettet om Vilkaarene, saasnart Tillægsbevillingsloven er vedtaget af Rigsdagen.

Ifölge Grosserer Hillebrandts Begjæring maa man derhos anmode Dem om, at ville drage fornöden Omsorg for, at den forommeldte ham tilkommende Godtgjörelse for Fragt, Assurance m. m., der vil udgjöre ialt 2116 Rd. 4 Mk., bliver indbetalt til Faktor Knudsen paa Holanæs, forinden Skibets Afgang derfra.

Idet man sluttelig maa anmode Dem om, nöie at ville paasee, at fornævnte Qvantum Kornvarer uddeles med Skjönsomhed, forventer man snarest muligt Deres Tilstaaelse for Varernes Modtagelse, og i sin Tid nöi-

1859. agtige Oplysninger om deres Anvendelse behgl. meddeelt. — Justitsministeriet den 13. Septembr. 1859.
13. Septbr.

14. Septbr. **Almindelige Regler,** som indtil videre skulle gjælde paa Island med Hensyn til **Behandling af Faareskabs-Sygdommen.** Reykjavík 14. Septembr. 1859. — Disse Regler ere udgivne af de kongel. Commissairer i Faareskabs-Sagen, Prof. Tscherning og Jón Sigurðsson. Original-Aftryk i prentsmiðju Íslands 1859, 4 Bl. i 4to. Anført som publiceret 1860 i Sönder-Amtet i Arnes Syssel; i Vester-Amtet 1860 i Snæfellsnæs Syssel; — Hirðir, 3. Aarg. (22. Decbr. 1859), S. 1—7. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 297—304. — Dansk: i Tidsskrift for Veterinairer VII, 112—120.

Almennar reglur, sem gilda skulu fyrst um sinn á Íslandi, viðvíkjandi fjárkláðanum.

1. Lögreglustjórnin á að leitast við með öllu móti, sem í hennar valdi stendur, að kæfa niður fjárkláða þann, sem í landinu er, girða fyrir útbreiðslu hans og endurkviknun, einkum með nægilegum aðskilnaði sauðfjár þess, sem kláðsjúkt er, eða grunað um sýkina, og með því að við hafa á rèttan hátt lyf þau, sem lækna sýkina, þar sem hún á sèr stað, og eyða sóttnæmi því, er henni fylgir. Yfirvöldin sjálf, og hver sá, sem er þeim undirgefinn í opinberri þjónustu, eiga á þann hátt, sem bezt gegnir, að reyna til að aptra því, að bændur skeri sjálfkrafa svo niður sauðfènað sinn, að óttast megi skaðlega fækkun sauðfjárins, svo að þar af geti leidt hnignum jarðræktarinnar í landinu.

2. Amtmenn og sýslumenn eiga að útvega, eins opt og þeim er unnt, áreiðanlegar skýrslur um heilbrigðisástæður sauðfjárins í hèruðum þeim, sem þeir eru yfir skipaðir; fái þeir nokkurn veginn áreiðanlega vitneskju um, að ný hætta muni búin af fjárkláðanum, og hafi þeir þó enn eigi fyrir sèr álit þeirra manna, sem beri læknislegt skyn á því máli, eiga þeir, svo fljótt sem kostur er, að láta dýralækni skoða sauðkindur þær,

sem hættan þykir búin af. Komi sýkin í ljós í sveitum þeim, er liggja við sýslumót, skal skýra lögreglustjóranum í hinni næstu sýslu frá því. 1859. 13. Septbr.

3. Allir fjáreigendur í hverju amti skulu áminntir um, að sjálfir þeir eigi af fremsta megni að ala önn fyrir heilbrigði sauðfènaðar síns, og að því leyti skal þess einkum gætt:

a) að bændur eigi seti meiri fènað á vetur, en þeir eiga nokkurnveginn víst að geta fóðrað svo vel sè.

b) að bændur fækki fènaði sínum, eins og nauðsyn þykir til vera, undir eins og fóðurskortur þykir að yfir muni vofa.

c) að bændur, jafnframt nægu fóðri, veiti skepnum sínum húsaskjól, sem þær við þurfa, og nægilegt gott vatn að drekka.

d) að bændur eins forðist, að fènaður sè í ofheitum húsum, eins og að hann verði að búa undir skaðvænum áhrifum af miklum kulda og óveðri.

e) að gætt sè hins mesta hreinlætis í fènaðarhúsum, þegar fè hefir innistöður.

f) að bændur gæti þess, sem þeim er framast unnt, að sauðfè þeirra hafi eigi samgaungur við annara fè, sem annaðhvort er kláðsjúkt, eða grunað um kláðsýki; og komi einhver aðkomukind saman við fè einhvers, og nokkur óttavon sè, að hún sè eigi heilbrigð, skal hreppstjóra eða einhverjum hreppsnefndarmanni gefin vitneskja um, og kindinni haldið aðskildri frá öllu öðru fè, unz hreppstjórinn kemur.

g) Allan sauðfènað skal iðulega skoða vandlega, til að gæta að, hvort merki sjáist nokkurs hörundskvilla (kláðavottur, óþrifakláði, hrúðrar, vos, skurfur, þvalasýki o. s. frv.), sem ugga megi að kláði sè.

4. Finnist kláði í sauðfè einhvers bónda, skal það þegar í stað gefið til vitundar hreppstjóra eða einhverjum hreppsnefndarmanni. Eigandi fjárins skal jafnframt tafarlaust ala önn fyrir, að því sè haldið svo aðskildu, að annara sauðfè sýkist eigi af því. Sömuleiðis skal

1859. og við hafa lyf þau, er geti læknað kláðasýkina og af-
14. Septbr. stýrt henni [1]. Að svo miklu leyti, sem kostur er, skal þegar greina hinar sjúku kindur frá þeim, er heilbrigðar virðast, og með frábærri umhyggju við hafa lyfin við hinar sjúku. Skinn og ull af kindum þeim, sem skornar verða eða drepast af fè því, er menn eru hræddir um að kláði sè í, skal fara með eins og síðar segir í 9. grein.

5. Þegar hreppstjórinn (hreppsnefndin) fær vitneskju þá um kláða, sem áður er um getið, skal hann (húu) ala önn fyrir, að eigandi hins sjúka fjár hlýðnist reglum þeim, sem hèr á undan eru settar um meðferð alls fjárins, og skal hreppstjórinn (hreppsnefndin) koma þángað sjálfur optar en einu sinni til að sjá um þetta. Hreppstjórinn (hreppsnefndin) skal og skýra sýslumanni frá hið hraðasta, hvernig ástatt sè með sauðfè það, sem tekið er undir vöktun, og gefa honum til vitundar, þegar

[1]) Athugasemd. Sem lyf til að lækna fjárkláða og afstýra honum er einkum ráðanda til að við hafa tóbak, og getur það komið að góðu gagni, að við hafa tóbakssósu, sem svo er kölluð, eða öllu heldur tóbaksseyði, sem alþýða manna þekkir, og skal hella lyfi þessu hèr og hvar á kropp kindarinnar; en sè sýkin þegar komin í ljós á mörgu fè einhvers bónda, eða einstaka kindur sè orðnar mjög kláðsjúkar, þá skal sjá svo um, að lyfið renni um allan kroppinn, og það á öllu fènu, og má það giöra með sömu aðferð, og höfð er, þegar lyfinu er núið í skinnið, eða hellt á hörundið, ef menn eigi vilja við hafa tóbaksbað, sem þó er betra, og þarf lyfið þá eigi að vera eins megnt.

Þessi er tilbúníngur tóbaksseyðisins: Taka skal eitt pund af tóbaki (rjóli, rullu, tóbaksblöðum frá Ameríku, eða kavendish tóbaki) smásaxa og seyða í 24 mörkum vatns að minnsta kosti um 3 stundir, unz 12 merkur að eins eru eptir. Tvær merkur af seyði þessu skal þynna með öðrum 2 mörkum vatns, þó má hafa gamalt hland í stað fjórðúngs eða jafnvel þriðjúngs af vatninu. Tóbaksseyðinu má og núa í einstaka bletti, án þess það sè þynnt að nokkru.

nokkur hættuvon er að annara sauðfè sýkist af því. Hreppstjórinn (hreppsnefndin) skal gefa öllum sauðfjáreigendum í hreppnum það til vitundar, hverir þeir bæir sè, er óttast megi að kláði sè á. 1859. 14. Septbr.

6. Þegar hreppstjóriun (hreppsnefndin) fær vitneskju um, að einhver aðkomukind, er hætta sè búin af sökum kláða, hafi hlaupizt saman við eitthvert fè í hreppnum, ber honum (henni) að ala önn fyrir, að slíkri kind sè haldið nægilega aðskildri frá öðru fè á kostnað eigandans, og með hana sè farið samkvæmt reglum þeim, sem settar eru um lækníngar fjárkláðans, unz enga hættu þarf lengur að óttast, að aðrar kindur veikist af henni. Á sama hátt skal fara með annara kindur, þær er hætta þykir af standa sökum kláða, er þær verða funduar fyrir utan landareign eigandans.

7. Þyki sýslumanni, eptir skýrslum þeim er hann hefir fengið, sem nokkurstaðar sè ótta von um, að sóttnæmi eigi sèr stað, eða að það hafi þegar borizt á ymsa bæi í hreppnum, skal hann, svo fljótt sem unnt er, skýra amtmanni frá, og stefna til sín dýralækni þeim, sem þar er skipaður; skal dýralæknirinn fara til bæja þeirra, sem sýkin er á, og rannsaka, hvort frekari ráðstafanir þurfi, en þær, sem þegar eru gjörðar, til að stemma stigu fyrir útbreiðslu sóttnæmisins, og kæfa niður sýkina. Skuldbindi eigandinn sig til sjálfviljuglega, að gjöra það er dýralækninum þykir nauðsyn til bera, skal þegar framkvæma það, en að öðrum kosti skal sýslumanni þegar í stað skýrt frá. Við rannsókn þessa skal dýralæknirinn jafnframt hyggja vel að, hvort ráðstafanir þær, sem áður hafa verið gjörðar til að stemma stigu fyrir útbreiðslu sýkinnar, eptir því sem ástatt er, þar sem hún er, megi telja fullnægar, og hafi vanrækt eða skeytíngarleysi átt sèr stað í því efni, skal hann skýra sýslumanni frá því. Sè enginn dýralæknir til, skal stefna til öðrum manni, er vit hafi á málinu, og gengur hann þá í stað dýralæknisins.

1859.
14. Septbr.

8. Ráðstafanir þær, sem dýralæknirinn telur nauðsynlegar til að kæfa niður sýkina, samkvæmt því, sem í þessum reglum er fyrir skipað, og sem eigandi fjárins vill eigi sjálfviljugur hlýðnast, þær skal framkvæma eptir ályktun amtmanns, eða eptir ályktun sýslumanns, eptir heimild frá amtmanni, sè hætta bráðlega búin; en sýslumaður ber ábyrgðina, sè ráðstafanir þessar vanræktar. Verði sú raun á, eptir að dýralæknirinn hefir haft fram rannsókn þá, sem áður er getið, að eigandi hins sýkta fjár eða hreppstjórinn sè þess valdandi sökum vanræktar á skyldum sínum, að sýkin hafi magnazt svo, að hættan hafi aukizt við það af sóttnæminu meira en þurfti að vera, skulu hlutaðeigendur greiða hæfilegar sektir, eptir úrskurði og ráðstöfun yfirvaldsins.

9. Sèrhverja þá sauðfjárhjörð, er dýralæknir telur kláðsjúka, skal þegar aðgreina svo frá öðru fè, að allri hættu sè afstýrt, að sóttnæmið útbreiðist, skal því setja fastar reglur um það á hverjum einstökum bæ, eptir því sem dýralæknirinn segir fyrir, eða einhver sá maður, sem til þess er skipaður, og skal þeim reglum vandlega hlýdt. Láti eigandinn skera fèð niður, eða nokkurn hluta þess, sem ávallt skal gjört undir umsjón yfirvaldsins, og, að svo miklu leyti því verður við komið, undir umsjón dýralæknisins, eða að minnsta kosti aðstoðarmanns hans, eða þess sem í hans stað er settur, skal allt um það hafa aðgreininguna og halda henni áfram, svo lengi sem nokkur kind er lifandi af fènu. Þess skal og gætt, að sóttnæmið útbreiðist eigi við skinn hinna skornu kinda, eða við fjárhús þau, er þær hafa verið í, kvíar eða heimalönd, nè heldur við sauðataðið í fjárhúsunum[1].

---

[1]) Athugasemd. Í þessu efni skal gætt reglu þeirrar, sem nú skal greina, að svo miklu leyti, sem hlutaðeigandi dýralæknir eigi telur aðra aðferð haganlegri, eptir því sem ástatt er á hverjum stað fyrir sig. Haga þá, sem grunaðir eru um sóttnæmi, má um vetur telja hættulausa 4 vikum eptir það þeir voru síðast notaðir til hagbeitar fyrir kláð-

10. Verði það fè, sem kláðsjúkt er, og sem greint er frá öðru fè eptir ráðstöfun dýralæknisins eða annars þess manns, sem í hans stað er skipaður, eða eptir ráðstöfun yfirvaldsins, eigi haldið svo vandlega frá samgaungum við annara fè, að alls engin hætta sè búin, að sóttnæmið útbreiðist af því, skal leggja fyrir eigandann, að við hafa þegar í stað, eða svo fljótt sem auðið er, þess kyns lækníngar, sem dýralæknirinn, eða sá sem í hans stað kemur, telur nægilegar til að út rýma sýkinni úr fè hans. Svo lengi sem eigandinn sýnir nokkra vanrækt í þessu efni, skal sýslumaður annast, að höfð sè opinber umsjón með aðskilnaði fjárins, svo að engin ótta von sè, að svo miklu leyti orðið getur, 1859. 14. Septbr.

sjúkt eða grunað fè, og á sumrum 6 vikum eptir. Fjárhús þau, sem talin eru hættuleg sökum sóttnæmis, skal vandlega hreinsa, og sèr í lagi þannig, að þegar búið er að flytja allt tað burt, skal hella sjóðheitu vatni á jöturnar, garðana og veggina, svo lángt upp eptir, sem kindin getur til náð að snerta. Þegar búið er að hreinsa fjárhúsin, eins og nú var sagt, skal kinda þau innan og fylla þau reyk af einhverju því brennsluefni, sem megnan reyk leggur af, svo að blossann leggi á alla þá hluta hússins, sem eigi kviknar í, og að reykinn geti lagt inn í hverja glufu, hversu lítil sem er. Sauðataðið úr slíkum húsum skal flytja þángað, er heilbrigt fè eigi komizt að, eða hylja með taði annars fènaðar. Því næst skal svo um búið, að lopt geti leikið um húsin í 6 vikur eptir, áður en inn í þau sè látið heilbrigt sauðfè.

Flytja skal og vandlega allt sauðatað úr kvíum þeim, er grunur liggur á um sóttnæmi, og skal með það fara á sama hátt og með sauðataðið úr fjárhúsunum. Allan við skal þvo úr sjóðheitu vatni, og veggina, þá er þola svo mikinn hita, skal fara með á sama hátt og þann hluta fjárhúsanna, er eldur vinnur eigi á. Enga heilbrigða sauðkind má hafa þar sem kvíar hafa verið hafðar, fyr en 6 vikum eptir hreinsunina. Gærurnar af hinum sýktu eða grunuðu sauðkindum skulu látnar liggja um hríð í tóbakksseyði því, sem áður er um getið, blönduðu vatni að helmíngi; því næst skal þvo þær í vatni, og hengja þær upp og þurka.

1859. fyrir því, að sóttnæmið út breiðist frá fè hans, og skal
14. Septbr. sú umsjón vera sett á kostnað eigandans.

11. Baða skal vel allt það fè, sem er í grennd við hið kláðsjúka fè, og sem dýralæknirinn, eða sá maðnr, sem í hans stað kemur, telur hætt við að kunni að sýkja aptur út frá sèr.

12. Hver sá, er gjörist sekur í að afrækja ráðstafanir þær, sem yfirvaldið og dýralæknirinn, eða sá er í hans stað kemur, hafa gjört, eða vanræki einhver nmsjón þá, sem honum er á hendur falin, skal sæta fèsekt, er yfirvaldið ákveður, eptir því, hvernig vanrækt þeirri er háttað.

13. Úr hrepp þeim, þar sem fjárkláða verður vart á vori, má engan sauðfènað reka á afrètti, fyr en sá maður hefir skoðað, er vit hefir á og til þess er skipaður af yfirvaldinu, og hann telur fèð með öllu kláðlanst, og þó því að eins, að það hafi eigi hinar næstu 6 vikur á undan haft samgaungur við kláðsjúkt fè.

14. Halda skal hreppsnefndum þeim og sýslunefndum, sem þegar eru skipaðar, að svo miklu leyti þörf gjörist, reisa þær við, þar sem þær eru eigi fullsettar, og stofna þær þar, sem þær eru eigi enn settar. Hreppanefndirnar skulu einkum láta sèr annt um, að fá sem áreiðanlegasta vitneskjn um heilbrigðisástæður sauðfjárins, hver í sínum hrepp, og skulu hreppanefndarmenn því sjálfir iðnlega rannsaka og skoða fèð í hreppnum, einkum á veturna og á vorum, þegar aukast fara samgaungurnar millum sauðfjárins frá ymsum bæjum. Hvenær sem hreppstjórinn eða einhver hreppsnefndarmaður þykist verða kláða var í fè einhvers bónda, skal að farið á sama hátt, og ef eigandinn hefði frá því skýrt.

15. Beiðist eigandi hins kláðsjúka eða grunaða fjár aðstoðar dýralæknisins við lækníngu fjár síns, skal hann fá hana, að svo miklu leyti auðið er, án alls kostnaðarauka fyrir hann, og verði það sannað, að hann sè svo fátækur, að hann geti eigi keypt lyf þau, er til lækninganna þurfa, getur yfirvald hans látið hann fá

lyfin, og sker yfirvaldið síðar úr, hvort honum verði gefin upp borgunin fyrir þau. 1859. 14. Septbr.

Ef dýralæknirinn í þessu eða öðru þarf aðstoðarmanna, er trúa megi fyrir stjórn á lækníngastörfunum, til að stemma stigu fyrir fjárkláðanum og kæfa hann niður, skal amtmaður, eða þá sýslumaður, ef bráða nauðsyn ber til, annast, að hann fái aðstoðarmenn, og skulu þá einkum teknir til greina þeir menn, er dýralæknirinn stíngur upp á. Dýralæknirinn er hinn næsti yfirmaður aðstoðarmanna, sem honum eru skipaðir, að því er snertir öll lækníngastörf.

16. Allir hlutaðeigendur skulu skýra næstu yfirmönnum sínum frá heilbrigðisástæðum sauðfjárins, og öllu því, sem gjört er til að útrýma fjárkláðanum, svo opt og nákvæmlega, að þeir ávallt hafi áreiðanlega vitneskju um allar ástæður, og skal hver yfirmaður gefa undirmönnum sínum reglur um það, svo að aðferðin verði í því efni samkynja í öllu umdæminu; sèr í lagi skal hreppstjórinn eða hreppsnefndin semja skýrslu, að minnsta kosti einu sinni á mánuði hverjum, og senda sýslumanni, svo fljótt sem auðið er. Um skýrslur dýralæknanna er ákvörðun gjörð í reglugjörð þeirri, er vèr, hinir konúnglegu erindsrekar, höfum samið handa þeim.

Reykjavík 14. September 1859.

H. C. Tscherning. Jón Sigurðsson.

Instrux for Dyrlægerne Hansteen og Krause, udstedt af de kgl. Commissairer, Professor Tscherning og Jón Sigurðsson, ang. deres **Fremgangsmaade i Faareskabs-Sagen.** Reykjavík 14. Septbr. 1859. — Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 304—305. — Hirðir 3. árg., S. 7—8. 14. Septbr.

Reglugjörð fyrir dýralæknana Hansteen og Krause, meðan þeir dvelja á Íslandi sökum fjárkláða þess, sem þar gengur yfir.

1859.
14. Septbr.

1. Dýralæknarnir eiga, hvor um sig og í sameiníngu, að leggja alla alúð á að styrkja með læknisráðum, sem framast þeim er unnt, allar ráðstafanir þær, sem gjörðar eru til að útrýma og afstýra fjárkláðanum.

2. þeir skulu nota sèrhvert tækifæri, sem þeim býðst, til að afla sèr vitneskju, svo nákvæmrar, sem auðið er, um heilbrigðisástæður sauðfjárins í hinum ymsu hèruðum landsins, og einkum skulu þeir hafa gætur á, þar sem fjárkláðinn þegar hefir komið í ljós.

3. Fái þeir vitneskju um, að nokkur ný hætta sè búin af fjárkláðanum, skulu þeir hið allrabráðasta skýra lögreglustjórninni frá, og einkum snúa sèr að hlutaðeiganda sýslumanni, ef enginn frestur má verða á rannsókninni.

4. Dýralæknarnir skulu, eins og þeir framast geta, gegna áskorun yfirvaldanna, að leggja ráð á og skýra frá áliti sínu í þeim efnum, er ná til dýralækníngauna, og sömuleiðis láta í tè aðstoð sína, þar sem yfirvaldið telur nauðsyn á, að þeir sè nærstaddir. því að eins mega þeir synja slíks, að þeir sè veikir, eða að þeir sè bundnir við þau dýralæknastörf, sem meira sè undir komið, og sem þeir mega eigi frá hverfa þegar í stað. þeir skulu ávallt skýra stiptamtmanni frá, er þeir skipta um bústaði, að svo miklu leyti þeir geta því við komið.

5. Dýralæknarnir skulu hafa, eptir því sem þörf krefur, stöðugar gætur á bæjum þeim, þar sem kláðinn hefir þegar komið í ljós, unz þeir geta talið sýkina með öllu útrýmda.

6. Skyldi svo fara, að dýralæknarnir væri beðnir að koma í hin umdæmin, skal dýralæknir Hansteen fyrstur taka að sèr það starf. Að öðru leyti skulu þeir, þegar hinir konúnglegu erindsrekar eru farnir hèðan af landi, og þegar þeir hafa lokið störfum þeim, sem þeim hafa verið falin á hendur á tilteknum stöðum, skýra hlutaðeiganda amtmanni frá, hvað þeir sameiginlega hafa afráðið um störf sín framvegis.

Dýralæknarnir skulu iðulega skýra lögreglustjórninni frá heilbrigðisástæðum sauðfjárins, að því er kláðann snertir, samkvæmt þeirri vitneskju, sem þeir hafa aflað sèr. Þeir skulu og skýra yfirvaldinu frá, hvað þeir hafi aðgjört til að rýma burtu sýkinni, og að minnsta kosti skulu þeir einu sinni á mánnði hverjum senda sýslumanni svo nákvæma skýrslu um þetta, sem þeim er auðið, en sýslumaður sendi amtmanni. 1859. 14. Septbr.

7. Að öðru leyti skulu dýralæknarnir hafa gætur á heilbrigðisástæðum alidýra allra, og reyna að komast fyrir orsakirnar til hinna tíðustu og hættulegustu sjúkdóma, og hver ráð sèu hentust til að afstýra þeim og lækna. Skýrslu skulu þeir og senda löggæzluráðherranum um árángurinn af rannsóknum sínum í þessum efnum, meðan þeir dvelja á Íslandi.

Reykjavík 14. September 1859.

H. C. Tscherning. Jón Sigurðsson.

Finantsministeriets Bekjendtgjörelse angaaende **Indskrivningsböger for uopsigelige Stats-Obligationer.** Khavn den 20. Septbr. 1859[1]. — Original-Aftryk hos Schultz, 4 Bl. i 4to. Dep. Tid. 1859, S. 587—596. Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 158—161. 20. Septbr.

Bekjendtgjörelse fra Finantsministeriet, angaaende Indskrivningsbögerne for uopsigelige Obligationer af Monarchiets Statsgjæld.

Efterat det var taget under Overveielse, hvorledes de hidtil gjældende Regler om Indskrivningen af 4 pCts. fra Creditors Side uopsigelige Obligationer af Monarchiets Statsgjæld i Finantsministeriets Indskrivningsböger kunde være at forandre, i det Öiemed at lette Benyttelsen af disse Böger for Obligations-Eierne i

[1]) Justitsmin. Skriv. 7. Novbr. 1872.

1859. hele Monarchiet, har Finantsministeriet nedlagt aller-
20. Septbr. underd. Forestilling om denne Sag, og har det derefter behaget H. M. Kongen ved allerh. Resolution af 23. Juli d. A. allern. at bifalde, at nedenstaaende Regler herefter skulle gjælde for Indskrivningen; hvilke Regler saaledes, forsaavidt Monarchiets Statsgjæld angaaer, i det Hele træde i Stedet for Bestemmelserne i de kgl. Resolutioner af 3. April 1835 og 27. Decembr. 1844 (bekjendtgjorte ved Plakat og Patent af 4. April 1835, samt ved Plakat af 28. Decbr. 1844):

1) Enhver Eier af 4 pCts. fra Creditors Side uopsigelige Obligationer af Monarchiets Statsgjæld kan erholde disse optagne i Indskrivningsbögerne, naar han indsender dem til Finantsministeriet med en skriftlig Begjæring om deres Indskrivning. Denne Begjæring bör indeholde en nöiagtig Fortegnelse over de Statspapirer, som önskes indskrevne, og opgive Eierens fulde Navn, borgerlige Stilling og Bolig.

2) Skulde Nogen önske at indlevere Obligationer, som bære en lavere Rente end 4 pCt., omsættes disses paalydende Sum, förend de indskrives, til den Sum, som til 4 pCts. Rentefod giver samme Rente.

3) Det Obligationsbelöb, som skal indskrives, maa idetmindste udgjöre 100 Rd. I Reglen ville kun Summer paa hele Hundreder Rigsdalere blive optagne i Bögerne, og naar et Obligationsbelöb, som ikke udgjör en saadan rund Sum, önskes indskrevet, da vil kun den Deel af Belöbet, som udgjör hele Hundreder Rigsdalere, blive indskreven, og det Overskydende efter Eierens eget Valg enten blive udbetalt ham contant efter Cours, dog ikke over pari, eller erstattet ved en ny Obligation for det paalydende Belöb. Dog skal det være Finantsministeriet forbeholdt, hvor særegne Grunde tale derfor, at afvige fra den Regel, at kun runde Summer kunne optages i Bögerne.

4) For at en Obligation, som efter dens Indhold eller efter Paategningerne paa den har tilhört en Anden

end den, for hvem den forlanges indskreven, skal kunne indskrives, maa den være noteret i Statsgjældscontoirets Böger paa dens Navn, for hvem den skal indskrives, eller paa Ihændehaver, uden at have erholdt senere Transport eller Eiendomspaategning, og der maa efter denne Notering være forlöbet en for dette Slags Obligationer gjældende Rentetermin og derefter 3 Maaneder, uden at der er skeet Anmeldelse til Finantsministeriet om, at Obligationen er frakommen den tidligere Eier eller Nogen, som maatte være traadt i hans Sted. 1859. 20. Septbr.

5) Naar Obligationerne i Overeensstemmelse hermed kunne indskrives, kasseres de af Ministeriet, som opförer Belöbet paa Eierens Folium i Indskrivningsbögerne, og meddeler ham et Indskrivningsbeviis. Dette Beviis kan ikke afhændes, men den indskrevne Kapital kan overföres til en anden Eier paa den i Nr. 9 omhandlede Maade. Indskrivningsbeviset kan pantsættes, naar Eieren underskriver en Erklæring i Indskrivningsbogen om, at han pantsætter den indskrevne Capital til en bestemt Person, og Indskrivningsbeviset forsynes med Paategning herom af Statsgjældsdirecteuren. Denne Erklæring vil da kun med Panthaverens i Indskrivningsbogen afgivne Samtykke atter kunne ophæves.

6. Den, som önsker at foröge den Sum, som han har staaende paa sit Folium i Indskrivningsbögerne, maa indlevere sit Indskrivningsbeviis, for at erholde det i den Anledning Fornödne tilföiet i Beviset af Statsgjældsdirecteuren.

7) Den, som vil uddrage sin Kapital enten heelt eller tildeels af Indskrivningsbogen, underskriver en Erklæring herom i Indskrivningsbogen og indleverer sit Indskrivningsbeviis. Begjærer han det fulde Belöb uddraget, sluttes hans Folium, og Beviset kasseres; begjærer han kun en Deel af Belöbet uddraget, bliver den uddragne Sum afskreven paa hans Folium, og

1859. Indskrivningsbeviset forsynet med Paategning herom af
20. Septbr. Statsgjældsdirecteuren.

8) For det uddragne Belöb kan Eieren erholde 4 pCts. fra Creditors Side uopsigelige Obligationer af Monarchiets Statsgjæld, som bestandig lyde paa Ihændehaver; og kun hvor særlige Grunde af Ministeriet maatte skjönnes at tale derfor, ville Obligationer paa Navn blive udstedte. Obligationernes Antal vil saavidt muligt bestemmes efter Eierens Önske. Obligationerne udleveres imod Eierens Qvittering i Indskrivningsbogen.

9) Skal det uddragne Belöb overföres paa en anden Eiers Folium, da skeer dette ved Fraskrivning og Tilskrivning paa begge Folier og Indskrivningsbeviser.

10) Indskrivning af Obligationer og Overförelser fra en Eiers Folium til en Andens skee uden Betaling. For Udfærdigelsen af Obligationer efter Nr. 8 erlægges en Betaling af 48 Sk. for hver Obligation.

11) Renten af Indskrivningsbeviserne udbetales halvaarligen til 11. Juni og 11. Decbr. Terminer, ved en af de Kasser, som udbetale Renter af Statsobligationer, efter Eierens Forlangende. Renten betales mod Afskrivning paa Indskrivningsbeviset og Eierens Qvittering.

12) Önsker Eieren at fritages for selv at underskrive i Indskrivningsbogen enten ved Uddragning af Kapital eller ved Pantsætning, da kan han dertil give en Anden lovformelig, af Notarius eller vedkommende Övrighedsperson attesteret Fuldmagt, eller saadan Fuldmagt, som af Finantsministeriet findes betryggende. Paa samme Maade kan han give en Anden Fuldmagt til at qvittere for Rentebetalingen. Ligeledes kan Panthaveren befuldmægtige en Anden til at underskrive Erklæringen om Panterettens Ophævelse. Enhver saadan Fuldmagt maa fornyes, naar Finantsministeriet anseer det for fornödent.

13) Ved Uddragninger, Pantsætninger og Rente-

betalinger, som finde Sted for offentlige Autoriteter og offentlige Indretninger, Klostre, Kirker, Hospitaler og deslige milde Stiftelser, saa og for Fideicommisser, Legater og de Instituter, der have det Almindeliges Tarv til Formaal, kan vedkommende Bestyrelse, naar den bestaaer af flere Medlemmer, udnævne den eller de Mænd af sin Midte, som den vil overdrage at underskrive for sig. Den kan ogsaa give Fuldmagt i saa Henseende til en eller flere Mænd udenfor Bestyrelsen, dog at denne, naar der tilsigtes en Uddragning eller Pantsætning, maa, om det forlanges, attesteres af Notarius eller vedkommende Övrighed. Renten af de for saadanne Institutioner indskrevne Kapitaler udbetales uden Afskrivning paa Indskrivningsbeviset. 1859. 20. Septbr.

14) Finantsministeriet er bemyndiget til at indkalde de ældre Indskrivningsbeviser og ombytte dem mod nye.

15) For Obligationer, der ere deponerede som Caution for Oppebörseler, indrettes en særegen Indskrivningsbog.

Hvilket herved, ifölge allerh. Bemyndigelse, bekjendtgjöres til Efterretning for alle Vedkommende. — Kjöbenhavn den 20. Septembr. 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Finantsministeriet, ang. **Beregning af Porto for islandsk Post over England.** Khavn den 23. Septbr. 1859. — 23. Septbr.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 669.

Foranlediget af en fra Generalpostdirecteuren modtagen Indberetning om, at der under 16. April d. A. ere indlöbne trende fra Island og Færöerne med det islandske Postdampskib til Liverpool ankomne og derfra over Belgien og Tydskland forsendte Postsække med forskjellige Postsager, for hvis Forsendelse paa den angivne Maade der alene, saavidt Brevene og Aviserne angaaer, er blevet beregnet en udenrigsk Porto af 1433 Rd. 23 Sk., har Finantsministeriet, med den

1859. 23. Septbr. Bemærkning, at der, efter hvad der foreligger, synes at være Föie til at antage, at det har været de paagjældende Sagers Afsendere ubekjendt, at samme, imod hvad der pleier at være Tilfældet, vilde blive befordrede ad den ommeldte Vei og saaledes betyngede med en meget höi Porto, i behgl. Skrivelse af 17. Mai sidstl. udbedet sig dette Ministeriums Yttringer, om vedkommende Embedsmænd eller Dampskibsföreren maatte have viist nogen Forsömmelse ved at undlade at give Afsenderne Underretning om, at Posten vilde blive afleveret i Liverpool til videre Befordring.

Efterat Ministeriet i denne Anledning har indhentet de hermed fölgende Erklæringer fra Stiftamtmanden over Island, og Postskibets Rheder, Grosserer og Consul C. P. A. Koch heraf Staden, skulde man, næst at henvise til hvad deri er oplyst, og idet man specielt maa henlede Finantsministeriets Opmærksomhed paa den i Consul Kochs Erklæring fremhævede Passus af den engelske Postmesters Skrivelse til Capitain Duntzfeldt, ikke undlade tjenstl. at bemærke, at Ministeriet ikke skjönner rettere, end at det, da det var overladt til det herværende Postvæsen, at beregne den udenrigske Porto af Forsendelsen, maa ansees for mindre rigtigt, at Brevporto er bleven beregnet af alle i Postsækkene værende Pakker, som ikke indeholdt Aviser og andre trykte Sager; thi om man endog ikke vilde betragte Postsækkene som Pakker, og derfor ansætte hele Portoen som Pakkepost, hvorfor der dog unægtelig taler endeel, da Postsækkene slet ikke have været aabnede i Udlandet, saa burde der dog i ethvert Tilfælde have været skjelnet imellem de i Postsækkene værende Breve og de Postforsendelser, som efter deres Beskaffenhed kun kunne betragtes som Pakkepostsager, og hvoraf der i Sækkene fandtes en stor Mængde. Ministeriet troer derfor at burde henstille til velbemeldte Ministerium, om der ikke maatte findes Anledning til at opfordre Generalpostdirecteuren til hos vedkommende

fremmede Regjeringer, og da navnlig den engelske Regjering, at söge udvirket, at der af de egentlige Pakkepostsager, hvortil henregnes Pakker af over 1 Punds Vægt, og hvorfor der er bleven erlagt Porto som af Breve, kun beregnes Pakkeposttaxt, og hertil synes der at være saameget mere Grund, som den formentlig aldeles uberettigede Maade, hvorpaa det engelske Postvæsen har sat sig i Besiddelse af Postsækkene, har medfört, at Skibsföreren er bleven afskaaren fra at foretage, hvad han ellers upaatvivlelig under de tilstedeværende Omstændigheder ikke vilde have undladt, nemlig at indhente nærmere Ordrer herfra pr. Telegraph, om Postsækkene skulde afsendes over Land, eller om de skulde forblive i Skibet, indtil dette paa dets Reise til Stettin anlöb Kjöbenhavn. 1859. 23. Septbr.

Om Resultatet turde man udbede sig Underretning meddeelt og derved det Indsluttede tilbagesendt. — Justitsministeriet den 23. Septembr. 1859.

Patent for det danske Monarchi, angaaende en med **Persien** afsluttet **Venskabs- og Handels-Traktat.** Christiansborg den 24. Septbr. 1859. — Original-Aftryk paa Dansk og Tydsk hos Schultz, ledsaget af Traktaten med fransk Text som Original og dansk og tydsk Text som Oversættelser. »Dobbelt udfærdiget paa Fransk og paa Persisk« den 30. Novbr. 1857, 8 Sider i 4^to (med Traktaten). Depart. Tid. 1859, S. 697—703 (med Traktaten paa Fransk og Dansk); Algreen-Ussings Samling af Love og Anordninger m. v. Danmark vedkommende, 1859, S. 180—184 (med Traktaten paa Dansk alene). 24. Septbr.

Vi Frederik den Syvende &c. G. V., at Vi have allern. fundet Os foranledigede til at afslutte en Venskabs- og Handels-Traktat med Hans Majestæt Keiseren af Persien, og bringes bemeldte Traktat, efterat de gjensidige Ratificationer[1] ere udvexlede, herved til offentlig Kundskab. ....

[1]) Ratificationerne ere udvexlede i Paris 18. August 1859.

1859. Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have

24. Septbr. at rette. — Givet paa Vort kgl. Slot Christiansborg den 24. Septembr. 1859.

11. Oktbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Sysselmanden i Skagafjords Syssel, angaaende **Laan til Indkjöb af Korn**. Khavn den 11. Oktobr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 710. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 306—307.

I et til Nord- og Öst-Amtet indgivet og derfra Ministeriet tilstillet Andragende har Hr. Kammerraaden anholdt om, at der, for at forebygge en blandt Indbyggerne i Skagafjords Syssel befrygtet Hungersnöd i næstkommende Vinter, maa bevilges dette Syssel et rentefrit Laan til Anskaffelse af 300 Tdr. Rug, 150 Tdr. Bankebyg og 150 Tdr. Ærter.

Da man efter de om Sysselets Tilstand og Handelstedernes Forsyning fremkomne Oplysninger maatte ansee denne Sag for paatrængende nödvendig, er det ansögte Laan paa forventet Tillægsbevilling tilstaaet Skagafjords Syssel, og har Ministeriet derfor truffet Foranstaltning til Indkjöb og Oversendelse af de paa vedlagte Connossement opförte 300 Tdr. Rug, 150 Tdr. Bankebyg og 150 Tdr. Ærter, der nu afsendes med Skibet Elinna, fört af Capt. Sievertz, og ville blive oplagte paa Hofsos Handelsted, for derefter at udleveres efter Övrighedens Reqvisition. Den for bemeldte Varer beregnede Priis, resp. 8 Rd., 11 Rd. og 9 Rd. pr. Tde, eller tilsammen 5400 Rd., indbefatter saavel Indkjöbsprisen som samtlige ved Varernes Oversendelse og Udlevering i Island forbundne Omkostninger, og ville de derfor for disse Priser kunne overlades de paagjældende Communer eller Private.

Om den Frist, der maatte blive indrömmet med Laanets Tilbagebetaling, og om de Vilkaar, der iövrigt blive fastsatte med Hensyn til samme, vil Hr. Kammer-

raaden kunne forvente nærmere Underretning, saasnart Tillægsbevillingsloven er vedtaget af Rigsdagen. 1859. 11. Oktbr.

Idet man sluttelig maa overlade til Dem, efter Amtets nærmere Forskrifter, at bestemme den Maade, hvorpaa Kornvarernes Udlevering finder Sted, og idet man forventer, at De vil drage al fornöden Omsorg for, at de uddeles med den störst mulige Skjönsomhed til Öiemedets Opnaaelse, skulde man anmode Dem om, med Skibet tilbage at ville meddele Deres Tilstaaelse for Varernes Modtagelse, ligesom i sin Tid nöiagtig Forklaring om deres Anvendelse. — Justitsministeriet den 11. Oktobr. 1859[1].

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Understöttelse til en literair Stiftelse paa Flatö.** Khavn den 13. Oktobr. 1859. — Isl. Copieb. 1859, Nr. 714. 13. Oktbr.

Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. have med behagel. Skrivelse af 3. Febr. d. A. fremsendt et Andragende, hvori Adjunkt H. Kr. Friðriksson paa Provst O. Sivertssens Vegne anholder om, at der maa udvirkes en passende Pengeunderstöttelse til den af bemeldte Provst og hans Hustru i Aaret 1833 oprettede Stiftelse paa Flatö.

Da man af de i Deres ovennævnte Skrivelse fremhævede Grunde troede, at der kunde være Anledning til, at komme den omhandlede Stiftelse til Hjælp, har Ministeriet deels tilskrevet Indenrigsministeriet om en Pengeunderstöttelse til samme, deels henvendt sig til det store kgl. Bibliothek og det kgl. Landhusholdnings-

---

[1]) s. D. tilsendtes Amtmanden en Gjenpart af denne Skrivelse, med Anmodning om, i Forening med vedkommende Sysselmand, at ville paasee, at de anskaffede Kornvarer anvendtes paa den hensigtsmæssigste Maade til Öiemedets Opnaaelse.

1859. 13. Oktbr. Selskab om, at overlade den nogle Böger. Efter at have modtaget Svar fra Indenrigsministeriet, har Ministeriet paa Forslaget til Finantsloven for næste Finantsaar optaget et Beløb af 200 Rd. som en Understöttelse een Gang for alle til den flatöeske Stiftelse. Det store kgl. Bibliothek har meddeelt, at det vil kunne meddele Stiftelsen 104 Værker i 160 Bind af forskjellige Sprog og Literaturfag, hvis Opsendelse til Bestemmelsesstedet dog maa udsættes til næste Foraar, hvorimod Landhusholdnings-Selskabet har tilbagemeldt, at da der ikke ere meddelte tilfredsstillende Oplysninger om Stiftelsens og det dertil knyttede Selskabs Organisation, Bestyrelse, Formaal og Ressourcer, samt navnligen om de Bestemmelser, som maatte være tagne til Bogsamlingens Conservation, med Hensyn til Bögernes Udlaan m. v., vil der ikke, forinden disse Oplysninger foreligge, kunne tages nogen endelig Beslutning i denne Sag.

Ved at meddele Dem Ovenstaaende til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, skulde man tjenstl. anmode Dem om, behgl. at ville indhente og derefter til Afbenyttelse for Landhusholdnings-Selskabet indsende de af Samme forlangte Oplysninger. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 13. Oktobr. 1859.

14. Oktbr. **Kirke- og Underviisningsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Præstekaldenes Specification** og de deraf bestemte **Contributioner**. Khavn den 14. Oktbr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 718. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 309—311.

I behgl. Skrivelse af 19. Februar d. A. har Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. fremsat Forslag til en Forandring i de hidtil gjældende Regler for Udredelsen af den ved Reskr. af 14. Febr. 1705 og Reskr. 5. Juni 1750 fastsatte Contribution til fattige Emeritpræster og

Præsteenker i Island, hvorhos De har andraget paa, at de 2 ældre Specificationer over Præstekaldenes Indtægter i Island af 1737 og 1748 maatte blive ophævede, og at derimod den i Aaret 1853 over samtlige Præstekald affattede Specification maatte erholde allerh. Sanction. 1859. 14. Oktbr.

Skjöndt nu Ministeriet for sit Vedkommende ikke har fundet Noget imod det ommeldte Forslag at erindre, maa man dog, da samme er væsentlig forskjelligt fra det Forslag, som af den dertil af Synoden udnævnte Comité blev udarbeidet og Synoden forelagt, ansee det rettest, at förstnævnte Forslag, forinden videre foretages, forelægges Synoden til Betænkning, tilligemed Specificationen af 1853, forsaavidt denne ikke tidligere maatte have været undergivet Overveielse i Synoden, hvorom Oplysning savnes.

Idet man derfor skulde have Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. anmodet om, behgl. at ville foranstalte det i saa Henseende Fornödne, har man med Hensyn til sidstnævnte Specification troet at burde bemærke, at det har været Ministeriet paafaldende, at Hólmar Præstekald i Söndermule Provsti, som almindeligen ansees at være et af de bedste Præstekald i Island, efter bemeldte Specification er opgivet kun til 492 Rd. 62 Sk.

Forsaavidt Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. i fornævnte Skrivelse endvidere have andraget paa, at der ved samme Leilighed maa blive foretagen en saadan Forandring i de for Præsteenkers Pensionering hidtil gjældende Regler i Island, at enhver Præsteenke, der ifölge Reskr. 5. Juni 1750 har Ret til Pension af Kaldet, maa være berettiget til at erholde den udbetalt efter Specificationen af 1853, og at denne Betaling maa skee overeensstemmende med Anordn. 6. Januar 1847 § 5, da vil dette Forslag derimod ikke kunne tages tilfölge. Det maa nemlig bemærkes, at den i Reskr. af 5. Juni 1750 §§ 1 og 2 gjorte Inddeling af Præstekaldene, i Hovedkald, bedste middelmaadige Kald og middelmaadige Kald, er bygget paa Specificationerne af 1737 og 1748;

1859. men maa det nu erkjendes, at disse Specificationer ere
14. Oktbr. ubrugelige som Basis for den förommeldte, fattige Emeritpræster og Præsteënker tilkommende Contribution, synes de heller ikke at kunne tjene til Grundlag for Præsteenkernes fremtidige Pensionering, saaledes, at kun Enker efter de Præster, som vare ansatte i et af de Kald, sem efter Reskr. af 5. Juni 1750 kunde henregnes til en af de der nævnte, i Henhold til de gamle Specificationer opförte 3 Klasser, for Fremtiden burde være pensionsberettigede.

Skal derimod Specific. af 1853 lægges til Grund for Enkernes Pensionering, vil det, da den ikke opstiller nogen saadan Inddeling af Kaldene, være nödvendigt, at Enkernes Pension reguleres paa en anden Maade end hidtil er skeet, men en saadan Regulering vil efter Bestemmelserne i Forordn. 31. Mai 1855 § 12 ikke kunne foretages uden ved Lov.

Det hidtil fulgte Princip, kun at tilstaae Enkerne efter de i de bedre Præstekald ansatte Præster Pension, turde iövrigt neppe være stemmende med Retfærdighed, da det uden Tvivl maa antages, at Enkerne efter de i de ringeste Kald ansatte Præster ere i Reglen de mest trængende. Vel erholde nu de fattigste af disse Enker, foruden en forholdsviis Andeel i de 300 Rd., som aarlig tilstaaes islandske Præsteenker og deres Börn af Statskassen, tillige en Andeel i den tidtommeldte Contribution, der bliver at svare af andre Præstekald, og denne Hjælp vil, naar Stiftsövrighedens ovennævnte Forslag til en Omregulering af bemeldte Contribution tages tilfölge, med Tiden blive ikke ubetydeligt foröget, men den vil dog under alle Omstændigheder formentligen blive aldeles utilstrækkelig for de fleste af Enkerne, hvorhos det maa bemærkes, at det beroer aldeles paa et Skjön, hvorvidt en Præsteenke faaer nogen, og da hvor stor en Andeel i de omhandlede Understöttelser. Det skjönnes saaledes ikke rettere, end at de i Reskr. af 5. Juni 1750 opstillede

Regler for Præsteenkernes Pensionering for Fremtiden 1859.
bör opgives, men at der i denne Henseende bör følges 14. Oktbr.
samme Regel, som for Præsternes Pensionering, saaledes, at der tillægges dem en vis Andeel af de faste Indtægter af ethvert Kald.

Ministeriet skulde derfor tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om at ville udarbeide et Forslag til fremtidige Pensionsbestemmelser for Præsteenkerne i Island, og derefter indsende samme hertil, efter at det forinden har været forelagt Synoden til Betænkning, og turde der derhos være Anledning til, ved samme Leilighed tillige at söge Forholdet med Hensyn til Præsternes Pensionering ordnet, da der i saa Henseende neppe for Tiden fölges nogen fast Regel, men det synes, at Pensionen i hvert enkelt Tilfælde bliver bestemt af Stiftsövrigheden efter Overeenskomst med den aftrædende Præst.

Slutteligen undlader man ikke at tilföie, at hvis Specificationen af 1853 sanctioneres, vil det være nödvendigt, at der samtidigt dermed foretages en Forandring i Reglerne om Hovedkaldenes Besættelse, da ikke alle de 6 Kald, som nu bortgives af H. M. Kongen, ville blive de bedste Kald i Landet, og vil der da, saavidt Ministeriet skjönner, være Anledning til at forbeholde Kongen at bortgive de Kald, som efter den nye Specification ere ansatte til over 600 Rd., hvorom man imidlertid udbeder sig DHrr.'s nærmere Yttringer.

Naar Sagen paany forelægges Ministeriet, udbeder man sig 2 Exemplarer af Specificationen af 1853, og tillige meddeelt Underretning om, hvormange Emeritpræster og Præsteenker der for nærværende Tid ere i Landet, og hvormange af dem erholde Andeel i den Contribution, som nu uddeles.

De indsendte Bilage remitteres, men bedes efter Afbenyttelsen tilbagesendte. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 14. Oktobr. 1859.

1859. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over
14. Oktbr. Vester-Amtet, angaaende **ulovmæssig Handel af en Franskmand paa Grundarfjord.** Khavn den 14. Oktobr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og 1859, Nr. 779. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 312.

Foranlediget ved en fra Sysselmanden i Snæfellsnæs Syssel modtaget og hertil i Gjenpart fremsendt Indberetning, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af 31. Mai d. A. meddeelt, at en fransk Forretningsförer Bouriaud har fra tvende franske Skibe ladet udlosse noget Bygningstömmer paa Grundarfjord, uden at disse Skibe i Forveien havde anlöbet nogen af de i Lov 15. April 1854 § 2 ommeldte Handelspladse, eller löst islandsk Söpas og svaret de anordnede Læsteafgifter, at Söpas vel senere er indlöst ved Erlæggelsen af Læsteafgift for det ene af de to Skibe, ved Navn Clementine, men at dette derimod ikke er skeet for det andet Skib Nelly, der allerede var bortseilet ved Sysselmandens Ankomst til Stedet, hvorhen han strax begav sig, efter at have erfaret, hvad der var passeret, uden at kunne erholde nogen Oplysning om Skibets Drægtighed eller Skibsförerens eller Rhederens Navne; hvorhos De har henstillet, hvorvidt der vilde være at paalægge bemeldte Bouriaud Mulkt for den saaledes begaaede Overtrædelse af Handelslovgivningen.

I Anledning heraf skulde man til behgl. Efterretning og videre fornöden Foranstaltning tjenstl. melde, at Ministeriet finder, at der efter de oplyste Omstændigheder, og navnligen fordi Bouriaud, uagtet Skibene anlöb en Plads, som de ifölge Lovgivningen ikke vare berettigede til umiddelbart at anlöbe, undlod at gjöre nogen Anmeldelse derom til Övrigheden, men tvertimod paa egen Haand lod dem udlosse en Deel af deres indehavende Ladning, bör paalægges ham at erlægge en Mulkt af 10 Rd. til Stedets Fattigkasse; hvorhos man, da der ogsaa burde være löst islandsk Söpas for Skibet

Nelly, lige tjenstl. skulde anmode Dem om at ville paalægge vedkommende Sysselmand, at söge den befalede Læsteafgift erlagt for dette Skib, i hvilken Henseende han vil have at holde sig til fornævnte Bouriaud som Forretningsförer for Skibets Eier, der angives at være bosat i Frankrig. — Justitsministeriet den 14. Oktobr. 1859. 1859. 14. Oktbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Betaling til Sysselmænd** for deres **Reiser i Faareskabs-Sagen.** Khavn den 14. Oktobr. 1859[1]. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 715. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 307—308. 14. Oktbr.

Ved at fremsende vedlagte Regning med Bilag, hvorefter Sysselmanden i Arnes Syssel har forlangt en Godtgjörelse af 54 Rd. for hans Reiser m. v. til at paasee Curbadenes Fremme mod Faareskab i nogle Distrikter af Sysselet, have de overordentlige Regjerings-Commissairer, Professor Tscherning og Archivar Jón Sigurðsson, meddeelt, at det er kommet under Overveielse, om Godtgjörelse i Almindelighed maatte tilkomme Sysselmændene for deres Reiser i Anledning af Foranstaltninger til Faareskabets Undertrykkelse, hvorfor de, da de ikke have fordristet sig til selv at tage Beslutning i denne Henseende, have henstillet Sagen til Ministeriets Afgjörelse.

Idet Ministeriet ikke finder Anledning til for Tiden at afgjöre det heromhandlede Spörgsmaal i sin Almindelighed, eftersom det vil bero paa de enkelte Tilfældes concrete Beskaffenhed, hvorvidt Godtgjörelse efter de foreliggende Omstændigheder kan indrömmes, skulde man til behgl. Efterretning og videre fornöden Foranstaltning samt Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstl. melde, at der efter Omstændighederne ikke haves Noget at erindre imod, at det ovennævnte Beløb

[1]) Justitsmin. Skriv. 17. April 1860.

1859. udbetales Kammerraad Gudmundsen af Islands Jorde-
14. Oktbr. bogskasse af den i Finantsloven § 14 Nr. 22 opförte Sum. — Justitsministeriet den 14. Oktobr. 1859.

14. Oktbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Forslag om at betale **Skades-Erstatning for Nedslagtning af Faar** af **Amtets Repartitionsfond.** Khavn den 14. Oktbr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 726. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 308–309.

Hr. Stiftamtm. har i behgl. Skrivelse af 7. f. M. udbedt Dem Ministeriets Bemyndigelse til at maatte af Sönder-Amtets Repartitionsfond, mod Refusion af Rangarvalla Syssel, forskudsviis udbetale et Belöb af 150 Rd. til Bonde Jon Thordarson af Svínhaga, som Erstatning for nogle hos ham i 1857 efter Sysselmandens Foranstaltning som skabsyge og mistænkte nedslagtede Faar.

Foranlediget heraf skulde man til behagel. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstl. meddele, at Ministeriet efter de foreliggende Oplysninger ikke finder, at ovennævnte Belöb egner sig til at udredes af Amtsrepartitionsfonden. — Justitsministeriet den 14. Oktbr. 1859.

14. Oktbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Forsömmelse ved Althingsvalg** i Hunavatns Syssel. Khavn den 14. Oktobr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 717. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 313.

Ved at fremsende en fra vedkommende Sysselmand indhentet Erklæring til Oplysning om, hvem Skylden for den skete Forsinkelse ved det sidste Valg af Althingsmand og Suppleant for Hunavatns Syssel maatte paahvile, har Hr. Amtm. i behgl. Skrivelse af

16. Juli d. A. yttret, at der efter de oplyste Omstændigheder formentligen Intet videre er at gjöre ved denne Sag, uden forsaavidt Ministeriet maatte ville lade vedkommende Præster indskjærpe, at vise större Conduite næste Gang ved Valglisters Affattelse. 1859. 14. Oktbr.

I Anledning heraf skulde man tjenstl. meddele, at der vel efter Omstændighederne ikke findes tilstrækkelig Grund til at drage de Paagjældende til Ansvar for deres Forhold i den her omhandlede Sag, men da Fortegnelserne over de Valgberettigede og Valgbare i Hjaltabakka, Hofs og Höskuldsstaða Præstekald, ifölge Sysselmandens Erklæring, först ere daterede i August Maaned, og fra de to sidstnævnte Præstekald indkomne til Sysselmanden i Slutningen af samme Maaned, medens denne Embedsmand allerede i Begyndelsen af Juni havde begjært dem sig tilstillede inden Juli Maaneds Udgang, finder Ministeriet Anledning til at anmode Hr. Amtm. om, til Forebyggelse af en lignende Uorden i Fremtiden, at ville indskjærpe de vedkommende tre Sognepræster deres Pligt, uvægerligen at fremme de heromhandlede Forretninger, der ved Lovgivningen ere dem paalagte, med tilbörlig Hurtighed. — Justitsministeriet den 14. Oktobr. 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Godtgjörelse til en Administrator for lave Handelspriser.** Khavn den 15. Oktobr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 738. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 313—314. 15. Oktbr.

Med behgl. Skrivelse af 13. Juli sidstl. har Hr. Amtm. hertil indsendt et Andragende, hvori Administrator for Skrede Klostergods, Björn Skulason, anholder om, at erholde Godtgjörelse for det Tab, han har lidt ved det Misforhold, som i afvigte Regnskabs-

1859. aar har fundet Sted imellem Handelspriserne og Ca-
15. Oktbr. pitelstaxtens Priis paa adskillige Varer, hvilket Tab af ham er opgivet til 77 Rd. 38 Sk.

Foranlediget heraf undlader Ministeriet ikke tjenstl. at meddele til behgl. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Administrator Skulason, at det Ansögte, i Henhold til hvad der i en lignende Anledning er yttret i Indenrigsministeriets Skrivelse til Nord- og Öster-Amtet af 10. Novbr. 1849, ikke kan bevilges. — Justitsministeriet den 15. Oktobr. 1859.

17. Oktbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Sending af **Plove til Borgarfjords Syssel.** Khavn den 17. Oktbr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 751. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 314—315.

Med behgl. Skrivelse af 3. Februar d. A. har Hr. Stiftamtm. fremsendt et Andragende, hvori en Forsamling, der af Borgarfjords Syssels Indbyggere var udvalgt til at overveie, hvad der maatte være at foretage til at afværge den ved Faaresygdommen foranledigede overhængende Nöd, anholder om, at der ved Regjeringens Foranstaltning anskaffes en skotsk Jernsvingplov af mindre Middelstörrelse til hver af Sysselets 9 Repper, saaledes, at Omkostningerne ved Indkjöbet af samme afholdes af det islandske Understöttelsesfond, eller at den hertil fornödne Sum forelöbigen bevilges som rentefrit Forskud af bemeldte Fond, eller endelig, hvis Regjeringen ikke maatte være villig til at træffe nogen Foranstaltning i den ommeldte Henseende, at Andragerne da ved det kgl. danske Landhusholdnings-Selskabs Medvirkning maa erholde de attraaede Redskaber.

Da Ministeriet maatte tiltræde den af Sönder-Amtets oekonomiske Selskab ifölge Deres ovennævnte Skrivelse udtalte Anskuelse, at der ikke er tilstrækkelig

Anledning til at bevilge det af Andragerne stillede første Alternativ, og da man fandt, at det andet Alternativ heller ikke kunde tages tilfölge, idet Understöttelsesfondens Natur og Öiemed ikke tillader, at der af samme udredes et saadant Forskud, som det omhandlede, medens man paa den anden Side antog, at det Ansögte kunde blive til væsentlig Nytte for Borgarfjords Syssels Indbyggere, henstillede man til det kgl. danske Landhusholdnings-Selskab, om Samme ikke maatte see sig istand til at overlade Andragerne de ommeldte Plove paa de af dem foreslaaede Vilkaar. 1859. 17. Oktbr.

Landhusholdnings-Selskabet har derefter tilbagemeldt, at det, for at bidrage til Jordbrugets Opkomst i Borgarfjords Syssel, har besluttet at overlade dette Syssel 9 Stkr. lette Jernsvingplove, een til hver af Sysselets 9 Repper, mod halv Betaling, omtrent 7 à 8 Rd. pr. Stk., som bliver at udrede af vedkommende Communer, men med hvis Erlæggelse dog efter Omstændighederne indrömmes 3 Aars Henstand, samt at tidtnævnte Plove nu ville blive afsendte med Dampskibet Arcturus, adresserede til Hr. Stiftamtm.

Hvilket tjenstl. meddeles Dem til behagel. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Justitsministeriet den 17. Oktobr. 1859.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. **Bevilling af Laan** til **Borgarfjords og Gullbringa** Sysseler. Khavn den 17. Oktobr. 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 746. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 315—316. 17. Oktbr.

I behgl. Skrivelse af 15. f. M. har Hr. Stiftamtm. andraget paa, at der, i Anledning af den blandt Indbyggerne i Borgarfjords og Gullbringa Sysseler befrygtede Hungersnöd, i næstkommende Vinter maatte stilles til Deres Disposition et Belöb af indtil 1000 Rd., og at dette Belöb maatte ansees som en Understöttelse

1859. til bemeldte Communer, der saaledes ikke vilde være
17. Oktbr. at refundere.

Efter at Ministeriet i Anledning heraf har brevvexlet med Indenrigsministeriet, skulde man til behgl. Efterretning tjenstl. meddele, at Ministeriet efter Omstændighederne tillader, at Hr. Stiftamtm. af Islands Jordebogskasse lader Dem udbetale et Belöb af indtil 1000 Rd. til Anvendelse i det omhandlede Öiemed, og vil dette Belöb derefter blive optaget paa Tillægsbevillingsloven for indeværende Finantsaar som et Laan til de paagjældende Communer i Sönder-Amtet, der af disse bliver at tilbagebetale Statskassen inden en vis Tid, og iövrigt under de Vilkaar, som Hr. Stiftamtm. vil blive nærmere underrettet om, efterat Tillægsbevillingsloven er vedtaget af Rigsdagen.

Da Ministeriet ikke seer sig istand til at tilstaae den ansögte Understöttelse uden som et Laan, hvis Tilbagebetaling kan blive forbundet med Vanskeligheder, forventer man, at De ikke vil benytte den meddelte Tilladelse, nden forsaavidt Forholdene maatte gjöre det uundgaaelig nödvendigt, og anmodes De om i sin Tid herom at fremsende nöiagtig Indberetning. — Justitsministeriet den 17. Oktobr. 1859.

17. Oktbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Nedsættelse af en **Commission til at lede Faareskabs-Sagen.** Khavn den 17. Oktbr. 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 742. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 316-317. — Hirðir III, 8—10.

De overordentlige Regjerings-Commissairer, Professor Tscherning og Archivar Jón Sigurðsson, have i en til Ministeriet indkommen Skrivelse af 16. f. M. foreslaaet, at der, til Betryggelse for, at de af dem til Faaresygdommens Udryddelse trufne Foranstaltninger blive overholdte, og overhovedet til Curens Fremgang,

opprettes en interimistisk Commission i Reykjavík, som i Henseende til den nævnte Sygdom i det Væsentlige skulde have samme Funktioner og Bemyndigelse, som der i Almindelighed paahviler og tilkommer det veterinaire Sundhedsraad i Danmark. Commissionens Formaal skulde saaledes være, at vaage over alle til Sygdommens Undertrykkelse allerede trufne Foranstaltninger, samt i fornödent Fald at meddele Autoriteterne Betænkninger og Forslag til saadanne nye Foranstaltninger, der saavel i Almindelighed som i enkelte Tilfælde maatte ansees nödvendige eller hensigtsmæssige for at sikkre Faarenes Sundhed og Liv; den skulde derhos være bemyndiget til direkte fra vedkommende Autoriteter at indhente de Oplysninger og ligeledes direkte at meddele de Raad, hvortil den i denne Sag maatte finde Anledning, jfr. kgl. Resol. af 8. Juni 1851, angaaende Oprettelsen af det veterinaire Sundhedsraad, der tilligemed Grundene til samme findes anført i Departem. Tid. for 1851, pag. 593—598. 1859. 17. Oktbr.

Med Hensyn til Commissionens Sammensætning have de overordentlige Regjerings-Commissairer foreslaaet, at den skulde bestaae af 5 Medlemmer, nemlig 3 veterinairkyndige Mænd, en Jurist, der tillige skulde fungere som Sekretair, og en med dette Anliggende i Almindelighed bekjendt Tillidsmand, hvorhos de, for det Tilfælde, at Ministeriet maatte billige baade Oprettelsen af en saadan Commission og den saaledes i Forslag bragte Sammensætning, have anbefalet Landphysikus, Dr. med. Hjaltalin, Assessor i Overretten B. Sveinsson, Adjunkt ved den lærde Skole Friðriksson, samt Dyrlægerne Finnbogason og Hansteen, til at udnævnes til Commissionens Medlemmer, saaledes, at Landphysikus, Dr. Hjaltalin bliver Formand og Assessor Sveinsson tillige overtager Sekretairforretningerne, mod derfor at erholde en passende Godtgjörelse. Iövrigt skulde Commissionens Medlemmer intet Veder-

1859. 17. Oktbr. lag nyde for deres Uleilighed, hvorimod der blot skulde stilles en Pengesum til deres Raadighed, til Bestridelse af Udgifterne ved deres Forretningsförelse.

Ved herom at meddele Hr. Stiftamtm. Underretning, undlader jeg ikke tjenstl. at bemærke, at Ministeriet ikke skjönner rettere, end at Oprettelsen af en saadan Commission, forelöbig indtil 1. April næste Aar, vil kunne stifte Nytte, og i det Hele være en hensigtsmæssig Foranstaltning, og da man ikke paatvivler, at de af Regjerings-Commissairerne til eventuelle Medlemmer af Commissionen foreslaaede Mænd baade ere villige og vel skikkede til at overtage et saadant Tillidshverv, troer Ministeriet, at de overordentlige Regjeringscommissairers ovenfor fremstillede Forslag i det Hele fortjener at bifaldes, og det saa meget mere, som det vil kunne realiseres uden synderlig Bekostning for det Offentlige, og jeg skulde derfor tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behagel. paa den Maade, som De maatte finde mest hensigtsmæssig, at ville træffe de til Forslagets Iværksættelse fornödne Foranstaltninger, derunder tillige indbefattet, at meddele Commissionen den nödvendige Instrux i Henhold til det Foranförte i Henseende til dens Funktioner og Myndighed.

De Udgifter, som Commissionens Forretningsförelse, Sekretairforretningerne derunder indbefattede, maatte medföre, ville efter indsendt Regning blive dens Medlemmer godtgjorte, naar Begjæring derom indkommer inden Finantsaarets Udlöb.

Om Sagens Ordning forventer man i sin Tid nærmere Indberetning meddeelt. — Justitsministeriet den 17. Oktobr. 1859[1].

---

[1]) s. D. Amtmændene sendt Gjenpart af denne Skrivelse til egen Efterretning og for at »bringe det Fornödne af Skrivelsens Indhold til de dem underordnede Embedsmænds Kundskab«. Isl. Copieb. sst. Nr. 743—744.

Justitsministeriets Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Forholdsregler i Anledning af Faareskabs-Sagen.** Khavn den 17. Oktobr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 752. 1859. 17. Oktbr.

Ved Justitsministeriets Skrivelse af 3. Novbr. f. A., angaaende Faareskabs-Sygdommen i Nordlandet, blev det blandt Andet tilkjendegivet Hr. Amtm., at hvis Sygdommen maatte udbrede sig videre i det Dem betroede Amt, vilde det vel ikke staae i Ministeriets Magt, at forbyde de private Faareeiere at vedblive med Nedslagtning, hvor beklageligt dette end vil være, men at Regjeringen ikke kunde tilstede, at dens Embedsmænd sætte sig i Spidsen for og arbeide hen til Gjennemförelsen af saadanne Forholdsregler, som Ministeriet og de sagkyndige Autoriteter i og udenfor Island ansee som urigtige og ödelæggende for Landets fornemste Indtægtskilder, og at Ministeriet derfor aldeles bestemt maatte have Hr. Amtm. og de Dem undergivne Sysselmænd og Repstyrere tilkjendegivet, at det er Ministeriets Villie, at de, med Tilsidesættelse af deres egne subjective Anskuelser om denne Sag, ophöre at virke for Nedslagtningsprincipets Gjennemförelse, men derimod af bedste Evne, og med de til deres Raadighed staaende Midler, hver i sin Kreds, modvirke denne og söge at fremme Curmethoden efter de af det veterinaire Sundhedsraad givne Regler.

Af Hr. Amtmandens Indberetninger til Ministeriet angaaende denne Sag, af 6. og 31. Januar, har man imidlertid bragt i Erfaring, at De, ved at communicere vedkommende Sysselmænd Ministeriets nysommeldte Skrivelse, har fortolket denne derhen, at Ministeriet ikke havde grebet hæmmende ind i Fortsættelsen og Fuldbyrdelsen af de i Hunavatns Syssel til Skabsygens Bekjæmpelse trufne Foranstaltninger, medmindre disse maatte vise sig utilstrækkelige til at standse Sygdom-

1859. mens Udbredelse til andre Distrikter udenfor bemeldte
17. Oktbr. Syssel, eller med andre Ord, at Ministeriet billigede, at der fremdeles i de befængte Distrikter af Hunavatns Syssel anvendtes Nedslagtning som Middel mod Sygdommens Udbredelse, men at man derimod havde befalet Curmethoden som Middel mod Sygdommens videre Udbredelse, hvis den skulde vise sig udenfor bemeldte Syssel.

Denne Fortolkning af Ministeriets Skrivelse af 3. Novbr. f. A. er ikke alene aldeles urigtig, men Ministeriet kan ikke erkjende, at den er mulig, medmindre man tilsætter Noget, som ikke findes i Skrivelsen, saaledes som Hr. Amtm. har tilladt Dem at gjöre i Deres Skrivelse af 6. Januar d. A., hvor De har tilföiet Ordene: »navnligen til andre Distrikter udenfor Hunavatns Syssel», hvilke ikke findes i Ministeriets Skrivelse; thi ligesom Ordene: »udbrede sig videre i det Dem betroede Amt» allerede naturligst maatte forstaaes om, hvis Sygdommen maatte udbrede sig videre end alt var skeet, eller med andre Ord, hvis Sygdommen fremdeles maatte vedblive at grassere, saaledes maatte den förommeldte bestemte Ordre, som i Skrivelsen var givet Embedsmændene, til at ophöre at virke for Nedslagtningens Anvendelse, og derimod til at medvirke til Curens Gjennemförelse, hæve enhver Tvivl i den omhandlede Henseende, ikke at tale om, at den af Dem antagne Fortolkning vilde indeholde den Urimelighed, at Ministeriet i det ene Syssel af Nord-Amtet skulde billige det, som det fordömte i det andet, uden at der herfor kunde anföres nogen fornuftig Grund.

Hr. Amtm. har imidlertid, som det synes, ikke indskrænket Dem til ved den nysberörte utilbörlige Fortolkning at omgaae Ministeriets Ordre af 3. Novbr. f. A., forsaavidt Sygdommens Behandling i Hunavatns Syssel angaaer, men efter de senest fra Island modtagne Efterretninger maa Ministeriet antage, at det er

saa langt fra, at De har efterkommet dets ovenfor anførte Ordre, at virke for Curmethoden, at De endogsaa har sögt at modarbeide Gjennemförelsen af de Forholdsregler, som Ministeriet havde bifaldet og anordnet til Sygdommens Standsning og Udryddelse. Det skal i denne Henseende her fremhæves, at de overordentlige Regjerings-Commissairer i Faareskabssagen, Professor Tscherning og Archivar Jón Sigurðsson, i deres til Ministeriet indgivne Beretninger blandt Andet have yttret, at De under Commissairernes Ophold i Island ikke har ladet nogen Leilighed slippe forbi, for at tilkjendegive dem det Standpunkt, paa hvilket De nu staaer i denne Sag, og som i det Væsentlige er det samme, som De fra Begyndelsen af har indtaget i denne Sag, idet De fremfor nogen Anden har næret Uvillie imod Ministeriets Foranstaltninger til Sygdommens Undertrykkelse, og fremmet den beklagelige Nedslagtning af store Masser af Faar; at De har benyttet Deres Tilstedeværelse i Reykjavík i sidstforlöbne Sommer til at indvirke paa Althingets Indstillinger i dets Andragende om Faareskabssygdommen, og det i en Retning, der er Regjeringens Anskuelser i denne Sag aldeles modsat, og at De for Professor Tscherning har erklæret, at De ved at iværksætte den i Nord- og Öster-Amtet foretagne Nedslagtning havde saaledes bundet Dem ved Löfter om at afvende en fremtidig Cur, at det vilde være Dem en Umulighed at deeltage i Udförelsen af de herpaa byggede Foranstaltninger, samt at De havde spurgt, om De ikke kunde fritages for at have Noget med Sagen at bestille.

1859. 17. Oktbr.

Endvidere erfarer man af de fra Island modtagne Beretninger, at De endnu i sidstafvigte Sommer har ladet udgaae Ordre til Nogle af Sysselmændene i det Dem betroede Amt, at De kun under Betingelse af, at alle Faar i Holtamanna og Utlandeya Rep bleve udryddede, maatte tillade Salg af Faar i Deres

1859. respective Sysseler til Rangarvalla Syssel; Commis-
17. Oktbr. sairerne have derhos berettet, at de havde paalagt Dem at tilbagekalde denne Ordre, og at De har lovet at efterkomme denne Befaling, men hvorvidt dette er skeet, er ikke kommet til Ministeriets Kundskab.

En saadan Optræden er ikke blot aldeles uforenelig med de Pligter, der paahvile Dem som Embedsmand, men den indeholder endog en ligefrem Ulydighed og Trods imod de Dem af Ministeriet i Skrivelse af 3. Novbr. f. A. givne udtrykkelige Befalinger. Ministeriet er derfor bestemt paa, ikke at taale en saadan Adfærd af en Embedsmand, hvem en overordnet og vigtig Post er betroet. Men förend Videre foretages, har man dog ikke villet nægte Dem Leilighed til at fremkomme med hvad De maatte kunne anföre til Deres Forsvar. Dette har man antaget at bedst vilde kunne skee, naar De endnu i dette Efteraar foretager en Reise her til Staden, hvilket saaledes herved paalægges Dem, idet De da personligen vil kunne meddele de fornödne Oplysninger og Forklaringer, betræffende Deres Forhold i denne Sag, og har man for dette Tilfælde under D. D. udfærdiget en Constitution til Sysselmand Thorarensen i Öfjords Syssel til midlertidigen at forestaae Amtmands-Embedet i Deres Sted. Men skulde der imod Formodning ikke gives nogen Leilighed for Dem til at nedreise hertil i dette Efteraar, maa man udbede sig Deres bestemte Erklæring ved næste Leilighed over de förommeldte imod Dem fremförte Ankeposter, og derhos om, hvorvidt De maatte ville forpligte Dem til, hvad der iövrigt er Deres ligefremme Skyldighed som Statens Embedsmand, ikke blot at afholde Dem fra alle Agitationer imod Curforsög i og udenfor det Dem betroede Amt, men ogsaa med Nidkjærhed at opfylde de Ordrer, som De i denne Sag modtager fra Ministeriet, og af Dem selv samvirke med Ministeriet for de af dette som rigtige anerkjendte Grundsætninger med Hensyn til Sygdommens Udryddelse.

Skulde De imod Forventning ikke see Dem istand til at give Ministeriet en saadan Forsikkring, vil Samme see sig i den ubehagelige Nödvendighed, midlertidigen at fjerne Dem fra Deres Embede, hvorefter det vil komme under Overveielse, hvad der videre maatte være at foretage imod Dem med Hensyn til Deres Forhold i denne Sag. — Justitsministeriet den 17. Oktbr. 1859. 1859. 17. Oktbr.

Justitsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. **Gaarden Bessastad og sammes Anvendelse.** Khavn den 17. Oktobr. 1859. — 17. Oktbr.
Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 753.

Ved hertil at indsende de af Ministeriet i Skrivelse af 8. April og 9. Juli d. A. forlangte Oplysninger, betræffende Reparationen af den paa Jorden Bessastad værende gamle Skolebygning m. v., have Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv., med Hensyn til, at Enkemadame Thomsen, der hidtil har havt bemeldte Eiendom i Byggsel, har opsagt samme til Fardag næste Aar, i behgl. Skrivelse af 5. f. M. udbedt Dem Ministeriets Resolution med omgaaende Post paa, hvorledes der skal forholdes med den omhandlede Jord, idet De blandt Andet have bemærket, at der efter Deres Formening ikke kan være Spörgsmaal om Andet, end enten at abandonere Bygningen aldeles og bortbygsle Jorden til to Bönder, hvilket dog vil medföre, at der efter kort Tids Forlöb maa opföres Beboelsesbygninger paa Gaarden med islandsk Bygningsmaade, hvortil der formentlig idetmindste vil medgaae ca. 500 Rd., eller ogsaa at istandsætte den gamle Bygning saaledes, at den kunde afgive en passende Bolig for Sysselmanden for Gullbringa Syssel, og derefter overdrage bemeldte Embedsmand Jorden med Bolig til afgiftsfri Brug, imod at han vedligeholder Bygningen, og at Jorden Thormóðsdalur, der hidtil har været ham tilstaaet til afgiftsfri Brug, inddrages under Gullbringa og Kjósar Syssels Jordegods-Administration.

1859. Foranlediget heraf undlader man ikke tjenstl. at
17. Oktbr. meddele, at da Reparationen af den gamle Skolebygning, hvis den skulde sættes saaledes istand, at den kunde afgive passende Bolig for Sysselmanden, og sammes aarlige Vedligeholdelse overtages af ham, efter det senest hertil indsendte Overslag, vil medföre en Udgift for Statskassen af ca. 2000 Rd., kan der efter Ministeriets Formening aldeles ikke være Tale om at foretage en saa storartet Istandsættelse af Bygningen, saalænge det ikke er afgjort, om Eiendommen for Fremtiden bör anvendes til Bolig for Sysselmanden, og dette Spörgsmaal er endnu ikke afgjort og kan ikke afgjöres, forinden den nuværende Sysselmand har erklæret sig om, hvorvidt han maatte være villig til at flytte til Bessastad, og i det Hele over Hensigtsmæssigheden af, at henlægge Sysselmandens Bopæl til en Gaard, der ligger ca. ½ Miil borte fra Handelspladsen Havnefjord, som er bestemt til Opholdssted for ham, og hvor hans Nærværelse formentlig ogsaa meget ofte vil være nödvendig. Der er saaledes formentlig ikke Andet at gjöre for Öieblikket, end at söge Eiendommen bortleiet paa et kortere Aaremaal, t. Ex. 2 à 3 Aar, men Ministeriet finder det paa den anden Side betænkeligt, ganske at abandonnere Bygningen, da den dog vistnok endnu i lang Tid kan afgive en meget god Bolig, naar de nödvendigste Reparationer paa Taget og Vinduerne foretages, saaledes som af Mdm. Thomsen blev begjært i hendes med Deres Skrivelse af 2. Decbr. f. A. hertil indsendte Andragende, og hvortil der, efter det dengang indsendte summariske Overslag, ikkun vilde udfordres en Sum af 350 Rd.

Idet Ministeriet derfor tjenstl. maatte anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behgl. at ville træffe de i saa Henseende fornödne Foranstaltninger, skulde man lige tjenstl. tilföie, at man er sindet at henvende sig til Rigsdagen om at erholde de til en saadan Reparation nödvendige Pengemidler bevilgede, men for at

dette kan opnaaes, maa man være i Besiddelse af et mere detailleret Overslag, end det, der hertil indsendtes med Deres Skrivelse af 2. Decbr. f. A., og man maa derfor anmode Dem om, snarest, og hvis det er muligt, med Postskibet tilbage, at indsende det af Ministeriet allerede i Skrivelse af 8. April d. A. forlangte Overslag over en saadan mindre Reparation, som omhandlet. 1859. 17. Oktbr.

Iövrigt forventer man, at Stiftsövrigheden vil lade sig det være magtpaaliggende, at faa Jorden bortbygslet paa den for Statskassen fordeelagtigste Maade, hvorved man ikke skal forbigaae at bemærke, at en saadan Afgift, som hidtil er erlagt, maa ansees at være meget for ringe i Forhold til Eiendommens Godhed, i Særdeleshed naar der gives Udsigt til Boligens Istandsættelse. — Justitsministeriet den 17. Oktobr. 1859.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Anvendelsen af Kelsalls Legat.** Khavn den 17. Oktobr. 1859[1]. — Original i Stiftamtmandens Archiv i Reykjavík. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 318 17 Oktbr.

Ved at meddele Deres Yttringer om Anvendelsen af et Legat, der af nu afdöde Charles Kelsall er skjænket til Opförelsen af en Bibliotheksbygning for Skolen (the College) i Reykjavík, har Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. i behgl. Skrivelse af 15. i f. M. indstillet, at der for bemeldte Legat, der nu udgjör Lst. 838. 1. 1, opföres en Bygning, der maatte benyttes til Opbevaring ikke blot af Skolens og Pastoralseminariets Bibliotheker, men ogsaa af Stiftsbiblioteket, med en Læsestue og Bolig for en Bibliothekar.

[1]) Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse 30. Decbr. 1859.

1859. 17. Oktbr. Idet Ministeriet efter de af Dem oplyste Omstændigheder, og navnlig med Hensyn til Skolebibliothekets endnu temmelig begrændsede Omfang, finder at maatte tiltræde den af Dem saaledes gjorte Indstilling, dog med den nærmere Bestemmelse, at Stiftsbibliotheket ikkun indrömmes Plads i den paatænkte Bygning indtil videre, saalænge en saadan Indrömmelse ikke kommer i Collision med Skolebibliothekets Tarv, skulde man tjenstl. anmode Dem om at lade affatte og derefter hertil at indsende saavel en Tegning af Bygningen, som Overslag over de Omkostninger, som antages at ville medgaae til sammes Opförelse. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 17. Oktbr. 1859.

24. Oktbr. **Kongelig Resolution** ang. Opförelse af en **Kirke** paa **Hólsfjöll** som Annex til Skinnastaðir. Christiansborg den 24. Oktobr. 1859[1]. — Isl. Forestill. og Resol. Protok. 1859, Nr. 41.

I Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Forestilling (D. G. Monrad) af 21. Oktbr. bemærkes om denne Sag:

I et af Biskoppen over Island hertil indsendt og af hans Erklæring ledsaget Andragende have Eierne af de paa de saakaldte »Hólsfjöll« eller »Neðrifjöll« inden Thingö Syssel beliggende 8 Gaarde, nemlig Grímstaðir, Nýibær, Hóll, Grundarhóll, Hólssel, Lángavatn, Víðirhóll og Hvannstaðir, allerund. ansögt om:

1) at erholde Tilladelse til paa egen Bekostning at maatte opbygge en Kirke med tilhörende Kirkegaard paa den af de ovennævnte Gaarde, hvor den maatte ansees for at være bedst situeret, og imod den Forpligtelse for Supplikanterne, at dens Vedligeholdelse skal paahvile alle de paagjældende Jorder i Forening;

2) at Kirken strax, eller ved næste Vacance, bestemmes som Annexkirke til Skinnastaðir, samt at det bestemmes, at der sammesteds holdes Gudstjeneste hver femte Helligdag om Sommeren, og een eller to Gange om Vinteren;

3) at Ligkjöb for dem, som begraves ved Kirken, maa

[1]) Jevnf. Kirke- og Underviisnings-Ministeriets Skrivelse til Biskoppen over Island 24. Decbr. 1859.

tilfalde denne, og det, som maatte mangle til Dækning af de aarlige Udgifter, udredes af Hovedkirkens Indtægter, og 1859. 24. Oktbr.

4) at den Tilladelse bortfalder, som alt er erhvervet til, at Grimstaðir og Nýibær maa henlægges til Mödrudals Kirke.

Til Stötte for bemeldte Andragende have Supplikanterne blandt Andet anfört, at det for Beboerne af Hólsfjöll, der indtager en Deel af den store Bjergstrækning, der adskiller Österlandet fra Nordlandet, og for Tiden have en Befolkning af 85 Individer, er forbundet med de störste Besværligheder, at reise til deres nuværende Sognekirke paa Skinnastað, og at dette endog er umuligt, undtagen i den korte Sommertid, idet Veien, der gaaer over Fjelde, og har en Udstrækning af 5 à 7 Miil, ofte ikke er fremkommelig med Heste förend i Juni Maaned, samt at det har smertet dem dybt, ikkun saa yderst sjeldent at kunne bivaane Gudstjenesten.

Andragendet er paa det Bedste anbefalet saavel af vedkommende Provst, som af Biskoppen, der i den Anledning blandt Andet har yttret, at hvad der af Supplikanterne er anfört angaaende de lokale Forhold, aldeles stemmer overeens med Sandheden, samt at deres Begjæring, hvis Realisation er forbunden med betydelige Opoffrelser, maa antages at være fremkaldt ved en dybt fölt religiös Trang, hvorhos Biskoppen dog med Hensyn til de enkelte Punkter i Andragendet har bemærket Fölgende:

Da der ikke i Indstillingspunkterne er berört Anskaffelsen af de behörige Ornamenter og Utensilier til Kirken, bör herom optages en nærmere Bestemmelse.

Forsaavidt der er ansögt om, at Kirken sanctioneres som Annexkirke til Skinnastað, enten strax efter dens Opbyggelse eller ved næste Vacance, har Biskoppen gjort opmærksom paa, at der vel Intet er til Hinder for, at det förste Alternativ tages tilfölge, idet den nuværende Præst til Skinnastað har erklæret sig villig til at bestride de som Fölge af Kirkens Oprettelse forögede Embedsforretninger, men at det turde være mest passende hertil at föie den nærmere Bestemmelse, at den omhandlede Sanction först meddeles efter at det ved en under vedkommende Provsts Tilsyn afholdt og derefter til Biskoppen indsendt Synsforretning behörig er godtgjort, at Kirken fyldestgjör de Fordringer, der bör stilles til en Bygning, der er bestemt til at benyttes i det her tilsigtede Öiemed.

Biskoppen har endvidere forment, at Henlæggelsen af den

1859. nye Kirke som Annex til Skinnastað Præstekald ikkun burde
24. Oktbr. benyttes som midlertidig, da det paa Grund af de lokale Forhold vilde være det önskeligste, at den senere kunde blive henlagt som Annex til Mödrudals Sogn, der er beliggende paa den samme store Bjergstrækning, saasnart den i disse Egne stadig voxende Folkemængde er tiltaget saa meget, at der af disse to Sogne kan oprettes et nyt Pastorat.

Med Hensyn til det tredie Indstillingspunkt har Biskoppen yttret, at samme formentligen er altfor ubestemt, idet det ganske i Almindelighed gaaer ud paa, at det paa de aarlige Udgifter Manglende udredes af Hovedkirkens Indtægter. Af Andragendets övrige Indhold sees det imidlertid, at Meningen er den, at det Belöb, hvormed de aarlige Udgifter til Lysning i Kirken og til Bröd og Viin overstige de Kirken tilfaldende Ligkjöb, maa udredes af Hovedkirkens Indtægter, og dette Deficit er af vedkommende Sognepræst anslaaet til 2 à 3 Rd. aarlig; Biskoppen anseer det derfor rettest, at der tilföies den nærmere Bestemmelse, at Hovedkirkens aarlige Tilskud ikke maa overstige 3 Rd., og endelig har Biskoppen bemærket, at da den tidligere meddelte Tilladelse til ved indtræffende Vacance at henlægge to af de ovennævnte Gaarde, Grimstaðir og Nýibær, til Mödrudals Kirkesogn, af sig selv vil bortfalde, saafremt det Ansögte maatte blive bevilget, vil det være overflödigt, saaledes som Supplikanterne under Nr. 4 have anholdt om, udtrykkelig at sætte denne Tilladelse ud af Kraft.

Idet Ministeriet i det Væsentlige tiltræder de af Biskoppen fremsatte Yttringer, bemærkes, at Andragendet forekommer Ministeriet at være i det Hele taget saa naturligt og billigt, at det ikke tager i Betænkning at anbefale samme til Bevilgelse. Der turde endog, skjöndt der kun er andraget paa, at Gudstjenesten skal afholdes hver femte Helligdag, være Anledning til at træffe en saadan Bestemmelse, at Gudstjenesten kunde blive afholdt noget hyppigere, men man har dog paa den anden Side fundet det betænkeligt, navnlig af Hensyn til den vedkommende Præst derved paaförte större Uleilighed, for Tiden derom at tage endelig Bestemmelse, hvorimod Ministeriet har troet, at det burde forbeholdes Biskoppen i Island, efter derom at have indhentet Sognepræstens Erklæring, at bestemme, at Gudstjenesten bliver at afholde hver fjerde Helligdag om Sommeren.

I Henhold hertil indstilles saaledes:

1) at det maatte behage D. M. allern. at tillade Bönderne paa »Hólsfjöll«, eller »Neðrifjöll« i Thingö Syssel, at opföre paa en af deres Gaarde, som dertil af Biskoppen bestemmes, en Kirke med tilhörende vel indhegnet Kirkegaard, Alt paa egen Bekostning og med den Forpligtelse, at saavel Kirkens Vedligeholdelse, som Anskaffelsen af de fornödne Ornamenter og Utensilier til samme, paahviler alle Jordeierne i Forening; 1859. 24. Oktbr.

2) at denne Kirke indtil videre maa henregnes til Skinnastað Præstekald som Annexkirke, fra den Tid at den med tilhörende Kirkegaard er saaledes fuldfört, at det ved en lovformelig Synsforretning er godtgjort, at den fyldestgjör de Fordringer, som der bör gjöres til et saadant Hus, og at det paalægges Præsten til Skinnastað, saalænge Kirken henregnes til dette Kald, at afholde Gudstjeneste i samme idetmindste hver femte Helligdag om Sommeren og een eller to Gange om Vinteren, dog at det forbeholdes Biskoppen over Island heri at gjöre den Forandring, at Gudstjenesten afholdes hver fjerde Helligdag om Sommeren;

3) at Ligkjöb for dem, der begraves ved Kirken, maa tilfalde denne, men at forsaavidt denne Indtægt ikke kan strække til at dække Udgifterne for Lysning i Kirken, Bröd og Viin, det Manglende da maa udredes af Skinnastað Kirkes Indtægter, dog saaledes, at dette Belöb ikke overstiger 3 Rd. aarlig, og at der iövrigt ikke fragaaer sidstnævnte Kirke Noget af dens lovbestemte Indtægter af de her omhandlede Gaarde eller deres Beboere.

[Kongelig Resolution]:

Indstillingerne bifaldes. — Christiansborg den 24. Oktobr. 1859.

1859. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftsövrigheden

31. Oktbr. over Island, ang. **Nord-Amtets Krav til Udbytte af Stiftsbogtrykkeriet.** Khavn den 31. Oktobr. 1859. — Original i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Ikke i Brevbogen.

Ved at fremsende vedlagte Andragende, hvori Amtmand Havstein anholder om, at det maa afgjöres ad Rettens Vei, hvorvidt Nordamtet tilkommer ¼ af det islandske Stiftsbogtrykkeries aarlige Overskud, samt om fri Proces i förste Instants til denne Sags Anlæggelse, skulde man tjenstl. udbede sig Hr. Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds Yttringer over Sagen ved Bilagets Tilbagesendelse behgl. meddelte. — Justitsministeriet den 31. Oktobr. 1859.

10. Novbr. **General-Tolddirectoratets Circulaire** til samtlige Toldsteder i Monarchiet, ang. **Skibs-Afgifter af franske Lystfartöier.** Khavn den 10. Novbr. 1859. — Original i Stifts-Archivet i Island.

Ifölge derom mellem den kgl. danske og keiserl. franske Regjering stedfunden Overeenskomst, ere franske Undersaatters Lystfartöier i det danske Monarchies Havne fritagne for Erlæggelse af de Statskassen tilflydende Skibsafgifter (Skibsklarerings-Sportler herunder indbefattede, men ikke Havneafgifter, forsaavidt saadanne efter de almindelige Regler i vedkommende Havnetaxt overhovedet ere at erlægge af Lystfartöier, danske eller fremmede), naar bemeldte. Fartöier ere forsynede med gyldige Beviisligheder, der godtgjöre deres Egenskab som Lystfartöier, dog kun under den Betingelse, at de afholde sig fra ethvertsomhelst Handelsforetagende, og at de atter före alle de Personer tilbage, som de maatte have medbragt, og som ved deres Ankomst her til Landet befandt sig ombord. I Mangel af Opfyldelsen af fornævnte Betingelser eller af en af disse, gaae franske Lystfartöier

ind under de i Almindelighed gjældende Bestemmelser, og blive altsaa samme Behandling underkastede, som sædvanlige Handelsskibe. 1859. 10. Novbr.

Den samme Begunstigelse, hvilken iövrigt svarer til, hvad der ifölge Circulairsamling Nr. $^{3}/_{1846}$ tilkommer danske Lystfartöier her i Landet, er omvendt ogsaa tilstaaet danske Undersaatters Lystfartöier i franske Havne.

Til at godtgjöre et Lystfartöis Egenskab som saadant, er det indtil videre tilstrækkeligt, at det er forsynet med et Certificat, som her i Riget i Reglen udstedes af vedkommende Toldsted, i hvis Distrikt Fartöiet er hjemmehörende, men i Altona, paa Island og Færöerne af Stedets Övrighed. I Frankrig udfærdiges Certificatet af vedkommende Övrighedsperson eller Toldofficiant, forsaavidt det ikke er udfærdiget af en endnu höiere Autoritet. Disse Certificater, som udstedes af Toldstederne her i Landet i saadan Form, som medfölgende Blanketter, der paa Reqvisition meddeles af Generaltolddirectoratet, udvise, skulle indeholde Betegnelse af Lystfartöiets Art, og dets Bestemmelse som Lystfartöi, dets Navn, Drægtighed, Eier, Hjemsted og Förer.

Skulde der i noget Tilfælde opstaae Tvivl om et fransk Lystfartöis Egenskab som saadant, t. Ex. hvis en mindre betydelig formel Mangel maatte findes ved Certificatet, eller hvis Nogen af de med et saadant Lystfartöi indkomne Personer af en eller anden Grund ikke skulde blive igjen udfört med samme, bliver derom at indberette hertil, og indtil Besked herfra kan erholdes, at handle efter bedste Skjönnende, men med störste Humanitet, saa at unödvendigt Ophold for Vedkommende undgaaes. — General-Tolddirectoratet den 10. Novembr. 1859.

1859. 25. Novbr. **Stiftamtets Instrux** for den i **Faareskabs-Sagen nedsatte Commission.** Islands stiptamtshúsi 25. Novbr. 1859. — Udfærdiget paa Islandsk af den constituerede Stiftamtmand Th. Jonasson, og trykt i Tidsskriftet Hirðir III, 10—12. Til Commissionens Medlemmer udnævntes Landphysikus Dr. Jón Hjaltalin, Assessor i Landsoverretten Benedikt Sveinsson, Adjunkt H. Kr. Friðriksson, og Dyrlægerne Teitur Finnbogason og Hansteen. Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands 1, 318—320; jevnf. Þjóðólf. XII, 5, 13.

Reglugjörð fyrir nefnd þá í Reykjavík, sem skipuð er í fjárkláðamálinu, samkvæmt brèfi lögstjórans af 17. Oktbr. 1859.

1. Nefndinni ber, eins og henni er bezt unnt, að halda vörð á því, að þeim ráðstöfunum, sem þegar er búið að gjöra, til þess að útrýma og lækna fjárkláðann og varna hans útbreiðslu, verði rækilega fylgt, og þyki þær í þessu atriði ekki nógu tryggjandi, eða eitthvað í þeim of eða van, ber nefndinni að bera upp um það álit sitt og uppástúngu, svo úr þessu geti orðið bætt, svo fljótt sem verða má.

2. Nefndin lætur stiptamtinu og öðrum hlutaðeigendum, sem kynni leita álits og ráða hennar viðvíkjandi kláðaveikinni og meðferð á henni, í tè álit sitt og uppástúngur, eins og henni stendur frjálst fyrir, þó hún ekki sè til þess kvödd, að leiða stiptamtsins og annara hlutaðeiganda athuga að öllu því, sem henni mætti þykja betur fara og þörf vera á, máli þessu til betri framkvæmdar, bæði yfir höfuð og í einstökum tilfellum.

3. Nefndinni stendur frjálst fyrir, til þess framkvæmdum hennar geti því fljótar og greiðar orðið framgengt, að snúa sèr beinlínis að hlutaðeigandi yfirvöldum viðvíkjandi þeim skýrslum og upplýsíngum, sem henni kynni þykja nauðsynlegt að útvega og liggja innan hennar verkahríngs, og eins getur hún beinlínis látið hlutaðeigendum í tè þær ráðleggíngar og uppástúngur, sem henni mætti virðast hagfelldar og þörf vera til, í öllu því, sem að öðru leyti ber undir aðgjörðir hennar og íhlutun.

4. Jafnvel þó nefndarinnar verkahríngur, eins og nú stendur, einkum og sèr í lagi nái yfir suðuramtið, þar sem fjárkláðinn nú er talinn horfinn úr norðuramtinu, og ekki heldur, svo kunnugt sè, lengur kláðavart i vesturamtinu, er það þó sjálfsagt, að nefndin, ef svo mætti atvikast, að kláðasýkin aptur lèti bera á sèr, einnig er skyld til, að láta hlutaðeigendum álit sitt og holl ráð í tè, þegar þess yrði leitað, sem og, ef henni mætti þykja ástæða til þess, að fyrra bragði láta hlutaðeigendum í ljósi, hvað henni mætti virðast hagfellt og helzt tiltækilegt að gjöra, eptir sem málavextir standa til; þó ber að tilkynna það stiptamtinu, hvað nefndin í því efni hefir gjört og stúngið upp á, og ef máli skiptir um mjög verulegar ráðstafanir og framkvæmdir, ætlast stiptamtið til, að nefndin um þvílík málefni beri sig saman við það, svo stiptamtið yfir höfuð jafnan hafi yfirlit yfir, hvernig á málinu stendur. 1859. 25. Novbr.

5. Formaður nefndarinnar stýrir aðgjörðum hennar, boðar fundi og ákveður, hver mál skuli taka fyrir í hvert skipti, og hefir eptirlit og umsjón með því, að málin síðan sè afgreidd samkvæmt því, sem ákveðið hefir verið í nefndinni, sem og með því, að allt sè skilmerkilega bókað í gjörðabók nefndarinnar.

6. Nefndin fær, sem slík, eigi laun fyrir starfa sinn, en sá kostnaður, sem leiða kynni af nefndarstörfunum, t. a. m. að einhver nefndarmanna þyrfti að takast ferð á hendur, sem og hæfileg sanngjörn þóknun til nefndarskrifarans, verður endurgoldinn eptir rèttum reikníngi, sem þó sè innsendur áður en *Finants*-árið er útrunnið.

7. Þar sem nefndin á vissan hátt kemur í stað hinna konúnglegu erindisreka, flýtur það af sjálfu sèr, að henni ber í gegnum stiptamtið að gefa lögstjóranum skýrslu um athafnir sínar, þegar störfum hennar um sinn er lokið við útgöngu næstkomandi Marzmánaðar.

Íslands stiptamtshúsi 25. November 1859.

Th. Jónassen,

const.

1859.
13. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, angaaende **Forbryderes Transport til Danmark**. Khavn den 13. Decembr. 1859. — Original-Aftryk i Stiftamts-Archivet i Reykjavík. Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 839. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands I, 320—321.

Med Skrivelse af 1. i f. M. har den constituerede Sysselmand i Gullbringu og Kjósar Sysseler hertil indsendt en med Föreren af Skibet Ceres, N. Petersen, affattet Personfragt-Contrakt om Overförelsen til Kjöbenhavn af Tugthusfange Olafur Gislason og Forbedringshusfange Ingibjörg Arnadatter, hvorefter der er stipuleret i Fragt for hver af disse Fanger 35 Rd.

Da imidlertid Skippere, som afgaae fra Island til Danmark, i Henhold til Reskript af 3. Mai 1816, ere pligtige at medtage Forbrydere, hvis Modtagelse Övrigheden forlanger, for en billig Betaling, der ved Reskr. 25. Septbr. s. A. er fastsat til 1 Rd. for hver Delinqvent hver Dag, Overfarten vedvarer, og da i nærværende Tilfælde Delinqventerne, ifölge den af Skipperen foreviste Logbog, ikkun have været ombord i Skibet i 30 Dage, har Ministeriet ikke kunnet tilstaae vedkommende Rheder en höiere Betaling, end 60 Rd., for deres Overförelse.

Herom skulde man tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. behgl. at ville meddele vedkommende Sysselmand Underretning, samt derhos betyde ham, at han for Fremtiden har at holde sig de ovennævnte Lovbestemmelser efterrettelige. — Justitsministeriet den 13. Decbr. 1859.

24. Decbr. **Kirke- og Underviisningsministeriets** Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Opförelse af en Kirke paa Hólsfjöll.** Khavn den 24. Decembr. 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 848. — Islandsk: Tíðindi um stjórnarmálefni Íslands, I, 321—322.

Paa Ministeriets i Henhold til Deres Höiærværdigheds Indstilling i behagel. Skrivelser af 14. Marts og

3. August d. A. derom nedlagte allerund. Forestilling, har det under 24. Oktbr. næstefter behaget H. M. Kongen allern. at bifalde: 1859. 24. Decbr.

1) at det tillades Bönderne paa Hólsfjöll ... (see kgl. Resol. 24. Oktbr. 1859) ... Jordeierne i Forening.

2) at denne Kirke indtil videre maa henregnes ... ... (see sammesteds) ... hver fjerde Helligdag om Sommeren.

3) at Ligkjöb for dem, der begraves ved Kirken ... (see sammesteds) ... de heromhandlede Gaarde eller deres Beboere.

Hvilket herved tjenstl. meddeles D. Höiærv. til behgl. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 24. Decembr. 1859.

Kirke- og Underviisningsministeriets Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Bibliotheks-Bygning** for Skolen. Khavn den 30. Decembr. 1859. — Isl. Copieb. (1858 og) 1859, Nr. 866. 30. Decbr.

Forinden Videre foretages i Anledning af Hr. Stiftamtmandens og Deres Höiærværdigheds behgl. Skrivelse af 29. Oktbr. sidstl., hvori De, paa dertil af Forstanderen for den geistlige Dannelses-Anstalt i Reykjavík given Anledning, have foreslaaet, at der i Forbindelse med den Bibliotheksbygning, der agtes opfört for den af Englænderen Charles Kelsall dertil skjænkede Kapital, maatte indrettes det fornödne Lokale til Læseværelser m. m. for bemeldte Dannelsesanstalt, skulde man tjenstl. have Dem anmodet om, behgl. at ville foranledige, at der ved den Tegning og Overslag, som ifölge Ministeriets Skrivelse af 17. Oktobr. sidstl. vil være at indsende over den paatænkte Bibliotheksbygning, bliver taget fornödent Hensyn til den her foreslaaede Udvidelse af bemeldte Bygning, og at der navnligen meddeles et særligt Overslag over, hvad Omkostningerne

1859. ved Udvidelsen antages at ville belöbe. — Ministeriet
30. Decbr. for Kirke- og Underviisningsvæsenet den 30. Decembr. 1859.

31. Decbr. **Justitsministeriets** Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ang. **Understöttelse** fra Universitetet **til Lægestuderende fra Island.** Khavn den 31. Decembr. 1859. — Isl. Copiebog (1858 og) 1859, Nr. 876. — Islandsk: Tíð. um stjórnarmálefni Íslands I, 322—323.

Ved at fremsende den herhos tilbagefölgende, af Consistorium tiltraadte yderligere Betænkning fra Bestyrelsen for Communitetets og Regentsens Stipendievæsen, angaaende Anvendelse af 800 Rd. aarlig indtil videre af Communitetets Kasse til 4 Stipendier paa 200 Rd. til Understöttelse for islandske Studerende, som her ved Universitetet forberede sig til den medicinsk-chirurgiske Embeds-Examen, hvilken Understöttelse först vilde være at tilstaa de Vedkommende efter endt Regentstid, og forövrigt under de i Betænkningen nærmere omhandlede Betingelser, har Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, næst at bemærke, at det er villigt til, under de af Consistorium foreslaaede Betingelser og nærmere Regler for Understöttelses-Summens Anvendelse, at söge det fornödne Belöb til dens Afholdelse bevilget, ved derom at stille et Ændringsforslag til Finantsloven for Finantsaaret 1860—61, i behgl. Skrivelse af 9. i d. M. begjært sig meddeelt dette Ministeriums Yttringer over den omhandlede Deel af Sagen.

Idet Ministeriet fuldkommen paaskjönner den Beredvillighed, hvormed saavel Consistorium som velbemeldte Ministerium selv er kommet Justitsministeriet imöde i denne Sag, troer man dog at burde gjöre opmærksom paa, at saaledes som Forslaget nu er stillet, vil det Tilfælde ikke sjelden indtræffe, at Understöttelsen

enten aldeles ikke, eller i al Fald ikke i sit hele Omfang, vil blive benyttet, da det næppe kan forudsættes, at der altid ere 4 islandske medicinske Studenter, som efter endt Regentstid paa engang fortsætte deres Studium ved Universitetet. Da nu Justitsministeriet ved det af samme fremsatte Forslag blandt Andet er gaaet ud fra, at islandske Studenter, som paa Grund af Fattigdom ikke havde nogen Udsigt til at opholde sig ved Universitetet, vilde sættes i Stand dertil ved den lovede Understöttelse, men denne vil blive meget betydelig indskrænket, naar Consistoriums Forslag tages til Fölge, og da Trangen til Læger i Island for Tiden er saa stor, at der ere to Lægedistrikter ledige, hvoraf det ene allerede har henstaaet vakant i henved to Aar, uden at der er nogen Udsigt til at faa dem besatte, maa man ansee det for önskeligt, at der af den omhandlede Understöttelse kunde, naar Omstændighederne talte derfor, og navnligen naar der kun var een eller to islandske medicinske Studerende, hvem samme kunde tildeles, og disse vare trængende og værdige, uddeles Portioner paa 250 Rd. og 300 Rd., saaledes at den Paagjældende kunde erholde omtrent den samme Understöttelse, som han havde medens han nöd Regents- og Communitets-Beneficierne.

1859. 31. Decbr.

Af Hensyn hertil skulde man derfor tjenstl. henstille, om ikke det paatænkte Ændringsforslag maatte blive formuleret saaledes, at der ved samme ikke lægges Hindring iveien for en saadan Anvendelse af den omhandlede Sum, som ovenfor er antydet, under Forudsætning af, at Consistorium i sin Tid dertil meddeler sit Samtykke. — Justitsministeriet den 31. Decembr. 1859.

REGISTER.

30. Novbr. 1857 om Ophævelse af Daabens Nödvendighed som Betingelse for Arveret; Lov 29. Decbr. s. A. om Forandring i For. 21. Mai 1845; Lov 29. Decbr. s. A. om Qvindens Myndighed; Lov 30. Decbr. 1858 om Fallitboer m. v.).

Assurance.

1858. 19. Novbr. Justitsmin. förste Departem. Skriv. ang. Reykjavíks Optagelse i Brandforsikkringen for Kongerigets Kjöbsteder.

1859. 6. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Assurance af Stiftsbogtrykkeriet i Rvík.

Bibelselskab.

1857. 13. Marts. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Understöttelse til det islandske Bibelselskab.

1859. 16. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Tilstaaelse af Fragtfrihed med Postskibet for nogle Bibler for det islandske Bibelselskab.

Biskoppen, *see* Geistlighed, Pastoralseminariet, Skolen, Skolevæsenet.

Brandforsikkring, *see* Assurance.

Budget, *see* Finantserne.

Bygnings-Commissioner, *see* Kjöbsteder.

Bygsel, *see* Jordegods-Administration.

Böger, Bogtrykkeri, Bibliothek m. v., *jevnf.* Bibelselskab.

1857. 13. Marts. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Understöttelse til det islandske Bibelselskab.

— 18. Marts. Justitsmin. Skriv. ang. Understöttelse til Udgivelse af statistiske Meddelelser, vedkommende Island.

— 20. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island (Lov 22. Febr. 1855, ang. Kundgjörelser i Adresseavisen).

1857.	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. en ny Oversættelse af Levy's Lærebog for Jordemödre.
1858.	13. Januar.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Oplysninger om Latinskolen (Kelsalls Legat til Bibliothek).
—	13. April.	Justitsmin. Skriv. ang. offentlig Understöttelse til Tidsskriftet »Hirðir».
—	18. Oktbr.	Justitsmin. Skriv. ang. Forlagsretten til Provst Thorlak Thorarinsons Digte (þorlákskver).
1859.	26. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Forslag om om en ny Udgave af Jónsbók.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Assurance af Stiftsbogtrykkeriet i Rvík.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island (Lov 29. Decbr. 1857).
—	9. Mai.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. (Kelsalls) testamentarisk Gave til Latinskolens Bibliothek i Reykjavík.
—	16. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Tilstaaelse af Fragtfrihed med Postskibet for nogle Bibler for det islandske Bibelselskab.
—	27. Mai.	Plak. ang. Bekjendtgjörelser i de offentlige Tidender i Island (Lov 22. Febr. 1855).
—	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (I, 1. Plak. 27. Mai 1859 ang. Bekjendtg. i Bladene.)
—	27. Mai.	Kgl. Resol. ang. Udvidelse af nogle i Aarene 1855 og 1856 udkomne Love til Island (Lov 22. Febr. 1855).
—	28. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Uddeling af et Skrift om Fiskerierne.
—	27. Juni.	Justitsmin. Bekg. ang. Indrykkelse af Bekjendtgjörelser i Bladet »þjóðólfur» (Plak. 27. Mai 1859).
—	13. Oktbr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Understöttelse til en literair Stiftelse paa Flatö.

1859. 31. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Nord-Amtets Krav til Udbytte af Stiftsbogtrykkeriet.

— 30. Decbr. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Bibliotheks-Bygning for Skolen.

Capitelstaxt,

jevnf. Geistligheden, Jordegods-Administration, Kirker.

1857. 14. Febr. Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.

— 23. Febr. Capitelstaxt for Borgarfjords Syssel og flere Sysseler, samt Byen Reykjavík i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.

— 23. Febr. Capitelstaxt for Vester- og Öster-Skaptafells Syssel i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.

— 3. April. Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.

— 3. April. Capitelstaxt for Öefjords og Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.

— 3. April. Capitelstaxt for Nordermula og Söndermula Sysseler i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1857 til samme Tid 1858.

— 21. August. Justitsmin. Skriv. til Amtm. over Nord- og Öster-Amtet, ang. Honorar for at sætte Capitelstaxten for dette Amt.

— 22. August. Justitsmin. Skriv. til Amtm. over Vester-Amtet, ang. Honorar for at sætte Capitelstaxten for Amtet.

1858. 22. Febr. Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.

1858.	22. Febr.	Capitelstaxt for Öefjords og Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.
—	22. Febr.	Capitelstaxt for Nordermula og Söndermula Sysseler i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.
—	2. Marts.	Capitelstaxt for Borgarfjords Syssel og flere Sysseler, samt Byen Reykjavík i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.
—	2. Marts.	Capitelstaxt for Öster- og Vester-Skaptafells Sysseler i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.
—	26. Marts.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1858 til samme Tid 1859.
1859.	1. Marts.	Capitelstaxt for Borgarfjords Syssel og flere Sysseler, samt Byen Reykjavík i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.
—	1. Marts.	Capitelstaxt for Öster- og Vester-Skaptafells Sysseler i Sönder-Amtet, fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.
—	7. Marts.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.
—	15. Marts.	Capitelstaxt for Hunavatns og Skagafjords Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.
—	15. Marts.	Capitelstaxt for Öefjords og Thingöe Sysseler i Norder-Amtet, fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.
—	15. Marts.	Capitelstaxt for Nordermula og Söndermula Sysseler i Öster-Amtet, fra Medio Mai 1859 til samme Tid 1860.

Collekt (den almindelige islandske), *jevnf.* Kunst.

1857. 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af Sessionen 1855 (om Beretning vedkommende Collektpengenes Status).
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Beretning om Collektpengenes Status siden 1797.
— 15. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. Overförelse af den islandske Collekt eller Understöttelsesfond til Justitsministeriet.
1859. 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Opgjörelse af de islandske Collektpenge.
— 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (II, 6).

Commissarius, den kongelige, *see* Althinget, Forfatning.

Commission, *see* Faar (Faareskab), Matrikel, Tyende.

Communalvæsen, *jevnf.* Fattigvæsen, Kjöbsteder.

1857. 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af Thingets Session 1855 (Forberedelse af en ny Communal-Anordning).
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Udkast til en Communal-Anordning for Island.
— 30. Juni. Justitsmin. Skriv. ang. Valg af Borgerrepræsentanter i Rvík.
— 31. Decbr. Justitsmin. Skriv. til Stiftamtm. og Amtmændene i Island, ang. Indretn. af Communalvæsenet.
1858. 12. Mai. Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Bygnings-Commissionen paa Akureyri.
1859. 26. Febr. Justitsmin. Skriv. ang. Betingelser for Salg af Reykjavík Byes Jorder.

Consulat.

1859. 20. April. Reskr. ang. Anerkjendelse af en Viceconsul for Sverige og Norge.

Criminalvæsenet, *jevnf.* Politivæsenet, Retterne.

1858. 21. Juni. Justitsmin. Circ. ang. Appel i Criminalsager til de höiere Instantser.

1858. 3. Septbr. Reskr. til Stiftamtm. over Island, ang. Eftergivelse af Dödsstraf.
1859. 6. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island (Lov 30. Novbr. 1857, ang. nærmere Bestemmelser om Forbedrings-hus-Arbeide).
— 13. August. Justitsmin. Skriv. ang. Nægtelse af at afsone Riisstraf med Pengeböder.
— 13. Decbr. Justitsmin. Skriv. ang. Forbryderes Transport til Danmark.

Daab, *see* Geistligheden.

Dampskibsfart.

1857. 2. Juni. Justitsmin. Skriv. til den kgl. Commissarius, Amtmand Melsted, ang. Forslag om Dampskibsfart til Island.
1858. 30. Juni. Justitsmin. Skriv. ang. Postdampskibets Afgangstider.
1859. 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (Oprettelse af regelmæssig Dampskibsforbindelse mellem Kjöbenhavn og Island).

Domkirken paa Holum, *see* Kirker.

Domkirken i Skalholt, *see* Kirker.

Dyrlæger, *jevnf.* Faar, Faareavl, Faareskab.

1857. 23. Juni. Justitsmin. Skriv. ang. Opsendelse af Dyrlæger til Island.
1858. 23. Januar. Justitsmin. Skriv. ang. Oplærelse af islandske Veterinairer til Dyrlæger for Island.
1859. 14. Septbr. Almindelige Regler, som indtil videre skulle gjælde paa Island med Hensyn til Behandling af Faareskabs-Sygdommen.
— 14. Septbr. Instrux for Dyrlægerne Hansteen og Krause, udstedt af de kongel. Commissairer, ang. deres Fremgangsmaade i Faareskabs-Sagen.

1859. 17. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Nedsættelse af en Commission til at lede Faareskabs-Sagen.
— 25. Novbr. Stiftamt. Instrux for den i Faareskabs-Sagen nedsatte Commission.

Embeder, Embedsmænd m. v.,

jevnf. Amtmænd, Geistligheden, Medicinalvæsenet, Stiftamtmanden, Sysseler, Sysselmænd.

1857. 21. Januar. Lov ang. Contoirholdspenge for Amtmændene og Landfogden paa Island.
— 15. Febr. Lov om Udbetaling af Gager og Lönninger i Finantsaaret 1857—1858.
— 20. Marts. Isl. Depart. Skriv. ang. Anvendelse af Finantslovens Bestemmelser.
— 27. Marts. Isl. Depart. Skriv. til Stiftamtm., ang. Laan til Reparation af hans Embedsbolig.
— 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Session i 1855 (Attester for Pröve i det islandske Sprog).
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Althingets Andragende om Læreanstalt for vordende Jurister.
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Pröve i Islandsk for vordende danskfödte Embedsmænd.
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Sysselmandens Bopæl i Skaptafells Syssel.
— 16. Juni. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Attester om Kundskab i det islandske Sprog for Ikke-Islændere.
— 22. Juli. Isl. Depart. Circul. ang. nærmere Specification af Indtægtsposterne i Sysselregnskaber.
— 24. August. Justitsmin. Skriv. ang. Forslag om Opförelse af Embedsbolig for Sysselmanden paa Vestmannöerne.
— 24. Septbr. Justitsmin. Skriv. ang. Tilbagesendelse af ældre Protokoller til Stiftamts-Archivet.

1857. 2. Mai.	Isl. Depart. Skriv. til Stiftamtm., ang. Brevsending til Nordlandet (S 83 Anm.).
— 4. Juni.	Stiftamtets Bekg. ang. Badning af syge Faar ved de varme Kilder ved Laugarnes.
— 11. Juni.	Bekg. fra Amtmændene i Nord- og Öster- samt Vester-Amtet, ang. Foranstaltninger mod Udbredelse af Faareskab.
— 27. August.	Bekg. fra Stiftamtm. over Island, ang. Faareskabets Behandling i Sönder-Amtet (Uddrag af Althingets Lovudkast som forelöbig Lov).
— 27. August.	Justitsmin. Skriv. til Amtm. over N. og Ö. Amtet, ang. Foranstaltninger imod Faareskab.
— 30. Septbr.	Justitsmin. Circ. til Amtmændene i Island, ang. Foranstaltninger imod Skabsygdom paa Faarene.
— 5. Novbr.	Circul. fra Stiftamtm. til Sysselmændene i Sönder-Amtet, ang. Behandling af Faareskabssagen.
1858. 23. Januar.	Det islandske Depart. Skriv. ang. Anvendelsen af Lov om Tillægsbevilling 1857—1858 (Forskud 4000 Rd. i Anledning af Faareskab).
— 13. April.	Justitsmin. Skriv. ang. offentlig Understöttelse til Tidsskr. »Hirðir«.
— 15. April.	Justitsmin. Skriv. ang. Foranstaltninger og Udgifter i Anledning af Faareskabs-Sygdommen, især i Sönder-Amtet.
— 15. April.	Justitsmin. Skriv. til Amtmanden over N. og Ö. Amtet, ang. hans Fremgangsmaade i Faareskabs-Sagen.
— 15. April.	Justitsmin. Skriv. til Amtmanden over Vester-Amtet, ang. Forholdsregler i Anledning af Faareskabs-Sygdommen.
— 19. Mai.	Justitsmin. Skriv. (til Stiftamtm.) ang. Underretninger om Faareskabs-Sygdommen.

1858.	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Udgifter i Anledning af Faareskabs-Sagen.
—	28. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Forslag om Udredelsen af Udgifter i Anledning af Faareskabs-Sagen.
—	29. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. en paatænkt Collekt i Anledniug af Faareskabs-Sygdommen.
—	31. August.	Betænkning fra det veteriuaire Suudhedsraad til Indenrigsministeriet om Faareskabs-Sagen (S. 367—374 Anm.).
—	3. Novbr.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Foranstaltninger i Faareskabs-Sagen.
—	3. Novbr.	Justitsmin. Skriv. (V. Amt) ang. Foranstaltninger i Henseende til Faareskabs-Sygdommen.
—	3. Novbr.	Justitsmin. Skriv. (Stiftamtm.) ang. Foranstaltninger mod Skab-Sygdommen paa Faarene.
—	8. Novbr.	Justitsmin. Skriv. (Stiftamtm.) ang. Foranstaltninger mod Faareskabs-Sygdommen i Sönder-Amtet og Laan i den Anledning.
1859.	16. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. en af Apothekeren i Reykjavík forlangt Godtgjörelse for uafsatte Bademidler til Faar.
—	30. April.	Justitsmin. Skriv. ang. Faareskabs-Sygdommen paa Island og Foranstaltninger imod samme.
—	27. Mai.	Kgl. Resol. ang. Forholdsregler mod Skabsygdommen blandt Faarene.
—	27. Mai.	Kgl. Commissorium ang. Foranstaltninger mod Skabsygdom blandt Faarene.
—	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessioneu 1857 (ang. Forslag om Foranstaltninger imod Faareskab).
—	28. Mai.	Justitsmin. Skriv. til Amtmændene, aug. Foranstaltn. mod Faareskabs-Sygdommen.

1859.	28. Mai.	Justitsmin. Skriv. til de kgl. Commissarier i Faareskabs-Sagen, ang. deres Funktion og sammes Udförelse.
—	20. Juni.	Adresse til Islænderne fra de kgl. Commissarier i Faareskabs-Sagen, ang. Planen for deres Virksomhed.
—	28. Juni.	Stiftamts-Circulaire ang. Foranstaltninger i Faareskabs-Sagen.
—	2. Juli.	Stiftamts-Circ. ang. Udförelsen af Curbade for Faarene.
—	4. Juli.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Portofrihed for Pengesendelser (som Erstatning for nedslagtede Faar) til Hunavatns Syssel.
—	4. Juli.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. forlangt Erstatning for nedslagtede Qvilder paa Klostergods.
—	6. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Ophævelse af Forbud mod Drift af Faar.
—	6. Juli.	Justitsmin. Skriv. til Min. for Kirke- og Underviisningsvæsenet, ang. Erstatning for Qvilder paa de offentlige Godser i Island.
—	13. Juli.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Sagsögelse for Drift af Faareflok fra Nordlandet, for at undgaa Nedslagtning.
—	13. Juli.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Gjenindsættelse af Kirkeqvilder paa Beneficiargodset.
—	14. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Indsættelse af Faare-Qvilder istedetfor de nedslagtede.
—	28. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Besværing over Nedslagtning af Faar i Hunavatns Syssel.
—	14. Septbr.	Almindelige Regler, som indtil videre skulle gjælde paa Island med Hensyn til Behandling af Faareskabs-Sygdommen.
—	14. Septbr.	Instrux for Dyrlægerne Hansteen og Krause, udstedt af de kongel. Commissairer, ang. deres Fremgangsmaade i Faareskabssagen.

1859. 14. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Betaling til Sysselmænd for deres Reiser i Faareskabs-Sagen.

— 14. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Forslag om at betale Skades-Erstatning for Nedslagtning af Faar af Amtets Repartitionsfond.

— 17. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Nedsættelse af en Commission til at lede Faareskabs-Sagen.

— 17. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Forholdsregler i Anledning af Faareskabs-Sagen.

— 25. Novbr. Stiftamt. Instrux for den i Faareskabs-Sagen nedsatte Commission.

Fattigvæsenet.

1858. 23. Januar. Justitsmin. Skriv. ang. Dispute mellem to Repper om Bekostningerne ved et Fattiglems Underholdning.

— 29. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Ret til Ophold i en Commune.

— 31. Mai. Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Retten til at vinde Forsörgelse i en Commune.

— 30. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. Ret til Forsörgelse i Laxardals Rep.

— 2. Septbr. Justitsmin. Skriv. ang. en Mands Ret til Fattigforsörgelse.

Finantserne,

jevnf. Embeder, Embedsmænd, Jordebogskassen, Pengevæsenet.

1857. 27. Febr. Isl. Depart. Skriv. ang. Fortegnelse over uopsigelige Statsobligationer, hvis Renter udbetales af Jordebogskassen.

— 4. Marts. Finantslov for Finantsaaret fra 1. April 1857 til 31. Marts 1858.

— 4. Marts. Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1856—1857.

— 20. Marts. Isl. Depart. Skriv. ang. Anvendelse af Finantslovens Bestemmelser.

— 27. Mai. Reskr. ang. Offentliggjörelsen af Statsbudget for Finantsaaret 1. April 1857 til 31. Marts 1858.

1857.	30. Mai.	Justitsmin. Skriv. til den kgl. Commissarius ved Althinget, Amtmand Melsted, ang. Forelæggelse af en Sag om Althingets Behandling af Budgettet, samt om Udskrivning til Flaaden af Island m. v.
—	1. Juni.	Kgl. Resol. ang. Forslag om Althingets Medvirkning ved Fastsættelsen af Islands Budget.
—	18. Septbr.	Reskr. ang. Bekjendtgj. af Statsregnskab fra 1. April 1856 til 31. Marts 1857.
—	29. Decbr.	Det isl. Depart. Skriv. ang. Terminen for de islandske Regnskabers Afslutning.
—	29. Decbr.	Finantslov for Finantsaaret fra 1. April 1858 til 31. Marts 1859.
—	29. Decbr.	Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1857—1858.
—	29. Decbr.	Lov om Udbetaling af Gager og Lönninger i Finantsaaret 1858 1859.
1858.	23. Januar.	Det isl. Depart. Skriv. ang. Anvendelsen af Lov om Tillægsbevilling 1857—1858.
—	7. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Mortification af en bortkommen kgl. Obligation.
—	13. Juni.	Reskr. ang. Offentliggjörelsen af Statsbudget for Aaret 1. April 1858 til 31. Marts 1859.
—	7. Oktbr.	Reskr. ang. Offentliggjörelse af Statsregnskab for Finantsaaret fra 1. April 1857 til 31. Marts 1858.
—	30. Decbr.	Finantslov for Finantsaaret fra 1. April 1859 til 31. Marts 1860.
—	30. Decbr.	Lov om Tillægsbevilling for Finantsaaret 1858—1859.
1859.	8. Febr.	Det isl. Depart. Skriv. (til Stiftamtm.) ang. Finantslovens Anvendelse.
—	8. Febr.	Det isl. Depart. Skriv. (til Stiftsövrigheden i Island) ang. Finantslovens Anvendelse.

1857.	31. Decbr.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Undersögelser om Klager over engelske Fiskeres Uordener (Note fra den engelske Minister Buchanan 10. August 1857).
1858.	16. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Udförselen af Fisk fra Island til Spanien.
—	13. Marts.	Justitsmin. Skriv. ang. Opkjöb af Lax og Handels-Borgerskab i den Anledning.
—	22. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Uordener, begaaede af franske Fiskere i Sönder-Mula Syssel.
—	22. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Undersögelse af engelske Fiskeres Excesser paa Grimsey.
—	27. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Forsög til Oprettelse af fransk Fiskevirkningsplads i Island.
—	27. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Opsyn med engelske og franske Fiskere.
—	15. Septbr.	Justitsmin. Skriv. ang. franske Fiskeri-Anlæg paa Island (jevnf. Uddr. S. 344 Anm.).
1859.	21. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Understöttelse til Fiskeriernes Fremme.
—	26. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Fremgangsmaaden med Hensyn til islandsk Söpas for Fiskerskibe.
—	26. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Betingelserne for Fremmedes Bosætt. i Island.
—	18. April.	Justitsmin. Skriv. til Marineminist., ang. Sendelse af et Krigsskib til Island.
—	18. April.	Justitsmin. Circul. til Stiftamtm. og Amtmændene i Island, ang. Afsendelse af et Krigsskib til Beskyttelse for Fiskerierne.
—	18. April.	Justitsmin. Skriv. ang. Fremmedes Fiskerier ved Islands Kyster.
—	30. April.	Marineminist. Instrux for Chef for Briggen Örnen paa et Togt til Island.
—	27. Mai.	Kgl. Resol. ang. Althingets Betænkning om Fremmedes Adgang til at oprette Anlæg til Fiskevirkning i Island m. m.

Geistligheden,

jevnf. Kirker, Pastoral-Seminariet, Reykjavík, Skolen.

1858.	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. til Generalprocureuren, ang. Spörgsmaal om Katholikers Bosættelse paa Seyðisfjord.
—	10. Mai.	Generalprocur. Betænkning ang. Religionsfrihedens Grændser i Island (S. 320—322 Anm.).
—	19. Mai.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Bortgivelsen af Stokkseyri og Kaldaðarnes Præstekald.
1859.	23. Febr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Vestmannö Præstekald.
—	25. Febr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Salair for de præstelige Forretninger ved Latinskolen.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island (Lov 4. Marts 1857 om Daaben; Lov 30. Novbr. 1857 ligeledes; Lov 29. Decbr. s. A.).
—	6. Mai.	Kgl. Resol. ang. Forelæggelse for Althinget af et Udkast til Plakat om Forandring i Helligdags-Anordningen.
—	16. Mai.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Tilladelse for en fransk Geistlig at bosætte sig paa Seyðisfjord.
—	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (II, 4 For. om Söndagens Helligholdelse; II, 5 om Stipendier ved Pastoral-Seminariet).
—	14. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Tilladelse for en katholsk Geistlig at bygge paa Seyðisfjord.
—	19. August.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Besættelse af Vestmannö Præstekald.
—	14. Oktbr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Præstekaldenes Specification og de deraf bestemte Contributioner.

1857.	18. Decbr.	Justitsmin. Skriv. ang. Kjöb af Lax i Island og Udförsel til Udlandet.
1858.	16. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Udförselen af Fisk fra Island til Spanien.
—	13. Marts.	Justitsmin. Skriv. ang. Opkjöb af Lax og Handels-Borgerskab i den Anledning.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Fortolkning af Handelsloven om Afgift af danske Skibe i Udenrigs-Havne.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Tilstedeligheden af Spekulant-Handel fra flere Skibe, tilhörende samme Kjöbmand.
—	9. Juni.	Justitsmin. Skriv. (V. Amt) ang. Overholdelse af Handelsloven.
—	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Erlæggelsen af Havne-Afgifter i Reykjavik.
—	6. Juli.	Justitsmin. Bekg. ang. Fritagelse for Tillægs-Afgift i Island for nederlandske Skibe.
—	27. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Forsög til Oprettelse af fransk Fiskevirkningsplads i Island.
—	8. Oktbr.	Justitsmin. Bekg. ang. Fritagelse for Tillægs-Afgift i Island for portugisiske Skibe.
—	21. Oktbr.	Justitsmin. Circul. til Amtmændene i Island, hvorved Bekjendtg. 8. Oktbr. s. A. oversendes.
—	5. Novbr.	Justitsmin. Skriv. ang. Besværing fra de faste Handlendes Side over Spekulanthandelen.
—	20. Decbr.	Justitsmin. Skriv. ang. Skibsförerés Eed.
1859.	16. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Forseelser mod Handelslovene.
—	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (Handelsloven 1854; I, 2. Plak. 27. Mai 1859, ang. Indförelse af Lov 13. Sept. 1855).
—	9. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. ulovligt Salg af franske Dæksbaade.

1857. 17. Novbr. Justitsmin. Skriv. ang. Andragende om Salg af Jorderne paa Vestmannöerne.

1858. 23. Januar. Justitsmin. Skriv. ang. Rettergangs-Sager, vedkommende Ombudskasserne.

— 7. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Lön for en dispenseret Administrator.

— 24. Decbr. Justitsmin. Skriv. ang. Afgifts-Lettelse for Leilændinger paa Thykkvabæ og Kirkjubæ Klosterjorder.

1859. 8. April. Justitsmin. Skriv. ang. Gaarden Bessastads Reparation og eventuelle Salg.

— 6. Mai. Kgl. Resol. ang. Indhentelse af Althingets Betænkning förend Salg af offentlige Eiendomme bevilges.

— 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (II, 11).

— 4. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. forlangt Erstatning for nedslagtede Qvilder paa Klostergods.

— 9. Juli. Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Administrationen af Thingöre Kloster.

— 9. Juli. Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. omsögt Lettelse i Afgifter.

— 9. Septbr. Kgl. Resol. ang. Afslag i Jordafgifter paa Godser i Vester-Amtet.

— 15. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Godtgjörelse til en Administrator for lave Handelspriser.

— 17. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Gaarden Bessastad og sammes Anvendelse.

Jordtaxation, *see* Matrikel.

Justitsvæsenet, *see* Criminalvæsenet, Retterne.

Jöder.

1857. 6. Januar. Plak. ang. fremmede Jöders Adgang til at opholde sig i Island (Lov 5. April 1850).

Kjöbsteder,

1859. 6. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. Opsendelse af Plove til Borgarfjords Syssel.
— 17. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Sending af Plove til Borgarfjords Syssel.
— 17. Oktbr. Justitsmin. Skriv. ang. Bevilling af Laan til Borgarfjords og Gullbringa Sysseler.

Landfogden, *see* Finantserne, Jordebogskassen.
Landskyld, *see* Jordegods-Administration.
Landsoverretten i Island, *see* Retterne.
Latinskolen, *see* Skolen.

Legater, *jevnf.* Böger, Bogtrykkeri, Bibliothek, osv.
1858. 13. Januar. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Oplysninger om Latinskolen i Reykjavík (Kelsalls Legat).
— 4. Marts. Justitsmin. Skriv. til Stiftamtm. over Island, ang. et paatænkt Legat til Stiftelse af en Pigeskole i Reykjavík.
1859. 9. Mai. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. (Kelsalls) testamentarisk Gave til Latinskolens Bibliothek i Reykjavík.
— 17. Oktbr. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Anvendelsen af Kelsalls Legat.

Livrente- og Forsörgelses-Anstalten, *see* Pensionsvæsenet.

Lovgivning,
jevnf. Althinget, Embeder, Embedsmænd, Forfatning.
1857. 6. Januar. For. ang. Forandring med Hensyn til Valgene til Althinget.
— 20. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island.
— 22. Juli. Justitsmin. Circul. ang. aarlige Indberetninger om thinglæste Lovbud i Sysselerne.
— 23. Decbr. Justitsmin. Skriv. til Generalprocureuren, ang. Spörgsmaalet om Loves Udvidelse til Island.
1858. 16. Januar. Justitsmin. Skriv. ang. Indsendelse af Fortegnelse over publicerede Love, m. m.

1858. 17. April. Justitsmin. Skriv. ang. danske Loves Udvidelse til Island, navnlig Thronfölgeloven.
— 6. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Fortolkning af Handelsloven om Afgift af danske Skibe i Udenrigs-Havne.
— 6. Mai. Justitsmin. Skriv. til Generalprocureuren, ang. Spörgsmaal om Katholikers Bosættelse paa Seyðisfjord.
— 10. Mai. Generalprocureurens Betænkn. ang. Religionsfrihedens retlige Forhold paa Island (S. 320—322 Anm.).
1859. 26. Febr. Justitsmin. Skriv. ang. Forslag om en ny Udgave af Jónsbók.
— 4. Mai. Justitsmin. Skriv. til Finantsmin., ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island.
— 6. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island.
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Kongens Underskrift under Lovenes islandske Text.
— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Udvidelse af nogle i Aarene 1855 og 1856 udkomne Love til Island.
— 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (at Kongen vil herefter underskrive Lovenes islandske Text, II, 1).
— 9. Juli. Justitsmin. Skriv. til Indenrigsmin., ang. Formen for Patenter til Island og Færöerne.
— 17. August. Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Underviisning i islandsk Ret.

Læste-Afgift, *see* Handel og Skibsfart.

Maal og Vægt, *jevnf.* Handel og Skibsfart.
1857. 7. Oktbr. Indenrigsmin. Bekg. (kgl. Resol. 18. Septbr.) ang. Maal- og Vægt-Redskaber.
1859. 9. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. Maal- og Vægt-Redskaber til Isafjords Syssel.

Pensionsvæsenet.

1857. 29. Decbr. Justitsmin. Skriv. ang. schematiske Oplysninger med Hensyn til Ansögninger om Pension.
1858. 30. Novbr. Justitsmin. Skriv. ang. Enkepension for en senere fraskilt Hustru.
1859. 16. Febr. Justitsmin. Skriv. ang. Understöttelse til en forhenværende Politibetjent.

Plove, *see* Landbovæsenet.

Politivæsenet,

jevnf. Akureyri, Fiskeri, Handel og Skibsfart, Qvarantaine, Reykjavík, Söpas.

1857. 21. Marts. Justitsmin. Skriv. ang. Indretningen af Politivæsenet paa Akureyri.
— 9. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Valget af en Mand til Politibetjent og Arrestforvarer i Reykjavík.
— 16. Juni. Justitsmin. Skriv. ang. Undersögelse af de af brittiske Söfolk formentlig begaaede Excesser i Island.
— 20. Juui. Justitsmin. Skriv. ang. Udredelsesmaaden af Lön for en ny ansat Politibetjent i Reykjavík.
1858. 31. August. Justitsmin. Skriv. ang. Reise-Omkostninger for en Politibetjent til Reykjavík.
1859. 16. Febr. Justitsmin. Skriv. ang. Understöttelse til en forhenværende Politibetjent.
— 6. Mai. Justitsmin. Skriv. til den kongel. Commissarius ved Althinget, ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island (Lov 21. Januar 1857).
— 13. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. en Politibetjent og Arrestforvarer i Reykjavík.

Postvæsenet.

1857. 7. April. Justitsmin. Skriv. ang. Ordningen af Postskibets Toure til Island.
— 11. April. Justitsmin. Skriv. ang. Forslag til Reform af det islandske Postvæsen.

1857.	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Session 1855 (Posttourenes Forögelse — Forbindelse med det danske Postvæsen).
—	13. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Plan til Ordningen af det islandske Postvæsen.
—	26. August.	Justitsmin. Skriv. til Amtm. over Nord- og Öster-Amtet, ang. Postexpeditionen paa Akureyri.
—	27. August.	Post-Convention mellem den kgl. danske og den fyrstelig Thurn og Taxisske Postbestyrelse.
—	11. Decbr.	Justitsmin. Skriv. ang. Opkrævning af Porto hos Adressater i Island.
1858.	21. Januar.	Justitsmin. Skriv. ang. Sendelse af et Skib til Island i Anledning af Postskibets Udeblivelse.
—	23. Januar.	Justitsmin. Skriv. ang. Udgifter til Extraposter.
—	29. Marts.	Certeparti ang. Befragtning af Skruedampskibet Arcturus som Postskib mellem Kjöbenhavn, Færöerne og Island.
—	31. Marts.	Justitsmin. Skriv. til Stiftamtm. og Amtmænd. i Island, ang. Befragtning af Dampskibet Arcturus som Postskib.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Postexpedition i Skagafjords Syssel.
—	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Postdampskibets Afgangstider.
—	10. Oktbr.	Finantsmin. Skriv. ang. en Plan til Ordning af Postvæsenet i Island.
1859.	30. April.	Justitsmin. Skriv. ang. Forberedelse til Reform af det islandske Postvæsen.
—	30. April.	Justitsmin. Skriv. til Amtmændene og Landfogden, ang. Nedsættelse af en Commission om Postvæsenet (S. 448 Anm.).

1858.	23. Marts.	Justitsmin. Skriv. ang. Beskikkelse af Prokuratorer ved Landsoverretten.
—	21. Juni.	Justitsmin. Circ. ang. Appel i Criminalsager til de höiere Instantser.
—	25. Juni.	Justitsmin. Skriv. (N. og Ö. Amt) ang. Betaling for Skrivematerialier i Justitssager ved Landsoverretten.
—	30. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Beskikkelse af to Sagförere ved Landsoverretten (S. 297 Anm.).
—	31. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. dansk Oversættelse af Retsakter fra Landsoverretten.
—	9. Novbr.	Justitsmin. Skriv. (V. Amt) ang. Stævninger og Appel i Justits-Sager.
—	31. Decbr.	Justitsmin. Skriv. ang. Oversættelse af Domsakter fra den islandske Landsoverret.
1859.	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Udvidelse af nogle Lovbud til Island (Lov af 30. Novbr. 1857 om Proclamata i Boer).
—	27. Mai.	Kgl. Resol. ang. Udvidelse af nogle i Aarene 1855 og 1856 udkomne Love til Island (Lov 8. Marts 1856 om Höiesterets Dommes Præmisser).
—	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (I, 1 Lov 8. Marts 1856; II, 7 om Prokuratorer ved Landsoverretten).

Reykjavik,

jevnf. Capitelstaxt, Communalvæsenet, Handel og Skibsfart, Kjöbsteder, Politivæsenet, Skolen, Skolevæsenet.

1857.	15. April.	Justitsmin. Skriv. ang. Undersögelse af Havnen ved Reykjavík.
—	9. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Valget af en Mand til Politibetjent og Arrestforvarer i Reykjavík.

1857.	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af Thingets Session 1855 (Forberedelse af en Börneskole i Reykjavík).
—	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Valg af Borgerrepræsentanter i Reykjavík.
—	4. Juli.	Jnstitsmin. Skriv. ang. Undersögelse af Havnen ved Reykjavík.
1858.	13. Febr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Skjöde paa Jorden Hliðarhús til Reykjavík By.
—	4. Marts.	Justitsmin. Skriv. ang. et paatænkt Legat til Stiftelse af en Pigeskole i Reykjavík.
—	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Erlæggelsen af Havne-Afgifter i Reykjavík.
—	31. August.	Justitsmin. Skriv. ang. Reise-Omkostninger for en Politibetjent til Reykjavík.
—	19. Novbr.	Justitsmin. 1. Depart. Skriv. ang. Reykjaviks Optagelse i Brandforsikkringen for Kongerigets Kjöbsteder.
1859.	26. Febr.	Justitsmin. Skriv. ang. Betingelser for Salg af Reykjavík Byes Jorder.
—	6. Mai.	Justitsmin. Skriv. ang. Assurance af Stiftsbogtrykkeriet i Rvík.
—	6. Mai.	Kgl. Resol. ang. Oprettelse af en Læreanstalt i Reykjavík for vordende juridiske Embedsmænd.
—	27. Mai.	Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (ang. Stiftelse af Börneskole i Reykjavík).
—	30. Juni.	Justitsmin. Skriv. ang. Oprettelse af en Sparekasse i Reykjavík.
—	13. Juli.	Justitsmin. Skriv. ang. Behandling af en Sag hos Byen Reykjavíks Repræsentanter.
—	19. August.	Justitsmin. Skriv. ang. Laan til Reykjavíks Bykasse.

Rigsmynt, *see* Myntvæsenet, Pengevæsenet.

Schemata, *see* Statistik.

Skolen, Skolevæsenet m. v.,
jevnf. Reykjavík, Pastoral-Seminariet.

1857.	27. Mai.	Kgl. Bekjendtgjörelse til Althinget, ang. Resultaterne af Thingets Session 1855 (Forberedelse til Börneskoles Oprettelse i Rvík).
1858.	13. Januar.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Oplysninger om Latinskolen i Reykjavík.
—	23. Januar.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Finantsloven 1858—1859, navnlig med Hensyn til Latinskolen.
—	4. Marts.	Justitsmin. Skriv. ang. et paatænkt Legat til Stiftelse af en Pigeskole i Reykjavík.
1859.	8. Febr.	Det isl. Depart. Skriv. (til Stiftsövrigheden i Island) ang. Finantslovens Anvendelse.
—	25. Febr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Salair for de præstelige Forretninger ved Latinskolen.
—	8. April.	Justitsm. Skriv. ang. Gaarden Bessastads Reparation og eventuelle Salg.
—	9. Mai.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. testamentarisk Gave til Latinskolens Bibliothek i Rvík.
—	17. Oktbr.	Kirke- og Underviisningsmin. Skriv. ang. Anvendelsen af Kelsalls Legat.

Statistik, *jevnf.* Capitelstaxt.

1857. 18. Marts. Justitsmin. Skriv. ang. Understöttelse til Udgivelse af statistiske Meddelelser, vedkommende Island.

— 28. Marts. Justitsmin. Circul. ang. schematiske Indberetninger fra Amtmændene om Fattigvæsenets Tilstand.

— 5. Novbr. Circul. fra Stiftamtm. til Sysselmændene, ang. Behandling af Faareskabs-Sagen (med Schema til Tabel om Folketal og Faarenes Tilstand).

1859. 23. Febr. Justitsmin. Skriv. (til det isl. liter. Selskab) ang. Forslag om Indsendelse af Mandtalsböger.

Statsgjæld, *see* Finantserne.

Stiftamtmanden,

jevnf. Embeder, Embedsmænd m. v., Reiser i Island.

1857. 24. Septbr. Justitsmin. Skriv. ang. Tilbagesendelse af ældre Protokoller til Stiftamts-Archivet.

Stiftelser, *see* Legater.

Stiftsbibliotheket, *see* Böger, Bogtrykkeri, Bibliothek m. v.

Stiftsbogtrykkeriet, *see* Böger, Bogtrykkeri.

Svovel, *jevnf.* Mineralier.

1859. 2. Febr. Justitsmin. Skriv. ang. Svovlminerne ved Myvatn.

Sysseler, Sysselmænd, *see* Embeder, Embedsmænd.

Söfart, *jevnf.* Handel og Skibsfart, Söpas.

1857. 17. Marts. Instrux for Bestyreren af Forretningerne ved de Söfarendes Ud- og Afmönstring i Kjöbenhavn.

— 9. Mai. Justitsmin. Skriv. ang. Tilkjöbs-Afgift af Skibe, der blive islandsk Eiendom.

Traktater.

1859. 24. Septbr. Patent for det danske Monarchi, ang. en med Persien afsluttet Venskabs- og Handels-Traktat.

Tyende.

1857. 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af Althingets Session 1855 (Udarbeidelse af Tyendelov for Island).

1859. 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (om Tyendelov for Island, S. 571. 580).

Umyndige, *jevnf.* Finantserne, Jordebogskassen.

1859. 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Althingets Petition om, at Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler, som belöbe 25 Rd. eller mere, antages til Forrentelse i den kgl. Kasse.

— 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (II, 10).

Understöttelsesfond for Island, *see* Collekt.

Universitetet.

1857. 1. August. Bekg. fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet (kgl. Resol. 17. Juli) ang. en forandret Indretning af den almindel. Forberedelses-Examen ved Kjöbenhavns Universitet.

— 1. August. Bekg. fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet (kgl. Resol. 17. Juli) ang. en Forandring i den i det provisoriske Reglement indeholdte Bestemmelse om det mathematiske Cursus for Examinander i anvendt Naturvidenskab.

1857. 1. August. Bekg. fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet (kgl. Resol. 17. Juli), ang. en forandret Indretning af Adgangs-Examen i Mathematik ved den polytechniske Læreanstalt.

1858. 22. Januar. Bekg. fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet (kgl. Resol. 16. Januar) ang. særskilt Pröve i Physik ved Forberedelses-Examen.

Vaaben, Vaabenövelser, *see* Forsvarsvæsen.

Veivæsenet.

1857. 27. Mai. Bekg. til Althinget, ang. Resultatet af Thingets Session 1855 (Udkast til Forordn. om Veivæsenet paa Island).

— 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Forordning om Veivæsenet paa Island.

1859. 27. Mai. Kgl. Resol. ang. Forelæggelse for Althinget af Udkast til en Forordning om Veivæsenet i Island.

— 27. Mai. Kgl. Bekg. til Althinget, ang. Resultaterne af dets Forhandlinger i Sessionen 1857 (Forslag til en Forordning om Veivæsenet.

Vestmannöerne.

1857. 17. Novbr. Justitsmin. Skriv. ang. Andragende om Salg af Jorderne paa Vestmannöerne.

1858. 16. Januar. Justitsmin. Skriv. ang. Födsels-Stiftelsen paa Vestmannöerne.

— 24. Marts. Det isl. Depart. Skriv. ang. Opsendelse af chirurgiske Instrumenter til Vestmannöerne.

— 23. Juli. Justitsmin. Skriv. ang. midlertidig Standsning af Födsels-Stiftelsen paa Vestmannöerne.

— 29. Juli. Kgl. Resol. ang. Væbning paa Vestmannöerne.

— 10. August. Justitsmin. Skriv. ang. Væbningsgjenstande til Vestmannöerne.

